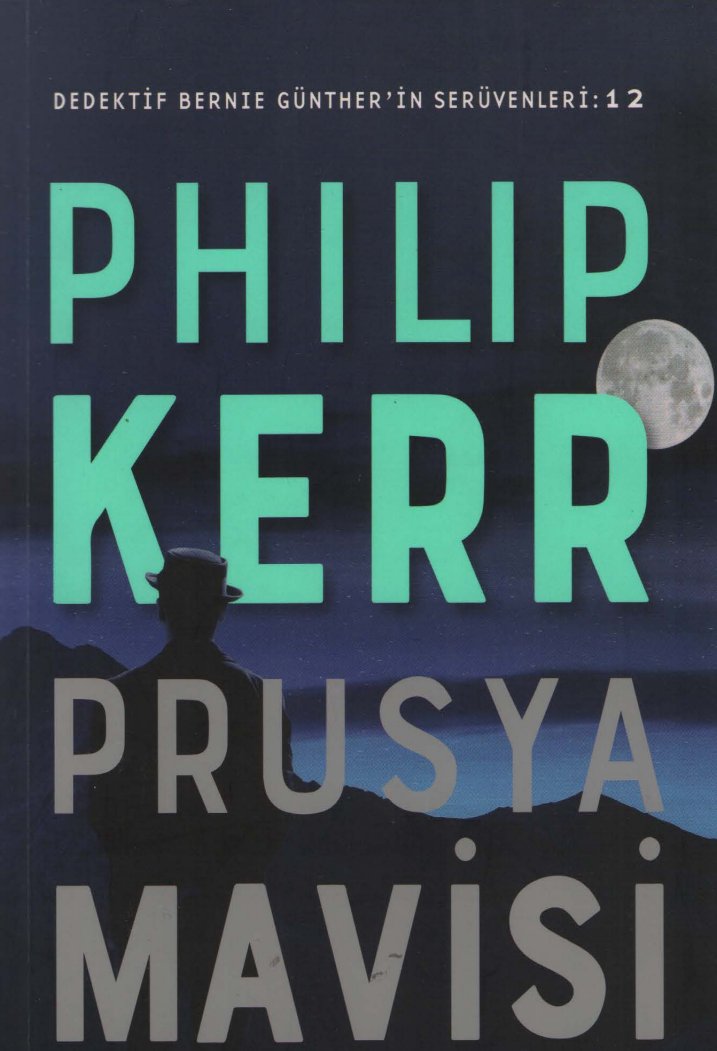
DEDEKTİF BERNIE GÜNTHER'İN SERÜVENLERİ: 12

PHILIP KERR

PRUSYA MAVİSİ

P. Kerr bir kez daha polisiyeyi kullanarak Nazi rejiminin acımasızlığını ve yozlaşmasını ürkütücü ama muhteşem bir şekilde canlandırıyor.
–PUBLISHERS WEEKLY

ROMAN

ALFA

DEDEKTİF
BERNIE GÜNTHER'İN
SERÜVENLERİ

12

Fransız Rivierası, 1956: Doğu Alman Gizli Polisi Stasi'nin Başkan Yardımcısı, eski Nazi Erich Mielke, Nice'te, farklı isim altında bir otelde çalışan dedektif Günther'in karşısına çıkar ve onu tehlikeli ve acımasız bir görevi kabul etmeye zorlar. Geçmişinden kurtulmaya çalışan Günther için ikinci tatsız sürpriz, eski asistanı, şimdiyse Stasi'nin adamı olan, hiç güvenmediği Korsch'la birlikte çalışacak olmasıdır. Korsch'la karşılaşması Günther'i 17 yıl geriye, 1939'a götürür.

Almanya, 1939: Adolf Hitler'in Bavyera'daki dağ evinde, düşük dereceli bir bürokrat ölü bulunur. Üçüncü Rayh'ın lideri ellinci doğum gününü kutlamak üzere bu eve gelmeden önce, istemeyerek Naziler için çalışan dedektif Günther'in Korsch'la birlikte katili bulmak için yalnızca bir haftası vardır.

Hikâye bu iki zaman arasında gidip gelirken Kerr bu ikili kurguyu ustalıkla harmanlıyor, gerilimin dozunu giderek artırarak okuru anlatımın içine çekiyor ve olayı hem şaşırtıcı hem inandırıcı bir sona ulaştırıyor.

ALFA
alfakitap
alfakitap
alfakitap
www.alfakitap.com

Prusya Mavisi

PHILIP KERR (22 Şubat 1956-23 Mart 2018)
Yazarın Bernie Günther romanları en iyi suç romanları arasında kabul edilmektedir. Eleştirmenler onun eserlerini Raymond Chandler ve John le Carré'nin eserleriyle kıyaslamaktadır. Philip Kerr Edinburgh doğumludur, fakat Londra, Wimbledon ve Cornwall'da yaşamıştır.

CEM DEMİRKAN

1973 İstanbul doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi mezunu. 2003'ten beri çevirmenlik yapıyor. Başlıca çevirileri şunlardır: *Ölüm ve Şeytan* (Frank Schatzing, Resif); *Biri ve Öteki* (Philip Kerr, Alfa); *Sessiz Alev* (Philip Kerr, Alfa); *Ölüler Dirilmezse* (Philip Kerr, Alfa); *Sahra Grisi* (Philip Kerr, Alfa); *Ölümcül Prag* (Philip Kerr, Alfa); *Katyn Katliamı* (Philip Kerr, Alfa); *Sessizliğin Öte Yakası* (Philip Kerr, Alfa).

Prusya Mavisi
© 2017, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Prussian Blue
© 2017, thynKer Ltd.

Kitabın Türkçe yayın hakları Anatolialit Ajans aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Alfa Edebiyat Yayın Yönetmeni İlknur Özdemir
Kitap Editörü Hüseyin Çukur
Kapak Tasarımı Füsun Turcan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Murat Can Açan

ISBN 978-605-106-858-9
1. Basım: Ağustos 2018

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 10905

PHILIP KERR

PRUSYA MAVİSİ

Çeviri: Cem Demirkan

ALFA

Bu kitap kendisine her zaman minnettar olduğum Martin Diesbach için...

İnançlarıma tezat teşkil etmeye başladılar diye asrın taleplerini kabul edecek kadar âciz değilim. Derhal kendi etrafıma bir koza örer, diğerleri de aynısını yapsın isterim. Kozanın içinden ne çıkacağını da zamana bırakırım. Bakalım güzel bir kelebek mi çıkacak, yoksa bir kurtçuk mu?

Caspar David Friedrich

BİR

Ekim 1956

Mevsim sonuydu ve aralarında, çalıştığım Grand Hotel Cap Ferrat'ın da bulunduğu Riviera'daki otellerin çoğu kış yaklaştığından birer ikişer kapanmaya başlamıştı. Gerçi dünyanın bu kesiminde kışın pek bir şey ifade ettiği söylenemezdi. Kışın bir mevsimden ziyade başlı başına bir sınav olduğu Berlin'le kıyaslanamazdı. Prusya kışının zulmüne uğramadan ve şehrin armasındaki ayının bile soğuktan titrediğine şahit olmadan gerçek bir Berlinli sayılmazdınız.

Hotel Ruhl, kumarhanesi sayesinde Nice'te kapanacak son otellerden biriydi, çünkü hava şartları ne olursa olsun insanlar kumar oynamayı severdi. Belki de Hotel Negresco yakınlarında da bir kumarhane açsalar iyi olurdu; Ruhl'u andıran bu otel ondan farklı olarak kapalıydı ve kış boyunca da öyle kalacak gibiydi. Bazıları otelin apartmana dönüştürüleceğini iddia etse de yakından tanıdığım, son derece kibirli biri, Negresco'nun konsiyerji, mekânın

Breton kasabının kız kardeşine satıldığını ve bu tür konularda da hemen hiç yanılmadığını söylemişti. Kıştan dolayı Bern'i terk etmişti ve geri dönmeyecekti. Onu özleyecektim ama arabamı park edip Promenade des Anglais'den karşıya geçip Hotel Ruhl'a giderken aklımda başka bir şey vardı. O gecenin zemheri soğuğu ya da barmenin oluğa döktüğü buz küplerinin etkisiyle olacak ki Almanya'yı düşünüyordum. Kim bilir, belki de nedeni otelin büyük Akdeniz girişinin dışında durmuş, üzerlerindeki traktör ya da kürekler gibi seri üretilmişe benzeyen Doğu Almanya işi parkalarla dondurma yiyen asker tıraşlı iki golemdi. O iki herifi görmek bile beni tedirgin etmeye yetse de aklımda daha önemli bir şey vardı; hiç hesapta yokken bir mektup yazıp akşam yemeğinde benimle görüşmek isteyen gamsız karım Elisabeth'le buluşacaktım. Ayrılmıştık ve Berlin'e taşınmıştı ama mektubunda –kendisi Nazilerin yasakladığı Sütterlin* elyazısıyla yazardı– eline biraz para geçtiğinden bahsediyordu. Riviera'ya dönüp en az Angleterre ve Westminster kadar pahalı olan Ruhl'da kalması gerçekten de paranın gözüne vurduğunu gösteriyordu. Öyle ya da böyle bana döneceğine dair beyhude bir ümitle onunla görüşmeye can atıyordum. Çoktan yapacağım kısa ama etkili bir bağışlama konuşması hazırlamıştım bile. Onu ne kadar özlediğimi ve evliliğimizi yürüt-

* 20. yüzyılın başlarında Prusya'da kullanılmaya başlanan Sütterlin, 1929'dan itibaren o zamana kadar kullanılan Alman Kurrent yazısının yerine geçmeye başladı ve 1935 yılında küçük değişiklikler yapılarak resmi müfredat programının bir parçası oldu. Daha sonra Naziler tarafından yasaklandı. –ed.n.

menin hâlâ mümkün olduğunu söyleyecektim ve buna benzer başka şeyler... Haliyle içimden bir ses buraya gelme nedeninin biriyle tanıştığını ve boşanmak istediğini söylemek olabileceğini de söylüyordu. Yine de bu kadar zahmete katlanması beni düşündürmüştü, ne de olsa o günlerde Berlin'den seyahat etmek pek kolay değildi.

Otel restoranı köşe kulelerden birinin en üst katındaydı. Charles Dalmas tarafından tasarlanmıştı ve belki de Nice'in en iyisiydi. En pahalısı olduğuysa su götürmezdi. Orada hiç yemediğim halde, yemeklerin mükemmelliğini duyduğumdan bir an önce tatlarına bakmak istiyordum. Şef garson güzel Belle Époque* salonun diğer ucundan randevu masasına gelip listede karımın ismini buldu. Bense çoktan omzumun üzerinden bakarak masalarda onu aramaya başlamıştım. Onu göremeyince saatime baktım ve biraz erken geldiğimi fark ettim. Şef garson karımın geldiğini söylerken kulağım pek onda değildi ve mermer zeminde yarı yola varmıştım ki alelacele güdük, sert görünümlü bir adamın bir şişe beyaz Burgundy'yle çok büyük bir ıstakoza yumulduğu köşedeki sakin bir masaya getirildim. Adamı tanır tanımaz topuklarımın üzerinde döndüğümdeyse yolumun, dışarıdaki palmiye ağaçlarından tırmanarak içeri girmişe benzeyen iki goril tarafından kesildiğini gördüm.

İçlerinden biri Leipzig lehçesiyle "Gitmek yok," dedi. "General hoşlanmaz."

---

* Fransa-Prusya savaşının bitiminden 1. Dünya Savaşı'na kadarki yılları kapsayan (1871-1914) "güzel dönem". –ed.n.

Bir an durup acaba kapıya doğru koşma riskine girsem mi diye düşündüm. Ama kapıda gördüğüm golemlerden pek de farksız bu iki adamla dalaşmak harcım değildi.

"Çok doğru," dedi. "O yüzden uslu bir çocuk gibi oturup sesini çıkarma."

Arkamdan bir ses yine Almanca konuşarak, "Günther," dedi. "Bernhard Günther. Gel de otur, seni ihtiyar faşist. Korkma." Güldü. "Seni vuracak değilim. Burası kamusal alan." Muhtemelen Hotel Ruhl'da Almanca bilen birilerinin olmayacağı ihtimalini varsaymıştı ve haksız da sayılmazdı. "Burada başına ne gelmesinden korkuyorsun? Üstelik yemek ve şarap harika."

Tekrar dönüp oturmuş, musluğun contasını değiştiren bir tesisatçı gibi, bir kırıcı ve çatalla ıstakozu didiklemeyi sürdüren adama bir daha baktım. Üzerindeki mavi çizgili ısmarlama takım adamlarının giydiğinden daha kaliteliydi ve desenli ipek kravatı da ancak Fransa'dan alınabilirdi. Doğu Almanya'da böyle bir kravat bir haftalık maaşa denk olup polis istasyonunda kendisine pek çok nahoş sorunun sorulmasına neden olabilirdi. Tombul elleriyle aynı renkteki ıstakozla boğuşurken, kolunda minik bir deniz feneri gibi parıldayan altın saati için de durum farklı değildi. Saçları siyah olsa da yanlardan o kadar kısa kesilmişti ki takke giymiş bir rahibe benziyordu. Onu son gördüğümden bu yana biraz kilo almıştı, üstelik henüz önündeki patates, mayonez, kuşkonmaz, *salade niçoise*, tatlı salatalık turşusu ve çikolataya başlamamıştı bile. Boksörü andıran fiziği bana Hitler'in Kurmay Başkanı Yaveri Martin

Bormann'ı hatırlattı; en az onun kadar tehlikeli olduğundan da şüphem yoktu.

Masaya oturdum, kendime bir kadeh beyaz şarap alıp sigaralığımı masanın üzerine koydum.

"General Erich Mielke," dedim, "bu ne hoş sürpriz!"

"Seni buraya üçkâğıtla getirdiğim için özür dilerim. Ama yemeği ısmarlayanın ben olduğumu bilsen gelmezdin."

"Elisabeth iyi mi? Bunu söyledikten sonra anlatacağın her ne olursa olsun dinlerim, General."

"Evet, o iyi."

"Anlaşılan o burada, Nice'te değil."

"Değil, kusura bakma. Ama bil ki o mektubu yazmayı hiç istemedi. O nedenle ona diğer seçeneğin, en azından senin açından çok daha acı verici olacağını izah etmeye mecbur kaldım. Mektup yüzünden ona kızma. Seni düşünerek yazdı." Mielke kolunu kaldırıp garsona işaret etti. "Bir şeyler ye. Biraz şarap iç. Çok az içsem de en iyisinin bu olduğu söylendi. Çekinme ne istersen söyle. Masrafı Devlet Güvenliği Bakanlığı karşılayacak. Fakat sigara içme lütfen. Sigara kokusundan, bilhassa yemek yerken nefret ederim."

"Aç değilim, teşekkürler."

"Saçmalama, tabii ki açsın. Sen Berlinlisin. Yemek için bizlerin aç olması gerekmez. Savaş bize yemeği ne zaman bulursak yememiz gerektiğini öğretti."

"Masanın üzeri tabaktan geçilmiyor. Beklediğin başkaları da mı var? Kızıl Ordu mesela?"

"Masada yemeyecek dahi olsam bir sürü yemek görmek hoşuma gidiyor. İnsanın sadece midesini değil, algılarını da doyurması gerekir."

Şişeyi alıp etiketine baktım.

"Corton-Charlemagne. İyi seçim. Senin gibi yaşlı bir komünistin hâlâ hayattaki güzel şeylere değer verdiğini görmek çok güzel, General. Listedeki en pahalı şarap galiba bu."

"Güzel şeyleri severim ve evet en pahalısı o."

Kadehi bitirip bir tane daha doldurdum. Gerçekten de mükemmeldi.

Garson, çoktan Mielke'nin dilinin keskin kenarını hissetmiş gibi çekinerek yaklaştı.

Mielke iyi bir Fransızcayla, "İki sulu biftek alalım," dedi, muhtemelen savaştan önce ve sonra iki yıl Fransız toplama kamplarında kalmasının sonucuydu. "Hayır, daha iyisi Chateaubriand alalım. Az pişmiş olsun."

Garson gitti.

"Sadece bifteği mi kanlı seversin," diye sordum, "yoksa kalan her şey için de geçerli mi?"

"Mizah yeteneğini kaybetmemişsin, Günther. Bu yaşa kadar nasıl hayatta kalabildin aklım almıyor."

"Fransızlar bu tür şeylere karşı sizin utanmadan Demokratik Alman Cumhuriyeti adını verdiğiniz yerden çok daha hoşgörülü. Söyleyin bana General, komünist hükümet ne zaman halka karışıp bir diğerini seçecek?"

"Halk mı?" Gülmeye başlayan Mielke bir süreliğine ıstakozunu bırakıp Doğu Almanya'da bulunmayan bir şey olması şartıyla ne yediğinin hiçbir önemi yokmuş gibi, ağzına bir çikolata parçası attı.

"Halk kendisi için neyin iyi olduğunu nadiren bilir. Mart 1932'de yaklaşık on dört milyon Alman Hitler'e oy verip Nazileri Reichstag'daki birinci parti haline getirdi. Gerçekten de onların kendileri için neyin hayırlı olduğunu bildiklerine inanıyor musun? Tabii ki hayır, çünkü hiçbirinin bir boktan haberi yok. Halk sadece yiyecek, sigara ve bira istihkakını düşünür, hepsi bu."

"Her ay yirmi bin Alman'ın Doğu Almanya'dan Federal Almanya'ya kaçmasının nedeni bu olsa gerek! Elbette bu da sizin yasak bölgeli ve tel örgülü sözde özel rejiminize kadar sürebildi. Kim bilir, belki de biraz daha iyi sigara, bira ve sonuçlarından endişe etmeden şikâyet edebilme hakkı istemişlerdir."

"Hür olduğuna inanan kadar âciz bir köle yoktur diyen kimdi?"

"Goethe demişti ama alıntıyı yanlış yaptın. Yok yere hür olduğuna inanan kadar âciz bir köle yoktur demişti."

"Benim kitabımda ikisi de aynı."

"Anlaşılan ondan başka da kitap okumamışsın."

"Romantik bir ahmaksın. Bazen bu yönünü unutuyorum. Bak Günther, çoğu kişi için hürriyet tuvalet duvarına bir şey yazmaktan ibarettir. Bana göreyse insanlar tembeldir ve yönetme işini devlete bırakmayı tercih eder. Diğer taraftan halkın idarecileri için baş ağrısı haline gelmemesini sağlamak da önemlidir. Fransa'ya geliş nedenim de bu. Genelde ava çıkmayı tercih etmeme rağmen, yılın bu vakitleri mesuliyetlerimden uzaklaşmak için buraya gelmeyi de ihmal etmem. Bakara oynamayı da severim."

"Riski yüksek bir oyundur. Ama kumarbazlık kanında var."

"Burada kumar oynamanın en güzel yanının ne olduğunu bilmek ister misin?" Sırıttı. "Çoğunlukla kaybederim. Doğu Almanya'da da kumarhane denen yoz müesseseler olsaydı, krupiyeler kazanmama izin vermek zorunda kalırdı. Kazanmak ancak kaybetme ihtimalin olduğunda zevklidir. Önceden Baden-Baden'dekine giderdim ama son gittiğimde beni tanıdılar ve bu yüzden bir daha gidemez oldum. O yüzden Nice'e geldim. Bazen Le Touquet'e gittiğim de oluyor fakat Nice'i tercih ediyorum. Buranın havası Atlantik kıyısındakinden daha muteber."

"Nedense buraya sırf bu yüzden geldiğine inanmadım."

"Haklısın."

"Peki, ne istiyorsun?"

"Birkaç ay önce Somerset Maugham ve müşterek dostlarımız Harold Hennig ve Anne French'le yaşananları hatırlıyorsundur. Az kalsın buradaki güzel bir operasyonun içine ediyordun."

Mielke, İngiliz iç karşı istihbarat ve güvenlik teşkilatı MI5'ın Başkan Yardımcısı Roger Hollis'in itibarsızlaştırılmasını hedef alan Stasi komplosundan bahsediyordu. Asıl plansa, komplo ortaya çıktıktan sonra Roger Hollis'in makamında kalmasını sağlamaktı.

"*Açık uçları bizim yerimize kapatmakla* büyük iyilik yaptın," dedi Mielke. "Hennig'i *sen* öldürdün, değil mi?"

Cevap vermesem de ikimiz de bunun doğru olduğunu biliyorduk; Harold Hennig'i Anne French'in

Villefranche'daki kiralık evinde vurup suçu Anne'in üzerine yıkabilmek için elimden geleni yapmıştım. O tarihten sonra Fransızlar beni o kadınla ilgili sorgulamıştı ve olup biten bundan ibaretti. Bildiğim kadarıyla Anne French sağ salim İngiltere'ye dönmeyi başarmıştı.

"Haydi, bir an için bunu yapanın sen olduğunu kabul edelim," dedi Mielke. Yediği çikolata parçasını bırakıp ağzına bir salatalık turşusu attıktan sonra beyaz Burgundy'den kocaman bir yudum alınca, ağız tadının da siyasi ve ahlaki ilkeleri kadar bozuk olduğunu anladım. "İşin aslı Hennig'in günleri sayılıydı. Anne'in de öyle. Hollis'i itibarsızlaştırma planı ancak onu da ortadan kaldırırsak bir işe yarardı, kaldı ki bize ihanet eden kişi de bunu hak eder. Fransızların Hennig cinayetinden yargılayabilmek için onu tekrar buraya getirmeye çalışmaları da fazlasıyla önemli bir gelişme. Takdir edeceğin üzere böyle bir şeyin olmasına izin vermeyiz. İşte burada devreye giriyorsun, Günther."

"Ben mi?" Omuz silktim. "Doğru mu anladım? Benden Anne French'i öldürmemi mi istiyorsun?"

"Kesinlikle! Oysa bunu senden istemiyorum. Sen hayatın karşılığında Anne French'i öldürmeyi kabul ediyorsun."

İKİ

Ekim 1956

Bir keresinde Gestapo'nun seksen milyon Alman'a göz kulak olabilmek için elli binden az görevli kullandığını öğrenmiştim ama Doğu Almanya hakkında okuduklarım ve duyduklarıma bakılırsa, Stasi sadece on yedi milyon Alman'a göz kulak olmak için bunun en az iki katı görevli kullanıyordu. Gerçi bu sayıya nüfusun onda birine tekabül ettiği söylenen sivil muhbir ve casuslar dahil değildi. Stasi başkan yardımcısı Erich Mielke, Doğu Almanya'daki en kudretli adamlardan biriydi. Böyle bir adamdan bekleneceği şekilde bu tür nahoş bir göreve karşı öne sürebileceğim tüm mazeretleri önceden düşündüğünden, onları diğer insanlara karşı uyguladığı aynı sert ve ikna edici usullerle bertaraf etmeye hazırdı. Mizacının ayrılmaz bir parçası olan şiddetiyle Mielke, beni boğazımdan yakalar ya da kafamı yemek masasına yapıştırabilirdi; Berlin'de genç bir komünistken iki polis memurunun öldürülmesi eylemine de karışmıştı.

"Hayır, sigara içme," dedi. "Sadece dinle. Bu senin için güzel bir fırsat Günther. Biraz para kazanırsın, yeni bir pasaportun olur, yani yeni bir isim ve başka bir yerde yeni bir başlangıç yapabileceğin, gerçek bir Batı Alman pasaportu ve hepsinden önemlisi de Anne French'e sana yaptıklarını misliyle ödetme fırsatını elde edersin."

"O yaptıklarını sen emrettin diye yaptı, haksız mıyım? Onu başıma saran sendin."

"Ona seninle yatmasını söylemedim. Bu onun fikriydi. Her koşulda seninle kedinin fareyle oynadığı gibi oynadı, Günther. Ama bunun bir önemi kalmadı, değil mi? Ona fena âşık olmuştun, haksız mıyım?"

"İkinizin ortak noktasını görmek hiç de zor değil. İkinizde de ilkenin zerresi yok."

"Doğru. Ayrıca o tanıdığım en iyi yalancılardan biridir. Hatta yalancılığı patolojik seviyede diyebilirim. Bence ne zaman yalan ne zaman doğru söylediğinin o bile farkında değil. Dürüstlük gibi bir endişesi olduğunu da hiç zannetmiyorum. Yüzündeki soğuk tebessümü muhafaza edip dünyevi şeylere açgözlülüğünü doyurabildiği müddetçe hiçbir şeyi yapmaktan geri durmaz. Kendisini bu işe para için girmediğine ikna etti, yetmezmiş gibi bir de kendisini ilke sahibi biri olarak görür ki bu da onu ideal bir casus yapar. Haliyle bunların hiçbirinin önemi kalmadı.

"Artık önemli tek şey, en azından benim açımdan, birinin onu öldürmesinin şart olduğudur. Onu öldürmeyi denemezsek MI5'ın büyük hüsrana uğrayacağını söyleyebilirim. Bana göre de bu iş için en

müsait kişi sensin. Bu ilk cinayetin olmayacak değil mi? Mesela Hennig. Onu öldürüp suçu Anne'in üzerine atan sensin nihayetinde."

Bifteklerimiz gelip yarısı yenmiş ıstakoz bir kenara çekilirken Mielke konuşmaya ara verdi. Garsona kabaca, "Gerisini hallederiz," dedi. "Bize en iyi Bordeaux şarabınızdan bir şişe getir. Sürahide olsun. Ama hangi şişeden alındığını ve mantarını görmek istiyorum."

"Hiç kimseye güvenin yok değil mi?"

"Hâlâ hayatta olmamın nedeni bu!" Garson gidince Mielke, Chateaubriand'ı ikiye bölüp yüzünde bir tebessümle büyük parçayı tabağına aldı. "Kendime bakmayı da bilirim. Sigara içmem, içki nadiren içerim ve içten içe bir sokak savaşçısı olduğumdan her daim zinde kalmaya dikkat ederim. Üstelik insanların kendine iyi bakmayan polislere kıyasla iyi bakanları daha çok dinlediklerini fark ettim. SED Merkez Komitesi'nde kaç kez insanların gözünü korkutmak zorunda kaldığımı söylesem şaşarsın. İnan Walter Ulbricht* bile benden korkuyor."

"Erich, yoksa polis olduğunu mu iddia ediyorsun?"

"Elbette ki polisim. Üstelik bunun senin gibi birini neden rahatsız ettiğini de anlamadım, Günther. Yaklaşık yirmi yıl boyunca Kripo ve SD çalışanıydın. Bağlı olduğun o sözde polislerden bazıları tarihin şahit olduğu en büyük suçlulardı: Heydrich, Himmler, Nebe. Sen tümünün de emrinde çalıştın."

* Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin 1950-1971 yılları arasındaki ilk başkanı. –ed.n.

Sinirli sinirli başını iki yana salladı. "Günün birinde senin RSHA siciline bakıp ne suçlar işlediğini öğreneceğim, Günther. İddia ettiğin gibi sütten çıkmış ak kaşık olduğunu hiç zannetmiyorum. O yüzden lütfen ahlaki açıdan birbirimizden çok farklıymışız gibi yapmayalım. İkimiz de yapmayı istemediğimiz şeyler yaptık ve ikimiz de hâlâ yaşıyoruz."

Mielke bifteğini küçük parçalara bölerken sustu.

"Tüm bunların dışında iki kez hayatımı kurtardığını da unutmuş değilim."

Asık bir suratla, "Üç," dedim.

"Öyle mi? Belki de. Neyse, dediğim gibi o kadını öldürmek senin için bulunmaz bir fırsat olacak. Yeni bir hayata başlama imkânına kavuşacaksın. Bu alakasız yerde yeteneklerini ziyan etmek yerine Almanya'ya dönebileceksin. Bunu takdir edecek kadar zeki biri olduğunu biliyorum."

Mielke bir biftek parçasını ağzına atıp hışımla çiğnemeye başladı.

"İtiraz ediyor muyum?" diye sordum.

"Hayır ve böyle bir şeye ilk kez şahit olduğumdan biraz şaşkınım."

Omuz silktim. "Söylediğin şeyi yapmak istiyorum, General. Beş parasızım. Arkadaşım yok. Oturduğum daire ceviz kabuğu kadar ve kışları kapatılan bir işte çalışıyorum. Almanya'yı özledim. O derece ki havasını bile özledim. Hayatımı geri alabilmek için ödemem gereken bedel Anne French'i öldürmekse buna razıyım."

"Kolay etki altında kalan biri değilsin, Günther. Açık konuşayım, itiraz etmeni bekliyordum. Belki de Anne French'ten zannettiğimden daha fazla

nefret ediyorsun ve gerçekten de onu öldürmek istiyorsun. Fakat sadece istemek yetmez. Onu öldürmek için İngiltere'ye gitmen gerekecek."

Garson şarap sürahisini getirip masanın üzerine koydu. Mielke mantarı alıp kokladıktan sonra kendisine sunulan Chateau Mouton Rothschild'ın boş şişesini inceledi.

"Tadına bak," dedi bana.

Tadına baktım ve tahmin ettiğim gibi, içtiğim beyaz şarap kadar güzeldi, hatta daha güzel. Başımla işaret ettim.

"İşin doğrusu Anne'den nefret ediyorum," dedim. "Ben bile ondan bu kadar nefret ettiğimi bilmiyordum. O yüzden evet, onu öldüreceğim. Ama mahzuru yoksa planınla ilgili biraz daha bilgi istiyorum."

"Adamlarım seninle Nice tren istasyonunda buluşarak orada sana pasaport, para ve Paris'e giden Mavi Tren bileti verecek. Golden Arrow'la Calais'ye gidip oradan da Londra'ya geçeceksin. Vardığında seni yine adamlarım karşılayacak. Sana gereken bilgileri verip görevinde eşlik edecekler."

"Anne, Londra'da mı oturuyor?"

"Hayır, İngiltere'nin güney kıyısındaki küçük bir şehirde oturuyor. İade talebine itiraz etmekle uğraşsa da pek başarılı olduğu söylenemez. MI5'ın onu terk ettiği söylenebilir. Adamlarım sana onun günlük hareketlerine dair ayrıntılı bilgi verecek. Böylece onunla tesadüfen karşılaşıp bir içki içmeye karar vereceksin."

"Ya benimle içmeyi kabul etmezse ne olacak? Onunla pek iyi ayrıldığımız söylenemez."

"İkna et. Gerekirse silah kullan. Sana silah vereceğiz. Bir şekilde halka açık bir yere seninle birlikte gelmesini sağla. Böylece sana daha çok güvenir."

"Pek anladım diyemem. Onu vurmamı istemiyor musun?"

"Tanrım hayır. İstediğim son şey tutuklanıp bildiğin her şeyi İngilizlere anlatman. Öldüğünde Anne French'ten çok uzakta olacaksın. Planımız o öldüğünde senin çoktan Almanya'ya varıp yeni kimliğinle yaşamaya başlamış olman. Bu senin de hoşuna gitmez mi?"

"Ne yani çayına zehir mi koyacağım?"

"Evet. Bu tür durumlarda zehir gibisi yoktur. Etkisini yavaş gösteren ve ardında fazla iz bırakmayan bir zehir! Yakın zamana kadar talyum kullanıyorduk. Gerçekten de ideal bir cinayet aletidir. Renksiz, kokusuz ve tatsızdır, etkisini de birkaç gün sonra gösterir. Sonuç da fazlasıyla yıkıcı olur." Mielke pis pis sırıttı. "Mesela içtiğin şarapla birlikte sen de o zehirden bir miktar almış olabilirsin. Böyle bir şey olsaydı haberin bile olmazdı. Garsondan sürahiye zehri koymasını istemiş ve o yüzden önce sana tattırmış olabilirdim. Gördün mü, işte bu kadar basit."

Keyifsizce Mouton Rothschild kadehine bakıp yumruğumu sıktım.

Tedirginliğim Mielke'nin hoşuna gitmişti. "Önce midesinin bozulduğunu düşünecek. Akıbetininse gayet uzun ve acılı bir ölüm olacağını bilmekten hoşlanacaktır. Birkaç gün kustuktan sonra bunu kasılma ve kas ağrıları takip edecek. Akabinde kişiliği tümüyle erozyona uğrayıp hayaller görmeye,

evham yapmaya başlayacak; saç dökülmesi, körlük, şiddetli göğüs ağrısı ve nihayet ölüm. Görmek isteyeceğinden eminim. İnan bana yaşarken cehennemi görmekten farklı değil."

"Panzehri var mı?" Mielke'nin söylediklerinin ne kadarının doğru olduğunu merak ederek bir gözümü içtiğim şaraptan ayırmıyordum.

"Bana panzehrinin ağızdan alınacak Prusya mavisi olduğu söylendi."

"Boya mı?"

"Evet. Prusya mavisi kolloidal dağılım, iyon değişimi ya da buna benzer bir şeyle etki gösteren sentetik bir pigment. Kimyager değilim fakat bildiğim kadarıyla bu panzehir de yaklaşık zehir kadar acı veriyor ve bir İngiliz hastanesinin Anne French'in talyumdan zehirlendiğini anlayıp ona ölmeden önce bu panzehri vermesi çok düşük bir ihtimal."

"Tanrım," diyerek sigara paketimi çıkardım. Birini ağzıma koyup tam yakacaktım ki Mielke alıp özür dilemeden bir saksının içine attı.

"Dediğim gibi o öldüğünde sen çoktan Batı Almanya'ya dönmüş olacaksın. Berlin olmaz. Berlin'de işime yaramazsın, Günther. Orada seni tanıyan çok kişi var. Bonn veya Hamburg, hem sana hem de bana göre daha müsait."

"Batı Almanya'da yüzlerce Stasi ajanın vardır, General. Ben ne işine yararım ki?"

"Senin kendine has kabiliyetlerin, öncelikle faydalı bir geçmişin var Günther. Bir Neo-Nazi teşkilatı kurmanı istiyorum. Faşist geçmişin sayesinde bunu yapman pek zor olmaz. Önce Batı Almanya'daki Yahudilere ait kültür merkezleri, mezar-

lıklar ve sinagoglar gibi yerleri taciz ve tahrip edeceksin. Hatta bazı eski RSHA yoldaşlarının ikna ya da şantaj yoluyla gazetelere ve federal hükümete mektuplar yazıp Nazi savaş suçlularının tahliye edilmesini istemelerini ve diğerlerinin yargılanmasını protesto etmelerini sağlayabilirsin."

"Yahudilerle ne derdin var?"

"Hiç." Mielke tıpkı bir hepçil gibi daha ağzındaki bifteği bitirmeden tekrar çikolata yemeye başladı; ailenin yemek artıklarıyla kendisine ziyafet çeken Prusyalı bir çiftçinin ödüllü domuzuyla birlikte yemekten bir farkı yoktu. "Onlarla bir derdim yok. Ama bu Federal hükümetin hâlâ Nazi olduğu yönündeki propagandamızı destekler. Gerçek de bu. Nihayetinde Nazilerin temizlenmesi sürecini kınayan ve Nazi savaş suçlularına af çıkaran Adenauer'di. Biz sadece insanların olanları görmesini kolaylaştırıyoruz, hepsi bu."

"Anlaşılan her şeyi hesaplamışsın, General."

"Ben yapmasam başkası yapardı. Onlar yapmazsa da bedelini ben öderdim. Ama keyfimin yerinde olması seni yanıltmasın, Günther. Tatildeysem de bu başka birine dönüştüğümü göstermez. Bunu aklından çıkarmasan iyi olur."

Gözüme sokacakmış gibi çatalını bana doğrulttu ve bir şekilde ucunda et olduğunu görmemi istediği gibi bir hisse kapıldım.

"Aksi takdirde akıbetinin hiç de hayırlı olmayacağını bilsen iyi olur. Bilmem anlatabildim mi?"

Başımı salladım. "Evet, gayet iyi anladım. O İngiliz orospusunun gebermesini ben de en az senin kadar istiyorum, General. Hatta senden daha

fazla! Bak ne diyeceğim, sence de mahzuru yoksa aramızda olup bitenler hakkında konuşmak istemiyorum, çünkü onları düşünmek bile hâlâ canımı sıkmaya yetiyor. Şu ana kadar söylediklerin içinde beni üzen tek şey, ölürken onu göremeyecek olmam, çünkü asıl istediğim buydu. Acı çektiğini ve süründüğünü görmek istiyorum. Bu cevap yeterli oldu mu?"

ÜÇ

Ekim 1956

Villefranche'daki daireme döndüm, Mielke'yi onun emirlerine riayet edip İngiltere'ye Anne French'i zehirlemeye gideceğime ikna edebildiğim için memnundum. İşin aslı bana çektirdikleri yüzünden o kadından nefret ediyor olsam da bilhassa Mielke'nin tarif ettiği şekilde canice öldürecek kadar nefret etmiyordum. Yeni bir Batı Alman pasaportunu çok istediğim halde, onu kullanacak kadar da yaşamak istiyordum ve Mielke'nin onu üçkâğıda getirmeyi düşündüğümden zerre kadar şüphe ederse, beni adamlarına öldürtmekten hiç çekinmeyeceğine de emindim. O yüzden bir an için pılımı pırtımı toplayıp Riviera'dan temelli gitmeyi düşündüm. Yastık altında biraz param, tabancam ve arabam vardı, ancak muhtemelen adamları dairemi izlediğinden kaçmaya çalışmak beyhude bir çaba olacaktı. Bu yüzden geriye pasaportu alana kadar Mielke'nin tüyler ürpertici planına göre hareket etmek ve ardından adamlarını ekebilmek için fırsat kollamak-

tan başka çarem kalmıyordu. Stasi'dekilerin çoğunu Gestapo eğitmişti ve adam bulma konusunda ustaydılar; onları atlatmaya çalışmak bir tazı sürüsünden kaçmaya çalışmaktan farklı olmayacaktı.

Gözetlenip gözetlenmediğimi anlamak için deniz kenarında yürüyüşe çıktım. Böylece hem Stasi bir şekilde kendini belli edecek, hem de mevcut sorunuma çare bulabilmek adına biraz temiz hava alarak zihnimi temizleyecektim. Kendimi Rue Obscure denen barda buldum. Burada bir şişe kırmızı şarap ve yarım paket sigara içince beklediğim sonucun tam tersini elde ettim. Dengemi kaybetmiş halde eve dönerken, hâlâ başımı iki yana sallayıp kısıtlı seçeneklerimi düşünüyordum.

Villefranche dar ara sokaklarıyla labirentten farksızdır, özellikle geceleri ve sezon sona ermek üzereyken Fritz Lang filminden bir sahneyi andırır. Burada, özellikle de sarhoşken, tıpkı ceketinin sırtına tebeşirle M harfi çizilmiş zavallı Peter Lorre* gibi, karanlıkta bir adalet savaşçısı tarafından takip edildiğini hayal etmek çok kolaydır. Neyse ki o sırada takip edildiğimi anlamayacak kadar sarhoş değildim. Adımlarıma ayak uydurmaya çalışırlarken ucuz ayakkabılarının kaldırım taşları üzerinde çıkardığı sesleri duyabiliyordum. Dalga geçmek için onlara seslenebilirdim fakat yoldaş Generale ve emirlerine kayıtsız şartsız itaatten başka bir maksadım olduğunu düşündürecek en ufak bir hareketten bile kaçınmamın ömrüme ömür katacağına hükmettim. Yeni Günther'in burnu eskisininkinden çok

* Macar asıllı Amerikalı aktör (1904-1964). Oynadığı "M" filminin yönetmeni Fritz Lang'dir. –ed.n.

daha kısaydı, çünkü Almanya'yı tekrar görmek istiyorsa böyle olması gerektiğini biliyordu. O nedenle her biri Himmler'in gözde berberinin bile ağzını açık bırakacak kadar üstün ırk tarzı sarı saçlara sahip iki adam tarafından yolum kesilince, epey şaşırdım. Arkalarında karanlıkta onlardan daha kısa boylu ve bir gözü deri bantlı bir adam vardı. Adam bana tanıdık gelse de iki herif ağzımı kapatıp ellerimi bağladığından nereden tanıdığımı çıkaramadım.

Bir yerlerden aşina olduğum adam, "Kusura bakma, Günther," dedi. "Tekrar bu şartlar altında karşılaşmamız çok yazık, ama emir emirdir. İşlerin nasıl yürüdüğünü söylememe gerek yok. Şahsi bir şey değil, fakat yoldaş General böyle olmasını istedi."

O konuşurken iki sarışın adam beni kollarımdan tutup havaya kaldırarak bir vitrin mankeniymişim gibi bir ara sokağa götürdü. Gece karanlığını kükürt sarısı bir ışıkla aydınlatan tek sokak lambasının hayatı tek kurşunla sona ermeden evvel bir çatının kenarından uzanan kalası ve onun ucuna hiç de hayırlı bir amaçla asılmadığı belli olan ilmeği gördüm. Bu loş ve metruk ara sokakta asılacağımın farkına varmamla içkinin etkisiyle uyuşmuş bacaklarıma son bir kez gelen güçle iki Stasi ajanından kaçmayı denesem de fayda vermedi. Göğe yükselen İsa gibi ben de yerden beni bekleyen ilmeğe doğru yükseldiğimi hissettim. Gri takım ve şapka giymiş, sokak lambasını Gene Kelly* gibi tutan üçüncü bir Stasi ajanı ilmeğin boynuma geçirilmesine yardım etti.

* Atletik danslarıyla tanınan Amerikalı dansçı, yönetmen, oyuncu ve koreograf. –ed.n.

İlmek boynuma geçince, "Şimdi oldu işte," dedi. Leipzig aksanıyla konuşuyordu. Hotel Ruhl'daki aynı adam olabilir miydi? O olmalıydı. "Tamam çocuklar bırakabilirsiniz. Bu itin kilise çanı gibi sallanmasını istiyorum."

İlmek sol kulağımın altına yerleşirken hemen nefes almamla, iki adamın beni serbest bırakması bir oldu. Plastik ilmek gerildi, dünya kötü bir fotoğraf gibi bulanıklaştı ve nefesim tümüyle kesildi. Parmak uçlarımla yere dokunabilmek için çaresizce çırpınmam kasap dükkânındaki et gibi dönmemden başka bir işe yaramadı. Bir an için de olsa Stasi ajanlarının asılmamı izlediğini gördüm ve bir süre daha hayali bisikletimin pedallarını çevirdikten sonra mücadele etmezsem daha kolay olacağını fark ettim. İşin doğrusu çok da canım yanmıyordu. Asıl hissettiğim şey tahammül edilmez bir baskıydı ve vücudum aşırı şişen bir balon misali patlayacakmış gibi geliyordu. Dilim öyle kocaman olmuştu ki muhtemelen çoğu ağzımın dışındaydı ve gözlerim, duyduğum ve elbette kafamın içinde akan kanın sesi olan cehennemi andıran patırtının kaynağını tespit etmek istermiş gibi kulaklarıma bakıyordu. En ilginciyse yıllar önce Münih'te başka bir eski yoldaşın bir çekiç ve keskiyle kopardığı serçeparmağımı tekrar hissetmemdi. Sanki tüm varlığım bir anda vücudumun artık var olmayan bir parçasında toplanmıştı. Akabinde 1949'u, Münih'i ve zavallı Vera Messmann'ı on dakika önceki bir hadiseymiş gibi hissetmeye başladım. Hayali parmağım hızla yayılıp önce bir uzuv sonra da vücudumun geri kalanı haline geldi ve altıma işediğimde ölmek üzere olduğumu anladım. Bi-

rinin güldüğünü duyup belki de bunca yıldan sonra bunu hak ettiğimi ve bu yaşa kadar böyle sağ salim gelmemin bile şaşılacak bir şey olabileceğini düşündüm. Ardından soğuk Baltık Denizi'nin dibindeydim ve *MV Wilhelm Gustloff*'un* enkazından yüzerek suyun yüzeyine çıkmaya çalışıyordum, ne var ki yüzey çok uzaktaydı ve patlamak üzere olan ciğerlerim de bana bunu başaramayacağımı söylüyordu, tam o sırada bayılmış olmalıyım.

Hâlâ yukarıdaydım ve Rue Obscure'un kaldırım taşlarında yatan kendime bakıyordum. Tıpkı bir duman bulutu gibi Stasi ajanlarının sokak köpeklerini andıran başlarının üzerinde duruyordum. Beni indirmişlerdi ve boynumdaki ilmeği çıkarmaya çalışsalar da, beceremeyince ajanlardan biri tel kesici çıkarıp ilmeği kulak derimin bir bölümüyle birlikte kesti. Biri göğsüme vurdu ki Stasi'den alıp alabileceğim bu tek yardımla tekrar hayata döndüm. Bir başkası ipteki performansımı alkışladı –onun sözleri, benim değil– ve tekrar vücuduma kavuşunca salya ve kanı kusmak için karnımın üzerine dönüp oksijene hasret kalmış ciğerlerime acı verici de olsa biraz hava çektim. Boğazımdaki yaş şeyin kendi kanım olduğunu anladım ve ağzımdaki varlığına hâlâ alışamadığım dilimle bir şeyler mırıldandığımı duydum.

"Ne var?" Tel keskili adam dik oturmama yardım etti ve tekrar konuştum.

---

* Hitler'in işçilere "devlet eliyle tatil" yalanı üzerine propagandası yapılan ama savaş patlayınca asıl yapılış amacına uygun olarak asker taşıyan lüks gemi. 1945'te bir Sovyet denizaltısı tarafından batırılmıştır. –ed.n.

"Sigara istiyorum," dedim. "Nefesimi toparlamam lazım." Elimi göğsüme koyup dünyadaki son dakikalarım olduğunu zannetmenin verdiği heyecanın ardından kalbimin bir nebze de olsa yavaşladığını fark ettim.

"Hakkını vermem gerek, hiç senin gibisini görmedim. Adam sigara istiyor!"

Gülerek cebinden Hit Parades paketi çıkarıp bir sigarayı hâlâ titreyen dudaklarımın arasına koydu. "Al bakalım."

Biraz daha öksürdükten sonra yaktığı sigaranın dumanını ciğerlerime çektim. Belki de hayatımda içtiğim en güzel sigaraydı.

"Son sigara isteyeni gördüm," dedi. "ama infazdan *sonra* isteyeni duymamıştım. Eski toprakmışsın!"

"Artık yaşlı değilim," dedim. "Yepyeni biri oldum."

Diğer bir adam, "Onu ayağa kaldırın," dedi, "evine götürelim."

"Yediğiniz bu boktan sonra hiç öpücük beklemeyin," dedim.

Ama kabul etmek gerek, beni astıktan sonra tam vaktinde kurtarıp ayağa kaldırma işini gayet iyi becermişlerdi.

"Bana bir şey olmaz," dedim. "Bir dakika verin yeter." Kustum, ki Mielke'yle birlikte yediğim güzel biftekten sonra yazık olmuştu. Ama insan her gün asılıp da sağ kalmıyordu.

Beni yarı taşıyıp yarı yürüterek evime götürdüler ve yolda, geçmişten tanıdığım adam bunu neden yaptıklarını açıkladı.

"Kusura bakma Günther," dedi.

"Lafı bile olmaz."

"Ama patron onu ciddiye almadığın gibi bir hisse kapıldı ve bu hiç hoşuna gitmedi. Eski Günther'in eski kız arkadaşını öldürme fikrine bu kadar sıcak bakmayacağını düşündü. Ne yalan söyleyeyim, ben de onunla aynı fikirdeyim. Sen her zaman sonuna kadar ayak diretirdin. Oysa bu sefer hiç direnmediğini görünce, onunla dalga geçtiğin fikrine kapıldı. Aslında seni sadece biraz hırpalayacaktık, fakat aklınca ona oyun oynamaya kalkarsan, gerçekte neler olacağını bizzat tecrübe etmeni istedi. Bir dahaki sefer alacağımız emir seni ipin ucunda bırakmak ya da daha kötüsü olacak."

Bitkin halde, "Tekrar Almanca duymak hoş bir değişiklik oldu," dedim, güçbela adım atabiliyordum. "Ses şerefsizin tekine ait olsa bile."

"Öyle söyleme, Günther. Kalbimi kırıyorsun. Önceden arkadaş olduğumuzu unuttun mu?"

Başımı iki yana sallamaya başlasam da canım yanınca vazgeçtim. Bir goril boynuma masaj yapmış gibi hissediyordum. Tekrar öksürüp bir kez daha oluğa kustum.

"Hatırlamıyorum. Beynime birkaç dakika oksijen gitmediğinden olsa gerek, değil seninkini kendi adımı dahi zor hatırlıyorum."

Eski dostum, "Ağrı kesiciye ne dersin?" dedi ve minik bir şişe çıkarıp dudaklarıma dayayarak biraz içmeme izin verdi. Lav içiyormuşum gibi hissettim.

Yüzümü buruşturup kesik kesik öksürmeye başladım. "Tanrım, bu da ne böyle?"

"Altın Suyu. Danzig'den." Adam sırıtıp başını salladı. "Evet, kendine gelmeye başladın. Kim olduğumu şimdi hatırladın mı?"

Hâlâ hiçbir fikrim olmasa da gülümseyip başımı salladım; insanı asılmak kadar biriyle hemfikir olmaya itecek başka bir şey yoktur, özellikle de seni asan kişi eski bir tanıdığın olduğunu iddia ediyorsa.

"Evet, bu şeyi Alex'te polisken içerdik. Hatırladın, değil mi? Senin gibiler kolay kolay unutmaz. 1938 ve 39'da yardımcındım. Birkaç büyük davada birlikte çalışmıştık. Weisthor davası. O şerefsizi hatırladın mı? Bir de 39'da Berchtesgaden'daki Karl Flex var. Onu unutman mümkün değil. Ya Obersalzberg'in soğuğu?"

Kim olduğuna dair hiçbir şey hatırlayamıyordum, yine de "Tabii ki seni hatırladım," diyerek sigaramı attım. "Öldüğünü zannediyordum. Bizim gibilerin çoğunun akıbeti öyle oldu."

"İkimiz türümüzün son örneğiyiz," dedi. "Alex'ten başka kalan olduğunu zannetmem. Orayı şimdi görsen tanıyamazsın, Günther. Kaufhaus ve tren istasyonu hâlâ yerinde ama eski polis merkezi çoktan gitti. Hiç orada yokmuş gibi. Ruslar faşizmin simgesi olduğu gerekçesiyle onu yıktılar. Onu ve Prinz Albrechtstrasse'deki Gestapo karargâhını. Bölgenin tamamı kocaman bir rüzgâr tüneli gibi oldu. Polis merkezi artık Lichtenberg'deki yeni bir bina. Bütün modern imkânlara sahip: Kantin, duş, kreş... Saunası bile var."

"Sauna şahaneymiş, aferin size!"

Dairemin ön kapısına vardık ve biri cebimden anahtarlarımı alıp kapıyı açarak içeri girmemi sağ-

ladı. Benimle birlikte içeri girip meslek icabı ortalığı araştırmaya koyuldular. Umurumda değildi. İnsan ölümden dönünce diğer her şey önemini yitiriyordu. Banyo aynasında cesedi andıran suratıma bakmakla meşguldüm. Güney Amerika ağaç kurbağasına benziyordum; gözlerimin akı kıpkırmızı olmuştu.

Adı meçhul dostum bir süre beni izledikten sonra çenesini sıvazlayarak, "Merak etme alt tarafı birkaç yırtık damar," dedi.

"Galiba boyum da birkaç santim uzadı," dedim.

"Birkaç güne gözlerin normale döner. O zamana kadar güneş gözlüğü takarsan iyi olur. Nihayetinde kimseyi korkutmak istemezsin, değil mi?"

"Bunu daha önce de yaptığınız gibi bir hisse kapıldım. İnsanları yarım asmaktan bahsediyorum."

Omuz silkti. "İyi ki yeni pasaportun için gereken resmi önceden çekmişiz."

"Öyle mi?" Plastik ipin boynumda bıraktığı kırmızı ize dokundum; gören biri, kafamın boynuma Dr. Mengele* tarafından dikildiğini zannederdi.

Stasi ajanlarından biri mutfakta kahve yapıyordu. Beni asmaya çalışan kişilerin şu anda üzerime böyle titremesi çok garip bir duyguydu. Haliyle herkes emirlere itaat ediyordu. Galiba Alman usulü böyleydi.

İçlerinden biri banyoda yanımda duran adama, "Hey patron?" diye seslendi. "Telefonu kesik."

"Kusura bakmayın," dedim. "Arayanım olmadığından fark etmemişim."

---

* Josef Mengele. Deney bahanesiyle binlerce çocuğun ölümünden sorumlu faşist doktor. –ed.n.

"O zaman gidip bir telefon kulübesi bul."

"Baş üstüne!"

"Yoldaş Generali arayıp onu bilgilendirmemiz gerekiyor."

"Generale hayatımın en iyi gecesini geçirmediğimi söyleyin," dedim. "Ayrıca ona akşam yemeği için teşekkür ettiğimi de iletin."

Stasi ajanı gitti. Arkadaşım şişeyi tekrar verdi ve altın suyundan bir yudum daha aldım. O şeyin içinde gerçek altın vardı. Daha doğrusu altın tozu. Altın o şeyin fiyatını artırmasa da dilinizin fiyatını epey düşürüyordu. Asılacak herkese o şeyden verseler yeriydi. Yaşanacakları biraz daha çekilir hale getirebilirdi.

"İnisiyatif diye bir şey yok," dedi. "Yapacaklarını onlara harfiyen söylemen gerekiyor. Bizim zamanımızda böyle miydi, Bernie?"

"Bak Fridolin yanlış anlama," dedim. "Bu akşam yaşadıklarımı tekrar etmeye hiç hevesli değilsem de kim olduğuna dair en ufak bir fikrim yok. Çenen, bozuk tenin, deri göz bandın ve hatta pezevenk bıyığın biraz tanıdık gelse de kalan kısmın benim açımdan hâlâ esrarını koruyor."

Adam gayri ihtiyarı elini yarı kel kafasının üzerine koydu. "Evet, o zamanlar saçım epey uzundu. Ama göz bandı savaşın hatırası." Samimi bir ifadeyle elini uzattı: "Friedrich Korsch."

"Hah, şimdi hatırladım." Haklıydı, zamanında dosttuk ya da en azından yakın meslektaştık. Ama tümü tarih olmuştu. Belki bana kindar diyeceksiniz ama arkadaşlarımın beni öldürmeye kalkması hiç

hoşuma gitmez. Elini görmezden gelerek, "En son ne zaman karşılaştık?" diye sordum.

"1949'da. Münih'teki bir gazetede MVD için gizli görevdeydim. *Die Neue Zeitung*, hatırladın mı? Sen de Warzok adında bir savaş suçlusunu arıyordun."

"Öyle mi?"

"Osteria Bavaria'da sana yemek ısmarlamıştım."

"Evet. Makarna yemiştim."

"Ondan önce de 47'de Berlin'de beni görmeye gelmiştin. Emil Becker'in karısıyla temasa geçmeye çalışıyordun."

"Evet."

"Bu arada ona ne oldu?"

"Becker'e mi? Amerikalılar onu cinayet suçundan Viyana'da astı."

"Hadi ya!"

"Dahası onlar işi sonuna kadar götürdüler. O kovboylar işleri sizin gibi halletmiyor. Bu arada insanın ayaklarının tekrar yere değmesi ne güzel bir duyguymuş."

"Evet, bu beni de rahatsız etti," dedi Korsch. "Fakat..."

"Biliyorum, sadece emirlere itaat ettin. Hayatta kalmaya çalışıyorsun. Merak etme anlıyorum, senin benim gibiler için bu bir meslek hastalığıdır. Ama lütfen dostmuşuz gibi davranmayalım. Bu uzun zaman önceydi. O tarihten sonra tam bir baş belası oldun. Benim başım! O yüzden sen ve adamların evimden defolup gitseniz ve birbirimizi ertesi gün tren istasyonunda, yoldaş General ile anlaştığımız şekilde, tekrar görsek nasıl olur?"

DÖRT

Ekim 1956

Gare de Nice-Ville çelik bir çatıya, etkileyici bir taş balkona ve Araf'ın bekleme salonuna aitmiş gibi duran büyük oymalı bir saate sahipti. İçinde birkaç büyük avize bulunuyordu: Mekân, tren istasyonundan çok bir Riviera kumarhanesine benzemekteydi. Gerçi çok fazla kumarhaneye gittiğimi de söyleyemem. Hayatımın neredeyse tamamı sürekli kaybettiğim bir kumar gibi olduğundan mıdır bilmem, şans oyunları bana asla cazip gelmedi. Bütün bahisler önümüzdeki günler için kapalıydı! Stasi için çalışmanın iyi bir yanı olabileceğini de düşünmem pek mümkün değildi. İngiltere'deki iş biter bitmez beni öldüreceklerinden emindim. Anne French'in susturulmasının ardından Bonn veya Hamburg'da çalışacağıma dair Mielke her ne söylemiş olursa olsun, Hollis operasyonunun son açık ucu bendim. Üstelik gözlerim de bir çift karoya benziyordu ki hiçbir oyunda iyi bir kâğıt olduğunu söyleyemem.

Onlar yüzünden güneş gözlüğü takıyordum ve istasyona girerken oradaki iki Stasi ajanını görmedim bile. Onlar beni gördü. Doğu Almanya karanlıkta görmelerini sağlamak için bu çocuklara radyasyonlu havuç yedirmişti. Beni Friedrich Korsch'un Paris'e gideceğimiz Mavi Tren'i beklediği platforma götürdüler.

Çantamı vagona taşıması için ajanlardan birine teslim ederken o da bana "Nasılsın?" diye sordu.

Neşeyle, "İyi," dedim.

"Ya gözlerin?"

"Göründüğü kadar kötü değiller."

"Umarım kızmamışsındır."

Omuz silktim. "Kızsam ne fark eder?"

"Haklısın. Hiç değilse iki gözün var. Ben birini savaş sırasında, Polonya'da kaybettim."

"Paris yolu epey uzun. Umarım sen de geliyorsundur, çünkü hiç param yok."

"Her şey burada," diyerek ceketinin göğüs cebine vurdu Korsch. "Ayrıca evet, biz de seninle geliyoruz. İşin aslı Calais'ye kadar geleceğiz."

"Güzel," dedim. "Böylece eski günlerden konuşma fırsatı buluruz."

Korsch şüpheyle gözlerini kıstı. "Son görüşmemizden beri epey değişmişsin."

"Son görüşmemizden önce asılıp ölümden dönmemiştim, Friedrich. İsa böyle bir tecrübeden sonra cellatlarını affedebilir ancak ben onun kadar hoşgörülü değilim. Tarih olduğumu zannetmiştim."

"Galiba haklısın."

"Sen galiba diyebilirsin, oysa ben *biliyorum* ve bu konuda hâlâ öfkeliyim. Boynumdaki eşarp ve göz-

lüğüm de beni destekliyor. Yemek vagonunda kim bilir bana ne gözle bakacaklar? Kendimi Hollywood yıldızı diye yutturacak kadar genç değilim."

"Bu arada dün nereye gittin?" diye sordu. "Adamlarımı atlatmışsın. Sen tekrar dönene kadar epey endişeli bir sabah geçirdik."

"Beni mi izliyorsunuz?"

"İzlediğimizi biliyorsun."

"Söylemeniz gerekirdi. Neyse, görmem gereken biri vardı. Cannes'da yattığım bir kadın var. Ona birkaç günlüğüne gideceğimi söylemem gerekiyordu ve bunu telefonda yapmak istemedim. Umarın anlamışsındır." Omuz silktim. "Güvenliği açısından sizlerin onun adını ve adresini öğrenmenizi istemedim. Geçen geceden sonra siz ve Generalinizden her şeyi beklerim."

"Hım."

"Neyse, sadece birkaç saatliğine gittim. Şu an karşında olduğuma göre sorun ne?"

Korsch bir şey demeden sadece dikkatle bana baksa da gözlerim kara gözlük camlarının ardında olduğundan görebileceği bir şey yoktu.

"Adı ne?"

"Söylemeyeceğim. Friedrich bu işe ihtiyacım var. Otel, sezon bittiğinden kapalı ve Almanya'ya dönmeye can atıyorum. Fransa'dan bıktım. Fransızlar beni deli ediyor. Burada bir kış daha geçirirsem kafayı üşütürüm." Yalan da değildi ama bunu söyler söylemez açıksözlülüğüme pişman olup Anne French'ten intikam almak istediğime dair birkaç zırvayla zararı telafi etmeye çalıştım. "Dahası İn-

giltere'deki şu kadınla hesaplaşmayı da çok istiyorum. O yüzden uzatma, tamam mı? Sana gereken her şeyi söyledim."

"Anladım. Ama bir dahaki sefere bir yere gitmeye kalkarsan, mutlaka haberim olsun."

Trene binip kompartımanımızı bulduk, eşyalarımızı oraya bırakıp dördümüz birlikte kahvaltı yapmak üzere yemek vagonuna gittik. Açlıktan kırılıyordum. Görünen o ki hepimiz öyleymişiz.

Garson bize kahve getirirken ben de, "Karl Maria Weisthor mu?" diye sordum. "Ya da Wiligut? Ya da o cani şerefsiz, kadim bir Alman kralı olmadığını düşündüğü zamanlarda kendine her ne diyorsa o. Hatta Wotan bile olabilir. Hangisi hatırlamıyorum. Geçen gün bahsedince, ben de sana sormak istemiştim. 38'de onu yakaladıktan sonra ona ne olduğunu biliyor musun? Son duyduğumda Wörthersee'de oturuyordu."

"Emekli olup Goslar'a yerleşti," dedi Korsch. "SS'in gözetim ve korumasındaydı haliyle. Savaştan sonra müttefikler Salzburg'a gitmesine izin verdi, fakat hayrını göremedi. Hesse'deki Bad Arolsen'de 1946'da öldü. Yoksa 47 miydi? Neyse ki öleli çok zaman oldu ve büyük bir kayıp da sayılmaz."

"Yine de adalet yerini buldu denemez."

"İyi bir dedektiftin. Senden çok şey öğrendim."

"Hayatta kalmayı başardım ki mevcut şartlar altında bu çok şey ifade eder."

"Kolay olmadı, değil mi?"

"Maalesef benim açımdan fazla bir şey değişmedi."

"Bence daha görecek çok günün var. Sen işini bilirsin. Önceden öyleydin ve görüyorum ki hâlâ öylesin."

Gülümsesem de yalan söylediğini biliyordum; eski dost ya da değil, Mielke emrederse, tıpkı Villefranche'daki gibi, gözünü kırpmadan beni öldürürdü.

"Friedrich, farkındaysan tıpkı eski günlerdeki gibiyiz. Nürnberg'de trenle gidişimizi hatırladın mı? Streicher hakkında oradaki emniyet amiriyle görüşecektik."

"Neredeyse yirmi yıl oldu ama evet hatırlıyorum."

"Neden bilmiyorum, birden aklıma geldi." Başımı salladım. "Sen de iyi bir polistin, Friedrich. Bilhassa da o şartlar altında hiç kolay değildi. Geçmişteki amirimiz pek dost canlısı sayılmazdı."

"Heydrich denen şerefsizi mi kastediyorsun?"

"Heydrich denen şerefsizi kastediyorum."

Şerefsizlikte Erich Mielke'nin de Heydrich'ten aşağı kalır yanı yoktu ya, bunu söylemeden geçmenin hayrına olacağını düşündüm. Biz kahvaltı siparişi verirken tren de Paris'ten önceki ana durağı Marsilya'ya doğru harekete geçti. Kahvenin tadına bakan Stasi ajanlarından biri keyifle mırıldandı.

Alışık değilmiş gibi, ki değildi, "Kahve güzelmiş," dedi. Doğu Almanya'da sadece hürriyet ve hoşgörü değil, her şey kıttı.

"İyi kahve ve sigara olmasa bu ülkede ihtilal olur," dedim. "Friedrich, bence yoldaş Generale bunu söylesen iyi olur. Devrim ihracı bu yolla daha kolay sağlanır."

Korsch ince bıyığı kadar belli belirsiz gülümsedi.

"Friedrich, rejim sana çok güveniyor olmalı," dedim. "Sana ve adamlarına... Duyduğum kadarıyla her Doğu Alman canının istediği gibi ülke dışına çıkamıyor. Tabii dikenli tellerin üzerinden atlamayı başarabilirse başka."

"Hepimizin ailesi var," dedi Korsch. "İlk karım savaşta öldü. Beş yıl önce tekrar evlendim. Şimdi bir kızım var. Anlayacağın üzere geri dönmek için yeterli nedene sahibim. Açıkçası Berlin harici bir yerde oturmayı hayal bile edemiyorum."

"Peki ya Generalin geri dönme sebebi ne? Burada kalmayı senden çok seviyor gibi..."

Korsch omuz silkti. "Ben de bilmiyorum."

"Evet, bence bilmemem daha iyi." Yanımızdaki diğer iki Stasi ajanına baktım. "Kimin dinlediği belli olmaz."

Kahvaltıdan sonra kompartımana gidip biraz daha konuştuk. Şimdilik aramızdan su sızmıyor gibiydi.

"Berchtesgaden," dedi Korsch. "O ne davaydı öyle?"

"Ne davayı ne de orayı hayatta unutmam."

"O cinayeti çözme tarzın yüzünden sana madalya vermeleri gerekirdi."

"Verdiler ama attım. Kalan zamanda da idam mangasıyla aramda hep birkaç metre mesafe oldu."

"Ben polis madalyasını savaşın sonuna doğru aldım," dedi Korsch. "Galiba hâlâ mavi kadife kutusunun içinde bir çekmecede falan duruyordur."

"Saklaman güvenli mi?"

"Artık SED, yani parti üyesiyim. Haliyle Kripo'da çalışan herkes tekrar eğitildi. Madalyayı gurur duymak için değil de zamanında kim ve ne olduğumu unutmamak için saklıyorum."

"Aklıma gelmişken, beni de kim ve ne olduğumu bilsem iyi olur," dedim. "Daha doğrusu kim olacağımı, çünkü biri sorabilir. Kimliğimi ne kadar çabuk öğrenirsem o kadar çabuk alışırım, değil mi?"

Korsch ceketinden kahverengi bir zarf çıkarıp bana verdi. "Pasaport, para ve Golden Arrow bileti. Pasaportla birlikte bir de not var. Yeni adın Bertolt Gründgens."

"Komünist adına benziyor."

"Hamburglu bir pazarlamacısın ve sanat kitapları satıyorsun."

"Sanat hakkında bir bok bilmem."

"Gerçek Bertolt Gründgens de öyle."

"Bu arada kendisi nerede?"

"Devlete karşı halkı isyana teşvik eden belgeleri basıp yayımlamak suçundan kristal tabutta on yıla mahkûm edildi."

Mahkûmlar, Brandenburg Hapishanesi'ne kristal tabut derdi.

"Birine yeni kimlik verirken elden geldiğince gerçek kişileri kullanmaya özen gösteririz. Olur da biri araştırmaya karar verirse, bir şekilde isme biraz daha gerçekçilik katar."

"Ya talyum?" diye sorup zarfı pantolonumun cebine koydum.

Korsch, Stasi ajanlarından birini işaret ederek "Calais'ye kadar Karl'da kalacak," dedi. "Talyum

kolayca deriden nüfuz edebildiği için tedbirli olmakta fayda var."

"Benim için fark etmez." Ceketimi çıkarıp arkamdaki sandalyenin üzerine attım. "O yün takımlar sizi yakmıyor mu?"

"Öyle ama bakanlık kıyafetleri masraftan saymıyor," dedi Korsch.

Berchtesgaden hakkında biraz daha konuştuk ve çok geçmeden tekrar karşılaşmamızın ne kadar nahoş şartlar altında cereyan ettiğini unuttuk gitti. Yine de zamanın çoğunu susup sigara içerek ve solumuzdaki mavi denizi izleyerek geçirdik. Akdeniz'i çok severdim ve onu bir daha görebilecek miyim diye düşünmeden edemedim.

Cannes'dan geçerken trenin sürati arttı ve doksan dakikaya kalmadan Marsilya yolunu yarıladık. Saint-Raphael'in birkaç kilometre doğusunda tuvalete gideceğimi söyleyince Korsch, Stasi ajanlarından birine bana refakat etmesini emretti.

"Kaybolurum diye mi korkuyorsun?" diye sordum.

"Onun gibi bir şey."

"Calais'ye daha çok var."

"Sana bir şey olmaz."

"Umarım. Öyle olması da gerekmiyor mu?"

Stasi ajanı benimle birlikte Mavi Tren'in tuvaletine geldi ve o sırada Saint-Raphael'in banliyösüne giren tren yavaşladı. Neyse ki Nice'te beni tekrar aramamışlardı. Tuvalette yalnız kalınca deri copu çorabımdan çıkarıp elime vurdum. Copu birkaç ay önce otele gelen birinden almıştım, güzel ve esnekti, bilek kayışı vardı ve ağırlığı sayesinde etkisi epey

fazlaydı. Ama pis bir silahtı, çünkü kurbanını gafil avlamak için genelde bir tebessüm ya da dostane bir yaklaşıma ihtiyaç duyardı. Weimar Berlin'inde genç bir polisken birinin üzerinde bunlardan bulursak, ona hiç iyi gözle bakmazdık, çünkü bu coplarla birini öldürmek mümkündü. O nedenle kimi zaman bulduğumuz copu hem evrak işlerinden kurtulmak hem de adaletin çabucak tecelli etmesini sağlamak adına o kişinin üzerinde kullanırdık; dizlere ve dirseklere vurmanız yeterdi. Bilirim, çünkü birkaç kez tadına bakmak bana da nasip oldu.

Birkaç dakika sonra copu arkamda saklayarak yüzümde bir gülümsemeyle tuvaletten çıktım. Diğer elimde de sigara vardı.

"Ateşin var mı?" diye sordum adama. "Ceketim kompartımanda kaldı." Yüzümdeki gülümseme onun Gene Kelly –boynuma kemendi dolayan Leipzigli adam– olduğunu anlamamla biraz soldu. Bu şerefsiz başına geleceği fazlasıyla hak etmişti.

"Tabii," diyerek tren gürültüyle fren yaparken dengesini sağlamak için vagona yaslandı.

Herif çakmağını ön cebinden almak için eğildiğinde, ben de sigarayı ağzıma koydum. İhtiyacım olan fırsatı bulduğumdan, hiç vakit kaybetmeden copu bir odun gibi savurdum. Copu görmesiyle ona vurmam bir oldu. Ispatula şeklindeki silah buğday renkli kafasına denk geldiğinde tekme yemiş bir top gibi ses çıkardı ve herif harabe bir baca gibi yere yığıldı. Sadece dizlerinin üzerine çöktüğünü görünce, ona tüm kuvvetimle bir daha vurdum, çünkü Villefranche'da ben asılırken attığı kahkahayı unutmam ya da affetmem mümkün değildi.

Ona vururken boynumda şiddetli bir sızı hissetsem de buna değerdi. Hafifçe sallanan koridor zemininde şuurunu kaybetmiş halde yatarken, belki daha kötü durumdaydı, ama bilmiyordum ve umurumda da değildi, tabancasını aldım. Ardından olabildiğince hızlı bir şekilde, çünkü çok ağırdı, onu tuvalete çekip kapıyı kapattım. Hemen ardından da trenin diğer ucuna gidip kapıyı açtım ve trenin Boulouris-sur-Mer'deki Corniche'de bulunan ışıkta durmasını bekledim, çünkü duracağını biliyordum. Yıllar içinde bu trenle Marsilya'ya birkaç kez gitmiştim; üstelik geçen gün Stasi ajanlarını atlatıp arabamla buraya geldiğimde de trenin aynı ışıkta durduğunu görmüştüm.

Trenden rayların yanına atladım, uzanıp vagonun kapısını kapattım ve arabamı park ettiğim Avenue Beausejour yönünde koştum. Kaçmak genelde zannettiğinizden çok daha iyi bir plandır; dilediğiniz suçluya sorun. Kaçmanın bir şeyi çözmeyeceğini sadece polisler söyler; suçları çözüp tutuklama yapılmasını sağlamadığına şüphe yoktur. Ayrıca kaçmak bir zamanlar yattığım İngiliz bir kadını, her ne kadar orospunun teki de olsa, zehirlemekten çok daha cazip bir fikirdi. Halihazırda yeterince vicdan azabı çekiyordum.

BEŞ

Ekim 1956

Tren yaklaşık bir saat sonra Marsilya'ya varana kadar bir daha durmayacaktı. Neredeyse rahat bir nefes aldım diyebilirim. Gökyüzü bulutsuzdu ve hava şahane olacakmış gibi görünüyordu. Birkaç Fransız ailesi çocuklarıyla birlikte her şeyden habersiz, huzur içinde gülüp sahilde dolaşarak kış gelmeden önce sonbahar güneşinin keyfini çıkarıyordu ve onlara gıptayla bakıp daha sıradan ve az ilginç bir hayatımın olmasını temenni ettim. Kimsenin bana aldırdığı yoktu ve neyse ki tam zamanında belimdeki tabancayı hatırlayıp terli gömleğin ucunu pantolondan çıkararak üzerini örttüm. Ardından ahşap, alçak bir çiti aşıp boş bir alandan geçerek Avenue Beausejour'a çıktım. Kalbim küçük bir hayvanınki gibi çarpıyordu ve köşedeki bar açık olsaydı, her geçen saniye artan korkumu dizginlemek için oraya gidip büyük bir kadeh içerdim. Arabamın yanına varınca derin bir iç çekip varoluşun parlak

ve acı veren atomlarına bakarak kendime yaptığım şeyin bir manası var mı diye sordum. Kişi kaçtığında buna değeceğine inanması gerekirdi ki bundan emin değildim. Dahası şimdiden yorulmuştum. Değil kaçmak, yaşamak için bile enerjim kalmamıştı. Boynum hâlâ acıyor ve gözlerim asit atılmış gibi yanıyordu. Tek istediğim Obersalzberg'deki dağ kabrinde bulunan Friedrich Barbarossa gibi bin yıllık bir uykuya yatmaktı. Yaşamışım ölmüşüm kimsenin umurunda değildi; ne Elisabeth'in ne de haliyle Anne French'in... Öyleyse neden kaçıyordum? Hayatımda kendimi hiç bu kadar yalnız hissetmemiştim.

Bir sigara yakıp iflas etmek üzerelermiş gibi hissettiğim organlarıma biraz can gelmesini sağlamaya çalıştım.

"Haydi Günther," dedim, "daha önce de nice badireler atlattın. Tek yapman gereken şu dandik Fransız arabasına binip yola koyulmak. Yoksa o Bolşevik domuzuna seni yakalama zevkini yaşatmak mı istiyorsun? Kendine acımayı bırak. Hep bahsettiğin o Prusyalı ruhu nerede? Elini çabuk tut. Birinin trende seni aramaya çıkması an meselesi ve gözkapaklarının içini okuyan Gene Kelly'yi bulduklarında neler olacağı hiç belli olmaz. O yüzden sigaranı bitir, arabaya bin ve çok geç olmadan yola düş. Seni bulurlarsa neler olacağını biliyorsun, değil mi? Asılmak, talyum zehirlenmesi yanında piknik gibi kalır."

Birkaç dakika sonra Route Nationale üzerinden Avignon'a doğru gidiyordum. Kendimi epey gaza getirmeyi başarmıştım. Karar zamanıydı: Sadece

şu komünist şerefsizlerin yüzlerine tükürmek için bile yaşamaya değerdi. Benzin depom doluydu ve Citroën bakımdan yeni çıkmıştı –dört yüz Franklık gres ve yağ değişimi– o yüzden hüsrana uğramayacağıma inanıyordum, diğer bir tabirle Alman yapımı olmayan bir arabadayken olabileceği kadar güvendeydim. Bagajda para, kışlık kıyafet, tabanca ve Villefranche'daki dairemden aldığım birkaç eşya vardı. Bir süre daha, Stasi ajanlarının kompartımanın penceresinden bakmadığını umarak, Mavi Tren'in solumdan görüşüme girdiği denize doğru baktım. Araba yolu demiryoluna paraleldi. Bu yüzden ilk yarım saatlik sürüşüm epey stresli geçti ama Rhone boyunca giden anayola çıkmak istiyorsam başka seçeneğim yoktu. Ancak demiryolu ve DN7'nin farklı yönlere gittiği Le Cannet-des-Maures'a varınca rahat bir nefes alabildim ve nihayet tren tümüyle görüşümden çıktı. Her ne kadar başarılı bir başlangıç olsa da onları temelli atlattığımı düşünecek kadar saf değildim. Friedrich Korsch kurnazdı, özellikle de Erich Mielke gibi birinin karısına ve beş yaşındaki kızına yapabileceklerini bilmenin yol açtığı korkuyla çok daha tehlikeli hale gelecekti. Kendinden önceki Gestapo gibi, Stasi de yaklaşık on yıldır bulunmak istemeyen Almanları buluyordu. Onların uzmanlığı buydu ve dünyanın en iyisiydiler. Mounties'in her zaman aradığı adamı bulmak gibi bir şöhreti olabilirdi ama Stasi her zaman aradığı adam, kadın ve çocukları bulur ve onları bulduğunda da bedelini ödetirdi. Hohenschönhausen'da bulunan Berlin'in meşhur Stasi hapishanesinde ve geçmişte SS tara-

fından idare edilen toplama kamplarında binlerce mahkûm vardı. Terk etmek istesem de istemesem de Fransa'dan sınır dışı edilmem için bir mazeret uyduracaklarından emindim. Gene Kelly'ye epey zarar verdiğimi düşünüyordum ki yarım kalan işi Korsch bitirip sonra da cinayeti benim üzerime yıkabilirdi. O yüzden Fransa'dan hemen çıkmam şarttı. İsviçre'ye gidebilmem imkânsız gibi bir şeydi, İngiltere ve Hollanda çok uzaktı, İtalya da yeterince uzak değildi. İspanya'ya gidebilirdim ama faşist bir ülkeydi ve bana bir ömür boyu yetecek kadar faşizm görmüştüm. Üstelik trenden atlamadan önce nereye gideceğime karar vermiş sayılırdım. Almanya hariç nereye gidebilirdim ki? Bir Alman için en iyi saklanma şekli milyonlarca Alman'ın arasında olmaktı. Nazi savaş suçluları bunu yıllardır yapıyordu. Sadece birkaç bini Güney Amerika'ya kaçmaya zahmet etmiş ya da bunu yapmaya mecbur kalmıştı. Her yıl kendisini baştan yaratan birini kimsenin bilmediği Rostock ya da Kassel gibi yerlerde buluyorlardı. Fransız sınırını geçince küçük bir Alman kasabası bulup temelli ortadan kaybolacaktım. Önemsiz, sıradan bir kişi olmam gerekecekti. Batı Almanya'ya varınca iki pasaportum olmadan da idare edebilirdim. Orada şansım diğer her yerden yüksekti. Her ne kadar onu tekrar arkadaş olduğumuza ikna etmek için yapsam da Almanya'yı ne kadar özlediğimi Korsch'a söylediğime bin pişman olmuştum; aptal değildi ve kendini benim yerime koyup benimle aynı sonuca ulaşacaktı: Günther, Federal Almanya haricinde nereye gidebilir ki? Fransa'da kalırsa Fransız poli-

si onu bizim yerimize bulur ve küçük bir kasabada gözaltındayken tıpkı Anne French'e yapacağımız gibi talyumla zehirleriz. Bernhard Günther için tek seçenek Batı Almanya'dır. Diğer yerlerdense kapı dışarı edilecektir.

Biraz zaman kazanmak için gaz pedalına bastım, çünkü her saniye çok kıymetliydi. Friedrich Korsch, Marsilya'daki istasyona varır varmaz, Nice'teki Hotel Ruhl'da bulunan Erich Mielke'yi arayacak ve yoldaş General de Fransa ve Almanya'daki tüm gizli ajanları sınırda beni aramaları için seferber edecekti. Ellerinde resmim, arabamın plakası ve Devlet Güvenlik Bakanlığı'nın sınırsız imkânları vardı. Himmler ya da Ernst Kaltenbrunner'i bile kıskandıracak, merhametsiz bir verimlilikten bahsetmiyorum bile.

Ben de tümüyle çaresiz değildim; Berlin Kripo'da görev yapmış bir dedektif olarak kanundan kaçmanın bazı yollarına vâkıftım. Polislik kadar bir insana kusursuz bir kaçak olmayı öğretebilecek bir meslek yoktur ki şu an ben de o durumdaydım. Birkaç gün öncesine kadar Cap Ferrat'ta bulunan Grand Hotel'in girişindeki masada duran, frak giymiş basit bir konsiyerjden fazlası değildim. Acaba otel misafirlerinden bazıları elimde copla bir Stasi ajanını harcarken beni görseler ne düşünürlerdi diye merak ettim. Gene'in arkadaşlarının beni yakaladığında yapacaklarını düşünmek bile gaz pedalına daha bir hışımla basmama yetti ve saatte yüz kilometre hızla kuzeye doğru, adamın kafasına darbeyi yediği anın görüntüsü gözümün önünden gitmeye başlayana kadar devam ettim. Belki kurtulurdu. Belki ikimiz de kurtulurduk.

Araba sürmeyi sevsem de Fransa büyük bir ülkeydi ve sonu gelmeyen yollar canımı sıkmaya başlamıştı. Yanınızda Grace Kelly*, altınızda üstü açılabilir güzel mavi bir Jaguar ve bagajınızda piknik sepetiyle bir dağ yolunda gidiyorsanız araba sürmek çok daha hoş olurdu. Oysa çoğu kişi için Fransa'da araba sürmek sıkıcıdır ve bunun rutin haline gelmesine engel tek şey de Avrupa'nın en kötü sürücüleri olan Fransızlardır. 1940 yazında ilerleyen Almanlardan kaçarken Fransız sürücülerin öldürdüğü Fransız sayısının Alman ordusunun öldürdüklerinden fazla olduğunu söyleyerek dalga geçerdik. O nedenle elimden geldiğince aklımı yola vermeye çalıştım, buna rağmen yolculuğun akıl almaz derecede tekdüze geçmesi nedeniyle ister istemez aklım kayıp bir albatros gibi başka yerlere gitmeye başladı. Asılma ihtimalinin insanın dikkatini misli görülmemiş şekilde toplamasını sağladığını söylerler ve bunun doğruluğundan hiç şüphem yok: Ancak asılmayı ve boynuna dolanan ilmeğin sağladığı boğulmayı bizzat tecrübe etmenin insan üzerindeki tesirinin tamamıyla zıttı olduğunu söyleyebilirim. En azından benim açımdan böyleydi. Belki de Mielke'nin niyeti buydu: Beni itaatkâr bir serseme çevirmek istemişti. Öyleyse işe yaramamıştı. Körü körüne itaat etmeyi asla beceremedim. Mevcut zaman, geçmişle yer değiştirmiş gibi, zihnim çoktan unutulmuş hadiselerle doluydu. Ama durum bu da değildi. Görüş hattımın altındaki her şey sise gömülmüştü ve Almanya'ya dönme isteği

* Akademi ödüllü Amerikalı aktris. Monako Prensesi. –ed.n.

haricinde hiçbir şey yapma ya da bir yere gitme arzusu duymuyordum. Sanki Caspar David Friedrich tarafından yapılmış resimdeki adamdım ve denizi örten sisin üzerindeki bir seyyahtım: Önemsiz, köklerinden koparılmış, istikbali meçhul, tümünün beyhudeliğini ve belki de hayatına son vermeyi düşünmekle meşgul.

Eski ve bir zamanların aşina yüzleri uzakta tekrar belirmeye başladı. Belli belirsiz görünen dağ zirvelerinin arasında kalan vadilerden Wagner'inkileri andıran müzikler yükseldi. Kokular alıp sesler duyuyordum. Bir zamanlar tanıdığım kadınlar: Inge Lorenz, Hildegard Steininger ve Gerdy Troost. Eski ortağım Bruno Stahlecker. Annem. Fakat Fransız Riviera'sından uzaklaşıp kuzeye, Batı Almanya'ya doğru ilerlerken, Korsch'un bana hatırlatmaya çalıştığı şeyi teferruatıyla hatırlamaya başladım. Tümü onun hatasıydı; düşünüyorum da böyle eski günlerden konuşmasının tek nedeni beni gafil avlama isteğiydi. Geçmişte iyi bir polisti. İkimiz de öyleydik. Heydrich'in emriyle Kripo'ya dönmek zorunda kaldıktan sonra birlikte çalıştığımız iki davayı düşündüm. Bu davaların ikincisi ilkinden bile garipti; o davayı, Hitler Polonya'yı işgal etmeden birkaç ay önce soruşturmak zorunda kalmıştım. 1939 Nisan ayı başındaki o karanlık ve soğuk geceyi ve Generalin Mercedes'iyle Almanya'nın diğer ucuna gidişimi dün gibi hatırladım; Berchtesgaden, Obersalzberg, Berghof ve Kehlstein'ı hatırladım; Martin Bormann, Gerdy Troost, Karl Brandt, Hermann Kaspel ve Karl Flex'i hatırladım; Schlossberg

Mağaraları ve Prusya mavisini hatırladım. Hepsinden önemlisi yirmi yaş daha genç ve hâlâ erdemli, ilke sahibi bir adam olduğumu hatırladım. Geçmişte, bir süreliğine tanıdığım tek dürüst insan olduğumu bile düşünmüştüm.

ALTI

Nisan 1939

Yukarıdan sert bir ses, "Tutuklanma vaktin geldi de geçmişti bile Günther," dedi. "Bu şehrin emniyetinde senin gibi solculara yer yok."

Başımı kaldırdığımda Liderler Balosu'na geç kalmış gibi geniş taş merdivenden inen, siması tanıdık üniformalı birini gördüm; Heidi Hobbin'in cam ayakkabıları olsaydı, onları çıkarıp topuklarını gözüme sokardı. Berlin emniyetinde fazla kadın yoktu: Elfriede Dinger, ölmeden kısa süre önce Ernst Gennat'la evlenmişti ve Polis Komiseri Heidi Hobbin. Kendisi Korkunç Heidi ismiyle de bilinirdi ve bunun nedeni çirkin olması değil, aksine epey güzel bir kadındı, erkekleri ezmekten hoşlanmasıydı. Oysa içimizden en az biri bunun keyfini çıkarıyor olmalıydı, çünkü sonradan Heidi'nin Kripo Müdürü Arthur Nebe'nin metresi olduğunu öğrendim. Baskın kadınlar: Bu hiç anlayamadığım bir sapkınlıktır.

Beni merdivenlerden polis merkezinin Dircksenstrasse'ye açılan kapısına götüren iki Gestapo'ya, "Umarım onu doğruca Dachau'ya götürüyorsunuzdur," dedi. Yanında Adalet Bakanlığı'ndan arkadaşım olan Max Merten adındaki genç ve hırslı yerel mahkeme üyesi vardı. "Bundan çok daha beterini hak ediyor ya neyse!"

Ocak 1933'te Hitler'in Almanya Şansölyesi unvanını almasının ardından Alex'te pek sevilen bir tip olduğumu söyleyemem. Bernhard Weiss, Yahudi olduğu için Kripo'dan atıldıktan sonra cinayet masasındaki diğerlerine yeni Nazi amirleri tarafından şüpheyle bakılması kaçınılmazdı, özellikle de benim gibi orta sol SPD'yi destekleyenlere. Yine de onunki yapılması muhtemel bir hataydı; Gestapo olabildiğince kibar davranıp Reinhard Heydrich'in emriyle karargâhlarına nazikçe çağırmasına karşın, beni götürmesi için iki kişi göndermeyi ihmal etmemişlerdi. Ama Heidi bunu bilmediğinden gözaltına alınmışım gibi tepki veriyordu. Polis olmasına rağmen, iyi bir gözlemci değildi.

İleride nasıl bir hüsrana uğrayacağını bilmenin verdiği keyifle durup şapkamın siperine dokundum. "Çok naziksiniz hanımefendi," dedim.

Sifonu çekilmemiş bir tuvaletmişim gibi bana bakarken Heidi'nin gözleri kısıldı. Max Merten şapkasına dokunarak selam verdi.

"Sen bir baş belasısın Günther," dedi Heidi. "Boşboğazlığın yüzünden hep sorun kaynağı oldun. Heydrich ve Nebe'nin seni hangi akla hizmet Alex'e geri çağırdığını aklım almıyor."

"Polis köpekleri götürüldüğünden buraya düşünebilecek biri lazımdı."

Merten sırıttı. Bu onun daha önce birkaç kez söylediği bir sözdü.

"Ben de bundan bahsediyorum. Bu sözlerini hiç özlemeyeceğimden emin olabilirsin."

Gestapolardan birine, "Amire iyi haberi siz mi verirsiniz, yoksa ben mi vereyim?" diye sordum.

Gestapolardan biri, "Komiser Günther aslında tutuklu değil," dedi.

Gülümsedim. "Duydun mu?"

"Aslında tutuklu değil de ne demek?"

"General Heydrich, Prinz Albrechstrasse'deki ofisinde bir görüşme yapmak üzere çağırdı kendisini."

Heidi'nin rengi soldu. "Ne hakkında görüşecek?" diye sordu.

"Ne yazık ki bunu size söyleyemem," dedi Gestapo. "Müsaadenizle amirim, ama fazla vaktimiz yok. General bekletilmeyi sevmez."

"Çok doğru," diyerek saatime bakıp parmağımla camına vurdum. "Hiç vaktimiz yok. Katılmam gereken önemli bir toplantı var. Daha sonra müsait olursam odanıza gelip Generalin hangi konuda bana danışmak istediğine dair size bilgi verebilirim. Tabii ancak Heydrich müsaade ederse... Kendisinin güvenlik ve gizlilik hakkındaki titizliği hepimizin malumudur. Gerçi siz bilmiyor olabilirsiniz, çünkü öyle herkese itimat etmez. Bu arada Komiser Hobbin ofisiniz neredeydi? Unutmuşum da."

Gestapolar birbirlerine bakıp gülmemeye gayret ettiler. Tüm deliller aksini işaret etmesine rağmen,

onların da, her ne kadar kara olsa da, mizah anlayışı vardı ve yaptığım, tüm güce tapan Nazilerin, ki az çok hepsi öyleydi, anlayıp takdir edebileceği türden sınıf bilinci temelli bir espriydi. En fazla otuz yaşındaki genç hâkim Max Merten gülmemek için elinden geleni yapıyordu. Ona göz kırptım. Max'i severdim; Berlin-Lichterfeldeliydi ve bir seferinde polislik yapmayı düşünmüştü, ama konuşarak onu vazgeçirmiştim.

Bu arada hırçın mizacını gayet güzel yansıtarak yumruklarını sıkan Heidi Hobbin birden dönüp merdivenlerden çıkmaya başladı ve gülmenin onu sinir edeceğini bildiğimden kahkahayı patlattım ve Gestapoların da aynısını yaptığını görünce daha da memnun oldum.

Biri tebrik mahiyetinde sırtıma vurarak, "Heydrich'in emrinde çalışmak güzel bir şey olmalı," dedi.

"Evet," dedi diğeri, "amirler bile sana kolay kolay bulaşamaz, değil mi? Onlara dilediğin gibi posta koyabilirsin."

Tedirginlikle tebessüm edip onların peşi sıra Alex'in yan kapısına doğru yürüdüm. Gizli servis başkanını arkadaşım diye zikretmek aklımdan bile geçmezdi. Heydrich gibi adamların arkadaşı olmazdı; onların sadece adamları ya da uşakları vardı ve Heydrich'in beni çağırmasının nedeninin yine bana layık gördüğü nahoş bir işi üzerime yıkmak olduğundan hiç şüphem yoktu. Almanya'da en temkinli olması gereken kişiler artık Heydrich adına çalışan eski SPD üyeleriydi, özellikle de Münih'ten sonra Çekoslovakya'nın geri kalanının

da işgal edilmesiyle yeni bir savaşın kaçınılmaz hale geldiği bu dönemde.

Dışarı, Dircksenstrasse'ye çıkınca bir sigara yakıp aceleyle bekleyen Mercedes'in arka koltuğuna atladım. İlkbahara karşın hâlâ kar yağdığından sabah vakti hava çok soğuk olduğu halde, arabanın içi sıcaktı ki aceleyle paltomu giymeyi unuttuğum için güzel denk gelmişti. Az önce köşedeki ofis penceremden aşağıdaki tren setini andıran Alexanderplatz'a bakmakla meşgulken, şimdi hiçbir açıklama yapılmadan bir arabanın arkasında Unter den Linden boyunca batıya giderken Heydrich'in bana vereceği görevden sıyrılmamı sağlayabilecek bahaneleri içimden tekrar ediyordum. Bir uşağa göre fazla titiz ve meraklıydım. Tabii ki inat etmenin beyhudeliğini biliyordum; Heydrich, Akhilleus gibi kolayca savuşturulacak biri değildi. Bir Meissen yemek tabağıyla bir Yunan kahramanının ciridini savuşturmaya çalışmaktan fazla bir farkı yoktu.

Unter den Linden araç ve yayalarla doluydu, hatta Wilhelmstrasse'deki hükümet binalarının önüne dahi bazı araçlar park etmişti. Oysa Prinz Albrechtstrasse her zamanki gibi boştu ki bunun nedeni Transilvanyalıların Karpat Dağları'nın ücra köşelerinden uzak durmasından farklı değildi. Tıpkı Drakula Şatosu gibi Prinz Albrechtstrasse, 8 numarada da soluk yüzlü bir kara prens bulunuyordu ve neo-barok girişine ne zaman yaklaşsam elimde olmadan bina alınlığını süsleyen iki çıplak kadının geceleri elbise ve güzel yiyecekler bulmak için binada dolaşan Heydrich'le evli vampir kız kardeşler olduklarını düşünmeden edemiyordum.

Büyük binanın içinde yüksek kemerli pencereler, kemerli tavanlar, taş balkonlar, gamalı haçlar ve Deccal'in bir heykeli olup bina mobilya ve insani hislerden fazlasıyla yoksundu. Beyaz duvarın dibine tren istasyonuymuş gibi birkaç ahşap sıra konmuştu ve fısıltılar, mermer zeminde hızla yürüyenlerin ayak sesleri ve ebediyetin uzak bir köşesinde olduğunu umut ettiğim bir kapının sert şekilde kapanmasından ötürü çıkan gürültü haricinde hiçbir ses yoktu. Dante ve belki de Virgil haricinde hiç kimse bu teessür mekânına acaba bir daha çıkabilecek miyim diye düşünmeden girmezdi.

Binanın ikinci katındaki Heydrich'in ofisi daremden çok büyük değildi. Ofis tek bir büyük odadan oluşuyordu, beyaz ve düzenliydi, ofisten ziyade merasim alanına benziyordu; şahsi hiçbir şey yoktu ki bu da Nazizmin temiz ve lekesiz görünme çabasıydı. Benim gözümdeyse yeni Almanya'nın kalbinde bulunan ahlaki boşlukla uyum içindeydi. Cilalı ahşap zeminde kalın, gri bir halı, süs maksatlı birkaç kakmalı sütun, birkaç yüksek pencere, üzerinde telefon ve mühürler bulunan bir masa vardı. Masanın arkasında iki kapı, bunların ortasında da üzerinde boş bir akvaryum olan yarı dolu bir kitaplık bulunuyordu. Akvaryumun hemen üzerinde Himmler'in çerçeveli bir fotoğrafı duruyordu, sanki gözlüklü Reichsführer-SS kendisinin hem suda hem de karada yaşayan tuhaf bir tür olduğunu göstermek istemişti ki biz bu canlılara kısaca sürüngen diyorduk. Duvardaki büyük Almanya haritasının yanında deri kanepeyle sandalyeler duruyordu ve Generalin, yaveri Hans-Hendrik Neumann, Kripo Müdürü Arthur

Nebe ve Nebe'nin yaveri Paul Werner'le –en az Heidi Hobbin kadar benden nefret eden Heidelbergli çatık kaşlı bir savcı– birlikte bunlarda oturduğunu gördüm. Hem Heydrich hem de Nebe'nin profilleri etkileyici olsa da Heydrich'te banknotlara, Nebe'deyse rehinci dükkânlarına yaraşır bir kafa vardı. Nazi ırk uzmanları kimin Yahudi olup olmadığını anlamak için insanların burunlarını çap pergeliyle ölçerdi ve bu ikisinin böyle bir teste tabi tutulup tutulmadığını, tutuldularsa sonucun ne olduğunu merak eden Alex'teki tek polis de ben değildim. Hans Hendrik Neumann, Heydrich'in çakmasına benziyordu. Sarı saçlı ve yüksek alınlıydı, ilginç burnu sivri olsa da hâlâ efendisinin burnuyla boy ölçüşebilecek bir potansiyele sahipmiş gibi görünmüyordu.

Hiçbiri yerinden kalkmadı ve benim haricimde hiç kimse Hitler selamı vermedi ki birbirimizi ne zamandır tanıyıp güvenmediğimizden bunun Nebe'nin çok hoşuna gittiğinden eminim. Selam verince her zamanki gibi kendimi riyakâr hissettim ama bunun olumlu bir tarafı vardı: Darwin ya da onun erken takipçileri buna, *en iyi uyum sağlayanın hayatta kalması* diyeceklerdir.

"Günther nihayet geldin," dedi Heydrich. "Lütfen otur."

"Teşekkürler efendim. Sizi tekrar görmek büyük zevk, General! Yaptığımız küçük sohbetleri özlemiştim." Heydrich, bu küstahlığım hoşuna gitmiş gibi sırıttı.

"Beyler kimi zaman gerçekten de salakları, sarhoşları, çocukları ve Bernhard Günther'i koruyan bir ilahi müdahale olduğuna inanasım geliyor."

"Siz ve ben belki de o müdahalenin vasıtalarıyız efendim," dedi Nebe. "Biz olmasak bu adam çoktan mezarı boylamıştı."

"Evet, belki de haklısın Arthur. Fakat becerikli bir adam her zaman işime yarar. Başka hiçbir şey değilse bile becerikli olduğunu inkâr edemem." Heydrich gerçekten bir cevap beklermiş gibi bana baktı. "Sence bunun nedeni ne?"

"Bana mı soruyorsunuz, efendim?" Oturup önümdeki sehpada duran gümüş sigaralığa baktım. Galiba çok gergin olduğumdan bir sigara için can atıyordum. Heydrich'in insanlar üzerine böyle bir etkisi vardı. Daha yanına geleli iki dakika olmadan beni sıkıştırmaya başlamıştı.

"Evet, galiba sana soruyorum." Omuz silkti. "Serbestçe konuşabilirsin."

"Şey, bence kimi zaman zararlı bir gerçek, faydalı bir yalandan iyidir."

Heydrich güldü. "Haklısın Arthur, bu adam söz konusuysa ilahi müdahalenin vasıtaları biziz." Heydrich sigaralığı açtı. "Günther bir sigara al lütfen; ısrar ediyorum. Kişinin kötü alışkanlıklarını teşvik etmeyi severim. Özellikle de seninkileri. İçimden bir ses günün birinde iyi huylarından daha çok işine yarayacaklarını söylüyor. Hatta bundan eminim bile diyebilirim. Seni şamar oğlanıma çevirmek, uzun vadeli projelerimden biri olacak."

YEDİ

Nisan 1939

Gümüş sigaralıktan bir sigara alıp yaktım, bacak bacak üzerine atıp dumanını Heydrich'in ofisinin tavanına doğru üfledim. Şimdilik yeterince konuşmuştum. Şeytanla bir aradayken onu gerektiğinden fazla iğnelememek akıllıcaydı. Bu şeytan, kalbiyle aynı renkte bir üniforma giyiyordu: Siyah. Diğerleri de öyle. Takım elbise giyen sadece bendim ki bu bir şekilde onlardan farklı olduğuma inanmamı sağlıyordu, belki de daha iyiydim. Ama savaşın ilerleyen günlerinde benim de onlardan pek farkım olmadığını görecektim. Benim açımdan sağduyu ve iyi niyet nedense hep vicdandan önce geliyordu.

"Buraya neden çağrıldığını merak ettiğini biliyorum," dedi Heydrich. "Bana tekrar faydan dokunacağını tahmin ettiğinden hiç şüphem yok."

"Aklımdan geçmedi değil."

"Ben olsam şansımı zorlamazdım, Günther. İyilik söz konusuysa hafızam fazlasıyla zayıftır."

Heydrich'in sesi onun gibi iri bir adama göre, pantolonu çok darmış gibi, fazla tizdi.

"Geçmişteki önemimi unutmamın hayrıma olduğunu fark ettim, General. İşin aslı inandığım her şeyi artık tekrar gözden geçirmeye başladım."

Heydrich'in gülümsemesi mavi gözleri kadar soluktu. Onun haricinde yüzü öyle ifadesizdi ki Charite'de yakılan bir kurbanı andırıyordu.

"Bu işten sonra da epey bir unutman gerekecek, Günther. Hatta hemen hepsini unutacaksın diyebilirim. Söz konusu davadan bu odadakilerden başka birine bahsetmen yasak! Bence artık buna dava diyebiliriz. Sen ne dersin, Arthur?"

"Evet efendim, diyebiliriz. Nihayetinde bir suç işlendi. Bir cinayet. Cereyan ettiği yeri ve rapor vereceği kişiyi hesaba katarsak, çok sıradışı bir cinayet olduğunu da söyleyebilirim."

"Ah? Kime rapor vereceğim?" diye sordum.

"Führer'in kurmay başkan yaveri Martin Bormann'a," dedi Nebe.

"Martin Bormann mı? İsmini daha önce duyduğumu söyleyemem ama o göreve getirildiyse, önemli biri olmalı."

"Cehaletin bu davanın önemini takdir etmeni engellemesin," dedi Heydrich. "Bormann hükümette bir makama sahip değil ama Führer'e yakınlığı onu Almanya'daki en önemli kişilerden biri yapar. Benden en iyi dedektifimi göndermemi istedi. Ernst Gennat uzun mesafe gidecek kadar iyi olmadığından geriye sen kaldın."

Başımı salladım. Akıl hocam Gennat kanserdi ve altı aylık ömrünün kaldığı söyleniyordu, ancak

mevcut durumuma bakılırsa, muhtemelen benden daha çok yaşayacaktı; Heydrich başarısızlığa müsamaha gösterecek türde biri değildi. Beni bir kez Dachau'ya göndermişti ve bunu tekrar yapabilirdi. Mazeret üretme vaktim gelmişti. "Ya Georg Heuser?" diye sordum. "Onu unuttunuz mu? O da iyi bir dedektiftir. İşinde benden daha yetkindir. Her şey bir yana kendisi parti üyesi."

"Evet, o da iyi bir dedektif," dedi Nebe. "Ama Heuser şu anda sahip olduğunu iddia ettiği nitelikleri yüzünden hesap vermekle meşgul. Hukuk derecesi varmış gibi yapması başını derde soktu."

"Gerçekten mi?" Gülmemek için kendimi zor tuttum. Alex'te hukuk derecesi olmayan nadir dedektiflerden biriydim ve ancak liseyi bitirmeyi başarabilmiş biri olarak bu haber çok hoşuma gitmişti."Yani diploması yok muymuş?"

"Evet, bunun seni mutlu edeceğini düşündüm, Günther. Kendisi açığa alındı ve soruşturmayı bekliyor."

"Yazık olmuş, komutanım."

"Öyle birini Martin Bormann'a gönderemezdik," dedi Nebe.

"Tabii ki istesek Werner'i gönderebilirdik," dedi Heydrich. "Onun suç tespitinden ziyade suçu önleme hususunda daha yetenekli olduğu doğru. Ama işler kötüye giderse onu kaybetmek istemem. İşin aslı sen harcanabilirsin ve bunu biliyorsun. Werner öyle değil. Kendisi yeni Almanya'da radikal kriminolojinin gelişiminde hayati bir önem taşıyor."

"Böyle söyleyince haklı olduğunuzu anlayabiliyorum, efendim." Werner'e bakıp başımı salla-

dım. Benimle aynı rütbedeydi, o da komiserdi, yani onunla daha rahat konuşabilirdim. "Çalışmanı okudum, Paul. Suçlu kalıtımının ürünü olarak çocuk suçları... Son tezin buydu değil mi?"

Werner sigarasını ağzından alıp gülümsedi. Koyu renkli ve fırıl fırıl gözleri, esmer teni ve kupa sapı gibi kulaklarıyla en az tutukladığım diğerleri kadar suçluya benziyordu.

"Yani o şeyleri cinayet masasında mı okudun? Şaşırdım. Senin bir şeyler okuduğunu bilmiyordum."

"Tabii ki okuyorum. Kriminoloji üzerine yazdıkların temel eser kabul ediliyor. Ancak nedense, çocuk suçlu diye tanımladıklarının büyük bölümü etnik Alman değil de çingeneler."

"Bu görüşe katılmıyor musun?"

"Belki."

"Neye dayanarak?"

"Dediklerine şahit olmadım, hepsi bu. Bana göre birinin hırsızlık yapması onun ırkı ya da burnunun büyüklüğüyle değil de fakirlik ve cehaletle ilgilidir. Ayrıca sen de biraz çingeneyi andırıyorsun, Paul. Ne dersin? Yoksa Sinti misin?"

Werner gülümsemeye devam etse de bu sadece görüntüdeydi. Fransız sınırındaki Bande-Württemberg'e bağlı Offerburg'tandı ki orası cadı yakması ve çivileri kızarana kadar ısıtılan metal sandalyeleriyle nam salmıştı. Adamda Suabiyalı bir cadı avcısının siması olup beni memnuniyetle yakacağından hiç şüphem yoktu.

"Sadece şaka yapıyorum." Heydrich'e baktım. "İki sert adam gibi birbirimize sataşıyoruz. Onun

Sinti olmadığını biliyorum. Zekidir. Diploman vardı, değil mi Paul?"

"Konuşmaya devam et Günther," dedi Werner. "O koca dilin yüzünden bir gün Plötzensee'deki giyotini boylayacaksın."

"Çok haklı," dedi Heydrich. "Günther küstah ahmağın tekisin. Oysa ilginçtir, seni iyi yapan şey de bu. Bağımsız ruhunun sağladığı belli ölçüdeki mukavemet burada işimize yarayacak. Gördüğün üzere Bormann'ın Werner ve Arthur yerine seni istemesinin bir nedeni var. Parti üyesi ve kimsenin adamı olmadığını, hepsinden önemlisi benim adamım olmadığını düşünüyor. Fakat sakın kendini kandırma, Günther; benimsin. Sen Faust, bense Mephisto'ymuşum gibi."

Buna cevap vermedim; Heydrich'le tartışmaya kalkmak akıl kârı değildi, yine de Tanrı'nın, birkaç meleğini lehime müdahale etmeleri için ikna edebileceğine inanmak insanın içini rahatlatıyordu.

"Obersalzberg'deyken o şerefsiz hakkında öğrenebileceğin her şeyi öğrenmeni istiyorum."

"Şerefsiz derken, Führer'in kurmay başkan yaverini mi kastettiniz?"

"Adam megaloman," dedi Heydrich.

Buna da cevap vermedim. Söylemem gerekenden çok daha fazlasını söylemiştim bile.

"Özellikle Berlin'de kardeşi Albert'in ona şantaj yaptığı yönündeki dedikoduların aslı var mı, yok mu öğrenmeni istiyorum. Albert Bormann, Hitler'in yaveri, aynı zamanda da Obersalzberg Şansölyesi'dir. Kendi de en az Martin Bormann kadar nüfuz sahibi bir adamdır."

"Komutanım, Obersalzberg'e mi gideceğim?"

"Evet."

"Güzel. Biraz Alp havası almak iyi olur."

"Oraya tatile gitmiyorsun, Günther."

"Haklısınız komutanım."

"Onun ya da ikisinden birinin üzerine çamur atma fırsatı elde edersen, sakın kaçırma. Oradayken sadece dedektif değil, aynı zamanda casusumsun. Anladın mı? Oradayken vebayla kolera arasında bir seçim yapmak zorunda kalacağını düşünebilirsin, fakat öyle değil. Sen benimsin, Bormann'ın değil."

"Emredersiniz!"

"Ve hâlâ sefil ruhunun sana ait olduğu gibi büyük bir yanılgı içindeysen, Hannover polisinin Hamelin yakınlarındaki bir ormanda bulunan cesedi soruşturduklarını hatırlatmak isterim. Ayrıntıları sen söyle, Arthur."

"Kindermann adında bir adam, Wansee'de muayenehanesi olan ve müşterek dostumuz Karl Maria Weisthor'un meslektaşı bir doktor. Anlaşılan birkaç kez vurulmuş."

"Kindermann'ın Weisthor'la bağlantısını ele alırsak, bunu hak ettiğini söyleyebilirim," dedi Heydrich. "Yine de Hannover polisine bu adamla tanışıklığını izah etmeye çalışırken epey bir ter dökeceğinden eminim."

"Ne zaman yola çıkıyorum?" diye sordum hevesle.

"Görüşmemiz biter bitmez," dedi Heydrich. "Adamlarımdan biri şu an dairenden eşyalarını topluyor. Aşağıda bekleyen araba seni Bavyera'ya

götürecek. Araba bana ait ve daha hızlı. Gece yarısından önce varmış olursun."

"Tüm bunların nedeni ne komutanım? Bir cinayetten bahsettiniz. Ölen kim? Bence önemli biri değil, yoksa bu sabah radyo haberlerinde duyardık."

"Aslında ben de emin değilim. Bormann telefonda fazla açık konuşmadı. Haklısın, çok şükür önemli biri değil. Yerel bir inşaat mühendisi. Asıl önemlisi ölen kişi değil, nerede öldürüldüğü! Adam Hitler'in Obersalzberg'deki evinin, Berghof'un terasındayken tüfekle vurulup öldürülmüş. Kimliği meçhul katil Führer'in dün gece Berlin'de konuşma yapacağını biliyordu sanırım. O nedenle bunun Adolf Hitler'e yönelik başarısız bir suikast teşebbüsü olma ihtimali çok zayıf. Haliyle Bormann bunun onu Hitler'in gözünden düşüreceğinden endişeleniyor. Herhangi birinin Hitler'i, devlet işlerinden uzaklaşıp dinlenebileceği tek yerde, kendi evinde uzaktan vurabileceği gerçeği Führer'in güvenliğinden az çok sorumlu herkes için ciddi bir endişe kaynağı... Bormann'ın failin bir an önce bulunmasını istemesinin nedeni de bu. Suikastçı yakalanana kadar Führer'in oraya dönmesi söz konusu bile değil. Yakalanmazsa bu Bormann'ın makamına mal olabilir. Her halükârda bu SD ve Kripo'nun hayrına bir hadise. Fail yakalanamazsa, Martin Bormann muhtemelen Hitler tarafından görevden alınacak ki bu da Himmler'i fazlasıyla mutlu eder; fail yakalanırsa da Bormann bana borçlanacak."

"Başarısızlık gibi bir şansımın olmadığını bilmek içimi rahatlattı komutanım!"

"Bir şeyi çok net bilmeni istiyorum Günther: Obersalzberg'de Martin Bormann'ın sözü geçer. Oradaki her şey onun denetimindedir. Fakat Hitler'in Dağı'nda soru sorabilme yetkisini haiz bir dedektif sıfatıyla birkaç taşı çevirip altında neler olduğuna bakmak için eşsiz bir fırsat ele geçirdin. Elinde Martin Bormann'a atabileceğimiz bir miktar çamur olmadan geri dönersen, beni büyük hüsrana uğratırsın. Anladın mı?"

"Anladım komutanım. Ne kadar vaktim var?"

"Anlaşılan Hitler yaş gününden hemen sonra Berghof'a gitmek istiyor," dedi Nebe. "O yüzden kaybedecek hiç vaktin yok."

"Yaş gününün ne zaman olduğunu hatırlatır mısınız?" dedim. "Yaş günlerini hatırlamakta pek iyi değilimdir de."

Nebe sabırla, "20 Nisan," dedi.

"Ya yerel polis ve Gestapo? Onlarla işbirliği yapacak mıyım? Yapacaksam yetki kimde? Bende mi, onlarda mı?"

"Yerel polise haber verilmedi. Malum nedenle Bormann bunun gazetelere sızmasını istemiyor. Soruşturmada tek yetkili sensin ve doğrudan Bormann'a rapor vereceksin. En azından teoride."

"Anladım."

"Ona dikkat et," dedi Heydrich. "Göründüğünün yarısı kadar bile aptal değildir. Berghof'taki telefonlara güvenme. Orada hayat midilliye binip dolaşmaya benzemez. Muhtemelen Bormann'ın adamları ağzından çıkan her kelimeyi dinleyecektir. Biliyorum, çünkü birkaç odaya ve tüm misafir odalarına mikrofonları adamlarım yerleştirdi. Te-

leks ya da telgrafa güvenebilirsin ama telefonlara sakın güvenme. Neumann, Münih'e kadar seninle birlikte gelecek. Benimle nasıl temas kuracağını ayrıntılarıyla açıklayacak. Obersalzberg'deki RSD'de bir casusum var. İsmi Hermann Kaspel. İyi adamdır ancak bilmemesi gereken şeyleri öğrenme hususunda, senden farklı olarak, pek iyi değildir. Neyse sana kendi imzamı taşıyan bir tavsiye mektubu vereceğim. Mektupta sana elinden gelen her konuda yardım etmesi gerektiği yazacak."

Hermann Kaspel'i tanırdım. 1932'de mesai saatleri dışında bir SA birliğine komutanlık ettiğini öğrenince teşkilattan atılmasına vesile olmuştum; bu Friedrich Kuhfeld denen bir polis çavuşunun Nazi serseriler tarafından öldürülmesinden sonraydı. O tarihten sonra birbirimize yılbaşı kartı göndermedik.

"SD'yi duymuştum komutanım," dedim. "Ama RSD'nin ne olduğunu bilmiyorum."

"Hitler'in şahsi korumaları. SD'ye bağlı ama benim komutamda değil. Doğrudan Himmler'e rapor veriyorlar."

"Mümkünse Alex'teki yardımcımı da götürmek isterim, komutanım. Friedrich Korsch. İyi biridir. Geçen kasımdaki Weisthor davasında çok faydası olduğunu belki hatırlarsınız. Bu davanın söylediğiniz gibi acilen çözülmesi gerekiyorsa, o zaman yardımcıya ve güvenebileceğim birine ihtiyacım olacak. Hermann Kaspel'le aramızda von Papen hükümeti öncesine uzanan bir husumet var. 1932'de Berlin'de İstasyon 87'deki bir Nazi hücresinin başkanıydı ki bu konuda pek anlaşabildiğimiz söylenemezdi."

"Neden şaşırmadım acaba?" dedi Heydrich. "İçin rahat olsun. Birbirinizden ne kadar nefret ederseniz edin, Kaspel mektuptaki talimatlarıma harfiyen uyacaktır."

"Yine de komutanım, Korsch işinin ehli bir dedektif. Omuzları üzerinde sağlam kafalı bir polis. Bu tür acil durumlarda da iki kafa birinden daha iyidir."

Baktığı Nebe başını sallayıp "Korsch'u tanırım," dedi. "Biraz havai olsa da parti üyesidir. Günün birinde iyi bir müfettiş olabilir fakat komiserliğe yükseleceğini sanmam."

"Bormann'ın hoşuna gitmeyecek," dedi Heydrich. "O adamı yanında tutabilmek için kurmay başkan yaverini ikna etmen gerekecek, tamam, onu da yanına alabilirsin."

"Bir şey daha komutanım," dedim. "Paraya ihtiyacım olacak. Korkunun Gestapo'nun tecrübeyle sabit en etkili tekniği olduğunu biliyorum, yine de bence para Offenburg'un kızgın taburesinden daha etkilidir. İnsanlar onun kokusunu aldılar mı dilleri gevşer. Özellikle de gizli çalıştığınızda. Ayrıca para taşımak işkence aleti taşımaktan daha kolaydır."

Heydrich başını salladı. "Tamam, ama fatura istiyorum. Hepsinin faturasını ve isimlerini al. Birine rüşvet verirsen, ismini öğrenmek istiyorum. Böylece bunu ona karşı kullanabilirim."

"Emredersiniz."

Heydrich, Nebe'ye baktı. "Ona söylememiz gereken başka bir şey kaldı mı Arthur?"

"Evet, Kaltenbrunner."

"Ah, evet, Ernst Kaltenbrunner. Onu da unutmamak gerek."

Başımı iki yana salladım. Daha önce hiç duymadığım bir isim daha...

"Kendisi sözde de olsa Avusturya'daki SS ve polisin başıdır," dedi Nebe. "Aynı zamanda Reichstag üyesi. Anlaşılan Obersalzberg'in hemen altındaki Berchtesgaden'da bir evi var. Adresini Neumann'dan alırsın."

"Kendisini Hitler'in yakın çevresine dahil etmek için atılmış nafile bir adımdan başka bir şey değil," dedi Heydrich. "Yine de o herifin nelerin peşinde olduğunu öğrenmek istiyorum. Yakın zamana kadar Kaltenbrunner ve diğer bazıları Avusturya'yı özerk bir adaya çevirmeye çalıştı ki buna müsaade edilemez. Avusturya çok geçmeden siyasi bir kavram olarak ortadan kalkacak. Bana sadık iki kişi, Franz Huber ve Friedrich Polte, Viyana'daki Gestapo ve SD'nin başı olarak tayin edildi, ama Kaltenbrunner'in bu yeni idari yapıyı benimseyebildiğinden şüpheliyim. Hatta hiç içine sinmediğinden eminim desem yeridir. Avusturya'da sahip olduğu nüfuz nedeniyle onun da sürekli gözetim altında tutulması gerekiyor. Almanya'da olduğu zamanlarda bile..."

"Galiba genel durumu anladım. Ona da çamur atmak istiyorsunuz. Tabii öyle bir çamur varsa."

"Vardır," dedi Heydrich. "Mutlaka vardır."

"Kaltenbrunner'in Elisabeth adında bir karısı var," dedi Nebe.

"Çok da yanlış bir şeye benzemiyor bu."

"Ama kendisi Avusturyalı iki asil kadınla takılmaktan da hoşlanıyor."

"Ah!"

"Biri Kontes Gisela von Westarp," dedi Heydrich. "Onlarla Berchtesgaden'daki evinde görüşüp görüşmediğini bilmiyoruz ama görüşüyorsa bu Führer'in hiç hoşuna gitmeyecektir. İşte bu yüzden bu konuda bilgi sahibi olmak istiyorum. Hitler aile değerlerine ve partinin kıdemli üyelerinin ahlaki değerlere sadık kalmasına büyük önem verir. Gisela von Westarp ya da başka bir kadın Berchtesgaden'daki eve hiç gitmiş mi ve giden varsa isimleri nedir öğren. Bunun soruşturma kabiliyetinin ötesinde bir şey olduğunu zannetmem. Geçimini böyle temin ediyordun, değil mi? Özel dedektiflikte otel koridorlarında dolaşıp anahtar deliklerinden bakarak zina delilleri arayan hırpani adamlardan biriydin."

"Düşündüm de, hiç de hırpani değildim," dedim. "Aslında otel koridorlarında dolaşmak çok hoşuma giderdi. Özellikle de halıları kalın Adlon gibi güzel otellerin koridorlarında. Merasim alanında kaz adımı yürümekten daha kolay. Yakında da hep bir bar olur."

"O zaman bu iş tam sana göre. Artık gidebilirsin."

Sırıtıp ayağa kalktım.

"Gülünç bir şey mi var?" diye sordu Heydrich.

"Goethe'nin söylediği bir söz geldi aklıma. Her şey kolaylaşmadan önce zordur." Kapıya yürümeden önce Paul Werner'i başımla selamladım. "Diplomam olmayabilir ama ben okurum, Paul. Okurum."

SEKİZ

Nisan 1939

Berlin-Berchtesgaden arası 750 kilometreydi ama Heydrich'in arabasının arka koltuğunda –siyah Mercedes 770K– dizlerimin üzerinde SS harfleri işlenmiş kaşmir bir battaniye varken mesafe ya da soğuk hiç umurumda olmadı. Araba bir U-bot kadar büyük ve en az onun kadar güçlüydü. Sekiz silindirli kompresörlü motoru mesai çıkışı Potsdamer Platz gibi canlıydı ve Mercedes, otobanın karla kaplı olmasına bile aldırmıyordu; öldükten sonra Valkryrielerin refakatinde, Ölüler Vadisi'nde gidiyor gibiydim. Mercedes'in bundan daha iyi bir otomobil yaptığından emin değilim. Bundan daha büyük ya da daha rahatını yapmadıklarındansa eminim. Bu limuzinde birkaç saat geçirdikten sonra Almanya'nın yönetimini ele alabilecek kıvama gelmiştim. Ön koltuktaki devasa direksiyonun başında Heydrich'in Paskalya Adası heykellerini andıran sürücüsü duruyordu ve onun yanında da

yardımcım Friedrich Korsch vardı. Yanımdaysa Heydrich'in sivri suratlı yaveri Hans-Hendrik Neumann oturuyordu. Arka koltuklar Herrenklub'taki bir çift koltuğu andırıyordu ve yolculuğun büyük bölümünü uyuyarak geçirdim. İki saatten kısa sürede Leipzig'in hemen batısındaki Schkeuditz'e ve dört saatten kısa sürede Bayreuth'a vardık ki benim açımdan inanılmaz bir süratti, ama gece çökmeye başladığından ve hâlâ gidecek dört yüz kilometre yolumuz olduğundan benzin almak için Nürnberg'in kuzeyindeki Pegnitz'de durduk. KMS Bismarck'ın yakıt deposunu doldurmak bundan daha ucuz ve kısa sürüyor olmalıydı...

1956

Fransa'dan kaçarken altımda Mercedes 770K gibi büyük ve güçlü bir araba olsa harika olurdu. Biraz kestirmeye de hayır demezdim. Citroën'in modeli, 11 CV Traction Avant'tı: Düşük güçlü, önden çekişli, paslı tenekenin Fransızcası; 11 de sahip olduğu beygirgücüne denk geliyor olmalıydı! Rahatsız ve yavaştı, sürebilmek için tüm dikkatinizi sarf etmeniz gerekiyordu. Direksiyon başında geçirdiğim altı saatin ardından tükenmiştim; boynum ve gözlerim sızlıyordu ve başımda Ptolemaios'un kafasının doğumda yol açtığından beter bir ağrı vardı. Kuzeyde Macon'a kadar gidemesem de durup dinlenmem gerektiğini biliyordum. Dikkat çekmemek için hız limitini aşmamam, otel ve pansiyonlardan uzak durmam gerektiğinden neşeli görünen bir kamp alanına çektim. Fransa'da iki milyon kampçı var-

dı ve çoğu da motorcuydu. Ne çadırım ne de karavanım olmasına karşın, arabada uyumayı düşündüğümden bunun bir önemi yoktu. Sabah olunca önce duşu, sonra da kafeteryayı kullanacaktım. Hotel Ruhl'da yıkanıp karnımı doyurmak için neler vermezdim. Fakat kamp alanının ofisindeki gözlüklü ve titiz bir parfümcünün burnuna sahip görevliye mekân için elli Frank ödemek istediğimde kamp iznimi görmek istedi, ben de gayrı ihtiyari böyle bir şeyin varlığından bile haberim olmadığını itiraf etmek zorunda kaldım.

"Maalesef kanuni bir zorunluluk, mösyö."

"İznim olmadan burada kamp yapamaz mıyım?"

"O izin olmadan hiçbir yerde kamp yapamazsınız, mösyö. En azından Fransa sınırları dahilinde. Kamp yaparken üçüncü şahıslara verilen hasara karşı teminat için böyle bir izne ihtiyaç duyuldu. Yangınlar yirmi beş milyon, kazalarsa beş milyon Frank hasara neden oluyor."

"Ne yani Fransa'da araba kullanmak için ehliyete ihtiyacım yok ama kamp yapmak için var, öyle mi?"

"Çok doğru... Ama bir otomobil kulübünden kolayca kamp ehliyeti alabilirsiniz."

Saatime baktım. "Galiba bunun için biraz geç kaldım."

Omuz silkerek umursamadığını gösterdi. Benim gibi ne idüğü belirsiz bir şahsiyetin kamp alanında kalmasını istemediği belliydi; ekim ayında boynuna eşarp sarmış ve karanlık çöktükten sonra gözlük takan, aksanlı biri Vichy'nin kalbinde etrafa güven

saçan, sıradan bir kampçı kabul edilemezdi. Hani, Cary Grant gelse bu işi halledemezdi.

O yüzden kamp alanından ayrılıp birkaç kilometre daha giderek kendimi yüksek kavakların altındaki sakin bir toprak yolda buldum, az sonra vardığım tarlada da durup sızlayan gözlerimi dinlendirmek için ara verdim. Ama Friedrich Korsch ve Stasi'nin peşimde olduğunu bile bile uyumak kolay değildi. Marsilya'daki tren istasyonunun bitişiğindeki Europcar ofisinden bir araç kiralayıp hemen peşime düştüklerinden emindim ve muhtemelen N7 üzerinde sadece birkaç saat arkamdaydılar. Sonunda Citroën'in arka koltuğunda biraz uyumayı başarsam da gözlerim dediğim çifte sancının arkasında beliren rüyadan da tahmin edileceği üzere, Friedrich Korsch'un çehresi zihnimden hiç çıkmadı.

Bunca yıldan sonra tekrar karşıma çıkması ya çok büyük bir tesadüftü ya da tesadüfle hiçbir ilgisi yoktu. Yeterince uzun yaşarsanız başınıza gelen her şeyin aynı illüzyon, aynı pislik ve semavi şaka olduğunu anlardınız. Hiçbir şey sona ermez, sadece ara verip sonra kötü bir kayıtmış gibi yeniden başlar. Kitabınızda yeni bir bölüm yoktur, sadece tek bir uzun peri masalı vardır: Birbirimize anlatıp durduğumuz ve kazara hayat adını verdiğimiz aynı berbat hikâye! Ölene kadar da sona ermez. Reich Güvenlik Ofisi için çalışan biri aynı dairede bu sefer komünistlerin emrinde çalışmaya devam etmekten başka ne yapabilirdi ki? Friedrich Korsch doğuştan polisti. Böyle bir devamlılık komünistlerin de işine gelirdi, ne de olsa Naziler güvenliği sağlama işini iyi bilirdi. Ve farklı bir kitap, Hitler'inki yerine

Marx'ınki; biraz farklı bir üniforma ve yeni bir milli marşla, "Küllerinden yeniden doğdu"*, her şey önceki gibi devam edebilirdi. Hitler, Stalin, Ulbricht, Kruşçev... Hepsi birbirinin aynısı, bilinçaltı adını verdiğimiz aynı nörolojik cehennemden fırlamış aynı canavarlardı. Ben ve Schopenhauer. Bazen Alman olmanın ciddi dezavantajları olabiliyordu.

Mercedes 770K'nın önünde oturan Friedrich Korsch'un, Nazizm'in başkenti Nürnberg'in banliyölerine yaklaşırken söylediklerini hatırladım. Güzel bir otelden bahsetmişti ki şu an rahat bir yatak, sıcak bir banyo, uyku ve güzel bir yemekten başka bir şey düşünemiyordum...

1939

"Deutscher Hof," dedi Korsch. "Hatırladın mı?"

"Evet."

"Güzel oteldir. Hatta kaldığım en iyi otel diyebilirim. Bana Adlon'u hatırlatıyor."

Geçen eylül ayında bir seri cinayet davasındaki ipucunu araştırmak için Nürnberg'e düzenlediğimiz seyahat esnasında, Hitler'in en sevdiği otel olduğu söylenen Deutscher Hof'ta kalmıştık. Bir süre failin Frankonya siyasi lideri Julius Streicher olduğundan şüphelendiğimizden yerel emniyet amiri Benno Martin'le görüşmek üzere Nürnberg'e gitmiştik. Streicher, Almanya'nın bir numaralı Yahudi düşmanı ve Yahudi aleyhtarlığını bazı Nazileri bile utandıracak seviyelere çıkarmış bir gazetenin,

* "Risen from the ruins". Doğu Almanya milli marşı. –ed.n.

Der Stürmer'in yayıncısıydı. Kapının yanındaki kocaman yedek lastiğin üzerindeki aynadan Korsch'a bakıp başımı salladım.

"Nasıl unutabilirim?" dedim. "Streicher'i ilk kez o gece görmüştük. Körkütük sarhoştu ve Alman İmparatoruymuş gibi yanındaki kızlarla birlikte içmeye devam ediyordu. Bir süreliğine cinayetleri onun işlediğini düşünmek hoşuma gitmişti.

"Öyle bir adamın hâlâ partinin bölge başkanı olmasını aklım almıyor."

"Bu aralar akıl almayacak o kadar çok şey var ki," diye mırıldanıp patlak vermesi an meselesi olan savaşı düşündüm: İngiltere ve Fransa'nın Hitler'in blöfünü görüp ordularını seferber etmeleri fazla sürmeyecekti. Rivayete göre Hitler'in ilhak edilecekler –ya da Münih'ten sonra başkasının ülkesini işgal etmek için diplomaside hangi kelime kullanılıyorsa– listesinde sırada Polonya vardı.

"Fazla sürmez," dedi Neumann. "Streicher kasımdan beri gizlice gözetleniyor. Kristallnacht'tan sonra devlete ait Yahudi mülklerini zimmetine geçirmekle suçlanıyor. Göring'in kızı Edda'yı karalamaya çalışması da cabası."

"Karalamak mı?" diye sordu Korsch.

"Gazetesinde suni döllenme yoluyla hamile kaldığı yazıldı."

Güldüm. "Evet, bunun Göring'i neden kızdırdığını tahmin edebiliyorum. Her erkeği kızdırır."

"General Heydrich yıl sonuna kadar herifin partideki tüm yetkilerinin elinden alınmasını bekliyor."

"Hiç yoktan iyidir," dedim. "Sen nerelisin Neumann?"

"Barmen." Başını iki yana salladı. "Merak etmeyin. Frankonya'ya dair ben de bir şey bilmiyorum."

"Orası büyücülerin ülkesi," dedim. "Sakın yoldan ayrılma, derler hep. Ormana girme ve yabancılarla konuşma."

"Çok doğru," dedi Korsch.

"Gizlice, dedin. Yani Weisthor hadisesindeki gibi her şey gizlice yapılıp sonra da halının altına mı süpürülecek?" diye sordum bir süre sonra.

"Bence Streicher hâlâ Hitler tarafından korunuyor," dedi Neumann. "O nedenle evet, dediğin şey mümkün, Komiser Günther. Ama hiçbir şey kusursuz değildir, değil mi?"

"Demek bunu sen de fark ettin!"

"Gizlilikten bahsetmişken," dedi Neumann. "Bence Obersalzberg'e vardıktan sonra Martin Bormann'ı şüphelendirmeden Generale nasıl bilgi aktaracağını konuşsak iyi olacak."

"Bunu ben de merak ediyorum."

"Sen oradayken Alman sınırının birkaç kilometre ötesindeki Salzburg'da olacağım. Aslına bakarsan, daha önce de General adına Avusturya'da bir sürü gizli göreve gittim. Berchtesgaden'a yakın, neredeyse tam sınırda, St. Leonhard adında küçük bir yer var; Schorn Ziegler denilen bir misafirhane bulunuyor. Harika bir restoranı var, ev yemekleri yapıyorlar. Orada kalacağım. Bildireceğin ya da Heydrich'in Berlin'deki ofisinden isteyeceğin bir şey olursa, beni orada bulabilirsin. Ya da Salzburg'daki Gestapo merkezine gelebilirsin. Bulması gayet kolay. Mozartplatz'daki eski Fransisken manastırını sorman yeterli."

"Anlaşılan keşişler artık orada değil. Yoksa hepsi SS'e mi katıldı?"

"Ne fark eder?" dedi Korsch.

"Ne yazık ki geçen sene oradan kovuldular." Neumann bir an için mahcup bir ifadeyle baktı. "İlhaktan sonra aslında daha farklı icra edilebilecek pek çok hadise cereyan etti." Omuz silkti. "Ben sadece elektrik mühendisiyim. Siyaseti siyasetçilere bıraktım."

"Sorun da bu," dedim. "İçimden bir ses siyasetçilerin siyaseti idare tarzının bizlerden bile beter olduğunu söylüyor."

"İçki isteyen?" Neumann kolunu kaldırınca küçük bir kokteyl dolabı olduğunu gördüm.

"Hayır." Dediğimden caymamı zorlaştıracakmış gibi, önümdeki koltuğun arkasındaki kırmızı deri ipi tuttum. "Obersalzberg'e vardığımızda ne kadar ayık olursam o kadar iyi."

"Benim içmemde bir mahzur yok herhalde," diyerek küçük bir şeyi mor kadife örtüsünden çıkardı. "Generalin arabasında hep mükemmel brendi olur. Galiba bu içki benle yaşıt."

"Keyfine bak. Gurme makaleni okumak için sabırsızlanıyorum."

Pencereyi birkaç santim açıp sigara yaktım, bunu yapmamın bir nedeni de büyük Mercedes'in içini dolduran hafif baş döndürücü yakıt, sıcak lastik, pahalı içki ve erkek vücut kokusundan kurtulabilme gayretiydi. Önümüzdeki yolu örten soğuk sis, şişenin dibindeki çözünür bir şey gibi farların üzerinde sıvılaşıyordu. Kara meleğin arabası karanlığa doğru son sürat yoluna devam ederken küçük

ve unutulmuş kasabalar bir görünüp bir kayboldu. Kâh esneyip, kâh göz kırparak akıp giden görüntüye bakarken koltuğuma iyice yayılıp pencerenin buz gibi camının ardındaki bir ölüm perisinin fısıldadığı ezgiyi andıran rüzgârın uğultusunu dinledim. Hem geçmişiniz hem de geleceğinizden düşünceler çalıp sizi gelmenin gitmekten farklı olmadığını düşünmeye sevk etmek ve bu tür uzun bir seyahatin sonunun ancak bir diğerinin lanet başlangıcı olacağına ikna etmek için gece vakti yapılacak bir yolculuk gibisi yoktur.

DOKUZ

Nisan 1939

Bavyera'nın güneydoğu köşesindeki Berchtesgaden'a vardığımızda neredeyse gece yarısı olmuştu. Karanlıkta birkaç kilise kulesi, şatosu ve renkli duvar resimleriyle tipik bir Alp vadisi şehrine benziyordu, ancak bunların çoğu yeniydi ve bir adama putperestlik derecesinde duyulan sadakati gösteriyordu. Almanya'nın başkentinde yaşayan biri olarak bu derece bir yalakalığa aşina olduğumu düşünsem de Berlinliler açısından bir kahramanın beyaz yeleğinde her zaman bir leke bulunurdu ve bir Berlinlinin evinin dış duvarına sokak ismi ve numarası haricinde bir şey yazılmasına izin verme ihtimali çok zayıftı. Adolf Hitler'in bu nezih turistik kasabayı neden Almanya'nın gayrı resmi başkenti seçtiğini bilmiyordum fakat kendisi 1923'ten beri Berchtesgaden'a gelirdi ve yazları bir Alman gazetesini açtığınızda Führer'i buradaki çocuklarla birlikte gösteren birkaç resme denk gelmemeniz

mucize sayılırdı. Sürekli çocuklarla el ele görünürdü ve çocuklar da Alman'a ne kadar benzerse o kadar iyiydi. Anlaşılan biri, muhtemelen Goebbels, bunun onun saldırgan bir canavar olarak görülme ihtimalini zayıflatacağını düşünmüştü. Bendeki izlenimi her zaman tam tersiydi. Grimm Kardeşler'i okumuş herkes size büyük kötü kurtlar, büyücüler, acımasız cadılar ve açgözlü devlerin; onların peşine takılacak kadar aptal küçük çocukların lezzetli pasta tadına hayır diyemeyeceğini söyleyebilirdi. Hitler'in yaş gününü kutlamak için götürülen bu atkuyruklu ve Bavyera'ya özgü elbiseler giyen küçük kızların durumunu gerçekten merak ettim.

Berchtesgaden'a solumuzda nehir, sağımızda şehir manzarasıyla vardık ve az sonra Mercedes doğuya dönüp küçük bir köprü üzerinden Ache'ı geçip karlı bir dağ yolundan Obersalzberg'e doğru çıkmaya başladı. Ay ışığında tepemizde yükselen Göll dağları sırası iki bin metreden yüksekti ve devasa bir fırtına bulutu gibi Avusturya ve Alman sınırı boyunca uzanıyordu. Birkaç dakika sonra ilk kontrol noktasına vardık ve her ne kadar bekleniyor olsak da yarı donmuş SS nöbetçi bize geçiş izni vermeden önce karargâhı arayıp izin istedi. Berlin havasından sonra açık pencereden içeri giren rüzgâr doğrudan buzullardan geliyormuş gibiydi. Anında kendimi daha sağlıklı hissettim. Belki de Hitler'in burayı bu kadar sevmesinin nedeni buydu; ebediyen yaşamak istiyordu. İzin verildi ve birkaç kilometre daha gittikten sonra Yasak Bölge diye bilinen yerin girişindeki diğer bir kontrol noktasına geldik. Üç katlı Alp tarzı bir binanın, Villa

Bechstein'ın garaj yoluna girerek, diğer bir devasa Mercedes-Benz'in yanına park ettik.

"Sen ve yardımcın Korsch burada kalacaksınız," dedi Neumann. "Ayrıca bizlerin ancak buraya kadar gelmesine izin var. Buradan itibaren artık RSD'ye emanetsiniz. Resmi bir araç sizi kurmay başkan yaverinin yanına götürecek."

Arabadan indiğimizde kol bantlı beş RSD memuru belgelerimizi dikkatle inceledikten sonra Korsch'u değil de sadece beni ikinci bir Mercedes'e davet etti. Rüzgâr hızlanıyordu; villanın bacasından gelen odun dumanı kokusu içimdeki ateş ve sıcak kahve görme özlemini körükledi.

"Mahzuru yoksa beyler, elimi yüzümü yıkayıp çantamı boşaltmak istiyorum."

RSD memurlarından biri "Buna vakit yok," dedi. "Patron bekletilmeyi sevmez ki kendisi Kehlstein Malikânesi'nde bütün akşam gelmenizi bekledi."

"Patron mu?" Bir an için görüşeceğim kişinin kim olduğunu merak ettim.

"Martin Bormann," dedi beriki.

"Kehlstein Malikânesi dediğiniz yer de neresi?"

"Kehlstein, Göll sıradağlarının en kuzeydeki zirvesidir. En yükseği olmasa da ev... Neyse görürsünüz." Memurlardan biri Mercedes'in kapısını açarken bir diğeri de çantamı alıp villaya taşıdı. Birkaç dakika sonra üç RSD memuruyla birlikte büyülü dağın yukarılarına doğru yoluma devam ediyordum.

"Yüzbaşı Kaspel değil mi?" diye sordum.

Yanımda oturan adam, "Evet," dedi. Sürücünün yanında oturanı işaret etti. "Bu da üstüm Binbaşı

Högl. Binbaşı Högl, Obersalzberg'deki RSD amirinin yaveridir."

"Binbaşı."

Durduğumuz diğer bir kontrol noktasından sonra Högl nihayet dönüp benimle konuştu. "Şimdi, buradaki herkes tarafından Führer'in Arazisi diye bilinen Yasak Bölge'ye girdik. FG1 seviyesinde güvenlik ancak Führer buradaysa yürürlüktedir. Ama kimi özel durumlarda, en azından şimdilik, güvenliğin FG1 seviyesine çıkarılmasında fayda olduğunu düşünürüz."

Kaspel'in Berlinli olduğunu biliyordum ve Högl'ün aksanı ve kibrinden Bavyeralı olduğu açıktı. Buna daha önce de şahit olmuştum; Tanrı'yla temasa geçen herkes bir şekilde kendinin de çok önemli olduğunu düşünmeye başlardı.

"Bahsettiğiniz özel durum nedir binbaşı?"

"Tabii ki cinayet! Buraya bu yüzden gelmedin mi? General Heydrich uzmanlığının bu olduğunu söyledi."

"Kendisi pek haksız çıkmaz," dedim. "Olup bitenlere dair biraz bilgi verir misiniz?"

"Bu doğru olmaz," dedi sertçe Högl. "Sana neyin söyleneceğine kurmay başkan yaveri karar verecek."

"Bu arada kurmay başkan kim? Ortalıkta bu kadar yaver varken kimin kim olduğunu takip etmek biraz zor oluyor."

"Führer'in Vekili Rudolf Hess. Nitekim ertesi gün Münih'ten geldiğinde kendisi Villa Bechstein'da kalacak. Onu görürsen, komutanım ya da General diye hitap et."

"Şimdi rahatladım. Führer'in Vekili demek biraz zor olurdu."

Bir sigara yakıp esnedim. Şaka yapmaktan daha emniyetliydi.

"Ancak burada ipler tümüyle Martin Bormann'ın elindedir," dedi Kaspel.

Kollarımı kavuşturup sigaramdan derin bir nefes çekmem Högl'ü rahatsız etti. Elini sallayarak dumanı bana geri yolladı.

"Haberin olsun Kehlstein'ın hiçbir yerinde sigaraya müsaade edilmez," dedi Högl. "Hitler'in tütün kokusuna tahammülü yoktur ve asla müsamaha göstermez."

"Burada değilken de mi?"

"Burada değilken de."

"Gerçekten çok iyi bir koku alma duyusu varmış."

Nihayet vardığımız yolun sonunda beni muhteşem bir manzara bekliyordu. Dağ yokuşunun sonundaki büyük taş kaplı girişte Afrika fili büyüklüğünde bronz bir kapı vardı ve biz yaklaşınca açıldı. Tüm Almanlar gibi ben de İmparator Friedrich Barbarossa'nın bu dağın içinde uyuduğunu –bazıları uyuyanın Şarlman olduğunu söyler– ve ahir zamanda vuku bulacak büyük savaşı beklediğini söyleyen efsaneyi bilirdim ama ziyaretçi kabul ettiğinden haberim yoktu. Bu kendime sakladığım esprilerden biri olacaktı. Kızının talihsiz şartını görüşmek üzere trol kralı tarafından çağrılmış olsam, herhalde bu kadar tedirgin olmazdım.

Açılan kapıdan neredeyse bizi getiren Mercedes'in bile sığabileceği uzun ve dümdüz bir tünel görsem de araçtan inip yürümem söylendi.

"Tünelin sonuna kadar araçla ancak Führer gidebilir," dedi Högl. "Diğerleriyse tabana kuvvet!"

Yiğitliği elden bırakmayarak, "Bacaklarımı açma fırsatı elde ettiğime sevindim," dedim. "On saattir yoldayım. Ayrıca tüm hacların yayan sona ermesi gerekir, değil mi?"

Sigaramı çabucak bitirip yere attıktan sonra Högl ve yaverinin peşi sıra aydınlık mermer tünele girdim. Yürürken elimi duvara sürtüp dökme demir koridor lambalarına baktım; her şeyi yeni ve temizdi. Friedrichstrasse'deki U-Bahn istasyonu bile burası kadar yeni ve kaliteli değildi.

"Führer'in evi burası mı?" diye sordum.

"Hayır, burası çayevine giden yol," dedi Kaspel.

"Çayevi mi? Balo salonunun neye benzediğini çok merak ettim. Kokteyl barıyla yatak odasını sormuyorum bile."

"Führer içki içmez," dedi Kaspel.

Bu bilgi en azından iki kötü alışkanlığımdan rahatsızlık duymaktan vazgeçmemi sağladı. Kim bilir, belki de kötü alışkanlık bile değillerdi.

Tünelin sonuna varınca Högl başını kaldırdı. "Çayevi yüz otuz metre üzerimizde," dedikten sonra duvardaki mikrofondan geldiğimizi bildirdi.

Büyük, yuvarlak, kemerli, paha biçilmez bir lahit ya da Kırk Harami'ye ait bir hazine bulacağımızı umut edeceğimiz bir yerde duruyorduk fakat onların yerine sadece parlaklıkları yüzünden altın olduklarından şüphelendiğim asansör kapıları vardı. Kendimi kapıların muhtemelen pirinç olduğuna ikna etmeye çalışırken daha önce hiç tecrübe etmediğim bir tedirginlik hissetmeye başladım. Kim bilir,

belki de Hitler'in bariz ululuğunun boyutlarının ilk kez farkına varmıştım: Şansölyemizin tercih ettiği yaşam tarzı buysa, belki de Almanya'yı zannettiğimizden çok daha büyük bir tehlike bekliyordu.

Kapılar açıldığında deri koltuğu ve kendi RSD kullanıcısı olan asansörün içini gördüm. İçine girince pirinç kapılar tekrar kapandı.

"İki motoru var," dedi Högl. "Biri elektrikli. Diğeri de bir U-bottan alınma dizel motor."

"Sel baskını olduğunda işe yarar."

"Lütfen komedyenliğe kalkışma," dedi Högl. "Kurmay başkan yaverinin mizah anlayışı yoktur."

"Özür dilerim."

Asansör yükselirken gergin bir ifadeyle gülümsedim. Bu şimdiye kadar bindiğim en sarsıntısız asansör olsa da içimden bir ses tam zıt yöne gitmesi gerektiğini söylüyordu. Sonunda kapılar açıldı, bir koridor ve yemek salonunu geçip birkaç basamak indikten sonra doğruca Martin Bormann'ın huzuruna getirildim.

ON

Nisan 1939

Uzun değildi ve başta onu göremedim. Herkesin beni beklediği Kehlstein resepsiyon salonundaki harikalara bakmakla meşguldüm. Orantıları kusursuz, gri granitten yapılma, süslü tavanlı, rengi ve ebadı S-Bahn trenine denk bir şömineye sahip, büyük yuvarlak bir salondu. Şöminenin üzerinde köylü bir çiftin yer aldığı duvar halısı, yerde de pahalı kırmızı bir İran halısı vardı. Kırmızı şöminenin önünde sırf bakması bile bana kendimi yorgun hissettiren, konforlu sandalyelerle çevrili yuvarlak bir masa duruyordu. Perdesiz büyük kare pencereler sayesinde dağın zirvesinden fırtınalı geceye bakmak mümkündü. Kar taneleri camlara vuruyordu ve bayrak direğindeki ipin rüzgârda sallanırken çıkardığı sesi duyabiliyordum. İnsanın, özellikle de dağ başındayken, içeride olduğuna şükredeceği türden bir geceydi. Südet ebadında bir kütük şöminede yanıyordu ve duvarlarda oraya çılgın bir bilgi-

nin sadık yardımcısı tarafından yerleştirilmiş gibi duran elektrikli şamdanlar vardı. Büyük maun bir piyano, küçük dikdörtgen bir masa, birkaç sandalye daha mevcuttu ve diğer bir kapının eşiğinde koltuğunun altında gümüş bir tepsi bulunan SS ziyafet ceketli bir adam duruyordu. Burası bazı insanların dünyanın kaderini tayin etmek için müsaitliğine inandığı türden ortama sahip bir salon olmasına karşın, kulaklarımda biri kafamdaki mantarı çıkarmış gibi bir his vardı, gerçi bunun nedeni masada bir şişe Grassl görmem ve birden çay içmek zorunda kalmayacağımın farkına varmam olabilirdi. Masadaki beş kişiden sadece biri üniformalıydı ancak adam sadece albaydı ve onun Bormann olamayacağını biliyordum; ayaktaki tek kişiydi ve verdiğim Hitler selamını da kibarca o aldı. Çayevindeki işlerin idaresini ele almış ve Martin Bormann olduğunu varsaydığım boksör tipli adam da dahil, diğerleri yerinden kımıldamadı. Ayağa kalkıp beni karşılamak istemedikleri için onları suçlamıyordum; bu irtifada ani hareketler burun kanamasına neden olabilirdi. Sandalyeler epey rahat görünüyordu ve ben de alt tarafı Berlinli bir polistim.

"Komiser Günther olmalısın," dedi Bormann.

"Nasılsınız komutanım?"

"Nihayet gelebildin. Seni uçakla getirmek istedik fakat müsait uçak yoktu. Neyse, otur bakalım. Uzun yoldan geldin, yorulmuşsundur. Bunun için kusurumuza bakma, başka çaremiz yoktu. Aç mısın? Sormaya ne hacet, tabii ki açsın." Çayevinde SS ziyafet ceketi giymiş adamı çağırmaya hiç de uygun değilmiş gibi görünen tombul parmaklarını

şaklattı. "Misafirimize yiyecek bir şeyler getir. Ne istersin komiser? Sandviç? Kahve?"

Adamın aksanını çözemedim. Sakson olabilirdi. Eğitimli türde bir ses değildi. Fakat bir hususta haklıydı: Açlıktan ölüyordum. Högl ve Kaspel masaya otursa da Bormann onlara herhangi bir şey teklif etmedi. İleride emrindekilere karşı ne kadar gaddar ve merhametsiz biri olduğunu öğrenecektim.

"Hardallı bir dilim ekmekle sosis olabilir, komutanım. Bir de kahve."

Bormann'ın başını salladığı garson yemeğimi getirmeye gitti.

"İlk olarak kim olduğumu biliyor musun?"

"Siz Martin Bormann'sınız."

"Peki, benim hakkımda ne biliyorsun?"

"Duyduklarıma bakılırsa, Alpler'de Führer'in sağ kolusunuz."

"Bu kadar mı?" Bormann acı acı güldü. "Ben de seni dedektif zannetmiştim."

"Bu yeterli değil mi? Hitler sıradan bir lider değildir."

"Ama sadece burada değil, Almanya'nın geri kalanında da onun sağ koluyum. Führer'e yakın olduğunu duyduğun diğer kişilere gelince... Göring, Himmler, Goebbels, Hess... Benim olduğum yerde bir bok etmezler. İşin aslı onlardan biri Hitler'i görmek istediğinde önce benden izin almaya mecburdur. O nedenle ağzımdan çıkan söz Führer'in ağzından çıkmış sayılır. Anlaşıldı mı?"

"Anlaşıldı."

"Güzel." Bormann masanın üzerindeki *schnapps* şişesini işaret etti. "İçer misin?"

"Hayır komutanım, görev başındayken olmaz."

"Görevde olup olmadığına ben karar veririm, komiser. İşe yarayıp yaramayacağına henüz karar vermiş değilim. O zamana kadar bir içki iç. Biraz gevşe. Buranın işlevi bu. Yepyeni bir mekân. Führer bile henüz görmedi, o yüzden kıymetini bil. Bu gece burada bir nevi açılış yapıyoruz. Kendisi teşrif etmeden önce her şeyin yolunda olup olmadığına bakıyoruz. İşte bu nedenle ne yazık ki burada sigara içemezsin. Führer gizli bile olsa, birinin burada sigara içtiğini hemen anlar; duyuları bu kadar keskin bir adam daha görmedim." Omuz silkti. "Gerçi buna şaşırdım diyemem, çünkü kendisi tanıştığım en olağanüstü insandır."

"Sormamın mahzuru yoksa ismi neden çayevi?"

Bormann bir kadehe *schnapps* doldurup tombul parmaklarıyla bana verdi. Dikkatlice içtim. Yüzde ellilik alkol oranı, tıpkı onu dolduran adam gibi, fazlasıyla dikkatli olmayı gerektiriyordu. Sağ gözünün üzerinde büyükçe bir yara izi vardı, bol pantolonu ve ceketiyle gözde domuzunu tekmelemekte bir mahzur görmeyecek, hali vakti yerinde bir çiftçiye benziyordu. Şişman değilse de yapılıydı: Çift gerdanı ve kavrulmuş şalgam gibi bir burnu vardı.

"Tabii ki Führer çayı sevdiği için. Aslında aptalca bir soru. Berghof'un karşısındaki vadide, Mooslahnerkopf'ta bir çayevi var ki oraya yürüyerek gitmeyi çok sever. Ancak böyle ileri görüşlü birine daha ihtişamlı bir yer gerekir diye düşünüldü. Gündüz buranın manzarası muhteşemdir. Hatta bu çayevinin ona ilham vermek için tasarlandığı bile söylenebilir."

"Tahmin edebiliyorum."

"Alpler'i sever misin, Herr Günther?"

"Bünyemi tedirgin edecek derecede yüksekler. Aslında şehir çocuğuyum. Berlin radyo kulesi benim için yeterince yüksek sayılır."

Sabırla gülümsedi. "Kendinden bahset biraz."

Schnapps içip sandalyede arkama yaslandım, biraz daha içtim. Sigara için can atıyordum ve hatta birkaç kez gayri ihtiyarı sigaraya uzandıktan sonra Obersalzberg'de herkesin sağlığına ne kadar ihtimam gösterdiğini hatırladım. Yuvarlak masada oturmuş diğer şövalyelerin yüzlerine bakınca sigara için yanıp tutuşanın sadece ben olmadığımı fark ettim.

"Doğma büyüme Berlinli olduğumdan sabitfikirliyim. Bu her zaman iyi bir özellik de değil. Lise mezunuyum ve savaş yerine üniversiteye de gidebilirdim. Cephede kardan daha çok çamurdan nefret etmeme yol açan şeyler gördüm. Mütarekeden hemen sonra Berlin polisine katılıp dedektif oldum. Cinayet masasında çalıştım. Birkaç dava çözdüm. Bir süre özel dedektiflik yaptım. İşler gayet iyi giderken ve iyi para kazanmaya başlamışken General Heydrich beni Kripo'ya dönmeye ikna etti."

"Heydrich onun en iyi dedektifi olduğunu söyledi. Bu doğru mu? Yoksa beni gözlemesi için gönderdiği sıradan bir Fritz* misin?"

"Bir davanın kitabına göre nasıl yürütülmesi gerektiğini gayet iyi bilirim."

---

* 2. Dünya Savaşı'nda İngiliz ve Amerikalıların Almanlara taktığı isim. –ed.n.

"Hangi kitapmış o?"

"1794 tarihli Prusya Kanunu. 1931 tarihli Polis İdari Kanunu."

"Ah, o tür kitap. Eskilerden yani."

"Hukuki türden."

"Heydrich hâlâ Nazi öncesi kanunları dikkate alıyor mu?"

"Zannettiğinizden çok daha sık."

"Ama Heydrich'in emrinde çalışmak hoşuna gitmiyor, değil mi? En azından bana öyle söyledi."

"İlginç bir yönü olduğunu inkâr edemem. Beni yakınında tutuyor, çünkü benim için iş en iyi kıyafettir. İyice yıpranana kadar onu üzerimden çıkarmam. Azim ve sebat Generalin takdir ettiği adli özellikler arasında yer alır."

"Bana çok dik kafalı olduğunu da söyledi."

"Kesinlikle öyle görünmek gibi bir amacım yok, komutanım. Aslında öyle değilsek de diğer Almanlar Berlinlilerin biraz burnu büyük olduğunu düşünür. Bir asır kadar önce kimse takdir etmiyorsa, kibar ve dost canlısı olmanın bir işe yaramadığını keşfettik. O yüzden artık Berlin'de öyle birini bulamazsınız."

Bormann omuz silkti. "Bu yeterince dürüst ama hâlâ bu iş için doğru kişi misin emin değilim, Günther."

"Kabalık saymayın komutanım ama ben de emin değilim. Çoğu cinayet davasında davayı almak için seçmelere katılmam gerekmedi. Sonuçta ölüler kendilerine son manikürü yapanın kim olduğunu umursamaz. Seviyenizdeki birini herhangi bir şeye ikna etmeye çalışacak da değilim. Böyle bir

şeyi aklımdan bile geçirmem; benim harcım değil. Haysiyet adını verdiğim şeye bugünlerde pek rağbet yok, biliyorum. Bechstein'da çalabileceğiniz türde bir müzik de getirmedim."

"Oysa kendi piyanistini getirdin, değil mi?"

"Korsch mu? Berlin'deki yardımcım. Güzel adamdır. Birlikte iyi çalışırız."

"Buradayken ona ihtiyacın yok. Adamlarım sana dilediğin yardımı sağlar. Burada olup biteni ne kadar az kişi bilirse o kadar iyi."

"Cüretimi mazur görün komutanım, ama o iyi bir polistir. Kimi zaman başka birinin fikrine danışabilmenin büyük faydası olur, sert bir şey çiğnemek istediğinde fazladan dişlere sahip olmak gibi... En iyilerin bile iyi bir yardımcıya, güvenebilecekleri ve onları yüzüstü bırakmayacak birine ihtiyacı vardır. Bu söylediğim her yerden çok burası için geçerlidir."

Bunun bir iltifat sayılmasını ve onun da öyle anlamasını ümit ediyordum ama boks ringi dışında gördüğüm en çıkık çeneye sahipti. O anda yakama yapışacağı ya da beni surlardan aşağı atacağı gibi bir hisse kapıldım, elbette bu dağ tepesindeki çayevinin surları varsa... Bu, içine girdiğim ilk çayeviydi ve Kızıl Ordu'yu bile durdurabilecek bir yere benziyordu. Belki de bunun için inşa edilmişti, üstelik Hitler'in Dağı'nın geri kalanında da bilmemeyi tercih edeceğim başka sırlar olduğundan emindim. Böylece *schnapps*'ı gerekenden biraz daha hızlı bitirdim.

Bormann düşünceli bir edayla çenesini sıvazladı.

"Tamam, tamam... Herifi yanında tutabilirsin. Fakat aşağıda, Villa Bechstein'da kalacak. Führer'in Arazisi'ne adımını atmayacak. Anlaşıldı mı? Fikir teatisi yapmak istediğinde orada yaparsın."

ON BİR

Nisan 1939

Bormann öne eğilip bana bir içki daha koydu. "Buraya bir Bavyeralının gelmesini tercih ederdim. Führer, Bavyeralıların bu dağdaki hadiseleri daha iyi idrak edebildiğini düşünüyor. Bence sıradan Prusyalı bir şerefsizsin ama benim aradığım türde bir şerefsizsin. Damarlarında biraz kan dolaşan adamları severim. Heydrich ve Himmler'in laboratuvarda yetiştirdiği kansız Gestapolar gibi değilsin. Bu da demektir ki işi aldın. Sana tam yetki veriyorum. En azından işi batırana kadar."

O, sevdiğim şekilde, kadehimi tepeye kadar doldururken, ben de kadehi sabit tutup iltifat dinliyormuşum gibi yapmaya çalıştım.

"Öyle ya da böyle bu iş sona erip de o puştu yakaladığında, bütün bunlar hiç yaşanmamış gibi davranacaksın, anlaşıldı mı? Alman halkının burada güvenliğin gevşek olduğunu işitmesi istediğim son şey. Yoksa önüne gelen Berchtesgaden'da bir tepe-

ye çıkıp sevgili Führer'imize ateş etmeye başlar. O yüzden bir gizlilik sözleşmesi imzalayacaksın."

Bormann'ın başıyla işaret ettiği yanındaki adam bir kalem ve kâğıt çıkarıp önüme koydu. Çabucak bir göz attım. "Nedir bu?" diye sordum. "En yakın akraba mı?"

"Ne diyorsa o," dedi Bormann.

"Yakın akrabam yok ki."

"Karın yok mu?"

"Artık yok."

"O zaman kız arkadaşını yaz." Bormann keyifsizce sırıttı. "Ya da önem verdiğin herhangi birinin adını ve adresini yaz, çünkü işi batırdığında ya da başkasına bahsettiğinde acısını birinden çıkarmamız gerek."

Söyledikleri gayet makuldü, çünkü işler böyle yürüyordu. Bir katili yakalamayı başaramayan polise devlet böyle muamele ederdi. Biraz düşündükten sonra Hildegard Steininger'in adını ve Berlin, Lepsiusstrasse'deki adresini yazdım. Altı yıl önce kız arkadaşımdı ve başka biriyle görüştüğünü öğrendiğimde hiç hoşuma gitmemişti: Parlak bir SS binbaşı. Dolayısıyla beceriksizliğimin acısını Bormann ondan çıkarmaya kalkarsa, hiç umurumda olmazdı. Bencilce, hatta kindar bir hareketti ve yaptığımdan gurur duymuyordum. Yine de onun adını yazmaktan geri durmadım. Kimi zaman gerçek aşk kutudaki kara kurdeleyle gelirdi.

"Madem bunu da aradan çıkardık, seni neden Berlin'den buraya çağırdım, ondan bahsedelim," dedi Bormann.

"Dinliyorum, komutanım."

O sırada SS garson yiyecek ve kahve tepsisiyle geri geldi. Bunun için fazlasıyla minnettardım, çünkü oturduğum sandalye çok rahattı.

"Bu sabah sekizde Berghof'ta, Führer'in kendi evinde, bir kahvaltı toplantısı yapıldı. Burası birkaç metre daha aşağıdaki evime bitişiktir. Bu toplantıya katılanların çoğu mimar, mühendis ve devlet memuruydu. Toplantının amacı da Führer'in emniyeti, rahatı ve memnuniyeti için Berghof ve Obersalzberg'de neler yapılabileceğini görüşmekti. Toplantıda on, on beş kişi hazır bulundu. Daha fazla da olabilir. Kahvaltıdan sonra, dokuz civarında, bu adamlar çevreye bakmak üzere terasa çıktı. Dokuzu çeyrek geçe içlerinden biri, Dr. Karl Flex, başından kan akar halde terasa yığıldı. Muhtemelen tüfekle vurulmuştu ve olay mahallinde öldü. Hiç kimse yaralanmadığı gibi, ilginçtir ki hiç kimse bir şey de duymadı. Vurulduğu anlaşılır anlaşılmaz RSD binayı tahliye edip orman ve dağın Berghof terasına bakan bölümlerini aramaya başladı. Fakat şu ana kadar suikastçıya dair bir iz bulunamadı. İnanabiliyor musun? O kadar SS ve RSD tek bir ipucuna bile denk gelmedi."

Başımı sallayıp çok lezzetli sosisimi yemeye devam ettim.

"Bunun ne kadar ciddi bir durum olduğunu anlatmama gerek yok herhalde," dedi Bormann. "Führer'in dün ve bugün gideceği yerler gazetelerde çıktığından, bunun onunla ilgili olduğunu sanmıyorum. Fakat katil yakalanana kadar Hitler'in o terasa çıkması söz konusu değil. Ve bildiğin gibi 20 Nisan onun ellinci yaş günü. Yaş gününde ya da hemen

sonrasında hep Obersalzberg'e gelir. Bu yıl da farklı olmayacak. Bu da vakayı çözmek için yedi günün var demek! Duydun mu? Katilin 20 Nisan'dan önce yakalanması şart, çünkü Hitler'e dışarıda dolaşan bir katilden ötürü terasa çıkamayacağını söyleyen kişi olmayı kesinlikle istemem."

Sosisimi bırakıp ağzımdaki hardalı sildikten sonra başımı salladım. Kendimden emin, "Elimden geleni yaparım komutanım," dedim. "Bundan hiç kuşkunuz olmasın."

"Elinden geleni yapmanı istemiyorum," dedi Bormann. "Bu bok öbeği her neyse, bundan çok daha iyisini yapmanı emrediyorum. Berlin'de değil, Obersalzberg'desin. Elinden gelen Yahudi Heydrich için yeterli görülebilir fakat emrimde görev yapıyorsun ve bunun Adolf Hitler'in emrinde olmaktan farkı yoktur. Anladın mı beni? Bu ay bitmeden herifin boynunun vurulmasını istiyorum."

"Emredersiniz komutanım." Tekrar başımı salladım. Bormann söz konusuysa, sessizce boyun eğmek muhtemelen verilecek en güzel cevaptı. "Her şeyi seferber edeceğime söz veriyorum. İçiniz rahat olsun, komutanım. Onu yakalayacağım."

"Bu daha iyi," dedi Bormann.

Esnememeye çalışarak, "Sabah ilk iş başlıyorum," dedim.

Bormann masanın üzerine vurarak, "Sikerim sabahını!" diye bağırdı. Kehlstein'a çığ düşmüş gibi, bardağım yerinden fırladı. "Hemen başlayacaksın. Buraya bunun için geldin. O domuzu yakalamadan geçen her saat boşa geçiyor demektir." Bormann etrafa bakıp garsonu aradı, sonra da masadaki

adamlarından birine döndü. "Bu adama biraz daha kahve getirin. Dahası bir kutu Pervitin verin. Onu ayakta tutmaya yeter."

Bormann'ın emrettiği kişi elini ceket cebine atıp çıkardığı metalik mavi beyaz tüpü bana verdi. Tüpe baktığımda tek görebildiğim üretici ismi oldu: Temmler, bu Berlin'deki bir ilaç şirketiydi.

"Bu nedir?" diye sordum.

"Biz buna 'Hermann Temmler'in sihirli iksiri' deriz," dedi Bormann. "Alman Coca Cola'sı. Obersalzberg'deki işçilerin inşaat programına ayak uydurabilmesini sağlıyor. Hitler rahatsız olmasın diye, sadece o burada olmadığında çalışmalarına izin veriliyor, bu da iki kat fazla çalışmaları anlamına geliyor. Bu ilaç çok işe yarıyor. Göring bunları uyanık kalmaları için bombardıman uçağı mürettebatına vermeyi düşünüyor. Uzun lafın kısası kahveyle iki tane al. Böylece Hitler selamını daha bir şevkle verirsin, çünkü berbat selam veriyorsun. Uzun bir yoldan geldiğini ve yorgun olduğunu biliyorum Günther, ama burada böyle şeyler mazeret sayılmaz. Bir dahaki sefere sana haddini bizzat bildiririm."

İki tableti yutup özür diledim. Haklı olduğunu biliyordum; Hitler selamım genelde gevşek olurdu. Galiba Nazi olmamanın yan etkilerinden biri de buydu.

"Berghof'ta daha önce de ateş edildiği oldu mu?"

Bormann, SS albay üniforması giyen adama baktı. "Hikâye neydi Rattenhuber?"

Albay başını salladı. "Altı ay kadar önce benzer bir hadise yaşandı. Maurice Bavaud adında bir İsviçreli, Führer'i vurma niyetiyle buraya geldi. Son

anda vazgeçip kaçtı. Sonunda Fransız polisi tarafından tutuklanıp bize teslim edildi. Şu anda Berlin'de yargılanıp idam edilmeyi bekliyor."

Bormann suratını asarak "Ciddi bir teşebbüs değildi," diyerek bana baktı. "Albay Rattenhuber, Führer'in gittiği her yerde, emniyetinden sorumlu RSD'nin başıdır. En azından teoride... Ayrıca Bavaud'nun tüfeği değil tabancası vardı ve Hitler'i insanları selamlamak için aşağı indiği sırada vurmayı planlıyordu. Sonunda sinirleri iflas etti. O nedenle Herr Günther, sorunun cevabı kısaca hayır. Biri bu civarda ilk kez ateş etti ve buna benzer bir şey daha önce hiç olmadı. Burası Berlin ya da Hamburg değil. Burada ahenk içinde yaşayan bir toplum var. Berchtesgaden ve Obersalzberg ailevi ve ahlaki değerlere önem veren ailelerin yaşadığı sakin ve huzurlu yerlerdir. Führer'in burayı sevmesinin nedeni de bu."

"Anladım, komutanım. Bana biraz daha maktulden bahsedin. Bildiğiniz bir düşmanı var mıydı?"

"Flex'in mi? Bu civardaki en güvenilir kişilerden biri olan Bruno Schenk'e çalışırdı. İkisi de Obersalzberg ve Berchtesgaden'daki inşaatların büyük kısmını üstlenen Berlin şirketi Polensky&Zöllner'de çalışıyordu. Karl Flex siyasetçi ya da RSD değil, sadece inşaat mühendisiydi. Birkaç yılını burada geçirmiş, çalışkan ve sevilen bir simaydı."

"Anlaşılan onu sizin kadar sevmeyen biri varmış, komutanım." Bormann söylediğimi anlamaya çalışırken hiç durmadan devam ettim. "Mesela onu vuran kişi! Kim bilir, belki de birden fazla kişinin marifetidir. Tüm güvenliği geçip buraya kadar çıka-

bilmek planlama ve hazırlık gerektirir. Dolayısıyla bir komplo teorisinin varlığından bahsedebiliriz."

Bormann ihtimalleri değerlendirmek amacıyla ilk kez sustu. Bense porselenleri ve pahalı duvar halısıyla nezih bir ortama sahip çayevinin havasını bozabilmeyi umuyordum. Bu Nazi sersemliğini inşa etmek kaça mal olmuştu? Muhtemelen milyonlara... Bu paranın, Almanya'yı yöneten zırdelinin rahatı yerine çok daha önemli şeylere harcanması gerekirdi.

"Görgü şahitlerinin ifadesi alındı mı?" diye sordum.

"Senin için bir kopyasını çıkartırım," dedi Högl. "Asılları Berlin'e, Reichsführer-SS'e gönderildi. Kendisi bu davaya özel ilgi gösterdi."

"Tümünü okumak istiyorum. Ceset nerede? Ona da bakmam gerek."

"Berchtesgaden'daki hastanede," dedi Rattenhuber.

"Haliyle, fotoğraf çekimiyle birlikte otopsi yapılması da gerekecek," dedim. "Ne kadar çabuk, o kadar iyi."

"Adamın vurulduğu ortada," dedi Bormann. "Otopsiden ne öğrenmeyi umuyorsun?"

"Barizliğe rağmen gizli kalmayı başaran şeyi... Ya da şöyle ifade edeyim, insanın asıl gözünden kaçan şey baştan beri bildiğini zannettiği şeydir. Bu sadece felsefe, komutanım. Hiçbir şey tamamen ortaya çıkana dek bariz değildir. O nedenle işimi doğru yapmamı istiyorsanız, otopside ısrar etmek zorundayım. Hastanede bu tür bir işlemi yapabilecek doktor var mı?"

"Zannetmem," dedi Rattenhuber. "Dietrich Eckart ölülere değil, canlılara bakmaya alışıktır."

"Sorun değil," dedim. "Berlin'den Doktor Waldemar Weimann'ı getirtmenizi öneririm. Bu hususta onun üzerine doktor tanımam. Bana anlattıklarınıza bakarak, bu dava için bundan daha azına razı olabileceğimizi zannetmiyorum."

"Mümkün değil," dedi Bormann. "Dediğim gibi meselenin gizli kalmasını istiyorum. Berlin'den gelen doktorlara itimat edemem. Führer'in doktorlarının birinden otopsiyi yapmasını isteyeceğim. Dr. Karl Brandt'ın bu işin ehli olduğundan eminim. Elbette şart olduğunu düşünüyorsan..."

"Düşünüyorum. Tabii ki ben de hazır bulunacağım." Düşüncelere dalmış gibi sustum ama aslında Pervitin'in üzerimdeki etkisini değerlendiriyordum. Şimdiden kendimi daha dikkatli, enerjik ve cesur; hem de ipleri elime alarak talepte bulunacak kadar cesur hissetmeye başlamıştım. Ne istediğini biliyormuş gibi konuşan tek kişi Bormann değildi.

"Bu gece suç mahallini görmek istiyorum. O nedenle ışık ve mezura gerek. İlk fırsatta bu sabah terasta bulunan herkesle konuşmam lazım. Masası ve iki telefonu olan bir ofis istiyorum. Kilitli bir dosya dolabı. Bir araba ve emrimde bir sürücü. Kahve yapmak için gerekenler. Bölgenin haritası. Birkaç dübel, ne kadar uzun o kadar iyi. Bir fotoğraf makinesi. 50 mm F2 içeri çekilebilir Summar mercekli bir Leica IIIa yeterli olur. Birkaç siyah beyaz film, ne kadar yavaş o kadar iyi. Renkli olmasın. Tab etmesi uzun sürer."

"Fotoğraf makinesini ne yapacaksın?" diye sordu Bormann.

"Dr. Flex vurulduğunda terasta bir düzineden fazla şahit varmış. Kamera sayesinde kimin kim olduğunu hatırlayacağım." İlacın damarlarımda dolaştığını hissedebiliyordum. Birden bu Berghof katilini bulup başını gövdesinden ayırma hissi kapladı içimi. "Bolca sigaraya ihtiyacım olacak. Maalesef onlarsız çalışamam. Sigara düşünmeme yardım eder. Führer'in gitme ihtimali olan yerlerde içmek yasak, haliyle dışarıda içeceğim. Başka? Kışlık bot fena olmaz. Ne yazık ki ayakkabıyla geldim ve karda yürümem gerekecek. Kırk üç numara lütfen. Bir de palto, çünkü donuyorum."

"Pekâlâ," dedi Bormann. "Giderken tüm çıktı ve negatifleri teslim etmeni istiyorum."

"Elbette."

Bormann yanında oturan adama, "Berghof'taki Arthur Kannenberg'le konuş," dedi. "Komiser Günther'in misafir odalarından birini ofis olarak kullanacağını söyle. Zander? Högl? İstediği her şeyi tedarik edin. Kaspel? Sen de ona Berghof terasını göster."

Bormann ayağa kalkınca diğer herkes de aynısını yaptı. Benim haricimde. Düşüncelere dalmış gibi sandalyede oturmaya devam ettim; elbette kaba davranışlarına karşılık, cüretkâr bir küstahlıktan başka bir şey değildi yaptığım. Şimdiden Martin Bormann'dan Heydrich ve Goebbels'in de dahil olduğu diğer Nazilerden nefret ettiğim kadar nefret etmeye başlamıştım. En iyimizin içinde bile şerrin yuvalandığına şüphe yok; oysa en kötümüzün içinde ondan bolca vardı.

ON İKİ

Nisan 1939

Bir zamanlar Berghof ya da eski adıyla Haus Wachenfeld yüksek, meyilli çatısı, uzun saçakları, ahşap verandası, muhteşem Berchtesgaden ve Untersberg manzarası olan iki katlı basit bir çiftlik eviymiş. Günümüzdeyse çok daha geniş ve nispeten daha az nezih yapısı, devasa panoramik penceresi, garajı, terası ve yeni inşa edilen doğu kanadıyla evden ziyade kışlayı andırıyordu. Doğu kanadında kimin kaldığını bilmesem de askerler değildi, çünkü SS kıtası eskiden otel olan, Berghof'un elli metre doğusunda ve konumu Hitler'in evinden daha iyiymiş gibi görünen Bormann'ın Obersalzberg'deki evinin hemen aşağısındaki Türken Inn'e yerleşmişti.

Berghof'un terası bir tenis kortu ebadında olup alçak bir duvarı vardı; arkasında ikinci ve daha büyük bir teras ve batısında da bahçe bulunuyordu. İkinci terasın arkasında yerel tarzda döşenmiş, bir dizi guguklu saati andıran başka odalar sıralanmış-

tı. Talimatlarım doğrultusunda birkaç SS, terasa suç mahallini inceleyebilmem için ışıklar yerleştirdi ama orada suça dair bulabildiğim tek delil alçak duvarın arkasındaki cesedin çevresine tebeşirle çizilen silueti oldu. Bormann'ın talimatıyla yerdeki kan temizlenmişti. Ölü rolü oynayan ve siyah SS paltosunun içine sinmiş Yüzbaşı Kaspel, Flex'in vurulduğunda nerede olduğunu anlamam için onun durduğu yerde dikildi. Hafif kar ve rüzgâr yüzünden fazla oyalanmaya hevesli değildi ve ısınmak için botlarını birbirine vurup duruyordu, kim bilir belki de onlarla suratımı çiğnediğini hayal ediyordu. Orta boylu, kel kafalı, kanca burunlu ve geniş ağızlı Kaspel, Benito Mussolini'nin daha zayıf, daha hassas ve daha iyi görünen türevi gibiydi.

"Flex burada bir yerde duruyordu," dedi Kaspel. "Şahit ifadelerine göre çoğu, batıdaki Reiteralpe'ye bakan üç ya da dört kişilik bir gruptaydı. Şahitlerden birkaçı failin evin arkasındaki batı tarafında kalan dağ yamacındaki ağaçların arasından ateş ettiğine emin."

Işığın altında şahit ifadelerinden birine bakıp başımı salladım. "Görünen o ki kimse bir şey işitmemiş," dedim. "Ancak maktulün yerde kanlar içinde yattığını görünce vurulduğunu anlamışlar."

Kaspel omuz silkti. "Bana sorma, Günther. Dedektif sensin."

Kaspel'le henüz yalnız kalamadığımdan Heydrich'in onu emrime sokacak mektubunu teslim etme fırsatını bulamamıştım, o nedenle bana hâlâ anlaşılır bir gıcıklıkla davranıyordu. Demek ki

1932'de yaşananları ve emniyetten kovulmasına katkımı ne unutmuş ne de affetmişti.

"Flex vurulduğunda hava şartları nasıldı?"

"Açık ve güneşliydi." Kaspel ellerine üfledi. "Böyle değildi."

Aldığım haplar vücut ısımı yükseltmiş olmasa, soğuğun etkisini muhtemelen ben de hissederdim. Hâlâ arabanın içindeymişim gibi sıcaktım.

"İçlerinde üniformalı biri var mıydı?"

"Hayır, anlaşılan tümü sivilmiş."

"O zaman nişancının kimi vuracağını nasıl seçtiğini merak ettim," dedim.

"Dürbünü vardır. Belki de avcıdır."

"Belki."

"Belki de gözleri çok keskindir, ne bileyim, sen bul."

"Flex'in vurulduğunu ancak bir iki dakika sonra anladıkları görülüyor. Yani ancak içeri geçmeye başladıklarında fark etmişler."

Bir an için tebeşirle çizili siluetin yanına yatıp soğuk taşların üzerine uzandım.

"Flex'i tanır mıydın?"

"Sadece görmüştüm."

"Uzun biriydi galiba." Kalkıp paltomdaki karları temizledim. "Ben bir seksen sekiz olduğum halde, Flex benden yedi sekiz santim daha uzunmuş gibi görünüyor."

"O civarda olmalı," dedi Kaspel.

"Hiç dürbünlü tüfek kullandın mı?"

"Kullandım diyemem."

"En iyi Ajack tüfek dürbünü bile hedefi ancak dört kat büyütebilir. Belki nişancı hedefini boyuna

göre seçti. Belki de tek yapması gerekenin en uzun adamı vurmak olduğunu biliyordu. Yine de hava aydınlanınca olup bitene dair daha iyi bir fikir elde edebiliriz." Kol saatime bakıp gecenin ikisi olduğunu gördüğümde hayretle hiç yorulmadığımın farkına vardım. "Beş altı saat sonra aydınlanacak."

Pervitin kutusunu cebimden alıp alıcı gözle tekrar baktım.

"Tanrım, bu nasıl bir şey böyle? Epey muhteşem olduğunu itiraf etmem gerek. Taban teperken de biraz Pervitin'im olsaydı keşke."

"Metamfetamin hidroklorid. Etkili değil mi? Açıkçası bu tür büyülü iksirlerden uzak durmayı tercih ederim. Bir süre sonra yan etkileri ortaya çıkıyor."

"Ne gibi?"

"Yakında görürsün."

"Haydi söyle. Merak etme, kaldırabilirim."

"Öncelikle bağımlılık yapar. Bu dağdaki pek çok kişi Pervitin kullanır. İki üç gün kullandıktan sonra ruh hali değişmeye başlar; kalp çarpıntısı yapar, hatta kalp krizi geçiren bile olur."

"O zaman benim için dua etmekten başka çare yok. Bunun haricinde Bormann'ın istediği şekilde gece gündüz çalışabilmem imkânsız yok."

"Öyle." Kaspel sırıttı. "Heydrich bu davayı yıkmakla sana iyi bir kazık atmış. Tepetaklak düşmeni büyük bir keyifle izleyeceğim Günther. Sakın sana hayat öpücüğü vereceğimi zannetme. Bayan Kaspel sadece onu öpmemi ister."

Dağın daha yukarılarından gelen patlama sesini andıran bir şey duyup başımı çevirdiğimde Kaspel

açıklama yaptı: "Kehlstein'ın diğer tarafındaki inşaat işçileri. Galiba dağda bir tünel daha kazıyorlar."

Bir yerlerde telefon çaldı ve birkaç saniye sonra bir SS terasa çıkıp selam verdi ve bana bir Leica ve birkaç film teslim ederek Dr. Brandt'ın bizleri Berchtesgaden'daki hastanede beklediğini bildirdi.

"Doktoru bekletmeyelim," dedim. "Umarım o da bundan kullanıyordur, çünkü baştan savma otopsilerden hazzetmem. Beni oraya götürür müsün?"

Berghof terasının merdivenlerinden, garajın önünde Kaspel'in arabasını bıraktığımız yere indik. Önce Villa Bechstein'a uğrayıp Korsch'u da alalım diyecektim, sonra vazgeçtim; aklı varsa çoktan yatmıştı ve uyandırmanın bir manası yoktu.

"Otopside yardımcı olmamı da bekleme," dedi Kaspel. "Yatmadan önce kan görmeyi sevmem. Uykumu kaçırır."

"O zaman yanlış partiye üye olmuşsun."

"Ben mi?" Kaspel güldü. "Tanrım, senin gibi bir şerefsizin bunu söylemesi çok ilginç Günther. Senin gibi eski bir sosyal demokrat nasıl oldu da Heydrich'e çalışan bir polis komiseri haline geldi? 1932'de kovulduğunu zannediyordum."

"Bir ara anlatırım."

"Şimdi anlat."

"Olmaz. Onun yerine seni doğrudan etkileyecek bir şey söyleyeyim Hermann."

Dağdan Berchtesgaden'a iniş yirmi dakikalık yoldu ve sonunda Kaspel'le yalnız kalma fırsatı bulduğumdan Heydrich'in mektubunu teslim ettim ve ona geçmişte yaşadıklarımıza rağmen, Generalin ondan bana elinden gelen yardımı yapma-

sını beklediğini ilettim. Mektubu okumadan cebine atıp bir süre konuşmadı.

"Dinle Hermann, benden nefret ettiğini biliyorum. Böyle hissetmekte de haklısın. Ama Heydrich'e sorun çıkardığını söylersem, benden çok daha fazla nefret etmek zorunda kalırsın. Adamlarının onu hüsrana uğratmasından hiç hazzetmediğini bilirsin. Senin yerinde olsam, bana olan nefretimi şimdilik unutup elimden geldiği kadar işbirliği yapardım."

"Biliyor musun komiser, ben de aynısını düşünüyordum."

"Şu da var: Berlin'de birlikte çalıştığımız zamanlarda dürüst polislik gibi bir lanetim vardı. Her şeyi kendisinin yaptığını iddia eden tiplerden değilimdir. O yüzden bana yardım edersen, bunu Heydrich'e bildireceğimden emin olabilirsin. Bu işin kariyerime etkisi zerre kadar umurumda değil, fakat sen geleceğin hakkında farklı düşünüyor olabilirsin."

"Söylediklerin mantıklı. Ancak bil ki geçmişte yaşananlarla hiçbir ilgim yoktu. Bir Nazi ve SA teşkilatçısı olsam da katil değilim."

"Peki, kabul ediyorum. Anlaştık mı? Birbirimize yardım edecek miyiz? Dost olmamıza gerek yok, öte yandan Berlinli iki *Bolle* gibi hareket edebiliriz, ne dersin?"

Bolle, Berlinlilerin kullandığı ve içki içerken, mesela Pankow'daki Schönholzer Heide Park'a yapılan bir gezide edinilen arkadaşlara verilen isimdi: Bu dünyadaki içkiye, zevke, şiddete ya da üçüne birden sınır koymayan Franz Biberkopflarla dalga geçen

bir düzine halk şarkısına ilham kaynağı olan türde bir arkadaş. Artık ben buna dünya görüşü diyorum.

"Kabul." Kaspel geniş bir virajda arabayı durdurup elini uzattı. Tokalaştık. "Berlinli Bolle," dedi. "Madem Bolle arkadaşıyız, sana dostumuz Dr. Karl Brandt hakkında biraz bilgi vereyim. Obersalzberg'de Hitler'in şahsi doktorluğunu yapar. Yani Hitler'in yakın çevresindendir. 1934'teki düğününde Hitler ve Göring şeref konuğuydu ki bu da onun aşırı kibirli biri haline gelmesine yol açtı. Otopsinin yapılmasını Bormann emrettiğinden, Brandt'ın bu konuda seçim şansı yoksa da gecenin bir yarısı bu işe zorlanmaktan hiç hoşlanmadığına eminim. O yüzden herife kadife eldivenlerle muamele çeksen iyi edersin."

Kaspel bir sigara paketi çıkarıp ikimize de bir tane yaktıktan sonra tekrar sürmeye başladı. Dağ yolunun sonunda nehri geçip haliyle bomboş Berchtesgaden'a girdik.

"Brandt nasıldır?"

"Yani işinin ehli midir diye mi soruyorsun?"

"Cerrahi açıdan soruyorum."

"Kafa ve omurga yaralanmalarında uzmandır ve Karl Flex'in yarası da kafasında olduğundan evet diyebilirim. Hastane doktorluğundan o kadar emin değilim. Gerçi hastaneden ziyade klinik demek daha doğru. Stangass'ta, Reich'ın İdare Merkezi dediğimiz, inşaat halinde bir SS hastanesi var ama onun açılması da en az bir yılı bulur."

"Reich'ın İdari Merkezi de ne demek?"

Kaspel bana bakıp güldü. "Haklısın, buraya geldiğimde ben de senin gibiydim. İşte bu yüzden

burası bir Bavyera mafyası tarafından yönetiliyor. Çünkü Hitler, Bavyeralılar dışında kimseye güvenmez. Führer'in gözünde senin benim gibi Berlinliler hiçbir şey yapmasa bile sol eğilimli kabul edilir. Anlaman gereken bir şey var Günther. Artık Almanya'nın başkenti Berlin değil. Çok ciddiyim. Berlin sadece diplomasi ve propaganda için kullanılıyor: Büyük resmi geçitler ve atılan nutuklar. Almanya'nın asıl idari başkenti bu küçük Bavyera kasabasıdır. Her şey Berchtesgaden'dan yönetiliyor. Yine aynı nedenle ülkedeki en büyük inşaat sahası da burası! Milyonlara mal olan Kehlstein binasını gördükten sonra anlamadıysan bile artık anlamışsındır. Berchtesgaden ve Obersalzberg'de yapılan yeni bina sayısı Almanya'nın geri kalanında yapılandan daha fazla. İnanmıyorsan şahit ifadelerine bakıp terasta kimlerin olduğunu gör. Ülkenin en iyi inşaat mühendislerinin tümü buradaydı."

Hermann Kaspel, Berchtesgaden'da ışıkları yanan tek binanın önüne park edip motoru kapattı. Buranın hastane olduğundan şüphe edenlerin duvara bakıp oradaki resimde Nazi kartalı önünde duran hemşireyi görmesi yeterliydi.

"İşte geldik."

Sigara kutusunu çıkarıp açtı ve bir banknot alıp rulo yaptı.

"Bana o sihirli tabletlerden bir tane ver," dedi. "Gitme vakti geldi."

"İçeri mi geliyorsun?"

"Faydam olur diye düşündüm."

"Hani kan görmeye dayanamıyordun?"

"Ben mi? O da nereden çıktı? Her neyse. *Bolle* değil miyiz?"

"Öyle."

"Pankow'da bir şeyler yapmaya kalktığında biraz kan görmen gayet doğal, haksız mıyım?"

Başımı sallayıp Pervitin tabletlerini ona verdim fakat içmedi; hapı araba anahtarıyla sigaralığın içinde ezip çıkan tozu iki paralel sıra haline getirdi.

"Bu numarayı bana yerel havaalanındaki bir Luftwaffe pilotu gösterdi," dedi. "Gece uçmak zorunda kaldıklarında hemen uyanmaları ya da alkolün etkisinden sıyrılmaları gerekiyor ki bu da bunu yapabilmenin en iyi ve hızlı yolu."

"Sürprizlerle dolu olduğunu biliyor muydun?"

Kaspel yaptığı rulonun ucunu toza dayayıp önce bir burun deliğine, sonra da diğerine çekti, titredi, bir şeyler söyleyip gözlerini kırptı ve elini direksiyona vurdu. "S.kt.r git!" diye bağırdı."S.kt.r git. Uçuyorum. Uçuyorum. Hava kuvvetleri diye buna derim!"

Başını iki yana sallayıp öyle bir bağırdı ki ister istemez Hermann Temmler'in sihirli iksirinin vücudum üzerindeki etkisinden endişe etmeye başladım.

"Haydi gidip doktoru bulalım," diyen Kaspel hastaneye daldı.

ON ÜÇ

Nisan 1939

Bizi hastanenin bodrumundaki morgda karşılayan Karl Brandt'ın üzerinde beyaz önlük vardı, ne var ki onun altına, bence önlüğüyle tezat teşkil eden, siyah SS binbaşı üniforması giymişti. Uzun boylu, çarpıcı derecede yakışıklı, sert görünümlü, otuzlu yaşlarının ortasında, çıkık elmacık kemikleri ve hastanenin içinde saçlarını dağıtan ve taranma ihtiyacı doğuran bir rüzgâr esiyormuş gibi belli aralıklarla asabi bir şekilde eliyle düzelttiği açık sarı saçları vardı. Bir önderin çehresine sahip olduğu söylenebilirdi: Dr. Goebbels'in filmlerinde başrolde görebileceğiniz türde bir yüz, ancak soğuk ve koyu gözlerinde bir şeyler eksikti. Bu yüzün insanlara şifa dağıttığını düşünmek kolay değildi. Daha ziyade tüm dünyayı örtecek bir selin gelişinin habercisi bir fanatiğin ya da kiliseyi yeniden şekillendirecek, kuzeyli, yeni bir Cyrus'un veya yeni bir dinin doğuşunun habercisinin yüzünü andırıyordu. Birkaç yıl

sonra Prag'da, General Heydrich'e düzenlenen suikastla ilgili, aynı adama yine denk gelecektim ama şu an için adını ilk kez duyuyordum. İçeri girip beklettiğim ve bu geç saatte rahatsız ettiğim için ondan özür dilerken bana küçümseyen bir ifadeyle baktı.

"Burada olduğunuzu duyar duymaz yola çıktık. Beklettiysek, özür dilerim. Bana kalsa bu işlemin sabaha kadar ertelenmesini isterdim, fakat kurmay başkan yaveri otopsinin en kısa sürede yapılmasında ısrar etti. Haliyle Dr. Flex'in başına ne geldiğini ne kadar çabuk öğrenirsek, suçluyu da o kadar çabuk yakalarız. Böylece herkesin kafası rahatlar ve Führer'imiz de güzel evine geri dönebilir. Efendim kurbanı tanıyıp tanımadığınızı bilmiyorum ama tanıyorsanız, lütfen başsağlığı temennimi ve böyle rahatsız edici bir vazifeyi kabul ettiğiniz için teşekkürlerimi kabul buyurun. Onu tanımıyorsanız, yine de teşekkür etmek istiyorum. Adli tıbbın uzmanlık alanınız olmadığını bilmekle beraber..."

Bir el işaretiyle sözümü keserek, "Cinayet masasında çalıştığın zamanlardan otopsiye girmeye aşinasın anlaşılan," dedi. "Berlin'deydin, değil mi?"

"Evet efendim. Kaç otopsiye girdiğimi ben bile unuttum."

"Tıp fakültesinden mezun olalı ve doğru düzgün bir otopsi yapmayalı on yıldan fazla olduğu için eski bilgilerimi tazelemem gerekecek. Cesedi hareket ettirmek için de kimi zaman yardımına ihtiyaç duyacağım. Bunu yapabilir misin, komiser?"

"Elbette efendim."

"Güzel, madem sordun, evet, maktulü tanıyorum. Ama bu otopsi yapma yeteneğimi etkile-

mez. Ayrıca bu trajik hadiseye bir cevap bulmayı, en azından arkadaşım adına, ben de herkes kadar arzu ediyorum. Dediğin gibi Führer'in kafasının rahat etmesini de istiyorum. Neyse fazla vaktim yok, o yüzden hemen başlayalım. Ceset bu tarafta. Hastanede patoloji odası yok. Berchtesgaden'da ani ölüm nadiren görülür ve genelde bu tür vakalarla Salzburg ilgilenir. Ceset, ameliyat odası sayılabilecek bir yere götürüldü ki bence otopsi için yeter de artar bile."

Brandt cilalı botlarının topukları üzerinde döndü ve onun peşi sıra, çok uzun, zayıf, kısa sakallı ve üzerinde hâlâ kışlık kıyafeti olan bir cesedin bulunduğu aydınlık bir odaya girdik. Ölüm nedeni ortadaydı: Hâlâ kafa derisine bağlı birkaç santimetrelik bir kafatası parçası, açık bir kapı gibi kanla kaplı başın yanından aşağı sarkmıştı ve adamın kafasının içindekiler bir kasap dükkânındaymışız gibi masaya ve zemine akmıştı. Karl Flex ağzı açık halde, mavi gözlerini kırpmadan tavana bakıyordu, ölüm meleğinin onu bir dünyadan diğerine götürmek için gelişine şahit olmuş gibiydi. Benim gibi bir gedikli için bile şoke edici bir manzaraydı. Kimi zaman insan bedeni bana olması gerektiğinden çok daha kırılganmış gibi gelirdi.

"Vay canına!" diyen Kaspel elini ağzına götürdü. "Şu kafanın haline bak!"

Brandt sakince, "Soğukkanlılığımızı muhafaza edelim beyler," diyerek eldivenlerini taktı.

"Affedersiniz efendim ama vay anasını!"

"Çeneni tutmanı sağlayacaksa sigara içebilirsin, yüzbaşı. Beni rahatsız etmez. Tütün kokusunu an-

dseptik kokusuna ya da senin boş konuşmalarına tercih ederim. Bayılma da ne yaparsan yap."

Kaspel fırsat bu fırsat, hemen bir sigara yakarak bana da teklif etti, fakat reddettim. Karl Flex'in nasıl öldüğünü anlamama engel teşkil edecek hiçbir şey istemiyordum. Fotoğraf makinesini tutmak için iki elimi de kullanmam gerekiyordu ve pahalı yeni oyuncağımla çoktan fotoğraf çekmeye başlamıştım.

"Bu tam olarak gerekli mi?" diye sordu Brandt.

"Kesinlikle," diye cevap verirken, bir yandan da o sabah kahvaltıda yediğim rafadan yumurtanın boş kabuğuna benzeyen harap haldeki kafaya döndüm. "Her resim bir hikâye anlatır."

"Kurbanın tüm eşyalarının ceplerinden alındığını varsayıyorum," dedi Brandt, Kaspel'e.

"Evet efendim," diye cevap verdi Kaspel. "Bitişikteki eczanede, büyük bir torbanın içinde komiserin incelemesini bekliyorlar."

"Güzel," dedi Brandt. "O zaman kurbanın kıyafetlerini çıkarmak sorun olmayacak." Bana keskin bir makas verdi. Ardından bir tane de kendisi alıp maktulün pantolonunun paçasından kesmeye başladı; benden de diğer bacakta aynısını yapmamı istedi. "Yine de çok yazık. Şuna bak." Flex'in ceketini açıp etiketini gösterdi. "Münih'ten Hermann Scherrer. Bu takım kanla kaplı olmasa ona bir şans vermeyi düşünebilirdim."

Leica'yı bırakıp pantolonun paçasını tuttum ve tam kesmeye başlayacağım sırada katlı kısmından uykulu bir arı çıktı.

"Buna şans vermeye ne dersiniz?"

"Alt tarafı bir arı," dedi Brandt.

"Bana bir torba lazım," diyerek arının elime çıkmasına izin verdim. "Boş bir hap kutusu da olur."

"Eczanede bulabilirsin," dedi Brandt.

Arı hâlâ elimin üzerindeyken, eczaneye gidip küçük bir şişe buldum. Sabırla arının şişenin içine girmesini beklerken eczanede bolca Losantin ve natron bulunduğunu görmek beni biraz şaşırttı.

"Neden onun da fotoğrafını çekmiyorsun?" diye sordu Brandt açık kapıdan.

"Gülümsetebilirsem çekerim."

Arı şişeye girince otopsi odasına dönüp makasla adamın beline kadar gelmiş Brandt'a kaldığım yerden yardım ettim. Bu arada Brandt, Kaspel'den ölünün ayakkabılarını, kalın çoraplarını ve kravatını çıkarmasını istedi.

"Raxon kravatı takan kişi her daim şıktır," diyen Kaspel, şirketin meşhur sloganını tekrarladı. "Tabii bunun gibi kanlı değilse."

Brandt ölünün gömleğini ve sonra da altındaki atleti sabırsız bir terzi gibi keserken, "Bu arada," dedi, "kafadan vurulduğu yönündeki bariz gerçeğin haricinde ne arıyoruz? Dilersen göğüskafesini açıp zehir izi var mı diye bakabiliriz. Ama..."

"Cephede bir arkadaşım boynundan vurulmuştu," dedim, "kanı durdurmak için, yapılması gerektiği şekilde, yaranın üzerine elimle baskı uyguladım. Fakat daha sonra fark etmediğim ve ölümüne neden olan göğsündeki ikinci kurşun deliğini gördüm. Hayat sürprizlerle doludur. Ölüm de öyle."

"Bu adam sadece bir kez vurulmuş," dedi Brandt. "Ölümüne de bu neden olmuş. Diplomama bahse girerim."

"Artık göğsünü açtığınızdan bunu rahatça söyleyebilirsiniz efendim," dedi Kaspel.

Kaspel adamın ayakkabılarını çıkarıp içindeki etiketine baktı.

"Bu adam tam bir Alman'mış," dedi. Kaspel'in sürekli konuşmasının nedeni tabii ki ilaçtı. Ben de çenemin düştüğünü hissediyordum. "Gerçek bir Nazi de denebilir."

"Neden öyle söyledin?" diye sordum.

"Lingel ayakkabılar."

Erfurt'taki ayakkabı fabrikası kendisinin safkan Ari, Salamander gibi diğer ayakkabı üreticilerinin de ırki açıdan kusurlu olduğunu iddia etmişti. 1935'teki Nürnberg Kanunları'ndan sonra tüm Alman üreticiler buna benzer numaralar yapmaya başlamıştı.

Brandt'ın bir nedenle kesmeden bıraktığı yerleri keserek adamın cinsel organını açığa çıkardım.

"Bu size normal göründü mü?" diye sordum Brandt'a.

"Ne istiyorsun? Cetvel mi?"

"Rengi kastetmiştim. Penisi bana biraz kırmızı gibi göründü."

Brandt biraz baktıktan sonra omuz silkti. "Bir terslik göremedim."

Adamın penisindeki tuhaflık fotoğraf makinesini tekrar almama neden oldu. Brandt yüzünü buruşturup başını iki yana salladı.

"Epey duygusuz bir çift olduğunuzu söyleyebilirim," dedi Brandt.

"Utanacağını zannetmem efendim," diyerek, Karl Flex'in penisinin resmini çektim. "Bunu gazetede yayımlamak gibi bir niyetim de yok."

Makineyi bırakıp ölünün kıyafetlerinin ikinci bir deri gibi üzerinden sarktığı masaya döndüm. Sonunda Flex'in kanlı bir harabe halindeki kafasına geldi sıra.

Elimle adamın sarı saçlarını yoklayarak, "Şimdi bir mermi arıyoruz," dedim. "Kimi zaman adamın kafasına ya da yakasına sıkışır. Bazen de yere düşer."

Başparmağımla masadaki ve yerdeki beyin parçalarını kurcaladığımda metal herhangi bir şey olmadığını gördüm. Doğrulup dikkatimi tekrar kafaya verdim. Brandt bir havuzun başına dikilmiş çocuk gibi kafadaki delikten içeri bakıyordu.

"Bir de mermi deliği arıyoruz," dedim.

"Atta Mağarası kadar büyük bir delik var," dedi Brandt.

"Bu bana çıkış yeri gibi görünüyor," dedim. "Ben daha küçüğünü, merminin girdiği yeri arıyorum." Elimle kafatasını yokladım. Ellerim kandan yapış yapış olmuştu. Odada sadece bir çift eldiven vardı. "İşte burada... Çıkış yarasının birkaç santim aşağısında..."

"Bir bakayım," dedi Brandt.

Parmağını kuruş büyüklüğündeki yaraya götürmem üzerine başını salladı.

"Tanrım, haklısın. Bu bir delik! Çok ilginç, tam oksipital kemiğinde. Mermi tam lambdoid dikişin solundan girip şakak kemiği ve beyni dağıtarak birkaç santim yukarıdan dışarı çıkmış. Yanında duranların da kana bulanmış olması lazım."

"Ben de onu umuyorum," dedim.

"Bir merminin ne kadar zarar verebileceği bazen çok kolay unutuluyor."

"Elbette savaşa katılmadıysanız," dedim. "Ben ve Yüzbaşı Kaspel gibi cepheye gidenler için bu çok sıradan bir görüntüdür. Sizin duygusuzluk diye adlandırdığınız ruh halimizin nedeni bu."

"Hım, evet, anladım komiser. Affedersiniz."

"Bir resim daha çekebilir miyiz efendim? Deliği bir kalemle gösterebilir misiniz?"

"Yani kalemi deliğe mi sokayım?"

"Zahmet olmazsa efendim. Fotoğrafta neyin nerede olduğunu ve deliğin büyüklüğünü anlamayı kolaylaştırır."

Ellerimi silip Leica'yı aldım. Brandt kalemi yerine koyduktan sonra da mermi deliğinin birkaç fotoğrafını çektim.

"Sanırım kafatasında mermi parçası olup olmadığına bakmamı isteyeceksiniz?" diye sordu Brandt.

"Mahzuru yoksa efendim."

Brandt elini Flex'in kafasının içine sokup sert bir şey bulma umuduyla beyninden arta kalanları yoklamaya başladı. Aziz Martin Günü için biri kabak kaşıklıyormuşa benziyordu.

"Kurbanın kafatasının durumunu dikkate alırsak, bir şey bulabileceğimize pek ihtimal vermiyorum," dedi. "Mermi parçalarının Berghof terasında olma ihtimali daha yüksek."

"Bence de efendim ama dangalaklar maalesef terası suyla yıkamış."

"Yine de denemekten zarar gelmez." Biraz sonra Brandt başını iki yana salladı. "Ne yazık ki hiçbir şey yok."

"Teşekkürler efendim."

"Onu çevirelim," dedi Brandt. "Başka bir yarası var mı diye daha dikkatli bakmak istiyorum."

Flex'in kalan kıyafetlerini kesip çıkardıktan sonra, başka bir mermi deliği var mı diye görebilmek için cesedi ters çevirdik. Zayıf bedeninde pek bir iz olmasa da sırf hafızamı tazelesin diye bir resmini çektim. Şu ana kadar ölü Hazreti İsa Karl Flex'in nasıl göründüğüne dair epey bir fikrim olmuştu. Nedeni belki sakalı, belki açık mavi gözleriydi; belki de gömülmeye hazırlanan tüm ölüler biraz Hazreti İsa'yı andırıyordu; kim bilir, belki de hikâyenin anafikri bundan ibaretti. Oysa bir şeyden emindim: Böyle bir kafa yarasıyla Karl Flex'in kıyametten sonra dirilmesi üç günden fazla sürecekti.

"İşin bittiğinde koca bir fotoğraf albümün olacak," dedi Kaspel.

"Komiser bir itirazın yoksa," dedi Brandt, "ölüm nedenini kafadaki kurşun yarası olarak kaydedeceğim."

"İtirazım yok."

"Yapmamı istediğin başka bir şey yoksa işimiz bitti demektir," dedi Brandt.

"Hepsi bu kadar efendim, çok teşekkür ederim. Size müteşekkirim."

Brandt cesedin üzerini çarşafla örtüp yerdeki kumaş parçalarını ayağıyla masanın altındaki düzenli yığına doğru itti.

"Görevliye sabah ilk iş burayı temizleteceğim," dedi. "Peki, cesedi ne yapmamı istersin? Demek istediğim mutlaka akrabaları falan vardır."

Brandt'ın peşi sıra lavaboya gidip ellerimi yıkadım.

"Orası Martin Bormann'a kalmış," dedim. "Gizliliğin ön planda olduğunu biliyorum. Bu talihsiz hadiseyle yok yere Führer'i üzmenin bir manası yok."

"Tabii, elbette. O zaman cesedi ne yapacağımı kendisine sorarım, olur mu?"

Başımı salladım. "Son bir şey efendim. Maktulü yakından tanıdığınızı söylemiştiniz. Onu kimin öldürmek isteyebileceğine dair bir fikriniz var mı?"

"Hayır," dedi Brandt. "Karl Flex, Münih'ten buraya geleli sadece birkaç yıl oldu ve buralı olmadığı halde, Obersalzberg'de herkesin tanıyıp sevdiği bir sima haline geldi. En azından intibam bu yönde. Eşim Anni'yle birlikte dağın arkasında, Führer'in Arazisi'nin biraz doğusunda, Buchenhohe'de oturuyoruz. Obersalzberg'de çalışan pek çok kişi orada oturur."

"İlgi alanları neydi?"

"Okuma. Müzik. Kış sporları. Arabalar."

"Kız arkadaşı var mıydı?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Ama kızlardan hoşlanıyordu, değil mi?"

"Bilmiyorum, galiba öyle. Demek istediğim özel birinden bahsettiğini hiç işitmedim. Neden sordunuz?"

"Sadece onu tanımaya ve neden birinin onu vurduğunu anlamaya çalışıyorum. Kıskanç bir koca ya da talihsiz bir kızın öfkeli babası olabilir. Kimi zaman en muhtemel nedenler doğru çıkar."

"Hayır. Öyle bir şey olmadığından eminim. Artık izin verirseniz komiser, karımın yanına dönmem gerekiyor. Kendisi pek iyi değil."

Brandt önlüğünden kurtulup tek kelime daha etmeden dışarı çıktı. Doktorluğu hakkında bir şey söyleyecek durumda olmasam da Hitler'in onu neden elinin altında tuttuğunu anlayabiliyordum. Dimdik yürüyen ve siyah üniforması içinde çok iyi görünen bir adamdı ve her hastalığın devasını bilen türde bir doktormuş gibi görünmese de ısrarcı bir öksürük ya da soğuk algınlığını korkutup kaçırabileceğinden hiç şüphem yoktu. Beni korkuttuğuysa kesindi.

ON DÖRT

Nisan 1939

"Herif kesinlikle bir işe yaramadı," dedi Kaspel. "Kasıntının teki!"

Sabahın üç buçuğuydu ve Berchtesgaden Hastanesi'nin eczanesinde, birkaç kez fotoğraflanan Flex'in şahsi eşyalarını inceliyorduk. Kaspel'in maktulün eşyalarına dair hazırladığı liste elimdeydi.

"SS'in adını kötüye çıkaranlar işte onun gibi soğuk nevaleler, orası kesin!" dedim. "Öte yandan, Dr. Brandt zannettiğimizden çok daha fazla işe yaramış olabilir."

"Nasıl? Kurşun giriş yarasını bulan sen değil misin?"

"Bize söyledikleriyle değil de söylemedikleriyle... İleri seviyede belsoğukluğu varmış. Brandt bundan hiç bahsetmedi ki onun da bildiğinden hiç şüphem yok."

"Penisinin fotoğrafını bu yüzden mi çektin? Ben de şahsi koleksiyonun için sanmıştım."

"Hangisini diyorsun? Karının ve kız kardeşinin fotoğraflarının da olduğu koleksiyon mu?"

"Demek o fotoğraflar sendeydi Fritz."

"Belsoğukluğunu dikkate alırsak, eşya listesinde Protargol olmasına şaşmamak gerek. Ama Protargol şu an burada değil. Demek ki biri onu aldı. Listedeki Pervitin de gitmiş. Diğer taraftan maktulün para klipsi, diğer değerli eşyalarıyla birlikte hâlâ burada duruyor; birkaç yüz Mark az para değil."

"Evet. Haklısın. İlaçların gitmesi yazık olmuş. Pervitin'i ben alacaktım."

"Bence onları Brandt aldı. Buraya gelmemizi beklerken bolca zamanı olmuştur. Haliyle tüm iyi polisler gibi senin de bir liste yaptığından haberi yoktu." Kaspel'in sigaralarından birini alıp Flex'in çakmağıyla onu yakmasına izin verdim. "Flex'in arkadaşı; Protargol'u, zührevi hastalıkla ilgili bir ilaç kullandığını öğrenmemizi önleyerek itibarını korumaya çalıştığı için almış olabilir. Sanırım bunu anlayabilirim. Tanıdığım biri için ben de aynı şeyi yapabilirdim. Hele de evli biriyse..."

"Pervitin'i de ben açıklayabilirim," dedi Kaspel. "Berchtesgaden'da bir sürü sihirli iksir vardı. İnşaatı zamanında yetiştirebilmeleri için P&Z işçilerine verirlerdi. Oysa son zamanlarda ellerindeki stok azalmışa benziyor. En azından üniformasızlara verecek kadar kalmamış. Duyduğum kadarıyla Berchtesgaden'da pek çok sivil çaresizce sihirli iksir arıyormuş. Dediğim gibi Pervitin bağımlılık yapar."

"Peki, stoklar neden azaldı?"

"Hitler'in Dağı'nda dolaşan rivayetlere göre, savaş çıkması ihtimaline karşı silahlı kuvvetler için

stokluyorlarmış. Alman ordusunun Polonyalıları ve bir ihtimal onların yardımına gelecek İvanları yenmek için metamfetamine ihtiyacı olacak."

Başımı salladım. "Klinikte Losantin ve natron bulunmasının nedeni de budur bence." Rafları işaret ettiğimde Kaspel omuz silkip ekledi: "Losantin zehir gazının neden olduğu cilt tahrişlerini tedavide kullanılır. Natronsa klorin gazını etkisiz hale getirir. En azından Cihan Harbi'nin siperlerinde öyleydi. Anlaşılan birileri, Berchtesgaden'da bile, her şeyin en kötüsüne hazırlanıyor."

"Eksik bir şeyler daha var," dedi Kaspel. "En azından dün sabah Binbaşı Högl'le yaptığım listeye göre eksik olduğunu söyleyebilirim. Küçük mavi bir not defteri ve maktulün boynuna asılı altın zincire takılı anahtarlar vardı. Onlar da gitmiş."

"Defterde ne olduğunu hatırlıyor musun?"

"Rakam. Sadece rakam."

"O zaman kalanlara bakalım. Bir paket Turkish 8..."

"Ben de dahil Führer'in Arazisi'ndeki herkes onlardan içer."

"Ev anahtarları, bozukluklar, kaplumbağa kabuğundan bir tarak, okuma gözlüğü, deri cüzdan, ehliyet, silah ruhsatı, çalışma belgesi, avcılık ruhsatı, NSDAP kimliği, Ari Soyağacı Belgesi, parti rozeti, birkaç kartvizit, altın bir mühür yüzük, altın bir Imco çakmak, küçük bir altın cep matarası, çok pahalı bir Jaeger-LeCoultre marka altın kol saati, altın bir kelepçe, altın bir Pelikan dolmakalem..."

"Karl Flex altını çok seviyormuş, haksız mıyım? Para klipsi bile on sekiz ayar." Kaspel cep matarasını açıp içindekini kokladı.

"Bir de Ortgies .32 otomatik tabanca var," dedim. "Neresinde taşıyormuş? Belinde mi, çorabında mı, yoksa boynundaki zincirde mi?"

"Ceket cebindeydi," dedi Kaspel.

Şarjörünü çıkarıp baktım. "Doluymuş. Anlaşılan uzun boylu dostumuz tedbiri elden bırakmamış. İhtiyacı olabileceğini düşünmese bu ufaklığı taşımazdı."

"Özellikle de burada. Ruhsat fark etmez, Berghof'ta silah taşıdığı bilinse kesin tutuklanırdı. Bormann'ın emri böyle. Führer'in Arazisi'nde ancak RSD silah taşıyabilir. Hele Berghof ve Kehlstein'ın içinde silah taşıma izni sadece Bormann'dadır. İstersen kendin bak. Ceketinin sağ cebinde hep bir şişkinlik vardır."

Matarayı işaret ettim. "İçinde ne tür bir zehir varmış?"

Kaspel şişeden bir yudum alıp tebessümle başını salladı. "Kaliteliymiş. Bormann'ın içkileri gibi."

Ben de önce bir yudum, sonra derin bir nefes aldım. Grassl insanda tam da böyle bir etki uyandırırdı. Metamfetaminin üzerine alkolü alınca, elektriğe tutulmuş gibi oluyordunuz. "Vazife başında en kalitelisinden içki içmeme izin veren bir işi başka nerede bulurum?"

Kaspel gülüp matarayı cebine attı. "En iyisi bunun yanlış kişilerin eline geçmediğinden emin olalım."

"Hermann Scherrer takım elbise, Lingel ayakkabılar, kaşmir çoraplar, ipek iç çamaşırları, plütokrat saati ve Kral Süleyman'ın mabedindekinden fazla altın; epey iyi yaşıyormuş, ne dersin? Yani bir inşa-

at mühendisine göre..." Omuz silktim. "Sahi, inşaat mühendisleri ne iş yapar?"

"Her ne yapıyorsa, iyi yapıyormuş." Kaspel surat yaptı. "En azından vurulana kadar! Haksız mıyım? Herkesin sandığının aksine, adamımız kafasının arkasından vurulmuş, değil mi? Öyleyse onu vuran kişi varsayıldığı gibi Berghof'un arkasındaki ormandan ateş etmiş olabilir." Başını iki yana salladı. "Neden hiçbir şey bulamadığımızı anlayamıyorum."

"Ormana gittin mi?"

"Ayrıntılı bir arama yapılmasını istedim. Rattenhuber ya da Högl ellerini kirletmeye tenezzül etmez. Her şey bana ve adamlarıma kaldı."

"Oraya tekrar döneceğim. Cesedi gördüğüme göre, şimdi de bir ofisim olduğunu varsayarak, tüm şahit ifadelerini okumak ve terasa daha yakından bakmak istiyorum."

"Ne bulmayı umduğunu bilmiyorum ama seninle geleceğim."

"Eve gitmek istemez misin, Kaspel. Saat üç buçuk oldu."

"İstiyorum ama sihirli iksiri içtiğimden yerimde duramıyorum. *Me* 109 avcı uçağının içinde gibiyim. Değil uyumak, gözlerimi bile kapatamam. Ayrıca *Bolle* arkadaşları değil miyiz? Hani şu Pankow'dan gelenler... Birimiz yere yığılana ya da hapse atılana kadar devam ederiz. Bu iş böyle gider. Seni Berghof'a götürür ve yolda da orayla ilgili bilmen gereken gerçekleri anlatırım."

ON BEŞ

Nisan 1939

Kar durmuştu ve gece nefesini tutmuş gibi hissediyordum. Ağzımdan çıkan buharınsa dağın zirvesini örten bulutlardan aşağı kalır yanı yoktu. Geceleri bile çok güzel ve büyülü bir mekân olsa da, Almanya'da içinde büyü geçen tüm hikâyelerdeki gibi kişi kendi ciğerlerinin başkasının mönüsünde olduğuna dair bir hisse kapılırdı: Küçük bir kulübenin dantelli perdelerinin ardında bir avcı, baltasını bileyerek beni öldürme emrini uygulamaya hazırlanıyordu. Titreyerek, Leica hâlâ elimdeyken paltomun yakalarını yukarı kaldırıp keşke bir çift de eldiven isteseymişim diye hayıflandım. İhtiyaç listesine bir çift eldiven ekleyecektim. Kaspel'in tabiriyle Obersalzberg Lordu Bormann, istediğim her şeyi almama izin vermeye niyetliymiş gibi görünüyordu. Birkaç saat önceki aksi tavırlarından eser kalmayan Kaspel nazikçe araba kapısını açtı. Berlin polisinden ayrıldığından beri epey değiştiği

belliydi. Nazilerin, o da Nazi olsa bile, kişi üzerinde böyle bir etkisi olurdu. Neredeyse onu sevmeye başlayacaktım.

"Heydrich nasıl biri?" diye sordu.

"Tanışmadın mı?"

"Sadece gördüm, o yüzden tanıştım diyemem. Ben doğrudan Neumann'a rapor veririm."

"Generalle birkaç kez görüştüm. Zeki ve tehlikelidir. Ona çalışıyorum, çünkü mecburum. Bence Himmler bile ondan çekiniyor. Ben de korkuyorum ve hâlâ hayatta olmamın nedeni de bu."

"Hep aynı şey. Burası o açıdan Berlin'den de beter."

"Peki, anlat bakalım, burada işler nasıl yürüyor?"

Yüzünü buruşturdu. "Hımrn. Bilemiyorum, Günther. Pankow'lu Bolleler hikâyesi tamam. Sana ve Generale yardım etmek de istiyorum. Fakat takdir edersin ki hiç bahsinin açılmaması gereken mevzular var. Ben de bu sayede hâlâ hayattayım. Sadece P&Z işçilerinin başına kaza gelmez. Hadi kazadan kurtulsan, Dachau toplama kampı buradan iki yüz kilometre bile uzakta değil."

"Dachau'dan bahsetmene sevindim Hermann. Üç yıl önce Heydrich, Kurt Mutschmann adındaki bir mahkûmu aramam için beni oraya gönderdi ki bunun için ben de mahkûm gibi davranmak zorunda kaldım. Birkaç hafta sonra ister istemez gerçek bir mahkûmmuşum gibi hissetmeye başladım, çünkü oradan ancak Mutschmann'ı bulduktan sonra çıkabilecektim. Heydrich bunu çok gülünç bulsa da ben bulmadım. Bak, muhtemelen Nazi olmadığımı biliyorsun. Onun işine yaramamın tek nedeni

mantığı siyasetin önünde tutmam, hepsi bu. Yaptığım işte iyi olmamdan başka bir nedeni yok, keşke olmasaydım."

"Tamam, kâfi." Kaspel arabayı çalıştırdı. "Burası Martin Bormann'ın tasvir ettiği gibi sakin ve huzurlu bir yer değil Günther. Tüm bayraklara ve Nazi duvar kabartmalarına rağmen, Hitler'in pek sevildiğini de söyleyemem. Alakası yok. Hitler Dağı, kullanılmayan tüneller ve eski tuz ocaklarıyla dolu. Dağ, adını tuzdan alıyor. Bir yandan da jeolojik durumu Obersalzberg ve Berchtesgaden'da işlerin nasıl döndüğünü çok iyi açıklayan bir metafor oluşturuyor. Buralarda hiçbir şey dışarıdan göründüğü gibi değil. Hiçbir şey. Yüzeyin altında da açıkçası insana tatlı gelebilecek bir şey bulmak mümkün değil."

Hermann Kaspel nehirden uzaklaşıp dağ yolundan Berghof'a doğru çıkmaya başladı. Dönemeçli bir yoldu ve çok geçmeden Hitler'i görmeye gelecekler için işleri kolaylaştırmak amacıyla yolu genişleten işçilere rastladık. Çoğu, geleneksel Tyrolean şapkaları takıp kalın ceketler giyiyordu ve yüzleri asıktı. Biz geçerken birkaçı Hitler selamı verince Kaspel de karşılık verdi.

"Yazın burada üç dört bin civarında işçi olur," dedi Kaspel. "Oysa bu tarihte en fazla o rakamın yarısı kadardır. Çoğu Alpenglühen, Teugelbrunn ve Remerfeld'deki kamplarda kalır. Bu işçilerin zorla çalıştırıldıklarını falan sanma sakın. Başlangıçta tüm Avusturya işçi bulma kurumlarına bütün işçileri buraya göndermeleri emredildi. Gönderilen kişiler Alpler'de çalışmaya uygun değildi, aralarında otel görevlileri, kuaförler, ressamlar vardı ve çoğu

kısa zamanda hastalandı. Bunun üzerine dağlara alışık Bavyeralıları kullanmaya başladılar. Yine de işçi kamplarında çok sorun yaşadık. İçki, uyuşturucu, kumar, para kavgası... Yerel SS, işçileri hizaya getirmek için çok uğraştı. Yine de işçi bulmada bir sıkıntı yaşanmıyor. Obersalzberg İdaresi işçilere iyi para ödüyor. Üç kat para alıyorlar diyebilirim. Tek tercih nedeni bu da değil. Bormann buradaki inşaat çalışmalarını yüce vazife ilan etti. Diğer bir ifadeyle Hitler Dağı'nda çalışırsan askerlik yapmak zorunda değilsin. Herkes savaşa girileceğini düşündüğünden bu özellikle önemli bir ayrıntı. O yüzden gönüllü bulmakta hiç zorlanılmadığını tahmin edersin. Diğer taraftan bu inşaatta çalışmak, yazın bile çok tehlikeli bir iş. Dağda tünel açmak için, daha önce duydukların gibi, dinamit kullanılıyor ve pek çok kaza oluyor. Kimi diri diri gömüldü; kimi de dağdan aşağı düştü. Üç gün önce büyük bir çığ birkaç kişiyi öldürdü. Bir de Hitler'in düzenli ziyaretleri yüzünden mütemadiyen gecikmeler yaşanıyor, kendisi geç yatmayı seviyor ve inşaat sesi duymak istemiyor. Bu yüzden de o burada yokken aralıksız çalışılması gerekiyor. Kehlstein'daki lanet çayevinin yapımında kim bilir kaç kişi öldü. Hitler'in ellinci yaş gününe yetiştirebilmek uğruna tüm riskler göze alındı. O nedenle bu civarda gerekenden fazla dul var. Bu durum Berchtesgaden ve civarında pek çok husumete neden oldu. Neyse Flex, P&Z'de çalışırdı ve sırf o şirkette çalışması bile öldürülmesi için yeterli nedendir.

"Bir şey daha var. Dağda gördüğün ev ve çiftliklerin neredeyse tamamını devlet cebren satın

aldı. Göring'in evi. Yaverinin evi. Bormann'ın evi. Türken Inn. Speer'in evi. Bormann'ın çiftliği. Aklına hangisi geliyorsa... 1933'te dağdaki binaların tümü özel mülkiyetteydi. Bugünse hemen hepsi Alman hükümetine ait! Buna gayrimenkul faşizmi desen de işler bu şekilde yürüyor. Hitler'in ya da Bormann'ın gözdesi olan hükümetteki birinin bu civarda bir ev istediğini düşün. Bormann, Bavyeralı sahibine evini satın almayı teklif ediyor, şahıslara ait çok az ev kaldığından talep ve haliyle fiyat da çok yüksek. Oysa Bormann hep piyasanın altında teklif verir ve satıcı itiraz etmeyi aklından bile geçirmez. Olur da itiraz ederse, Tanrı yardımcısı olsun: SS hiç yoktan çıkagelir, garaj yolunu kapatarak çatını söker. Abartmıyorum. Hâlâ satmamakta diretirsen soluğu Dachau'da alıp en azından fikrini değiştirene kadar, bir daha oradan çıkamazsın.

"Mesela kaldığın Villa Bechstein'ı ele alalım, Günther. Sahibi önceden Hitler'in destekçisi bir kadındı. Hitler, Landsberg hapishanesinden çıktığında bu kadın ona yeni bir araba verdi, piyanodan söz etmiyorum bile, üstelik büyük ihtimalle biraz da para vermiş olmalı. Ama Obersalzberg Lordu, o eve Nazi misafirleri yerleştirmek için el koymaya karar verdiğinde bunların hiçbiri işe yaramadı. Diğer herkes gibi o kadın da evini çok düşük bir fiyata satmak zorunda kaldı. İşte Hitler dostlarını böyle ödüllendirir. Türken Inn'in hikâyesi de çok farklı değil. Aslında günümüzde Berchtesgaden, önceden Hitler Dağı'ndaki büyük evlerinde oturduğu halde, şimdi küçük evlere tıkılmak zorunda kalan Bavyeralılarla dolu. Bu insanların tümü de Bormann'dan

nefret eder. Kendinden daha fazla nefret edebilmelerini önlemek adına Bormann bu zoraki satın alımları yapması için Bruno Schenk'i kullanır. Ya da Bruno Schenk'in adamı Karl Flex'i. Cinayet nedeni mi arıyorsun? İşte bir tane daha! Hem de mükemmel bir örnek. Bruno Schenk ve Karl Flex bu civarda en fazla nefret edilen iki kişidir. Öldürülmeyi hak eden birileri varsa ya bu ikisi ya da Kehlstein'da tanıştığın Bormann'ın yaveri Wilhelm Zander'dir. Sonuçta bu davayı Martin Bormann'ın kuyruğuna basmadan çözmen zor olduğundan epey ter dökeceksin. Bana kalırsa burada yolsuzluk göründüğünden çok daha derinlere iniyor. Hatta bir ucunun Hitler'e uzandığı bile söylenebilir. Führer'in her şeyden yüzde on pay aldığını duysam hiç şaşırmam, çünkü Bormann alıyor. SS'lerin sigara ve posta kartlarını aldıkları Türken dükkânı da buna dahil. Ciddiyim. Bormann daima Hitler'i kendisine örnek alır ve bana kalırsa, onu bu küçük para kazanma oyununa dahil eden de Hitler'dir.

"Bu söylediklerim desteksiz tahminlerden ibaret değil. Şimdi izin ver de Hitler'in satın aldığı Wachenfeld Evi'ne dair küçük bir hikâye anlatayım. Sonradan Berghof adı verilen bu eve milyonlar harcandı. Haliyle Hitler, Wachenfeld Evi'nde bir oda bile tutamayacağı günlerden, yani darbenin olduğu 1923'ten beri buraya geliyor. Ama 1928'de işleri yolunda gitmeye başlayınca bütün evi Margarete Winter adındaki Hamburglu sahibinden kiralayabildi. 1932'ye gelindiğinde Hitler, kitap satışından zengin olduğundan evi satın almaya karar verdi. Kadın Hamburg'da oturduğundan evi sat-

ması için onu zorlama imkânı yoktu ve kadın da evi satmak istemedi. Kadının para sıkıntısı çektiği de ortadaydı. Kadının kocası parasının çoğunu 1929'daki buhranda kaybetmiş ve deri fabrikalarını satmak zorunda kalmış, bazı Yahudiler de fabrikayı çok ucuza kapatmayı başarmıştı. Kadın o Yahudilerden, Hitler'in onu Obersalzberg'deki evinden çıkarma düşüncesinden bile daha çok nefret etti. Sonunda teklifi kabul edip evi Hitler'e kendisine bir iyilik yapması şartıyla, 175.000 Mark'a satacağını söyledi. Ertesi gün mevzubahis deri fabrikasına bir yıldırım düştü ve fabrika yandı, oysa bu hadise Tabiat Ana'nın değil de Hitler'in emriyle hareket eden yerel SA'nın marifetine benziyordu. Bu gerçek hikâyedir, Günther. Gördüğün gibi Hitler, ister kaba kuvvetle, ister hileyle, istediğini daima elde eder. Martin Bormann da ondan farklı değil."

"Yanlış anlamadıysam, konuşacağım insanların yarısı Bormann'dan korktuklarından, diğer yarısı da katilin yakalanmasını istemediğinden bana bir şey söylemeyecek, çünkü Karl Flex'in başına geleni hak ettiğini düşünüyorlar. Hem de fazlasıyla..."

Kaspel sırıttı. "Mevcut durumu çok güzel tasvir ettin. Kartları göğsüne o kadar yakın tutmak zorunda kalacaksın ki şansın varsa, elinde hangi kart olduğunu görürsün."

"Heydrich, Bormann'a çamur atabileceği bir şey bulmamı istedi. Bu onun istediği şey olabilir. Bunlardan hiç bahsettin mi ona?"

"Hayır ama bunların hiçbiri Heydrich'i şaşırtmaz. Evini almasında Himmler'e yardım eden Bormann'dı. Evi Obersalzberg'de değil, buradan on

beş dakika uzaktaki Schönau'da. Schneewinkel-
lehen. Mülk, zamanında Sigmund Freud'a aitmiş,
hesap et artık. Kısacası Heydrich'in kendi amiriyle
aynı şeyi yaptığı gerekçesiyle Bormann'a yüklen-
meye kalkışacağını hiç zannetmem."

"Haklısın. Kardeşinin Bormann'a şantaj yaptığı
yönündeki rivayetlerin aslı olup olmadığını da öğ-
renmemi istedi. Bence Heydrich, Albert'in elinde
kardeşine karşı nasıl bir koz var, öğrenmek istiyor.
Böylece o kozu kullanarak kendisi şantaj yapacak."

"Mümkün, bilmiyorum. Tek bildiğim Albert Bor-
mann da Adolf Hitler'e çok yakın, burada en az
Martin Bormann kadar nüfuz sahibidir. Hitler'in
hakkını vermek lazım. Böl ve yönet taktiğini kesin-
likle çok iyi biliyor."

Bir kontrol noktasında durup bir kez daha belge-
lerimizi soğuktan titreyen bir SS'e gösterdik. Araba-
mızı aydınlatan bir ışıldak sayesinde güvenlik duva-
rının büyüklüğünü görme imkânına da kavuştum.

"Bu duvarı aşmak kolay olmasa gerek," dedim.
"Hele de elinde bir tüfek varken..."

"Bu duvar on kilometre uzunluğunda," dedi
Kaspel. "Otuz kapısı ve her kapısında da Zeiss-Ikon
güvenlik kilidi var. Duvar heyelan, çığ ve bazen de
sabotajlar yüzünden zarar görüyor. Hasarsız za-
manlarında bile bu duvarın bir halta yaradığı yok.
Güzel görünüp yolu emniyete alıyor ve muhte-
melen Hitler'in de kendisini güvende hissetmesi-
ni sağlıyor, ancak RSD'deki herkes tüneller ve tuz
ocakları sayesinde pek çok sivilin canlarının isted-
iği gibi güvenlik duvarını aşıp geri dönebildiğini ga-
yet iyi biliyor. Bu dağın içi İsviçre peynirinden fark-

sız, Günther. Hitler minik kürklü hayvancıkları pek sevdiğinden çitin arkasındaki bölgede avlanmayı yasaklasa da ahalinin bu yasağı ciddiye aldığı söylenemez. Bu civarda en iyi av hayvanları Führer'in Arazisi'nde bulunur ve aradığın nişancı da yüksek ihtimalle ailesinin asırlardır kullandığı eski bir tuz ocağı tüneli sayesinde güvenliği aşmıştır. Kim bilir, belki bir tavşan ya da geyik peşindeydi ama sonra fikrini değiştirip bir sıçanla yetinmeye karar verdi."

"Bunları anlattığın için teşekkür ederim, Hermann. Dürüstlüğün için de..." Sırıttım. "Güzel bir manzara, bir ceset, bir sürü yalan ve ahmak bir polis. Güzel bir kızla bir de şişman adamımız olursa, bir Mack Sennett komedisi için gereken her şeye sahibiz demektir. Galiba Obersalzberg'e gelme nedenim bu, çünkü Tanrı gülmeyi çok seviyor. İnan bana boşa konuşmuyorum. Bu dünyada güzellik ve merhamet olduğunu söylerler ama sevgili Tanrımızın Ocak 1933'ten beri başıma ördüğü çoraplar yüzünden, nedense ikisini de göremiyorum. Umarım kahkahaları boğazında kalır."

Kaspel konuşmadan başını iki yana salladı. "General Heydrich'in neden seni Obersalzberg'e gönderdiğini düşünüp duruyordum, Günther. Galiba anlamaya başladım. Sen hepimizden daha karanlık bir ruha sahipsin."

"Hermann, Berlin'den çok uzak kalmışsın. Şehir armamızda neden siyah ayı olduğunu hiç düşünmedin mi? Çünkü çok asabidir! Berlin'de herkes benim gibi. Almanya'daki diğer herkesin orayı bu kadar çok sevmesinin nedeni de bu."

ON ALTI

Nisan 1939

Ulaştığımız Berghof'un kuzey kanadındaki terasa çıkan merdivenlerde ilk kez yıllar önce tanıştığım bir adam tarafından karşılandık. Arthur Kannenberg'in geçmişte Batı Berlin'deki Tom Amca'nın Kulübesi'nin yanında Pfuhl's Weinund adında bir bahçe restoranı vardı. Ama buhranda iflas etti ve en son çalışmak için Berlin'den Münih'e gittiğini duymuştum, Nazi Parti Merkezi'ndeki yemekhaneyle ilgilenecekti. Gri *Tracht* ceketi giyen, soluk benizli, pespembe dudaklı, hipertiroid gözlü, bu ufak tefek tombul adam beni çok sıcak karşıladı.

Elimi sıkarken, "Bernie, seni tekrar görmek ne güzel," dedi.

"Arthur, bu ne sürpriz! Burada ne işin var?"

"Berghof'un kâhyasıyım. Herr Bormann seni ağırlamamı söyledi. O yüzden hizmetindeyim."

"Teşekkürler Arthur. Benim yüzümden geç saate kadar ayakta kaldığın için üzgünüm."

"Aslında alışığım. Führer de biraz gece kuşudur. O nedenle ben de öyle olmak zorundayım. Neyse, amacım elimden geldiğince seni rahat ettirmek. İkinci kattaki boş odalardan birini sana ofis olarak hazırladık."

Kaspel uzaklaşırken ben de Kannenberg'in peşi sıra bir koridordan geçip meşe kapılı bir salona girdim.

"Hâlâ akordeon çalıyor musun, Arthur?"

"Bazen. Führer çalmamı istediğinde."

Alçak tavanı, loş ışıkları, kırmızı mermer sütunları ve kemerleriyle bu giriş salonu, bir kilisedeki yeraltı mezarına benziyordu. Eve benzer bir hali yoktu. Kannenberg'in peşinden yukarı çıkıp duvarına resimler dizili, beklenmedik derecede geniş bir koridordan geçtik. İçinde, üzerinde yeşil şekiller olan krem rengi bir sobanın bulunduğu bir odaya geldik. Duvarlar ahşaptı ve dikdörtgen şeklindeki masanın çevresinde yine ahşap bir sıra duruyordu. Yerde birkaç halı ve içi odun dolu bir kova vardı. İki telefon, bir dosya dolabı ve kürk kenarlı Hanwag botlar da dahil, istediğim her şey hazırdı. Onları görünce hemen oturup giydim, çünkü ayaklarım donmuştu.

"Tam oturdu," deyip biraz dolaşarak yeni botlarımı denedim.

Kannenberg masa lambasını yakıp bana doğru yaklaşarak alçak bir sesle konuştu.

"Buradayken istediğin her ne olursa olsun benden iste. Sakın SS yaverlere gitme. Onlardan bir şey istersen, istediğini başka birinden almaya kalkarlar. Bana gelirsen, tıpkı Berlin'de olduğu gibi, hallederim. Kahve, içki, hap, yiyecek, sigara... Yeter ki

sigarayı evin içinde içmeye kalkma. Führer'in kız arkadaşı koku yapmayacağını düşünerek odasında camı açıp sigara içse de bu Führer'i deli ediyor. Kadın şuan burada ve Hitler yok diye yaptığının yanına kâr kalacağını zannediyor. Kokusunu sabaha bile alabiliyorum. Onun çalışma odasıyla aranda sadece bir koridor olduğundan seni ikaz ediyorum, içeceksen mutlaka dışarı çık, Bernie. İzmaritini de sakın yere atma. Sabah sana evi gezdiririm, şimdilik durumun ciddiyetini anlatmak için ona ne kadar yakın olduğunu göstereyim yeter."

Kapının eşiğinde duruyorduk ve Kannenberg karşıdaki kapıyı açıp ışığı yakarak Führer'in çalışma odasını görmemi sağladı. Fransız pencereleri, yeşil halısı, bolca kitap rafı, büyük bir masası ve şöminesi olan ferah bir odaydı. Masada bir çift spor aleti ve şöminenin üzerinde de Büyük Friedrich'in gençliğine, muhtemelen veliaht prens olduğu döneme ait bir tablo vardı. Mavi bir kadife giysi giyip kılıçla Führer'in penceresinden manzarayı izlemek istermiş gibi bir teleskop tutuyordu. Biliyorum, çünkü ben de etkilenmiştim.

"Gördün mü? Tam karşısındasın."

Kannenberg spor aletini alıp bir masanın çekmecesine koydu.

"Bütün işi sağ kolu yaptığından sol kolu zayıf kalıyor," dedi. "Bu aleti o yüzden kullanıyor."

"Nasıl bir şeydir bilirim."

"O büyük bir adam, Bernie." Bir mabetteymişiz gibi çalışma odasında etrafına baktı. "Günün birinde bu çalışma odası hac mekânı haline gelecek. Daha

şimdiden yazları binlerce kişi onu görebilmek için buraya akın ediyor. Türken Inn'i de onun biraz huzur ve sükûnet içinde kalabilmesi için aldılar. Buranın asıl maksadı bu. Daha doğrusu dün yaşanan trajediye kadar öyleydi. Umalım da en kısa sürede meseleyi çözer, huzur ve sükûnu yeniden tesis edersin."

Kannenberg ışığı kapatıp koridora çıktı.

"Karl Flex vurulduğunda orada mıydın, Arthur?"

"Evet, her şeyi gördüm. Hadise Weber ve diğerleri inşaat çalışmalarının ne kadar ilerlediğini görmek üzere Platterhof Oteli'nden çıkarken yaşandı."

"Weber mi?"

"P&Z'de çalışan Başmühendis Hans Weber. Dr. Flex'in sadece bir metre uzağındaydım. Ne olduğunu hemen fark edemedim ki bunun asıl nedeni de taktığı şapka."

"Şapka mı? Ben şapka falan görmedim."

"Tüylü, küçük ve yeşil bir Tyrolean şapkasıydı. Buradaki köylülerin taktığı türden. Ancak şapka düştükten sonra diğerleri neler olduğunun farkına varabildi. Kafası içeriden dışarı doğru patlamış gibiydi, Bernie. Tıpkı yumurtanın kaynadığı zaman çatlayıp taşması gibi. Muhtemelen kanla kaplı olduğundan biri şapkayı atmıştır."

"Şapkayı bulman mümkün mü?"

"Denerim."

"Dene, lütfen. Başka şapka takan var mıydı?"

"Zannetmem. Olsa bile aynı şapka değildir, çünkü ona centilmen şapkası denemez. Flex de o şapkayı buranın ahalisine benzemek için ya da tarz olsun diye takıyordu galiba."

"Tarz sahibi biri miydi?"

"Pek diyemem." Benimle göz göze gelen Kannenberg işaretparmağını dudaklarının üzerine koyup düşünceli bir ifadeyle başını iki yana salladı.

"Çok geç olduğunu biliyorum Arthur, fakat terasta bana eşlik edip neler olduğunu anlatırsan çok memnun olurum. Böylece her şeyi zihnimde canlandırabilirim."

Aşağı indik.

"Bu taraftan. Büyük Salon'dan geçeceğiz."

"Karın Freda'dan ne haber? O da burada mı?"

"Evet ve sabaha sana Berlin tarzı kocaman bir kahvaltı hazırlayacak. Ne istersen... Saat kaçta istersen..."

Kehlstein'ın üst katındaki salonun daha büyüğünü andıran Büyük Salon, zemini kırmızı halıyla kaplı, dikdörtgen bir mekândı. Bir tarafında kırmızı mermer bir şömine, kuzey tarafında da büyük panoramik bir pencere vardı. Bir ortaçağ kralının ziyafet düzenleyip adaleti tesis etmek isteyeceği türden bir salondu. Kim bilir, belki de suçlular bu pencereden aşağı atılırdı; Kannenberg'in dediğine göre pencere bir sinema perdesi gibi elektrikli motorla açılıp kapanıyordu. Bir piyano, yine Büyük Friedrich'in resminin bulunduğu bir duvar halısı ve pencerenin yanında da mermer bir masayla Nazi Almanya'sının yayılma hırsı hakkında yüreğime korku salan bir yerküre bulunuyordu. Hitler'in Büyük Friedrich'e takıntısına bakılırsa, muhtemelen bu yerkürenin başında dikilip Alman ordularını nereye göndereceğini hesaplıyordu. Üst katı geçip Büyük Salon'la tezat teşkil eden ve daha çok merhum

büyükbabamın oturma odasına benzeyen bir kış bahçesinden Berghof'a geçtik. Buz gibi soğuk teras, konan ışıldaklar sayesinde aydınlıktı ve Kaspel'in de dahil olduğu birkaç RSD gelmemi bekliyordu.

Doğruca terasın korkuluğuna giden Kannenberg, "İşte Dr. Flex burada duruyordu," dedi. "Hitler'in yaverlerinden Brückner'in yanındaydı."

"Brückner üniforma giyiyor muydu?"

"Hayır. Herkes Untersberg'e bakıyordu, yani vadinin diğer tarafındaki dağa. Tek bakmayan kişi Dr. Flex'ti. O tam ters yöne, Hoher Göll'e bakıyordu. Şu an benim yaptığım gibi."

"Bundan emin misin, Arthur?"

"Eminim, çünkü bana bakıyordu. Sohbete dahil değildim; Huber ya da Dimroth'un, kendisi Sager & Woerner'in başmühendisidir, kahvaltısını bitirmesini veya Platterhof'a gitmeye hazır olduklarını söylemelerini bekliyordum. Bunu Flex'in söylemesi de mümkündü. Yere düştüğü sırada acaba bir şey mi söyleyecek diye doğruca ona bakıyordum."

"O herkesten daha uzundu, değil mi?"

"Evet."

"Ve yeşil Tyrolean şapkası takıyordu, doğru mu?"

"Doğru."

"Yüzü de vadiye değil, sana dönüktü."

"Evet."

"Peki, sen nerede duruyordun?"

Kannenberg gidip kış bahçesinin penceresinin önünde durdu. "Tam burada."

"Teşekkürler Arthur. Buradan sonrasını biz hallederiz. Sen yatmaya git, daha sonra görüşürüz."

"Zaman kalırsa, bana Berlin'i anlatırsın. Bazen çok özlüyorum."

"Ah, Arthur bir de bana bir çift eldiven bulabilirsen harika olur. Ellerim dondu."

İlk kattaki ofisimden fotoğraf makinemi almak için içeri girdim ve tekrar terasa döndüğümde Kaspel'in sigara içtiğini gördüm. Beni görünce sigarayı duvarda söndürüp izmaritini de cebine koydu. Gülümseyip başımı iki yana salladım. Berghof'a gelmeden önce Hitler'in deli olduğunu düşünmesem bile, şimdi öyle düşünmeye başlardım. Birkaç sigaranın ne zararı olurdu ki? Terasta biraz yürüdükten sonra Kaspel'in yanına geldim.

"Aklıma bir şey geldi," dedi Kaspel. "Dağa bakıyorken başının arkasından vurulduysa o zaman..."

"Kesinlikle." Kuzeyi, dağın dibindeki Berchtesgaden yönündeki terasın ötesinde uzanan karanlığı işaret ettim. "Nişancı aşağıda bir yerdeydi Hermann. Ormanda ya da yukarıda değildi. Hiçbir şey bulamamanıza şaşmamalı, çünkü yanlış yerde aradınız." Terasta etrafıma bakınca düzgün bir şekilde istif edilmiş tahta çiviler gördüm. Bir tane alıp terasın kenarına geldim. "Asıl mesele tam olarak nerede durduğu. Tüfekle bu terasa ateş edecek biri, ateş edene kadar kimsenin onu fark etmemesi için nerede durur?"

Tahta çiviyi Kaspel'e verdim. "Flex benden uzundu. Şuradaki adamın boyundaydı." Emirlerimizi bekleyen uykulu SS'lerden en uzununu işaret ettim. "Sen! Flex'le yaklaşık aynı boydasın. Buraya gel. Haydi, Almanlar uyumaz, çabuk."

SS duvara doğru yürüdü.

"Adın ne evlat?"

"Dornberger, efendim. Walter Dornberger."

"Walter miğferini çıkarıp sırtını vadiye dönmeni istiyorum. Vurulan adam gibi davranacaksın. Mahzuru yoksa bir süreliğine kafanı ödünç almak istiyorum. Bu tahta çiviyi kafanın yanında söylediğimiz yerde tutacaksın."

"Tam burası," dedi Kaspel.

Parmağımı SS'in kafatasının dibine koydum. "Giriş yarası yaklaşık buradaydı. Çıkış yarasıysa altı ile sekiz santim yukarıdaydı. Biraz fazla da olabilir. Fakat kafatasının aldığı hasar yüzünden tam yerini bilmemiz mümkün değil. Maktulün şapkasını bulabilsek, elimizde kesin bir mermi deliği olur ve o zaman da merminin izlediği yolu kestirebilirdik."

Tam o sırada Kannenberg bir oltaya bağlı şapkayla birlikte geldi. Yeşil yünden yapılma, sekiz santim siperli şapka kanla kaplıydı. İçine bakıldığındaysa, biri onu sos kabı niyetine kullanmışa benziyordu. Kupkuruydu ve suikastçının mermisinin çıktığı yer açıkça görülüyordu.

"Şapka bu," dedi Kannenberg. "Çöp yakma kazanının yanında, yerde buldum."

"Aferin, Arthur. Şimdi ilerleme kaydetmeye başladık."

Bu sefer Kannenberg, SS ve elimde tuttuğum tahta çivi ve şapkayla ne yapacağımı görmek üzere beklemeye başladı. Çiviyi şapkadaki deliğe sokup SS'ten şapkayı kafasına takmasını rica ettim.

"Çivinin ucunu birkaç santim aşağı, merminin Flex'in kafatasına giriş yeri olarak varsaydığımız yere indir," dedim Kaspel'e.

Hemen birkaç fotoğraf çekip sonra da çivinin iki ucuna baktım; biri terasın üzerindeki ahşap balkonu, diğeriyse duvarın kenarını ve aşağıdaki vadiyi işaret ediyordu.

Ardından yeşil şapkayı SS'in kafasından alıp yere koydum.

"Arthur? Walter'a şapkayı nerede bulduğunu göster. Walter? Sen de kazanın yanına gidip ellerin ve dizlerin üzerine çöküp bir mermi kovanı ara. Çıkıp balkona bakabilmem için bana bir merdiven lazım."

"Nasıl istersen Bernie," dedi Kannenberg.

"Balkondaki ahşaba saplanmış mermi var mı bakacağım," dedim. "Tek bir gümüş mermi!"

"Neden gümüş?" diye sordu Kaspel.

Cevap vermedim. Oysa Hitler'in evinden ateş edecek birinin kullanacağı merminin gümüşten başka bir şeyden yapılabileceğine ihtimal vermiyordum.

ON YEDİ

Nisan 1939

Berghof'un ikinci katındaki balkonun ahşap aksamında tek değil, güneş doğana kadar dört mermi bulmuştuk. Boker bıçağımla mermileri çıkarmadan önce Lohmann bandıyla yerlerini işaretleyip fotoğraflarını çektim. Keşke Leica'yla birlikte bir de fotoğrafçı isteseydim diye düşündüm; işin doğrusu Leica'yı aşırıp Berlin'e gittiğimde satmayı planlıyordum. Çoğu katil ve hırsız adamlara çalıştığınızda, bal tutan parmağını yalar misali size de bir şeylerin düştüğü olurdu.

Berghof'un ikinci katındaki balkondan bakınca Hitler'in neden burayı seçtiğine dair hiç şüphem kalmadı. Evin manzarası nefes kesiciydi. Berchtesgaden ve arkasındaki Untersberg'e bir çoban borusu ya da inek çanı işitmeden bakmak mümkün değilse de eh, bir Wagner değildi. Bana uyar! Almancılığın yüce rahibi yerine inek çanını her zaman tercih ederim. Üstelik çanın tek notası vardır ki Bayreuth

Festival Salonu'nda beş saat konser dinlemekten bin kat evladır. Doğrusu Hitler Dağı'nın müthiş manzarasına harcayacak vaktim yoktu, buradan ne kadar çabuk ayrılıp Berlin'in çılgın hüzünlü havasına dönsem o kadar iyiydi. Merdivenin başındaki Hermann Kaspel mezuranın bir ucunu tutarken, Flex'in vurulduğu terasın kenarına dönüp tahta çiviyi de aynı açıyla yerleştirdim.

"Sence de tahtanın ucu buranın batısındaki ışıkları işaret etmiyor mu?" diye sordum Kaspel'e.

"Evet."

"O hangi bina?"

"Muhtemelen Villa Bechstein. Yardımcının kaldığı yer."

"Evet, Korsch'u unutmuştum. Umarım benden iyi uyumuştur." Saatime baktım. Yediye geliyordu. Yedi saattir Obersalzberg'deydim ve bana yedi dakika gibi gelmişti. Muhtemelen metamfetaminin etkisiydi. Haliyle çok geçmeden tekrar kullanmak zorunda kalacağımı da biliyordum. "Evet, öğrenmemiz fazla sürmez, çünkü Führer'in yemek salonunda kahvaltı yaptıktan sonra hemen oraya gideceğiz. Çantamı açıp dişlerimi fırçalarken Korsch da şu mermilere bakıp bize işe yarar bir şeyler söyleyebilecek bir balistik uzmanı bulur. Belki bu filmleri de bastırır."

Kaspel merdivenden inip peşim sıra kış bahçesi ve Büyük Salon'dan geçerek gereğinden fazla ahşap panel ve içinde ejderha desenli porselenler bulunan cam dolapların yer aldığı yemek salonuna geldi. Ejderhaların ateş kusmasını umuyordum, çünkü tüm ihtişamına rağmen salon soğuktu. Biri

altı kişilik yuvarlak, diğeri on altı kişilik dikdörtgen iki masa vardı. Kaspel'le küçük masaya yaklaşıp paltolarımızı çıkardık, iki kırmızı deri sandalye çekip oturduk. Hiç düşünmeden sigaralarımı masa örtüsünün üzerine attım. Bir yerlerden yeni yapılan kahve kokusu geliyordu.

"Ciddi misin?" dedi Kaspel.

"Kusura bakma. Emirleri unuttum." Sigaraları kaldırmamla beyaz eldivenli bir garsonun bize üç dilek bahşetmek için lambadan çıkmış gibi yanımızda peydahlanması bir oldu. Oysa üçten fazla dileğim vardı.

"Kahve," dedim. "Bolca kahve. Bolca da peynir. Tabii bir de et. Haşlanmış yumurta, tütsülenmiş balık, meyve, bal, bolca ekmek ve yine kahve. Seni bilmem Hermann, ama ben açım."

Garson kibarca başını eğip Alman tarzı kahvaltımızı getirmek üzere gitti. Berghof'un mutfağından çok umutluydum; Hitler'in evinde bile Alman kahvaltısı yapamazsak, yaşamanın ne manası vardı?

"Hayır," dedi Kaspel. "Villa Bechstein'da soruşturma yapma hususunda ciddi misin demek istedim. Orada Nazilerin özel misafirleri kalır."

"Ben de mi öyleyim? İlginç. Hiç öyle düşünmemiştim."

"Seni oraya yerleştirdiler, çünkü Berghof'a en yakın ve başkasına ait olmayan tek yer orası. Böylece yolda vakit harcamayacaktın."

"Çok düşünceliler."

"Bormann'ın senin Villa Bechstein'da nişancı aramaya kalkacağını düşündüğünü hiç sanmıyo-

rum. Führer'in yaveri Rudolf Hess'in gelmesi de an meselesi."

"Onun kendi evi yok mu?"

"Henüz yok. İşin aslı Hess burayı pek sevmez. Yemeğini bile beraberinde getirir. O nedenle sık gelmez, geldiğinde de köpekleriyle birlikte villada kalır."

"Kiminle kalacağıma ya da bol olması şartıyla ne yiyeceğime aldırmam." Etrafıma baktım, yemek salonundan da en az Büyük Salon kadar nefret etmiştim. Kendimi bir ceviz kabuğunun içindeymişim gibi hissediyordum. "Galiba şu an bulunduğumuz yer evin yeni bölümü."

"Bu Bormann'ın hiç hoşuna gitmeyecek."

"İşin orasını o noktaya gelince düşünürüz."

"Hayır Bernie, bu işin şakası yok. Bormann'la Hess'in arası iyi değil. Villa Bechstein'ı didiklemeye başlarsak, Hess bunu kendi otoritesini zayıflatmaya yönelik bir teşebbüs olarak algılayacaktır."

"Katili hemen bulamazsam, Bormann asıl o zaman köpürür. Bak Hermann, kurşunların yerini sen de gördün. Tıpkı bilardodaki gibi açılara dikkat etmek zorundayız. Belki orada çalışan biri Flex'i sevmiyordur. Belki de canı sıkılan uşak camdan bir tüfek uzatıp terasta kimi vurabileceğine bakmıştır. Cinayetlerin arkasında uşakların olması hoşuma gider, çünkü mutlaka saklayacak bir şeyleri vardır."

Kahve geldi ve alışkanlık icabı sigaralarımı çıkardıktan sonra tekrar cebime koydum. Kişi ancak başkalarının canını sıkmaya başladığında davranışlarının alışkanlık haline geldiğini fark ederdi. Sonuçta, kahveyle iki Pervitin içip dudaklarımı ısırdım.

"Bu evde sigara içenlerin başına ne gelir?" diye sordum. "Ciddiyim. Dachau'ya mı gönderiyorlar? Yoksa uyuşturucu kullanan ahali onları Tarpeian Kayası'ndan mı atıyor?"

"Haplardan bana da ver," dedi Kaspel. "Halsizleşmeye başladım ve içimden bir ses bir süre daha yatak yüzü göremeyeceğimi söylüyor."

"Olabilir." Yamulmuş dört mermiyi masanın üzerine koydum. Büyücü doktorun çantasından çıkmış dişlere benziyorlardı. Acaba Flex'in katilini rüyamda görmemi sağlayabilirler miydi? Alex'teki balistik laboratuvarında çok acayip şeylere şahit olmuştuk. "Normal bir tüfek şarjöründe beş mermi olur," dedim. "Yani katilimiz ya Karl Flex'e dört el ateş etti ya da terastaki birden fazla kişiye nişan aldı. Neden kimse bir şey duymadı? Villa Bechstein gibi yakın bir yerden ateş edilseydi, mutlaka birileri, hatta uşak bile silah sesini duyardı. Sözüm ona burası güvenli bölge!"

"İnşaat işçilerinin çıkardığı patlama sesini duydun," dedi Kaspel. "Ayrıca sabahları Hoher Göll'de çok büyük çığların oluşmasını engellemek için ateş edilerek küçük çığların düşmesi sağlanır. O nedenle biri ateş sesini duyduğunda çığ için zannedebilir. Bayramlarda Berchtesgaden'daki atıcılık kulüplerinde buluşup alaybozan ya da piştov gibi eski ve kara barut kullanan silahlarla ateş etmeyi sevenler de var. Onlara engel olmaya çalışsak da fayda vermedi. Bildiklerini okumaya devam ettiler."

Garson üzerinde kocaman bir bal peteği olan büyük bir tepsiyle döndü. Onu görünce sevincimden

yerimde duramadım. Berlin'deki birinin en son ne zaman bal gördüğünü bilmiyordum.

"Tanrım, işte lüks diye buna denir," dedim. "Çocukluğumdan beri petek bala dayanamam." Garsonun tepsiyi masaya koymasını beklemeden petekten bir parça alıp bıçağımla temizledikten sonra balını emmeye başladım.

"Buranın balı mı?" Kovanın üzerindeki etikete baktım. "Landlerwald'daki Führer'in kendi kovanlarından."

"Orası da neresi?"

"Kehlstein'ın diğer tarafında," dedi Kaspel. "Kurmay başkan yaveri ziraat uzmanıdır. Çiftlik kâhyası eğitim almış. Gutshof'ta Berghof için gereken tüm zirai ürünler üretilir. Bal da dahil. Dağ yolundan çıkarken çiftlik binası solumuzda kalıyor. Tümü dağın civarında seksen hektarlık tarım alanı var."

"Führer'in burayı neden bu kadar sevdiğini anlamaya başladım. Kovanlıktan biriyle konuşmak istiyorum."

"Kannenberg'le konuşurum," dedi Kaspel. "Landlerwald'daki işleri yürüten Hayer'le konuşup halleder. İyi de neden?"

"Aklıma bir şey takıldı diyelim."

Kahvaltımızı bitirdikten az sonra Flex vurulduğu sırada terasta olanlardan birkaçı geldi. Freda Kannenberg gelerek, "mühendislerin" beni Büyük Salon'da beklediğini söyledi.

"Kaç kişiler?"

"Sekiz."

"Daha önce biri buraya kahvaltı etmeye gelmiş olabilir mi?"

"Hayır," dedi. "Frau Braun kahvaltısını genelde üst kattaki odasında arkadaşıyla birlikte yapar. Frau Troost ise hiç kahvaltı yapmaz."

"Tamam," dedim Freda'ya. "Onlarla burada birer birer görüşürüm."

Freda başını salladı. "Garsona taze kahve getirmesini söylerim."

ON SEKİZ

Nisan 1939

Konuştuğum ilk kişi August Michahelles'ti. Üniformalı bu yakışıklı adam kahvaltı masasına geldiğinde kibarca başını eğerek selam verdi. Ayağa kalkıp cılız elini sıktım ve sonra da ona bir kahve ikram ettim. Şahit ifadeleri dosyamı açıp Högl'ün derlediği listeyi buldum.

"Deutsche Alpenstrasse'nin devlet inşaat bürosunun şefisiniz, değil mi?"

"Evet."

"Sizin daha kalabalık olduğunuzu zannediyordum. Elimdeki listeye göre dün sabah terasta, maktul de dahil on iki kişi varmış. Fakat bugün Berghof'ta sekiz kişi var."

"Mimar Profesör Fich'in, Dr. Todt ve Dr. Bouhler'le görüşmeye Münih'e gittiğini sanıyorum. Profesör Michaelis de öyle."

Omuz silktim. "İnsanlar bir cinayet soruşturmasından kaçabileceklerini nereden çıkarıyor?"

"Kendilerine sorarsınız. Ayrıca kusura bakmayın, dün Yüzbaşı Kaspel'e verdiğim ifadeye daha ne ekleyebilirim, emin değilim."

Üniformasına rağmen, pek kendinden emin birine benzemiyordu. Kendisine kahve bile koymadı.

"Muhtemelen fazla bir şey değil," dedim. "Fakat ifadeniz sadece hadiseyle, gördüklerinizle ilgiliydi. Ben toplantının amacını öğrenmek istiyorum. Martin Bormann o hususta biraz muğlak konuştu. İşinin ehli bunca mühendisin Berghof'ta bir araya gelmesinin bir nedeni olması lazım. Dr. Flex hakkında da daha fazla bilgi istiyorum."

Mühendis bir süre sessiz kalıp kendisini sinir ettiği belli olan kabuk bağlamış kulak memesiyle oynadı.

"Evet," dedim. "Toplantının amacı neydi?"

"Her zamanki aylık toplantıydı."

"Ve bu toplantının yapılacağı herkes tarafından biliniyor muydu?"

"Gizli bir tarafı yok. Obersalzberg'in Herr Bormann'ın talepleri doğrultusunda dönüştürülebilmesi için belli aralıklarla toplanıp inşaat sürecini gözden geçiririz. Mesela yeni Platterhof Oteli'nin yapılabilmesi için elli evi yıkmak zorunda kaldık. Elektrik trafosu gibi teknik yapılar da inşa ediliyor. Berchtesgaden'dan gelen elektriğe güven olmuyor. Halihazırda yeni elektrik ve telefon kabloları döşüyor, yolları genişletiyor ve yeni erişim tünelleri açıyoruz. Bunun için de kalifiye işçiler..."

"Bir ara bu çalışmaları görmek isterim," dedim.

"Bormann'a sormanız gerekecek," dedi Michahelles. "Bu işlerin bazıları Führer'in güvenliği için

yapılmaktadır. Dolayısıyla da gizlidir. Böyle bir talebi kabul etmem için Bormann tarafından imzalanmış bir belge görmem şart."

"Öyleyse askeri inşaatlar?"

"Cevap veremem."

"Tamam haklısınız. Bormann'a sorarım. Peki, bana Dr. Flex'i anlatın. Onu iyi tanır mıydınız?"

"Pek sayılmaz."

"Onu kimin neden öldürdüğüne dair bir fikriniz var mı?"

"Açıkçası yok."

"Öyle mi?"

Michahelles başını iki yana salladı.

"Farkında mısınız bilmem ama bu çok tuhaf, Herr Michahelles. Obersalzberg'e geleli daha on saat bile olmadığı halde, şimdiden Karl Flex'in Bavyera Alpleri'ndeki en sevilmeyen adamlardan biri olduğunu öğrendim."

"Orasını bilemem. Yanlış kişiyle konuşuyorsunuz."

"Peki, o zaman kiminle konuşayım? Ludwig Gross? Otto Staub? Walter Dimroth? Hans Haupner? Bruno Schenk? Kâhin Hanussen? Kiminle? Bir ipucu verin. Benden cinayeti çözmem bekleniyor. Bu listedeki herkes sizin gibi her şeyden bihaber çıkarsa, işim var demektir. Tahmin edeceğiniz gibi, yaz gelmeden buradan gitmek istiyorum."

"Sana kasten zorluk çıkarmıyorum, Komiser Günther. Onunla çalışan ve onu en yakından tanıyan iki kişi Hans Haupner ve Bruno Schenk'tir. Flex'le birlikte birinci müdür, Schenk, çalışırdı. Size benden daha çok yardım edebileceğinden eminim."

"Çok da zor olmadı, değil mi? Bir şeyler söyleyebiliyormuşsunuz işte!"

Michahelles omuz silkti ve birden, muhtemelen içtiğim sihirli iksir yüzünden, sinirlerimi kontrol edemediğimi fark ettim. Kalbim aniden deli gibi çarpmaya başladı.

"Dr. Schenk meşgul biri midir?"

"Evet, öyle de denebilir. İnşaatlardaki hassas durumlara müdahale eden, bizim itfaiyeci dediğimiz türde adamlardandır."

"Biraz da sizden bahsedelim, Herr Michahelles. Berchtesgaden'da tanınan bir sima mısınız?"

"Bilmem."

"Birinin sizi de öldürmek istemesi mümkün mü? Yani benim haricimde. Mesela daha önce bahsettiğiniz o elli evden birinin sahibi olabilir mi? Hani o yıkılan evlerden..."

"Hayır, sanmıyorum."

"Sizi tehdit eden, hatta sizi vuracağını söyleyen biri oldu mu?"

"Hayır."

Bir garsonun topladığı bahşişleri andırır şekilde, dört mermiyi masa örtüsünün üzerine yaydım. "Gördünüz mü? Bu dört mermi terasın hemen arkasındaki balkonun ahşap aksamında bulundu. O nedenle nişancı belki size ve diğerlerine de nişan aldı fakat ıskaladı. Buna ne dersiniz?"

"Hayır, böyle biri olmadığına eminim."

"Umarım haklısındır, August. Zeki bir adam olduğunu söyleyebilirim. O nedenle sırf bildiklerini benimle paylaşmadığın için kıymetli beyninin tıpkı Karl Flex'inki gibi terasın zemininde bulunmasını

istemem. Nişancı sizi öldürmek istediyse, tekrar deneyebilir."

"Hepsi bu mu?" dedi asık bir suratla.

"Evet, hepsi bu. Dr. Schenk'e sırada kendisinin olduğunu haber verir misiniz?"

Bruno Schenk kırk yaşlarında, geniş alınlı ve kibirli bir adamdı. Gri takım elbise, beyaz gömlek giymiş ve Parti iğneli bir kravat takmıştı. Gerçi bastonundan daha uzun değildi, buna rağmen Polensky & Zöllner'de bölüm başkanıydı ve bana çabucak Kehlstein ve Berchtesgaden arasında yaptığı binaları ve yolları anlatmasından, boyunun kısalığını böyle telafi etmeye çalıştığını anladım.

"Umarım fazla uzun sürmez," diye ekledi böbürlenmesi bitince. "Meşgul bir adamım."

"Ah, biliyorum. Sorularımı cevaplamak üzere buraya geldiğiniz için size çok teşekkür ederim."

"Ne bilmek istiyorsun, komiser?"

"P&Z. Bu kadar inşaattan sonra şirket hayli zenginleşmiş olmalı. Anladığım kadarıyla ödemelerinizi devlet yapıyor, değil mi?"

"P&Z. Sager & Woerner. Danneberg & Quandt. Umstaetter. Reck kardeşler. Höchtl & Sauer. Hochtief. Philipp Holzmann. Obersalzberg İdaresi'yle ihale anlaşması yapan yığınla şirket var, komiser. Burada herhangi birinin hayal bile edemeyeceği büyüklükte işler başarılıyor."

Anlaşılan bunların beni etkileyeceğini sanıyordu. Oysa etkilenmemiştim.

"Birinci müdür olarak önemli biri misiniz?"

"Bu dağdaki inşaatlarla ilgili tüm konularda kurmay başkan yaveri bana koşulsuz şartsız gü-

venir. Martin Bormann'la benim aramda sorumluluğu daha fazla olan tek kişi, Baş Müdür Dr. Reinhardt'tır."

Schenk'in sesi ve telaffuzu en az görünümü kadar kusursuzdu ve çoğu zaman, onun seviyesinde olmadığımı göstermek istermiş gibi, bana bakmaya bile tenezzül etmiyordu. Onun yerine tabağının içindeki kahve fincanını, sapını hangi yöne döndüreceğinden –bana ya da ona doğru– emin değilmiş gibi evirip çevirdi. Ne yöne saldıracağına karar veremeyen bir yılana benziyordu. Kendisi bilmese de arandığı asıl şey okkalı bir tokattı.

"O zaman bana işinizden bahsedin," dedim. "Merak ettim."

"Belki başka bir zaman," dedi. "Bugün doğum günüm. Öğle yemeğinde karımla yapacağım önemli buluşmadan önce beni bekleyen birkaç randevum var."

"Tebrikler," dedim. "Kaç yaşındasınız?"

"Kırk."

"Yanlış anlamayın ama daha yaşlı görünüyorsunuz."

Schenk bir an kaşlarını çatsa da tıpkı benim gibi yaparak, rahatsızlığını gizlemeye çalıştı. Beni oyalayıp duruyorlardı ve canım sıkılmaya başlamıştı; Berghof'taki hiç kimse ciddiye almadıktan sonra sürdürdüğüm cinayet soruşturmasının Martin Bormann tarafından desteklenmesinin ne manası vardı? Bormann'la tekrar görüşmeden önce biraz ilerleme kaydetmek istiyorsam, August Michahelles'e davrandığımdan çok daha sert davranarak, birini epey hırpalamam gerektiğini anlamaya başlamış-

tım. Bruno Schenk kavgacı bir tipe benziyordu. Hep söylemişimdir, birini hırpalayacaksan bundan keyif alacağın birini seç.

"Haliyle bu kadar mesuliyetin insanı yıpratması hiç de şaşırtıcı değil," dedim.

"Evet doğru. Gerekenden kısa sürede çok büyük inşaat projelerini tamamlamak zorunda kaldık. Mesela Kehlstein çayevi. Orası yüzünden Herr Bormann'ın eski yaveri Yüzbaşı Sellmer kalp krizi geçirdi. Biri biterken hemen diğeri başlıyor. Platterhof-Resten yolunun sil baştan planlanması gerekti, çünkü bir köprü yapmak zorunda kaldık. Yetmezmiş gibi tüm bu çalışmaları da tek bir ağaca zarar vermeden yapmamız gerekiyor. Führer ağaçların her ne pahasına olursa olsun korunması hususunda ısrar etti."

"Neyse, hiç değilse bu iyi haber, çünkü Almanya'nın bolca ağaca ihtiyacı olacak. Platterhof nedir efendim?"

"Eski adı Pension Moritz, halk için bir otel. Führer buradayken onu görmeye gelenlerin kalması için her şeyin en kalitelisi kullanılarak inşa edilmiş bir binadır. Şu anda Obersalzberg'deki en büyük proje; bittiğinde Avrupa'daki en iyi otellerden biri olacak."

Tüm Avrupa savaştayken buraya kaç kişinin geleceğini merak ettim. Belki Hitler'in başını bir kazığa geçirilmiş halde görmek isteyenler gelirdi. Schenk'in saatine bakması onu biraz daha zorlamam gerektiğini hatırlattı; herif kesinlikle kaypaktı.

"Meşgulsünüz, sizi daha fazla meşgul etmek istemiyorum, efendim. Sadece yardımcınız Karl

Flex'in neden bölgenin en nefret edilen adamı olduğunu öğrenmek istiyorum. Belki de talimatlarınızı harfiyen yerine getirme gayretleri yüzünden öfkelendirdiği halktan biri tarafından öldürüldü. Mesela mülklerini satmaya mecbur bırakılan Pension Moritz'in önceki sahipleri! Ya da gereğinden fazla çalıştırılan işçilerden birinin marifetidir. Pek çok kişi ölmüş. Belki de gereksiz riskler göze alınmıştır. Bu tür şeyler kolayca cinayet nedeni olabilir."

"Böyle nahoş şeyler hakkında fikir yürütmem mümkün değil. Sana işini öğretmek istemem komiser, ancak bana sorman da yersiz. Dedektif sensin, ben değil."

"Bunu takdir etmenize sevindim, efendim. Ben de baskı altındayım ki ikimize de baskı yapan kişinin aynı olduğundan eminim. O yüzden sakın işimin sizinki kadar ciddi ya da önemli olmadığını düşünmeyin. Hatta şu anda işimin daha önemli olduğunu bile söyleyebilirim. Dün gece Martin Bormann'la görüştüğümde bana iki şey söyledi. Onun kullandığı kelimelerle aktarıyorum: 'Ağzımdan çıkan kelimeleri Führer'in ağzından çıkıyormuş gibi kabul edeceksin.' Söylediği diğer şey de Führer'in yaş gününden önce katili yakalamak için tam yetkiye sahip olduğumdu. Bu da demektir ki bir hafta zamanım var ve onun tam yetkisine sahibim, Dr. Schenk. Haksız mıyım, Hermann?"

"Doğru. Aynen öyle söyledi. Tam yetki."

Masaya vurma sırası bana gelmişti ve vurduğumda Schenk'in kahve fincanının sadece biraz zıpladığını görünce daha ikna edici olabilmek adına bir kez daha vurdum. Mühendisin itinayla ta-

ranmış kafasında bir bardak da kırabilirdim ama desendeki AH harfleri bir kez daha düşünmemi sağladı. İlaç damarlarımda dolaşıyordu ve Kaspel bile bir hayli şaşırmış görünüyordu.

"Tam yetki!" diye bağırdım. "Duydun mu beni? O yüzden hemen bir daha düşün, Dr. Schenk. Bugün yaş günüm, fikir yürütemem ya da dedektif sensin, ben değilim tarzı şeylerden daha düzgün cevaplar bekliyorum. Zamanımı neden boşa harcıyorsun? Ben yüzünde aptal bir ifadeyle elinde kazma tutan dişsiz bir köylü değilim; bir polis memuruyum. Çözmeye çalıştığım şey gazetede bulmaca değil, Führer'in evinde işlenmiş bir cinayet! Bu manyağı yakalayamadığım için Adolf Hitler bir hafta sonra buraya gelemezse, dışarıdaki çite sadece benim değil, senin ve buradaki ağzı sıkı diğer mühendislerin de bağırsakları asılır. Birinci müdür sıfatıyla bunu bilmelerini sağlarsan iyi olur. Anladın mı beni?"

Tümü numara olsa da Schenk'in bundan haberi yoktu.

"Fazlasıyla asabisin, söylemem gerek," dedi Schenk.

Üzerinde oturduğu sandalye gibi kıpkırmızıydı ve ayağa kalkınca elimi omzuna bastırıp onu tekrar oturttum. İstediğimde epey buyurgan olabilirdim; gerçi bu numaraları Hitler'in yemek salonunda yapacağım hiç aklıma gelmemişti. Dr. Temmler'in sihirli iksiri hoşuma gitmeye başlamıştı. Kaspel'in de hoşuna gitmişe benziyordu. En azından Schenk'i tokatlamak için fırsat istermiş gibi sırıtıyordu.

"Asabi ve saygısız!"

"Daha hiçbir şey görmedin. Ne zaman gideceğini de ben söylerim. Kızdırdığınız kişilerin listesini istiyorum. Belki içlerinden birkaçı seni ya da adamın Flex'i tehdit etmiştir. İkiniz birlikte çok iş becerdiniz, değil mi?"

Schenk keyifsizce yutkunduktan sonra tekrar sesini yükseltti. "Yaptığım her şeyi kurmay başkan yaverinin bilgisi dahilinde yaptım. Bu densizliğini kendisine bildireceğimden de hiç şüphen olmasın."

"Hiç durma, Bruno. Bu arada ben de Berlin'deki General Heydrich'i arayıp emniyetin için Gestapo tarafından gözaltına alınmanı isteyeceğim. Hermann en yakın Gestapo merkezi Salzburg'daydı, değil mi?"

"Evet. Mozartplatz'daki eski Fransisken manastırında. Tek kelimeyle feci bir yer efendim. Azizlerin ruhları bile o manastırdan çekiniyor. Yarım saatte onu oraya göndeririz."

"Duydun mu, Bruno? Soğuk hücrede sadece su ve ekmekle birkaç gün geçirdikten sonra tekrar konuşur, davranışlarım hakkında ne düşündüğünü öğrenebilirim."

"İyi de, burada durumun ne kadar berbat olduğuna dair hiçbir fikrin yok," dedi. "Mesela Haus Wachenfeld'in güneyinde, normalde sadece ineklerin geçtiği bir patika vardı, yerel halk Führer'i görmek için yağmur çamur demeden orayı kullanmaya başladı. Çiftçiler de onlardan para alırdı. Hatta bazıları daha iyi görebilmek için dürbün bile getirirdi. Bu kabul edilemezdi: Führer'in güvenliğini tehlikeye atıyordu. Biz de bu nedenle 1935'te evin etrafındaki araziyi parça parça satın almaya

başladık. Başlangıçta Hitler arazi sahiplerine baskı yapmamızı istemediğinden, çok yüksek meblağlar ödemek zorunda kaldık. Çoğu borç içindeki çiftçiler kendi küçük altın madenlerini satarak resmen servet sahibi oldu. Bu böyle devam edemezdi ve haliyle bu uygulamaya son verildi. Obersalzberg'in Führer'in istediği şekilde dönüştürülebilmesi için elli evi yıkmak zorunda kaldık ve ev sahiplerinden bazıları, aldıkları fiyatlardan hiç memnun kalmadı, çünkü ellerine geçen para talep ettiklerine göre çok düşüktü. Lütfen komiser, Himmler ya da Heydrich'i bu işe bulaştırmaya hiç gerek yok."

"Onlar çoktan bulaştı," diye tersledim. "Buraya gelmemi kim istedi sanıyorsun? Şimdi gidip Büyük Salon'da bekleyen meslektaşlarınla konuşup buraya döndüğümde bir isim listesi görmek istediğimi söyle. Öfkeli işçiler, kızgın ev sahipleri, kindar dulların oğulları; kısacası sana, Flex'e ve hatta Martin Bormann'a kin güdebilecek herkes... Anlaşıldı mı?"

"Peki, tamam. Hemen hallediyorum."

Paltomu alıp yemek salonundan çıktım. Kahvaltı harika olsa da çok yemiştim. Ya o yüzden ya da Schenk'le bir Nazi gibi konuştuğumdan midem yanmaya başlamıştı.

Peşim sıra Berghof'tan çıkıp buz tutmuş merdivenlerden arabaya inen Kaspel, "Bu işin sonunun nereye varacağını bilmesem de seninle çalışmak çok hoşuma gitti," dedi.

ON DOKUZ

Nisan 1939

Villa Bechstein, arabayla Berghof'tan beş dakika uzakta, aşağıda ve bütün yolu örten SS karakolunun diğer tarafındaydı. Kaspel bana Helene Bechstein'ın evini Bormann'a satmak zorunda kalmasının ardından, Albert Speer'in batıdaki evi ve stüdyosu kendi tasarımına göre inşa edilirken orada kaldığını söyledi. Speer'in mimari yeteneğinin ürünlerini Berlin'de fazlasıyla gördüğümden, derin kar tabakasının üzerine dikili Villa Bechstein'a daha fazla bir şey eklenebileceğinden şüpheliydim. İki çepeçevre balkonu, pencereli dik çatısı, kurabiye ve çikolatadan yapılmış gibi duran bir çan kulesi olan, büyük ve üç katlı bir villaydı. Ancak Martin Bormann ya da pek çok büyük Alman'a bir sürü büyük piyano satan birinin satın alabileceği türde bir binaydı.

Arabadan iner inmez dönüp dağdaki Berghof'a baksam da ağaçlar yüzünden göremedim. Koridordan çıkan bir uşak, kapıda siyah beyaz bir ejderha

böceği gibi duruyordu. Başını eğip selam verdikten sonra ahşap basamaklardan beni ikinci kata çıkardı. Ev eskiydi, öte yandan her şey yenilenmiş ve birinci sınıftı ki zengin ve kudretli kişilerin sevdiği dekorasyon tarzı da buydu.

"Führer'in yaveri henüz gelmedi mi?" diye sorduğum Winkelhof adındaki uşak yerel bir aksanla cevap verdi.

"Henüz değil. Bu sabah gelmesini bekliyoruz, efendim. Kendisi her zamanki gibi üst kattaki dairelerde kalacak. Varlığını bile fark etmezsiniz."

Bundan pek emin değildim. Üst düzey Nazilerin çekingen ve içine kapanık olduğu görülmemiştir. Merdivenin başında, tepesinde Nazi kartalı olan büyük bir duvar saati, onun yanında da gerçek ebatlarında ve banyoyu bulmaya çalışan şaşkın bir kadına benzeyen, bronz bir çıplak kadın heykeli vardı. Winkelhof beni içinde yeşil bir Biedermeier kanepe, tek kişilik yatak ve Führer'in küçük bir portresinin bulunduğu berbat bir yatak odasına getirdi. Çantam yatağın üzerinde bekliyordu ve ateşte odun olmasına rağmen, oda nispeten karanlık ve soğuktu. Paltomu çıkardığıma çoktan pişman olmuştum. Uşak odanın ısısı nedeniyle özür dileyip ateşi canlandırmaya koyulsa da baca mandalının sıkışmış olması epey canını sıktı.

"Çok özür dilerim efendim," dedi Winkelhof. "İsterseniz sizi başka bir odaya yerleştireyim."

Hitler'in diğer bir portresinin yer aldığı başka bir oda bulduk. Bu seferki portre sadece siyah arka plan üzerine bir surat olduğundan daha çok hoşuma gitmişti, çünkü geçmişteki dilek ve temennile-

rim doğrultusunda Führer'in kafası kesilmiş gibi görünüyordu. Büyük Fransız penceresi, ahşap bir balkona açılıyordu ve şöminesi de işler haldeydi. Uşak kibritle ateşi yakarken ben de karla kaplı balkona çıkıp manzaraya bakmaya çalıştım, ne var ki zemin katta gördüğüm aynı ağaçlardan başka bir şey göremedim.

"Burası doğuya bakıyor, değil mi?" diye sordum uşağa.

"Evet efendim."

"Yani Berghof bu ağaçların arkasında kalıyor."

"Öyle efendim."

"Führer'in yaveri gelmeden buranın hemen üzerindeki odanın ve çatının penceresinden bakmak istiyorum."

"Nasıl isterseniz efendim ama nedenini sorabilir miyim?"

"Sadece bir hususta merakımı gidermek istiyorum," dedim.

Üst kata çıktık. Führer'in yaverinin dairesi tahmin edileceği gibi bir hayli gösterişliydi ve Mısır'a ait bir sürü eser vardı, fakat en büyük penceresinin manzarası bir alt kattakinden çok da farklı değildi. Aradığım şeyi, yani Villa Bechstein'ın güneydoğusundan yaklaşık yüz metre ilerideki Berghof'un terasının net görüntüsünü ancak çatı penceresinde bulabildim. Acaba katil uşak mı diye onu süzmeye başlamamla cinayetle hiçbir alakası olmadığını anlamam arasında sadece birkaç saniye geçti; bu işte yirmi yıl geçirdikten sonra bu tür şeyleri sezmeye başlıyordunuz. Gözlük camları da şişe dibi kadar kalındı. Hayatımda böyle bir keskin nişancıya denk

gelmemiştim. Camı açtım, buz yüzünden biraz uğraşmam gerekti ve başımı çıkarıp birkaç saniye baktım.

"Winkelhof, bu odada kalan var mı?"

"Hayır, efendim."

"Dün kalan var mıydı?"

"Hayır, efendim."

"Haberin olmadan birinin bu odaya çıkması mümkün mü?"

"Hayır, efendim. Kapının kilitli olduğunu gördünüz."

"Villanın tüm kapıları kilitli mi?"

"Evet, efendim. Villa Bechstein'da hep öyledir. Misafirlerimizden bazıları hassas resmi evraka sahip, tüm kapıların kilitli olmasını tercih ediyorlar."

"Dün sabah dokuz civarında çalışıyor muydun?"

"Evet, efendim."

"Hiç silah sesi, egzoz patlaması, çığ ya da sertçe çarpılan bir kapının sesini işittin mi?"

"Hayır, efendim. Hiçbir şey işitmedim."

Aşağı indim ve karı yeni temizlenmiş yolu kullanarak evin etrafında bir tur attım. Villa Bechstein'ın zemini taştı ve üzeri kaplı bir terastaki malzemelikte kar kürekleri ve buz devrini atlatmaya yetecek kadar odun buldum. Odunları görünce, nedense Führer'in ağaçları koruma takıntısının pek de geçerli olmadığını düşündüm. Aradığım şeyi bulmam uzun sürmedi: Doğu tarafında, evin saçağına, yerden dokuz ile on iki metre yükseğe kadar çıkan bir iskele vardı; onun yanındaysa itinayla dizilmiş kiremitler, bir kova ve iplerden oluşan bir yığın duruyordu. İskelenin üzerinde yerel bir çatı şirketinin

tabelası olmasına karşın, birinin çatıya çıkmasını sağlayacak bir merdiven göremedim. Merdiven olsa bile, bu kış vakti tırmanmak tehlikeli bir işti, fakat oraya çıkıp tüfekle Hitler'in terasına ateş etmek kadar tehlikeli olduğunu zannetmiyordum. Tahminimde haklıydım, çünkü çatı penceresinin hemen altında boş bir mermi kovanı buldum. On beş dakika daha uğraştım ama başka bir şey bulamadım.

Winkelhof'u çağırıp ona çatı ustasını sordum.

"Müller mi? Geçen fırtınada zarar gören kiremitleri değiştirip bir bacayı tamir ediyordu. Çalışmaya başlamıştı ama daha sonra biri merdivenlerini çaldı. Merak etmeyin efendim, sizi rahatsız edecek bir durum yok."

"Çalındı mı? Ne zaman?"

"Bilmiyorum, efendim. Bir saat önce geldiğinde çalındığını bildirdi. Dün gelmediğinden ne zaman çalındığını bilmemiz mümkün değil. Lütfen merak etmeyin, endişeye mahal yok."

İçimden bir ses bu hırsızlık hakkında bir şeyler yapmam gerektiğini söyledi ve telefonu açıp Obersalzberg operatöründen beni Berghof'a bağlamasını istedim; kayıp merdivenlerin esrarı çok geçmeden çözüldü. Arthur Kannenberg, RSD'den Berghof'un terasında kullanabilmem için merdiven istemiş, onlar da kimseye sormadan Villa Bechstein'daki çatı ustasının merdivenlerini almıştı. Keşke bütün suçları çözmek böyle kolay olsaydı.

"Merdivenleri geri getiriyorlar," dedim uşağa. "Herr Müller'i arayıp buraya gelir gelmez onunla konuşmak istediğimi söyle. Ne kadar çabuk o kadar iyi, Winkelhof."

Oturma odasında gazete okuyup radyo dinlerken bir yandan da büyük bir ateşin önünde ısınan Friedrich Korsch'u buldum. Berlin'de Polonya'nın İngiltere'yle imzaladığı askeri pakta tepki büyüktü ve bunun iyi haber mi, yoksa kötü haber mi olduğundan emin değildim; bu, Hitler'i Polonya'yı işgal etmekten alıkoyacak mıydı ya da işgale kalkışırsa, İngilizler savaş mı ilan edecekti?

"Ben de başına bir şey geldiğini düşünmeye başlamıştım," dedi Korsch. "İçimden bir ses bütün gün burada boş boş oturacağımı söylemişti."

Misafir odasına şöyle bir bakıp takdirle başımı salladım. Böyle bir odada boş oturmaya hayır demezdim. Akvaryumdaki balıklar bile sıcak ve kuru görünüyordu. Diğer taraftan ister istemez aklıma birinci müdürüne nasıl davrandığımı duyduğunda Bormann'ın ne tepki vereceği geldi.

"Şansın yaver gidiyor, Friedrich. Nihayetinde her şeyin merkezindesin. Bu villa artık cinayet mahalli oldu."

"Öyle mi? Hiç fark etmedim. Bütün gece mışıl mışıl uyumuşum."

"Dedim ya şanslısın." Ona Karl Flex hakkında öğrendiklerimi anlattım. Ardından boş mermi kovanını gösterdim. "Bunu dışarıdaki yolda buldum. Bu arada bu Yüzbaşı Kaspel. Daha önce kısa süreliğine görmüştün diye hatırlıyorum."

İkisi baş işaretiyle selamlaştı. Korsch ateşin ışığında görmek için kovanı kaldırdı.

"Standart kenarsız, dar boğazlı sekiz milimetrelik tüfek mermisi."

"Bence RSD merdivenlerle geldikten sonra çatıda daha fazlasını bulacağız."

Çatı ustasıyla ilgili hadiseyi açıkladıktan sonra Korsch'a Berghof'taki balkondan söktüğüm mermi çekirdeklerini verdim.

"Bunları inceleyecek birini bul. Salzburg'daki polis merkezi olabilir. Ayrıca bana dürbünlü bir tüfek lazım. Elin değmişken bu filmleri de bastır. Tüm bunları gizli hallet, çünkü Bormann kimsenin öğrenmesini istemiyor. Baskıyı yapacak kişiyi bu hususta ikaz etsen iyi olur."

"Berchtesgaden'da o işi halledecek bir fotoğrafçı var," dedi Kaspel. "Johann Brandner. Tren istasyonunun hemen arkasındaki Maximilianstrasse'de. Sana bir araba ayarlarım. Düşündüm de fotoğrafçının hâlâ orada olduğundan emin değilim."

"Ben hallederim," diyen Korsch filmleri cebine attı. "Bu işi halledecek birileri mutlaka vardır. Epey meşgulmüşsünüz amirim."

"Karl Flex kadar değildim," dedim. "Bu arada Hermann, bu şehirde biri kadın bulmak istediğinde nereye gider?"

"Bu sihirli iksirin istenmeyen etkilerinden biri," dedi Kaspel. "Kişinin iştahını kabartıyor."

"Kendim için değil Hermann, Karl Flex için soruyorum. Zührevi hastalık kapmış. Protargol'u unuttun mu? Asıl mesele bu hastalığı nerede kaptığı? Tabii ilacı nereden bulduğu da ayrı bir mevzu!"

"Bir yer var," dedi Kaspel. "P-Koğuşu. Ama Salzburg'dan gelen bir doktorun denetiminde olması gerekiyordu."

"Koğuş mu? Yani Obersalzberg İdaresi'nin denetiminde mi?"

Kaspel odanın kapısına gidip kapıyı kapattı.

"Pek sayılmaz. P-Koğuşu'na P&Z işçileri gider. Ama Hans Weber ya da Profesör Fich gibi birinin fahişeleri çalıştıracağını zannetmiyorum."

"Kim yapıyor peki?"

Kaspel başını iki yana salladı.

"Anlatmaya devam et," dedim. "Gittikçe daha çok ilgimi çekmeye başladı."

"Buradan altı kilometre uzaktaki, Ache nehrinin kuzey yakasında bulunan, Unterau'ya bağlı Gartenauer Insel'de. Orada yaklaşık yirmi kız çalışıyor. Fakat sadece işçiler için çalışıyorlar ve üniformalıların gitmesi yasak. Karl Flex de buna dahil mi emin değilim. Ben hiç gitmesem de Berchtesgaden'daki bazı SS'lerin gittiğini biliyorum, çünkü P-Koğuşu'nda bela eksik olmaz."

"Nasıl bir bela?"

"İşçiler kızları beklerken içer. Sonra da kızlar yüzünden kavga ederler ve onları ayırmak için SS devreye girer. Gece gündüz tıklım tıklımdır."

"Orası günde on altı saatten, saatte iki yüz Mark kazanıyorsa," dedi Korsch, "bu günde yaklaşık üç bin, haftada da yirmi bin eder."

"Bormann en az yarısını alıyordur," dedim.

"Ben böyle bir şey söylemedim," dedi Kaspel.

"Ne yani, bundan haberi olmadığını mı iddia ediyorsun?"

"Hayır, duyduğuma göre orayı açmak onun fikriymiş. Fakat..."

"Belki de bu kızlardan paraları, efendisi Obersalzberg Lordu adına Karl Flex tahsil ediyordu. Hem kendisi de istifade ediyordur ki bu bile başlı başına cinayet sebebidir. Pezevenkler hep öldürülür. Mesela SA Horst Wessel. Fahişesinin ev sahibesi tarafından öldürülmüş bir pezevenktir."

Duydukları Kaspel'in pek hoşuna gitmedi.

"Söylediklerim doğru," dedim. "Alexanderplatz'dayken benim bölgemde oldu. O tarihte davayı çözmesi için amirim Başmüfettiş Teichmann'a yardım etmiştim. Nazi şarkılarında geçen zırvaları unut. On sekiz yaşındaki bir fahişe hakkında bir mevzuydu. Wessel de ondan fazla büyük değildi. Bu nedenle sıradaki durağımız Unterau'daki P-Koğuşu." RSD'nin merdivenleri getirdiğini duyunca etrafıma baktım. "Tabii Villa Bechstein'ın çatısına baktıktan sonra."

"Günther sonum senin yüzünden olacak."

"Bir şey olmaz," dedim. "Nereye bastığına dikkat et yeter. İskele epey kaygana benziyor."

YİRMİ

Nisan 1939

Çatı ustası Müller ilkel, yuvarlak omuzlu, neşeli bir adamdı. Kızıla çalan sakalı boyalı gibi görünse de muhtemelen değildi, gözlük camları kirden bulanıklaşmıştı ve hep çatıda, tek başına kalmak istermiş gibi bir hali vardı. Kendi kendine konuşurken bu sohbete, ben de dahil olmak üzere, herhangi birinin müdahil olmasında bir mahzur görmüyordu ki bu bağlamda, yanlış anlamaları ve gerçeklikten uzaklığı eserlerinin temeli olan Heinrich von Kleist'ın oyunlarından bir karaktere benziyordu. Emil Jannings onu bir sinema filminde canlandırabilirdi. Elleri ve yüzü çıban kaplı olduğundan, dikkatsiz bir arıcıya benziyordu.

Onu, geri getirilen merdivenlerden birini iskeleye bağlamakla meşgulken bulduğumda, "Beni yanlış anlama," dedi. "Kötü olduklarından yapmıyorlar bunu. Sadece benciller ve başkaları zerre kadar umurlarında değil. Umurlarında olsa böyle

yapmazlardı, değil mi? Galiba üniforma yüzünden. Gerçi üniformalıyken onlar gibi değildim ya neyse. Fakat onların üniforması ve şapkalarındaki rozet farklı; kurukafa ve çapraz kemik! Prusya Kralı ve ona refakat eden süvari birliği gibi. O süvariler kral haricinde kimseyi düşünmez. Hal böyleyken, artık insan olmalarının bir manası kalmıyor gibi."

Merdivenlerini çalan RSD'leri ima ettiğini anlayıp rahatsızlık yüzünden özür dileyerek, Heydrich'ten aldığım paradan bir miktar verip sigara ikram ettim.

"Merdiveni senden alacaklarını bilmiyordum. Telafi niyetine beş Mark ödemek ve bu sabah olanlardan ötürü özür dilemek istiyorum."

"Teşekkürler efendim! Ne parayı ne de bu sabahki ilave iş ya da endişeyi istiyorum. Sigara da içmem. Sizin gibilerin gözünde onlar sadece merdiven ama o merdivenler olmadan hiçbir şey yapamam. Bir de o merdivenleri ben çatıdayken aldıklarını düşünün. Şimdi nerede olurdum?"

"Hâlâ çatıda, herhalde!"

"Evet, yukarıda donmakla meşgul olurdum." Soğuğu düşünmek bile yüzünü ekşitti. "Ve emekliye ayrılırdım. Bu işin en kötü tarafı soğuktur. Şimdiye dizlerim tutmaz olmuştu. Onlara göre P&Z için çalışıp çatı tamirinden aldığımın iki üç katı kazanmam gerekirdi demek ki."

Onu susturma hevesiyle rozetimi göstersem de anında bunun büyük bir hata olduğunu anladım, çünkü ikimiz de çalınan bir şey olmadığını bildiğimiz halde, merdivenlerin alınmasına bir polis komiserinin hırsızlık muamelesi yaptığı gibi bir hisse kapıldı.

"İşlenmiş bir suç yok," dedi. "Merdivenler geri geldi. Kimsenin başı derde girsin istemem. Özellikle de sizinle bayım. Bunu kötü bir niyetle yapmadıklarından eminim."

"Anlıyorum. Çatıya çıkıp bir şeye bakmam gerekiyor."

Rolf Müller kuşkuyla omzumdaki tüfeğin kayışına baktı.

"Merak etme, kimseyi vurmaya niyetim yok. En azından bugün."

"Öyle bir niyetiniz varsa, ihtiyacınız bu tüfek olurdu. Eski G98, yapılmış en iyi sürgülü tüfektir. O tüfek defalarca hayatımı kurtardı."

"Benimkini de. Peki merdivenler?"

"Hemen hallederim. Polise hizmet etmekten memnuniyet duyarım. Ben iyi bir Alman'ım. Biliyor musunuz, az kalsın ben de polis olacaktım. Bu, yıllar önce Rosenheim'daydı. Aslında Belediye Başkanı Gmelch yüzünden olmadığıma da memnunum. Onu hiç sevemedim. Onun yerine Hermann Göring geldi ki o bambaşka bir hikâye. Kendisi Rosenheim'lıdır. Onunla aynı piyade alayındaydık. Haliyle ben sadece erdim, o ise..."

"Merdivenler," dedim. "Onları iskeleye bağlamayı bitirsen, nasıl olur?"

"Çatının ya da bacanın tamiri henüz bitmedi. Geçen akşamki şiddetli rüzgârda baca yıkılmış."

"Hadi, lütfen şu merdivenleri bağla artık," dedi Kaspel. "Acelemiz var."

On dakika sonra Villa Bechstein'ın çatısına çıkmış, yatay bir merdivenin üzerinde dikkatle emekleyerek evin doğusundaki çatı penceresine doğru

ilerliyorduk. Merdivenin sonundaki basamakların üzerine eski bir kilim konmuştu ve kardaki izmaritlere bakılırsa nişancı burada epey vakit geçirmişti. Sırf Kaspel'i etkilemek adına birkaçını torbaya attım. Ardından 8 mm'lik boş bir kovan daha gördüm. Onu da torbaya koydum.

Dürbünsüz bile Berghof'un terasını açık ve net görebiliyordum. Tüfeği kaldırıp daha önce baş modeli olarak kullandığım SS'e nişan aldım. Tüfekle atışta pek iyi değilsem de dürbünlü bir G98 ve şarjörde beş mermiyle bu atışı ben bile yapabilirdim. Ne zaman birine tüfeğin dürbünüyle nişan alsam, kendimi tuhaf hissederim, onu asla bu şekilde öldüremem. İngiliz bile olsa... Cinayetten farkı yoktur. Üstelik böyle düşünen sadece ben de değilim, çünkü cephede keskin nişancılar ve alev makinesi kullananlar ele geçirildiğinde, diğer esirlerden ayrı tutularak kendilerine özel muamele edilirdi.

"Olacaklar hakkında herkesi uyardın mı?" diye sordum Kaspel'e.

"Evet," dedi.

"Tamam, o zaman."

Mauser'in mermi yatağını açıp şarjörü daha önce bin sefer yaptığım gibi içeri soktuktan sonra sürgüyle bir mermiyi ağza sürdüm. Ardından silahı mavi Bavyera semasına çevirip beş el ateş ettim. Mauser Gewehr 98 sorunsuz ve hassas bir tüfekti ancak sessiz olduğu söylenemezdi, hele ki sesin yankılandığı böylesi dağlık bir alanda. Bunu duymamakla kıyametin kopmasından bihaber olmak arasında fazla bir fark yoktu.

"Duyulmayacak gibi değil," dedi Kaspel.

"Çok doğru."

Rolf Müller'i sorgulamak gibi iyimser bir niyetle aşağı indiğimizde, önceki sohbetimiz sona ermemiş gibi, hâlâ konuşur halde bulduk onu.

"Johann. Johann Lochner. İsmi buydu. Ne zamandır hatırlamaya çalışıyorum. Göğsünden vurulmuştu. Cephede beraberdik. Gewehr tüfeği kullanırdık. Yeni bir savaşın yolda olduğunu söylüyorlar, oysa insanlar ses hızında giden bir merminin birine neler yapabildiğini görse, savaşa girmeye bu kadar hevesli olmazlardı. İnsanı mahveder. Siyasetçilerin bir savaş daha başlatmadan önce kişinin kendi kanında nasıl boğulduğunu görmesi şart."

Söylediklerine itiraz edemeyeceğimden, başımı sallayıp hızını almışken birkaç dakika daha devam etmesine izin verdikten sonra ona olay gününe dair sorular sormaya başladım.

"Dün neden gelmedin?" diye sordum.

"Herr Winkelhof'a söylemiştim. O da biliyor. Ona sorun."

"Lütfen soruyu cevapla," dedi Kaspel.

"Doktora gittim. Sırtım ve dizlerim yüzünden. Bu iş adamı bu hale getiriyor. Neyse doktordan ağrı kesici istedim."

"Dün işe gelmeyeceğini başka kime söyledin?"

"Herr Winkelhof. O gelmeyeceğimi biliyordu. Ona söyledim."

"Evet," dedim sabırla. "Peki ya başkası? Mesela karına söyledin mi?"

"Evli değilim. Doğru kadını bulamadım. Yanlışını da bulamadım aslında. Bakış açısına göre değişir."

"Demek ki birahanedeydin," dedim.

"Evet bayım, nereden bildiniz?"

"Sadece tahmin," dedim koca göbeğini süzerek. "Hangi birahaneye gittin, Herr Müller?"

"Brauhausstrasse'deki Hofbrauhaus. Çok güzel ve sıcak bir yer. Fırsatınız varken siz de deneyin. Nereli olursanız olun, fark etmez."

"O gece orada çok kişi var mıydı?"

"Evet bayım. Bavyera'da Berchtesgadener birası gibi yoktur. İstediğinize sorun."

"Öyleyse biri ertesi gün işe gitmeyeceğini orada duymuş olabilir."

"Haklısınız bayım. Bunu öğrenmek için fazla uğraşmaları da gerekmez, çünkü pek alçak sesle konuştuğum söylenemez. Hele ki bira içtim mi iyice çenem açılır. Konuşmayı pek severim."

"Fark ettim."

Bir sonraki soruyu sormadan önce tereddüt etsem de sordum. Liebermann von Sonnenberg'in nasıl dedektif olunacağına dair yazdığı kitaptaki ilk ders, sabrı öğrenmekle ilgiliydi; en azından o kitabı fırlatıp atmadan bitirebilmek için bile epey sabırlı olmanız gerekirdi. Naziler de öyle düşünmüş olacak ki kendisi halihazırda, gizlice Gestapo'da görev yapıyordu.

"Oradakilerden tüfek kullanmayı iyi bilen biri var mı?"

"Buranın halkı avcılığı sever. Dağ keçisi, kızıl geyik, karaca, dağ sıçanı, keklik, yaban domuzu; bu civarda vuracak çok şey var. Ama bu aralar pek izin verilmiyor. Asıl av sahaları yukarıda."

"Peki, avlanmaktan ziyade insan vurmaya meyilli olanlar var mı?"

Müller kabahatli bir köpek gibi yana baktı; bir süre yere baktıktan sonra sessizce başını iki yana salladı. Beni şaşırtan, bir şey bildiğini inkâr etmesi değil de sessizliği oldu.

"Neden bahsettiğimi biliyorsun değil mi?" diye sordum. "O adamı gebertmek istiyorum ya da biri şu herifi gebertse ne güzel olur, türünden laflar. Bira içerken söylenen bu tür şeyleri, gerçekleşene kadar hiç kimse ciddiye almaz."

Müller omuz silkip tekrar başını iki yana salladı. Onun gibi konuşmayı, özellikle de kendi kendine konuşmayı bu kadar seven –insan tek başına çatı tamiri yapıyorsa, kendisiyle konuşmayıp da ne yapacaktı?– ve şu ana kadar da hiç susmayan birinin sessizliği sabahtan beri söylediği en anlamlı şeydi. Von Sonneberg'in kitabına koyması ve dedektiflerin dikkat etmesi gerekenler bu türden ayrıntılardı. Flex'i kimin öldürdüğünü bilmese bile, pek çok kişinin buna istekli olduğunu bildiğinden emindim.

"Tamam," dedim. "Hepsi bu kadar. Yardımın için teşekkürler, Müller."

"Bu arada," dedi Kaspel. "Doktordan istediğini aldın mı? Sırtın, dizlerin ya da her ne için oraya gittiysen, artık bilmiyorum."

"Evet bayım, Dr. Brandt çok iyi bir doktordur."

Kaspel'e baktım. Brandt Almanya'da yaygın bir isim sayılırdı. Yine de kendimi malum soruyu sormaya mecbur hissettim. Kimi zaman en iyi sorular onlardır.

"Bahsettiğin kişi Dr. Karl Brandt mı?"

"İlk adını bilmiyorum bayım. Genç bir adam. Yakışıklı da... Şampiyon bir yüzücüyle evlidir. Kışın burada yüzmeyle işiniz olmaz ama yazları yüzülür. Gerçi Königsee'de de yüzülür, fakat orası yazın ortasında bile soğuktur. Çünkü suyu buzullardan geliyor. Buz devrinde yüzmek gibi bir şey."

"SS'deki Dr. Brandt'tan bahsediyorsun değil mi?" diye sordu Kaspel.

"Evet bayım. Führer'in doktoru. Führer burada yokken Dr. Brandt Antenberg'de sinema salonundaki klinikte görev yapar. Boş durmayı sevmediğini söylüyor. Ayrıca halkın misafirperverliğine böyle karşılık veriyormuş. O ve karısı buralı olmadıkları halde çok sevilir. Galiba doktor Mulhouselu ki benim kitabımda Fransız olmaktan farkı yoktur. Ama sapına kadar Alman, bu yüzden doktora karşı herhangi bir husumetim yok."

Kaspel'le birlikte Villa Bechstein'ın ön kapısına gittim.

"Çok ilginç," dedi. "Brandt'ı kastediyorum."

"Bence de, fakat onu karda çatıda emeklerken hayal edemiyorum. Ne dersin?"

Tüfeği salonda bırakıp arabanın yanına gittiğimiz sırada bahçıvan gelip bir minibüsten alet edevat indirmeye başladı. Gözlerimi kapatıp etrafı dinledim. Tek duyabildiğim, doğadaki dağın ağır ağır çöken sessizliğinin sürekli ve açıkça ayırt edilebilir uğultusu, Alpler'in kulak tırmalayan velvele ve kargaşasıydı.

"Berlin'den sonra burası sana da aşırı sakin gelmedi mi?" diyerek omuz silktim. "Galiba tam bir şehirli olmuşum. Arada bir tramvay çanı ya da tak-

si motoru duymazsam içim rahat etmiyor. Yaşadığımı ancak o zaman fark ediyorum. İnsan burada, Hitler'in Dağı'ndayken böyle bir şeyi kolayca unutabilir."

"Alışırsın. Führer'in burayı bu kadar sevmesinin nedeni de bu."

"Bu sessizliğe rağmen, hiç kimsenin beş el ateş eden bir G98'i duymaması çok tuhaf. Bir türlü aklım almıyor."

Bu arada bahçıvan merdivenin yakınındaki bıçkı tezgâhının üzerine bir kütük yerleştirip ardından motorlu testereye benzin koymaya başlamıştı.

Adam motorlu testereyi çalıştırmadan önce, "Buranın bahçıvanı sen misin?" diye sordum.

"Onlardan biriyim. Baş bahçıvan Herr Bühler'dir."

"O şeyle her sabah kütük keser misin?"

"Mecburen. Bu evde çok odun yakılıyor. Günde en az on beş yirmi kova gidiyor."

"O kadar çok mu?"

"Yılın bu zamanı hemen her gün kütük keserim."

"Hep böyle mi kesersin?"

"Festo'yla mı? Kesinlikle. Bence Almanların icat ettiği en iyi şey. Bu olmasa ne yapardım bilemiyorum."

"Hep bu noktada mı oluyorsun?"

Kütük yığınını işaret etti. "Odunlar burada."

"Çatı ustası Rolf Müller'i ne kadar tanırsın?"

Bahçıvan sırıttı. "Onu gördüğümde motorlu testereyi çalıştıracak kadar iyi tanırım. Konuşmayı pek sevmem. Rolf ise hiç susmaz. Kimi zaman neden bahsettiğini bile bilmiyorum."

"Haklısın. Çatıda Rolf Müller'den başkasını gördün mü?"

"Hayır bayım, görmedim."

Bahçıvanın motorlu testereyi çalıştırmasını izledik. Sesi evlendikten hemen sonra aldığım Alba 200 motosikletin sesine benziyordu. En az o kadar tehlikeli olduğundan da emindim.

"Belki de hiç kimsenin bir şey duymamasının nedeni budur," dedi Kaspel.

"Belki," diyerek derin bir nefes aldım. İçimde çalışan başka bir testere var gibiydi ki onun adı metamfetamindi. Kuru dağ ayazı vız geliyordu.

YİRMİ BİR

Ekim 1956

Huzursuz bir gece uykusundan sonra kavakların altında halsiz, sersemlemiş ve feci acıkmış halde uyandım. Kendisinden başka birine sırılsıklam âşık olma ihtimaline inanan bir İngiliz prensesi kadar soğuk ve katıydım. Vücudumu biraz esnetmeyi denesem de tek becerdiğim boynumu ağrıtmak oldu. Açık arazideki sisin üzerinde yükselen güneşi gördüğümde, günün kalanına dair umutlarımın da artması gerekirdi, ancak öyle olmadı. Bilakis sabahın köründe yarı ölü, kanun kaçağı ve lanetli biriydim; bunun için kendim dışında kimseyi suçlayamazdım. Mielke'nin planına uysam, şimdiye çoktan İngiltere'deydim. O yüzden Citroën'i çalıştırıp Tournus adındaki kasabaya gelene dek bir saat kadar yol gittim, açılmak üzere bir kafe ve tütün dükkânı gördüm. Arabayı leş gibi kokan umumi tuvaletin yanına park ettim, tuvalette elimi yüzümü yıkayıp iki Fransız gazetesi ve bir paket Camel al-

dıktan sonra kahve, kruvasan ve sigara için kafeye girdim. Hayal bile edemeyeceğim seviyede Fransız olmaya başlamıştım. Güneşli bir sabah olduğundan hiç kimse bana, güneş gözlüğüme ya da kirli gömleğime aldırış etmedi; nihayetinde burası kirli gömleklerin hüküm sürdüğü Fransa taşrasıydı. Bu arada çoktan *France Dimanche*'ın üçüncü sayfasına gelmiştim. Anlaşılan Brigitte Bardot ve Roger Vadim'in boşanmasıyla ilgili bu haftalık yazacak başka nefes kesen hikâye bulamamışlardı. Tanrı kadını yaratmış, Mösyö Vadim de onu mutlu edebilmek için elinden geleni yapmıştı. Bana sorsaydı, boşuna uğraşma derdim. Erkekler sarışınları tercih ediyor olabilir, öte yandan sarışınlar ancak o şeyi elde edemeyeceklerini anlayana kadar neyi tercih edeceklerini bilemez. Bardot ve Vadim'in çalkantılı evliliğinden sonraki en ilgi çekici hikâye Nice ve Marsilya arasında sefer yapan Mavi Tren'de işlenen çifte cinayetti ki zaten o da benim marifetimdi. Friedrich Korsch'un hakkını teslim etmem gerek. Eski yardımcım, trendeki nöbetçiye *ek olarak* Gene Kelly'yi de öldürmüştü. Bunu tahmin etmemiştim. Fransız polisinin beni aramak için Holm Runge adında, demek ki kafasına vurup bayılttığım Stasi'nin gerçek adı buydu, ölü bir Alman turistten daha fazla nedeni olmuştu. Fransız polisi cinayetleri, kendi vatandaşları işin içindeyse soruşturmayı sever; her şeyi üzerlerine almaya bayılırlar. Gazeteye göre polis cinayetlerle bağlantısına inandığı Walter Wolf adında birini arıyordu. Geçmişte Riviera'da konsiyerjlik yapan bu adamın diğer adı Bertolt Gründgens'ti ki bu da yeni pasaportumdaki

adımdı. Adamın silahlı, tehlikeli ve Alman olduğuna inanılıyordu. Polisin bundan da hoşlanacağından emindim.

Polis, taktığım gözlük de dahil, eşkâlimi doğru vermişti. Bernie Günther ismi hiçbir yerde geçmiyordu, ne fark ederdi ki? Herhangi bir evrakım olmadığından o ismi kullanmak gibi bir seçeneğim yoktu. Gazetede resmim olmasa da arabamın plakasını verdiklerinden, Citroën'den en kısa sürede kurtulmam gerekecekti. Yüz kilometre kuzeydeki Dijon'a ulaşabilirsem, oradan otobüs ya da trenle kuzeydoğudaki başka bir yere, hatta Almanya'ya gidebilirim diye düşünmüştüm. O sırada Fransa'nın hâlâ uykuda olan o bölgesindeki polislerin kahve ve sigarayla meşgul olduğunu düşünmek için haklı nedenlerim vardı. Dijon'a daha hızlı gidebileceğim N7 yerine, Chagny ve Beaune'dan geçen manzarası daha güzel D974'ten gitmenin daha emniyetli olacağını da düşünmüştüm. Burası Burgonya'nın merkeziydi, dünyanın en güzel ve pahalı şarapları burada yapılırdı. Nice'teki Hotel Ruhl'da, Erich Mielke'nin o şarapların tadını çıkardığından şüphem yoktu. Dijon'dan önce durmaya niyetim olmasa da Nuits-Saint-Georges'da bir eczane gördüğümde durup göz damlası aldım, çünkü gözlerim feci sızlıyordu. Bir şişe Burgonya kırmızı şarabı da olsa fena olmazdı; hiç değilse gözlerimin rengindeydi.

Arabada gözlerime damlayı damlattıktan sonra tekrar yola çıkacaktım ki dikiz aynasından jandarmayı gördüm; yavaşça arabama doğru yürüyordu ve bana bir şeyler soracağı belliydi. Durdum. Yapılabilecek en büyük hata marşa basıp kaçmaktı.

Üniformalılar lastiklerin çıkardığı sürtünme sesini –bu ses onları saklayacak bir şeylerin olduğuna ikna eder– ve torpido gözündeki tabancaları sevmez. Yerimde olabildiğince serinkanlılıkla oturmaya devam edip yanıma gelmesini bekledim. Camı açtım ve o eğilirken ben de yukarı baktım.

"Tabelayı görmediniz mi?"

"Şey, hayır gözümde bir sorun var, eczanede durup göz damlası aldım." Hikâyemi desteklemesi için ona göz damlamı gösterdim.

"Tabelayı okusaydınız, bu yolun on metreden dar olduğunu bilirdiniz, bayım. Bugün ayın on sekizi; buraya sadece plakası çift sayılı araçlar park edebilir. Sizin plakanızsa tek sayı."

Bir polis olarak ben de zamanında pek çok saçma sapan kanunu uygulatmak zorunda kalmıştım. Almanya'da bir baca temizleyicisinin eve girmesine izin vermek yasaktı; gece piyanonuzu akort ederseniz hapse atılırdınız ama bu da öyle salakça bir kuraldı ki gülmemek için kendimi zor tuttum. Onun yerine en düzgün Fransız aksanımı kullanarak özür dileyip gitmek üzere olduğumu söyledim. Böylece tekrar yola çıksam da Fransız aksanım zannettiğimden çok daha beter olduğundan, jandarmanın benimle Mavi Tren'de cinayet işleyen kaçak Alman arasında bağlantı kurmasının çok sürmeyeceğini anladım. İstediğinde Fransız polisi çok iyiydi; nihayetinde kalabalıktılar. Kimi zaman Fransa'daki polis sayısının asalet unvanlarından bile fazla olduğunu düşünürdüm. Ayrıca onların aranan bir Alman kaçağı yerine, sadece aranan Vichy savaş suçlularını yakalama kabiliyetlerini

sorgulardım. Tabii önce bunların gerçekte var olduğunu kabul etmek gerekirdi. O yüzden dönüp jandarmanın gözü önünde Nuits-Saint-Georges'un güneyine doğru gittikten sonra, başka bir yol bulup tekrar kuzeye döndüm.

On kilometre sonra Gevrey-Chambertin'a vardığımda demiryolu istasyonunun tabelasını görünce arabamı nedendir bilmem Rue Aquatique adı verilmiş bir kayın ağacı korusunda bıraktım. Yol bir kilometre kadar kupkuru görünen bir üzüm bağından geçiyordu ve burası ancak çölle kıyaslandığında yeşil sayılabilirdi! Arabayı istasyonun önünde de bırakabilirdim, fakat peşimdeki polislerin işini kolaylaştırmak istemedim. Çantamı alıp tabelalara bakarak batıya doğru yürüyüp bir üzüm bağını daha geçtim. İç karartıcı bir yerdi. Böyle bir yerden öyle güzel şarapların çıkması olur şey değildi. Gevrey-Chambert'de sonu gelmez üzüm bağları ve nadiren kuş gördüğünüz engin bir semadan başka bir şey yok gibiydi. Burası bende resim yapmaktan ziyade kendimi öldürme isteği uyandırdı. Van Gogh'un kulağını kesmesine şaşmamak gerek; burada kalsam muhtemelen ben de aynısını yapardım.

Güneş bulutların arkasında kaybolurken yağmur çiselemeye başladı. Dijon'a bilet alıp boş bir platformda oturdum. İstasyon İlk Cumhuriyet'ten beri hiç değişmemişe benziyor, mutfak kapısının dışında asılı çamaşırlar bile epeydir oradaymış gibi duruyordu. Neyse ki trenler hareket edebiliyordu. Gelip geçen birkaç taneden sonra nihayet trenim geldi ve bindim. Ancak vagon camında kendimi gördükten sonra görüntümün ne büyük bir deza-

vantaj olduğunu fark edebildim. Tabiatın boşluktan daha fazla nefret ettiği bir şey varsa, o da yağmur yağarken içeride güneş gözlüğü takan bir adamdı. Onları takmaya devam edersem, görünmez adama benzeyip sadece biraz daha az dikkat çekecektim. Çıkardığımdaysa kara gölün canavarından bir farkım kalmayacaktı. Trendeki kişiler, bana kısa süre önce bir yakınını kaybetmiş ya da Nürnberg mahkemelerinde Hermann Göring'le yan yana durmuş biri gibi bakmaya başlamıştı. Gözlüğü çıkarmaya karar verdim; kim bilir fazladan ışık belki de gözlerimin akına iyi gelirdi; onlara zararı olacağını zannetmiyorum. Bir sigara yakıp dumanının harap sinirlerimi az da olsa yatıştırmasını sağladım. Hatta güdük bir kadınla yanında oturan basık burunlu çocuğuna bakıp tebessüm etmeyi başarmış bile olabilirim. Kadın tebessüme karşılık vermedi ama böyle görünen bir çocuğum olsa benim de yüzüm gülmezdi. Çocuğun kişinin istikbali olduğunu söylerler. Bu doğruysa, kadının fazla şansı yoktu.

Her şeye iyi tarafından bakmaya çalışarak, artık araba kullanmak zorunda olmadığımdan yorgun boynumu ve omuzlarımı dinlendirebileceğimi söyledim kendime; böylece kendimi normal hissedip gözlerimi de dinlendirebilirdim. Gözlerimi kapattım ve ilk defa sızlamadılar. Hatta otuz dakika kadar uyudum ki bu sürede tren Dijon'a vardı ve epey dinlenmiş olarak uyandım. Saint-Raphael'de trenden atladığımdan beri kendimi en iyi hissettiğim an buydu. Gerçi bu his uzun sürmedi. Trenden inip ana salona girdiğimde, Fransa'da nadir sayılacak şekilde birkaç polis gördüm. Güneş gözlüğü-

mü çıkardığıma memnundum, çünkü bu kirli cam çatının altında daha fazla dikkat çekmekten başka işe yaramazdı. Polisler trenle gelen kişilerle ilgili değildi; Lyon'dan gelen ve Strasburg'a giden trenlerin uğradığı platformlarda bekliyorlardı. Mantıklıydı ve onların yerinde olsam, muhtemelen ben de aynısını yapardım: Strasburg sadece birkaç saat uzaktaydı ve Alman sınırına birkaç kilometre mesafedeydi. Eli kulağındaki Roma Anlaşması'na göre belki de daha yakındı ve şu an Dijon'da bulunan aklı başında her Alman kaçağın gideceği yer de orasıydı.

Yağmur kesilince dışarı çıkıp istasyonun karşısındaki parkta oturarak bir sonraki adımımı hesaplamaya başladım. Yakındaki bankta oturan bir serseriyi görünce, bir kez daha kanuna itaat eden vatandaşların arasında serbestçe dolaşmak istiyorsam, onlar gibi görünmem gerektiğini ve bunun için de öncelikle gözlerimin saygıdeğer biri gibi görünmesinin şart olduğunu anladım. O yüzden tek temiz gömleğimi giyip Rue Nodot üzerinde bir gözlükçüye denk gelene kadar yürüdüm. Biraz düşündükten sonra gidip o serseriyi buldum ve bana yardım etmesi karşılığında ona iki yüz Frank teklif ettim. Bilahare güneş gözlüğümü takıp Rue Nodot'taki gözlükçüye geri döndüm.

Gözlükçü güler yüzlü, sevecen, kolları gayet güzel beyaz ceketine kısa gelen bir adamdı. Burnunun ucundaki gözlüğü çerçevesiz ve neredeyse görünmezdi ki bu, elde etmek istediğim şeyin tam zıddıydı. Mermer raftaki sümbül, havadaki antiseptik kokusunu dağıtmak için elinden geleni yapıyordu.

"Gözlüğümü kaybettim," dedim. "Bana acilen yeni bir tane lazım. Elimde sadece bu reçeteli güneş gözlüğü var ki onsuz uzağı göremiyorum. Bu havada bunlarla dolaşamam." Gülümsedim. "O yüzden yardımcı olabileceğinizi düşündüm."

"Elbette... Nasıl bir model arıyorsunuz, mösyö?"

"Güneş gözlüğüm gibi kalın çerçeveli olsun. Elinizde varsa, kaplumbağa kabuğu ya da siyah olabilir."

Gözlükçü Mösyö Tilden, gülümseyip içi koyu renk çerçeve dolu birkaç çekmece açtı. Groucho'nun yatağının başucundaki masaya bakmaktan farklı değildi.

"Bu çerçevelerin tümü kalındır," dedi ve birini seçip yeşil bir bezle çabucak sildikten sonra bana verdi. "Bunu deneyin."

Güneş gözlüğümle aynıydı. Camları beyazdı ve tam aradığım şeydi. Aynaya dönüp güneş gözlüğümün yerine onu takarken Mösyö Tilden'in kanlı gözlerimi görmemesine dikkat ettim. İdealdi. Geriye onu çalmak kalıyordu. Tam o sırada işbirlikçim kapıdan içeri girdi.

"Bana bir gözlük lazım," dedi asabi bir tavırla. "Eskisi gibi göremiyorum. En azından ayık olduğumda." Bir süre akıcı konuştuğu bir lisanmış gibi Snellen göz tablosuna baktıktan sonra usulca geğirdi. Dükkânı saran içki ve belki de çok daha kötü bir şeyin kokusu karşısında sümbül bile pes etmişe benziyordu. "Gazete okumayı severim. Dünyada olup bitenlerden bihaber kalmak istemiyorum."

Serseri, zavallı gözlükçünün müşterisi olamayacağından, Mösyö Tilden adamı dükkândan çıkmaya

ikna etmek için cebelleşirken ben de gözlüğümün çerçevesini değiştirip çekmeceyi kapattım ve özür dileyerek, serseriden rahatsız olmuş gibi dışarı çıktım. Parka döndüm ve birkaç dakika sonra gelen serseriye paranın kalanını da verip teşekkür ettim.

Bir başka dükkânda kafamdaki seyrelen sarı saçları örtmek için bir bere alıp birkaç dakika içinde gerçek bir Fransız gibi görünmeyi başardım. Artık tek yapmam gereken şahsi temizliğime özen göstermeyi bırakıp katılmadığım bir savaş için madalya almaktı!

Tren istasyonuna dönüp emniyetli bir mesafeden Strazburg tren platformunu izlemeye başladım. Polisler herkesin kimliğine bakıyordu; bere ve gözlükle bile böyle bir kordondan sıyrılmam mümkün değildi. Benzer seviyede bir güvenliğin Strazburg'da da beni beklediğinden emindim. Oysa Fransız polisinin denetimini atlatmanın bir yolunu bulmam sadece birkaç dakikamı aldı. İlginçtir ama kuzey yönünde bir saat uzaklıkta bulunan Chaumont'a giden trenlerde polis kontrolü yoktu. Neden oraya gitmeyeyim diye düşündüm. Oradan da bir trenle Nancy'ye gidip akabinde otostopla Alman sınırındaki Saarbrücken yakınlarında bir yere varabilirdim. 1940'ta Hitler'in Maginot Hattı'na doğrudan saldırmaktansa etrafından dolaşmanın daha iyi olacağını anlaması sadece birkaç dakika sürmüştü. Her şey ortadaydı. O zaman da öyleydi. Fransızlar böyledir. Bilet gişesine gidip Chaumont trenine bir bilet aldım.

YİRMİ İKİ

Nisan 1939

"Bahçıvan testereyle odun kesiyorsa ve o ses yüzünden silah sesi duyulmadıysa, nişancı Villa Bechstein'ın çatısından indiğinde tüfekle görülme riskine girmiş olmaz mıydı?" diye sordum.

Kaspel bizi arabayla Unterau, Gartenauer Insel'deki P-Koğuşu'na götürüyordu. Başını iki yana salladı.

"Evet, gözden kaçacak türde bir şey değil," diyerek itiraf etti Kaspel. "Ayrıca çatıdan Rolf Müller haricinde biri inse, bahçıvan bunu mutlaka fark ederdi. Bunu kendisi de söyledi. Tabii işbirliği yapıyorlarsa, o vakit işler değişir."

"Hayır, o da hiç aklıma yatmıyor."

"Epey emin konuşuyorsun. Neden?"

"Bir zaman sonra böyle şeyleri hissetmeye başlarsın, Hermann. Her ikisi de sorularıma cevap verirken gergin değildi. Sorguladığım şahitlerin

büyük kısmının işin içinde olup olmadığını birkaç saniyede anlarım. Ya sen?"

"Komiser sensin, ben değil."

"Bir adamın masum bir şahitken bir numaralı şüpheliye dönüşmesi sadece beş saniye sürer. Doktor Jekyll bile bu kadar kısa sürede değişemez." Başımı iki yana salladım. "Ben tüfeği çatıda bırakıp kaçardım. Şimdiye çoktan sınırı geçmiş, Avusturya'da bir yerde saklanıyordum. RSD'nin saldırıdan hemen sonra tüm civarı aradığını söyledin. Tüfekli birini görseler tutuklarlardı ve ben de şu an dağ havası almazdım."

"Tüfeği Villa Bechstein'ın çatısında bıraksaydı bulurduk. Oysa mermi kovanı haricinde hiçbir şey bulamadık."

"Belki de çatıdan ormana fırlatıp daha sonra aldı. Ya da karın altında kalmıştır. Veya... Ne bileyim..."

"Öyleyse Villa Bechstein civarının da aranması gerekiyor. Unterau'ya varır varmaz bunu halledeceğim." Kaspel durdu. "P-Koğuşu'na niye gidiyoruz ki? Kızların tümü Fransız ya da İtalyan. Üstelik hepsi fahişe. Bize hiçbir şey söylemezler."

"Belki... Belki de öyle olmaz. Konuşma işini bana ve Heydrich'in parasına bırak. Fahişelerle konuşmayı severim. Çoğunun Berlin'deki Humboldt Üniversitesinden alamayacağın türde bir diploması vardır."

Dağın eteğine varınca Avusturya sınırı ve Salzburg'a dönüp, Tanrı tarafından insanların, en azından büyük bölümünün kendisini âciz ve önemsiz hissetmesi için tasarlanan bir arazide kıvrılarak

akan Ache Nehri boyunca uzanan düz bir yoldan kuzeye devam ettik. İnsanlar belki de bu yüzden kilise yapıyordur; Tanrı soğuk bir dağın zirvesinden ziyade sıcak bir kilisenin içinde daha dostane ve duaları dinlemeye meyillidir. Üstelik kış mevsiminde pazar günleri kiliseye gitmek çok daha kolaydı. Tabii Hitler'seniz durum değişir. Havaya odun dumanı ve yanından geçtiğimiz Hofbrauhaus'un bacasından gelen şerbetçiotu kokusunun karışımından oluşan bir koku hâkimdi. Yeşil kepenkleri ve gururlu mavi bayraklarıyla, hiçbiri Nazi bayrağı değildi, büyük sarı bina kümeleri bir birahaneden çok muhalefet partisinin merkezine benziyordu, gerçi Almanya'da bira siyasetten bile fazla olup din seviyesindeydi. En azından benim gözümde.

"Diğer mesele de Rolf Müller. Bence birahanede birkaç kez, birilerinin Bormann ve adamlarının ölmesini istediğine dair bir şeyler söylediğini işitti. İsimlerini söylemek istemedi ki bu kişiler onun doktor randevusunu duyan kişiler de olabilir."

"Öyleyse iyi ki onu Rattenhuber ya da Högl değil de sen sorguladın, aksi takdirde şu anda adamı Türken Inn'in altındaki bir hücrede döverek ağzından isim almaya çalışıyorlardı."

"Söylediğin yer Hitler'le Bormann'ın evlerinin arasındaki eski otel değil mi, yanılmıyorsam RSD karargâhı da orası?"

"Evet. Orada bir masam var. Ama elimden geldiğince Bormann'dan uzak durmaya çalışırım."

"Gerçekten de ağzından isim almak için o adamı döverler miydi?"

"Führer'in güvenliği adına yapmayacakları şey yoktur." Omuz silkti. "Ona biraz daha yüklenmek bize zaman kazandırabilir. Bruno Schenk işe yarar isimler sunarsa, Müller'den onlara bakmasını isteyip listeyi kısaltabiliriz. Hiç belli olmaz."

"Şimdiye kadar kaba kuvvetle iş halletmeyi hiç denemedim," dedim. "Führer'in güvenliği gibi yüce bir amaç uğruna olsa bile."

"Ciddiye almıyormuş gibi söylüyorsun."

"Ben mi? Bunu da nereden çıkardın, Hermann? Tanrı Führer'i korusun! Tek diyeceğim budur." Gülümsedim, çünkü ilk kez, Berlin'deki solcular arasında yaygın olsa da, Berchtesgaden'da tehlikeli olan o ikinci bir yorumu eklemekten kaçınmıştım: Tanrı Führer'i koruyup bizden uzak tutsun.

"Bak Günther, Naziler ve yapabileceklerine dair saf iyimserliğimi kaybetmiş olabilirim ama Yeni Almanya'ya inanıyorum. Bunu bilmeni isterim."

"Bana söylediğin yere baktığımda Yeni Almanya'da yolsuzluğun en az eskisi kadar yaygın olduğuna dair bir izlenime kapıldım."

"Arada önemli bir fark var. Artık kimse bizi itip kakamıyor, ne Fransızlar ne de İngilizler... Alman olmak tekrar bir anlam ifade etmeye başladı."

"Yakında yeni bir Avrupa savaşı anlamına da gelecek. Bunu Hitler de biliyor. Bence yeni bir savaş istiyor, çünkü buna ihtiyacı var."

Kaspel cevap vermeyince konuyu değiştirdim. "St. Leonhard bu yol üzerinde değil mi?"

"Evet. Neden sordun?"

"Çünkü St. Leonhard'da Schorn Ziegler adında bir misafirhane var. Söyleyecek işe yarar bir şeyler

bulduğumda orada Heydrich'in adamı Neumann'a söylemem gerekiyor. Böylece Martin Bormann'dan habersiz buradaki mevzuları Generale bildirmiş olacak."

"Orayı biliyorum. Unterau'dan yedi sekiz kilometre ileride. Aileler yaşar. Yemekler güzeldir." Biraz sustuktan sonra ekledi: "Peki ona ne söyleyeceksin?"

"Tamamıyla ruh halime bağlı." Kol saatime bakıp iç çektim. "Otuz saattir ayaktayım ama damarlarımda kan yerine parlak plazma akıyormuş gibi hissediyorum. İşerken neredeyse Aziz Elmo'nun ateşini görmeyi bekledim. Gece, Almanya aleyhine ağzına geleni söyleyen bir kâbus haline gelebilirim. Bu ilaç insanı boşboğaz yapıyor. Heydrich ya da onun kara elfleri ve cüceleri yakınımdayken buna dikkat etmen lazım. Daha önce de dediğin gibi büyülü dağın en büyük esrarı, kendimi heba etmeden önce bu davayı nasıl çözeceğimdir."

Ache üzerindeki bir gölde bulunan Gartenauer Adası ağaçlar ve hemen nehrin kıyısındaki manastırı andıran gri granit bir binayla kaplıydı; adanın batısında küçük, taş bir köprüyle ulaşılan sık bir orman mevcuttu. Köprünün karşısında ve dar bir patikanın birkaç yüz metre ilerisinde, sık ağaçlar tarafından tümüyle örtülmüş, mavi kepenkli, uzun, tek katlı, kirli beyaz, ahşap bir kulübe vardı. P-Koğuşu burasıydı ve karda tümüyle gizlenmişti ki bence Bormann'ın asıl tercihi de buydu. Ne gösteri yapan süslü kızlar, ne işaretler, ne müzik, hatta ne de renkli ışıklar vardı. İçeride olup bitene dair hiçbir belirti yoktu; şimdiye kadar gördüğüm en sıradan genelevdi. Küçük bir otoparka park edip

arabadan indik. Tam içeri girecektik ki küçük bir kamyonet çakıltaşlarını savurarak geldi ve dört işçi araçtan indi. İkisinin elinde termos olsa da aldığım kokular kahveden daha sert bir şey içtiklerini gösteriyordu.

"Bu saatte mi geliyorlar?" diye sordum. "Tanrım, daha öğlen bile olmadı."

"P&Z'de çalışanların vardiyası farklı zamanlarda biter. Bunlar muhtemelen gece vardiyasındaydı."

"Buraya birkaç cevap almaya geldim ve bu adamların arkasında sıraya geçecek değilim." Rozetimi çıkarıp kaldırdım. "Polis," dedim. "Bir saat sonra gelin beyler, çünkü bu fahişelere birkaç soru sormak istiyorum. Bunu yaparken de sizin balık çorbası kokunuzu almak istemiyorum."

"Yerinde olsam bunu yapmazdım," dedi Kaspel. "Bu adamlar kadınlar için gelmiş. Fark etmediysen söyleyeyim, burası gözlerden ırak bir yer. İnsanlar kolayca kaybolabilir."

İyi bir tavsiyeydi ve normal şartlarda, özellikle kaba kuvvet kullanmamakla ilgili söylediklerimden sonra kabul ederdim. Fakat kamyonetten inen adamların geri dönmeye hiç niyeti yoktu; dahası bana ve rozetime burun kıvırarak baktılar. Onları suçlamıyordum. Başka bir zaman olsa gidip başka vakit gelirdim ama bu sefer durum farklıydı. İşçilerin en irisi yere tükürdükten sonra çenesini elinin tersiyle sildi.

"Gitmiyoruz," dedi. "On beş saattir çalışıyoruz ve biraz eğlenmeye geldik. Bence sen gitsen daha hayırlı olur. İstersen siyahlı arkadaşına sor. Bizimle kızlar arasına SS bile giremez."

"Evet, tahmin edebiliyorum," dedim. "Şansınıza bu lafların kaynağının siz değil, bira ve *schnapps* olduğunu da biliyorum. Bazen ben de böyle laflar ederim. Ayrıca seninle konuşurken bundan başka arkadaşa ihtiyacım yok, Fritz." Walther tabancamı çıkarıp horozunu çektim ve önceden ağzına sürdüğüm mermiyi ateşledim. Otomatik tabanca elimde canlıymış gibi sıçradı. Walther PPK varken kimin köpeğe ihtiyacı olurdu ki? "Kamyonete dönüp sıranızı beklemezseniz, kafanızda ek bir delik daha olacak. Sakın yapmayacağımı zannetmeyin. Dün sabahtan beri uyumadım ve Kayser'den bile kötü karar verebilirim. Birini vuralı sadece altı ay oldu, fakat seni vurdum diye uykularımın kaçacağını hiç sanmıyorum."

İşçiler homurdanarak dönüp kamyonetlerine bindiler. Birinin piposunu yakması hayra alamet-ti. Pipo içenler aklı başında, makul insanlardır; pipo içen biriyle kavga edeceğimi hayal bile edemiyorum.

İkaz ateşim iki kızın genelevin kapısına çıkmasına sebep oldu. Hiç değilse fahişeye benziyorlardı. Biri en fazla yirmi yaşındaydı ve gri astragan ceket ve topuklu ayakkabı haricinde pek bir şey giymiyordu. Ceketin altına giydiği Alman milli takımının siyah şortu ilginç bir seçimdi; anlaşılan yaşadığı ülkeye sadakatini göstermek istemişti. Yaşı daha büyük olanın üzerinde Kızılhaç görevlisi paltosu vardı ama mavi iç çamaşırları ve Moskova Devlet Sirki'ne yetecek miktardaki kırmızı ruju beni doktor olmadığını düşünmeye sevk etti. Keyifsizliğini gizlemeyi beceremeyen Kaspel, kızların arasından kibarca

geçip içeri girince botlarımdaki karları temizleyip onu takip ettim.

Girişte birkaç eski püskü sandalye, kuyruksuz bir piyano, muşamba yerde tel tel olmuş bir halı ve içinde likör şişeleriyle bir vitrin, müşteriler için birkaç duş ve küflü zeminde de sabun parçaları vardı. Mekân leş gibi sigara ve ucuz parfüm kokuyordu. Sandalyelerin ortasında kocaman bir odun sobası duruyordu. Kulübe hiç değilse sıcaktı, mekânı işleten suratsız kadından daha sıcak olduğu kesin. Kadının genelev patronunu andıran bir yanı olmasa da müşterileri de doğru düzgün bir genelevin nasıl olması gerektiğini ancak Münih başpiskoposu kadar bilebilirdi. Diğerlerinden farklı olarak kadın kalın yün elbise, beyaz yakasız gömlek, geleneksel yeşil kadife yelek giyip bej renkli bir şal takmıştı, ama buranın idaresinin onda olduğunu anlamamın asıl nedeni koltuğunun altında gördüğüm ve içi bisküvi yerine parayla dolu olduğunu tahmin ettiğim Tet bisküvi kutusuydu. Gözleri fıldır fıldırdı ve onları görür görmez sorularımın tüm cevaplarının bu kadında olduğunu anladım. Kimi zaman, akıllıysanız, sormayı aklınızdan bile geçirmediğiniz soruların cevaplarını duymak daha iyiydi. Platon bu tür bir sohbeti tasvip etmeyebilirdi ama Alex'te işe yaradığına şüphe yoktu.

YİRMİ ÜÇ

Nisan 1939

"Adın ne yakışıklı?" diye sordu kadın.

"Günther. Bernhard Günther. Bu da RSD'den Yüzbaşı Kaspel."

"İçim rahatladı. Ben de seni kovboy zannetmiştim. Neden ateş ettin kovboy?"

"Beni Martin Bormann gönderdi," dedim. "Müşterilerin epey sabırsız tiplerdi ve sırada beklemeye alışık biri olmadığımı anlamak istemediler. Ben de kendimi onlara bir açıklama yapmak zorunda hissettim." Omuz silktim. "Kamyonetlerine bindiler. Onlara bir saat beklemelerini söyledim."

"Ne kadar düşüncelisin." Bir sigara yakıp dumanını bana üfledi ki rahatsız oldum diyemem. "Pervitin kıtlığı yüzünden hepsi biraz asabi. Buradakilerin tercihi odur. Bana göre fakirlerin kokaini."

"Duydum."

"Seni buraya Martin Bormann gönderdiyse, demek ki Flex gelmeyecek. Üstelik efendisinin payını almak için çok daha erken gelirdi."

"Doktor Flex artık gelemeyecek, çünkü öldü. Biri onu başından vurup öldürdü."

"Daha neler?"

"Ciddiyim. Cesedini gördüm. İnan bana hiç de hoş bir manzara değildi. Kafasının yarısı uçup beyni yere saçılmıştı."

"Hımm."

Kadın Flex'in ölümünden hiç konuşmadığı gibi yüz ifadesinden de bir şey anlamak mümkün değildi. Anlaşılan onu özlemeyecekti. Özleyecek birine de hâlâ denk gelmemiştim.

"Sen de en az Flex kadar uzunsun, değil mi?"

"Kurmay başkan yaveri için çalışmaya başlayana kadar çok daha kısaydım. Birkaç hafta önce ismim Somurtkan'dı ve kazma taşıyıp altı erkek kardeşime bakıyordum. Ne zaman biri Somurtkan dese, dönüp bakıyordum."

"Buralarda çok olan şeyler. Oysa doktoru kastettin, değil mi? Somurtkan sürekli surat asar ve başının çaresine bakardı."

"Dediğim gibi doktor öldü. Ayrıca o kadar da zeki değilim. Sadece en meraklı benim ve bir hayli asabiyim."

"Daha beterlerini de gördüm. Gördüğün gibi bu yerel cücelerden bazıları sert oynamayı sever. Çoğunlukla icabına bakıyorum." Yeleğini açıp altındaki otomatik tabancayı görmemi sağladı. "Gördüğün gibi gerektiğinde tam bir kötü üvey anne olurum."

"Ona ne şüphe!" dedi Kaspel.

"Senin kadar nazik değil," dedi kadın bana dönerek. "Üniforma yüzünden olmalı."

Omuz silktim. "Yüzbaşı Kaspel mi? Maalesef o hep doğruyu söyler. Tıpkı sihirli aynanın kölesi gibi. O yüzden ona ne soracağına dikkat et. Cevabı hoşuna gitmeyebilir majesteleri."

"Bundan böyle ödemeyi sana mı yapacağım?"

"Buraya ödemeler için gelmedim Frau..."

"Lola," dedi. "Bana Azgın Lola derler. Marlene Dietrich gibi, duymuşsundur."

Fakat benzerlik orada bitiyordu. Aşırı makyaj yüzünden balmumundan bir portakala benzeyen suratına gülerek onu kızdırmak istemediğimden sadece başımı salladım. Müşterilerine silah çekip Bormann'ın ismini kibirli bir parti üyesi gibi bolca kullandıktan sonra, ondan bilgi almak istiyorsam, nazik davranmaya devam etmekte fayda vardı. Führer onun adına ifa edilen o kadar çok merhametsiz verimlilikle çevriliydi ki belki de buna denge getirmek benim gibi birine düşüyordu. Kaspel'in aksiliğini durdurma umuduyla ona bir bakış attım. Lola en güzelleri olmasa da onların kraliçesiydi ve onunla konuşmam gerekiyordu.

"Tabii ki," dedim. "Bilirim. *Mavi Melek* en sevdiklerimden biridir."

"O zaman doğru yere geldin, Herr Günther. Uslu çocuk olursan, dizine oturup şarkı söylemem bile mümkün."

Buna da gülmemeyi başardım; Kaspel hislerini gizlemekte benim kadar başarılı değildi. Kadını kızdırmadan onu derhal başımdan savmam gerekiyordu. Kirli pencereden gördüğüm kadarıyla yine kar yağmaya başlamıştı. Vazgeçmeyen P&Z işçileri hâlâ gitmemizi bekliyordu. Bir yanım çoktan orma-

nın içindeki bu aşk kulübesine kısılıp kalan kızlara acımaya başlamıştı bile. Hiç değilse, Pamuk Prenses yedi cücelerle yatmak zorunda kalmamıştı. En azından okuduğum nüshada öyleydi.

"Baş başa konuşabilir miyiz?" diye sordum kadına.

"O zaman ofisime gidelim."

"Yüzbaşı Kaspel arabaya göz kulak olur musun?" dedim. "Kamyonetteki şerefsizlerin lastiklerimize bir şey yapmasını istemem."

"Cesaret edemezler."

"Sen öyle zannet."

Muhtemelen itiraz etmeyi düşündüğünden önce kaşlarını çatsa da, ardından beni Berchtesgaden'a gönderen adamın şöhretini hatırladı. "Tamam," diyerek dışarı çıktı.

Lola beni yatağı, duşu ve tuvaleti olan bir odaya götürüp kapıyı kapattı. Duvarda bazı dini yazılar vardı; bunlardan ve aksanından İtalyan olduğunu çıkardım. Yatağın yanındaki masada bir kâse dolusu Gummis marka prezervatif vardı ve böylece talep yoğun olduğunda bazı müşterilerle kendisinin ilgilendiğini anladım. Tek sandalyeye oturdum; o da yatağa oturup sigarasını bitirdi. Anladığım kadarıyla ofis kısmı pencere kenarındaki metal masa ve dosya dolabından ibaretti. Hatta eski bir telefon bile vardı. Bu arada Kaspel de arabaya geri dönüyordu.

"Onun kusuruna bakma," dedim. "Pek von Ribbentrop sayılmaz."

"Diplomat olmadığını kastediyorsan haklısın. Gerçi Ribbentrop'un da pek diplomasi ustası olduğu söylenemez. Sen farklısın. Chamberlain'in,

Hitler'in taşaklarını yalamaya geldiği eylül ayında işimize yarayabilirdin. Her şey farklı sonuçlanabilirdi. Ben İtalyan'ım ve biz herkesin mutlu olmasını isteriz. O yüzden bizde Mussolini var. Hiç değilse o, Almanlardan farklı olarak faşizmden keyif alıyor."

"Demek bir süredir Berchtesgaden'dasın."

"Bir yıl kadar. Ancak daha uzunmuş gibi geldi, özellikle de kar yağdığı zamanlarda. Kazandığımızın yarısı bize kalır, diğer yarısını da Flex kira bedeline sayarak alırdı. Bu çöplüğün böyle bir kirası olması mümkün değil ya neyse. Umarım oranları değiştirmeye gelmedin."

"Buraya hiçbir şeyi değiştirmeye gelmedim. Bak Lola, seninle açık konuşmadım. Ben Berlinli bir komiserim. Dedektif yani. Buraya Dr. Flex cinayetini soruşturmaya geldim ve bana yardım edebileceğini umuyorum."

"Öldüğüne sevindim ama bunun haricinde sana ne diyebilirim bilmiyorum, Herr Komiser. Karl Flex orospu çocuğunun önde gideniydi ve kesinlikle o mermiyi hak etmişti. Umarım birkaç saatten az acı çekmemiştir."

"Çok sert konuşuyorsun, Lola. Lütfen sözlerime kulak ver ve onun kimin adına çalıştığını dikkate alarak sözlerine dikkat et."

"Umurumda değil. Buradan bıktım usandım. Beni tutuklayıp hücreye atsan da sözlerimi değiştirmem. Tabii ki yapmazsın, çünkü hiç kimse diyeceklerimi duymak istemez. İlk başta Bormann buranın inşa edilmesini emrettiğinde sadece yüzde yirmi beşini onlara veriyorduk. Ama üç ay kadar önce Flex artık yarısını vereceğimizi söyledi. İtiraz

ettiğimizde de beğenmiyorsak Bormann'a gitmemizi söyledi. Oysa bunu yapmamız mümkün değil. Berchtesgaden'a bile gidemiyoruz. Bir kez gitmeye kalktığımızda halk az kalsın bizi taşa tutuyordu. Alman olmadığımızdan, haliyle çok göze batıyoruz ve denetlenmemiz daha kolay. Flex onun dediklerini yapmak haricinde bir seçeneğimiz olmadığını biliyordu. Canı ne isterse yapmaya mecburduk."

"Peki canı kızlarla yatmak da istiyor muydu?"

"Aslında sadece bir kızla. Renata Prodi."

"Mümkünse onunla konuşmak istiyorum."

"Konuşamazsın, çünkü gitti. Doktor onu Milano'ya gönderdi, çünkü Flex'ten ona belsoğukluğu bulaştı. Param olsa, ben de ilk trenle eve dönerim ama yok."

"Hastalık ondan mı bulaştı?"

"Yüzde yüz diyebilirim."

"Bu ne zaman oldu?"

"Birkaç gün önce. Az kalsın kapatılıyorduk. Doktor hepimize gümüş proteinate verdi." Öne doğru eğilip masanın çekmecesini açarak, Flex'in özel eşyaları listesinde gördüğüm Protargol'u çıkardı: Düşünceli Karl Brandt tarafından çalınan ilaç. "Aslında lüzum yoktu, çünkü sadece Renata'ya bulaştı. Ayrıca o tüm müşterileriyle Gummis kullanırdı. Flex haricinde. Takmama konusunda ısrar ederdi ki böyle bir adama itiraz edemezdi. Çok adi bir herifti, senin gibi değildi."

"Ben de aynı berbat futbol takımındayım."

"Ama kalben değil. Erkekleri tanırım, komiser. Gözlerinde merhamet var, o yüzden onları kısıp şapka siperinin gölgesinde tutuyorsun ki hiç kim-

se senin diğer cüceler gibi olduğunu fark etmesin. Hayır, sen Avcı Humbert'sın. Kötü cadı sana Pamuk Prenses'i ormana götürüp kalbini çıkarmanı söylese bir domuzun kalbini kutuya koyup üstüne bir de kurdele takarak ona geri götürürsün. Olsaydı, Flex'in kalbi de aynı işi görürdü."

"Parayı almaya hep Flex mi gelirdi?"

"Hayır, bir iki kez diğeri geldi. Schenk adındaki adam. Soğuk nevale. Onun da kötülükte Flex'ten aşağı kalır yanı yok. Düşünmek bile istemiyorum ama galiba Flex'in yerini o alacak."

"Bu evin parası kime gidiyor? Bormann'a mı?"

"Muhtemelen. Bu civarda hazretin bilmediği ya da pay almadığı pek bir şey olmaz. Otellerini, yollarını ve tünellerini yapan işçilerin sayısına bakılırsa, adam milyonlar kazanıyor. Onun da Flex'ten nefret ettiğini biliyorum. Bana öyle geliyor ki kendine hakikaten zorlu bir iş bulmuşsun, Herr Günther."

"Evet, ne demezsin. Mahzuru yoksa kızlarla konuşmak istiyorum."

"Ciddi misin? Kızlardan birinin onu vurduğunu düşünmüyorsun herhalde? Ne hayal gücü ama!"

"Hayır ama bunu yapan adamla yatmış olabilirler. Haksız mıyım?"

"İnan bana zamanını boşa harcarsın. Öncelikle benim gibi değiller. Çoğu daha çocuk ve konuşmaktan korkar. Sadece iki kızın Almancası iyi."

"Ne yani, kızların hiçbiri Alman değil mi?"

"Hayır. Bir Südet Çek'le bir Avusturyalı var. Maria. Duyduğum kadarıyla Hitler'in buradan haberi olsa kudururmuş. Burada çalışan Alman kız oldu-

ğunu öğrense daha da kudurur. Sanki onlar mukaddes varlıklar."

"Duymadın galiba, kadınlarımızın vazifesi üstün ırkı üretmek. Tıpkı filmdeki Lola gibi âşık olmak ya da başında silindir şapka, bacağında naylon çorap ve jartiyerle eve en yakın gece kulübünde gösteri yapmak onlara göre değil."

"Demek filmi izledin."

"En sevdiğim film."

Lola başını salladı. "Gerçi para kazanmak için buraya gelen yerel kızlar da yok değil. Hepsini geri gönderdim. Fazladan birkaç kızı Flex fark etmeyebilirdi ama Dr. Brandt'ın gözünden kaçmaz. Tüm kızları o muayene ediyor. İsviçre saati gibi hiç şaşmaz, mutlaka her hafta gelir."

Genelevde duymayı beklediğim son isimdi bu.

"Brandt mı? Sizle Salzburg'dan gelen bir doktorun ilgilendiğini sanıyordum."

"Öyleydi. Bu işin ona göre olmadığına karar verip bir daha gelmedi. Onun işini Brandt devraldı. Biz ona Dr. Cehennem deriz. Bir kez geldiğinde beyaz önlüğünün altında üniforma giyiyordu. Galiba bazı kızlar onu çok seksi buldu."

"İlginç."

"İşin aslı komiser, kızlara zührevi hastalık muayenesi yapmaktan çok daha fazlasını yaptı."

"O da mı bal tutan parmağını yalar diye düşündü?"

"Hayır, çünkü bu tür insani bir şey yaparsa, muhtemelen SS'ten atılır. Demek istediğim, bildiğim kadarıyla üç kez gece yarısı kürtaj yaptı. Parayla tabii ki. Bu adamlar bedavaya hayatta bir şey

yapmaz. İşinin ehli olduğunu söyleyebilirim. Rivayete göre buraya gelmeden önce zihinsel engelli kadınlara ya da Almanlardan çocuk sahibi olan Yahudilere kürtaj yapıyormuş. Onun Hitler'in şahsi doktoru olduğunu söylüyorlar. Acaba Hitler bu yaptıklarını duysa ne derdi?"

"Kim bilir?" İç çektim. "Dr. Brandt'ın kimlere kürtaj yaptığını biliyor musun?"

"Evet ama söylemesem daha iyi olur."

"İçlerinden biri Renata Prodi mi?"

"Düşündüm de evet, o da var."

"Yani muhtemelen babası Karl Flex'ti."

"Muhtemelen."

Derin bir nefes aldım. Dava her geçen an canımı biraz daha sıkıyordu. Gerçi bir dedektifin yürüttüğü soruşturmadan nefret etmesi alışıldık bir şeydi. Oysa soruşturmanın ortasında, en azından benim için, kişinin kendinden nefret etmeye başlaması daha nadir rastlanan bir durumdu. Bu da içimde iyi bir şeyler yapma isteğinin doğmasına neden oldu.

"Nerelisin Lola?"

"Milano. Hiç gittin mi?"

"Hayır, ne yazık ki gitmedim."

"Çok güzeldir. Bilhassa da katedrali. En çok onu özlüyorum." Mendilini çıkarıp gözlerini sildi. "Geri dönmeyi çok isterdim ama anlaşılan, en azından şimdilik, bu meymenetsiz yerde sıkışıp kaldım. Kazandığım tüm parayı eve gönderdim. Seyahat için gereken parayı ancak bir ay sonra toplayabilirim. Fırsatım varken Noel'de dönmem gerekirdi; geçen sene La Befana gelmedi. Noel Baba'nın hem kadın hem de İtalyan olanı gibi düşünebilirsin onu. Yine

de buraya uğramamasına şaşmamalı, ne de olsa kulübede doğru düzgün bir bacamız bile yok. En azından Befana'nın aşağı inebileceği türde değil."

Öğrendiklerimi sindirmek için biraz düşündüm, kafamın içinde düşünceler cirit atarken oda da sessizliğe gömüldü. Neyse ki korktuğum gibi vaktimi boşa harcamıyordum. "Gidersen diğer kızlar ne olacak?"

"Bir şey olmaz. Aneta yerime geçer. Çekoslovak olmasına karşın Almancası çok iyi, çok da becerikli. Yaz başında buradaki kızların yerini alacak yeni kızlar getirecekler. Ayrıca Dr. Cehennem hakkımdaki gerçeği öğrenmeden gitmek istiyorum."

"Sakın bana söyleme, Lola. Almanya'da bu aralar gerçekleri başkalarıyla paylaşmak hiç iyi bir fikir değil. Geçmişte çenem çok düşüktü. Son zamanlardaysa Cebrail bana John adında bir oğlum olacağını haber vermiş gibi sersemlemiş haldeyim. Böyle yaşamak daha emniyetli."

"Daha önce de söyledim. Bakışlarında merhamet var. Aziz resimleri seni kandırmasın. Sırf göstermelik koydum. İşin aslı Yahudi'yim."

"Öyleyse mutlaka ilk fırsatta git. Eve dönmek için kaç para gerek?"

"Yüz Mark yeter. Beni düşünme. Hallederim. Tek temennim bunu savaş başlamadan yapabilmek."

"Yazık" kelimesi ve onun eşanlamlısı diğer kelimeler Reinhard Heydrich'in şeytani sözlüğünde yer almazdı. Adi herifin yufka yürekli ahmağın teki olduğumu düşündüğünü biliyordum. Belki gerçekten de öyleydim. Tam o anda Generalin benimle ilgili fikirlerini haklı çıkarıp bana verdiği paranın bir kıs-

mıyla kendisinden bilgi alabilmek için Lola'ya rüşvet ödediğimi söylemeye karar verdim. Elbette bana o parayı Yahudi bir fahişeye harcamam için vermediğini biliyordum. Dolayısıyla bu da, yaptığımı cömertlikten ziyade direniş eylemi sınıfına sokuyordu. Ona yüz Mark'ı teslim ederken bile, asıl dikkatimi yüzündeki neşe ve rahatlama ifadesi yerine, bu sahneye şahit olsa Heydrich'in ata benzeyen suratında belirecek hiddetin hayaline vermiştim.

"İşte," dedim. "SD'nin sevgileriyle. Soran olursa, bunu Yahudilerden nefret ettiğimden, bir an önce ülkeyi terk etmelerini sağlamak için yaptığımı söylersin."

Lola gülümseyip parayı tabancasının yanındaki küçük cebe koydu.

"Hakkında yanılmadığımı biliyordum, Humbert. Keşke sana daha çok yardım edebilseydim."

"Bilakis beklediğimden çok yardım ettin."

"Emin misin?"

"Evet. Kimi zaman bu işin özü burnunun ucundaki şeyi görebilmekten ibarettir."

YİRMİ DÖRT

Nisan 1939

Etrafa bir kez daha bakmak üzere yeniden Villa Bechstein'ın çatısına çıktım. Dramatik bir manzarası vardı. Sanki karşımda Asgard'ın aşılmaz surları duruyordu ve bulutlar da Odin'in sakalıydı. Kendi kaderi hakkında fikirleri olan birine layık bir gök kubbeydi. Tabii bu fikirlerin hatalı olması da mümkündü. Rolf Müller yanıma gelerek, yardım edebilir miyim diye sordu. Bilmece gibi konuşma sırası artık bana gelmişti.

"Baca," diyerek çan kuleli tuhaf yığını işaret ettim.

"Ne olmuş?"

"Sence Noel Baba ve hediyeleri için bolca yer yok mu?"

"Noel Baba mı?"

"Herr Müller, sakın bana Noel Baba'ya inanmadığını söyleme."

"Nisan ayındayız," dedi. "Noel Baba için geç kaldınız."

"Hiç yoktan iyidir, değil mi?"

Gülümsememe karşın, Obersalzberg semasında kızağını Valkyrielerin çektiği Noel Baba'yı görmediğimden de o kadar emin değildim. Nedeni metamfetamindi. Hâlâ cereyana tutulmuş gibiydim ve gördüğünüz hayaller gözlem gücünüze müdahale ediyor olsa da hoş bir histi; en azından Bernhard Weiss'ın belirttiği iyi bir dedektif olmanın kurallarına uygundu. Daha önce görmeniz gereken şeyleri kaçırmanız yeterince kötüydü; olmayan şeyleri görmeye başlamanızınsa hiçbir mazereti yoktu. Gerçi bu Alex'tekilerin öğle yemeğinde içmesine engel değildi ve iki tek atmanın beni de yavaşlatacağını zannetmiyordum ama Villa Bechstein'a, üzerlerinde minik Nazi bayrakları olan siyah limuzinlerden müteşekkil bir kortejin gelmesi beni kendimi toparlayıp gerçek bir Nazi gibi davranmamın vaktinin geldiğine ikna etti.

Merdivenden inip yüzümde salak bir gülümsemeyle çakı gibi selam versem de selamım Hermann Kaspel'inki kadar iyi sayılmazdı; onun selamı ikimize de yeterdi, en azından öyle umuyordum. Parti başkanı yaveri Dalmaçya köpekleriyle birlikte geldi ve araba kapısı açılır açılmaz iki köpek evin arkasındaki ormana doğru koşmaya başladı. Ardından Hess arabadan indi, biraz gerindi, çatıya baktı, sonra da asasını sallayarak selamları aldı. Sevimsiz bir adamdı. Çoğu kişi Hitler'in onu sırf kendi biraz daha normal görünsün diye yanında tuttuğunu bilirdi. Bitişik kaşları, Operadaki Hayalet'inki gibi gözleri ve Frankenstein kafasıyla Rudolf Hess'e kıyasla Lon Chaney bile normal görünürdü. O ve kahverengi gömlekli

maiyeti içeri girene kadar bekleyip ardından uşak Winkelhof'un bana gösterdiği ilk odaya gittim. Yere çömelip baca mandalını açmayı denedim ama hâlâ sıkışıktı; nedeni is ya da moloz değildi. Sanki mandalın üzerinde ağır bir şey duruyordu. Ne olduğuna dair bir tahminim vardı ve Winkelhof, Hess'e odasını göstermeyi bitirip yanıma döndüğünde kendisinden bana bir balyoz getirmesini istedim.

Kibarca onaylamadığını gösteren bir ifadeyle, "Balyozla ne yapacağınızı sorabilir miyim efendim?" dedi.

"Şu arızalı şömineyi yıkmak istiyorum."

"İyi misiniz efendim?"

"Evet, iyiyim. Teşekkürler."

Gözlüğünü çıkarıp beni görüntüden silmek istermiş gibi, camlarını hışımla temizlemeye başladı. "O halde odanızdaki şöminenin sorunsuz çalıştığını hatırlatmak isterim, efendim."

"Biliyorum. Ama bu şöminenin kapağına bir şey sıkışmış ve onun tüfek olduğunu tahmin ediyorum."

Winkelhof hayretle baktı. "Tüfek mi? Emin misiniz?"

"Az çok. Bence biri kaçmadan önce tüfeği bacadan içeri attı."

"Ya yanılıyorsanız? Demek istediğim Führer'in yaverinin, dairesinin hemen altındaki odada bulunan şöminenin balyozla yıkılmasından hoşlanacağını hiç sanmam. Uzun ve yorucu bir yolculuktan geldi ve bana dinlenmek istediğini söyledi. Dolayısıyla akşam yemeğine kadar her ne olursa olsun rahatsız edilmeyecek. Belki yarın çağrılacak bir bacacı..."

Lider yaverinin güzellik uykusunu bölme ihtimalini düşününce gülmemeye çalışsam da beceremedim. Galiba bu da ilaç yüzündendi. Gerekirse onunla yüzleşmeye hazırdım ki bunu da hiç kimsenin sevmediği bir adamın ölümüyle ilgili soruşturmayı yürütmek adına yapıp kendimi riske atacaktım. "Maalesef başka seçeneğim yok. Bu vakayı en kısa sürede çözmek zorundayım. Öyle emir aldım Winkelhof. Bormann'ın emirleri."

"Ben de emir aldım, efendim."

"Evet, tereddüdünü anlıyorum. İyi bir uşağın yapması gerektiği şekilde bu evi idare etmeye çalışıyorsun. Fakat ben de bir cinayet soruşturması yürütmeye çalışıyorum. O yüzden gereken aletleri kendim bulup Führer'in yaveri bu yüzden şikâyet ederse de tüm sorumluluğu üzerime alacağım." Sonuçtan çok da emin değildim; Martin Bormann'la Rudolf Hess arasındaki rekabette kimin üstte olduğunu bilmiyordum. Anlaşılan öğrenmem uzun sürmeyecekti.

Kaspel ve Friedrich Korsch beni oturma odasında bekliyordu.

Korsch otopsi ve cinayet mahalli resimlerini bastırmıştı. "Diğer fotoğrafçı konusunda haklıymışsın," dedi Kaspel'e. "Johann Brandner adında biri varmış. İşyeri de Berchtesgaden'da değil, Obersalzberg'deymiş. Tahmin edin adam şimdi nerede? Dachau'da. Sürekli küçük dükkânının yıkılmaması için Hitler'e mektup yazıp durmuş. Bormann usanıp onu kampa göndermiş. Millet adamın adını duyduğunu söylemeye bile çekiniyor."

"Münih SD'yi ara," dedim Hermann Kaspel'e. "Bak bakalım hâlâ orada mıymış? Friedrich bana bir balyoz lazım. Yolda gördüğümüz P&Z işçilerine sorabilirsin. Belki sana bir tane ödünç verirler."

Ardından odama gidip taş gibi sert yatağa uzanarak gözlerimi kapattım ve duyduğum şeylerin susacağı umuduyla burnumdan derin derin nefes almaya başladım. Bu sesler, Naziler beni bu sefer toplama kampına temelli atmadan evvel bir araba bulup ilk fırsatta Avusturya üzerinden İtalya'ya gitmemi –Sesto sadece iki yüz kilometre uzaktaydı– ve bir kız bulup polisliği unutmamı söylüyordu. İyi bir tavsiye olsa da fazla yüksek ve netti ve bu sesi duyduğumda üzerimde karıncalar geziniyormuş gibi hissediyordum. Şimdi farkına varıyordum ki bir buçuk gün uyanık kalmak, İncil'de tasvir edildiği şekilde, tanrılardan şahsi bir mesaj almanın en kesin yoluydu. Yarım saat geçti. Hiç uyuyamadım. Gözlerim kapaklarının altında sürekli hareket halindeydi. Sesler susmak bilmedi. En kısa zamanda Obersalzberg'den gitmezsem, azgın P&Z işçileriyle birlikte bir çuvala konup Hitler'in çayevinin terasına atılacaktım. O seslere cevap vermeye başlamadan önce kalkıp aşağı indim.

Friedrich Korsch'un, gök gürültüsü tanrısı Thor'u andırdığı pek söylenemezdi; öncelikle çok sinsi görünüyordu ve pezevenk bıyığı ona şehirli bir hava katıyordu ama omzunda taşıdığı balyozla birkaç dağı toz duman etmek istermiş gibi bir hali vardı. Bir an önce yıkıma başlamak istermiş gibi aleti hevesle salladı. Ona söylesem şömineyi yerle bir edeceğinden emindim. Mevcut şartlar altında

ben yapsam daha iyi olur diye düşündüm; Rudolf Hess'in hışmına uğrayacak biri varsa, o ben olmalıydım. Sonuçta balyozu alıp merdivenlerden çıktım. Hitler'in kıymetli misafir evinde yol açacağım tahribata şahitlik etme hevesiyle Kaspel ve Korsch da peşimden geldi. Ceketimi çıkarıp gömleğimin kollarını sıvadım, ellerime tükürüp balyozun sapını kavrayarak cenge hazırlandım.

"Bundan emin misin patron?" diye sordu Korsch.

"Hayır," dedim. "Sihirli iksiri içmeye başladığımdan beri hiçbir şeyden emin değilim."

Kaspel, Korsch'a Pervitin'i anlatırken ben de balyozla şömineye giriştim. İlk darbeyi indirdiğimde Hess'in fazlasıyla açık alnına vurmuşum gibi büyük bir keyif aldım.

"Beş Mark'ına iddiaya girerim ki tüfek bu duvarın arkasında."

Tekrar vurup yüzeydeki fayansları ve arkadaki tuğlalardan bazılarını düşürmeyi başardım. Korsch surat asıp Führer'in yaveri oradan uzanıp beni gırtlağımdan tutacakmış gibi tavana baktı.

"Kabul," diyen Kaspel bir sigara yaktı. "Bence nişancı, tüfeği ormana atıp daha sonra da oradan aldı. Burayı dağıtmadan önce neden etrafı aramama izin vermediğini anlamadım."

"Çünkü çatı ustası Rolf Müller sigara içmiyor," dedim. "Çünkü bacanın hemen yanında izmaritler ve ayak izleri var. Çünkü Noel Baba'nın zamanı geçti. Çünkü etrafta çok fazla ağaç var; ormana atılsaydı ağaçlardan birine çarpıp yola sekebilirdi ki bu da bahçıvanın dikkatini çekerdi. Bacaya atmak çok daha güvenli. Çünkü Berghof terasındaki birini

vursam, ben de aynısını yapardım. Ayrıca bacanın mandalının üzerinde kullanılmasına engel bir şey var."

Balyozu üçüncü kez savurduğumda şömineyi çevreleyen duvarda yumruk büyüklüğünde bir delik açıldı. Tam o anda Korsch ve Kaspel şeytan görmüş gibi kaskatı kesildi.

"Sen ne halt ediyorsun, Komiser Günther?"

Döndüğümde kapının eşiğinde Martin Bormann'ın durduğunu gördüm; Zander, Högl ve Winkelhof da arkasındaydı. Tekrar şömineye baktım. Bir balyoz daha indirsem yeterliydi ve şu anda eylemin sözlerden daha etkili olduğu, Almanlara has bir durumda olduğum söylenebilirdi. Balyozu bir kez daha savurunca bu sefer şöminenin konumunu değiştirdim. Artık elimi uzatıp silahı çekebilirim diye düşündüm. Yapardım da ama Bormann'ın elinde gördüğüm Walther marka tabanca fikrimi değiştirmemi sağladı.

"O balyozu bir daha kullanırsan seni vururum," diyerek ciddiyetini vurgulamak için mermiyi namlunun ağzına sürerek tabancayı kafama doğrulttu.

Balyozu yere attım, Kaspel'in elindeki sigarayı alıp bir gözüm Bormann'da, bir gözüm de elindeki silahta olduğu halde içmeye başladım.

"Derhal açıkla," diyen Bormann silahını indirdi ama görebildiğim kadarıyla horozu hâlâ çekiliydi ve ateş etmeye hazırdı. Balyozu tekrar almaya yeltenirsem, beni vurmakta tereddüt etmezdi. "Hangi akla hizmet burayı yıkmaya kalktın?"

"Amacım Karl Flex'i öldüren kişiyi bulmak," dedim. "Yanılıyorsam düzeltin, bunu benden siz iste-

diniz. Bunu yapabilmek için de önce cinayet aletini bulmam gerekiyor."

"Onu Villa Bechstein'dan mı vurduklarını söylüyorsun?"

"Buradan değil," dedim sakin sakin. "Çatıdan."

"Olamaz. Villa Bechstein'dan mı? Mümkün değil. Hayatta inanmam. Ne yani, Berghof'un üzerindeki ormandan ateş edilmemiş mi diyorsun?"

"Çatıda boş kovan buldum," dedim. "Terasa açılan ateşin açısını da ölçtüm. Nişancı buradaymış. Bana göre Flex'i vurup kaçmadan önce tüfeği bacaya attı. Şöminenin mandalının açılmadığını fark edip kontrol etmeye karar verdim. Komutanım, sizinle konuştuğumda bu soruşturmanın bir an önce sonlandırılmasını istediğiniz izlenimi edindim. Gizli yürütülmesini de istediniz. Dolayısıyla ben de söylediklerinize göre hareket etmeye mecbur kaldım, aksi takdirde bir bacacı çağırırdım ve yarına herkes olup biteni duymuş olurdu."

"Peki, tüfek orada mı?"

"Bilmiyorum, komutanım. Sadece mantığımın sesini dinledim. Aslında elinizdeki tabancayla kafamda bir delik açmayacağınızı bilsem, derhal şömineyi yerinden çıkarıp öğrenebilirim."

Bormann, Walther'ın emniyetini kapatıp kılıfına koydu. Elinde silahla zannettiğimden bile tehlikeli bir adam haline geliyordu. "İşte," dedi. "Şimdilik güvendesin."

Bu arada Rudolf Hess arkasında belirerek, kimi zaman Hitler'i bile tedirgin ettiğini varsaydığım mavi gözleriyle bana baktı. Kare kafasının üzerindeki siyah saçları o kadar yüksekti ki sanki boynuz-

larını saklamak için onları kullanıyordu; kim bilir, belki de Frankenstein'ın şatosunun laboratuvarındaki paratonere çok yakın durmuştu.

"Burada neler oluyor?" diye sordu Bormann'a.

"Görünen o ki Komiser Günther cinayet silahını bacada aramakla meşgul," dedi Bormann. Ardından da "Madem öyle, devam et," dedi bana. "Haklı çıksan iyi olur Günther, yoksa seni ilk trenle Berlin'e geri gönderirim."

"Cinayet silahı mı?" dedi Hess. "Kim öldürüldü? Komiser neler oluyor?"

Bormann onu duymazdan geldi ki böyle olunca kimin neden öldürüldüğünü söylemek bana düşmezdi. Onun yerine şöminenin önünde diz çöküp neredeyse Berlin'e giden ilk trende olmayı umarak şömineyi kendime doğru çekince, serbest kalan bir nesne is ve kurum öbeğiyle birlikte yere düştü. Düşen tüfek değil, isle kaplı deri bir dürbün çantasıydı. Çantayı yatak örtüsünün üzerine koymamın Winkelhof'un hoşuna gittiğini söyleyemem.

"Bu hiç tüfeğe benzemiyor," dedi Bormann.

"Haklısınız komutanım, fakat nişancı belli birini vurmak istediyse, dürbün hedefini bulmasına yardım eder."

Berghof terasına beş el ateş edilmişti, bu yüzden nişancının amacının Karl Flex'i vurmak olduğundan yüzde yüz emin değildim. Diz çöküp kolumu bacadan içeri soktum. Az sonra elimde, odadaki herkesin tetkik etmesi için bir tüfek tutuyordum. Tüfek, Avusturya ordusu için üretilmiş, kısa namlulu Mannlicher M95 karabinaydı. Tüfeğe kolayca

mermi doldurulmasını sağlamak adına dürbünü hafif sola yerleştirilmişti.

"Görünen o ki işinin ehliymişsin, komiser," dedi Bormann.

Tüfeğin sürgüsünü çekince mermi yatağından boş bir kovan fırladı. Eğilip aldım; daha önce bulduklarımla aynıydı.

"Özür dilerim," diye de ekledi. "O namlunun ucundaki de ne öyle?" Bormann silahı alıp yakından baktı. "Mahle yağ filtresine benziyor."

"Daha önce de gördüğüm ufak bir hile," dedi Kaspel. "Avcılar bunu tüfeklerine takıyor. Bunun için silahın ucuna küçük bir diş açmak gerekiyor ama bir atölyeye erişimi olan herkes rahatça yapabilir. Yağ filtresi harika bir susturucudur. Trampetteki ses kesme düğmesi gibidir. Führer'in Arazisi'nde geyik avlarken RSD'nin seni yakalamasını istemiyorsan, ihtiyacın olan şeydir bu."

Bormann kaşlarını çattı. "Ne avcısı? Duvarı diktiğimizde o meselenin çözüldüğünü zannetmiştim."

"Şimdi o konuya girmenin manası yok," dedim. "Hiç kimsenin neden silah sesi duymadığı anlaşıldı." Bormann'ın kaşlarının kalktığını görünce ekledim. "Evet, komutanım pek çok el ateş edilmiş. Berghof terasının üzerindeki balkonun ahşabında dört mermi bulduk."

"Dört mü?" dedi Bormann. "Emin misin?"

"Eminim fakat henüz beşinciyi, yani Karl Flex'i öldüreni bulamadık. Bence adamlarınız Berghof terasını temizleyince kaybolup gitti komutanım."

"Biri derhal neler olup bittiğini anlatsın," dedi Hess. Önce iki eliyle kemerinin tokasını tutup son-

ra gerginmiş gibi tekrar kollarını kavuşturdu, Berlin Sportpalast'ta attığı nutuklardan birine başlayacakmış gibi bir hali vardı. "Lütfen, hemen." Sabırsızca çizmelerini yere vurdu ve bir an için gerçekten bağıracağını ya da parti rozetini yere atacağını sandım.

Bormann, Hess'e dönüp istemeyerek de olsa Karl Flex'in başına gelenleri anlattı.

"Bu korkunç bir olay," dedi Hess. "Hitler bunu biliyor mu?"

"Hayır," dedi Bormann. "Ona haber vermek bence hiç iyi bir fikir değil. Faili gözaltına alana kadar bekleyelim."

"Neden?"

Bormann'ın yüzü buruştu; anlaşılan karşısındaki üstü bile olsa bu şekilde sorgulanmaya alışık değildi. Onlar tartışırken karabinaya bakıp hayalet gibi davrandım. Ama çok geçmeden aralarındaki rekabeti kimin kazanacağını görecektim.

"Çünkü bu durum büyük olasılıkla ileride Berghof'tan alacağı keyfi gölgeleyecek de ondan," dedi Bormann.

"Kendisinin bu durumdan en kısa sürede haberdar edilmesinde ısrar ediyorum," diye diretti Hess. "Bunu bilmek isteyeceğinden eminim. Führer bu tür şeyleri son derece ciddiye alır."

"Bilmiyor muyum sanıyorsun?" Bormann, kasap dükkânındaki domuz kafası kadar kırmızı bir suratla beni işaret etti. "General Heydrich'e göre Günther, Berlin Cinayet Masası'nın en iyi dedektifi. Ortada bundan şüphe etmemi gerektirecek bir durum da yok. Buraya, cinayeti en kısa sürede çözmek üzere gönderildi. Şu an için yapılması gereken

her şey yapılıyor. Hess lütfen biraz durup düşün. Flex'in öldürülmesini haber verirsek, Hitler'in yaş günü heba olacağı gibi buraya bir daha hiç gelmemesi de mümkün. Burası onun dünya üzerinde en sevdiği yer. Elbette bir Bavyeralı olarak böyle bir şeyi istemezsin. Ayrıca Hitler'in şahsına yönelik bir suikast teşebbüsünü ortaya çıkarmış değiliz. Bu meselenin Führer'le ilgisi yok bence. Sence de öyle değil mi, komiser?"

"Evet komutanım, çok haklısınız. Şu ana kadar öğrendiklerime dayanarak bunun Hitler'le hiçbir ilgisinin olmadığını rahatça söyleyebilirim."

Karabinayı yatağın üzerindeki dürbünün yanına koydum. O da isle kaplıydı ve silahtan parmak izi almanın çok düşük bir ihtimal olduğunu düşündüm. Aslında daha çok, seri numarası ve Mahle yağ filtresiyle ilgiliydim. Kaspel'in söylediğine bakılırsa, bir torna tezgâhına sahip ya da erişimi olan birini arıyorduk. Usulca Korsch'tan fotoğraf makinemi odamdan getirmesini istedim, böylece karabinanın resimlerini de albümüme dahil edebilecektim.

Hess haksız yere cezalandırılmış bir öğrenci gibi dudaklarını büktü. "Komisere saygısızlık etmek istemem ama bu Kripo yerine Gestapo'nun ilgilenmesi gereken bir mesele. Burada bir komplo söz konusu olabilir. Nihayetinde sadece birkaç ay önce Maurice Bavaud adındaki İsviçrelinin Führer'i öldürmek amacıyla buraya geldiğini unutmayalım. Bunun ilk vakayla bir bağlantısı olabilir. Hatta bu kişi Hitler'e ateş ettiğini zannederek, kazayla başka birini vurmuş olabilir ki öyleyse Hitler buraya geldiğinde tekrar denemeye kalkacaktır. En azın-

dan Führer'in Arazisi'ni, Ache Nehrini geçerek, Salzbergerstrasse'ye kadar genişletmek gerekecek."

"Saçmalık," dedi Bormann. "Seni temin ederim Hess, burada bahsettiğin türden bir şey olmadı. Faili Hitler'in yaş gününden önce yakalayacağımızdan da eminim. Değil mi Günther?"

Bormann'la, hele ki Hess'in bu kadar arıza çıkardığı bir sırada fikir ayrılığına düşmek hiç hayrıma olmazdı. Şimdiden Bormann'ın safında olmanın daha emniyetli olacağını anlamıştım. "Evet, komutanım."

Hess işin ucunu bırakacak gibi değildi. Adolf Hitler'e sadakati mutlaktı ve liderinden bir şey gizlemenin düşüncesine bile tahammül edemiyordu. Sonuçta, Bormann onunla dairesine kadar gitti ve orada, özel olarak tartışmaya devam ettiler. Fakat Villa Bechstein'daki herkes seslerini duyabiliyordu.

Böylesini çok severdim: İki çok önemli Nazi yüksek sesle devlet hiyerarşisindeki yerlerini tartışıyordu. Hitler'in Dağı'nda da durum diğer yerlerden farklı değildi.

YİRMİ BEŞ

Ekim 1956

Chaumont'ta tren değiştirip kuzeyde, Alman sınırına yaklaşık yüz kilometre mesafedeki Nancy'ye giden bir diğerine bindim ama yeni anlamaya başlıyordum ki sınırın nerede olduğundan emin değildim. Eski Fransız-Alman sınırını bilsem de yenisinden haberim yoktu. 1945'te Almanya'nın yenilmesinin ardından Fransa, Saar'a himaye ve müstemleke muamelesi yapmıştı. Ekim 1955'teki halk oylamasında, çoğu Alman olan Saarlılar ezici bir çoğunlukla bağımsız Saar fikrini reddetmişti ki bu hâlâ Fransızların işine geliyordu. Bu sonuç halkın Fransa'ya katılmayı reddedip Federal Alman Cumhuriyeti'nin parçası olmayı istediğinin işaretiydi. Fransızların bu sonucu tanıyıp tanımadığını bilmiyordum ki bunun sonucunda Saar'ı Batı Almanya'ya teslim etmiş olabilirlerdi. Fransızları tanıyıp bu bölgenin tarih boyunca iki ülke arasında nasıl bir çekişme kaynağı olduğunu bildiğimden

kolayca verecekleri hiç aklıma yatmadı. Tüm şiddetiyle süren Fransa-Cezayir savaşı ve Fransa'nın Kuzey Afrika'nın kendi kendini yönetmesine izin vermeyişi dikkate alınırsa, Franzilerin endüstriyel önemi çok daha büyük bir bölge olan Saar'dan kolayca çıkıp gideceklerini zannetmiyordum. İşin aslı Saarbrücken'e varsam bile orada emniyette olup olmayacağımı da bilmiyordum. Orası da Fransız polisiyle kaynıyor olabilirdi. Fransızca konuşan bir Alman olarak en azından biraz daha az dikkat çekmeyi umut edebilirdim. Böylece Federal Almanya'ya geçmem mümkündü. Fakat tren, menzilimin yaklaşık yarı yolundaki, göz alıcı Neufchateau şehrinden çıkarken üniformalı Fransız polisleri ayağa kalkıp kimlik sormaya başlayınca, Nancy bile bana çok uzak görünmeye başladı.

Trenin diğer ucuna gidip bir sigara yakarak seçeneklerimi değerlendirmeye başladım. Birkaç dakika içinde yanıma gelecekler, ardından tutuklanıp muhtemelen Dijon'daki bir hapishaneye gönderilecektim. Orada da Stasi tarafından zehirlenmem uzun sürmeyecekti. Polis başka birini de arayabilirdi ama hafiye içgüdülerim bana bunun uzak bir ihtimal olduğunu söyledi. Polisin ülke çapında insan avına çıkmak kadar sevdiği bir şey yoktur. Herkesi heyecanlandırır ve yerel polise, büyük şehir çocuklarıyla aşık atabilme umuduyla evrak işlerini ihmal etme fırsatı tanır. Tek umudum trenin atlamama izin verecek kadar yavaşlamasıydı. Pencereden baktığımda arazinin üzüm yetiştirmek için ideal, ancak saklanmak için kötü olduğunu fark ettim; saklanacak çok az yer vardı ve Meuse nehrinin iki

yakası da Fransız ekonomisi gibi yalın ve niteliksiz görünüyordu. Doğa yürüyüşü geleneğinin daha eskiye dayandığı Almanya'ya varınca işler biraz daha kolay olacaktı. Oysa Fransızlar fırın ya da tütüncü haricinde hiçbir yere yürümüyordu. Polisin köpeklerle birlikte beni yakalaması en fazla birkaç saat sürerdi. Birkaç dakikalık düşünce beni yapabileceğim en mantıklı şeyin, yapabilecek cesaretim varsa, polisten gözlerinin önünde saklanmak olduğuna ikna etti. İyi bir plan sayılmasa da kötü bir planın iyisinden daha evla olduğu zamanlar da vardı; eğri bir odundan doğru ateş çıkması gibi. Buna karşılık gelen bir sözümüz var ama çok uzun olduğundan genelde söyleyenin nefesi sonuna varamadan tükenir. Durumum da farklı değildi.

Sonuçta, trenin çınar ağaçlarının altına gelmesini bekledim, nefesimi tutup acil durum frenini çektim. Tren sarsılarak dururken vagondaki bir kapıyı gürültüyle vuracak şekilde açıp ardından en yakın tuvalete saklandım. Orada gerçek bir Sitzpinkler gibi birkaç dakika, dışarıdan gelen sesler beni polisin, birinin trenden atladığına inandığına ikna edene dek bekledim. Ardından tuvaletten çıkıp polisin kimlikleri kontrol ettiğini gördüğüm vagonlara doğru yürüdüm. Yolcular bana dikkat etmedi; tümü camlardan dışarıda koşturan ya da kaçağı görmek umuduyla trenin altını araştıran polislere bakmakla meşguldü. Arada durup ben de bakarak diğerlerine neler olduğunu sordum. Biri bana polisin FLN'den Cezayirli bir teröristi aradığını söyledi; bir diğeriyse beni karısını öldüren bir adamı aradıkları hususunda temin edip sıntınca, surat yapıp

bunun Fransa'da hâlâ suç olarak mı kabul edildiğini sordum. Hiç kimsenin Mavi Tren katilinden bahsetmemesi bana Fransa'nın bu bölümünden tespit edilmeden geçmemin hâlâ mümkün olduğuna dair ümit verdi.

Trenin sonuna varınca oturup Chaumont'tan aldığım France-Soir'in ilk baskısını okumaya başladım. Makinist freni eski haline getirip polis aramasını sonlandırana kadar sinirlerimin toparlanmasını umsam da Mavi Tren katilinin beşinci sayfada koca bir sütunu işgal ettiğini görmem pek de hoş olmadı. Yazıyı okuduğumda, bilhassa boynuma dolanmış ilmeğin hatırası henüz çok taze olduğundan, nefesim kesiliyormuş gibi hissettim. Şüphelinin Citroën'i Gevrey-Chambertin'da bulunmuştu ve Burgonya'da bir yerlerde olduğuna inanılıyordu. Bunun üzerine iki ya da üç polis memuru trene dönünce sinirlerim çökmenin eşiğine geldi. Diğerleri arama ekibi toplamak üzere Neufchateau'ya dönmüştü galiba. Hiç değilse trendeki polisler kimliklere bakmaya son vermişti. Tren yarı yolda hızına devam ederken polisler de kaçağı görme umuduyla pencerelerden dışarı baktı. Hatta bir süre sonra biri gelip yanıma oturarak benden kibrit istedi. Ona kibriti verip sigarasını yakmasını bekledikten sonra bu kargaşanın nedenini sordum. Bana Mavi Tren kaçağının peşinde olduklarını ve Nancy'ye döner dönmez yerel polisi seferber ederek Chaumont civarındaki bölgeyi tarayacaklarını söyledi.

Soğukkanlılığımı muhafaza ederek, "Orada olduğunu nereden biliyorsunuz?" diye sordum.

"Arabası Dijon'un güneyinde bulunduktan sonra Dijon'da görüldüğüne dair bir ihbar aldık. İstasyon yakınında eşkâline uyan biri görülmüş.

"Mutlaka bu trendeydi. Onu yakalayacağımızı anlayınca atlayıp kaçtı. Yakalamamız uzun sürmez. Alman'mış. Savaştan sonra bir Alman'ın Fransa'da saklanması mümkün değil. Er ya da geç biri onu ihbar edecektir. Almanları kimse sevmez."

Reddetmek imkânsızmış gibi şevkle başımı salladım.

Nancy'ye varınca hızla tren istasyonundan uzaklaştım, uzunca bir süre Fransız trenlerinden uzak duracaktım. Maddeten ve manen tükendiğimden, şu an yanımda Pervitin olsaydı keşke, kalbim deli gibi çarpıyordu. Uzun zamandır ilk kez merhum annemin aklıma gelmesiyle bir telefon kulübesinde kısa süre durup gözlerime damla damlattım. Ardından sakin sokaklardan doğuya, Saint Sebastian adındaki etkileyici barok bir kiliseye doğru yürüdüm, nihayet biraz rahat nefes alabileceğim bir yer bulmuştum. Hatta bir süre kestirmeyi bile başardım. Hiç kimse kilisedeki gözleri kapalı adama bakmazdı; ne dua eden dindarlar, ne mekânı temizleyen rahibeler, ne de günah çıkartan rahip; Tanrı bile kilisedeyken insanı rahat bırakır. Belki de en çok o.

Bir saat kadar Saint Sebastian Kilisesi'nde kaldıktan sonra cesaretimi tekrar dışarı çıkacak kadar toplayabilmiştim; akşamüzeri olmuştu. Otobüse binmeyi düşündüm, o da en az tren kadar riskliydi. Daha özel bir seyahat aracı bulmam şartken boş yere vakit harcıyordum. Başka bir araba, bir sürü evrak gerektirdiğinden küçük bir motosiklet ya da

mobilet düşündüm; Rue des 4 Eglises'de ikinci el bisikletle dolu bir dükkân gördüm. Bisiklet en az dikkat çekecek seyahat aracıydı; nihayetinde çocuklar, öğretmenler ve hatta rahipler bile bisiklete biniyordu. Bisiklet aceleniz olmadığını gösterirdi ki acelesi olmayan birinden daha az şüphe çeken bir şey olamazdı. Sonuçta lastikleri iyi, farlı ve çantamı bağlayabileceğim bir selesi olan eski yeşil bir Lapierre aldım. En son ne zaman bisiklete bindiğimi hatırlamıyordum, muhtemelen acemi polisken binmiştim ve bisiklete binmenin unutulmayacağına dair yaygın görüşün aksine unutmuştum ki bu yüzden bir minibüsün altında kalmaktan son anda kurtulup Fransız dilinin inceliklerini gösteren birkaç cümle öğrendim. Doğrulup bisiklete tekrar bindim ve tam Nancy'den temelli uzaklaşmak üzereyken bisikletçinin yanındaki marketi gördüm ve kendimi nasıl daha az görünür kılacağıma dair aklıma bir fikir daha geldi. İçeri girip birkaç yeşil soğan aldım. Tezgâhtar bana bu kadar soğanı ne yapacaksın der gibi baktı. Fransa'da bile soğan çorbası yeterli bir cevap değildi; açıklama yapmadan sadece parayı ödedim ki Fransızlar için, özellikle de uzun bir mesainin sonuna doğru, gereken tek açıklama buydu. Soğanları bisiklete koyduktan sonra Meurthe Nehri boyunca, gerçek bir Onion Johnny gibi doğuya, Moselle'ye doğru pedal çevirmeye başladım. Hiç değilse bir polis beni durdurursa, gözlerimin halini açıklamak için soğanları bahane ederdim.

Akşamdan geceye kadar pedal çevirdim ama pek alışık olmadığımdan saatte on beş kilometre kadar hız yapabildim. Öğrenciliğimde bisiklet sü-

rerken hiç bu kadar zorlanmamıştım; Berlin düzdü ve yakınlık şartıyla her yere bisikletle gitmek için idealdi. Savaştan önce kilometrelerce gidip yolda tek kasise denk gelmezdiniz.

Saat dokuzda artık hava önümü göremeyeceğim kadar karardığından Chateau-Salins isimli bir köyde durup dinlenmeye karar verdim. Rue de Nancy'deki belediye binasının yanında, Hotel de Ville'ye büyük bir hasretle bakıp mükemmel bir akşam yemeği ve yumuşacık yatağın hayalini kurdum ama onlara kimlik ya da pasaportumu göstermeye mecburdum ve böyle yaparak Fransız polisi ve Stasi'nin işini kolaylaştırmak istemiyordum. Ağır Lapierre'le ay ışığında saman balyalarını gördüğüm bir tarlaya kadar devam ettim ve bu yumuşak yataklarda yatmak için kimlik göstermek zorunda olmadığımı öğrendim. Gündüz vuran güneşin ısıttığı samanların üzerinde, birkaç böcek eşliğinde Chaumont'tan aldığım peynir ekmeği ve hatta çiğ soğanları yiyip biramı ve son sigaramı içtim ve işi, evi, dostu ve geleceği olmayan bir adamın uyuyabileceği kadar rahat bir uyku uyudum. *Plus ça change, plus c'est la meme chose**.

* Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir. –ed.n.

YİRMİ ALTI

Nisan 1939

Villa Bechstein'dan Berghof'a döndüğümde başka bir yüksek sesli tartışmanın sürdüğünü gördüm. Bu sefer evin kâhyası Arthur Kannenberg, Hermann Kaspel'in sesinden tanıdığı Hitler'in yerel yaveri Wilhelm Brückner'le tartışıyordu. Büyük Salon'daydılar, ana kapı açıktı ve durduğumuz yerden, yani hemen yukarıdaki merdivenlerden her kelimeyi duyabiliyorduk. Büyük Salon'un çift katlı tavanı bunu mümkün kılıyordu. Piyano resitali ya da öyle bir şey olsaydı, Wagner'in küçük bir operası için ideal bir salon olduğunu söyleyebilirdim ama bu bile ondan aşağı kalır bir performans değildi. Anlaşılan Brückner kadınların gözdesiydi ve sevimsiz kelimesinin hafif kaldığı Kannenberg de yakışıklı görevlinin kış bahçesinde karısı Freda'ya sarkıntılık ettiğinden şüpheleniyordu ki bence Freda'yı veya kış bahçesini gören birinin buna inanması mümkün değildi.

"Ondan uzak duracaksın, anladın mı?"

"Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Evin yönetimi hakkında bir sorun olursa, ona gitme bana gel. Senin sözlü tacizlerinden bıkıp usandı."

"Ne gibi? Ona ne söylemişim?"

"Ne dediğini gayet iyi bilirsin, Brückner. Yatak odasında aradığını bulamamakla ilgili şeyler."

"Adi iftiralarına cevap vermek zorunda değilim," dedi Brückner. "Ayrıca burada gizli kapaklı işler çeviren sensin, Kannenberg. Bu eve gelen içecek ve yiyeceklerden yüklü bir pay götürdüğünü herkes biliyor."

"Bu kuyruklu bir yalan," dedi Kannenberg.

"Sahtekârın önde gidenisin ve bunu herkes biliyor. Führer bile. Fark etmediğini mi zannettin? Her türlü üçkâğıdından haberi var. Misafirlerine gece yarısı götürdüğün hizmetlerden ya da çaktırmadan verdiğin sigara paketlerinden aldığın paralar mesela. Hitler şimdilik sesini çıkarmıyor ama bunun uzun süreceğini zannetme."

"Bu sözlerin, evlenmeyi reddettiğin için Führer'in telafi niyetine kırk bin Mark ödediği bir kadının sevgilisinden gelmesi ne hoş! Yetmezmiş gibi herkes, borçlarını ödeyebilesin diye paranın yarısını alabilmek için Sophie'ye baskı yaptığını da biliyor."

"O para, yaptığı el emeği boyama seramikler içindi ve Eva'ya hediye edilecekti."

"Kırk bin Mark kahve servisi ve seramik için epey yüksek bir paraya benziyor."

"Senin gibi kültürsüz bir öküzün gözünde belki! Öncelikle o seramikleri Hitler bizzat sipariş etti. Sophie ardından bana biraz para verdi ki bunun nedeni de tüm hastane masraflarını karşıladığım araba kazasından sonra bana borcunu ödeyebilmekti."

"Sarhoş olmasan o kaza olmayacaktı. Führer'in bunu da bildiğinden emin ol, Brückner."

"Eminim sen söylemişsindir."

"Hayır, Sophie Stork söyledi. Belediye başkanının kızıyla işi pişirdiğini öğrendikten sonra senden pek hazzettiği söylenemez. Arıcının karısı Bayan Geiger ve Bayan Högl'ü saymıyorum bile. Bu dağdaki her kadının sana ilişkin anlatacak bir hikâyesi olduğundan eminim."

"Karın haricindeki her kadın. Bilmem bu sana bir şey ifade ediyor mu şişko domuz?"

"Karl Flex'i vuran kişinin aslında sana nişan aldığını öğrensem hiç şaşırmam, Brückner. Nihayetinde tam yanında duruyordu. Berchtesgaden'da leşini görmek için para ödeyecek bir sürü erkek vardır ki onlardan biri de benim."

"Ama bence *seni* ölü görmek isteyen sadece bir karı vardır, Kannenberg."

"Çok ilginç," diye gözlemde bulundu Kaspel. "Tam da cinayet nedenini bildiğimizi sandığımız sırada şuna bak!"

"Ölüler genelde geride bıraktıklarından daha iyi durumdadır," dedim. "Cinayet işlendiğinde sadece kurban ölmez. Onunla birlikte pek çok kişinin itibarı da hayata veda eder."

"Freda'dan uzak dur," diye bağırdı Kannenberg. "Yoksa sonun hiç iyi olmaz."

"Beni tehdit mi ediyorsun?" diye kükredi Brückner.

"İşimiz bu Hermann," diye ekledim. "İtibarları öldürmek. Her şeyi baş aşağı etmek ve katili yakalayabildiğimiz sürece neden olacağımız hasarı hiç umursamamak. Önceden tek önemli şey katili yakalamaktı. Günümüzdeyse bunun pek bir önemi yok."

"Brückner bir daha seni onun yanında görürsem, kız arkadaşına Münih'te film okulundayken ne tür filmler çektiğini anlatırım."

"Hermann, keşke ölünün başına geleni hak ettiği ve katilin de sıradan biri olduğunu öğrendiğim her soruşturmanın sonunda beş Mark kazansaydım. Bence burada da çok farklı değil."

"Domuzun tekisin," dedi Brückner. "Senin gibi bir şerefsizle evli olduğu için Freda'ya acıyorum, Kannenberg. Onu koca olarak memnun edemiyorsan da hiç değilse akordeon çalarak eğlendirmeyi deneseydin."

"Bu dağda yaverlik günlerin sayılı! Başından beri Hitler'in yanında olman..."

"Haklısın, Kannenberg. Münih darbesinden önce bile yanındaydım. Peki sen aynısını söyleyebilir misin? Şu sözü aklından çıkarma: Führer'e yakın kötü biri olamaz."

"Belki. Oysa seni ayak bağı olarak görmeye başladı. Burada geçirdiğin son yaz olursa şaşırmam. Nihayetinde SS yaver kıtlığı yok."

"Gidersem seni de beraberimde götüreceğimden şüphe etme, Kannenberg. Düştüğünde çirkin suratının alacağı hali görmek için bile buna değer."

Bu son sözle tartışma sona erdi ama neden öyle olduğundan pek emin değildim. Belki de gizli mikrofonları hatırladılar. Ayak seslerini duyup hemen gözden kaybolmaya çalışırken sadece bizim kulak misafiri olmadığımızı da fark ettik. Bizim bahanemiz vardı; polislerin her daim kulak kesilmesi gerekirdi. Diğerleri içinse sadece eğlenceydi, çünkü hayatta diğerlerinin çektiği acılara şahit olmaktan daha eğlenceli bir şey yoktur.

İlk kattaki ofisime gidip kapıyı kapattık, ikisinden biri yanımıza gelirse duymamış gibi yapacaktık. Yeşil tuğlalı sobaya birkaç odun atıp ellerimi ısıttım. Brückner ve Kannenberg'in didişmesini dinleyince nedense içim ürpermişti.

"Bence değişen bir şey yok," dedi Kaspel.

"Bence de. Demek ki burası o türden bir ev."

Masaya gidip, bana gelen iki zarftan birini alıp, içindeki kâğıdı çıkararak okudum.

"Beş el ateş edildi ve dördü ıskaladı," dedi Kaspel, "belki de katil Wilhelm Brückner'e nişan almıştı. Namlunun ucundaki yağ filtresinin nişan almayı zorlaştırdığına şüphe yok."

"Brückner değilse bile, Flex haricinde biri olması gayet mümkün. Anladığım kadarıyla Bruno Schenk de sevilen biri değil. Diğer meslektaşlarının durumu da ondan farksız. Kim bilir, belki de terastaki belli birine nişan almadan sadece içlerinden birini vurmak istemiştir. Aklına geldi mi? Bu Schenk'ten kahvaltıdayken hazırlamasını istediğim liste. Büyük Führer'imiz Obersalzberg'i ikinci evi yapmaya karar verdiğinden beri Bormann'ın beceriksiz yalakalarının, sinirlerini zıplatmayı başardığı insanların liste-

si. Otuzdan fazla isim ve onlara neden kin güdülebileceğine dair muhtemel sebepler var." Özellikle belli bir isim dikkatimi çekti. "Buna Villa Bechstein'daki yarım akıllı çatıcımız Rolf Müller de dahil."

"Şaka mı yapıyorsun?"

Listeyi Kaspel'e verdim.

"Keşke! Şu anda Göring'in yaverinin evinin olduğu yerde önceden küçük bir kulübesi varmış. Piyasa değerinin çok altında bir para ödenerek zorla tahliye edilmekten de hiç hoşnut kalmamış. Hatta üstü kapalı tehditler bile savurmuş. Aslında Schenk'in o adamın söylediklerini ciddiye alarak, adını listeye eklemesi çok garibime gitti."

"Müller'in eline bolca fırsat geçeceği kesin," dedi Kaspel. "Ama onu gözümde bir türlü katil olarak canlandıramıyorum."

"Kimi zaman bir insanı suikastçıya dönüştüren tek şey fırsattır. Elinde silahla doğru zamanda doğru yerde olmak... Bormann'ın, en azından Hitler buradayken, Berghof'ta silah bulundurulmasını yasaklamasının nedeni de budur."

Telefon çaldı ve Kaspel telefona cevap verirken ben de dandik odayı araştırmaya başladım. Adi perdelerin arkasına, adi yastıklar ve sandalyelerin altına, hatta adi lambalı adi avizelerin üzerine bile baktım. Odadaki her şey yeşil rengi göremeyen yaşlı bir kadın tarafından seçilmişe benziyordu; bir *chartreuse* şişesinin içinde olmak gibiydi. Bulmak sadece birkaç dakikamı aldı, önce Heydrich, ardından da Kaspel tarafından evde dinleme cihazları olduğu yönünde ikaz edildiğimden ne aradığımı biliyordum. Adi duvardaki küçük bir Hitler resminin

arkasında metal bir mikrofon vardı. Bir telefonun ahizesi büyüklüğündeydi. Mikrofonu yerinde bıraksam da güç kaynağıyla irtibatını kesip kolayca işe yaramaz hale getirdim. Başka var mı diye baksam da bulamadım ve oda başına bir tanenin dinleme ekibi için yeterli olacağına karar verdim. Özellikle de bütün bu yavanlık tarafından kör ve sağır hale getirilmiş bir dinleme ekibi için.

Kaspel telefon görüşmesini bitirdikten birkaç dakika sonra, "Keşke bunu yapmasaydın," dedi. "Söylediklerimizi dinlerse, bizden şüphelenmesine gerek kalmaz. İlle de serbestçe konuşmak istiyorsak, bunu yapabileceğimiz bir yer daha var biliyorsun, değil mi? Hapishanede de rahatça konuşabiliriz."

"Kusura bakma ama bunu başka şekilde yapamam, Hermann. İşimiz gerçeği bulmakken çalıştığımız yerde gerçekten bahsedemiyor olmamız biraz acayip geliyor bana. Telefondaki kimdi?"

"Münih Gestapo. Önceden bu dağda dükkânı olan fotoğrafçı Johann Brandner vardı ya, zavallı adam dükkânının zorla alınmasına itiraz ettiği için Dachau'ya gönderilmişti hani? Bir ay önce serbest bırakılmış ve Salzburg'da oturuyormuş. Sence bu bir tesadüf mü?"

"Onun ismi de burada." Kaspel'e listeyi gösterdim.

Kaspel listeye bakıp başını salladı. "Anlaşılan ilgilendiği tek alan fotoğrafçılık değilmiş. Gestapo'nun dediğine göre fotoğrafçı olmadan önce Bavyera Üçüncü Kolordusu'na bağlı Shützen Alayı'nda keskin nişancıymış. Şimdi elimizde bir de tescilli keskin nişancı oldu."

"Söylemeye dilim varmıyor ama Salzburg Gestapo'dan hâlâ bilinen son adresinde olup olmadığını kontrol etmelerini istememiz lazım. Bence bir numaralı şüpheliyi bulduk Hermann, çünkü tesadüflere inanmam."

"Evet patron." Listedeki ilk ismi işaret etti. "Dur bakalım: Schuster-Winkelhof," dedi, "bu Villa Bechstein'daki uşağın ismi değil mi, Herr Winkelhof?"

"Kesinlikle öyle," dedim asık bir suratla. "Açıkçası senin isminin de listede olmaması beni şaşırttı."

"Epey kapsamlı bir listeye benziyor. Otuz isim, Obersalzberg'de evinden edilenlerin yarısına karşılık geliyor. Tümünü sorgulayıp şahitleri dinlemeye kalkarsak, bu iş kıyamete kadar bitmez."

"İşte tam da bu yüzden Pervitin'imiz var, dolayısıyla çok da uzun süreceğini sanmam. Belki de sürer, fark etmeyiz." Omuz silktim. "Sanırım bir ara versek iyi olacak. Mannlicher'in üzerindeki seri numarası ya da sahra dürbünü, hiç nasıl olduğuna baktın mı? Gayet kaliteli. Elliye on. Muhtemelen hedefini önce dürbünle tespit etti. İyi keskin nişancılar hep sahra dürbünü kullanır."

"Parmak izi var mı?"

"Baktım, hiçbir şey yoktu. Eldiven giydiğine eminim. Kaldı ki çok mantıklı, ne de olsa villanın çatısı çok soğuk."

Kaspel kutuyu açıp dürbünü çıkardı. "Seri numarası 121519. Rathenow'da Friedrich Busch tarafından yapılmış."

"Optik cihazlarıyla meşhur Berlin'in batısındaki küçük şehir. Neyse, Korsch bunu ve karabinayı kontrol edecek."

"Ona güveniyor musun? Casus olmasından şüphelenmiyor musun?"

"Ona güvenmemem için bir neden yok. En azından böyle bir soruşturmada... Friedrich iyi biridir. Bana asıl susturucu olarak kullanılan yağ filtresinden bahset. Daha önce gördüğünü söylemiştin."

"Bana bunu Johannes Geiger adındaki bir adam anlattı. Kehlstein'ın dibindeki ormanda bu tür susturuculu bir tüfek gördüğünü söylemişti. Bir geyik leşinin yanına bırakılmış. Bir avcının marifetidir. Tüfeğin kime ait olduğunu bulamadık."

"Johannes Geiger," dedim.

"Evet, aslında baş avcıdır, fakat herkes ona avlak bekçisi der. Genelde de kedi avlar. En azından Führer'in Arazisi'ne girenleri. Hitler, çok sevdiği kuşları avlıyorlar diye kedilerden nefret eder."

"Tam bir kuşbilimci!"

"Evet."

"Hımm."

"Sakın Geiger'in isminin de o listede olduğunu söyleme."

"Hayır ama dürbün kutusunun kapağının içinde JG harfleri var."

"Demek öyle."

"Arthur Kannenberg az önce Brückner'i avlak bekçisinin karısını ayartmaya çalışmakla suçlamadı mı?"

"Evet." Kaspel başını iki yana sallarken esnemesini zorlukla bastırdı. "Sadece düşününce bile yoruluyorum. Böyle durumlarda hiçbir zaman senin gibi bir dedektif olmadığımı fark ediyorum, Günt-

her. Bende, gereken sabırdan eser yok. Anlaşılan bana biraz daha sihirli iksir lazım."

Pervitin kutumu ona attım. İki hap alıp silahının kabzasıyla ezdikten sonra rulo yaptığı bir banknotla burun deliklerine çekti. Öncekinde olduğu gibi sonraki birkaç dakika odada yüksek sesle konuşarak dolaştı, burnunu ovaladı, havayı yumrukladı ve sürekli gözlerini kırptı.

"Tanrım, Hitler'in evinde olduğumuza inanasım gelmiyor," dedi Kaspel. "Lanet Berghof. Onun çalışma odası hemen salonun karşısında. Olaya bak, Günther. Resmen kutsal mekândayız. Bence ayakkabılarımızı çıkarmamız lazım." Büyük Salon'da kulak misafiri olduğumuzdan aşağı kalır yanı olmayan bir performanstı.

"RSD olduğun için buraya daha önce gelmişsindir diye düşünmüştüm, Hermann."

"Bunu da nereden çıkardın? Berghof'a sadece Rattenhuber ve Högl girebilir. Onlar Bavyeralıdır. Hitler sadece Bavyeralılara güvenir. Rattenhuber Münih'tendir. Högl de Dingolfing'den... Brückner'in memleketini bilmiyorum ama Bavyera piyade alayındaydı. Hitler Berlinlilerden nefret eder. Onlara güvenmez. Tümünün kızıl olduğunu düşünür ki o yüzden onunla tanışmasan iyi edersin, Günther. Berlinlilerin adı senin gibiler yüzünden kötüye çıktı. Sonuçta, bu evin kapısından ilk kez içeri giriyorum."

"Denk gelirsen kendine bir hatıra al, Hermann. Dilersen şu duvardaki dandik suluboya tabloyu alabilirsin. Kimseye söylemem."

"Burada olmak seni hiç etkilemiyor mu?"

"Etkilemez olur mu?" Leica'yı alıp fotoğrafını çektim. "Buradan biraz daha etkilensem, sıcak hava balonu gibi uçar ve Paris üzerinde düşürülene kadar da yere inemezdim."

"Her şeye bir cevabın var."

"Berlinlilerin böyle olduğunu söylemedin mi?"

"Fotoğrafını çekmemi ister misin?" diye sordu.

"Hayır, kalsın. Buraya geldiğimi tümüyle unutmak istiyorum. Şimdiden benim için kötü bir rüyadan farklı değil. Gerçi Sudetenland'a girdiğimizden beri her şey öyle değil mi?"

Kaspel parmağını yalayıp Pervitin tozundan geri kalanları da alıp yavaşça parmağını yaladı.

"İlacı hep böyle elektrik süpürgesi gibi mi çekiyorsun?"

"Ağızdan alırsan, bir süre sonra ilaca alışmaya başlarsın. Etkisini göstermesi de gecikir. Hemen etki etmesini istiyorsan, en iyi yol budur."

Kapı çaldı. Gelen Arthur Kannenberg'di. Gözleri normaldeki halinden daha çıkıktı; bu yüzden gözleri bana göbeğini hatırlattı. Hitler vejetaryen ve içki içmeyen biri olabilirdi ama Kannenberg'in sosis ve birayı sevdiği açıktı.

"Nasıl gidiyor?" diye sordu.

"İyi," dedim.

"Bir şeye ihtiyacın var mı, Bernie?"

"Hayır, teşekkürler."

"İstediğini yapıp telefonda kuşbilimci Peter Hayer'le konuştum. Onunla konuşmak istersen, şu an kovanlıkta."

"Peter Hayer mi? Tabii. Teşekkürler Arthur."

"Galiba Brückner'le aramda geçen münakaşayı duydunuz."

"Duymayan kalmamıştır herhalde, Arthur. Bence ikiniz de bunu biliyordunuz. Planınız neydi? Söylediklerinizden bazılarının Hitler'in kulağına gitmesini mi umdunuz? Unutmayın, bu tür hileler iki ağzı keskin bıçak gibidir."

Kannenberg bir an için ne diyeceğini bilemedi. "Brückner'in katil olduğunu biliyorsun, değil mi? 1919'daki Bavyera Komünist Ayaklanması sırasında Albay Epp'in emrindeydi. Münih ve Berlin'de yüzlerce kişiyi öldürdüler. Hatta Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'i öldüren Freikorps'a, Brückner'in komuta ettiğini duydum. Haliyle Hitler'e bu kadar yakın olmasının ana nedenlerinden biri de bu. Demek istediğim, onun gibi biri için fazladan bir cinayet nedir ki? Buchenhohe'deki evinde dürbünlü tüfeği olduğunu biliyorum. Belki hâlâ orada mı diye bakmak istersiniz?"

"Arthur," dedim sabırla. "Bu iş böyle yürümez. Flex terasta vurulduğunda Brückner'in onun yanında durduğunu söylediğini unuttun mu? Ayrıca Luxemburg ve Liebknecht'in başına gelenler Berlin'de hâlâ cinayet kabul edilse de, Almanya'nın diğer kesimlerinde durum kesinlikle böyle değildir. En başta da burada..."

Kannenberg asık bir suratla gülümseyerek, "Evet haklısın," dedi. "Ama Karl Flex ve Brückner'in birbirlerini pek sevdiği de söylenemez. Brückner bir keresinde onu öldürmekle tehdit etmişti."

"Öyle mi? Peki ne dedi?"

"Kelimesi kelimesine hatırlamıyorum. Ona sor. Şu kadarını söyleyeyim: Onun bu dağdaki en iyi dostu Karl Brandt'tı. Araba kazasından sonra onu Dr. Brandt tedavi etti. Brückner'in onu Hitler'e tavsiye etmesinin nedeni de bu. Brandt her şeyini Brückner'e borçludur. Her şeyini! Üstelik Brandt çok iyi nişancıdır. Babası Mühlhausen Emniyeti'nde polismiş, çocukken ona silah kullanmayı öğretmiş."

"Arkadaştılar dedin, yani artık değiller mi?"

"Araları açıldı ama nedenini bilmiyorum. Brandt'ın Flex'le yakınlaşması yüzünden olabilir."

Sabırla başımı salladım.

"Teşekkürler, Arthur. Aklımda tutarım."

"Sadece haberin olsun istedim."

"Peki."

Kannenberg gülümsedikten sonra gitti.

"Bu da neyin nesiydi patron?" diye sordu Kaspel.

"Aslında hiç şaşırmadım, Hermann. Gerçeğin nadiren bulunduğu böyle bir mekânda, bunun gibi daha pek çok hikâye dinleyeceğiz. Galiba Neville Chamberlain de Çeklerle ilgili buna benzer bir hikâye dinlemişti ve kişi nihayetinde inanmak istediği şeye inanır. Sorun da bu; sonunda gerçekten bunlardan birinin yaptığına inanacağımdan korkuyorum. Öyle olduğundan değil de, sırf biri bana öyle olduğunu söylediği için inanacağım."

Paltomu ve dürbünü alıp Kaspel peşimdeyken kapıya yürüdüm. Merdivenlerin yarısına vardığımızda bir an için durup ona Bruno Schenk'in hazırladığı listeyi gösterdim; listedeki son isim görmeye gittiğimiz adama aitti: Landlerwald'ın kuşbilimcisi Peter Hayer.

YİRMİ YEDİ

Nisan 1939

Kar hafif hafif yağıyordu ve Führer'in Arazisi'nin batısındaki yol boyunca işçiler toprağı kazmaya devam ediyordu. Hallerinden pek memnun görünmüyorlardı, kaldı ki karda toprak kazsam, ben de onlardan farklı görünmezdim.

Geç de olsa direksiyonu ona teslim etmenin hata olduğunu fark ederek, "Ağır ol," dedim. Kaspel o kadar çok ilaç almıştı ki bir yerine inme inecek diye korkuyordum. Ben de ondan çok farklı değildim. Sesler şimdilik gitmiş olsa da kafam hâlâ vızıldıyordu ki gittiğimiz yeri düşünürsek bunun bir hayli uygun düştüğünü söyleyebilirim. "Yolculuktan şikâyetim var sanma, fakat buradan sağ dönmek istiyorum. Heydrich seni asla affetmez."

Kaspel biraz yavaşlayıp sağımızdaki Türken Inn'i geçip Kehlstein ve Bormann'ın evine doğru devam etti. Yol boyunca görmeye değer şeyleri göstermesi, kendimi daha güvende hissetmemi sağlamadı.

Bu arada gözümü önümüzdeki dönemeçli yoldan uzak tutabilmek adına Binbaşı Högl'ün masama bıraktığı ikinci zarfı açtım.

"Bu anaokulu, bu da sera... Hitler taze meyve sebze sever... Şuradaki SS kışlası. Buradan görünmüyor ama Göring'in evi solumuzda kaldı. Haliyle en büyük ev onunki. Kendisi de evinden farklı değil ya!" Küçük bir kavşakta durdu. "Şu da postane. Sürücü mahallesi, tüm resmi arabaların yer aldığı garaj ve arkasında hâlâ inşaat halindeki Platterhof Oteli."

"Burada küçük bir kasaba kurulmuş gibi."

"Yeraltına ne yaptıklarını ancak Tanrı bilir. Kimi zaman Obersalzberg'deki tünel çalışmalarının titreşimlerini hissedip Nazilerin kafanın içinde tepindiğini zannedersin. Elbette Berchtesgaden'da daha pek çok hükümet binası bulunuyor. Ancak orası kardeşinin bölgesi... Albert Bormann. Şansölyelik Binası onun idaresinde ve ağabeyi Martin'den emir almayan küçük bir yaver zümresi var. Burada sinema salonu bile var ama Führer'in Arazisi'nin dışında kalıyor. Toplumsal ilişkileri geliştirmek için orada her türden şeyi oynatıyorlar. Hatta bir keresinde Schenk'in orada konuşma yaptığını duydum. Yoksa Wilhelm Zander miydi? Evet Zander." Kaspel güldü. "Tom Sawyer ve Amerikan romanlarından bahsetti. Sonunun ne olduğunu tahmin edebilirsin."

"Güzel kitaptır."

"Zander de öyle düşünüyordu."

"Galiba o da Bavyeralı."

"Hayır, Saarbrückenli."

Araba hızlanınca biraz kaydı. Kimi yerde yol yüksek ve dardı, bir şekilde yoldan çıkarsak sonu-

muzun hayırlı olmayacağından emindim. "Martin ve Albert arasındaki mevzu ne?"

"Birbirlerinden nefret ediyorlar ama nedenini bilmiyorum. Heydrich sürekli bulmam için beni zorlasa da hâlâ öğrenemedim. Bir keresinde Martin'in Albert'ten Führer'in paltosunu tutan adam diye bahsettiğini duymuştum ki bu her şeyi anlatıyor olabilir."

"Tabii Heydrich'i bu kadarı kesmez."

"Belki sen bir şeyler bulursun. Bilmiyorsan söyleyeyim, bence çok iyi gidiyorsun."

"Keşke ben de öyle düşünsem."

Başparmağını salladı. "Neyse Führer'in Arazisi, belli kişiler dışında herkese yasaktır. Ama bu üç kilometrelik bölgeyi çevrelemek için on bir kilometre uzunluğunda ek duvar gerekecek; duvar, av hayvanı kuşların sığınağı olan Kehlstein'ı tümüyle çevreliyor. Şimdi oraya gidiyoruz. Birkaç yıl önce, Bormann tüm bölgeyi duvarla çevirmeyi planladığında, avlak bekçisi Geiger bunun yaban hayatı açısından felaket olacağını söyledi. Hayvanların çoğu inşaat gürültüsü yüzünden kaçtı. Onlar da tıpkı insanlar gibi buradan sürüldü. Hitler'in tabiat aşkını göz önünde bulunduran Bormann, Riemertiefe'nin hemen güneyindeki Landlerwald Ormanı'nı kurdu ve tilki, geyik, tavşan gibi hayvanları oraya getirdi. Tek boynuzlu at hariç ne ararsan var."

"Avcıların burayı sevmesine şaşmamak lazım."

"Bormann'ı deli ediyorlar. Hitler'in durumu öğrenip radikal bir hamlede bulunmasından da korkuyor. Anlaşılan Hitler küçük kürklü hayvanlara, insanlara verdiğinden daha çok değer veriyor."

"Öyle görünüyor."

"Ne okuyorsun?"

"Binbaşı Högl göndermiş. Geçen birkaç yıl içinde ölümle sonuçlanan iş kazalarının listesi. Hochlakter'deki çığda on işçi ölmüş. Kehlstein'da tünel çöktüğünde sekiz işçi ölmüş. Bir işçi asansör boşluğuna düşmüş. Beş işçi Südwest tünelinin altında, heyelanda ölmüş. Üç kamyon sürücüsü araçları yoldan çıktığında ölmüş. Bir işçi kumar borcu yüzünden Ofneralm kampında, diğer bir işçi tarafından bıçaklanarak öldürülmüş. İşte bu ilginç, bir P&Z işçisinin ölüm nedeni bilinmiyor."

"İlginç bir tarafı yok. İnsanlar pek çok sebepten ölebilir. İş yüzünden olmasa da sihirli iksir yüzünden ölecekler. Bundan eminim. O şeyden ben de çok içtim. Kalbim aç bir sinekkuşu gibi."

"O zaman bırak. Biraz uyumak istersen, benim için sorun yok."

"Bana bir şey olmaz. Sen o işçinin ölümünde neyin ilginç olduğunu söyle."

"Şimdilik sadece ismi: R. Prodi."

"Yani?"

"Hastalık kaptığı için P-Koğuşu'ndan gönderilen bir fahişe vardı. Onun adı da Prodi'ydi. Renata Prodi. Karl Flex'in gözdesi kız..." Durdum ve Kaspel bir şey söylemeyince yüksek sesle düşünmeye başladım. "Kim bilir, kız belki de evine dönmemiştir. Belki de bu listede olması bürokratik bir hatadan ibaret. Sonuçta, Milano'ya dönüp dönmediğini ve nasıl olup da isminin ölü işçiler listesinde yer aldığını öğrenmemiz şart."

Birkaç dakika sonra yaklaşık yirmi metre uzunluğunda ve uzunluğunun yarısı genişliğinde ahşap bir binanın önünde durduk; eğimli çatısında bir baca ve dört duvarında yaklaşık iki yüz elli küçük kare pencere vardı. Pencerelerde cam yoktu, çünkü bunlar birinin bakacağı ya da özel kıyafet veya duman olmadan yaklaşacağı türden pencereler değildi. Şu anda baktığım yer arıların Adlon Oteli'ydi.

Kovanlığın kapısından girdiğinizde gördüğünüz ilk şey küçük, cam bir kovandı ve meraklıysanız, arıların içinde nasıl çalıştığını izleyebilirdiniz. Buna iş deseler de arıların aynı fikirde olduğundan o kadar da emin değildim: Sendikalarının olduğunu sanmıyordum. Beni ilgilendiren tek arı vardı, o da ölü adamın pantolonunun paçasından aldığım, şu an cebimde duran arı. Diğer arılar merakımı pek cezbetmese de küçük kovanlık ofisindeki üç kişiyle fazlasıyla ilgilenmiştim. Çünkü ikisinin elinde de dürbünlü tüfek vardı ve içlerinden biri beni ve elimdekini görünce ayağa kalkıp gülümsedi.

"Sahra gözlüğümü bulmuşsun," dedi.

"Siz avlak bekçisi Herr Geiger'siniz sanırım."

"Evet."

Dürbünü ona verdikten sonra elini sıktım. "Demek sizin?"

Kapağı açıp içinde yazanı gösterdi. "İsmimin baş harfleri: JG. Nerede buldunuz?"

Henüz açıklama yapmaya niyetim yoktu, onlara rozetimi gösterdim. Bu genelde cevaplamak istemediğim soruları savuşturmamı sağlardı. "Kurmay Başkan Yaveri Bormann'ın talebi üzerine Karl Flex

cinayetini soruşturmak için Berlin Emniyeti'nden geldim."

"Pis iş," dedi diğer ikisinden biri.

"Ya siz kimsiniz?"

"Hayer. Landlerwald'ın kuşbilimcisi."

"Udo Ambros," dedi pipo içen diğeri. "Yardımcı avcılardan biriyim. Berlin'e hiç gitmedim ve gideceğimi de zannetmiyorum."

"İçinizde Dr. Flex'i tanıyan var mı?"

"Bazen etrafta görürdüm," dedi Geiger.

"Ben de," dedi Ambros. "Doktor olduğunu bilmiyordum."

"P&Z'de görevliydi. Mühendislik doktorası vardı," dedim.

"Şimdi anlaşıldı," dedi Ambros. "P&Z çalışanlarını bu civarda pek sevmezler."

"Yine de hiç kimse bunu hak etmez," diye ekledi Hayer. "Cinayeti kastediyorum."

Buna cevap vermedim. Şimdilik Flex'in başına geleni hak etmediğini gösteren bir şey görmemiştim.

"Yeriniz çok güzelmiş," dedim. "Arıların Almanya'da bu kadar rahat yaşadıklarını bilmezdim."

"Bu arıların hayatı Yahudilerin çoğundan daha iyi," dedi Geiger.

"Ama arılar da en az Yahudiler kadar içine kapanık," diye ekledi Ambros.

"Landlerwald'da sadece arılara iyi bakılmıyor," dedi Geiger. "Birkaç yüz metre ilerideki başka bir kulübede geyikler gelip saman ve tahıl yiyebiliyor. Özellikle de ot bulamadıkları kış aylarında."

"Avcı kuşlar için de bir sığınak," diye ekledi Hayer. "Kartallar, baykuşlar. Burada pek çok türü koruyoruz."

"Onların pencereleri galiba daha büyük," dedim.

Hiçbiri gülmedi. Obersalzberg'de ortam böyleydi. Onlar şaka yapınca iyiydi ama Berlinli Kripo komiseri yaptığında hepsi bön bön bakıyordu.

"Yaklaşık iki bin kadar numaralı kuş üreme kutumuz var ki bu kuşlardan bazıları çok nadirdir," dedi Hayer gururla. "Landlerwald'ın her yanına dağılmış durumdalar."

"Ama burası hayvanat bahçesi değil," dedi Geiger. "Burada evcil hayvan yok. Bavyera Devlet Orman Dairesi'nin kurallarına göre hareket ediyoruz."

Kovanlık ofisinde üçüne alıcı gözle bir daha baktım. Dayanıklı arazi suratları ve kıyafetleri vardı. Kalın elbiseler, kocaman pantolonlar, kalın çizmeler, krem rengi yün gömlekler, yeşil yün kravatlar ve gri tüylü Bavyera tarzı şapkalar. Kalın kaş ve bıyıkları bile sıcak tutacak bir ürüne benziyordu. Ellerindeki Alman tüfekleri dürbünlü ve bakımlıydı; silah yağı kokusunu alabiliyordunuz. Masanın arkasındaki rafta iki de çifte vardı. Birkaç kedi öldürmek için bu kadar ateş gücüne ne gerek vardı bilmiyorum.

"Peki, tüfeğe neden ihtiyacınız var?" diye sordum.

"Tüfeği olmayana avcı denir mi?" dedi Ambros. Gömleğinin düğme iliğine takılı rozette kazma ve mala simgeleri ve *Berchtesgaden Tuz Ocaklarından İyi Şanslar* cümlesi vardı. Gamalı Nazi Partisi rozetlerinden sonra bu görüntü iyi gelmişti.

"İyi de ne vuruyorsunuz?"

"Sincap, yaban kedisi, karga ve güvercin. Führer bizden av eti istediğinde istediğini sağlıyoruz."

"Yani buradaki hayvanlar koruma altında değil, öyle mi?"

"Biz hariç herkesten korunuyorlar." Bacak bacak üstüne atıp sırıttı. Benim gibi o da Hanwag botları giyiyordu.

"Konuyu oraya getirmeye çalışıyorsan baştan söyleyeyim, bizim insanlara ateş etmek gibi bir âdetimiz yok," dedi Geiger.

"Birinin varmış," dedim. "Avusturya yapımı dürbünlü Mannlicher karabinası kullanmış. Bir de senin sahra dürbününü, Herr Geiger. Başta sorduğunuz soruya cevaben söyleyeyim, dürbünü Villa Bechstein'daki bir bacanın içinde bulduk, ayrıca çatıda, yani suikastçının ateş ettiği yerde de boş mermi kovanları vardı."

"Ne yani, ilgim olduğunu mu düşünüyorsun? O dürbünü birkaç hafta önce kaybettim. O tarihten beri de arıyorum, çünkü babama ait."

"Bu doğru, Herr Komiser," dedi Hayer. "İçine dert olmuştu. Ben bile aramaya çıktım."

"O adama ateş etsem, dürbünün bana ait olduğunu söylemezdim, değil mi?"

"Mannlicher karabinayı da aynı bacada bulduk. Üstelik Noel Baba'nın marifeti değildi. Karabinanın ağzına susturucu olarak Mahle yağ filtresi takılmıştı."

"Avcı hilesi," dedi Geiger. "Ahali eski tuz ocağı tünellerini kullanarak buraya gelip gidiyor. Geçen

yaz birkaçını bulup kapattık. Tüm dağ tünellerle dolu. Buradan asırlarca tuz çıkarılmış."

"Peki, hiç avcı yakaladınız mı?"

Geiger ve Ambros başlarını iki yana salladı. "Bir yıl önce bir tüfek bulduk," dedi Geiger. "Ağzında tıpkı tarif ettiğin gibi bir susturucu vardı. Sahibini bulamadık."

"O tüfeğe ne oldu?"

"RSD'den Binbaşı Högl'e verdim. Avlanmak suçtur. Obersalzberg'de işlenen tüm suçların RSD'ye bildirilmesi gerekir."

"Mannlicher karabinası olan birini tanıyor musunuz?"

"Bu civarda yaygın bir silahtır," dedi Ambros piposunu tüttürerek. "Benim evde de bir tane var."

"Umarım kayıp değildir."

"Tüm silahlarım silah dolabında ve kilitlidir, Herr Komiser."

"Benim bir çiftem var," dedi Hayer. "Arada bir birkaç karga vururum. O yüzden Herr Kannenberg telefon açıp benimle konuşmak istediğini söylediğinde şaşırdım. Haksız mıyım, komiser. Benimle mi konuşmak istedin?"

"Arıcı sensen, evet."

"Benim."

Ona Flex'in pantolon paçasında bulduğum arıyı gösterdim.

"Bu ölü bir arı," dedi Hayer.

Bu sorduğum şeyin cevabı değildi elbette, ancak benim de onlarla çok açık konuştuğum söylenemezdi.

"Bir ipucu mu?" dedi Ambros. Benzer bir cevap.

"Bu arı ölenin üzerindeydi. O yüzden bir ipucu olabilir, bilmiyorum. Bu ne tür bir arı, Herr Hayer?"

"Erkek arı. Bunlar döllenmemiş yumurtalardan çıkar. Vazifeleri doğurgan kraliçeyle çiftleşmektir. Çok az erkek arı bu açıdan başarılı olur. Erkek arılar genelde doksan gün kadar yaşar ve tümü sonbahar gelmeden kovandan sürülür. Haliyle bunun ne zaman öldüğünü bilemeyiz. Yiyecek bal olmadığı halde, bazıları kovandan sürüldükten sonra bile uzun süre yaşayabilir."

"Nasıl bir duygudur, iyi bilirim," dedi Kaspel.

"İpucuysa bile, pek bir şeye yarayacağını zannetmem. Sonbahar aylarında buralar ölmüş ya da ölmek üzere olan erkek arılarla doludur. Genelde sıcak yerleri tercih ederler."

"Geçen gün havlu dolabımda iki tane buldum," dedi Ambros. "Belki de aylardır orada uyuyorlardı."

"Tümüyle zararsızdırlar," dedi Hayer. "İğneleri yoktur, sadece cinsel organları olduğundan erkek arılar sokamaz. Kusura bakmayın ama söyleyeceklerim bunlardan ibaret."

"Aslında çok yardımcı oldunuz, bayım." Duymak istediğinin bu olmadığını bildiğimden, biraz daha uzatmaya karar verdim. "Öyle değil mi, Hermann?"

"Evet efendim, çok yardımı dokundu."

Hayer belli belirsiz gülümsedi. "Nasıl oldu anlamadım."

"Anlamanıza da gerek yok."

"Öyle diyorsanız!"

"Herr Hayer, Dr. Flex'i tanıyıp tanımadığınızı söylemediniz."

"Onunla bazı işlerim olmuştu," diye cevap verdi.

"Bunların ne tür işler olduğunu sorabilir miyim?"

"Evimin kurmay başkan yaverine satışıyla ilgili hususlardı."

"Galiba satmak istemediniz, haksız mıyım?"

"Evet, istemedim."

"Peki, ne oldu?"

"Teklifte bulundular ve sonunda satmaya razı oldum. Hepsi bu. Mahzuru yoksa, bu konuda daha fazla konuşmak istemiyorum, komiser."

"Yapmayın Herr Hayer, bundan ne kadar rahatsız olduğunuzu bilmeyen yok. Dr. Karl Flex sizi tehdit mi etti?"

Peter Hayer sandalyesinde arkasına yaslanıp arıcılıkla ilgili kitaplarla dolu rafa baktı. Onların yanında yüzleri sepeti andıran bir şeyle örtülü, ortaçağdaki arıcıları gösteren, eski bir kitap daha vardı.

"En azından ben öyle duydum," dedim. "Anlaşılan nüfuzunu kullanmayı seven biriymiş. Çok kişiyi kızdırmış. O mermiyi hak etmek için epey çaba harcamış." Kuşbilimci tırnaklarına bakıyordu, yüz ifadesi kitaptaki üç ortaçağ arıcısı kadar belirsizdi. "Bakın Herr Hayer, ben şehirliyim. Dağları pek sevmem. Bavyera'yı da öyle. Tek derdim bir an önce Berlin'e dönebilmek için Flex'i vuran kişiyi yakalayabilmek. Gestapo olmadığım gibi, uygunsuz şeyler söyleyen kişileri ihbar etmek gibi huylarım da yoktur, çünkü o türden şeyleri herkesten çok söylerim. Haksız mıyım, Hermann?"

"Nazi partisine bile üye değil," dedi Kaspel.

"O yüzden açık konuşalım. Karl Flex şerefsizin tekiydi. Obersalzberg'de Bormann'ın işlerini yürütmesi için kullandığı itlerden biriydi. Tamam mı?"

"Beni sadece tehdit etmedi," dedi Hayer. "Adamlarına kışın ortasında kapılarımı sökmelerini emretti. Karım hamileydi, satmaktan başka çarem kalmadı. O ev en az iki katı para ederdi. Bunu kime sorsanız söyler."

Geiger ve Ambros mırıldanarak onayladı.

"Tahliye eder etmez ev yıkıldı. O evi dedem yapmıştı. Şimdiyse orası, Antenberg'de sinema salonu oldu. Orayı işçilere eğlence olsun diye inşa ettiler. Sırf eskiden oturduğum yeri görmek için bazen oraya gidiyorum." Saatine baktı. "Nitekim bu gece hep birlikte yine oraya gideceğiz."

"Evi satmak zorunda kaldıktan sonra neler olduğunu anlat," dedim.

"Anlatacak pek bir şey yok. Ardından Dr. Flex, *Berchtesgadener Anzeiger*'e bir reklam verip, okuyuculara başıma gelenleri aktarıp direnen herkesin devlet düşmanı kabul edilerek Dachau'ya gönderileceğini ilan etti."

"Bu ne zaman oldu?"

"Şubat 1936'da. Gördüğünüz gibi evimin olmadığı fikrine alışmam için tam üç yıl geçti. Artık Berchtesgaden'da oturuyorum. Flex'i vuracak olsaydım, bunu çok daha önce, burnumdan soluduğum zamanlarda yapardım."

"İsabetli bir atış için sakin kalmak gerekir."

"O zaman aklandım sayılır, çünkü hiç de iyi bir nişancı sayılmam."

"Bu dediğine kefil olabilirim, komiser," dedi Ambros. "Berbat bir nişancıdır. Değil tüfek, çifteyle dahi kocaman bir dağı vuramaz."

"Ya Bormann'ın hışmına uğrayan fotoğrafçı, Johann Brandner? O keskin nişancı mıydı?"

"O Dachau'da," dedi Ambros.

"Aslında birkaç hafta önce salıverilmiş ve Salzburg'da oturuyormuş."

"Buradan uzak durmakla akıllılık etmiş," dedi Geiger. "Berchtesgaden'dakiler ona iş vermeye korkardı."

"Onun Flex'i vurabileceğini düşünen var mı?"

"Onu gören olmadı," dedi Hayer.

"Atıcılığı fotoğrafçılığından iyidir," dedi Ambros. "Tek diyeceğim bu."

"Düşündüm de komiser, Binbaşı Högl'e verdiğim av tüfeğinin Mannlicher karabinası olduğundan eminim," dedi Geiger. "Dürbünü de vardı. Bunu ona sorabilirsiniz. Hazır sırası gelmişken sorularınıza Dr. Flex'i vurup vurmadığını da ekleyebilirsiniz."

"İkisinin P-Koğuşu'ndaki aynı fahişeye düşkün olması da mümkün," dedi Ambros. "Bu soruyu sorarken çok dikkat edin. Binbaşı Högl, On Altıncı Bavyera Piyade Tümeni'ndeydi."

"Yani? Burada sıradan bir şey değil mi?"

"Kendisi çavuştu. O birlikteki emir erinin adı da Adolf Hitler'di."

YİRMİ SEKİZ

Nisan 1939

Landlerwald'dan ayrıldıktan sonra Flex'in evini aramak üzere Führer'in Arazisi'nin dışındaki Buchenhohe'de durduk. Obersalzberg'deki diğer yerlerde olduğu gibi ortalıkta hiç kimse yoktu. Muhtemelen insanlar sıcak evlerine doluşmuş, nefeslerini tutarak BBC'yi dinleyip savaş çıkıp çıkmayacağını anlamaya çalışıyordu. Ben de dahil olmak üzere hiç kimse Fransız ve İngilizlerin, Sanation hükümeti Alman hükümetinden daha demokratik değil diye Polonyalılar için savaşa gireceğine ihtimal vermiyordu. Savaşlar hep yanlış nedenlerle çıkardı ve bu seferkinin de –Hitler'in İngilizlerin blöfünü görmeye hazır olmadığını herkes biliyordu– farklı olacağını zannetmiyordum.

Ev taş ve ahşaptandı, eğik çatılı, güdük kuleli, gri tuhaf bir kilisenin yakınındaydı; Big Bertha'ya benziyordu: Liege, Namur ve Antwerp'teki Belçika tabyalarını yıkmakta kullandığımız kırk iki santim

çapındaki dev havan. Buchenhohe'nin Bavyera acayipliğiyle tezat teşkil ediyordu. Dev havanın on iki kilometrelik menzili dahilindeki Berghof'a sekiz yüz kiloluk bir mermi atma fikri pek fena olmasa da, burada dua etmekten başka yapılabilecek bir şey yoktu.

"Berghof'ta çalışan RSD görevlilerinin çoğu Klaushohe'de oturur," dedi Kaspel. "Ben dahil. Ayrıca P&Z'de çalışan bazı mühendisler de var. Buranın tek farkı evlerin bu amaçla inşa edilmiş olması, yani kimsenin evine zorla el konulmadı. En azından ben duymadım."

"Berlin'den sonra burada kalmaya nasıl alışabildin?" diye sordum. "Sonu gelmez bir Leni Riefenstahl filminin içinde sıkışıp kalmak gibi."

"İnsan alışıyor."

Kaspel arabayı siyah ahşap bir balkonun altında yer alan, taş kemerli yolun girişindeki küçük garaj yoluna park etti. Friedrich Korsch bizi orada bekliyordu. Villa Bechstein'dan aldığı bir arabayla Berchtesgaden'dan geçen anayolu kullanarak buraya gelmişti ve şimdi de camdan bize bakıyordu. Hermann Kaspel ölünün cebinde bulduğu anahtarları getirmişti, ama anlaşılan onlara gerek yoktu.

"Biri bizden önce gelmiş patron," dedi Korsch. "Bugün temizlikçi gelmediyse ya da dün çılgın bir parti yapılmadıysa burada bir soygun olmuş gibi görünüyor."

Kaspel kilitli olmayan ön kapıyı açtı. Durup posta kutusundaki ip parçasına baktıktan sonra Kaspel'in peşinden içeri girdim. Flex'in kitap ve süsleri dört bir yana saçılmıştı. Bir goril devasa kar küresi-

ni sallamayı yeni bitirmiş gibi toz zerreleri bile hâlâ havadaydı.

Toz yüzünden boğazımı temizleyerek, "Burayı terk edeli çok olmamış," dedim.

"Belki de parmak izi alacak kişileri beklesek iyi olur," dedi Korsch.

"Ne gereği var? Muhtemelen Flex'in tanıdığı pek çok kişinin parmak izi vardır burada."

Yerde gümüş bir tepsi ve mutfak masasının üzerinde de on Mark vardı. "Hırsızlık için girmedikleri kesin," dedim. "Her neyin peşindelerse, galiba bulamamışlar."

"Nasıl anladın?" diye sordu Kaspel odaları dolaşırken.

"Çünkü ortalığın canına okumuşlar, her yerin altını üstüne getirmişler," dedi Korsch. "Genelde insanlar aradıklarını bulunca karıştırmayı bırakır."

"Bulmaları zaman almış olamaz mı? Artık aradıkları her *ne* ise?"

"Aslında ortalığı böyle karıştırdığında aradığını bulmak çok daha zorlaşır," dedi Korsch. "Aradıklarını bulduklarında da mutlaka bir oda dokunulmadan kalır. Buraya girenler epey çaresize benziyor. Vakitleri yokmuş. Muhtemelen de elleri boş dönmüşler, bu da açıkçası lehimize. Demek ki onlardan daha başarılı olabiliriz."

"Onu da nereden çıkardın?" diye sordu Kaspel.

"Çünkü kanun biziz ve burada görülmekten rahatsız olmayız. Acelemiz de yok!"

"Bir şey daha var," dedim. "Çekmecelerin hiçbiri açılmadığı halde, mobilyaların tümü yerinden oynatılmış. Mobilyaları oynatınca bir şeyler düşüp

kırılmış. Duvarlardaki resimler de indirilmiş. Anlaşılan bir dolap ya da resmin arkasında olabilecek, büyük bir şey aramışlar."

"Belki bir kasa?" Korsch yerden gül ağacından yapılma, cilalı bir tütün kutusu aldı, içi hâlâ Küba purolarıyla doluydu.

"Muhtemelen bir kasa," dedim. "Flex'in eşya listesindeki anahtarlık şu an elimizde. Bir de Dr. Brandt'ın çaldığını düşündüğümüz, boynundaki altın zincire bağlı bir anahtar var. O, birilerinin bildiği bir kasanın anahtarı olabilir mi? Sahip olduğundan ya da yerini bildiğinden ev anahtarıyla uğraşmaya zahmet etmeyecek biri. Bu da posta kutusundaki ip parçasını açıklar. Muhtemelen ucunda ev anahtarı vardı. Kayıp anahtarın üzerindeki üretici adına dikkat etmiş miydin, Hermann?"

"Bir yere yazmadım," dedi Kaspel. "Ama Abus olduğundan eminim."

"Abus kasa kilidi değil, asma kilit yapar," dedim.

"Bunu bilmiyordum," dedi Kaspel.

"Anlaşılan bizim hırsız da bilmiyordu. Hâlâ aradığımız şeyin kasa olduğunu düşünüyorum. Burada bakılmamış tek duvar kalmamış. Dr. Brandt nerede oturuyor?"

"Burada, Buchenhohe'de. Birkaç yüz metre ileride, Larosbach Nehri yakınında."

"Demek ki bolca fırsatı olmuştur."

"Otopsinin ardından doğruca buraya gelmiştir," dedi Kaspel.

Tekrar mutfağa gittim. Köşede metal bir dolap vardı: Bir Electrolux buzdolabı. Böyle bir şeye sahip kimseyi tanımadığımdan açtığımda içinde birkaç

şişe kaliteli Mosel şarap ve şampanya, tereyağı, yumurta, bir litre süt ve büyük bir kutu Beluga havyarı olduğunu gördüm.

"Flex pahalı şeyleri seviyormuş. Üzerindeki altınlar. Sigaralar. Havyar. Şampanya."

Bu arada Kaspel şifonyerden, içinde sarı bir sıvı olan bir şişe aldı. "Bu pahalı değil," dedi. "Neo-Ballistol."

"Ayaklarına ve silahına iyi bak," dedim. "Çünkü senden başkası bakmaz."

"Neo-Ballistol de ne?" diye sordu Korsch.

"Bir yağ," dedim. "Cephede ayaklarımıza ve silahlarımıza sürerdik. Hangisine daha iyi geldiğinden emin değilim."

"Sadece ayak için de kullanmazdık," dedi Kaspel. "Dudak merhemi, dezenfektan, sindirim sorunları, kısacası her derde devadır. Bazıları bu şeyin faydasına inanır. Hitler Ballistol'den zehirlenince, 1934'ten bu yana dağda kullanımı yasaklandı. Kendi iradesiyle mi fazla kullandı, yoksa biri çayına mı fazla koydu, kimse bilmiyor. Biliyorsunuz, kendisi çayı pek sever."

"Dikkat edeyim de onu zehirlemek için davet ettiğimde bunu unutmayayım."

"Sonuçta Brandt, Hitler'i hastaneye gönderdi ve Bormann, Obersalzberg'deki herkese ellerindeki yağları atmazlarsa hapse gireceklerini söyledi."

"Flex hariç herkes," dedi Korsch.

"Kalp çarpıntısına da iyi gelir mi?"

Kanepedeki kitapları kenara çekip oturdum ve bana göre her derde deva bir Turkish 8 yaktım; tecrübelerime göre tütün ve bir kaşık *schnapps*'ın

çözemeyeceği dert yoktu. Saatime bakınca otuz altı saattir ayakta olduğumu hesapladım. Ellerim inme inmiş gibi titriyordu ve dizlerim de Luigi Galvani'nin tıbbi deneylerine maruz kalmış gibi aşağı yukarı zıplıyordu. Elimle yüzümü ovuşturup beyhude yere sigaranın sinirlerimi yatıştırmasını bekleyip sonunda tıraş olmam gerektiğine karar verdim. Flex'in banyosuna girip aynasına baktım. Sakallarım Albrecht Dürer'in gravürlerini andırmaya başlamıştı. Fırça, tıraş sabunu ve bir deri sapa takacağım Dovo yapımı keskin bir Solingen jilet buldum. Palto ve ceketimi çıkarıp sabunu köpürtmeye başladım.

"Tıraş mı olacaksın?" diye şaşkınlıkla sordu Korsch. "Burada mı?"

"Burası banyo değil mi?"

"Şimdi mi?"

"Neden olmasın? Tıraş olmak düşünmeme yardım eder. Her şeye farklı açıdan bakmamı sağlar. Kim bilir? Belki elimin titremesi bile sona erer."

Tıraş olurken konuşmaya devam ettim: "Şimdilik elimizde kimsenin sevmediği uzun boylu ve yarım akıllı bir adam var, Bormann hariç... Ne yazık ki bunun da pek bir anlamı yok, çünkü Bormann'ın sevgisinin büyük bölümü Adolf Hitler'le Bayan Bormann'a ayrılmış durumda. Karısı, kocasının götünden bok yerine dondurma çıktığını düşünse de kendisinin de ondan aşağı kalır yanı olduğunu sanmam. Her halükârda herifin bir sürü düşmanı var. Pis işlerini onun yerine uşakları hallediyor. Bu uşaklardan birinin adı Karl Flex'ti ve muhtemelen pek çok kişi onun da ölmesini istiyordu. Flex'i öl-

dürmek Martin Bormann'ı öldürmekten çok daha emniyetliydi. Biri dün Berghof'ta yapılacak toplantıyı öğrenip Rolf Müller'in doktora gitmesinden faydalanarak Villa Bechstein'ın çatısından Flex'e ateş etti. Kaldı ki bunu yapan Rolf Müller bile olabilir ama pek aklıma yattığını söyleyemem. İşin ilginci, Berghof'un terasındaki herkesi öldürmeye can atacak en az bir kişi bulmak mümkün. Katil dört kez Karl Flex'i ıskaladı, ıskalamasaydı da halkın nefret ettiği başka birini vurabilirdi.

"Aslında Bavyeralıları sevmezdim ama Berchtesgaden'a gelince pek çok Bavyeralının Nazilerle bir ilgisi olmadığını ve Nazileri sevmemek için bizden fazla nedenleri olduğunu gördüm. Benim gibi eski bir sosyal demokrat buradaki güvenliğin çok sıkı olmasını beklerdi. Gördüğüm kadarıyla halk tuz ocağı tünellerini avucunun içi gibi bildiğinden Führer'in Arazisi'nde cirit atıyor. Bormann evlerini aldı diye küplere binmiş durumdalar, bu da yetmezmiş gibi bir de sihirli iksir bulamadıkları için çatacak yer arıyorlar. Belki de on iki saatlik vardiyalar yüzünden o şeylere ihtiyaçları var. Belki bu yüzden P&Z'den birini vurdular. Belki de inşaat işçileri sendikası bu yolla bir mesaj vermiştir.

"Ayrıca Flex'in P-Koğuşu'ndaki kızlardan pay aldığını, Renata Prodi'ye hastalık bulaştırarak hepsini Protargol kullanmak zorunda bıraktıklarını biliyorum. Belki de bu lüksü böyle karşılıyordu. Neyse o kız kayboldu, muhtemelen öldü. Dr. Brandt'ın da P-Koğuşu'ndaki kızlarla ilgisi var ve kendini Flex'in bazı şahsi eşyalarını çalarak, onun itibarını korumak zorunda hissediyor. Çaldıkları Protargol, Per-

vitin, zincire bağlı bir anahtar ve üzerinde isimler yazılı not defteri. Bu durum onu bu evdeki soygunun da baş şüphelisi yapar. Bir kez çalan tekrar çalar. Dr. Brandt'ın muhtemelen Flex'in çocuğunu taşıyan Renata Prodi'ye kürtaj yaptığını tahmin ediyorum. Bu beni bir ikilemle karşı karşıya getiriyor. Dr. Brandt'ı bu konularda sorgulayamam, çünkü düğününe katılanlar arasında Hitler ve Göring vardı. Onu bunlardan biriyle suçlarsam, soluğu Dachau'da alırım.

"Bir baş şüphelimiz var: Johann Brandner. Evinin Martin Bormann tarafından alınmasına itiraz ettiği için Dachau'ya gönderilen fotoğrafçı. Deliller ikinci dereceden olsa da durum şu: Salzburg arabayla sadece kırk dakika uzakta; kendisi Jager taburunda askerlik yapmış, eski bir keskin nişancı; kimse yokluğunu fark etmeden Berchtesgaden'a gelip ateş ettikten sonra kolayca geri dönebilir. Bu arada Salzburg Gestapo'dan haber var mı, Friedrich?"

"Henüz yok patron. Tüfek ve dürbünün seri numaralarına da bakıyorlar."

"Geiger'in Binbaşı Högl'e verdiğini söylediği Mannlicher karabinası hakkında ne yapacaksın?" diye sordu Kaspel.

"Bak bakalım, ona ne olduğunu bulabilecek misin? Belki de bacada bulduğumuz silah odur."

"Ya haberi yoksa?"

"Öyleyse bu da sormak istemediğim diğer bir soru. Cinayet silahının Högl'e ait olduğunu söylemek bile onun Martin Bormann'ın gözünden düşmesine neden olur. O yüzden iş bu noktaya geldiğinde köprüyü yakmak zorunda kalacağım."

Tıraş bıçağını kullandıktan sonra Flex'in yumuşacık havlusuna sildim. Kullandığı ya da sahip olduğu her şey birinci sınıftı. Tuvalet kâğıdı bile parlaktı. Bense evde *Völkischer Beobachter* kullanırdım.

"Tabii Geiger'in karabina hakkında yanılması mümkün. Yalan söylüyor da olabilir. Kovanlıkta konuştuğumuz üç kişi de bana pek yardıma hevesliymiş gibi gelmedi. Üstelik Arthur Kannenberg'in bana Brückner hakkında söylediklerini de dinledikten sonra, bu dağda herkesin birbirinin kuyusunu kazmak istediğini anladım. Şu an emin olduğum tek şey, bunu Hitler'in yapmadığıdır. Bu da adli yeteneklerimden çok, modern Alman devletinin durumu hakkında bilgi veriyor."

Yüzümü sildikten sonra dolapta kolonya var mı diye baktım. Flex'te haliyle, üzerinde yelkenli gemi olan, Amerikan malı, en kaliteli ürün vardı. Biraz alıp yüzüme sürünce, içsem daha iyi diye düşündüm.

"Friedrich burada kalıp işe yarar bir şey var mı diye bakmanı istiyorum. Ne olduğunu sorma, ben de bilmiyorum. Galiba kasa bulamayacaksın ama bir kez daha bakmaktan zarar gelmez. Bunu yaparken mutlaka tüm ışıkları yak. Burada yaşayan ve saklayacak bir şeyleri olan Dr. Brandt veya başka birinin bizim ne olduğunu bulana kadar aramaya devam edeceğimizi düşünmesini istiyorum. Belki bu onları tahrik eder ve... Birileri seni öldürmeye kalkar, Friedrich. Bunun epey faydası olur. Bu davayı çözmek istiyorsak, böyle fedakârlıklar yapmamız gerekecek."

"Teşekkürler efendim. Elimden geleni yaparım."

"İşe yarar bir şey bulursan beni Berghof'tan ara. Biraz uyumam şart, Hermann. Senin de eve gidip aynısını yapmanı istiyorum. Gözlerin beni korkutmaya başladı. *Kriemhild's Revenge*'deki Marguerite Schön'e benzemeye başladın. Benim gözlerim de seninkiler gibiyse yandım demektir."

YİRMİ DOKUZ

Nisan 1939

Dağdan Führer'in Arazisi'ne doğru dönemeçli yoldan inerken yol boyunca Antenberg'e yürüyenleri görünce, bilmediğim bir şey bildiklerini varsayarak merakla onları takip etmeye karar verdim. Gerçi böyle şeyler çok da zor sayılmazdı. İnsanın başına ne gelirse meraktan gelirdi ama Nazi Almanya'sında bile, genelde işin ucunda ölümden beter olmak da olsa, bir dedektifin en büyük meziyeti hâlâ meraktı. O yüzden arada bir meraklı davranmakta bir sorun görmüyordum, özellikle de herkesin Berchtesgaden sakinleri ve inşaat işçileri için yapılan sinema salonuna gittiklerini öğrendikten sonra; hani şu kuşbilimcinin evinin yerine inşa edilen salon. Nazilerin o evlere neden el koyduğunu anlamam da zor olmadı. Mekân her yeri görebilen, ideal bir konumdaydı; işin aslı bir kadının banyosu ya da kız yurdunun anahtar deliği değilse, manzara pek umurumda olmazdı. Bilhassa 1933'ten sonra güzel

manzaraya merakım kalmadı; Gestapo'ya göz kulak olmam gerekirken dikkatimi dağıtıyordu ki benim siyasi görüşlerime sahip biri için bu büyük bir ikilem sayılırdı.

Salon üzerinde, hâlâ bilmeyen varsa haberi olsun diye, Nazi kartallı, koca bir bayrak asılıydı. Zeplin ebadında, uzun ve ahşap bir binaydı. Bina düzgün inşa edilmemişti ve yüksek beşik çatı şimdiden üzerindeki karın ağırlığı altında bel vermişe benziyordu. Yetmezmiş gibi sızdırıyordu da. İçinde stratejik olarak mevzilendirilmiş kovalar ve kovanlıkta tanıdıklarımın da dahil olduğu yüz kadar kişi vardı. Bu kadar insanın, yine Tom Sawyer anlatacak Martin Bormann'ın yaveri Wilhelm Zander'i dinlemek için toplandığını öğrenmek beni şaşırttı. En azından konuşması bittiğinde başlayan filmi, *Kirli Yüzlü Melekler*'i görene kadar böyle düşündüm. Daha önce izlemiş ve çok beğenmiştim. Gangster filmlerini sever, Alman halkının bunları izleyip Nazilerle aralarındaki büyük benzerlikleri fark etmelerini ümit ederdim. Filmin sonunda kötü adam Rocky Sullivan, benim de yapmayı planladığım gibi, kendi idamına bir korkak gibi gidiyordu; sapsarı bir suratla çığlık çığlığa ölmek cellatların da sinirlerini bozardı. Plötzensee'de şahit olduğum birkaç son gösteri yüzünden günlerce iştahım kaçmıştı.

Yöre halkını ilk kez bir arada görüyordum. Tüm Berlinliler gibi ben de Alpler'de yaşayan Bavyeralılara, ülkenin vahşi hayatının diğer canlılarına baktığım gibi değişmez bir kayıtsızlıkla bakardım. Biraz kokmaları, geleneksel *Tracht* kıyafetleri içinde şapşal ve boktan görünmeleri beni şaşırtmamış-

tı ama onları topyekûn gördüğüme şaşırmıştım. Geldiğimden beri yöre halkından o kadar az kişiye denk gelmiştim ki neredeyse insanların burayı tümden terk ettiğini düşünmeye başlamıştım. Birkaçının av tüfekleri yanında olduğundan bir süre silahları ve sahiplerini inceledim. Bazıları palaska takmıştı ve muhafazakâr Bavyeralılardan ziyade Bolşevik işçi milislerine benziyorlardı. Flex bir tüfekle öldürülmeseydi, yanlarında ne olduğu zerre kadar umurumda olmazdı. Gerçi işe yarar bir şey görmeyi de ummuyordum; Berlin'dekilerin çanta taşıyıp bisiklete binmesi ne kadar doğalsa, buradakilerin de silah ve kayak takımı taşıması o kadar doğaldı. Hatta adamın biri vurduğu tavşanlarla birlikte gelmişti. Acaba doğa dostu Hitler bu adamın omzuna astığı tavşanları görse ne derdi diye düşündüm. Salonda ayrıca Bruno Schenk ve doktora gitmek isteyen herkese özel ameliyat hizmeti veren Dr. Brandt da vardı. Kendisinin sahnenin arkasında bir kliniği bulunuyordu ve ona muayene olmak isteyenlerin oluşturduğu kuyruk toplantı salonuna kadar uzanmıştı. Geçmişte ben de hastalandığımdan Brandt'la görüşmek için bekleyenlerin hiçbirinin hastaya benzemediğini söyleyebilirdim. Kendi aralarında sohbet ediyorlardı ve renklerinden, çoğunun benden sağlıklı olduğu belliydi ki bu da fazla bir şey ifade etmezdi. Obersalzberg'e geldiğimden beri ölümcül bir hastalığa tutulmuş gibi hissediyordum. Hayatım her an sona erecek gibiydi. Martin Bormann'ın insanın üzerinde böyle bir etkisi vardı. Reinhard Heydrich de ondan farklı değildi. Gidip sıraya girdim.

Bruno Schenk beni sinema salonunda gördüğünde Josef Stalin'in ellinci doğum gününün burada kutlanacağını haber almış gibi rahatsız oldu. Muhtemelen ölmemi temenni ediyordu. Kendisini bekleyenlerin kuyruğunda beni gören Brandt'ın keyifsizliğine de diyecek yoktu. Yine siyah üniforma üzerine beyaz önlük giymişti ve yüz ifadesi yıldızsız bir gece kadar ciddiydi. Ona soracak birkaç sorum vardı ve sormak için, en azından benim açımdan, gayet uygun bir zamandı. Onun içinse tam zıttı olduğu belliydi ki bence hiç mahzuru yoktu. Baş belası olmak bir polisin asli vazifesidir ve insanlardan şüphelenmek bu işi Nazi Almanya'sında yapmaya devam etmenin tek keyifli yönüdür.

"Burada ne işin var?" diye sordu şüpheyle.

"Sizinle konuşmayı umuyordum, doktor."

"Hasta mısın?"

"Geldiğimden beri adli unutkanlıktan mustaribim. İnsanlar bana sürekli polis olduğumu unutmuşum gibi muamele ediyor. Oysa sizi görmek isteme sebebim bu değil. Sizinle Renata Prodi hakkında konuşmak istiyorum."

"O da kim?"

Tebessümle, SS doktoru görmek için bekleyenlere baktım. Tümü bana ısıracak bir köpekmişim gibi bakıyordu. Aslında fena fikir de değildi. "Size burada da söyleyebilirim ama riske girmenin manası yok. Buradaki necip ahalinin kafamın içindekileri bilmek istediğinden emin değilim." Bir sigara yakıp dünya umurumda değilmiş gibi sırıttım. "Polisliğin en kötü tarafı budur, doktor. Çoğu insanın

hakaret kabul edeceği şeyleri düşünüp söylemeye mecburum."

"Ofisime gitsek iyi olur," dedi keyifsizce.

Onu takip ettim ve gördüğüm ilk şey kapının arkasındaki askıda asılı başka tavşanlar oldu. Bunların hâlâ kanı akıyordu. Ahşap zemin birkaç damla kan yüzünden minik bir suç mahalline benziyordu.

"Sizin de avcı olduğunuzu bilmiyordum," dedim.

"Değilim. İnsanlar ödemeyi farklı şekillerde yapar. Genelde tavşan, sülün ve geyik getirirler. Bir seferinde yaban domuzu getiren bile oldu."

"Beni akşam yemeğine davet ederseniz hayır demem doktor. Ama dikkat edin, Führer ortalıkta olmasın. Bu manzarayı onaylayacağını hiç sanmam."

Brandt, beni evine davet etme fikrini düşünmesi bile imkânsızmış gibi, belli belirsiz gülümsedi. "Bana getirilen tüm bu hayvanların Führer'in Arazisi ya da Landlerwald dışında avlandığına seni temin ederim."

"Hiç şüphem yok." Masadaki deri alet çantasının yanında bir paket Pervitin duruyordu. Sırf elimden almasını sağlamak için paketi aldım ve o paketi elimden alırken de kehribar renkli bir ilaç şişesini alıp etiketini okudum. Brandt yaramaz bir çocukla uğraşıyormuş gibi iç çekip onu da elimden aldı.

"Derdin ne?" diye sordu. "Beni bekleyen gerçek hastalar var. O yüzden uzatma da konuya gel."

"Konu bu!" Elindeki tabletleri ve ardından benzerleriyle dolu ecza dolabını işaret ettim. "Bunlara ek Protargol da var. Zührevi hastalıkların tedavisinde kullanıldığını ikimiz de biliyoruz. Bu gece birilerine vermeyi düşünüyormuşsunuz gibi masanın

üzerinde görünce, acaba zührevi hastalık kapanlar mı var diye meraklanmadan edemedim. Yani Karl Flex gibiler."

"Bir hekimin hastası hakkında konuşmasını beklemiyorsun, değil mi?" dedi Brandt sertçe. "Hem de böyle hassas bir mevzuda."

"Ah, hasta mahremiyetine hürmetim büyüktür, doktor. Ama ölüler için geçerli değildir. Özellikle de işin içinde cinayet varsa ve ceset otopsiye gittiyse... Otopside doktorlar vücutta gördükleri en ufak tuhaflıkları bile polise bildirir. Buna kafadaki delik kadar zührevi hastalık da dahildir. Flex'te zührevi hastalık vardı, değil mi? Nedendir bilmem, söylememeyi tercih ettiniz."

"Galiba ölüm nedeniyle ilgisi olduğunu düşünmedim," dedi Brandt. "Adam başından vurulmuştu. Bakın komiser, Karl Flex dostumdu. Düğünüme katılmıştı. Tüm bunlardan dolayı bazı şeylerin duyulmamasını istedim. Her düzgün Alman'ın yapacağı şeyi yaptım."

"Çok düşüncelisiniz, doktor. SS sloganınız 'kan ve şeref' değil mi? Galiba bu da hemen her şeyi kapsıyor. İnanın bana birinin kafası tüfek mermisiyle dağıtıldığında, artık o adam için mahremiyet falan kalmaz. Kafatası ve beyin parçalarının her yere dağılmak gibi bir huyu vardır. Bahsi geçen bu yer Berghof terasıysa, hiç kimse mahrem diye bir şeyden bahsedemez. Sizi şaşırtabilir, ben de şeref gibi niteliklerin yabancısı değilimdir. Ne var ki Flex'in kan ve şerefinin pek yüksek mertebede olduğunu söyleyemem. Kendisinin P-Koğuşu'ndaki kızların

pezevengi olduğunu ve onlardan birine hastalık bulaştırdığını bile bile yapamam bunu."

"Bunu kim söyledi?"

"Önemi yok."

"Bence hastalığı o lanet fahişelerden biri Karl'a bulaştırdı."

"Belki... Öyle ya da böyle masasında şifa dağıtan ve o lanet fahişelerin sıhhatinden sorumlu olan sizsiniz. Haksız mıyım?"

Brandt tek kelime etmedi ki kanaatimce onun Obersalzberg'deki her şeye verdiği cevap buydu. Kişinin efendileri Hitler ve Bormann olduğunda, yapılacak en akıllıca şey sadece evet demek ya da çok az konuşmaktı.

"Size net bir soru sorsam ve siz de bana net bir cevap verseniz nasıl olur acaba, doktor? Bu civarda belsoğukluğu bulaşmış çok kişi var mı?"

"Neden sordun?"

"Bu net bir cevap değil. Lütfen bu soruya bir kez daha cevap vermeyi deneyin, yoksa herkesin duyacağı şekilde tekrar sormak zorunda kalırım."

"Bak komiser, bu çok hassas bir mevzu ve bence ne kadar hassas olduğundan haberin yok."

"Tamam, anlıyorum, Führer'in P-Koğuşu'ndan haberi olsun istemiyorsunuz, çünkü ne kadar kızacağını biliyorsunuz. Zührevi hastalıkları Ariler değil, ancak Yahudiler bulaştırır. Kaç kişi?"

"On beş yirmi kadar," dedi Brandt.

Kendime bu adamın düğününde Hitler ve Göring'in şeref konuğu olduğunu hatırlatarak, ikinci soruyu yüreğim ağzımda sordum.

"Renata Prodi'de de vardı, değil mi?"

"Karl Flex'in aksine, o hayatta olduğundan buna cevap vermeye mecbur değilim."

"Yaşadığından emin misiniz? Çünkü biri bana aksini söyledi."

"Bildiğim kadarıyla öyle."

"Bu dağda bunun pek bir önemi yok."

"Pardon?"

"Ona kürtaj yaptığınızı ve çocuğun Karl Flex'ten olduğunu biliyorum."

"Bir Alman subayının sözüne karşı bir fahişenin sözüne dayanarak mı?"

"Demek inkâr ediyorsunuz. Akıllıca, itiraf etmenizi beklemiyordum."

"Bunların Karl Flex'in ölümüyle ne ilgisi olduğunu çözemedim, komiser?"

"Aslında ben de öyle. Ama emin olun ki bu uzun sürmeyecek. Çok geçmeden her şeyi öğreneceğim. Fevkalade azimli bir dedektifimdir."

"İşte buna inanırım."

"Bunun için özür dileyecek değilim. İşim başınıza bela olmak. İnanabilir misiniz bilmiyorum, ama genelde bir davayı çözmeden önce ölmemi dileyecek hale gelenler bile olur."

"Buna kesinlikle inanırım."

"Hem sizin hem de onların vaktini yeterince ziyan ettim, doktor. Daha fazla bilgi edindiğimde tekrar görüşeceğiz. Hatta iddiaya bile girebiliriz diyecektim, ama Hitler'in Dağı'nda bahse girmenin serbest olup olmadığını bilmiyorum; sigaranın yasaklanması yeterince can sıkıcı."

"Führer'in kumara itirazı olacağını sanmıyorum."

"Güzel. O zaman bu hafta bitmeden davayı çözeceğime bahse girin. Kesin kazanırsınız."

Dışarı çıkarken denk geldiğim birkaç kişiyle konuştum. Çoğu Obersalzberg İdaresi'nde ya da bira fabrikasında çalışıyordu ve Naziler dağa erişimi engellediği halde, birkaçının hâlâ kendi tuz ocaklarını işlettiğini de öğrendim. Aslında altın aramaktan çok daha mantıklıydı, çünkü bu şeyden hem daha çok bulunuyordu hem de tüm Avrupa mutfaklarında talep edilen bir üründü.

Yanlarından geçerken bana kim ve nereli olduğumu sordular ve onlara söylediğimde, ayakkabılarına işeyen Anita Berber'mişim gibi şaşırdılar; Nazilerin değiştirmek için yaptığı onca şeye rağmen, onların Berlin'i hâlâ günahın ve yolsuzluğun hüküm sürdüğü bir yer olarak görmeye devam ettiklerini anladım. Günahı kesinlikle özlesem de yolsuzluk hususunda haklı olduklarını kabul etmem gerek. Diğer taraftan Zander'in Tom Sawyer hakkında anlattıklarına dair ne düşündüklerini bilmiyordum. Bir süre dinledikten sonra diğerlerini beklemeden ayrıldım.

OTUZ

Nisan 1939

Geri döndüğümde Berghof'ta ortam sakinleşmişti. Düşünceli bir zat Büyük Salon'un penceresini açık bıraktığından içerisi Flex'in mutfağındaki buzdolabından daha soğuktu. Odamda paltosuz oturamazdınız. Hitler mi böyle seviyordu, yakıttan tasarruf etmeye mi çalışıyorlardı, yoksa evi buz gibi tutarak insanların Führer'in huzurunda tir tir titremesini mi sağlamaya çalışıyorlardı, bilmiyorum. Belki de onun diplomasi sırrı buydu. Hermann Kaspel bana Hitler'in ne kardan ne de güneşten hazzettiğini söylemişti ki evinin kuzeye bakan bir yamaca inşa edilmesinin nedeni buydu. Galiba Berghof'un soğuk ve rutubetli havası ona gençken oturduğu Viyana'nın gecekondu mahallesini hatırlatıyordu. Hitler'in çalışma odasının karşısındaki ofisimde tek başımaydım, kapıyı kapatıp sobayı ağzına kadar odunla doldurduktan sonra sandalyeyi tam yanına koydum. Uyumamı sağlaması ümidiyle birkaç şahit itirafı

okumayı planlıyordum. Arthur Kannenberg'den sosis ve şarap istemeyi düşünsem de Wilhelm Brückner hakkında edeceği ithamları dinleyecek havada olmadığımdan vazgeçtim. Dalgınlıkla bir Turkish 8 yakıp evin kime ait olduğunu hatırlar hatırlamaz sigarayı sobaya attım. Berghof'ta kalmak herkesin veremden öldüğü bir sanatoryumda olmaktan farksızdı ve buradaki tahammül edilebilir tek şey temiz dağ havasıydı. Turkish 8'in paketine bakıp terasa çıkarak içmeyi düşünsem de vazgeçtim; bu buz gibi gecede Obersalzberg'de sigara içmek gibi basit bir şey için dışarı çıkma düşüncesi beni güldürdü. Sigara gibi basit bir zevk bile bu derece denetim altındaysa, nasıl bir dünyada yaşıyorduk? Kim bilir, belki de Hitler'in tütün yasağı vasıtasıyla Nazizm'in özünü görmeyi başarmıştım. Villa Bechstein'a gidebilirdim ama Rudolf Hess'in beni gördüğünde Berghof'ta olup bitenlere dair sorguya çekeceğini biliyordum. Alp Dağları'nda çarpışan Nazi Titanlarının arasında kalmaya hiç niyetim yoktu.

Odanın ışığını kısıp sobada yanan odunlardan daha az ses çıkarmaya çalışmama karşın, kapının çaldığını duyunca olmayan keyfim iyice kaçtı. Açtığımda karşımda otuzlu yaşlarında, uzun boylu, zarif, güzel olmadığı halde nasılsa hâlâ çekici bir kadın gördüm. Siyah elbise ve siyah palto giymiş, aynı renkte bir bere takmıştı ve bir kibrit kadar inceydi.

"Burada biri olduğunu fark ettim."

Ayağa kalkıp saf saf botlarımı işaret ettim.

"Ses çıkarmamaya çalışıyorum fakat bu yeni botlarla biraz zor. Çok büyük olduklarından hâlâ alışamadım. Rahatsız ettiysem özür dilerim. Bir

dahaki sefere spor ayakkabılarımı giyer, nefesimi tutar ve kapının altına da havlu koyarım."

"Bir şey duyduğumu söylemedim ki. Sadece burnuma tütün kokusu geldi. Führer'in sigara içilmesinden nefret ettiğini biliyorsun, değil mi?"

"Evet, galiba o mevzuda bir şeyler kulağıma gelmişti. Sadece iki saniyeliğine nerede olduğumu unutup bir tane yaktım. Galiba o sigara yüzünden yarın sabah kurşuna dizileceğim."

"Muhtemelen. Dilersen vurulduğun sırada ağzında sigara olmasını sağlayabilirim."

"Hoş olur. Gözümü bağlamasınlar lütfen. Bir de kurşun geçirmez yelek verirseniz harika olur."

"Elimden geleni yaparım. İsmim Gerdy Troost, peki sen kimsin?"

"Bernhard Günther. Berlin Kripo'dan gelen polis komiseri."

"Karl Flex cinayetini soruşturmaya gelen sensin demek ki."

"Kötü haber tez duyulurmuş."

"Haklısın ama kısmen... Bak, ben de sigara içecek bir yer arıyordum. Dilersen bana eşlik edebilirsin."

"Nihayetinde dışarısı buradan soğuk olamaz."

Ayağa kalkıp onun peşi sıra halıyla kaplı koridordan geçip canavarın şatosunun en doğu köşesindeki bir merdivenden indim. Bir torba altın çalıp sıvışıyormuşuz gibi bir hisse kapıldım.

"Büyük Salon'un panoramik penceresi sıkıştı," dedi. "Motoru bozulmuş. Elle kapatmak için kullanılan iki manivela vardı ama nerede olduklarını bir türlü bulamıyorlar. Bu şimdiye kadar camdan yapı-

lan en büyük nesnedir. Sekiz buçuk metre uzunluğunda ve üç buçuk metre genişliğinde. Kurşun geçirmez ve ağırlığı da bir ton. Ona bu ağırlığın tek motor için fazla olduğunu söyledim. Üç pencere daha iyi olur dedim. Ama kimi zaman aşırı hırslı hareket edip kalbinin beynini ele geçirmesine izin veriyor. Çalıştığında muhteşem bir şey, bozulduğunda nasıl bir düş kırıklığına neden olduğunu sen de görebilirsin."

Paltomun içinde titrerken, belki de Nazizm'in özünü yansıtan asıl şey tütün yasağı değil de budur diye düşündüm. Merdivenlerin dibindeki mutfaklara bitişik bir koridordaydık. Gerdy Troost'un öncülüğünde bir kapıdan evin arkasındaki, üzeri ağaçlarla kaplı, neredeyse dimdik bir yamaç tarafından rüzgârdan korunan, dar bir terasa çıktık ve koltuğunun altındaki siyah deri çantayı açıp içinden bir Turkish 8 paketi çıkardı. Terasın sigara izmaritleriyle dolu olduğunu gördüm.

"Bunlar pek hoşuma gitmiyor," diyerek altın rengi Dunhill çakmağıyla ikimizin sigarasını da yaktı. "Burada başka sigara bulunmadığından alışmak zorunda kaldım. Herkesin aynı markayı içmesi benim gibi tiryakilerin işini epey kolaylaştırıyor. 1926'da geçirdiğim korkunç bir trafik kazasından sonra içmeye başladım. Kaza mı, yoksa sigara mı sağlığıma daha zararlı bilmiyorum."

Sigaralarımızı yaktıktan sonra beni tırabzanın önündeki, içinden semavi bir meltemi andıran sıcak havanın geldiği ızgaranın önüne götürdü. Şaşırdığımı görünce gülümsedi.

"Sana buradan hiç bahsetmemeliydim ama dedektifsin ve bizim de polise yardım etmemiz gere-

kir, değil mi? Berghof'taki herkes burayı sigara odası diye bilir. Genelde Berghof'taki en sıcak yer de burasıdır. Burası sır olsa da birkaç sigaranın davayı çözmene yardım edebileceğini düşündüm."

"Birkaç taneden fazlası lazım. Bu biz dedektiflerin bir paketlik sorun dediği türden bir şey."

"O kadar büyük mü?"

"En az. Bu kadar önemli şahsiyetlerin egolarının kıyısında parmak ucunda yürümek zor zanaattır."

"Şahsiyetler değil, *erkekler*," dedi. "Önemli erkekler. En azından önemli olduklarını düşünen erkekler. Bana göre burada önemli tek bir adam var. Birkaç istisna hariç, diğer hepsi kendi menfaatinin derdinde."

Söylediklerine itiraz etmek zordu. "Ben de çok farklı sayılmam ama buna hayatta kalmak diyorum."

"Sosyal Darwinist, ha?"

"Pek sosyal olduğumu söylemem. Bu arada sıcak hava nereden geliyor? Evden gelmediği kesin."

"Berghof'un altı, gizli tünel ve sığınaklarla dolu."

"Sığınak mı? Birileri savaşın çıkmasını bekliyormuş gibi söylediniz."

"Tedbirden zarar gelmez."

"Tabii ki ama umarım Polonya'nın işgali bu tedbirlerin bir parçası değildir."

"Sen Prusyalısın, değil mi? Sence davamız meşru değil mi?"

"Beni yanlış anlamayın Frau Troost, fakat tüm bu Polonya Koridoru konusu bana çok saçma geliyor. Hiçbir şey beni Danzig'in tekrar Almanya'nın parçası olduğunu görmek kadar mutlu edemez.

Oysa bunu yapmak için hiç de uygun bir zaman değil. Ayrıca bunu konuşarak yapmaya çalışmak, yeni bir Avrupa savaşı çıkarmaktan çok daha ucuza mal olur."

"Ya müzakereler sonuçsuz kalırsa?"

"Müzakereler daima sonuçsuz kalır. O zaman yine müzakere edersiniz. Yine olmazsa seneye tekrar denersiniz. Ancak ölen insanlar çok uzun süre öyle kalır. Son savaşta edindiğim tecrübe budur. Başlangıçta biraz daha konuşmamız gerekirdi. O zaman netice tümüyle farklı olabilirdi."

"Belki de müzakereleri sana bırakmalılar."

"Belki de."

"Peki ya bu vaka? İçinden çıkabilecek misin?"

"Biri öyle düşünmüş, yoksa Berlin'den buralara gelmem istenmezdi."

"Kimmiş o?"

"Amirlerim."

"Himmler mi?"

"Son baktığımda, o da onlardan biriydi."

"Lafı dolandırmana gerek yok, komiser. Bu katili bulmak istiyorsun, değil mi?"

"Elbette."

"Hans Castorp tarzı oynayacaksan, büyülü dağda birkaç dostunun olmasından zarar gelmez. Haksız mıyım?"

Hans Castorp'u duyacak kadar bilgili biri olduğumu varsayması hoşuma gitti.

"Belki birbirimize yardım edebiliriz," diye ekledi.

"Olur. Bir polis yeni dostlara asla hayır demez. Özellikle de karşınızdaki polis. Genelde çok dost canlısı biri değilimdir."

"Ben de pek farklı değilim. Führer'in yakın çevresindekiler benden uzak durmayı öğrendi. Çünkü genelde ağzıma geleni söylerim."

"Pek sağlıklı bir yöntem değil."

"Çok umurumda değil."

"Bu sizi günümüzde nadir rastlanır biri yapar."

Gerdy Troost sabırsızca omuz silkti.

"Neyse, biraz mesafeli davranıyorsam kusurumа bakmayın. Buraya gelmemi isteyen General Heydrich ve Nebe'ydi. Başarısız olursam onlar için önemli değil, çünkü harcanabilir biriyim."

"Peki, bu nasıl bir şey?"

"Galiba bir düğüne davet edildiğinde gelin ve damadın gidip gitmemeni umursamaması gibi bir şey."

"Nasıl bir şey olduğunu bilirim, Komiser Günther. Ben de birinin nasıl olup da senin gibi biri hakkında böylesine zalimce karar verebildiğini merak ediyordum."

"Kısacası Karl Flex cinayeti Martin Bormann'ın sorunu. Çözebilirsem Heydrich ve Nebe'ye müteşekkir olacak. Çözemezsem de onların değil, Bormann'ın sorunu olmaya devam edecek."

"Evet, durumunu anlayabiliyorum. Merhum kocam buna ahmağın ikilemi derdi."

"Onlar gibilere hayır diyecek kadar ahmak değilim. En azından yüzlerine karşı. İyi bir dedektif olmanın şartlarından biri budur. Genelde onların dediklerine riayet edip en iyisinin olmasını umarım. Nasıl olduysa dikenli telin bu tarafında sağ kalmayı başardım."

"Aşağıda yağmur oluğunun arkasında kaliteli bir şişe *schnapps* var," dedi Frau Troost. "Generalin

maiyetindeki bazı kişiler orada saklıyor ki böylece sigarayla birlikte içki de içebilsinler."

"İkisi birlikte iyi gider."

"Hitler içki de içmez."

Eğilip baktıktan sonra gülümsedim. Haklıydı. Hatta temiz kadehler olduğunu da gördüm. Kendime bir tane doldurdum, o istemedi. Sessizce bunu oraya koyanların şerefine kadeh kaldırdım. İlk kez askeri hazırlıklardan şikâyet etmemiştim.

"Soğuğu dert etmediğim şeylerden biri de *schnapps*'tir," dedim. "Kocanız Paul Troost'tu değil mi? Birkaç yıl önce ölene kadar Hitler'in mimarıydı."

"Evet."

"Şimdiki mimarı Albert Speer."

"Öyle olduğunu zannediyor. O adam Hitler'in gözüne girmek için çırpınıp duruyor. İşin aslı, 1934'ten beri Paul'ün işini ben devam ettiriyorum. Hatta Führer'in dinlediği tek kadının ben olduğumu söyleyebilirim. Pencereler konusu hariç. O konuda da haklıydım. Genelde binalar, sanat ve tasarım hakkında tavsiyelerde bulunurum. Stüdyom Münih'te ve burada olmadığım zamanlarda oradayım. Son günlerde askeri ve sivil nişanların belge ve takdim kutularının tasarımları üzerinde çalışıyorum."

"Nazi Almanya'sında onlardan bol bir şey yok."

"Onaylamıyor musun?"

"Hayır. Hem de hiç. Her zaman şeridi tercih ederim."

"Belki davayı çözdükten sonra sen de bir nişan alırsın."

"Böyle bir şeyi kesinlikle istemem. Bana bunun mutlak bir gizlilik içinde yürütülmesi gereken bir

vaka olduğu söylendi." Kendime bir kadeh daha koydum. "Karl Flex'in ölümüyle ilgili, kötü haber tez duyulur dediğimde, kısmen haklı olduğumu söylediniz. Bunun her şeye rağmen, o kadar da kötü bir haber olmadığını mı kastettiniz?"

"Öyle mi dedim?"

"Şimdi kim işi yokuşa sürüyor acaba? Buraya yeni geldim, fakat şimdiden Flex'in öldüğüne memnun olan pek çok kişi gördüm."

"Bunu konuşabiliriz," dedi. "Ama önce senden bir iyilik istiyorum."

OTUZ BİR

Nisan 1939

"Söyleyin Frau Troost. Nedenini bilmiyorum ama *schnapps* beni işbirliğine yatkın biri haline getirdi."

Berghof'un arkasındaki teras, önündekinden daha az ölümcüldü; buradaki tek tehlikeli şey sigara içmekti. Gerdy Troost omuz silkip sigarasını attı. Siyah beresinin altındaki açık kahverengi saçları gürdü ve saçlarını arkada toplaması kulaklarını öne çıkarmıştı; burnu da bir elfe aitmiş gibi duruyordu. Oysa kendisi küçük bir elf değildi. Martin Bormann'ın ancak omzuna gelebileceği zeki ve kurnaz bir kadındı. Bormann'dan daha kurnazdı diyebilirim. Sesi eğitimli ve kendini dinlettirmeye alışıktı, gözleri koyu ve şüpheciydi, çenesi belirgindi ve ağzı biraz küstahtı. Meşhur efendisinin Yahudi düşmanlığını bilmeseniz Yahudi zanneder, neresinden bakarsanız bakın, kültürlü bir kadın olduğundan şüphe etmezdiniz.

"Gerdy. Gerhardine'in kısaltması. Anne babam bana Sophie ismini verdi, fakat hiç kullanmadım."

Ona baktığımda, genç bir kız olarak, sadece eski moda ismine değil, pek çok şeye itiraz ettiği fikrine kapılmadan edemedim. Böyle bir şeyi hissederdiniz.

Elimdeki kadehi şerefine kaldırdım. "Tanıştığımıza memnun oldum, Gerdy."

"Aslında kim olduğunu biliyorum," dedi. "Dahası ne olduğunu biliyorum. Polisliği kastetmiyorum. Mizacından bahsediyorum. Bence dürüst ve yiğit bir adamsın."

"Uzun zamandır hiç kimse beni bu vasıflarla suçlamamıştı. Söylediğin gibiysem, şu anda başka bir yerde olmam gerekirdi."

"Bu kadar alçakgönüllü olma, Günther. Günün birinde bu ülkenin iyi insanlara ihtiyacı olacak." Göğsünü ovalayınca yüzünde ağrısı varmış gibi bir ifade belirdi.

"İyi misin?"

"Baskı altındayken anjinim azar. Geçer birazdan."

"Baskı altında mısın?"

"Burada Hitler de dahil, herkes baskı altındadır. Bunun tek istisnası Martin Bormann'dır."

"Çok meşgul bir adam, değil mi?"

Gerdy gülümsedi. "Kendi menfaati peşinde koşturmakla meşgul olduğunu söyleyebilirim."

"Evet, diğer pek çoğu gibi."

"Öyle. Dinle, Hugo Brückmann adında birini hatırlıyor musun?"

İsmi hatırlamaya çalışırken kaşlarım çatıldı. Ardından yere baktığımda büyücek ayaklarını ve bileklerinin üzerinde küçük bantları olan siyah ayakkabılarını gördüm. Vakit kazanmak istermiş gibi,

"Brückmann," dedim. "Bir düşüneyim. Hayır, hiç sanmıyorum."

"O zaman hafızanı tazeleyeyim, komiser. 1932'de Hugo Brückmann ve karısı Berlin'deki Adlon Oteli'ne kalmaya gitti. Kendisi bir Alman yayıncı olup merhum kocamın yakın dostuydu. Romanya Prensesi Elsa Cantacuzene'le evli. Şimdi hatırladın mı?"

İkisini de unutmamıştım, unutmam da mümkün değildi. Almanya'daki diğer herkes gibi Nazilere muhalif birini tanıdığımı, hem de Hitler'in yakın çevresinden birine söylemek konusunda isteksizdim. Hugo Brückmann Nazi olmasına karşın, normal bir Nazi'ydi ve Bernhard Weiss'ın da arkadaşıydı. Kripo'nun eski müdürü ve bir Yahudi olan Weiss, Weimar Cumhuriyeti'nin son günlerinde, benim ve Lorenz Adlon'un yardımıyla ülkeden kaçmıştı. Öte yandan Weiss ve karısı Lotte'nin Londra'ya kaçması için gereken parayı temin eden Hugo Brückmann ve karısı Elsa'ydı. Bir zamanların dedektifi Weiss, daha sonra Londra'da yayıncılık ve kırtasiyeyle uğraşmaya başlamıştı.

"Senin dostlarınsa, o zaman evet, ikisini de hatırlıyorum."

"O adamın, Hugo Brückmann'ın Bernhard Weiss'ı Almanya'dan kaçırmasına yardım eden, ilkeli ve genç Alex dedektifinin, Münih'te kaybolan birini bulmama yardım etmesini istiyorum."

"Onlara yardım ettiğimi söyleyemem, çünkü hiç hayrıma olmaz. Günümüzde kaybolanların sayısı hayli çok. Bunun modern Almanya'da hayatın cilvelerinden biri haline geldiğini söyleyebilirim."

"Bu adam da Yahudi."

"Çoğu öyle. Ama evet, elimden gelirse yardım ederim. Adı ne?"

"Wasserstein. Dr. Karl Wasserstein. Kendisi merhum kocamı tedavi etmiş bir göz hekimi ve cerrahtır. 1935'te makamını ve emekli maaşını, 1938'de de hekimlik diplomasını kaybetti. Geçen sene Führer'le onun hakkında konuşarak diplomasının iade edilmesini ve tekrar pratisyen hekimlik yapabilmesini sağladım. Fakat geçen gün Münih'e onu görmeye gittiğimde ne onu buldum ne de nerede olduğunu bilen ya da umursayan birine denk geldim. Gittiği yerin adresini de bırakmadığından onu benim adıma bulmanı rica edecektim. Durumunu ve mali sıkıntı çekip çekmediğini bilmek istiyorum. İçimden bir ses burada onunla ilgili gereğinden fazla soru sorduğumu söylüyor. Biri Yahudi'yse, söz konusu ben bile olsam, yapabileceklerimin bir sınırı var."

"Belki de Almanya'dan temelli gitmiştir."

"Diplomasını henüz geri almıştı. Neden gitsin ki?"

"En iyileri gidiyor. Diğer taraftan Münih ve Viyana'daki pek çok Yahudi gidip Berlin'e yerleşti. Orada Yahudilerin biraz daha rahat olacağını düşünüyorlar."

"Peki, öyle mi?"

"Belki biraz. Berlinlilerden adam gibi Nazi çıkmaz. Büyük şehir olmakla ilgi bir şey bence. Buralarda yaşayanlar ırkmış, dinmiş, öyle şeyleri pek takmaz. Çoğu Tanrı'ya bile inanmaz. Diğer deli Alman'dan sonra bıraktılar. Sadık takipçiler olmaya bir parça şüpheyle bakarlar."

"Senin neden harcanabilir olduğunu anlamaya başladım."

"Siz yine de bana Wasserstein'ın son adresini verin de neler yapabilirim, bir bakayım."

"Teşekkürler, Komiser Günther. Führer'e sadakatimi de bilmenizi isterim."

"Herkes öyle değil mi?"

"Sen değilsin."

"Haklısın."

"Bak, hatalı o değil, çevresindekiler. Martin Bormann gibileri. Öyle namussuz bir herif ki inanamazsın. Koca dağı babasının çiftliğiymiş gibi idare ediyor. Karl Flex de onun rezil uşaklarından biriydi. O, Zander ve Bruno Schenk denen kepaze herif! Hareketimizin adını lekeleyen bu tür insanlar. Sana yardım edeceksem, bunu kendi bildiğim şekilde yapmaya mecburum."

"Nasıl istersen... Ben de meseleyi benzer şekilde halledeceğim."

"Polis uygulamaları ve delillerin saklanması hakkında nutuk dinlemek istemiyorum."

"Artık o tür şeylerin hiçbir önemi kalmadı."

"Öyleyse teklifim şu: Buraya ve özellikle de bu eve on yıldır gelirim. Bazen tek başıma, bazen de başkalarıyla... Bir şeyler görür, bir şeyler işitirim. Belki de gerekenden fazla... Bu arada Berghof dinleme cihazıyla doludur, nerede ne söylediğine dikkat et."

Başımı salladım, dinleme cihazlarından haberim olduğunu söyleyerek Gerdy Troost'un lafını bölmek istemedim.

"Sigara odası niyetine kullandığımız bu terasın sevilmesinin bir nedeni de bu. Burada rahatça konuşabilirsin."

"Peki, şimdi bana ne anlatacaksın?"

"Hitler'i kötü gösterecek hiçbir şey söylemem," dedi ihtiyatla. "Kendisi son derece ileri görüşlüdür. Ama bana bir soru sorarsan, Komiser Günther, bu dağda hiç kimsenin yapmayacağı şeyi yapıp sana dolambaçsız cevap veririm. Bana ne bildiğini ve düşündüğünü söyle, ben de bilgim dahilindeyse onaylayayım. Açık ve net mi?"

"Yeterince açık ve net. Sen Obersalzberg'deki kâhinim olacaksın. Söylediklerini yorumlamak da bana düşecek."

Başını salladı. "İstediğin buysa..."

"Flex'in yaptıklarının ne kadarından Bormann'ın haberi var?"

"Bu dağdaki her şey Martin Bormann öyle istediği için olur. Flex sadece efendisinin emirlerine riayet eder. Adının önünde bir sürü sıfatı olan bir mühendis olduğu doğru, ancak aslında Bormann'ın dilediğinde bastığı bir düğmeden fazlası değildir. Canı ne isterse söyler ve o da yapar. Bormann çaresizce bu katilin derhal yakalanmasını istiyor, aksi takdirde Hitler temelli gider; öte yandan bu adamın yakalanmasını sağlamak uğruna çevirdiği tüm üçkâğıtları açık etmek zorunda kalacak. Yani polis madalyası hususunda haklısın. Bu davayı çözersen, madalyayı görecek kadar yaşayacağın meçhul."

"O kadarını tahmin ettim." Bir sigara daha yaktım. "Dr. Brandt da Bormann'ın bastığı düğmelerden biri mi?"

"Brandt lüks yaşam tarzı yüzünden borca batmış halde," dedi. "Hem de muazzam miktarda. Zamanında Villa Bechstein'da oda kiralardı ama şimdi Buchenhohe'de kalıyor. Berlin'de Altonaerstrasse'de

de lüks bir dairesi var. Tümüne de ayda üç yüz elli Marklık doktor maaşıyla sahip oldu. Borcu yüzünden de ister istemez Bormann'ın üçkâğıtlarına alet olmak zorunda kalıyor. Haysiyetli biri gibi görünse de alakası yok. Sakın ona güvenme."

"Sence bir cinayeti örtbas etmeye kalkışır mı?"

Gerdy başını salladı. "Değil örtbas etmek, gerektiğinde işlemekten de çekinmez. Sen de bir süredir buradasın ve epey yeri didikledin. Sence Flex neden öldürüldü?"

"Zoraki satışlar yüzünden birinin ona kin gütmesi olabilir."

"Belki, ama o sadece elli altmış kişiyi etkiledi. Berghof'takilerin asıl karın ağrısını dikkate alırsan, bu sayı hiç kalır. Neler döndüğünü layıkıyla anlayabilmek için olaylara çok daha geniş açıdan bakman gerekecek. Bunu yaparsan, Karl Flex'i kimin öldürdüğüne dair daha iyi bir fikir sahibi olursun."

"Genelev P-Koğuşu. Bormann oradan da pay alıyor mu?"

"Bormann her şeyden pay alır. Ama hayal kırıklığına uğradım. Hâlâ bir polis gibi düşünüyorsun. On beş yirmi kızdan elde edilen para çok azdır. Obersalzberg ve Berchtesgaden'da çok daha büyük numaralar dönüyor. Daha geniş ölçekli düşünebilmek için ufkunu genişletmen ve bir insanın ülkenin tüm kaynaklarını elinde bulundurduğunda neler yapabileceğini anlayabilecek seviyeye gelmen gerek."

Biraz düşündüm. "İnşaat," dedim. "Obersalzberg İdaresi. Polensky& Zöllner."

"Şimdi yaklaşmaya başladın."

"Bormann, Obersalzberg İdaresi'nden de pay alıyor mu?"

Gerdy Troost bana biraz daha yaklaştı ve sesini iyice alçalttı.

"Hem de *her* ihaleden. Yollar, tüneller, çayevi, Platterhof Oteli, aklına neresi geliyorsa Bormann oradan pay almıştır. Tüm bu işleri, işçi sayısını ve paranın miktarını bir düşün. O kadar parayı hayal bile edemezsin. Burada onun pay almadığı hiçbir şey yapılmaz. Sadece ne haltlar çevirip sıyrıldığını öğrenmek bile epey vaktini alacak. Davanı çok titiz hazırlamak zorundasın. Bunu yaptığında da sadece benim değil, Führer'e yakın ve en az benim kadar dürüst birinin yardımına ihtiyacın olacak."

"Peki, kimmiş bu?"

"Martin Bormann'ın kardeşi, Albert."

"Onu nerede bulabilirim?"

"Berchtesgaden'daki Şansölyelik binasında. Dağ Martin Bormann'dan sorulsa da şehirde Albert'in borusu öter. Bilmiyorsan söyleyeyim, birbirlerinden nefret ederler."

"Neden?"

"Bence bunu Albert'e sor."

"O zaman gidip onunla konuşsam iyi olacak."

"Konuşmaz. Henüz değil. Tabii ki buradaki varlığından haberdar ve hazır olduğunda veya kardeşinin aleyhine elinde somut bir şey tuttuğunda seninle görüşecek. Hâlâ böyle bir şey bulamadın, değil mi?"

"Hayır, henüz değil. İçimden bir ses denemenin bile çılgınlık olacağını söylüyor."

"Mümkün."

"Albert Bormann'la konuşup ona benimle görüşebileceğini söyleyebilirsin."

"Elinde bir şey yok. Onun vaktini boşa harcarsın."

"Madem öyle, gerçeğe ne kadar yaklaştığımı nasıl öğreneceğim? Bana söyleyecek misin?"

"Büyük olasılıkla buna gerek kalmayacak. Gerçeğe ne kadar yaklaşırsan, hayatın da o kadar tehlikeye girecek."

"Yüreğime su serpildi."

"Rahatına düşkün olsaydın, evinde kalırdın."

"Evimi görsen böyle demezdin," dedim. "Fakat söylediklerinden anladığım kadarıyla, evimi bir daha görebilirsem kendimi şanslı saymalıyım."

OTUZ İKİ

Ekim 1956

Memleketim umut verip kıvrandıracak kadar yakın görünmeye başlamıştı. Almanya, daha doğrusu Saarland artık seksen kilometreden daha yakındı. Şansım yaver giderse, karanlık çökmeden oraya varabilirdim. Saman balyasının üzerinde bir gece geçirdikten sonra olabildiğince saygıdeğer görünebilmek adına tarlanın kıyısındaki, neredeyse görünmez bir derede elimi yüzümü yıkadım. Yağmur çiseliyordu ve gökyüzünün griliği gidişatın daha da kötü olacağını söylemekteydi. Yiyeceğimin kalanını yedim, rahatsız bir şekilde bisiklete oturarak kuzeybatıya pedal çevirip Chateau-Salins'ten uzaklaşmaya başladım. Çiftlik kapıları ve kulübe bahçelerinin önünden geçerken birkaç köpek havladı ama ahalinin pencerelerindeki tüllerin ardından bakıp benim gibi şüpheli bir simayı görmelerine fırsat vermeden geçip gittim. Yol, Romalı mühendisler oymacılık işlerine henüz girişmemiş gibi inişsiz

çıkışsız ve nispeten düzdü. 1871'deki savaşın ardından başka bir büyük imparatorluk tarafından ilhak edilip Almanya'nın Alsace-Lorraine bölgesinin bir parçası haline getirilmiş Lorraine'deydim. Versay Antlaşması'ndan sonra Lorraine, Fransa'ya geri verilmiş, İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanlar tarafından tekrar alınmıştı. Ama her köy ve kasabada dalgalanan Fransız bayraklarıyla artık gözüme tümüyle Fransızmış gibi görünmüştü, Almanya'nın Fransa'nın bu vasıfsız ve boş bölgesini istemekte neden ısrar ettiğini anlayamadım. Ne işe yarardı? Seyrek ormanlardan başka bir halt olmayan bu bölgenin o ya da bu devletin elinde olması neyi değiştirirdi? 1871 ve 1914'te bir sürü asker burası için mi can vermişti?

Yolun birkaç kilometre ötesindeki Baronville'de sıradan bir kafede kahvaltı yaptım, sigara satın aldım, tuvaletinde tıraş oldum ve gazetelere bakıp öncekilerden farklı bir şey olmadığını görünce rahatladım. Kafedeki cilalı ahşap radyo açıldı ve bu sayede Fransız polisinin Mavi Tren katilini yakalamaya yakın olduklarına inandıklarını öğrendim; Nancy'de eşkâlime uyan birinin defalarca görülmesinin ardından arama başlatılmış ve orayla Saarland arasındaki tüm yollar tutulmuştu. Belki daha fazlasını öğrenirdim ama kafe sahibi radyonun kanalını değiştirmeye yeltenince gayri ihtiyari istasyonu değiştirmemesini istemem yok yere dikkat çekmekten başka işe yaramadı. Kafe sahibi söylediğimi yapsa da bana çok daha büyük bir ilgiyle bakmaya başladığından kendimi açıklama yapmak zorunda hissettim. Sivri burunlu ve parlak gözlü bir

adamdı, boynundaki guatr, bisikletimde taşıdığım soğanlardan daha ufak değildi.

"Galiba o Alman'ı gördüm," dedim hemen bir şeyler uydurarak. "Mavi Tren katili dedikleri şu kaçaktan bahsediyorum."

"Öyle mi?" Adam Omo reklamında göreceğiniz türden bir elbeziyle tezgâhı sildikten sonra önümdeki küllüğü boşalttı. "Nerede gördünüz mösyö?"

"Dün Nancy'de. Ama Almanya'ya doğru gitmiyordu, radyodaki sunucunun söylediği yanlış. Metz trenine bilet alıyordu."

"Karısını öldürmüş, değil mi? Olur böyle şeyler."

"Hayır, galiba başka bir şey. Kim olduğunu bilmiyorum ama trendeki nöbetçi olabilir."

"O zaman kafasını keserler," dedi patron. "Karını öldürürsen bir şansın olabilir ama üniformalı birini öldürürsen hiç şansın yok."

Başımı salladım ama akıbetimin Fransız giyotininden bin beter olacağı gibi bir his vardı içimde; hiç değilse o yolla daha çabuk ölürdüm. Talyum zehirlenmesi ölümden bin beter bir sona benziyordu. İlk kez o zaman, acaba Anne French'i Stasi'nin onu zehirlemeyi planladığına dair uyarsam mı diye düşündüm.

"Nancy öyle mi? Epey uzaktan gelmişsiniz bayım."

"O kadar uzak sayılmaz. Kırk elli kilometre. İyi zamanıma denk gelirse, günde yetmiş beş seksen kilometre gidebilirim."

"Savaştan beri bu yollarda pek soğan satıcısı görmedik."

"Genelde Lüksemburg ya da Strazburg'a giderim. Oralarda iş çok ama artık bana uzak geliyor. Bacaklarım eskisi kadar kuvvetli değil."

"Peki, nereye gidiyorsun?"

"Pirmasens."

"Pirmasens mi? Birkaç soğan satmak için o kadar zahmete değer mi?"

"Bugünlerde geçinmek için ne gerekirse yapmaya mecburuz."

"Doğru."

"Ayrıca ailemden bana kalan tarla, Nancy'de üzüm yetiştirmeye uygun olmayan tek yermiş gibi görünüyor. Genelde Pirmasens'te çok satış olur. Almanlar soğanı sever ve satış nerede çoksa, ben de oraya giderim."

"Artık Saar'dakilerin Fransız olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Öyle duydum. Oysa insanlarla konuştuğunda pek de Fransızlarmış gibi gelmiyor. Pek konuşmadıkları gibi, konuştuklarında da kullandıkları lisan Almanca."

"Epey zaman önce yapılan halkoylamasında gayet açıkça konuştular."

"Doğru."

"Neyse o zaman onlara da sana da iyi şanslar."

"Teşekkürler. Ama gitmeden önce Baronville'deki karakolun yerini söyler misin? Her iyi vatandaşın yapması gerektiği gibi bildiklerimi aktarmam gerek."

Kafe sahibi dışarı çıkıp yolu gösterdi, ben de acaba uydurduklarımın bir parçasına bile inandı mı diye merak ederek uzaklaştım. Fransa'nın bu

bölgesinde aksanım idare etse de Franzilerin sağı soğu belli olmazdı. Şüpheciydiler ve Nazilerin ülkelerini neden bu kadar kolayca yönettiklerini anlamak da zor değildi; Fransızlar doğuştan muhbirdi. Haliyle karakola gitmek gibi bir niyetim yoktu ve uzaklaşırken acaba kafe sahibi jandarmaya denk gelirse onlara benden bahseder mi diye düşündüm. Karakola gitmediğimi öğrenirse şüphesi katbekat artacaktı. Keşke iyi vatandaş olmakla ilgili o şeyleri söylemeseydim. Dahası keşke en başta ona radyo istasyonunu değiştirmesini söylemeseydim. Sonuçta, başka çarem olmadığını anlayıp polis karakoluna gittim, bisikletimi duvarına yasladım ve tam cesaretimi toplayıp kendimi jandarmaya ihbar edecekken bir antikacı dükkânının vitrinindeki madalyaları görüp göğsümdeki bir Cihan Harbi Fransız Haçı nişanının pek çok şüpheli bakışı defedeceğine hükmederek dükkâna girip sadece birkaç Frank'a birkaç nişan satın aldım. Kahramanlığı satın almak maalesef gerektiğinden çok daha ucuzdur. Özellikle de *la belle* Fransa'da...

Karakoldaki masada oturan jandarma nişanıma bir göz attıktan sonra anlattığım hikâyeyi gizlemekte zorlandığı bir ilgisizlikle dinledi. Sahte isim ve adresimi, anlattıklarımı sarı bir deftere not etti; bu arada Alman kaçağın eşkâline birkaç eklemede bulunmayı da ihmal etmedim. Sol bacağından yaralanmış gibi aksayıp bastonla yürüyordu; Alman olduğunu anlama nedenimin de tren istasyonunda bilet alırken Metz treninin platformunda duran polisleri görünce ettiği küfür olduğunu söyledim.

Polis bu kadar olmasını ümit edermiş gibi, "Başka bir şey var mı?" diye sordu. Karakolda kesif bir kahve kokusu olup ziyaretimin onu kahve içmekten mahrum ettiğini düşündüm.

"Elinde, üzerinde Marsilya etiketi olan mukavva bir kutu tutuyordu. Sol gözünde de bir sorun vardı."

"Nereden biliyorsun?"

"Göz bandı takıyordu."

Baronville'den Almanya sınırına giden iki yol vardı: D910 daha kısaydı ve doğruca oraya gidiyordu; Fransız kontrol noktalarından uzak durmak için Bérig-Vintrange'den geçen D674'ü tercih ettim. Gerçi radyoda aksi söylenmişti ama yol üzerinde kontrol noktası olduğunu hiç zannetmiyordum. Saar yolu, halk Wehrmacht'ın tekrar üzerlerine yürüdüğünü düşünse, ancak bu kadar boş olabilirdi. Yine de hayatım buna bağlıymışçasına deli gibi pedal çeviriyordum. Öğle üzeri Bérig-Vintrange'deki Aziz Hippolyte Kilisesi'nin önündeki bir bankta oturmuş, sigara içip kiliseye bakarak mevcut durumumu düşünüyordum. Antarktika'da bisiklet sürsem, kendimi bu kadar yalnız hissetmezdim. Diğer kiliselerden hiçbir farkı olmayan kilise, bahçesinde mezarlık bulunan, sakin ve hatta biraz ihmal edilmiş bir binaydı. Kilisenin rahibi benden az sonra bisikletiyle geldi ve ön kapıyı açarken bana da iyi günler diledi.

"Kemik dolabını görmeye mi geldiniz?" diye sordu.

Cevaben onun için gelmeyip sadece uzun bir yolculuğun ardından kemiklerimi dinlendirdiğimi söyledim.

"Yine de hoş geldiniz."

El sıkıştık. Omuzları çarmıh kadar geniş, iri bir adamdı ve bir boksörün bornozunu andıran bir cüppe giyiyordu.

"Bir bardak su ister misiniz?"

"Teşekkürler."

Onunla birlikte kiliseye girdim ve bana bir bardak su verdi.

"Sizin kemik dolabınız meşhur galiba?"

"Fazlasıyla. Görmek ister misiniz?"

Kabalık olmasın diye ona istediğimi söyledim. Elinde İncil olduğu halde beni yeraltı mezarlığına götürüp büyük bir gururla kafatası ve kemik yığınını gösterince, bir an boş bulunup SS'teyken Minsk ve Katyn'de gördüklerimi hatırlayarak derin bir iç çektim. Ne zaman kurumuş ölüleri görsem, içimde acayip bir memleket hasreti belirirdi. Bu şeyler sizi hayalet gibi takip ederdi. Bendeki uzun zaman önce yerini basit bir ihtiyat haline bırakmamış olsaydı, bunun nedeninin vicdan olduğunu söyleyebilirdim.

"Hislerimin cisimleşmiş hali gibiler," dedim. Tam olarak Hamlet sayılmasa da saatlerdir hiç durmadan pedal salladığımı unutmamak gerekirdi.

"Topraktan geldik ve yine toprak olacağız," dedi rahip.

"Amin."

"Bu kesinlikle bir son değil. Sizce de ebedi bir hayata, bundan sonra başka bir şey olduğuna inanmamız gerekmiyor mu?"

Gerçi kendisi de pek ikna olmuş gibi görünmüyordu, fakat bu inanç krizinde ona yardım etmek gibi bir niyetim yoktu. İşim başımdan aşkındı.

"Burada değil," dedim. "Bence bir insanın varabileceği son yer burası. Galiba Tanrı kendi azametini bize hatırlatabilmek için böyle olmasını istiyor. Her şeyin geride sadece kuru kemikler kalana kadar dağılmasını istiyor. Bu gri abide insanların tüm gayretlerinin fani olduğunun bir nişanesi gibi. Burada hayatın asıl sırrı yatıyor, peder. Öleceğiz ve hiçbirimizin bisikletimdeki soğanlardan daha fazla önemi kalmayacak."

Rahip bir an için şaşırmış göründü. "Buna gerçekten inanmıyorsun, değil mi?"

"Hayır, galiba inanmıyorum," diye yalan söyledim. İnsanlar arasında kendisine dürüst olmanızı en az isteyecek kişiler rahiplerdir; onları rahip olmaya iten de budur. Güvenebileceğiniz tek gerçek türü olan deneysel gerçeklere bağlı kalarak rahip olamazsınız. "Ama kimi zaman insanın imanını koruması kolay olmuyor."

"İnanç mantık barındırmak zorunda değil. Kaldı ki öyle olsa, sınanamazdı." Rahibin gözleri kısıldı. "Nerelisin dostum?"

"Hiçbir yerden. Hepimiz oradan gelmedik mi? Oraya gideceğimiz de şüphesiz. Az önce söylediğiniz ayette de böyle demiyor muydu? Vaizlerdi galiba?"

Başını salladı. "Senin için dua edeceğim."

"İşe yarayacağından emin değilim."

"Aslında hiçbir şeye inancı olmayan birine benziyorsun."

"Bu kanıya nereden vardınız, peder? Güneşin doğduğuna ve battığına inanırım. Kinetik enerji, sürtünme, yerçekimi ve bisiklete binmeyi bu kadar eğlenceli kılan diğer her şeye inanırım. Kah-

ve, sigara ve ekmeğe inanırım. Hatta Dördüncü Cumhuriyet'e bile inanırım." Tabii ki inanmıyordum. Diğerlerinin de, Üçüncü Cumhuriyet'e inandığından daha fazla inandığını zannetmiyordum.

Seyrek dişlerini sergileyerek tebessüm eden rahip, bana yumruğu indirecekmiş gibi İncil'i bıraktı. "Artık nihilist olduğundan eminim."

"Neden ki? İnsanın bir şeylere inanması lazım."

"Hayır, sadece ne olduğunu söyledim, hepsi bu."

"Öyle olduğumu bilsem sizinle hemfikir olabilirdim. Geçmişte Tanrı'ya inanır ve doğru olanı yapmaya çalışırdım. Artık hiçbir şeye inancım kalmadı."

"Sen polisin peşinde olduğu adamsın, değil mi?"

"Hangi adammış o peder?"

"Mavi Tren katili! Radyo ve gazetelerden hikâyeni takip ettim."

"Ben mi? Hayır. Son zamanlarda pek trene binmedim. Çok pahalılar. Ayrıca bu fikre nereden kapıldınız?"

"Öncelikle geçmişte polistim. O yüzden bazı şeyleri fark ederim. Mesela ayakkabıların. Soğan satan hiç kimse böyle ayakkabı giymez. Güneyde iyi bir mağazadan, rahat olduğu için değil, güzel göründüğü için alınmışlar. İlk yağmurda üzerlerinde su lekesi kalır. Benim gibi botların olsa, çok daha işine yarardı. Kol saatin Longines marka. Çok pahalı olmasa da ucuz denemez. Ellerin de tertemiz ve yumuşak. Güçlüler ama yine de yumuşak ve bakımlılar. Burada oturduğunda geçimini topraktan temin eden insanlarla tokalaşırsın. Onların elleri zımpara kâğıdı gibidir ki seninkilerle alakası yoktur. Dişlerin de çok iyi durumda. Son altı ay içinde bir dişçiye

gitmiş gibisin. Toprakla uğraşanlar çürük bir dişi çektirmek haricinde dişçiye gitmez. Onu da ancak ağrıya dayanamaz hale gelince yaparlar. Madalya takmak çok zekice bir hamle. Hoşuma gitti. Ama gözlük olmamış. Gerçek lens değil, sadece cam olduklarından görüşü düzeltmek haricinde bir şey için takılmışa benziyorlar."

Bir an düşüncelere dalarak keskin gözlerini takdir edercesine kederle başımı salladım. "Polis kalmalıydınız. Doğuştan yetenekli olduğunuzu anlamak için gözlüğüme lens takmaya ihtiyacım yok. Fransa'ya geldiğimden beri tanıdığım en iyi polissiniz."

Nerede ve kiminle olduğunu fark eden rahip birden gerildi. "Galiba şimdi de beni öldürmeyi deneyeceksin."

Omuz silktim. "Belki."

"Beni öldürmen zor olmasa gerek."

"Evet, silahım var. Burada itiraz edecek başka birini de göremiyorum. Ama rahipleri vurmaya başlayacağım gün muhtemelen kendimi de vuracağım gündür. Ayrıca ne manası var ki?"

"Demek yanılmamışım. Sen katil değilsin."

"Bence rahiplikten şaşmayın. Psikologluğunuz daha da fena."

"Yani gerçekten de birini öldürdün mü?"

"Çok kişi öldürdüm ama savaştan sonra değil. Mavi Tren'de de hiç kimseyi öldürmedim. Suçu üzerime yıktılar."

"Anlıyorum ama başın büyük dertte."

Kemik dolabını işaret ettim. "Daha fenası, onlardan biri de olabilirdim."

"İstersen birlikte dua edebiliriz."

"Bu seni öldürmekten bile gereksiz bir eylem olur. Yine de beni ihbar etmeyeceğine dair İncil üzerine yemin etmeni isteyeceğim. On iki saate kadar eski Alman sınırını geçip Saarland'e girmiş olurum. On iki saat sonra polise burada olduğumu söylersin. Tek istediğim bu peder."

"Bunu kabul edeceğimi nereden çıkardın?"

Silahımı çıkardım.

"Çünkü kabul etmezsen bununla kafana vurur, sonra da bağlayıp dostların kemiklerle birlikte burada bırakırım. Hatta kim bilir, belki de kiliseyi ateşe veririm. Ben Alman'ım. Savaşta bunun gibi pek çok şey yaptık. O yüzden bir kilise eksik ya da fazla, ebedi ruhum açısından bir şey fark etmez. Dediğimi yaparsan çok daha kolay olur. On iki saatlik avantaj çok da büyük bir isteğe benzemiyor."

Rahip saatine baktı. "On iki saat mi?"

"On iki saat."

İncili ona verdim ve o da istediğim gibi yemin etti. Ardından tekrar elimi sıkıp iyi şanslar dileyerek, benim için dua edeceğini söyledi.

"Şansı kabul ediyorum," dedim. "Şans her zaman duadan çok işime yaramıştır."

Kiliseden çıkıp bisikletimi aldım ve tüm soğanları attıktan sonra yola koyuldum. Önümde beni bekleyen zorlu bir Saar seyahati varken bir de ilave ağırlıkla uğraşamazdım. Salaklığımı ancak şimdi fark etmiştim; rahip haklıydı. Ellerim ve ayakkabılarım beni her an ele verebilirdi. Yaptığım böyle bariz hatalara rağmen, bir de kendimi çok kurnaz

zannetmiştim. Bunların hiçbiri az önce yaptığım şey kadar salakça sayılmazdı. Bir rahibe asla güven olmaz! İyi bir Latince sözlük ve zengin bir kilisenin bağışlarına erişimi olan hiçbirine güven olmaz.

OTUZ ÜÇ

Nisan 1939

Birkaç saat uyumayı başarabildim. Nedendir bilmem, Hitler'in çalışma odasının bu kadar yakın olması uykumu kaçırmadı. Yere yığılmak üzereydim ve Bald Dağı'nda geçecek bir gecede dahi deliksiz uyuyabilirdim. Odamdaki telefonun çalmasıyla uyandım. Saatime baktım. Gece yarısını epey geçmişti.

"N'aber, patron?" dedi Friedrich Korsch. "Benim."

"Bir şey mi buldun?"

"Flex'in masa çekmecesinde bir belge var. Bir kira sözleşmesi. Anlaşılan dostumuz Berchtesgaden'da garaj kiralamış. Maximilianstrasse üzerinde. Sahibi Nazi bir işadamı, adı da Dr. Waechter. Avukat."

"On dakika sonra beni Berghof'un dışından al. Gidip bir bakalım, belki işe yarar bir şeyler buluruz."

"Führer'in Arazisi'ne girmemin yasak olduğunu unuttun galiba."

"O zaman Villa Bechstein'a dön. Orada buluşalım. Hermann'ı aradın mı?"

"Berchtesgaden'a gidiyor."

Odamdan çıkıp alt kattaki salona indim. Ev öncekinden de soğuktu, fakat palto giyen bir ya da iki hizmetçi hâlâ ayaktaydı; Kannenberg bana, Hitler buradayken ihtiyaç duyacakları için geç saatlerde ayakta kalma talimi yaptıklarını söyledi. Tek istediğim bir yatak bulup uyumaktı. Pervitin içip en iyisini umut etme dürtüme gem vurdum.

Berghof'la Villa arasındaki mesafe kısaydı. Yokuş aşağı yolda yürümek kar ve buz yüzünden zordu, ayağımda Hanwag botların olmasına bir hayli sevindim. Yolun sonundaki nöbetçi kulübesinde duran SS, birinin yaya olarak Berghof'tan aşağı indiğini gördüğüne öyle şaşırdı ki oturduğu tabureden düştü. Sanırım dağdaki bin yıllık uykusundan kalkan Barbarossa olduğumu düşünmüştü veya kendisi de uyuyakalmıştı.

Friedrich Korsch'un beni Villa'nın önündeki bir arabanın içinde beklediğini gördüm ve birlikte dağdan Berchtesgaden'a indik. Maximilianstrasse, ana tren garının arkasındaki tepeden hoş pembe renkli bir şatonun hemen altına kadar uzanıyordu. Korsch'un bulduğu faturanın üzerindeki adres Fransisken manastırının karşısında, iflas ettiği anlaşılan Rothman's Silver'ın bitişiğindeydi. Manastırın durumuysa iyiye benziyordu. Dükkânın penceresinde oradan sökülen sarı yıldızdan artakalan iz hâlâ duruyordu ama yıldızın ancak Herr Rothman ve ailesi Berchtesgaden'dan gittikten sonra söküldüğünü tahmin ettim. Berchtesgaden gibi kasa-

balarda Yahudi olmak büyük şehirlere kıyasla çok daha zordu; kasabalarda herkes kimin Yahudi olduğunu bilirdi, oysa büyük şehirlerde arada kaynayıp gidebilirdiniz. Acaba Gerdy Troost'un arkadaşı Dr. Wassertein gibi, Rothman da Berlin'e mi taşınmıştı, yoksa Almanya'dan temelli mi gitmişti merak ettim. Onların yerinde olsam ne yapacağım belliydi.

Flex'in kapı anahtarları hâlâ bendeydi ve onları denedikten sonra birinin garaj kapısına uyduğunu gördüm. Kapıyı açıp ardından ışığı yaktığımızda yandan egzozlu, cilalı, kırmızı bir Maserati gördük. Tabut kadar büyük kaputuyla araç garaja ancak sığmıştı. Marş kolu çıkarılmıştı ve aracın önündeki duvara dik bir yatak konmuştu, böylece araba ön kısmı zarar görmeden duvara yanaştırılıp garaj kapısı kapanıp açılabiliyordu.

"Buraya bizden önce biri gelmişe benzemiyor," dedim. Duvarda bir sürü tamirci aleti vardı ve hiçbiri eksik değildi. "Araştıracak pek bir şey de yok. Sadece araba var."

"Araba da arabaymış yani," dedi Korsch. "Buchenhohe'deki evde bulunan resimlerin kaynağı anlaşıldı."

Başımı iki yana salladım. "Onlara fazla dikkat ettiğimi söyleyemem." Boş dükkânla garaj arasındaki kapıdan baktım.

"Tümü araba yarışlarıyla ilgiliydi." Duvardaki Rudolf Caracciola'nın resmini işaret etti. "Grand Prix posterleri. Yarışçılar. Dostumuz Flex yarış düşkünüymüş. Bu arabaya gözü gibi baktığından hiç şüphem yok."

"Madem öyle neden Buchenhohe'deki evinde tutmuyormuş?"

"Şaka mı yapıyorsun? Orada garaj yok ki. Nedeni bu kadar basit. Adam bu güzelin üzerine kar yağmasını istememiş ki bu yüzden onu suçlayamam. Ayrıca bu şeyin motor kapağı yok. Yaz için ideal ama kışa uygun değil." Korsch arabanın etrafında dolanıp pürüzsüz yüzeyinde elini gezdirdi. "26M spor. 1930 yapımı. İki buçuk litre, düz sekiz, iki yüz beygirgücü. Epey pahalı olmalı."

"Arabalardan anlar mısın?"

"Emniyete girmeden önce tamirciydim, patron. Berlin'in batısındaki Mercedes garajında çalışırdım."

Maserati bir muayene çukurunun üzerine park edilmişti, Korsch çabucak çukuru kolaçan ettikten sonra aşağıda yağdan başka bir şey olmadığını söyledi. Ben de o sırada arabanın bagajına ve torpido gözüne baktım. Bir gözlük, iki deri kask, sürücü eldiveni, Almanya ve İsviçre haritası ve Constance Gölü'ndeki Bad Horn Oteli'nin faturası. Hatta kaputu açıp motora bakmayı da ihmal etmedim ama oradan da bir şey çıkmadı. Anahtarlar hâlâ arabadaydı ve Korsch sürücü koltuğuna oturup direksiyonu tutma dürtüsüne gem vuramadı.

"Şöyle bir araba için neler vermezdim," dedi.

"Hitler Dağı'nda kalıp Martin Bormann gibi bir herif için birkaç dümen çevirirsen, belki senin de böyle bir araba alacak kadar paran olur. Diğer taraftan bu şeyi bulmanın, adamın arabayla İsviçre'ye gitmeyi sevdiğini öğrenmek haricinde bize ne faydası olduğunu kestiremedim."

"Bu sayede Flex'in arabalardan anladığını öğrendik. Çok iyi para kazandığını öğrendik. Parasını nelere harcadığını öğrendik. Şimdiye kadar konuştuğumuz hiç kimse bahsetmediğinden, belki de arabayı pek sürmediğini öğrendik. Belki de insanların arabadan, hatta garajdan haberi yoktu." Ahşap direksiyonu büyük bir hevesle çevirdi. "Çalıştırabilir miyim?"

"Keyfine bak," dedim. "Dilersen etrafta dolaş, umurumda değil."

Arabayı yataktan geri çekip minik bagajdan marş kolunu aldık. Tam motoru çalıştıracaktık ki yatak Maserati'nin meyilli kaportasının üzerine düştü. Yatağı kaldırmak için arabadan indim.

"Dur bir dakika," dedim Korsch'a. "Yatağın arkasındaki duvarda bir şey var."

Arabayı yarısı kapıdan dışarı çıkacak şekilde geri alıp yatağı tümüyle çektiğimde şifreli eski bir York duvar kasası gördüm. Büyüktü de, en az araba kapısı kadar büyüktü... Küçük yuvarlak kolu denesem de kapı kapalı kalmaya devam etti.

"Dükkânın kasası olmalı," dedi Korsch. "Onu arabayla gizlemek zekice bir fikir."

"Flex'in evine girenlerin aradığı şeyin bu olduğuna bahse girebilirim," dedim.

"Ben arabayı seçerdim," dedi Korsch. "Yani böyle bir güzelliği gördükten sonra başka bir şey aramanın ne manası var?"

"Galiba şifre için buranın eski sahibi Jacob Rothman'a ihtiyacımız olacak," dedim. "Kim bilir, belki Flex'e burayı kiralayan Dr. Waechter de şifreyi biliyordur."

"Waechter'in adresi 29 Locksteinstrasse, Berchtesgaden. Buradan birkaç kilometre uzakta."

"O zaman gidip onu uyandıralım." Rothman'ın başına gelenlerden istifade eden açgözlü Nazi avukatı gözümde canlandırarak gülümsedim. Onu ifadeye çekmenin hayali bile keyfimi yerine getirmeye yetmişti.

"Maserati'yi alabiliriz."

"Olabilir. Bu herkesi uyandırmaya yeter." O fikir de tebessüm etmeme neden olmuştu; Berchtesgaden'daki bu rahatsız edici sükûneti ancak sekiz silindirli bir Grand Prix Maserati'si bozabilirdi.

Garaj kapısına Hermann Kaspel için bıraktığımız notta, dönene kadar bizi beklemesini söyledik. Birkaç saniye sonra arabayı çalıştırdık ve Korsch direksiyonda, Berchtesgaden sokaklarından geçip Katzmann ve Avusturya sınırına doğru yola devam ettik. Yüzümüze vuran soğuk rüzgâra rağmen, katlı ön camın bir halta yaradığı yoktu, Korsch'un ağzı kulaklarına varıyordu.

"Bu arabaya bayıldım," diye bağırdı. "Şu motorun sesini bir dinlesene. Silindir başına bir buji. İkiz üst eksantrik mili."

Benim içinse bu sürüş eziyetten başka bir şey değildi; o minik Bavyera kasabasında bu arabanın sesi, tıpkı o minik erkek arı gibi, vadide yolunu kaybetmiş bir Messerschmitt avcı uçağından farklı değildi. Araba gün ortasında bile yeterince gürültülüydü; gecenin birindeyse çoban boruları bile yanında hiç kalırdı. Locksteinstrasse'deki hastanenin hemen köşesinde bulunan Waechter'in adresine vardığı-

mızda komşularının da uyandığından emin olmak için motoru biraz daha zorlamasını söyledim.

"Neden?" diye sordu.

"Çünkü Rothman ve ailesi buradan gitmek zorunda kaldığında bu insanlardan herhangi birinin uykusunun kaçtığını sanmıyorum."

"Kuvvetle muhtemelen haklısın," diyen Korsch, sıntarak gaz pedalına birkaç kez bastıktan sonra motorun devrini düşürdü. "Patron, bu yanını çok seviyorum. Bazen tam bir fırlama oluyorsun."

Korsch motoru kapatıp yokuş yukarı beni takip etti.

Ev çepeçevre ahşap bir balkonu ve yanında üstü kapalı bir merdiveni olan büyük, ahşap bir binaydı; pencere saksılarında çiçek yetiştirdikleri türde bir yerdi. Tek eksiği ellerinde biralarıyla bekleyen bir çiftti. Ön kapıyı sertçe çalsam da Maserati sayesinde ışıklar açıktı. Kapıya gelen adam şişman ve bembeyazdı, öte yandan renginin nedeni öfkeyle kalkması da olabilirdi. Kırmızı bir gecelik giymişti, beyaz saçları ve diken diken olmuş, küçük bir beyaz bıyığı vardı. Sanki bir alay minik asker onun kafasından benimkine bir çift dik kulak taşımak için hazır bekliyordu. Despot bir okul müdürü gibi köpürüp gürültü yüzünden bağırmaya başlasa da rozetimi görünce biraz sakinleşti. Aslında rozet göstermek yerine duvara dayalı kayaklardan birini suratına yapıştırmayı tercih ederdim.

"Polis Komiseri Günther." Gestapo'nun sıkça yaptığına şahit olduğum şekilde onu itip geçtim ve Korsch'la birlikte oturma odasına girip rasgele

resimlere bakıp çekmeceleri açmaya başladık. Hemen sadede geldim.

"Maximilianstrasse'deki Rothman's Silver," dedim. "Şimdiki sahibi sizsiniz galiba."

"Doğru. Eski sahipleri geçen kasım ayında taşındığında aldım orayı."

Kendi istekleriyle gitmişler gibi söylemişti. Ama tarih dikkatimden kaçmadı. Kasım 1938. Kristallnacht. Kırık Camlar Gecesi. Almanya'nın dört bir yanında Yahudi iş yerleri ve sinagoglarının saldırıya uğradığı 9 Kasım tarihi. Jacob Rothman'ın burayı yok pahasına satmak zorunda kaldığına hiç şüphe yoktu. İnsan, sokaklarda saldırıya uğramaya başlayınca sevilmediğini anlaması zor değildi.

"Herr Jacob Rothman'dan bahsediyorsun, değil mi?"

"Bunu sabaha konuşsak olmaz mı?"

"Hayır, bekleyemez," diyerek tersledim.

"Dükkânın bitişiğindeki garaj da sana ait olsa gerek."

"Öyle."

"Ve orayı Dr. Karl Flex'e kiraladın."

"Öyle. Kirası yirmi Mark ve nakit. En azından dükkânı kiralayacak birini bulana kadar."

"Duvarda bir kasa var. Tahminimce Rothman gümüşlerini orada saklıyordu. Sende şifresi var mı?"

"Hayır. Dr. Flex'e anahtarlarla birlikte verdiğim kâğıdın üzerinde yazıyordu. Maalesef başka bir yere yazmadım. Bakın, bunu bana değil de gidip ona sorsanız nasıl olur?"

"Sana sormamın nedeni ona soramıyor olmam."

"Niye?"

Waechter'in sorusunu duymazdan gelerek, "Peki ya Rothman?" diye sordum. "Berchtesgaden'dan nereye gittiğini biliyor musun? Münih olabilir mi?"

"Bilmiyorum."

"Gittiği yerin adresini bırakmadı mı?"

"Hayır."

"Yazık."

"Yazık da ne demek? Adam Yahudi'ydi. Adresini bıraksaydı da açgözlü bir Yahudi'ye mektuplarını iletmek üzerime vazife değil. Yapacak çok daha önemli işlerim var."

"Belli. Ayrıca evet, benim açımdan çok yazık. O Yahudi bana epey vakit kazandırabilirdi. Hatta cinayeti çözmemi bile sağlayabilirdi. Pogromların sorunu da bu. Bir bakmışsın, başından atmaya çalıştığın adamlara işin düşmüş. Benim ve Martin Bormann'ın da işte böyle birine ihtiyacımız var."

"Kasada hiçbir şey yok. Bakmıştım. Boştu."

"Ona ne şüphe! Ama şu anda kilitli ve şifresi de kimsede yok."

"İçinde önemli bir şey mi var?"

"Kasaların içinde, bilhassa da kilitlendiklerinde, önemli şeyler olur. Her neyse, Dr. Flex artık sana kira ödemeyecek. Sözleşmeniz temelli feshedildi."

"O niye?"

"Öldü."

"Aman Tanrım! Zavallı adam."

"Evet, zavallı adam. Herkes öyle söyledi."

"Neden öldü?"

"Doğal sebeplerden," dedim. Ne Waechter ne de Rothman'dan şifreyi alma umudum kalmadığına göre istediğim son şey birilerinin o garajda kasa olduğunu öğrenmesiydi ve o anda belki de Flex'in kiraladığını çok az kişinin bildiği bir garajda duran arabayla Obersalzberg'de dolaşmakla hiç de iyi bir şey yapmadığımın farkına vardım. Flex'in evine giren kişinin şimdi de garajı didiklemesini istemiyordum. Hatta o kişi kasanın şifresini biliyor da olabilirdi. Yapacak tek şey vardı. Her ne kadar bu tür şeylerden nefret etsem de Waechter'e gözdağı vererek onun garaj, kasa, Flex'in ölümü ve diğer her şey hakkında sessiz kalmasını sağlamalıydım.

"Avukatsın, değil mi?"

"Evet."

"O zaman bu tür davalarda sır tutmanın önemini bilirsin."

"Haliyle."

"Karl Flex'ten, garajı ona kiraladığından ve oradaki kasadan her ne şartla olursa olsun kimseye bahsetmeyeceksin. Anladın mı beni?"

"Evet, Herr Komiser. Bundan hiç şüpheniz olmasın."

"Güzel, çünkü bahsedersen, Kurmay Başkan Yaveri Martin Bormann'a bunun kimin marifeti olduğunu söylerim ki onun da bu tür şeylere nasıl tepki vereceğini hayal gücüne bırakıyorum. Bilmem anlatabildim mi?"

"Evet, Herr Komiser. Çok net anladım."

"Bu ulusal güvenlik meselesi, o yüzden çeneni kapalı tut. Bundan çok daha basit şeyler yüzünden nicesi Dachau'yu boyladı."

Arabaya dönerken Korsch güldü.

"Komik olan ne?"

"Doğal sebepler, öyle mi?" dedi başını iki yana sallayarak. "İşte bu çok iyiydi, patron."

"Bormann böyle olmasını istiyor," dedim. "Ayrıca doğal sebep haricinde ne denir bilemedim. Biri tüfekle beynini dağıttığında doğal olarak ölürsün."

OTUZ DÖRT

Nisan 1939

Maximilianstrasse'deki Rothman's Silver'da Hermann Kaspel'den eser olmadığı gibi, ona haber vermek üzere kapının koluna bir parşömen gibi astığımız nota da dokunulmamıştı. Karşısındaki Fransisken manastırının kapısındaki kedi belki ne olduğunu biliyordu ama bize bir şey söylemedi; kedilere, bilhassa da Fransiskenlerle takılanlarına güven olmazdı. Korsch istemeden de olsa Maserati'yi getirip garaja bıraktı. Aklının hâlâ arabada olduğuna şüphe yoktu.

Saatime baktım. "Kaspel'in adresi doğru aldığına emin misin?"

"Kesinlikle," dedi Korsch. "Hatta tekrar etti. Bu kadar ufak bir yerde kaybolmak kolay olmaz."

"Jacob Rothman başardı ama!" Soğuk yüzünden ayaklarımı yere vurdum. "Şimdiye gelmiş olmalıydı. Bir şey yüzünden gecikmişti. Villa Bechstein'a Buchenhohe yolu üzerinden dönersek ona rastla-

yabiliriz. Gecenin bu vakti yolda fazla araç olmaz. Belki de arabası bozulmuştur."

"Onun arabasına bir şey olmaz," dedi Korsch.

"Neden?"

"Dün akşam Flex'in evinin önüne park ettiğinde motorunun sesini dinledim. Bir 170'ti ve saat gibi işliyordu. Kısacası Obersalzberg garajındaki arabalar öyle bakımlı ki arıza yapacaklarını hiç sanmam. Bence uyuyakaldı. RSD çavuşlarından biri bana sihirli iksirin etkisi geçtiğinde insanın bin yıl boyunca uyuyacağını söylemişti."

"Belki Barbarossa'nın başına da aynısı gelmiştir. Demek ki o da hap içmeyi bırakmış." Esnedim. Uyku ve haplardan bahsetmek uykumu getirmişti.

Nehir boyunca Unterau ve P-Koğuşu'na doğru gidip doğuya Bergwerkstrasse'ye döndükten sonra tekrar dağa çıkmaya başladık. Polensky & Zöllner'den bir grup işçi, olur da biri oradan tank geçirmeye kalkarsa diye Ache nehri boyunca uzanan yolu genişletiyordu; bana kalırsa yol yeterince genişti. 170'in büyük farlarında birkaç dişsiz köylünün çehresini gördüm. Berghof'taki canavarı linç etmelerine sadece birkaç yabayla meşale kalmış gibi bir halleri vardı. Belki de Bormann onları ancak bir tankla durdurabileceğini düşünmüştü. O konuda yanılmasını umdum.

"O kasayı açmamız şart," dedim. "Bunu da sessizce halletmemiz gerek. Görünen o ki arabayla ortalığı karıştırmakla iyi yapmamışız."

"Ama zevkliydi. En azından benim için."

"Katili kısa sürede bulamazsam neyin zevkli olduğunu görürsün."

"Sıradan bir çilingirin harcı değil."

"Adı Houdini olmadığı müddetçe öyle. Bize işinin ehli biri lazım." Biraz düşündüm. "Krauss kardeşlere ne oldu? O çocukların polis müzesindeki de dahil, açamayacağı kilit yoktur."

Krauss kardeşlerin Alexanderplatz'daki polis müzesine gizlice girmesi hâlâ efsane sayılırdı, oraya girerek polisin el koyduğu mesleki malzemelerini geri almışlardı ve Nazilerin idareyi ele almasına kadar, Berlin polisinin başına gelmiş en küçük düşürücü şeydi.

"Son duyduğumda hapisteydiler. Stadelheim hapishanesinde beş yıla mahkûm olmuşlar."

"Yakalanmaları hoşuma gitmedi."

"Yakalandıklarını sanmıyorum, patron. Duyduğum kadarıyla Almanya'nın en iyi kasa hırsızları olduklarına dair şöhretlerinden kurtulmak için Berlin'den Münih'e taşınmış, ardından da Bavyera Gestapo tarafından tutuklanıp uydurma bir suçlamayla hapse atılmışlar." Korsch bir sigara yakıp güldü. "İşte Naziler suç oranını böyle düşürdü. İnsanları hapse atmak için suç işlemelerini beklemiyorlar."

"O zaman bu kasayı açtırabilmek için Heydrich'ten kardeşleri dışarı çıkartmasını istememiz gerekecek."

"Belki tek kardeş yeter."

"Olmaz. Joseph, Karl'dan izin almadan kendi kapısını bile açmaz. Karl açısından da durum farklı değil. İlk işin bu olsun, Friedrich. Münih'e gidip onları çıkart. Heydrich'e bir teleks göndererek işi

ayarlarım. Sonra da onları gizlice buraya getir. Oraya gitmişken polise sor bakalım, Wasserstein adındaki Yahudi'nin adresini biliyorlar mıymış? Tam ismi Dr. Karl Wasserstein. Gitmeden sana adresi veririm."

"O kim?"

"Gerdy Troost adındaki birinin arkadaşı. Berghof'ta kalıyor ve ona ne olduğunu öğrenmeyi çok istiyor."

Vites küçültüp koca Mercedes'le virajı aldım. Birkaç metre sonra ileride futbol topu büyüklüğünde iki far görünce frene bastım.

"Tanrım," dedim. "Artık ne olduğunu biliyoruz."

Siyah Mercedes 170 yokuşta, bizden on metre kadar ileride duruyordu. Dar taş köprünün önünde kayıp yoldan çıkmış, birkaç ağacı ezdikten sonra takla atıp koca bir kayaya çarparak neredeyse ikiye bölünmüştü. Ölü bir böceğe benziyordu. Farları hâlâ yanmasına karşın, tekerlekleri dönmüyordu ve kupkuru havada kesif bir benzin kokusu vardı. Friedrich Korsch akıllıca hareket edip ağzındaki sigarayı çıkardı ve ayak tabanında söndürdükten sonra izmaritini cebine koydu. Motoru kapatıp inerek Hermann Kaspel'i aramaya başladık.

"Hermann," diye bağırdık. "Hermann, neredesin? İyi misin?" Oysa iyi olmadığını biliyordum.

İlk dikkatimi çeken şey sağır edici sessizlik oldu. Araba enkazına doğru giderken botlarımızın çıkardığından ve nefesimizden başka ses yoktu. Yamaçlardaki kar donmuştu ve buz tutmuş ağaçların arasından hafif bir rüzgâr esiyordu. Tabiat nefesini

tutmuş gibiydi. Korkunç bir şey ayyuka çıkmak üzereymiş gibi, bulutlar ay ışığında hareket etti. Tok bir ses duyup döndüğümde ağaçtan bir öbek kar düştüğünü gördüm. Yüreğim ağzımdaydı. Berlin polisindeyken de birkaç feci kazaya şahit olmuştum. Bir araba yüksek hızda sert bir cisme çarptığında insan vücudunun alabileceği halleri görmeye hiçbir şeyin sizi hazırlaması mümkün değildir. Ama bu en az cephede gördüklerim kadar kötüydü. Sanki Buchenhohe'deki kiliseden atılan Big Bertha mermisi arabanın tam üzerine düşmüştü. Hayatımda metalin böyle bir şekle girdiğini daha önce hiç görmemiştim. Sürücü kapısı bir çiftliğe aitmiş gibi ardına kadar açılmıştı. Kaspel arabada olmasa da nerede olduğunu bulmak zor olmayacaktı. Öncelikle ayağında hâlâ bot olan kesik bir ayak ve araba kapısına takılı bir pantolon parçası vardı; Kaspel oradan karnı üzerinde sürünürken ardında kandan bir iz bırakmıştı.

"Aman Tanrım!" Şahit olduğumuz manzaranın vahametini derhal kavrayan Korsch dönüp takla atmış arabaya doğru gitmeye başladı.

Hermann Kaspel öleceğini anlamıştı. Kanamadan ölmeden önce, dik oturup bir ağaca yaslanarak, titreyen elleriyle –yer kibrit çöpleriyle doluydu– son bir sigara yakmıştı. Hâlâ ağzında duran sigara izmariti buz gibiydi ve maviye dönmüş elleri kanamayı durdurmak istermiş gibi sağ bacağındaki kesiğin üzerini kavramıştı. Kesik o kadar pürüzsüzdü ki bilmesem usta bir cerrahın kestiğini düşünürdüm. Derisi, üzerinde oturduğu kar kadar soğuktu. En az yarım saat önce öldüğünü tahmin ettim. Kalp da-

kikada birkaç litre kan pompalardı ve uyluk atardamarı kesildiğinde bir sigarayı dahi bitiremeden ölürdünüz. Bacağından farklı olarak, yarı donmuş, soluk suratında bir çizik bile yoktu. Doğruca karşıya, omzumun üzerinden ileriye bakıyordu ve gözlerindeki ifade o kadar canlıydı ki bir şey sorsam cevap verecekmiş gibi duruyordu. Gözlerindeki ışıltı haliyle sadece farların yansımasıydı, yine de bu derece canlıymış gibi görünmesi şaşırtıcıydı. Neden yaptığımı bilmiyorum ama kaş ve saçlarındaki karları sildikten sonra yanına oturup bir sigara da ben yaktım. Savaş sırasında da buna benzer şeyleri çok yapmıştım, birinin yanında oturup sabırla onun ölmesini beklerken bazen elini tutar, bazen de kolunuzu omzuna atardınız. Ruhun tümüyle kaybolmadan evvel bir süre cesedin yanında durduğunu düşünürdük. Genelde ağzına bir sigara koyup ölmeden önce birkaç nefes çekmesini sağlardık. Bir sigara, top mermilerinin yol açtığı şoktan tutun da kesik bir bacağa kadar her şeyi düzeltebilir. Savaşa katılmış herkes bunu bilir. Tütün zararlıdır, fakat emin olun, mermi ve şarapneller bin kat daha zararlıdır, onlardan uzak durabildiğiniz müddetçe birkaç sigaranın zararını umursamazsınız. Hermann Kaspel'e söylemek istediğim pek çok şey vardı. Bunların başında da onu yanlış değerlendirdiğim ve aslında iyi bir yoldaş olduğunu ancak fark edebildiğim geliyordu ki ölmek üzere olan birine bundan daha güzel ne söyleyebilirdiniz? Üstelik doğru olmasa bile... Gerçek çok da matah bir şey değildir. Hiçbir zaman da olmamıştır. Ama Hermann Kaspel'i sevip takdir etmeyi öğrenmiştim. Hiç görmediğim zavallı karısı

aklıma gelip de bu haberi kimden alacağını düşündüğümde, Högl ya da Rattenhuber'in bu işi hakkıyla yapamayacağına karar verdim. İkisi de ancak Kaspel'in kesik bacağı kadar hassas ve en az o kadar hissizdi. Her ne kadar boşa harcayacak vaktim olmasa da eşine bu haberi vermek benim vazifemdi. Kalkıp takla atmış arabanın ve Friedrich Korsch'un yanına gittim.

"En son birlikte gittiğimizde dedim ona, yavaş git diye... Şu şoför koltuğuna son oturduğunda, resmen ödümü kopardı. Herhalde metamfetamin yüzünden bu kadar hızlı sürdü. Sihirli iksirin ölümüne yol açacağını söyleyip kafa buluyordu. Tam da dediği gibi oldu."

Korsch başını iki yana salladı. "Onu öldüren ilaç değil, patron," dedi. "Bundan eminim. Arabayı kötü kullandığı için de değil. Yolda siyah buz bile yok ki olsa da pek bir şey fark etmezdi. Arabanın kar lastiklerinin tırtılları normal lastiklerden daha kalın. Baktığında yepyeni olduklarını görürsün. Dediğim gibi RSD arabalarına çok iyi bakıyorlar."

"Ne demeye getiriyorsun? Kaza yapmadı mı yani?"

"Araba kaza yapmış çünkü frenleri tutmamış. Frenleri tutmamış çünkü biri frenlere bağlı hidrolik hortumlarını kesmiş. Bu kaza ne yaptığını bilen birinin marifeti..."

Daha önce kimsenin böyle bir şey yaptığını duymadığımdan inanamayarak başımı iki yana salladım. "Emin misin?"

"Sana söyledim, Mercedes-Benz'de çalıştım. Bu arabaların kablo ve hortumlarını avucumun içi gibi

bilirim. Böyle ters dönmeseydi, bir terslik olduğunu ben bile fark etmeyebilirdim. 170'te dört çeker hidrolik tamburlu fren sistemi vardır ve hidrolik sıvısıyla çalışır. Sıvılara tazyik uygulamak kolay olmadığından frene bastığında sıvının kimyasal bağlarına baskı uygularsın. Tamburla sıvı sağlayan kablodaki eğik kesiğe bakarsan, kopup ayrılmadığını görürsün; bir bıçak ya da tel makasıyla itinayla kesilmiş. İçinde hiç sıvı kalmamış. Zavallının hiç şansı yokmuş. Bu araba en az bir ton. Buradan Buchenhohe'ye kadar en az beş kilometre virajlı dağ yolu var. Arabayı bu kadar süre yolda tutabilmesi bile mucize. Patron, Hermann Kaspel cinayete kurban gitmiş. Biri, araba evin önünde park etmişken frenini kesmiş olmalı. Muhtemelen komşulardan birinin işidir. Göz önünde bulundurmak isteyebileceğin bir şey daha var, komiserim. Belki de Karl Flex cinayetini çözmeye düşündüğünden çok yakınsın, çünkü zavallı Kaspel'i öldüren kişinin asıl amacının seni öldürmek olduğuna eminim. Yoldan çıktığında da senin de arabada olacağını umut etmişlerdir, çünkü ikiniz öldüğünde soruşturma sona erecekti. Hiç şüphen olmasın Bernie... Obersalzberg ya da Berchtesgaden'da biri ölmeni istiyor."

OTUZ BEŞ

Nisan 1939

Kaza mahallinden ayrılıp virajlı dağ yolundan Kaspel'in Buchenhohe'deki evine gidip dul eşini rahatsız etmemek amacıyla arabayı biraz uzağa park ettik. Evde ışık olmadığını gördüğüme çok sevindim, aksi takdirde içeri girip zavallı kadına kötü haberi vermek zorunda kalacaktım. Uyuyordu ve başına gelen felaketten henüz haberi yoktu. Haberin kötülüğü yetmezmiş gibi bir de sabahın dördünde, benim gibi biri tarafından getirilmesi durumu daha da kötüleştirmekten başka işe yaramazdı. Ayrıca şu anda tek yapmak istediğim, suç mahalline henüz el değmemişken, Kaspel'in arabasını park ettiği yere bakmaktı. Sesimizi çıkarmamaya dikkat ederek, alanı el fenerlerimizle inceledik.

"Glikol kokusunu alabilirsin," diyen Korsch, çömelerek parmak uçlarıyla ıslak yere dokundu. "Çoğu fren sıvısı glikol eter tabanlıdır. Özellikle böy-

le soğuk iklimdekiler. Döküldüğü yerdeki karı nasıl erittiğini görüyor musun?"

"Tıpkı dediğin gibi, Friedrich."

"Hermann Kaspel'in öldürüldüğüne hiç şüphe yok. Bu kafaya silah dayayıp tetiği çekmekten farksız." Korsch doğrulup bir sigara yaktı. "Hâlâ hayatta olduğun için şanslısın, patron. Arabada olsan sen de ölmüştün."

Başımı kaldırıp gökyüzüne baktım. Bulutlar dağılmış, engin ve simsiyah gök kubbe ortaya çıkmıştı ve çoğu zaman olduğu gibi siperleri, Verdun muharebesini ve buz gibi gecelerde nöbet tutarken semadaki her yıldıza bakıp kendi faniliğimi düşündüğümü hatırladım. Gökyüzüne baktığımda asla ölümden korkmadım; sonuçta kozmik tozlardan geldik ve hepimiz kozmik tozlara döneceğiz. İçimdeki ahlaki kanunları düşünmem, nihayetinde tahayyül ufuklarımı aşan bir müsriflikten başka bir şey değildir. Bir de sürekli yukarı bakmanın boynu ağrıttığı da bir gerçek, tehlikesinden bahsetmiyorum bile...

Korsch evden birkaç metre uzaklaşarak, yolun kenarında yerde gördüğü eski, yeşil bir perde parçasına uzandı. Üzerinde hafif bir kar tabakası vardı fakat kenarına bulaşan fren sıvısını fark etmemek mümkün değildi. Berlin'in arka sokaklarında olsa, kimse bunda şaşıracak bir şey bulamazdı. Oysa pencerelerdeki saksıların bile hazırolda beklediği Obersalzberg gibi derli toplu bir yerde dikkate değer bir ayrıntıydı.

"Bence herif bunun üzerine yatarak girmiş arabanın altına" dedi Korsch. "Bunu bırakarak dikkatsizlik etmiş."

"Belki de mecbur kaldı," dedim. Perdenin üzerindeki etiket buradan çok uzakta, Horten mağazalarının bir kolunda üretildiğini gösteriyordu: Dortmund'daki DeFaKa. "Bu perdenin eşini bulabilirsek, Hermann'ın katilini bulma yolunda ciddi bir adım atarız. Ama Hitler'in Dağı'ndaki herhangi birinin bizi perdelere bakmamız için evine davet edeceğine hiç ihtimal vermiyorum. Sürekli hatırlatıldığı üzere bunlardan bazıları Hitler'in yakın dostları."

Evden uzaklaşırken ayağım yerdeki bir metal parçasına takılınca önce ışık tuttum, sonra da eğilip aldım. Başta fren borularını kesmekte kullanılan bıçağı bulduğumu düşünsem de çok geçmeden elimdeki nesnenin kesici olmadığını fark ettim. Yuvarlatılmış metalden yapılmıştı, ince, pürüzsüz ve kıvrıktı, boyu yirmi santim olup çapı on milimden küçüktü ve şekli bozuk bir mutfak eşyasına benziyordu: Ispatula ya da ucu düz, uzunca bir kaşık.

Nesneyi incelemesi için Friedrich Korsch'a vererek, "Acaba arabanın altından mı düşmüş?" diye sordum.

"Hayır. Önceden gördüğüm hiçbir şeye benzemiyor. Bu paslanmaz çelik ve bir arabaya ait olamayacak kadar temiz."

Arabaya döndüğümüzde nesneyi cebime koyup daha sonra birilerine sorarım diye içimden geçirdim, aslında kime soracağıma dair hiçbir fikrim yoktu; kolayca teşhis edilecek türde bir nesneye benzemiyordu.

Friedrich Korsch beni Villa Bechstein'a bırakıp Krauss kardeşleri Stadelheim hapishanesinden çıkarmak üzere Münih'e doğru yola çıktı. Oturma

odasında kendime büyük bir kadeh brendi doldurdum, Kaspel'in hatırasına kadeh kaldırdım ve yokuş yukarı Berghof'a yürümeye başladım. Nöbetçi bu sefer uyanık olmasına rağmen, gece vakti yürüyen birini gördüğünde benzer şekilde şaşırdı. Gazete ve dergilere göre Hitler, Obersalzberg'de yaya dolaşmayı seviyordu, buna karşın o ya da başka birinin burada Büyük Salon ya da Berghof terasındaki bir koltuktan diğerine geçmek haricinde yürüyüş yaptığına dair herhangi bir emare görememiştim. Berghof'u geçerek, RSD karargâhı Türken Inn'e gittim. Her şey o kadar sakindi ki sadece birkaç kilometre uzaktaki donmuş bir yamaçta bir cinayet işlendiğine inanmak zordu. Alp dağ evi tarzında beyaz taş ve siyah ahşaptan yapılmış Türken Inn'in diğerlerinden farklı olarak kendi merasim alanı, üzerinde SS bayrağı dalgalanan anormal derecede yüksek bir bayrak direği ve yakındaki Bormann'ın evini gören, müthiş bir manzarası vardı. Girişteki taştan, küçük nöbetçi kulübesi granit bir lahide benziyordu ve oradaki nöbetçi bana nöbetçi subayın yanına kadar refakat etti. Soğuktan neredeyse buz tutan nöbetçi, bir bahaneyle yürüyebildiğine epey memnun olmuştu. RSD nöbetçi subayıysa tam aksine kuzineli sıcacık ofisinde, kızı Edda'yı gururla tutan Göring'in *Berliner Illustrated News*'tan alınma, gönüllere sıcaklık veren resminin gölgesinde oturuyordu. Ona bir ölçüde imrendim diyebilirim. Ofis masasının üzerinde duran tepsideki ekmek, tereyağı ve bir parça Velveeta peyniri bana kahvaltıdan beri yemek yemediğimi ve kısa süre önce iştahımın kaçmasının büyük şans olduğunu hatırlattı. İkiye bölünmüş bir

adam görmek kadar iştah kaçıran bir şey yoktur; ama sobanın üzerindeki kahve demliğini görünce gelmemin nedenini anlatmadan evvel kendime bir bardak almadan edemedim. Kahvenin tadı güzeldi. Şekerle daha da güzel oluyordu. Hitler'in Dağı'nda şeker kıtlığı yoktu. İçki olsaydı, onu da almaktan çekinmezdim. Subay bir SS-*Untersturmführer*, yani yakası üç şeritli, boynu sivilceli bir teğmendi. Çocuk yaşlardaydı, yüzünden acemilik akıyordu, gözlük ve pembe yanaklarıyla üstün ırka üyeliği daha çok geçiciye benziyordu. İsmi Dietrich'ti.

"Yüzbaşı Kaspel, Buchenhohe yolu üzerindeki bir kazada hayatını kaybetti," dedim. "Anlaşılan arabanın kontrolünü kaybedip yoldan çıkmış."

"Ciddi olamazsınız," dedi Dietrich.

"Aslında söylediğim tam anlamıyla doğru sayılmaz. Kaspel'in öldürüldüğüne eminim. Biri arabasındaki fren hortumlarını kesmiş. Galiba ikimizi de öldürmek istediler ama gördüğün üzere ben kurtuldum."

"Obersalzberg'de böyle bir şeye kim kalkışır ki?"

"Evet, inanması zor, değil mi? Hitler'in Dağı'nda birinin cinayeti düşünebilmesi akıl alır gibi değil!"

"Bunun kim olabileceğine dair bir fikriniz var mı, Herr Komiser?"

Başımı iki yana salladım. "Henüz yok, ama araştırıyorum. Bu arada araba ve cesedin kaldırılması için gereken birimleri uyarman gerek. Bir ambulans ve itfaiye aracı gerekecek sanırım. Görüntü gerçekten feci ve herkese göre değil. Araba tümüyle hurda. Belki doktor da çağırırlar ama neye yarayacağını bilmiyorum. Binbaşı Högl'e de haber verseniz iyi

olur. Mizacını bilmediğimden hemen uyandırmanız mı, yoksa sabaha kadar beklemeniz mi daha iyi olur bilmiyorum. Bunu sen daha iyi bilirsin, evlat. Gerçi burada kötü haberlerin daima sabaha kadar beklemesi gerektiğine dair bir hisse kapıldım."

Pencereden dışarı baktım. Bormann'ın evinin zemin katında ışık vardı ve acaba riske girip Kaspel'in ölümünü haber vermek üzere onu uyandırsam mı diye düşündüm. Sonra da bırak Högl söylesin, dedim kendi kendime; başında yeterince bela var, Günther. Bormann'a söylemeye kalksan, senden gelişmeler hakkında rapor isteyecek ki durumun en hafif tabiriyle içler acısı! Martin Bormann gibi bir adama verilebilecek tek iyi haber katilin yakalandığıdır; onun haricindeki her şey âcizliğini örtmek adına sunduğun bahaneler olarak görülecektir. Farkına varmadan patavatsızlık etmem gibi bir tehlike de vardı. Birinin ikiye bölündüğünü gördükten sonra kişinin ağzından ne çıkacağı belli olmazdı. Bu tür şeylere cephede çok şahit olmuştuk. İlk çavuş rütbemi de bu şekilde kaybetmiştim; dangalak teğmenin birine onun yüzünden iyi askerlerin öldüğünü söylemiştim.

"Bu çok feci bir haber. Yüzbaşı Kaspel çok nazik bir adamdı. Karısı da çok iyiydi."

"Karısıyla ben konuşurum," diyerek esnedim. Türken ofisinin sıcaklığı tekrar uykumu getirmişti. "Högl'e mutlaka haber verin. Birkaç saat uyuyup kahvaltı yaptıktan sonra ilk iş eşiyle görüşeceğim."

Tam gidecektim ki tüfeklerin durduğu silahlık gözüme takıldı: Tümü standart Alman ordu tüfeği Mauser Karabina 98 olduğu halde, dürbün-

lü teki gözüme takıldı. Çünkü o silah Karl Flex'in öldürülmesinde kullanılanla aynı bir Mannlicher M95'ti. Raftan alıp sürgüsünü çekerek baktığımda dolu olduğunu gördüm. Silah bakımlıydı ve Villa Bechstein'da bulduğumdan daha iyi durumdaydı; öncelikle isle kaplı değildi. Karabinayı çevirip namlusuna baktım. Göründüğünden daha kirliydi, ne var ki bunun nedeninin yakın zamanda ateşlenmesi olup olmadığını bilmiyordum.

"Bunun burada ne işi var?" diye sordum.

"Binbaşı Högl'ün tüfeği," dedi Dietrich. "Arada bir ava çıktığında kullanır."

"Burada ne avlıyor?"

"Tabii ki Führer'in Arazisi ya da Landlerwald'da avlanmıyor," dedi. "Vurduğu alt tarafı birkaç kedi. Diğerlerini vurmak yasak." Teğmen, tasvip etmiyormuş gibi huzursuzca gülümsedi. "Führer, Berghof civarında kedi görmekten hazzetmiyor."

"Öyle duydum."

"Kuşları avlıyorlar."

Başımı salladım. Oysa kedileri her daim sevmiş ve bağımsızlıklarına hayran olmuşumdur; tabiatlarının gereğini yerine getirdikleri için Naziler tarafından vurulmaları, kolayca yakınlık duyacağım bir tür varoluşsal ikilemden başka bir şey değildi.

"Yüzbaşı Kaspel'in ona verdiği tüfek bu mu? Hani şu avcıya ait tüfek..." Sorarken bile Kaspel'in nasıl olup da Türken'deki silahlıkta duran tüfeği fark edemediğini merak ettim. Kovanlığa düzenlediğimiz ziyaretin ardından bundan bahsetmesi gerekirdi.

"Bilmiyorum komutanım. Sormamı ister misiniz?"

"Gerek yok," dedim. "Ben sorarım."

Çabucak Berghof'a döndüğümde, biri girip kapıyı açık bıraktığı için odamın öncekinden bile soğuk olduğunu gördüm. Heydrich'e bir mesaj yazdım, not defterimi aldım ve sıcak bir yere ihtiyacım olduğu düşüncesiyle derhal Villa Bechstein'a dönerek, oradaki RSD nöbetçi subaylarından bu teleksi gönderip beni de sabah sekizde uyandırmalarını istedim. Akabinde yukarı çıktım. Sağ olsun, düşünceli biri komodinin üzerindeki Leica'nın yanına bir şişe *schnapps* bırakmıştı. Tahminimce ondan güzel bir resim elde edebilirdim; gittiği yer şişenin dibi bile olsa, insanın gözde mekânlarına ait birkaç karesinin olması iyidir.

OTUZ ALTI

Nisan 1939

Kalın deri paltolu, suratsız ve kolonyayı bol bulmuş iki adam tarafından epey sertçe, saat yedide uyandırılınca neye uğradığımı şaşırdım. Tabii ki ikisi de Gestapo'ydu. Flex cinayetinde bir numaralı şüphelim olan kayıp fotoğrafçı Johann Brandner hakkında söyleyecek önemli bir şeyleri olduğu için Obersalzberg'e geldiklerini düşünsem de çok geçmeden durumun bu olmadığını anladım. Biri çoktan çantamı ve paltomu yoklamaya başlamıştı bile. Silahımı buldu, kokladı ve kendi cebine attı. Diğerinin koltuğunun altında bir şey vardı ve muhtemelen hayal gücümün ürünü olsa da kelepçeye benzeyen, gümüş bir gözlük takıyordu.

"Brandner mı?" dedi gözlüklü adam. "Hiç duymadım."

"Lütfen giyinip bizimle gelin," dedi diğeri. "Acele edin."

Normal şartlar altında bu tür resmi serserilerin söylediklerine itiraz etmemeyi âdet edinmiştim, ancak Bormann ve Heydrich adına çalıştığımdan, vaktimi Gestapo'nun saçma sapan sorularına cevap vermekten çok daha mühim işlere harcamam gerektiği gibi bir fikre kapıldım. İstersem RSD'nin yardımıma geleceği şüphesizdi.

"Beni tutuklayacak kadar aptal olduğunuzu hiç zannetmem," dedim.

"Sus ve giyin."

"RSD'den Binbaşı Högl bunu biliyor mu?"

"Bu Gestapo meselesi."

"Ya Yüzbaşı Neumann?" Yataktan çıktım, çünkü tüm Gestapolar gibi bunların da bir şeylere vurmaya meyilli olduğunu biliyordum. Pervitin kutusunu alıp birini ağzıma attım. Elimdeki her türlü imkânı kullanmak zorundaydım.

"Onu da duymadım."

"Hans-Hendrik Neumann, General Heydrich'in yaveridir ve halihazırda sizin Salzburg'daki merkezinizde görev yapıyor. Umarım SD ve Gestapo'nun başı General Heydrich'i duymuşsunuzdur. Kendisi Alman Polisi ve Gestapo yıllığının ikinci sayfasında çıkmıştı. Himmler ilk sayfadaydı. Köy okulu müdürüne benzeyen gözlüklü, ufak tefek bir adam. İnanın bana sizin gibi iki ahbap çavuş tarafından tutuklandığımı duyarlarsa çok kızarlar. İkisi de bilhassa Obersalzberg'de, tıkır tıkır işleyen Nazi çarklarına çomak sokulmasından hiç hazzetmez."

"Biz Salzburg'dan gelmiyoruz ve emir aldık."

"Emir emirdir."

"Doğru," dedim. "Sizin gibiler bu mantıkla vicdanını rahat ettirir. Ama o mantık burada sökmez. Başka yerlerde işlediğinden de pek emin değilim."

Giyinmeye başladım. Yüzlerindeki ifadeden sabırlarının çoktan tükendiğini görebiliyordum.

"Salzburg'dan gelmediyseniz, nereden geldiniz?"

"Linz."

"İyi de orası yüz kilometreden uzak."

"Coğrafyan iyiymiş. Emirlerimizi Donau SS ve Polis amirinden alırız."

"Donau mu?"

Pantolonumu giyerken biraz düşününce sonunda onları kimin gönderdiğini anladım. Viyana yakınındaki Donau'da Avusturya'daki SS Başkomutanlığı bulunuyordu. Tüm bu zaman zarfında Heydrich ve Bormann'ın arasında kalıp ezilmemeye gayret ederken hiç fark etmeden Heydrich ve Kaltenbrunner arasındaki savaşın içine düşmüştüm. Başım hayal bile edemeyeceğim kadar büyük bir beladaydı. Heydrich, Avusturya'daki rakibi Martin Bormann'a çamur atmak isterken Kaltenbrunner'in Heydrich'in tekerine çomak sokacağı hiç aklıma gelmemişti. Onu çok ama çok hafife almıştık.

"Siz Kaltenbrunner'in adamlarısınız, değil mi?"

"Nihayet anlamaya başladın, *piefke*."

"Ne yani şimdi Linz'e mi gideceğiz? Planınız bu mu? Çünkü öyleyse başınız büyük belada dostlarım. SS idam mangasının önünde dururken her fırsatta öne sürdüğünüz o mantığınız da sizi kurtaramaz."

"Gittiğimiz yerde neler olup bittiğini öğrenirsin. Tehdit etmeye devam edersen, o susmak bilmeyen ağzına da bir yumruk yersin."

"Bakın bir şey daha var. Nihayetinde aynı saftayız. Führer'in Arazisi'ndeki bir cinayeti araştırmakla görevlendirildim. Mesleki nezaket gereği neler olup bittiğini ve neden görevinizin benimkinden daha önemli olduğunu düşündüğünüzü söyler misiniz?"

"Vatana ihanet. Bunun yanında soruşturduğun her şey gölgede kalır, Günther."

"İhanet mi?" Yatağa oturdum. Yere yığılmaktan daha iyiydi. Sabırları iyice tükenmeden botlarımı giymeye başladım. "Çok büyük bir hata yapıyorsunuz ya da birileri amirinize yanlış bilgi vermiş. Burada ihanet falan yok."

"Sadece bu kadarını söylediler."

"Evet ama onlar doğrudan benim gibi General Heydrich'e rapor vermiyor ve emin olun, bunu yaptığınız için ciğerlerinizi sökecek."

Ve o anda gördüm. Tel gözlüklü adam, içinde çok önemli bir şey varmış gibi not defterimi tutuyordu. Yatağımın başucunda duran bu not defterini sadece birkaç saat önce Berghof'taki ofisimden almıştım. O defterde bilmediğim bir şeyler olduğunu ancak fark etmiştim. Muhtemelen başka biri tarafından yazılmış ve kafamın baltayla kesilmesine yetecek bir şeydi. Linz'dekinin de en az Berlin'deki kadar keskin olduğundan şüphem yoktu. Hiç hoş bir şey olmadığını bilecek kadar kendi ayak parmaklarını koklayan kesik baş görmüştüm. Naziler sayesinde savunmayla hiç vakit kaybetmeyen adalet, Reichspost telgrafından bile hızlıydı. Linz'e gittikten sonra idam edilmem an meselesiydi. Her şey Platon'un hipotenüsü gibi hesaplanmıştı. İkisinin beni tutuklasınlar diye gönderilmelerinin

hiçbir mantığı yoktu; onların cehaleti ve koşulsuz kuşkuculukları karşısında Immanuel Kant'ın bile elinden bir şey gelmezdi. Gerçi onları bu yüzden suçlayamazdım; Heydrich'ten nasıl korkuyorsam, onlar da Ernst Kaltenbrunner'den öyle korkuyordu. Heydrich'ten çok daha çirkin olduğuysa kesindi.

"Peki bakalım." Ayağa kalkıp takımımın ceketini giydim. "Uyarmadı demeyin."

Silahımı alan Gestapo, beni kelepçelemek niyetiyle kelepçelerini çıkardı. Bense ellerimi uzatmak yerine komodinin üzerindeki Leica'ya uzandım.

"Makinemi de almamda bir sakınca var mı? Linz'e hiç gitmedim. Hitler'in memleketi orasıymış, çok güzel bir yer diye duydum. Bu yanlış anlaşılma ortadan kalktıktan sonra hepimiz fotoğraflara bakıp güleriz artık, diye düşündüm."

"O makineyi hemen bırakıp ellerini uzatmazsan yumruğu yersin, Günther."

"Bilmem daha önce söyleyen oldu mu ama sende tam da kameraların seveceği türde bir surat var."

Makineyi komodinin üzerine koydum ama bırakmadım. Fotoğrafını çekebilmek için bana sinir olan gözlüklü adamın bir adım öne çıkmasını sağlamaya çalışıyordum. Fotoğraf çekmekten pek anladığımı söyleyemem. Neden bilmem, makineyi kişinin suratına yapıştırmak yerine, onun resmini çekmekle yetinmek hiçbir zaman içime sinmemişti. Çelikten imal edilmiş Leica küçük olmasına karşın, bir adamın burnuna tüm gücünüzle indirdiğinizde rengârenk bir resmini çekmenizi sağlardı. İkinci darbede adamın burnunun rafadan yumurta gibi ezildiğini hissettim. Gestapo acıyla bağırıp

burnunu tutarak suratından kurşun yemiş gibi yere çöktü. Fırsat bu fırsat, ben de yarım adım geri attım ki atmasaydım, diğer adamın savurduğu yumrukla halim nice olurdu bilmiyorum. Adamın kalın bileğini tutup ağırlığının ivmesini kullanarak onu komodine doğru çekip kafasını birkaç kez aynaya vurdum. Hiç vakit kaybetmeden paramparça olan aynanın parçalarından birini sol elimle alıp adamın boğazına sapladım. Elimi kesmeme karşın, kavgayı kazanabildiğim sürece bunun önemi yoktu. Aslında bu her kavga için geçerlidir. Onu öldürmemiştim; şahdamarını bile kesmemiştim ama boynuna bir cam saplı olduğundan yenilgiyi kabul eden adam yere çöktü. Eli boynundaydı ve cam parçası da asi bir gömlek yakası gibi dimdik duruyordu. Diğer adam hâlâ sızlanarak burnunu tutuyordu ve Avusturya'daki bir Gestapo hücresinde bana neler yapabilecekleri aklıma gelince, adamın başına hafifçe vurdum. Derin bir nefes alıp tabancamı cam sapladığım adamın cebinden kaptığım gibi onların silahlarına da el koydum. Walther'ın ağzına mermi sürüp sızlanan adamın kulağına dayadım.

"Sizi bir daha görürsem öldürürüm."

Bir mendil alıp elime sardıktan sonra cam yakalı adamın yanında yerde duran not defterime uzandım.

Obersalzberg'e geldiğimden beri pek not almadığımdan endişe kaynaklarını bulmam zor olmadı: Hitler'in güzelce resmedilmiş ve tahmin edileceği üzere küçük düşürücü bir karikatürü... Hitler'de bereket tanrısını bile kıskandıracak bir penis vardı. Not defterinin üzerinde ismim olmasaydı –spor

salonundan kalma bir alışkanlık– gülünç bile bulabilirdim. Oysa bundan çok daha basit karikatürler yüzünden benden çok daha iyi nice adam hayatını kaybetmişti. *Völkischer Beobachter*'de mütemadiyen Hitler'le dalga geçmek gibi hatalar yapan, talihsiz Almanlara dair haberlere yer verilirdi. Gülünç bir bıyık, tuhaf hareketler ve kederli gözler hesaba katılmazsa, milletler ötesi bir mizah anlayışıyla onu Charlie Chaplin'e benzetmek mümkündü. O sayfayı yırtıp top yaparak ateşe attım. Bu resmi her kim çizmişse, Heydrich'in yaveri Neumann'ın buraya oldukça yakın olan Salzburg'daki merkezde aramamı beklediğini bildiğinden, orası yerine Linz'deki Gestapo'yu aramıştı; muhtemelen Kaspel'in arabasının frenlerini kesen de aynı kişiydi.

"İster cenaze levazımatçısını, isterseniz doktoru bekleyin," dedim. "Ama bunu Linz'e kimin haber verdiğini öğrenmek istiyorum."

Adam güçlükle yutkunarak hemen cevap verdi. "Emir doğrudan Donau'dan, General Kaltenbrunner'den geldi," dedi. "Bir muhbiri Hitler'le dalga geçen çizimler yaptığını söyledi ve seni ihanet suçuyla tutuklamamız için bizi gönderdi."

"Muhbirin ismini söyledi mi?"

"Tabii ki hayır. Bizim de soracak halimiz yoktu. Salzburg ve Münih'te bu sorunu hasıraltı edecek bir sürü arkadaşın olduğundan, bu görev Linz'deki Gestapo'ya verildi."

"Peki, sonra ne yapacaktınız?"

"Linz'e dönüş yolunda kafana bir kurşun sıkıp seni bir kenarda bir çukura atıp bırakacaktık. Lütfen, doktora gitmeliyim."

"Bence ikimizin de gitmesi gerek, Fritz."

Villa Bechstein'da Rudolf Hess'i koruyan iki RSD görevlisini getirmeye gittim. Misafir odasındaki ateşin karşısında satranç oynuyorlardı ve elimden akan kanı görünce ayağa fırladılar.

"Az önce gelen iki adam var ya," dedim. "Onları tutuklayıp Türken'in altındaki hücrelerden birine atmanızı istiyorum. Şu anda odamda kanlar içinde bekliyorlar. Bir de doktor çağırırsanız fena olmaz. Ben elimi diktirmeye gidiyorum."

"Efendim, ne oldu?" diye sordu biri.

"Size onları tutuklayın dedim," diye cevap verdim yüksek sesle. "Tarih dersinin zamanı değil." Sihirli iksir tekrar etkisini göstermeye başlamıştı. Kişiyi sabırsız, tahammülsüz ve biraz da insanüstü yapıyordu, tıpkı bir Nazi gibi. "İsterseniz tane tane anlatayım. Bu ikisi Martin Bormann'ın emrine karşı gelerek bir polis soruşturmasına müdahale etti. İşte bu yüzden hücreye tıkılmalarını istiyorum." Bir gecelik yeterince kan görmüştüm ve bir kısmının bana ait olması yüzünden de öfkeliydim. "Bence Binbaşı Högl'ü çağırsanız iyi olacak. Saçını tarayıp parti rozetini parlatmak haricinde bir şeyler yapmasının vakti geldi. Ben de Berlin'deki General Heydrich'e bir teleks daha göndereceğim."

Villa'nın uşağı Winkelhof neler olup bittiğini merak ederek çıkageldi. Sakince ve şikâyet etmeden iradeyi ele aldı, hatta elimi bile o dikti. Öğrendim ki Cihan Harbinde sıhhiyeymiş; ister istemez kendime onun da, Karl Schenk'in hazırladığı Obersalzberg'deki kırgınlar ve gücenmişler listesinde olduğunu hatırlattım. Bu davada ne ararsan vardı:

Acayiplik, yabancılaşma, varoluşsal endişe ve yığınla olası ve olasılık dışı şüpheli. Zeus'un oğulları Mantık ve Kaos arasındaki farkı bilen zeki Almanlardan olsaydım, bu konuda kitap yazmak gibi salakça bir işe kalkışabilirdim.

OTUZ YEDİ

Nisan 1939

Berghof'ta tek başıma tatsız bir kahvaltı yaptım. Anni Kaspel'le görüşüp ona kocası Hermann'ın ölüm haberini verecek olmaktan fena halde rahatsızdım ve hangi akla hizmet Türken'deki genç teğmene bu meşakkatli işi yapmaya gönüllü olduğumu söylediğimi merak ediyordum. Kaspel'le çok vakit geçirmiş değildim. Ama Binbaşı Högl ve onun buz gibi kişiliği oturma odasında yanıma geldiğinde neden bu işe gönüllü olduğumu birden hatırladım. Conrad Veidt'le kahvaltı yapmaktan farksızdı. Gergin geçen birkaç dakikadan sonra Högl mağrur bir ifadeyle Kaspel'in Buchenhohe'deki evine giderek karısına acı haberi ilettiğini söyledi. Bunu duyunca yüzümü buruşturup ona ne kadar sinirlendiğimi gizlemeye çalışsam da hiç değilse bunu sezebilecek kadar zekiydi.

"Kaspel'in üstü olarak kötü haberi vermek senin değil, benim görevimdi," dedi. "Teğmen Dietrich'e

haberi kendin vermek istediğini neden söylediğini biliyorum."

"Nedenmiş?"

Högl'ün Bavyeralı cenazeci bıyığının altındaki yılan balığını andıran dudaklarında bir tebessümün taklidi, müstehzi bir sırıtma belirdi. İşte şu anda gerçekten de *The Man Who Laughs*'taki Conrad Veidt'e benziyordu.

"Anni Kaspel çok çekici bir kadındır. Hatta Obersalzberg'deki en güzel kadın denebilir. Aklınca fırsat bu fırsat kadının gözüne girip ona üzerinde ağlayabileceği bir omuz sunacaktın. Siz Berlinliler hep böyle kendinizden emin ve arsız olursunuz."

Onun bu saçma sapan hakaretlerine cevap vermek yerine, Berghof'ta not defterime bu kadar güzel bir Hitler karikatürü çizebilecek kim vardır diye düşündüm. Högl'ün El Greco kafasındaki koyu renk saçlarından tutup kemikli burnunu kahvaltı masasına geçirmekten daha mantıklı bir tepki gibi gelmişti bana. En azından bu hareket garsonun dikkatini çekerek ikinci bir demlik kahve için onu çağırmama yardım edebilirdi. Yine de iki Gestapo'yu harcadıktan sonra bir de bu herifi, fazlasıyla hak ediyor olsa da, sopalayıp boş yere şiddet düşkünü damgası yemek istemedim.

"Kadın nasıl karşıladı?"

"Sence? Haliyle kötü karşıladı. Ama sakın sen söylesen kadının tepkisinin farklı olacağını düşünerek kendini kandırma. Kocası öldü ve bunu güzel göstermenin hiçbir yolu yok."

"Bence de."

Högl ılık kahveden kendine bir bardak koyup üzerine süt ekledikten sonra monogramlı kaşıkla karıştırdı. Aynı kahveden içmiş olmasaydım, zehirli olmasını dilerdim.

"Bizler Obersalzberg'de birbirine çok bağlı bir topluluğuz," dedi. "Yabancılardan pek hazzetmeyiz ve işleri kendi aramızda hallederiz."

"Hermann Kaspel'i öldürmek ya da benim Führer'le dalga geçtiğimi Linz'deki Gestapo'ya ihbar etmek gibi mi? Evet, ne kadar bağlı olduğunuz ortada."

"Beni iyi dinle, Komiser Günther. Tüm söylediklerin bana masal gibi geliyor. Biri frenleri mi kesmiş? Hiç böyle bir şey duymadım. Mümkün değil."

"O zaman Dr. Flex de kazara vuruldu."

"Aksine ben de henüz ikna olmuş değilim. Onun öldürüldüğüne dair bir delil göremedim. Bence dikkatsiz bir avcının kurbanı oldu. Ne kadar gayret etsek de buralarda dolaşmalarına bir türlü engel olamadık."

"Ya Villa Bechstein'da bacada bulunan tüfek? Galiba onu da oraya Shockheaded Peter* attı?"

"Ne zamandır orada olduğunu bilmemiz imkânsız. Çok paslı olduğu ortada. Neden oraya atıldığını da bilmiyoruz. Bir avcı da bir suikastçı kadar tüfeği saklamak isteyebilir, çünkü avcılığın cezası ağır."

Högl'ün kafasını masaya vurmadığıma çoktan pişman olmuştum; bu sayede belki biraz çalışmaya

* Heinrich Hoffmann eseri (1845). Müzikal olarak da defalarca sahnelenmiştir. –ed.n.

başlayabilirdi. Adamın adli kabiliyeti kauçuk bitkisinden fazla değildi.

"Bu arada Binbaşı, Türken Inn'deki tüfeğinizle ilgili bir şey sormak istiyorum. O da dürbünlü bir Mannlicher karabina. Hermann Kaspel'in size verdiği ve Landlerwald'da bulunan tüfek o mu?"

"Bilmem." Högl omuz silkti. "Belki."

"Hermann onun bir avcı tüfeği olduğunu zannettiğini söylemişti, çünkü ucuna yağ filtresinden bir susturucu takılıydı. Tıpkı Villa Bechstein'daki bacada bulduğumuz gibi."

"Bu konuda yardımım olamaz çünkü Kaspel bana verdiğinde ucunda susturucu var mıydı yok muydu, onu bile hatırlamıyorum. Bunun ne önemi var ki?"

"Tüfeğinize susturucuyu takanla suikastçınınkine takan aynı kişi olabilir. Bu önemli bir delil sayılır."

"Öyle diyorsan..."

Sabırla gülümsedim. "Zamanında Bavyera Emniyeti'nde polis olduğunuzu biliyorum, Binbaşı. Dosyanızda öyle yazılı. Ama bunların önemini neden idrak edemediğinizi anlayamıyorum. Führer'in şansına, amiriniz Martin Bormann sizin kafanızda biri değil."

"Şimdilik," dedi Högl. "İlelebet öyle düşüneceğinden emin olma."

"Başka biri duysa, sakladığınız bir şeyler olduğunu sanabilirdi, Binbaşı."

"Belki de Flex'i benim vurduğumu düşünüyorsun? Kim bilir, belki de zavallı Hermann'ın frenlerini de bozmuşumdur."

İşte o anda, çok geç de olsa, Landlerwald'daki yardımcı avcı Udo Ambros'un bana söylediklerini hatırladım: Peter Högl, On Altıncı Bavyera Piyade Tümeni'nde Adolf Hitler'le birlikteydi. Hitler'in eski üstü olduğundan, göründüğünden çok daha nüfuz sahibiydi.

"Elbette ki hayır komutanım," dedim hemen kıvırarak. Hitler'e tutuklanıp hapse atılmam gerektiğini söylese kurtulabileceğimi pek zannetmiyordum. "Eminim ki sizin de öncelikli endişeniz, tıpkı benimki gibi, Führer'in emniyetidir. Frenlerin kesildiği ve sonunda birinin öldüğü kesin. Yardımcım Friedrich Korsch eskiden tamirciydi. Dediğimi teyit edecektir."

"Hiç şüphem yok. Berlinliler birbirini tutar, değil mi? Bana kalırsa her şey Kaspel'in aracının kontrolünü kaybetmesinden ibaret. Bu yollar çok tehlikeli olmasa, onları genişletmek için bu kadar zahmete girer miydik? Yetmezmiş gibi bir de metamfetamin bağımlısıydı. Bu sefer kaza geliyorum dedi."

"Bence tehlikeli olan yollar değil, içinizden biri, Binbaşı Högl. Keşke öyle olmasaydı ama başka seçenek göremiyorum."

"Zırva. Hikâyenin kalan kısmına da pek inandığımı söyleyemem, Günther. Birinin not defterine Hitler'in karikatürünü çizmesi saçmalığın daniskası."

"Yani Linz'deki Gestapo'ya vatana ihanet suçu işlediğimi kendim mi ihbar ettim? Bunu mu kastediyorsunuz?"

"Şu karikatüre bakıp kendim karar versem nasıl olur?"

"Yaktım."

"Nedenini sorabilir miyim?"

"Bariz değil mi? Bir kez daha iftiraya uğramak istemedim."

"Kim tarafından?"

"Gestapo tabii ki. İnsanları önce camdan atıp sonra soru sormak gibi bir âdetleri vardır."

"Elinde karikatür olmadan hikâyenin pek dayanağı yok, farkındasın değil mi?"

"Hikâyemin dayanağa ihtiyacı yok, Binbaşı. Ben Martin Bormann'ın isteği üzerine bir cinayeti soruşturan, kıdemli bir polisim. Beni çağırdılar, çünkü bu iş için gerçek bir dedektife ihtiyaçları olduğunu düşündüler."

Nedenini de anlamaya başlıyorum, diyecektim ki kendime hâkim oldum. Högl'ün hakaret ve laf sokmalarına elimden geldiğince tahammül ediyordum ama herif susmak bilmiyordu.

"Bunu söylemene çok sevindim, Komiser Günther. Sana ne düşündüğümü söyleyeyim mi?"

"Buyurun komutanım," dedim. "İki beyin birinden daha iyi çalışır."

"Bence cinayeti çözemedin, dikkatleri dağıtmak için de bu hikâyeyi uydurdun."

"Size neyin uydurulduğunu söyleyeyim, Binbaşı. Delil. Beni Linz'de infaz edilmeye gönderecek bir delil. Bu gece ben dışarıdayken biri Berghof'taki odama girip not defterime Hitler'in karikatürünü çizdi. Kapılarda kilit olsaydı, tabii ki kapımı kilitlemeden gitmezdim."

"Neden böyle bir şey yapsınlar?"

"Kaspel'i öldüren araba kazasından sağ çıkma ihtimalime karşı yedek plan olsa gerek. Obersalzberg ya da Berchtesgaden'daki biri en kısa sürede ölmemi istiyor. Bunun için Kaltenbrunner ve Avusturya Gestaposu'ndan yardım istemekten bile çekinmemiş."

Bu hususta aklımda yığınla şüpheli vardı: Zander, Brandt, Schenk, Rattenhuber, Arthur Kannenberg, Brückner, Peter Högl, Gerdy Troost ve hatta Martin Bormann. Gerçi bu isimlerin hiçbirine güvenmiyordum, öte yandan Gerdy Troost'un arabanın altına girip fren hortumlarını kesmesi, hatta yerlerini biliyor olması bile bana pek makul gelmiyordu. O ayakkabılar ve iç çamaşırlarla yapılacak iş değildi.

"Yani sen Berghof'a erişimi olan, Führer'in yakın çevresinden birinin böyle bir şeyi yapabileceğini iddia ediyorsun, öyle mi?"

"Evet, aynen bunu iddia ediyorum. Bu konuyu Bormann'a danışabilirsiniz. Geçmişte Nasyonal Sosyalist Otomobil Birliği'nin başı o değil miydi? Eminim arabalardan az çok anlıyordur."

"Sen iyice paranoyak olmuşsun, komiser."

"Kim paranoyak olmuş?" diye sordu üçüncü bir ses. "Laflarımıza dikkat edelim, beyler. Bizler Almanız. Paranoya gibi Yahudilere has kelimeler kullanmayız."

Berghof kahvaltı masasında bize katılan, leş gibi tütün kokan kişi SS-Standartenführer ve Högl'ün üstü Johann Rattenhuber'di. Astıyla yaklaşık aynı yaştaki Rattenhuber irikıyım, gür sesli, neşeli, al yanaklı bir adamdı. Koca yumruklarının Führer'in lehine pek çok işi hallettiğinden şüphem yoktu.

Muhtemelen formunu korumak uğruna dökme demir kutuları yumrukluyordu. Bavyeralı bir eski polisti ve kesinlikle Peter Högl'den çok daha fazla benziyordu polise. Sanki koruma olmak için yaratılmıştı, o kadar ki bir kolu arkada bağlıyken Sabineli kadınları azgın Romalı askerlerden koruyabileceğine emindim.

"Komiser, Flex'i neden vurmuş olabileceğimi anlatmaya gelmiş," dedi Högl.

"Yok daha neler!" dedi Rattenhuber. "Doğru mu bu, Günther?"

"Aklımdan bile geçmedi, komutanım. Sadece Binbaşıyla dava hakkında fikir yürütüyorduk."

Ardından mevzu hakkında söylenmesi gerekenlerin tümü söylenmiş gibi, Rattenhuber doğruca Hermann Kaspel konusunu açınca rahat bir nefes aldım. Högl'le konuşmak bir yılanla satranç oynamak gibiydi, tahtanın öbür ucundan uzanıp atımı yutması an meselesiydi.

"Çok acı bir haber," dedi Rattenhuber. "Mükemmel bir subaydı." Högl'e baktı. "Anni biliyor mu?"

"Evet komutanım, bizzat haber verdim," dedi Högl.

"İyi. Kolay olmamıştır, Peter. Hiçbirimiz için kolay olmazdı."

"RSD açısından da büyük bir kayıp. Duyduğumda çok üzüldüm."

"Ben de öyle," dedim. "Özellikle de kaza olmadığını fark edince..."

Frenlerin durumunu açıkladım ve ben anlatırken de Rattenhuber beyaz saçlı kafasını sallayarak dinledi. Kafası bir topuza benziyordu ve muhteme-

len en az o kadar da sertti. Düşünceli bir şekilde kafasını kaşırken zımpara kâğıdı gibi ses çıktı.

"Bir cinayet daha diyorsun. Bu çok feci. Bormann'a söylediğinde fıttıracak."

Högl'ün söylediklerime muhalefet etmesini bekledim, ancak nedendir bilmem gıkı bile çıkmadı.

"Birinin seni öldürmek istediği çok açık, komiser," dedi Rattenhuber. "Hedef Kaspel değil, sendin. Kendisi burada çok sevilirdi ve bunu söylediğim için kusuruma bakma ama sen, olduğun kişi ve yaptığın iş nedeniyle pek de sevilen biri değilsin."

"Buna alışkınım."

"Eminim öylesindir. Katili bulmaya yaklaştığın da ortada... Sence de bu yaşananların tek nedeni bu değil mi? Elbette fail yakalanana kadar zavallı Yüzbaşı Kaspel'in başına gelenleri Führer'e haber vermek manasız. Hitler'in vasıtaların da en az teras kadar tehlikeli olduğu fikrine kapılmasına hacet yok. Sence de öyle değil mi, Herr Komiser?"

"Bence de makul olan bu, Albay."

"Bu arada bunlar sana geldi."

Rattenhuber'in bana verdiği birkaç telgrafı daha sonra bakmak üzere cebime attım. Ama Rattenhuber bundan pek memnun olmadı.

"Onları okumayacak mısın?" diye sordu Rattenhuber. "Abartma be adam, alt tarafı telgraf, aşk mektubu değil. Führer'in sağlığı ve emniyetini her şeyin önünde gören bizlerin arasında sır olmaz. Özellikle de kendisinin teşrifi bu kadar yakınken. Kaybedecek vakit yok. En geç beş gün sonra burada olur."

RSD'nin başıyla tartışmaya hiç hevesli değildim. O yüzden onları açıp gereken yerde gereken açıklamaları yaparak okudum.

"Bu Salzburg'daki Gestapo'dan. Bir numaralı şüphelim Johann Brandner, Flex öldürüldüğünden beri evine uğramamış. Kendisi tecrübeli bir nişancı ve kuyruk acısı olan biri; beni neden ilgilendirdiğini takdir edersiniz. Nereye gittiğine dair Gestapo'nun bir fikri yok. En azından söyledikleri bu. Gerçi onu aramama yardım etmeye niyetleri de yok gibi görünüyor. Belki Kaltenbrunner..."

"Salzburg Gestapo'nun başı Kurt Christmann eski dostumdur," dedi Rattenhuber. "O yüzden Kaltenbrunner'i boş ver. Biraz sonra onu arayıp o herifin acilen bulunması gerektiğini söylerim."

Diğer telgrafı açtım. "Yardımcım Friedrich Korsch, Krauss kardeşlerin izini Dachau toplama kampına kadar sürdü."

"Krauss kardeşler mi? Onlar da kim?"

"Onlar da şüpheli," diyerek yalan söyledim. "En azından öyleydiler. Dachau'dan önce Stadelheim hapishanesinde olduklarından, Flex cinayetiyle ilgileri olamaz." Çabucak diğer telgrafı açıp içeriğine baktım. "Bu daha iyi bir haber. Flex'i vurmakta kullanılan Mannlicher karabinanın seri numarasından kaynağını bulmuşlar. Villa Bechstein'daki bacada bulduğumuzdan bahsediyorum. Tüfek Herr Udo Ambros'a satılmış."

"O ismi biliyorum," dedi Rattenhuber.

"Landlerwald'daki yardımcı avcı," dedim.

"Geiger'in adamı. Tabii ya."

"Onunla dün konuştum." Ağzımdan çıkanlara son derece dikkat ediyordum. En son isteyeceğim şey, RSD'nin Ambros'u tutuklaması ve Türken'in altındaki hücrelerde kendisinden işkenceyle itiraf koparılmasıydı. Gestapo misafirlerinin onlardan istenen her şeyi söylemek gibi bir huyu vardı. Birinin adını zikredeceksem, onun gerçekten de Karl Flex'i öldüren kişi olmasını isterdim. Ambros'un not defterime Hitler'in karikatürünü çizmek için Berghof'a girmesi de mümkün değildi. Bunun için en azından bir suç ortağının olması gerekirdi. Belki de birden fazla. "Galiba onu tekrar sorgulama vakti geldi."

Son telgrafı da açıp çabucak göz gezdirdim. Heydrich yaverine yanıma gelmesini emretmişti. Amacı bana göz kulak olmaktı; Gestapo'nun Linz'den çıkıp ziyaretime gelmesinden sonra buna hiç itirazım olmazdı.

"Biz de seninle geleceğiz. Belki bir faydamız dokunur."

"Gelmemenizi tercih ederim, komutanım. En azından şimdilik. Onu korkutup aslında yapmadığı bir şeyi itirafa zorlamak istemiyorum. Führer buraya gelmeden önce, gözaltına aldığımız kişinin gerçek suçlu olduğuna dair kafamda en ufak bir şüphe kalsın istemiyorum."

"Ama tüfek onundu, değil mi?" diye sordu Rattenhuber.

"Evet ama onu tutuklamadan önce tüfeğin başına gelenleri bir de onun ağzından dinlemek isterim. Belki de çok basit bir açıklaması vardır."

Pek muhtemel olduğunu düşünmesem de Ambros'la tek başıma ilgilenmek istiyordum. Rat-

tenhuber, Türken'deki ofisinin bana adamın adresini verebileceğini söyledi. Bir Bavyeralı ve Nazi olmasına rağmen fena biri değildi. Yine de geri planda kalmaktan pek hazzetmişe benzemiyordu.

"Sen bilirsin, Herr Komiser."

"Bu arada komutanım, Yüzbaşı Kaspel öldüğü ve yardımcım da Münih'te olduğu için Yüzbaşı Neumann gelip bana katılacak. General Heydrich yaverinin soruşturmada bana yardımcı olabileceğini düşünmüş. Belki de bunu Kurmay Başkan Yaveri Bormann'a siz bildirmek istersiniz?"

"Nasıl istersen, komiser. Dedektif sensin."

Minnettar bir ifadeyle başımı sallasam da işin aslı pek içime sinmemişti. Dün gece olanların ardından ne zaman hareket etmeyi bıraksam kendimi, Belşazzar'ın* ziyafetinde sarayda bulunan ceset gibi, yerde cansız yatarken görüyordum. Hitler'in Dağı'nın sırlarını birer birer ortaya çıkardığımdan başıma ne zaman ne geleceği belli değildi. Biri beni öldürebilmek için iki kez büyük riske girmekten çekinmemişti. Muhtemelen tekrar deneyeceklerdi. Heydrich'in yaverini göndermesi de ayrı bir tehlikeydi, çünkü efendisi emretmişse kafama bir kurşun sıkmakta hiç tereddüt etmezdi. Nazilerle ilgili her daim güvenebileceğiniz tek husus onlara asla güven olmayacağıdır. Hiçbirine, hiçbir zaman itimat edilemez.

* Babil prensi. Ölüm tarihi: M Ö 539 –ed.n.

OTUZ SEKİZ

Ekim 1956

İki saat sonra Puttelange-aux-Lacs kasabasında gafletimin büyüklüğünü ve bir Katolik rahibe güvenmenin neticelerini idrak ettim. Küçük köprünün diğer tarafında polis barikatı vardı ve neyse ki onlar görmeden ben onları görmüştüm. Mavi parlayan ışıklar sağ olsun; bir kırmızı neon ışıklı tabela koymadıkları kalmıştı. Başka çarem olmadığından Rue de Nancy'den bisikletle uzaklaştım, çantamı aldım ve bisikleti boş bir tarlanın kıyısında, bir evsizin son kalan dişiymiş gibi duran, terk edilmiş, tuğla bir binanın önündeki kullanılmayan paslı kapının arka tarafına koydum. Bisikletin yoldan görünmeyeceğine ikna olduktan sonra zıt yöndeki bir tarladan geçip bunu yaparken de nişanımı ve beremi çıkardım. Bu sayede dikkat çekmeden Sarreguemines ve onun ötesindeki Alman sınırına giden anayola çıkmayı umuyordum. Çok geçmeden bunun da mümkün olmadığını gördüm. Kasabanın

merkezinden geçen yol polis arabası doluydu ve Aziz Hippolyte Kilisesi'nin rahibinin onlardan birinde oturmuş, jandarmalarla şakalaştığını gördüğümde, beni satanın o olduğuna dair hiçbir şüphem kalmadı. İncil'e el basmak buraya kadarmış diye düşünüp onun da mantığı, hadiseleri kavramak yerine sadece dünyayı işine geldiği şekilde açıklamak için kullanan safsatacı Katoliklerden biri olduğunu anladım. Gerçi hemen hepsi öyle değil miydi? Dönüp zıt yönde güneydoğuya, Strazburg'a doğru yola devam etsem de gerçek bir SS gibi gidip kilisesini yakmak istediğimi inkâr edemem. Birkaç dakikada kasabanın dışına varınca, büyük bir evin ot sarmış garaj yolunda terk edilmiş, tekerleksiz, eski bir mavi minibüsün içinde saklandım. Görülme ihtimalim azalacağından güneş batana kadar orada bekledim. Tabanı saman kokan minibüsün kapalı kapıları arkasında az da olsa dinlenebildim. Polisin beni kuşatması an meselesiydi ama nedendir bilmem, pek de endişeli değildim. Sessiz kalıp sigara içmediğim sürece fareler haricinde kimsenin varlığımdan haberi olmazdı. Hava kararınca polisi atlatabilirdim. Umarım hâlâ bereli ve bisikletli birini arıyorlardı. Sonra da tekrar Saarland yoluna çıkabileceğimi düşündüm. Tahminimce eski sınıra otuz kilometre mesafe vardı. Haliyle artık yaya olduğumdan seyahat çok daha uzun sürecekti, ama bu eski minibüsün içinde saklanınca, aklıma belki de Almanya'ya bir minibüs ya da kamyonun arkasına saklanarak gidebileceğim geldi. Denemeye değerdi.

İki üç saat kadar uyumayı becerebildim ve uyandığımda, çoktan mezara gömülmüş gibi üşümüş

ve kaskatıydım. Dikkatle giysilerimdeki samanları topladım, açlığıma gem vurmak için bir sigara yaktım, tabancamı cebime koydum ve bir yerlere gittiğim izlenimini uyandırmaktan başka bir işe yaramayacak çantamı orada bırakarak kasabaya döndüm. Bu kez etraftaki polislerin azaldığını fark ettim. Alsas sınırındaki Freyming-Merlebach şehrine de giden anayolda dikkatle ilerleyip azalan seçeneklerimi bir kez daha düşündüm. Nasıl dikkat çekmeden yola devam edebileceğime dair kısıtlı seçeneklerimi didiklerken aklıma kaçakların hiçbir zaman çok içmediği ve sarhoşların da hızlı yürümedikleri gelince, belediye binasının karşısındaki şarapçıya girip en ucuzundan bir şişe kırmızı şarap aldım. Gerçek bir sokak serserisi gibi elimde şişeyle görünmenin faydalarına ek, şarap sinirlerimi de gevşetiyordu. Hatta birkaç yudumdan sonra içinde bulunduğum durum bana bile gülünç görünmeye başladı. Anlaşılan insanlar gerçeklerden kaçmak yerine, onların gülünç yanlarını görmek için içiyordu; benim durumum, başrolünde Jacques Tati'nin oynadığı o eğlenceli filmlerden birini andırmaya başlamıştı. Gestapo'nun gerçek vârisi Stasi'nin pis işini yaptırmak üzere Fransız polisini kullanması bana Marksist bir anlayışla tarihin tekerrürü gibi gelmişti. Böylece elimde şarap şişesi, kasabadan çıkar çıkmaz tempomu artırma umuduyla kuzeye doğru yürümeye başladım. Polis karakolunun önüne gelince gidecek belli bir yerim yokmuş gibi orada durdum, hatta sigara içen ve gözleri kendi sigaralarının dumanından ve gelip geçen kızlardan başka bir şey görmeyen iki polisin şerefine bile içtim.

"Nedir bu yaygara?" diye sordum. Hava kararda-ğından kırmızı gözlerimi görmemelerini umuyordum.

"Kaçak bir katil arıyoruz," dedi biri.

"Ortalık onlardan geçilmiyor," dedim. "Savaştan sonra cinayetler azalır sanıyorduk ama öyle olmadı. Almanların yaptıklarından sonra insan hayatının bir kıymeti kalmadı."

"Aradığımız da bir Alman."

Tükürüp şişeden bir yudum aldım. "Tahmin etmiştim. Nazilerin çoğu kaçıp kurtuldu."

Markası tahminimce Pino Silvestre olan kolonyadan bolca sürünmüş bir polisin copunu çevirdiği ilerideki yolun köşesine kadar yürüdüm. Parka benzeyen bir yere doğru ilerlerken bana kayıtsızca baktı, fakat son anda bağırınca, dönüp gözlerimi küstahça ona dikmeden önce şişeyi ağzıma götürdüm.

"Parka mı gideceksin?" diye sordu.

"Niyetim öyleydi."

"Şişeyle olmaz. Parkta içmek yasak."

Başımı sallayıp fikrimi değiştirmişim gibi anayola yöneldim. Polisin yanından geçerken, "Burada otursan bilirdin," dedi bana.

Dalga geçer gibi şişeyi şerefine kaldırdım ama gerçek bir sarhoş, polisle tartışıp ona copunu ne yapması gerektiğini söylerdi; bense hiçbir şey söylemeden, belki de gereğinden daha uysalca yoluma devam ettim.

"Nerelisin?" diye sordu. "Seni gördüğümü hatırlamıyorum."

"Bérig-Vintrange," diyerek yoluma devam ettim. İyi bir tercih değildi ve Puttelange-aux-Lacs'a gi-

derken geçtiğim yerlerden birinin ismi aklıma gelse orayı söylerdim.

"Son otobüsü kaçırdın," dedi.

"Hayatımın özeti." Dönmeden hıçkırdım.

"Seni sokakta uyurken görürsem tutuklarım," dedi.

"Görmezsin," dedim. "Eve yürüyeceğim."

"İyi de orası yirmi kilometre uzakta. En az dört saat sürer."

"Demek ki gece yarısı olmadan varmış olurum."

Birkaç saniye geçti ve tam yırttığımı düşündüğüm anda genç polis tekrar bağırdı. Kimliğimi soracağını düşünerek kaçmaya başladım. Uzun süredir olmadığım kadar zindeydim; bisikletti, temiz havaydı derken koşu süratim beni bile şaşırttı. Kim bilir, belki de kaçarken birinin bahçesine attığım şarabın etkisiydi. Dar yoldan aşağı koşup, kemerli ahşap kapıdan geçerek bir bahçeye çıktım ve kaçak bir at gibi yarış pistinde taban teptikten sonra sağa sert bir dönüş yaparak kilisenin arkasındaki küçük mezarlığa girdim. Polisin tekrar bağırdığını duyunca, biraz güç toplamak ve soluklanmak üzere büyük mezar taşlarından birinin arkasına saklandım. Uzaktan gelen bağırışlar, ıslıklar ve çalışan arabaların seslerini işitebiliyordum ve yakalanmamın an meselesi olduğunun farkındaydım. Rue Mozart boyunca koşup sonra sağa Sarreguemines'e giden yola dönmek gibi çok doğru bir şey yaptım. Uzaktaki ağaçları görünce, oraya varabilirsem, kurnaz bir tilki gibi, avcılar beni geçip gidene kadar orada saklanabileceğimi düşündüm. Bir dakikalık yorucu bir koşunun ardından ağaçlara varmama karşın, yak-

laşan polis sirenlerinin seslerini duyabiliyordum. Yüzümü korumaya gayret ederek kendimi bir çalı çitin üzerinden attığımda paslı bir tırmığın üzerine düşmekten son anda kurtuldum. Neyse ki zemin kuruydu ve hemen çalının altına sürünüp saklanacak harika bir yer buldum: Gür bir defne ağacının altındaki boş yağmur oluğu. Beni görünce oluğun içine kaçan tavşan olmasa orayı fark edemezdim. Hemen bir kibrit çakıp yeni saklanma yerimi inceledim. Boru yaklaşık bir metre yüksekliğinde ve yarım metre genişliğindeydi. Yerde bir sürü *Clins d'Oeil de Paris* duruyordu, bu porno dergilerine bakılırsa, buranın tek ziyaretçisi ben değildim. Kibriti atıp bekledim. Birkaç dakika sonra çalılardan gelen ayak seslerini işittim ve burnuma Pino Silvestre kokusu geldi. Beni durduran polis olduğu belliydi. Frenler ve yoldan gelen ayak sesleri duyuluyordu. Bu arada yakınımdaki polis bağırarak yakalanmamın an meselesi olduğunu ve teslim olursam hayrıma olacağını söyledi. Ama yanımdan yürüyerek geçince, bunun doğru olmadığını anladım. Hatta çalılardan söylenerek geçerken cilalı botlarını bile gördüm. Silahımı daha sıkı kavradım; tutuklanmamak için kullanıp kullanmama konusunda kararsızdım. Beni asmaya çalışan bir Doğu Alman polisiyle fazla kolonya sürmüş genç bir Fransız polisini vurmak farklı şeylerdi. Saklandığım yerden yarım metre kadar ötede durup tekrar küfrettikten sonra bir sigara yaktı. Kolonyadan sonra sigaranın kokusu iyi geldi ve fark edilmeyeyim diye sessizce nefes almaya çalışırken bana gelen sigara kokusunun sinirlerimi yatıştırmasını beklemem de durumumun

vahametini gösteriyordu. Fransız polisi köpek getirmediği müddetçe bu olukta ortamın sakinleşmesini bekleyebilirdim. Köpekleri olmamasını umuyordum, aksi takdirde işim bitmişti. Bir süre sonra polis arkadaşlarına seslendi, onlar da ona bir şeyler söyleyince sigarasını atarak yürüyüp gitti. Birkaç saniye bekledikten sonra izmariti alıp içmeye başladım. Polisleri atlattıktan hemen sonra sigara içmek kadar keyifli bir şey yoktur.

Sesler yavaş yavaş uzaklaştı ve birkaç dakikalık sessizliğin ardından çalıların arasından bakmayı göze aldım. Kolonyalı polis gitmişti. Yüreğim ağzımda birkaç dakika daha bekledikten sonra saklandığım yerden çıkıp ağaçlığın kıyısına giderek Sarreguemines'e baktım. Uzakta yanıp sönen ışıkları görebiliyordum ve polisler köpeklerle geri dönmeden önce karanlıktan faydalanarak buradan tüymem gerekiyordu. En mantıklı seçeneğin Sarreguemines'in aksi yönünde, batıdaki Freyming-Merlebach'a gitmek olduğunu anladım. Böylece çalıların ardına saklanmaya devam ederek Puttelange-aux-Lacs'a kadar geri gidip oradan D656 yoluna çıktım. Birkaç yüz metre gittikten sonra insanların aydınlık bahçesinde akşam yemeği yediği LA Chaumiere adında bir otel restoranı gördüm. Bir iki dakika onları gıptayla izledikten sonra otoparktaki arabaları gözden geçirdim. İçlerinden birinin, bej rengi döşemeli yeşil Renault Fregate'in anahtarlarının hâlâ kontağında olduğunu ve yemek bitene kadar yaklaşık bir saat müddetçe güven içinde seyahat edebileceğimi hesap ettim, ancak ondan sonra polis ihbar üzerine yollarda barikat kurardı.

Çok modern, radyolu, küçük ama güzel bir arabaydı. Radyosunu açmadım; onun yerine Hoste ve Cappel'e doğru sürüp kuzeye, Barst'a yöneldikten sonra Marienthal ve Petit Ebersviller'den geçtim. Otuz dakikadan kısa sürede Freyming-Merlebach'a varıp orada anayoldan ayrılarak, boş bir çiftlik yoluna saptım ve arabayı büyük bir söğüt ağacının dalları altına dikkatle park ettim. Eski Alman sınırı ve kısmi hürriyetle aramda sadece birkaç kilometre vardı. Freyming-Merlebach, dükkânlarla ve beyaz kır evleriyle dolu ve dikkat çekici kamu binaları olmayan bir yerleşimdi; dahası bir tabela Karlsbrunn şehrini işaret ediyordu ve şu an benim için bundan daha güzel bir manzara olamazdı. Olimpiyat maratonunu bitirip altın madalya kazanmışım gibi sıntarak kuzeye, Rue Saint-Nicholas'ya doğru yürüdüm.

Saar, Fransa'ya ait olabilirdi ama oradaki halk Alman'dı. Tekrar hemşerilerimin arasında olabilmek bile başlı başına bir zafer sayılırdı. Fransa'da yaşamak kadar bir Alman'a sıla hasreti çektirecek bir şey yoktur. Ancak yolun daha yarısına gelmeden bir barın büyük ve aydınlık penceresinin önünde duran dört beş kişi gördüm ve görüntülerindeki tuhaflık yüzünden tekrar yürümeye başlamadan önce bir kapının eşiğinde durarak birkaç dakika onları gözledim. Boyları bosları ve tıraşları asker gibiydi ve kendine saygılı hiçbir Fransız'ın giymeyeceği ucuz, seri üretim gri takımlar giyiyorlardı. Doğu Almanların yüzlerini tekmelemeye müsait uçları olan ayakkabıları vardı. Kravatları mukavvadan yapılmış gibiydi ve sıktıkları yumrukları bira bardakları kadar büyüktü. Onları izlerken kapının

yanında telefonda konuşan herif konuşmasını bitirdi ve sigarasını tüttürerek bardan çıktı. Almanca bir şeyler bağırdı. Alman sınırına o kadar yakındık ki bunda kayda değer bir şey yoktu. Freyming-Merlebach'ta bir sürü Alman oturuyor olmalıydı. Öte yandan bütün bağırışların kaynağı olan sigaralı ve göz bantlı kişinin Friedrich Korsch olması kesinlikle kayda değerdi.

OTUZ DOKUZ

Nisan 1939

Udo Ambros, Berchtesgaden'daki Aschauerstrasse'de, içinde kırmızı Maserati'nin durduğu garajın sahibi, avukat Dr. Waechter'in evinden yaklaşık yarım kilometre uzakta oturuyordu. Ambros'un herkesten izole evinin harika bir Watzmann manzarası vardı, sırtını da gür bir ormana dayamıştı. Buna rağmen matah bir ev olduğu söylenemezdi, hele de Dr. Waechter'in eviyle kıyaslandığında. Büyükçe, iki katlı, kıvrımlı demir çatısı, paslı çiti, su deposu ve kara saçağından sarkan ve nesli tükenmiş yırtıcı bir hayvanın dişlerini andıran buz saçaklarının altında duran yarı fosilleşmiş odun istifiyle, kocaman bir ambarı andıran bir binaydı. Karla kaplı yolda kırmızı bir DKW motosiklet duruyordu ve benimkilerle tezat teşkil eden ayak izleri vardı; bu izlerin kırmızıya çalan, neredeyse kanı andıran renkleri ister istemez ilgimi çekti. Uzun bir yokuşun tepesinden bir at dikkatle beni izlerken kabaca oyulmuş bir ayı

da ön kapıda nöbet tutuyordu; kafasının duruşu, yüzündeki öfkeli ve saldırgan ifadeyle az önce boynundan kurşun yemiş gibiydi. İkisi de zemin katta olan sadece iki pencere vardı. Birinden içeri baktım fakat cam o kadar pisti ki hiçbir şey göremedim. Perdelerin de camlardan aşağı kalır yanı yoktu. Kapıyı çalıp beklesem de açan olmadı. Vadinin sessizliği sanki yöre tanrılarının takdiriydi ve tüm tabiat yakındaki dağın zirvesinde Fricka'yla birlikte uyuyan Wotan'ı uyandırmaktan fazlasıyla korkuyor gibiydi. Böyle bir yerde yaşamanın beni Kral Ludwig gibi delirteceğinden emindim. Benim gibi Berlinliler böyle boş yerlere uyum sağlayamazdı. Biz, şehirli kulaklarımıza fazla uzun ve yüksek gelen sessizliğin sesi yerine, gerçek gürültüyü dinlemeyi tercih ederiz. Medeniyetin gerçek nişaneleri gürültü, koşuşturma ve karmaşadır. Bana yeter ki kargaşa, şamata olsun. Oysa burada havada kesif bir gübre ve odun dumanı kokusu hâkimdi. Kömür kokusunu tercih ederim; rutubetli havada kükürt dioksit ve ağır metaller olması tiryaki akciğerlerime daha iyi gelirdi.

Motosikleti görmesem, avcının evde olmadığı sonucuna varabilirdim. 500 cc'lik motoru soğuktu, motosikleti sarstığımda deposunun neredeyse dolu olduğunu anladım. Sesin sahibini buraya çekmesi umuduyla motoru çalıştırdım. Motorun sadece ikinci denemede çalışması bana bunun sıkça kullanıldığını ve Udo Ambros'un tercih ettiği seyahat aracı olduğunu söyledi. Ama gelen tek canlı gözlerini bana dikip genelde barlardaki kadınlarda görmeye alıştığım tarzda, sen de kimsin be adam dermiş gibi bakan alaca at oldu. Bir dakika kadar

sonra motoru kapatıp ön kapıya gittim, ikinci kez çalıp tekrar camdan içeri baktım. Ne görmeyi umduğumu ben de bilmiyordum. Benden saklanan biri? Şömine ışığı belki? İçi kayıp çocuklarla dolu bir kazanın başındaki cadı? Ambros'un nerede olduğuna dair bana bir ipucu vereceği umuduyla dönüp atı sorgulamaya gittim; o da hiç tereddüt etmeden cevap verdi. Ben çite varır varmaz dönüp uzaklaşmaya başladı ve birkaç saniye onun gidişini izledikten sonra evin yanındaki kapıdan dışarı çıkmış bir bacak gördüm.

"Herr Ambros," diye seslendim. Cevap vermeyince belki de bir araba ya da traktörün altına yatmıştır diye bir ağaç dalı alıp ona fırlattım ama gerçeğin farklı olduğunu biliyordum. Adam sağ olsaydı DKW'nin sesine mutlaka gelirdi. Çite tırmanmaya çalışırken kıyafetlerimi yırtmak istemediğimden kapıya geri döndüm. Kilitli değildi. Almanya'nın bu kısmında hemen hiç hırsız kalmadığından, elbette Bormann ve adamlarını saymıyorum, çoğunluk kapısını kilitlemeye zahmet etmezdi.

Ölümün her zaman kokusu olmasa da adamın ruhunu alan sessiz bir hayalet, kalabalık U-Bahn trenindeki görünmez bir adam edasıyla ruhuna sürtünerek geçiyormuş gibi verdiği tuhaf bir his olurdu. Kimi zaman sinirlerinizi epey zorlardı. Şu anda da durum farklı değildi ve göreceğimi bildiğim şeyi görmek istemediğimden, ayaklarım resmen geri geri gidiyordu. Cinayet masası dedektiflerinin böyle şeylere alıştığını zannedersiniz, oysa bu tür şeylere alışılmaz. Her cinayetin kendine has korkunç bir yanı vardır, şahit olduğunuz o görün-

tüler hafızanızdan asla silinmez; en iyi zamanımda bile hafızam George Grosz ve Otto Dix'in yaptığı çirkin resimlerden farklı değildir. Kimi zaman acaba bu kadar suç mahalli görmeseydim mizacım daha farklı olur muydu diye düşünürüm.

Kendimi zorlayarak çoktan cinayete ayak uydurmuş gibi görünen eve girdim. Mutfak masasının üzerinde yarısı yüzülmüş bir tavşan duruyordu, koridor ve oturma odasının duvarları çeşitli hayvan kafalarıyla doluydu: Geyik, porsuk, tilki; hayal gücümün etkisi midir bilmiyorum ama tümü de sonuçtan memnunmuş gibi görünüyordu. Onların müşterek talihsizliğinin sorumlusu tarih olmuştu. Eve girer girmez bundan hiç şüphem kalmadı. Udo Ambros ayakları kapıya dönük halde mutfağın taş zemininde yatıyordu, gerçi o olduğundan emin değildim. Yakın mesafeden çifteyle ateş edilmiş bir kafadan kimlik tespiti yapmak kolay değildi. Plötzensee'de gördüğüm kafası kesilmiş adamların hali bile Udo Ambros'unkinden iyiydi. Kişi intihar için çifteyi tercih etmişse, kimse bunu dikkat çekmek için yaptığını söyleyemezdi. Bunu yapan niyetinde yüzde yüz ciddidir. Kafatası, beyin parçaları ve kan, mutfağı öyle bir hale getirmişti ki bana Verdun'daki, içine top mermisi düşmüş bir siperi hatırlattı. Şu an mutfağında durduğum adamın kimliğini ancak kana bulanmış *Tracht* ceketinin yakasına taktığı *Berchtesgaden Tuz Ocaklarından İyi Şanslar* yazılı rozetinden tanıyabildim. Bir gözün de dahil olduğu kafasının bir parçası Picasso'ya ait bir duvar resmi ya da bir Roma çeşmesindeki rölyef gibi sobanın üzerindeki çinili duvarda duruyordu. Hâlâ kafamın yerinde ol-

duğunu kendime hatırlatmak istermiş gibi güçlükle yutkunup bakmaya devam ettim.

Ölünün gömleğini açıp elimi göğsünün üzerine koydum; vücudunun soğukluğuna bakılırsa öleli en az sekiz saat olmuştu. Bir Tapınak Şövalyesi'nin mezarındaki kılıç gibi dümdüz açtığı bacakları arasında duran çifteyi hâlâ tutuyordu. Silahı parmaklarının arasından zorla aldım. En iyi Alman çiftelerinden biri olan, Kersten sürgü mekanizmasına sahip bir Merkel'di. Açtığımda namluda sadece biri ateşlenmiş iki kırmızı Brenneke fişeği gördüm. İki taneye ihtiyacı yoktu, içi saçma dolu normal bir fişek yeter de artardı bile. Bu işi bir yaban domuzunu bile durdurabilecek bir fişekle yaparsanız, bunun yumurtayı balyozla kırmaktan farkı olmazdı. Bu fişekleri daha önce de görmüştüm ama nerede olduğunu bir türlü hatırlayamadım. Birkaç gündür o kadar çok şeye şahit olmuştum ki artık hiçbir şey aklımda kalmıyordu. Asıl soru bunu neden yaptığıydı. Dün denk geldiğim ve keyifsizliğimden keyif alan adamın hiç de böyle bir şey yapacakmış gibi bir havası yoktu, ancak Mannlicher'in izini bir şekilde bulacağımı da biliyordu. Bunu yaptığımda da Udo Ambros'un durumu kesinlikle iyi olmayacaktı. Gestapo'nun bunu sağlayacağından emindim. Yakaladığımda Karl Flex'in katilinin başına gelecekleri pek düşünmemiş olsam da, Nazilerin o kişiye düşen baltayı bile aratacağından şüphem yoktu.

Ortalıkta intihar notu aramaya başlayıp şömine rafında hâlâ sıcak bir zarfın içinde aradığımı buldum. Kafasını uçurmaya niyetli bir adamın neden ateşi odunla doldurup bir yandan da tavşan derisi

yüzdüğünü merak ediyor ve bu mektubun mevcut karanlığa ışık tutmasını bekliyordum.

İLGİLİNİN DİKKATİNE. İNTİHAR ETTİM ÇÜNKÜ BERLİNLİ POLİSİN MANNLICHER'İN SERİ NUMARASINI TAKİP EDEREK BENİ BULUP KARL FLEX CİNAYETİYLE SUÇLAMASI AN MESELESİ VE BEN JOHANN BRANDNER GİBİ DACHAU'DA AÇLIKTAN ÖLMEK İSTEMİYORUM. FLEX ŞEREFSİZİN TEKİYDİ VE HERKES BUNU HAK ETTİĞİNİ BİLİYOR. SİLAHLARIMI VE MOTOSİKLETİMİ ESKİ DOSTUM VE BENİM GİBİ AVCI OLAN JOHANNESS GEIGER VE JOHANN DIESBACH'A VE KALAN EŞYALARIMI DA KİM İSTERSE ONA BIRAKIYORUM. İMZA UDO AMBROS.

İntihar notu cevapladığından çok daha fazla soruyu akla getiriyordu. İlk kez büyük harflerle, itinayla yazılmış bir intihar notu görmüştüm, sanki Ambros her şeyin ilgililerce açık ve net anlaşılmasına büyük özen göstermiş, bir yandan da çok önemli bir şeyi gizlemişti: Notun, mesela diğer avcılara sorarak, gerçekten kime ait olduğunu anlamamı sağlayacak elyazısı. Haliyle hiç içime sinmemişti. Bunun nedeni sadece kâğıdın kenarındaki ve iğne ucu büyüklüğündeki kan lekesi de değildi. Laboratuvar incelemesi kanın bir insana değil de tavşana ait olduğunu ortaya çıkarabilirdi ama tavşanın bütün kanı yüzme işlemi başlamadan önce iyice akıtılmıştı. Notun üzerindeki kanın Udo Ambros'a ait olduğuna dair her şeye bahse girebilirdim. Evi dolaşıp çekmecelere ve dolaplara baktım. Bu arada acaba notta yazdığı gibi bir numaralı şüphelim Jo-

hann Brandner gerçekten öldü mü diye düşündüm. Gestapo ve SS'in Dachau'daki bir ölüm hakkında, polise bile yalan söylemesinin ilk örneği olmazdı. Dachau'da ölüm sıradan bir olay olmasına karşın, yetkililer bunu bir sır gibi, ölünün ailesi de dahil, herkesten gizlerlerdi. Dachau'da neler olup bittiğini sadece sözüm ona Führer'in emrine tabi olan çok az insan bilir; benim bilmemin tek nedeni de Heydrich'in beni oraya göndermeden önce bunu bana söylemiş olmasıdır. Kendisi bu kadar da düşünceli bir insandır! Diğer taraftan Johann Brandner'in gizlice Berchtesgaden'a dönüp Udo Ambros'u öldürdükten sonra intihar notuna öldüğünü yazarak beni başından savmaya çalışmış olması da mümkündü. Kanundan kaçmak istiyorsanız, ölümden güzel mazeret yoktur, ama Nazi Almanya'sında bu varoluşsal bir tehlikedir.

Ön kapının ardındaki koridorda bir silah dolabı görünce anahtarlarını aradım ve sonunda onları ölünün pantolon cebinde buldum. İşte o zaman Udo Ambros'un öldürüldüğüne ikna olmaya başladım. Silah dolabının içinde iki tüfek, bir çifte, bir Luger tabanca, bolca tüfek mermisi ve birkaç Rottweil çifte fişeği kutusu vardı. Rottweil'in sahibi RWS adındaki bir şirketti, tüm evi ve dış binaları aradıktan sonra bunlar haricinde başka hiçbir fişek olmadığını gördüm. Ambros'u öldüren Brenneke fişekleri Sellier&Bellot yapımıydı ve onun öldüren silahtaki iki tanesi hariç, evde bu fişeklerden başkası yoktu. Bu da katilin kendi mühimmatını beraberinde getirdiğini gösteriyordu. Belki de Ambros'a ait mühimmatı arayıp dolabın kilitli olduğunu gördükten

sonra kendi cebi ya da palaskasındakini kullanmak zorunda kalmıştı. Bu da cinayetin önceden titizlikle tasarlanmadığını gösteriyordu; muhtemelen ikisi dostane şekilde bir araya gelmişti. Daha sonra tartışma başlayınca katil maktulü kendi fişeklerini kullanarak öldürmüştü. Bu da arkadaş ya da en azından tanıdık olduklarını gösterirdi. İntihar notunda yazılanlara bakılırsa da tartışma nedenleri büyük ihtimalle soruşturmam ve Mannlicher karabinasının asıl kaynağıydı.

Mutfaktan çıktım. Evde devam eden kanlı ayak izleri olmaması ister istemez aklıma ön kapının dışındaki yolda gördüğüm, kardaki kızıla çalan ayak izlerini getirdi. O izler nasıl oluşmuştu? Katilin arka kapıdan çıkıp çitten atlaması mümkün görünmüyordu. Mutfak kapısının dışında ata ait olanlardan başka ayak izi yoktu. Işıkları yakıp tüm evi dolaşsam da ayak izine benzer bir şey göremedim. Ambros'un paltosunu alıp dışarı çıktım. Genelde elleri ve ayakları üzerinde emeklemeyi seven bir dedektif değildim. Öncelikle çok az takımım vardı ve sahip olduklarım da pek sağlam sayılmazdı. Ayrıca emrinde çalıştığım insanların işlediği cinayetlerin büyük bölümü böyle titiz bir araştırma gerektirmezdi. Sonuçta, paltoyu kırk beş numara ayak izinin yanına atıp yakından baktım. Bu izler benim de giydiğim Hanwag botlarına aitmiş gibi görünüyordu. İzler de kızıl falan değil pembeydi. Karı lekeleyen şey de kar değil tuzdu. En kalitelisinden ve gurme aşçıların bayıldığı pembe tuz.

KIRK

Nisan 1939

Berchtesgaden'daki Rothman'ın garajında Maserati yine sokağa park etmişti ve yolcu koltuğundaki Friedrich Korsch'un etrafı da arabaya hayran küçük çocuklarla çevrilmişti. Bence asıl çocuk Korsch'tu. Neşeyle sigarasını tüttürürken Alman Grand Prix'ini yeni kazanmış gibi bir hali vardı. Maserati'nin yanındaki Paulaner bira kamyonu daha önce orada değildi. Paulaner, Bavyera'daki en büyük bira markasıydı. Korsch beni görünce arabadan indi ve çocuklardan birinin hiç vakit geçirmeden kaptığı sigarasını attıktan sonra koşarak arabamın camına geldi.

"Krauss kardeşleri getirdin mi?" diye sordum.

"Kamyonun arkasındalar. Şansım yaver gitti. Flossenbürg'deki çalışma kampına sevk edilmek üzereydiler."

"İyi halletmişsin."

"Tam değil. Ancak İtalyan sınırına gitmelerine izin verirsek kasayı açacaklarını söylediler."

"Buna Heydrich ne dedi?"

"Umurunda değil. Kasayı açarlarsa gidebilirler. Tek bir sorun var, patron."

"Neymiş?"

"Bu ikisi sözümüzü tutacağımıza güvenmiyor."

"Mektup falan imzalasak, kâğıt üzerinde teminat..."

"O fikir de hoşlarına gitmedi."

"Yazık."

"Onları suçlayamam. Burası Berchtesgaden. Şansölye'nin sözü bile bir boka yaramıyorsa..."

"Aslında o dediğin Münih'le ilgili ama ne demek istediğini anladım. Bizlere kötü örnek oldu."

"Peki, ne yapacağız?"

"O kasayı açtırmamız şart. Bence her şeyin anahtarı onun içinde. Neyse, kardeşlerle bir de ben konuşayım. Belki anlaşabiliriz. Şu anda ne haldeler?"

"Biraz kirliler. Yolda gelirken karınlarını doyurdum. Yanlarında biraz da bira var ki morallerini düzeltmiştir. Gerçi geldikleri yeri dikkate alırsak, hiç kötü durumda değiller."

"Onları garaja getir, Friedrich. Orada konuşalım."

Yahudi iki kardeş Scheunenviertel'de büyümüştü. Burası Berlin'in merkezinde, doğu Avrupa'dan önemli sayıda Yahudi nüfusuna sahip, Nazilerden önce polislerin bile girmekten çekindiği bir gecekondu mahallesiydi. Alex'teki polisler birini tutuklayacakları zaman oraya çok kalabalık girer ve bazen de zırhlı araç desteği alırlardı. Kardeşler, aralarında Adlon'un da bulunduğu Berlin'in en iyi

otellerinden bazılarını soyduktan sonra bu şekilde tutuklanmışlardı. Almanya Şansölyesi olmadan hemen önce Hitler'in Kaiserhof'taki dairesine girerek, altın köstekli saatini ve aşk mektuplarını çaldıkları da söyleniyordu, ancak büyük olasılıkla Krauss kardeşlerin şöhretini katlamak için uydurulmuş hikâyelerden biriydi bu. Adolf Hitler'in olduğu yerde gerçek ancak bir Giritlinin tanıyabileceği bir şeydi, fakat muhtemelen kendisi bile gerçeği nereye sakladığını çoktan unutmuştu. Krauss kardeşlerin kendilerine örnek aldığı 20'li yıllardan iki hırsız olan Franz ve Erich Sass'ın ardından, Almanya'nın en ünlü suçluları Krauss kardeşlerdi ve Alex'teki polis müzesinden kendilerine ait eşyaları çalmaları onları birer efsane haline getirmişti. Ufak tefek, esmer ve güçlüydüler ama Dachau'da geçirdikleri ayların ardından kıyafetleri iki beden büyük gelmeye başlamıştı. Kamyonun arkasında kıyafetlerini değiştirmişlerdi ve suçu meslek haline getirdiklerini gösteren yeşil üçgenli hapishane kıyafetlerini, onları ne yapacaklarını bilmiyor ya da atmaya cesaret edemiyorlarmış gibi ellerinde tutuyorlardı.

Polonya'dan geldiklerini ve babalarının orada ünlü bir haham olduğunu biliyordum. Dindarlarsa bile hiç belli etmiyorlardı; kaldı ki yetenekleri Zohar ve Kabala'nın sırlarını çözmek değil, başkalarının kasalarını açmak olan sert görünümlü tiplerdi. Dendiğine göre bir ataşla sineğin kıçını açarlardı da sineğin bundan haberi bile olmazdı.

Kasayı inceleyen Joseph Krauss, "York marka," dedi. "Pennsylvania, Amerika'da üretilmiş. Almanya'da Amerikan kasası göremezsin pek. Bun-

lardan birini Unter den Linden'deki bir kuyumcuda görmüştüm. Gerçi orası buradan çok daha güzel bir dükkândı ya, neyse... O zamanlar Yahudilerden çalabiliyorduk ama Nazi *momzer*ler de aynısını yapmaya başlayınca bıraktık. Bu kasanın şifresi üç ya da dört rakamlı olabilir. Üçse işimiz epey kolaylaşır. Matkapla da delebilirsin ama hem uzun sürer, hem de tam yerinden delmen gerekir. Bunun için de kapının diğer tarafına bakıp kilidi incelemek zorundasın. Belki senin yerine delecek başka bir *shmegegge* bulursun. Ama nereden deleceğini bilmeyebilir ve ortalığı *ongepotchket* ediverir." Joseph Krauss kederle başını iki yana salladı. "Dediğim gibi delmek şart değil. Ama bu kasayı *hissederek* açabilecek yetenekte adamı zor bulursun. Koca Avrupa'da bunu yapabilecek üç kişi ya var ya yok ve kardeşim Karl da onlardan biri. Ona tek gereken, iyi bir *zetz*'e ihtiyaç duyması ihtimaline karşı, duvarda kullanacağı kauçuk bir çekiç. Ama asıl sorunumuz bu değil, komiser."

Başımı salladım. "Biliyorum. Yardımcım Korsch söyledi. Kasayı açtıktan sonra gitmenize izin vereceğimize inanmıyorsunuz."

"Bizi yanlış anlama, komiser. Siz de bizimle aynı *Kiez*'densiniz. Berlinliler Bavyeralılara benzemiyor. Bu insanlar çamur gibi. Ama bizi *schlemiels* yerine de koyamazsın. Kasayı açtıktan sonra bizi Dachau'ya geri göndermene ne mâni olacak? Açık söyleyeyim, komiser, orası bizi deli ediyor. Ama elden ne gelir? Tam bir *tsutcheppenish*. Bize ihtiyacın var, ne istesek yaparız dersin. Oysa sana güvenmiyoruz. Güven olmadan da nasıl iş yaparsın, haksız mıyım, Karl?"

Karl Krauss çoktan kasayı yoklamaya başlamıştı, parmak uçlarını üzerine oturmayan takım elbisesinin kollarına sürüyordu. "Size yardım etmeyi çok isterim beyler," dedi. "Dürüst olmak gerekirse, biraz talim yapmak hiç fena fikir değil. Kasa açmayalı epey zaman geçti. Özlemedim desem yalan olur. Ama kardeşim haklı. Size güvenmiyoruz." Anlaşmamız çok zormuş gibi surat yaptı. "İçinde ne var ki? Söylerseniz belki durum değişir. Önemli bir şey olmasa bizi böyle alelacele getirmeye zahmet etmezdiniz. Üstüne üstlük bizi oradan bizzat General Heydrich çıkardı. Adamın *geshaltn* adını duyunca Piorkowski'nin resmen yüzünün rengi değişti."

"Alex Piorkowski... Dachau'daki komutanın adı," diye açıklamada bulundu Korsch. "Bana sorarsanız, herif tam bir puşt."

"Herif bir golem," dedi Joe Krauss. "Bir canavar."

"Bakın," dedim. "Sizinle açık konuşacağım, beyler. Kasanın içinde ne olduğuna dair hiçbir fikrim yok. Ama oradaki şeyin burada görev yapan Nazi valisinin rüşvet yiyen bir pislik olduğunu kanıtlamama yardım edeceğini düşünüyorum. Evrak, günlük, artık her neyse... İçinden para ya da mücevher çıkarsa sizin olsun. Hepsini alın, sorun değil. Dışarıdaki Maserati'yi de alabilirsiniz. Canınızın istediği yere gidebilirsiniz. Peşinize düşmeyeceğime ya da gitmenize mâni olmayacağıma söz veriyorum. Dilerseniz hudut polisini sizin yanınızda ararım. Hatta sizi oraya bizzat ben götürürüm."

"Gittikçe daha çok hoşuma gitmeye başladı." Karl Krauss omuz silkti. "Şu kırmızı İtalyan işi şey mi? Nefis araba. Ama İtalya'da bile biraz *noodge*.

Bizim gibi *goniflere* göre bir araba değil. Paramız varken bile etrafa gösteriş yapmayı seven tiplerden olmadık. Sonuçta böyle şeyler yüzünden enselenirsin. Biz bu arabayla tüysek var ya, yaptığımızı görüp duymayan kalmaz. Askeri bando bile bu araç kadar ses çıkarmaz. O nedenle bu işi halledeceksek, bira kamyonunu alırız. Ona dünyanın bu bölgesinde kim dikkat eder ki?"

"O zaman anlaştık. Kamyon sizindir."

"Kasadan bir şey çıkmaz ve hüsrana uğrarsan ne olacak, komiser? Yine de gitmemize izin verecek misin? Kardeşimin de dediği gibi bunca zahmete yok yere girmek insanın canını sıkar."

"Ona kamyonun anahtarlarını ver," dedim Korsch'a. "Arabanınkileri de ver. İkisini de alın. Umurumda bile değil. İsterseniz zıt yönlere sürün, siz bilirsiniz, ama lütfen kasayı açın. Hüsranım beni ele geçirinceye kadar siz İtalya yolunu yarılamış olursunuz. Gerçi bugünlerde bu tür şeylerin beni rahatsız ettiğini de söyleyemem. İnsanın hüsrana uğraması için öncelikle bir şeye inanması gerekir ki son zamanlarda hiçbir şeye inancım kalmadı. 1933'ten beri pek farklı değilim. Hâlâ polisim ama kanuna ve ahlaki düzene inandığım için değil, öyleyim çünkü Naziler öyle olmamı istedi. Beni geri getirdiler; doğru zamanda yanlış soruları soracak bir kuklaya ihtiyaçları vardı. Galiba bu da beni en az onlar kadar kötü yapar."

"Komiserin dediklerini duydun mu Karl?" dedi Joe Krauss. "Bir de tutup Dachau'ya bizi gönderdiler. Olur şey değil."

"Kendisi muhalifin önde gideni, orası kesin."

"Silahın var mı?" diye sordu Joe.

"Biz izci değil, polisiz."

"Bir görelim."

Korsch'la birlikte Walther PPK tabancaları çıkarıp onları tehdit etmeyecek şekilde tuttuk.

"Şarjörleri verirseniz, kendimizi biraz daha güvende hissederiz," dedi Joe. "Tedbirden zarar gelmez. Kardeşim etrafta silah varken çalışmaktan hoşlanmaz. Özellikle de silah başkasının elindeyse..."

"Öyle olsun bakalım." Walther'ı ters çevirip düğmesine basarak şarjörü çıkardıktan sonra namludaki tek mermiyi de aldım. Tek mermiyi şarjöre geri koyup şarjörü Joe Krauss'a teslim ettim. Korsch da aynısını yaptı.

"Bu daha *haymish*," diyerek şarjörleri cebine koydu. "Tamam, yapacağız. Ama sana güvendiğimizden değil, komiser. Yapacağız, çünkü bizler dürüst ahmaklarız ve şansına sende de dürüst ahmak suratı var. Haksız mıyım, Karl?"

"Haklısın, Joe. Açıkçası ancak bir ahmak Naziler için çalışıp bunun hayatta kalmak için çok ağır bir bedel olmadığını düşünür. Bunu biliyorsun." Sertçe başını salladı. "Neyse, işimize bakalım. Bana kalem, kâğıt ve kauçuk bir çekiç lazım. Çekiçle kasaya vuracak değilim. Bize ihanet ederseniz, belki biraz aklı başına gelir diye kardeşimin kafasına vuracağım."

Karl Krauss, York'un yanında diz çöküp kadranı tuttuktan sonra yüzünü kasanın kapısına dayadı. "Kadran saat on iki konumundayken başlayacağız," diye fısıldadı. "Sağa doğru çevirecek ve düşüşü hissetmek için de bunu çok yavaş yapacağız. Şim-

dilik hangi sırada yaptığımız önemli değil, sadece düşüşleri hissetsek yeter. Hemen sıfırda bir tane var. Genelde olur, çünkü insanlar sıfırı sever. Kendi hayati beklentilerini yansıtır. Birden fazla sıfır olursa, o zaman işler karışmaya başlar."

Joe rakamı Korsch'un not defterine yazıp kardeşinin sonraki rakam için kadranı yoklamasını bekledi. Gülümsedim. Kanuna aykırı olduğu halde BBC'yi dinleyen Almanlara benziyordu.

Kardeşler kasayla uğraşırken, Friedrich Korsch'la dışarı çıkıp ona Linz Gestaposu'nun beni tutuklama girişimini ve Udo Ambros'un evinde gördüklerimi anlattım.

"Udo Ambros, Hindenburg'un büyük büyük babası olsa bu kadar ölü olamazdı. Kafasının büyük bölümü duvar saati gibi duvara yapışmıştı. Biri çifteyle intihar süsü vermeye çalışmış. Şömine rafına da hoş bir intihar notu bırakmış. Not öyle düzgün yazılmış ki daha ziyade telgrafa benziyor. Kafasını uçurmaya hazırlanan birinin işi değil açıkçası. Cinayetle intiharı ayırmama yetecek kadar intihar gördüm ve bu düpedüz cinayet."

"İntihar demişken, sorduğun Yahudi göz doktoru Dr. Karl Wasserstein vardı ya? Geçen cumartesi sabahı madalyasını da takarak kendini Isar nehrine atmış ve boğulmuş. Münih polisi muayenehanesinin kapısında bulunan notu almama izin verdi. Anlaşılan amirlerinden bunu Frau Troost'a bildirmemeleri yönünde emir almışlar. Bence o da şüpheli bir intihar. Kim cumartesi sabahı intihar etmeye kalkar ki? Pazartesi sabahında olsa neyse, ama cumartesi olacak iş değil."

Korsch'un acı acı gülerek bana verdiği notu daha sonra Gerdy'ye teslim etmek üzere cebime koydum, ama teslim etsem mi etmesem mi emin değildim. Almanya'da hayal kırıklığı bulaşıcıdır ve genelde acı sonuçları da olur. Arkadaşının akıbetiyle ilgili nahoş bir haber iletip davamda bana yardım etme hevesini köreltmeye hiç niyetim yoktu.

"Neyse," diye devam etti, "doktorluk diplomasını geri almış ama sadece pratisyen hekim olabilmiş. Tekrar göz doktoru olamamış."

"Kim bilir, belki de gerçekten intihar etmiştir."

"Belki. Zavallı adam artık insanların gözlerine bakamadığı için hayatının bir manası kalmadığını söylemiş."

"Hiç kimse, zorda kalmadıkça, bir diğerinin gözlerine bakmıyor."

"Tıpkı seni polis olmaktan alıkoymaları gibi bir şey."

"Nerede o günler, keşke! Sakın bu lanet hayattan kurtulduğum gün gidip de kendimi nehre atacağımı zannetme. İyi bir *Bolle* gibi gider, Pankow'daki parkta kafa çekerim."

"Belki ben de gelirim, patron. O parka yakın bir evde doğdum. Schönholzer Heide. Tschaikowskistrasse, 60."

"O zaman akraba sayılırız. O binayı biliyorum. Otobüs durağının yanındaki gri bina değil mi? Orada kuzenim otururdu."

"Berlin'deki binaların tümü gri ve bir durağın yakınındadır."

"Dünya küçük."

"Otobüse yetişmeyi dene de gör!"

KIRK BİR

Nisan 1939

Karl Krauss kolu çevirip kasayı Alex'in bodrumundaki bir hücreymiş gibi açtığında gözlerime inanamadım.

"Dememiş miydim?" dedi Joe gururla. "Kardeşim Karl bir sanatçıdır. Bu adamın Alman Operası'nda başrol oynaması gerekir. Şu kapıya bir bak komiser ve böyle bir kasayı açmanın ne demek olduğunu hayal et. Neresinden bakarsan bak zor iş. Artık yeteneğini takdir ettin, değil mi?"

Joe Krauss mekanizma hususunda haklıydı. Kapının içi karmaşık bir oyuncağa, daha doğrusu jetonla çalışan beynimin içine benziyordu. Onun söyledikleri bir kulağımdan girip diğerinden çıktı, çünkü kasanın içindeki paralara bakmakla meşguldüm. Kasanın altındaki hesap defteri bile gözlerimi paradan almamı sağlayamamıştı. Yirmiliklerden oluşan kalın bir desteyi seçip kaldırarak oyun kar-

tı destesiymiş gibi parmağımla karıştırdım. Başımı iki yana sallayıp "Sadece bu destede en az bin Mark vardır," dedim.

"Burnun iyi koku alıyor," dedi Karl Krauss.

Kardeşi Joe çoktan diğer desteleri saymaya başlamıştı bile.

"Benim hesabıma göre toplamda yirmi bin Mark var," dedi.

"Hiç de az değilmiş," dedi kardeşi. "Bu parayla insan kendine yeni bir hayat satın alabilir. Hatta ardı ardına birkaç tane alır ve hepsi birbirinden güzel olur."

Kokain bağımlısıymışım gibi koklamaktan kendimi alamadığım para destesini Korsch'a attım, hesap defterini kasadan aldım ve damarlı sayfalarını paranın hiçbir kıymeti yokmuş gibi çevirmeye başladım. Alfabetik dizilmiş isimler, adresler ve birkaç yıldır yapılan ödemelere benzeyen kayıtlar vardı. Birkaç ismi tanıdım, tanıştığım kişilere aitti, birer kehanet gibiydiler. Bence içeriği, Hermann Kaspel'in Flex'in şahsi eşyaları arasında olduğunu listeye yazdığı ama sonradan kaybolan not defterindekilerin ayrıntılısıydı.

"Aradığın şeyi buldun mu, komiser?" diye sordu Joe Krauss.

"Aslında henüz bilmiyorum."

"Hüsrana uğradın mı?"

"Hayır."

Güzel bir dedektiflik hikâyesine son noktayı koymayı sağlayacak türde bir delil değildi. Her ne kadar drama yoksunu –gerçek deliller nadiren

önemliymiş gibi görünürdü– ve kişiyi mesleki gururla dolduracak bir şey olmasa da, hesap defterindekiler epey önemliye benziyordu. Yine de para kadar önemli olduğunu zannetmem. Paranın, bilhassa da büyük miktarlardaysa, özelliği şudur: Saygı gerektirdiği gibi dikkat de çeker. Şu anda herkesin aklında kasanın içindeki para vardı. Krauss kardeşler bana şüpheyle bakıyordu, çünkü sözümü tutup tutmayacağımdan emin değillerdi. Friedrich Korsch da aynı şeyi düşünüyordu. Beni dirseğimden tutup götürdüğü garajın diğer ucunda fısıltıyla konuşması kardeşleri daha da şüphelendirmekten başka işe yaramadı. Üstelik bunu sessizce kabulleneceğe de benzemiyorlardı.

"Kasadaki her şeyi alabilirsiniz dediğinde, birkaç yüz Mark çıkar sanmıştım," dedi. "Bini bile geçmez diye düşünmüştüm."

"Ben de öyle."

"Ama yirmi bin Mark az para değil, patron."

"Haklısın. Neyse ki para bana ait değil, yoksa verecek olma düşüncesi beni bunalıma sokardı."

İkimize bir sigara yakıp birini bana verdikten sonra kendininkini gergin bir halde tüttürmeye başladı.

"Ciddi ciddi parayı onlara vermeyi düşünmüyorsun, değil mi?"

"Düşünüyorum, Friedrich. Dachau'dan sonra sence de yeni bir başlangıç için paraya ihtiyaçları yok mu? En azından güzel bir yemek ve kıyafetler için kullanırlar. İtalya'da kaliteli kıyafetler çok pahalıdır. Yeni bir hayat kurmaya gelince, keşke be-

nim de böyle bir imkânım olsa. Kim bilir, belki onları beni de yanlarında götürmeye ikna edebilirim. İtalya'da bir tatil hiç de fena olmazdı."

"Şaka yapma, patron. Bu paranın bir miktarının, belki de çoğunun Martin Bormann'a ait olabileceğini düşünmediğini söyleme sakın. Üstelik bu hiç de zayıf bir ihtimal değil, çünkü Flex onun adamıydı. Bu para muhtemelen birlikte çevirdikleri dolapların ürünü. Bu durumda..."

"Çok haklısın," dedim.

"Bormann bu parayı verdiğini duyunca sence ne yapar, bu heriflere vermenden bahsetmiyorum bile?"

"O zaman ona söylemeyiz olur biter. Kısıtlı tecrübeme dayanarak kötü haberlerden hoşlanan biri olmadığını söyleyebilirim."

"Madem öyle, bir de şunu düşün patron. O defterde yolsuzlukların kaydı varsa ve Bormann defterin sende olduğunu öğrenirse, parayı da senin aldığını varsayacak. Paranın o defterde kayıtlı olması da mümkün. Sonunda paraya birlikte el koyduğumuza hükmedecek. Başımız büyük derde girer. Yolsuzluk yapan polisleri Dachau'ya gönderiyorlar. Orayı gördüm ve gitmeye hiç hevesli değilim."

"O zaman gizli kalması için elimizden geleni yaparız. Bak Friedrich, benim kitabımda anlaşma anlaşmadır. Bu ikisi olmasa avucumuzu yalardık. Bormann'ın parasından bana ne? Neredeyse parayı bana sormasını dileyeceğim. Cevabını aldığında yüzünde belirecek ifadeyi görmek ne güzel olurdu. Kasayı bulduğumuzda kapısının açık olduğunu da

söyleyebilirim. İçinde para falan yoktu derim. Ne yapacak, bana işkence mi edecek?"

"Seni değil de kendi akıbetimi düşünüyorum."

"Gerçek bir Alman gibi konuştun. Şansımız yaver giderse, bu defterle katili bulacağız ve Bormann o kadar minnettar kalacak ki parayı tümden unutacak. Unutma, Hitler'in yaş günü kapıda. Hatırlat da ona güzel bir hediye alayım."

Korsch bezginlikle iç çekip bir süre düşündü. Onu kolundan tutma sırası bana gelmişti.

"Bak Friedrich, o lanet çayevine harcadıklarının yanında bu para solda sıfır kalır. Hermann Kaspel yüz milyonlara mal olduğunu söyledi. Burası Neuschwanstein Kalesi'nin minyatürü gibi ve çılgınlıkta ondan aşağı kalır yanı yok. Hitler, Berghof'un terasında olanlar yüzünden buraya gelmekten vazgeçerse, o çayevine, yeni yollara, tünellere ve zoraki satın almalara harcanan milyonlar ziyan olur ve Bormann'ın Hitler'in bir numaralı Obersalzberg dalkavuğu olma kariyeri de sona erer. Yirmi bin bizim gözümüzde Karun'un hazinesi gibi olsa da Bormann için hiçbir şey değil. O yüzden evet, sözümü tutacağım. Berchtesgaden'da birinin verdiği sözü tutmasının vakti geldi."

Parayı eski bir deri çantaya koymuş ve endişeyle Korsch'la yaptığım tartışmanın sonucunu bekleyen Krauss kardeşlerin yanına gittim. O para için bizimle ölümüne savaşacaklarını düşünüyordum, ben olsam öyle yapardım. Korsch'a bahsetmediğim diğer bir şey de buydu. Dachau'dan gelmiş olabilirlerdi, ama ikisi de boğa gibi güçlüydü. Ellerinde bu

kadar çok para varken ve kaçış arabaları dışarıda hazır beklerken bu iki suçlunun bizim gibi iki silahsız polisin hakkından kolaylıkla gelebileceğinden kuşkum yoktu. Bizi gözlerini kırpmadan öldürmeleri bile mümkündü. Berchtesgaden ve Obersalzberg'de işlenen üç cinayete iki tane daha eklense ne olurdu ki? Aslında bu herkesin işine gelirdi; sonunda tutuklanırlardı ve beş cinayet de onların üzerine yıkılırdı. İki Yahudi suçlu Nazi Almanya'sında suçlu ilan edilmek için biçilmiş kaftandı.

"Sonuç ne?" dedi Karl. "Yahudiler yine Nazilerden kazık mı yiyecek, yoksa yaptığımız *handl* hâlâ geçerli mi?"

"Para da bira kamyonu da sizindir," dedim.

"Aramızda konuştuk ve iki bini size bırakmaya karar verdik," dedi Joe. "Kasada sadece o kadar olduğunu söylersiniz ve böylece başınız belaya girmez. Gerçi o parayla ne yapacağınız sizin bileceğiniz iş."

Tekliflerinin küstahlığı beni güldürdü. "Fikrimi değiştirmeden hemen çekip gidin. Bu kadar paranın gittiğini görmek pek hoş bir manzara değil."

"Bunu da vermek istiyoruz," diyen Joe, bana kahverengi bir zarf uzattı. "Paranın arkasında saklıydı."

"Ne ki bu?"

"İsviçre bankalarına ait iki hesap cüzdanı," dedi Joe. "Parayı almamıza izin vermeseydiniz, biz de bunları alacaktık. Sözünü tuttuğuna göre senindir. Umarım aradığın şeyi bulmana yardım eder."

Zarfın içine bakıp başımı salladım. "Teşekkürler."

"İyi biri olduğunu söyleyecek değilim, komiser," dedi Karl Krauss. "Ama sözünün erisin. Berchtesgaden'da böyle birine denk geleceğime ihtimal vermezdim. Sana bir tavsiye. Bir Alman'dan diğerine kabul et. Ahlaki düzene inanmamakla ilgili söylediklerini hatırladın mı? Şunu aklından çıkarma, Komiser Günther. Doğru bir adam yedi kez düşse yine ayağa kalkar. Direnmeye devam et. Bu Tevrat'tan."

KIRK İKİ

Nisan 1939

Friedrich Korsch'la birlikte Krauss kardeşlerin Paulaner bira kamyonuyla yavaşça Berchtesgaden'dan gidişini izledim. Ceplerinde yirmi bin Markla güneydeki Avusturya sınırına doğru gidiyorlarmış gibi görünüyorlardı, elbette görünüş yanıltıcı olabilirdi.

"Onları Münih'ten kamyonla getirmekle akıllılık ettin," dedim. "Şansımız yaver giderse, kimsenin buraya geldiklerinden haberi olmaz."

"Heydrich'in fikriydi. Ofisinden Paulaner Bira Fabrikası'nı arayıp bana bir kamyon ayarlamalarını istedi. Geri almayı bekliyorlar mıydı bilmiyorum ama SD sana bir kamyon ver derse, ne istiyorlarsa yaparsın, değil mi? Hatta kamyonun içi bira dolu olsa bile."

"Değişir. Heydrich, SD'nin başına geçmeden evvel Münih Gestapo'nun başıydı. Arkadaş edinmek nedir biliyorsa, belki birkaç arkadaşı bile olabilir."

"Kamyonları, daha da önemlisi biraları gittiğinden onlara ne diyeceğimi bilmiyorum."

"Bu senin değil, Heydrich'in sorunu. Muhtemelen çalındığını söyleyecektir. Yahudilerden de bu beklenmez mi?"

"O ikisini kıskanmadım desem yalan olur," dedi Korsh. "O kadar parayla İtalya'ya gittiler. Koca göğüslü ve kalçalı İtalyan kadınlarını bir düşünsene. Yirmi bin Mark'ı harcamak için bundan güzel yol olur mu?"

"Bence de. Sadece tahmin ama kuzeybatıya dönüp Berlin'e gittiklerini öğrenirsem hiç şaşırmam. Hatta kamyonu bırakıp Berchtesgaden tren istasyonuna gitmeleri bile mümkün. Ben öyle yapardım. Nihayetinde cebinde yirmi bin Markla, bir polisin sözüne güvenir miydin?"

"Öyle söyleyince benim de hak veresim geldi."

"Beklenenin zıddını yap. Kaçarken hayatta kalmanın sırrı budur. Üstelik Almanya'dan farklı olarak İtalya'da bir hayli dikkat çekerler. Kimsenin aklına onları Berlin'de aramak gelmez. Özellikle de herkese İtalya'ya gittiklerini söylemelerinin ardından."

"Bence her yerde dikkat çekerler. Söylediklerinin yarısını bile anlamadım. Kişinin Alman olduğuna sevinmesini sağlayan türde Yahudi bunlar."

"Söyledikleri Doğu Avrupa Yahudi zırvalarını mı kastediyorsun? Bence onları sırf eğlencesine söylüyorlar. Hiç de göründükleri gibi değiller, Korsch. Canları istediği yerde ve zamanda insanların arasına kolayca karışabilirler. O açıdan Almanya'daki Yahudilerden bir farkları yok, onların da çoğu bize benziyor."

"Belki öyle ama bence Yahudiler açısından Almanya bitti."

"Umalım da Almanlar için bitmesin ama Berlin Almanya sayılmaz. Hitler'in bizden o kadar nefret etmesinin bir nedeni de bu. Doğru kişileri tanıyorsan ve paran varsa, Yahudi bile olsan Berlin'de ortalıktan kaybolabilirsin. Krauss kardeşler kurnazdır. Cebimde para ve peşimde polis olsa benim de gideceğim yer orası olurdu. Duce de ters giden her şey için Yahudileri suçlamaya başladığından İtalya'ya gitmezdim."

Bana ters ters bakan Korsch'un aklından geçeni biliyordum. Suratımı astım.

"*Zekâlarından* emin ol," dedim. "Berchtesgaden gibi küçük kasabalardaki salaklar Julius Streicher'in *Der Stürmer*'de yazdığı zırvalara itibar eder. Bunu benim kadar sen de biliyorsun. Bernhard Weiss'tan zeki birine rastlamadım. Kripo'nun başına geçmiş en iyi amirdi. O Yahudi'den öğrendiklerim annemden öğrendiklerimden fazladır. Nazilerden nefret etmemin asıl sebebi onların beni Yahudilerden nefret etmeye zorlaması değil. Nefret falan da etmiyorum. Beni asıl delirten, Almanları ve Alman olan her şeyi sevmeye zorlamaları! Berlinlilerin kabullenebileceği bir şey değil bu. Özellikle de Hitler başta yken..."

Kırmızı Maserati'yi garaja soktuk, hesap defteri ve banka cüzdanlarıyla yakındaki Hofbräuhaus'a girip orada Führer'in resminin bakışları altındaki bir köşe masada bira, hardallı sosis ve lahana turşusu sipariş ettik ve garson kızın coğrafi şekilleri andıran dekoltesine hak ettiği ilgiyi gösterdikten

sonra o kadar cazip olmasa da mali hesaplarla ilgilenmeye başladık. Birahanedeki deri kısa pantolon giymiş erkeklerin çoğu pipo içip kızın dekoltesiyle ilgilenmiyormuş gibi yapıyordu; ilgilendikleri belli olsa da kaplumbağadan bile yavaştılar ve o kızın karşısında şansları uyuz ve sağır bir çocuğunkinden fazla değildi. Davayla uğraşmasam ona ne kadar özel olduğunu ve onu sevdiğimi söylerdim ve o da belki bana inanırdı, çünkü bu aralar yapılacak daha iyi bir şey yoktu. Almanya'da aşk, telefonlu bir Yahudi kadar eşine az rastlanan bir şeydir. Ayrıca çıkarlarına düşkün tek kişi Hitler değildi. Üstelik banka cüzdanlarında hesap defterine kıyasla daha anlaşılır bir hikâye olduğunu keşfetmiştim. Neredeyse içinde sergilenen sessiz sinemayı görebiliyordum.

"Bir hayli düzenli tutulmuş," dedim. "Her ayın ilk pazartesi günü Karl Flex, güzel kırmızı Maserati'yi Rothman'ın garajından çıkarıp İsviçre'deki St. Gallen'e gitmiş ve cüzdanın iddiasına bakılırsa, ülkenin en eski bankası Wegelin Bank & Co.'daki iki ayrı hesaba bolca para yatırmış. Hesaplardan biri Karl Flex'in, diğeri de Bormann'ın adına. Ya miktarlara ne demeli? Berchtesgaden'a gelene dek kendimi hiç bu kadar fakir hissetmemiştim. Karl Flex'in şahsi hesabında iki yüz bin İsviçre Frangı'dan fazla para bulunuyor. Bormann'ın hesabındaysa milyonlar var. Bu kadar paraları olsa, Nazilerin Polonya'yı işgal etmelerine gerek kalmazdı. Bormann'ın hesabındaki paranın yarısıyla Hitler'in bahsettiği yaşam alanını kolayca satın alabilirler. Keşke öyle yapsalar; belki o zaman Polonyalılar itiraz etmezdi."

Korsch'a ikinci NSDAP banka cüzdanının alt satırındaki rakamı gösterince ıslık çaldı. "Arabada bulduğumuz otel faturasının ne olduğu anlaşıldı," dedi. "Hatırladın mı? Fatura Lake Constance'taki Bad Horn Oteli'ne aitti. Lake Constance, St. Gallen'den fazla uzak değildir. Maserati'de bulduğumuz haritaya göre on beş yirmi dakikalık mesafe var aralarında."

"Doğru. Demek ki St. Gallen'de parayı yatırdıktan sonra Lake Constance'a gelip otele yerleşiyor, pahalı bir yemek yiyip ertesi gün de Almanya'ya dönüyordu. Belki P-Koşuğu'ndaki kayıp fahişeyi de yanına alıp güzel bir hafta sonu geçirmiştir. Kim bilir, belki onu orada bıraktı. Bu arada paralar akmaya devam etmiş. Hiç yanlış mesleği seçtiğini düşündün mü?"

"Bütün polisler arada bir düşünür bunu. Çok para kazanan sahtekârların hali hep daha iyi görünür."

"Özellikle de o sahtekârlar devlet görevlisiyse."

"Seçildiklerinde sahtekâr olduklarını nereden bilecektik?"

"Onlara oy vermeyen hemen herkes biliyordu, Friedrich. Belki oy verenlerin bazıları da biliyordu ki bu çok daha acı."

"Bormann'ın hesabındaki ikinci imza kime ait? Max Amann da kim?"

"Galiba Reich Medya Dairesi denen şeyin başkanı."

"Bormann'a yakın biri demek ki."

"Ben de öyle tahmin ettim."

"Bu iki banka cüzdanı bile yüreğimi hoplatmaya yetti," dedi Korsch. "Tekrar söylüyorum, patron.

Bormann paralarını çekebilmek için bu banka cüzdanlarını istediğinde ne olacak?"

"Bormann'ın banka cüzdanına göre o hesaba ait üç cüzdan var. Yani bundan başka iki tane daha olmalı. Diğerleri muhtemelen Bormann'ın elindedir ki bu da neden hâlâ sormadığını açıklar. Belli mi olur, belki de hiç sormaz."

"Yüreğime su serpildi. Ama her koşulda Bormann bu cüzdanı bulup Heydrich'e teslim etmenden korkacaktır. Heydrich ona karşı kullanmakta hiç tereddüt etmez. Adam nerede bir pislik varsa onun peşinde..."

"Heydrich bile Martin Bormann'a şantaj yapabileceğini düşünecek kadar çatlak değil. Özellikle de savaş kapıdayken..."

Bundan o kadar da emin değildim; Heydrich fırsatını bulsa şeytana bile şantaj yapmaktan geri kalmazdı. Kendime Generale çalışmamın nedeninin bu olduğunu söyledim ve kimi zaman buna inandım. Nazi Almanya'sında polislikten bıkmıştım ve bir köyde bekçi olmayı tercih ederdim ama haliyle gerçek farklıydı. İnsan elinden iyi gelen neyse onu yapardı ve emrinde çalıştıklarının beş para etmemesi onun suçu değildi. Kimi zaman onları öldürmek isteseniz de bunun asla olmayacağını bilirdiniz. Almanya'da biz buna başarılı bir kariyer deriz. Büyük deri kaplı hesap defterini açıp sayfalarını karıştırmaya başladım. Fakat birkaç tanıdık isim haricinde neler olup bittiğine dair pek bir fikrim yoktu.

"Anlaşılan Flex ve efendilerinin planlarının ayrıntıları bu kitapta. Gerçi ne aradığımdan haberim

yok. Ne yazık ki rakamlarla aram hiçbir zaman iyi olmadı. Bu civarda pek çok kişi Karl Flex'e düzenli ödeme yapıyormuş. Ama henüz nedenini bilmiyorum. İsimlerin pek çoğu P, Ag ya da B ile işaretlenmiş ve bunlar Flex'e bir şey ifade etse de bana etmiyor. Flex zoraki satın almalarla ilgisi olmayan bir sahtekârlığın mali kısmıyla ilgileniyormuş. Burada Obersalzberg İdaresi'nin evler için ödediği paralar değil, insanların düzenli ödediği küçük miktarlarda paralar var." Omuz silktim. "Bu bana geçmişte insanlardan koruma parası alan çeteleri hatırlattı. İşin kötü yanı günümüzde sadece devletten korunmaya ihtiyacımız var. Bu devlet tarihteki en büyük suç örgütü haline geldi."

Korsch hesap defterine bakmak için dönüp başını salladı.

"Neden bu isimlerden bazılarına gidip sormuyoruz?" dedi sonra da. "Mesela şu şişko avukat, Rothman'ın dükkânını alan Dr. Waechter. Onun isminde de B ve Ag işaretleri var. Hiç uzatmadan gidip o şerefsize soralım. Söylemezse arabaya atıp Dachau'ya götürerek orada bırakmakla tehdit edelim. Artık yolu biliyorum. Yüzbaşı Piorkowski'nin de pürüz çıkaracağını zannetmem. Bunun Heydrich'in isteği olduğunu düşünecektir. İnan bana, o şişko oranın kokusunu alıp kapısındaki sloganı bir görsün, bülbül gibi ötmeye başlar."

"Friedrich, o adama fena gıcık kaptın galiba?"

"Sen kapmadın sanki?"

"Haklısın, ama ben peşin hükümlüyüm. Şu tarihe kadar Alex'in altıncı katının camından atmak istemediğim bir Alman avukata denk gelmedim."

"Onu bir kez korkuttun. Bir kez daha yapabilirsin. Birlikte yaparız. Şansımız yaver giderse Piorkowski'nin ofisinde altına yapar."

"Waechter'in kalbine Heydrich'in korkusunu salmak istemiyor değilim, fakat önce bu hesap defteri hakkında biraz daha bilgi sahibi olmak lazım. Kripo'ya döndükten sonra öğrendim ki, Nazi Almanya'sında alacağın cevaplardan bazılarını bilmiyorsan kesinlikle soru sormaya kalkmamalısın. Özellikle de geçen sene kasım ayındaki davanın ardından: Karl Maria Wiesthor davası... Katili yakalamak için o kadar yırtındıktan sonra herifin Himmler'in yakın dostu olduğunu öğrendik. Ne zaman kaybıydı! O davayı çözdüm diye Himmler benden nefret etti. Kavalkemiğime tekme attığını söylemiş miydim?"

"Birkaç kez... Orada olup görmeyi çok isterdim."

"Hiç hoş değildi. Gerçi Heydrich ve Arthur Nebe'nin çok hoşuna gitmişti. Ayrıca Waechter, Bormann'a defterin bizde olduğunu söyler ve defter elimizden gider. Bu adamların neden bu ödemeleri yaptığını bilmiyor olabiliriz ama şu anda elimizde bundan başka koz yok. Şimdi bize Tanrı'nın yüce rahibi Flex'in şifreli kitabının anahtarını elinde bulunduran biri lazım."

"Obersalzberg'de tek Tanrı vardır ve Bormann da onun peygamberidir."

"Rahip bulamazsak belki de bir yüce rahibeden, Cassandra'dan bize yardım etmesini isteriz."

"Gerdy Troost."

Başımı salladım. "Tam üstüne bastın. Hekim arkadaşının başına gelenleri duymak hiç hoşuna git-

meyecektir. Isar nehrinde boğulduğu haberini alırsa, belki bildiği her şeyi anlatmaya razı olur, kaldı ki çok şey bildiğini tahmin ediyorum."

"Bu kadın neye benziyor patron, güzel mi?"

"Hayır," dedim emin bir tavırla. "Pek sayılmaz."

"Ama bu daha önce de seni durdurmaya yetmedi, değil mi?"

"Bu durumdan şikâyetim yok. Hitler'in evinde münasebetsiz işlere kalkışmayı hiç istemem. İçki ve sigaradan nefret eden biri, iki kişinin misafir odasında tavşanlar gibi birbirine yumulduğunu duyarsa, ne yapacağını hayal bile edemiyorum. Bildiğim kadarıyla o Führer'in kız arkadaşı. Gerçi Sportpalast'ta iki saatlik bir nutuk yerine Horcher'de akşam yemeğine giderlerse, ne yaparlar çok merak ediyorum."

"İnsan güzel bir kadın seçeceğini düşünüyor," dedi Korsch. "Yani istese Almanya'da elde edemeyeceği kadın yok."

"Belki de çay ve kekle iyi giden bir sohbeti güzelliğe tercih ediyordur."

"Zeki bir kıza ancak güzelse katlanabilirim."

"Onlara haber veririm. Beni sorarsan, basit zevklerin adamıyım, Friedrich. Hedy Lamarr'a benzesinler yeter de artar! Bu kadın, Frau Troost, tasarımcı olduğunu söylüyor. Bu bir kadın için sıradışıymış gibi. Tecrübelerime göre hepsinin kendine has tasarıları var. Çoğu da iş işten geçene kadar o tasarıların ne olduğunu söylemiyor." Bunları söylerken aklımda son kız arkadaşım vardı. Hilde'nin ne istediğinden hâlâ emin değildim, tek bildiğim bu isteklere dahil olmadığımdı.

"Kocasına ne olmuş?"

"Paul Troost mu? Sadece öldüğünü biliyorum. Çok yaşlı da değilmiş ki bu yüzden evliliklerini merak ettim. Gerdy çoğu kadından farklı. Hitler hariç, erkeklerden pek hoşlandığını zannetmiyorum. Onu da erkek gördüğünden şüpheliyim. Kehlstein'daki çayevine bakılırsa, Hitler'in kendisi de öyle düşünmüyordur. Orası daha ziyade tanrıların bu ve bir sonraki dünyayı fethetme planlarını yapacakları türde bir yere benziyor."

Korsch başını salladı. "Madem Gerdy geleceği öngörebiliyor, sor bakalım savaş çıkacak mıymış?"

"Bunun için Cassandra'ya ihtiyaç yok Friedrich. Savaşın çıkacağını ben bile söyleyebilirim. Adolf Hitler'in gözünde başka seçenek yok. O böyle istiyor. Hep böyle istedi."

KIRK ÜÇ

Ekim 1956

Gergin bir kedi gibi dükkânın kapısındaki gölgeye sığınarak Freyming-Merlebach'ın köşesindeki aydınlık barın önünde adamlarına emirler yağdıran Korsch'u izledim. Tarihi sınıra o kadar yakındık ki Almanca konuşan, deri kısa pantolonlu birinin de dahil olduğu grup kimsenin umurunda değildi. Saarland Fransa'ya bağlı olsa da gazetelerde okuduklarıma bakılırsa burada çok az kişi Fransızca konuşuyordu. Freyming-Merlebach'taki barın buğulu camındaki yazılar da Almancaydı ve sırf bunu görmek bile kendimi eve ve güvenliğe daha yakın hissetmeme yetti; Schloss Bräu içmeyeli ya da Sultan veya Lasso tüttürmeyeli çok zaman olmuştu. Almanya'dan ayrılmamın üzerinden uzun zaman geçtiği halde, eski alışkanlıklarım tekrar su yüzüne çıkmaya başlamıştı.

Korsch'un üzerinde, yirmi yıl önce Kripo'daki dedektiflik zamanlarından kalma olduğundan şüp-

helendiğim kısa, siyah kemerli, deri bir palto vardı. Deri düz şapkası daha yeni alınmışa benziyor ve görüntüsüne, Almanya'nın yarısındaki siyasi ortama bir an önce uyum sağlamak istermiş gibi, proleter hatta Leninist bir hava katıyordu. En çok da sesi tanıdık geldi; Almanya'daki en sert aksanlardan biri Berlin aksanıydı ve Berlinliler arasında da Kreuzberg aksanı Löwensenf hardalı kadar keskin kabul edilirdi. Naziler döneminde Korsch'un komiser olamamasının nedenlerinden biri belki de aksanıydı. Berlinli bir öğretmenin oğlu olan Arthur Nebe, bir asilzade olan Erich Lieberman von Sonnenberg ve hattta Otto Trettin gibi kıdemli Berlinli dedektifler, Friedrich Korsch'a hep Mackie Bıçağı gözüyle bakmıştı ki onun da süpürge saplı Mauser'e ek, üzerinde hep bu on bir santimlik sustalıyı taşıması pek lehine olmadı. Kreuzberg, büyükannelerin bile sustalı ya da en azından uzun iğneler taşıdığı bir yerdi. Oysa Korsch lise mezunu, iyi eğitimli, müzik ve tiyatro seven, pul biriktiren bir adamdı. Delikleri olmayan ve bana günün birinde değerleneceğini söylediği yirmi penilik Beethoven pulunu hâlâ saklıyor mu diye merak ettim. Acaba komünistler pul satıp para kazanmak gibi burjuvazi âdetlerini hoş görürler miydi? Hiç zannetmem. Kâr, komünizmin hiçbir zaman izin vermeyeceği ideolojik bir takoz olmaya devam edecekti.

Deri kısa pantolonlu Stasi'nin Fransız sigarası yakarak bana doğru yürüdüğünü görünce kapıya yapıştım. Alacakaranlıkta çakmak ateşiyle aydınlanan çocuksu yüzünde alnından çenesine kadar uzanan bir yara izi gördüm. Afrika zambağı kadar

mavi ve en az o kadar da zehirli gözlerinden biri eksikti. Adam yolun yarısına gelip durduğunda Korsch da sözlerini, "Lanet olası geri zekâlılar," diyerek sona erdirdi.

Ardından şöyle devam etti: "Telefonda yoldaş Generalle konuştum. Fransız polisindeki bağlantısından Günther'in eşkâline uyan birinin buranın birkaç kilometre batısındaki Puttelange-aux-Lacs denen bir yerde iki saatten kısa süre önce görüldüğünü öğrendiğini söyledi. Tahmin edileceği gibi Fransız polisi izini kaybetmiş. Gerzekler! Ağaçtan düşen elmayı bile yakalayamazlar. Kaçarken yeşil bir Renault Fregate çalması da mümkün. Öyleyse çoktan buraya varmıştır. Tahminimce Renault'yu bir yerde bırakıp Saarland'e yaya geçmeye çalışacak. Ya buradan deneyecek ya da sınırdaki diğer küçük kasabaların birinden."

Diğer Stasi fikirlerime tercüman olarak, "İyi bir arabadır," dedi.

"Görünüşe göre Mielke yer konusunda haklıymış," dedi. "Bu gece sınırı geçmeye çalışma ihtimaline karşı gözlerimizi dört açacağız. Herkes tetikte olacak. İçinizden birini uyuklarken görürsem, hemen orada vururum."

Mielke'nin Fransız polisinde adamı olması beni pek şaşırtmadı, muhtemelen birden fazla vardı. Ülke komünist kaynıyordu ve İşçi Enternasyonal'in Fransız Kanadının (SFIO) geçici kurtuluş hükümetine katılmasının üzerinden daha on yıl bile geçmemişti. Stalin ölmüş olabilirdi ama Thorez ve Duclos başkanlığındaki Fransız Komünist Partisi (PCF) Stalin'den çok, Stalinci olmaya devam ediyordu ve

polis bile olsalar hiçbir kızıl Fransız, Stasi'yle işbirliği yapmakta bir an bile tereddüt etmezdi. Fakat ihbarın bu kadar kesin ve güncel olması beni şaşırtıp telaşlandırdı. Stasi beni ortadan kaldırmayı kafaya koymuştu; Erich Mielke işini yarıda bırakmayı seven türde biri değildi ve ben tam da onun son noktayı koymak isteyeceği türden bir iştim.

"Peki, onu bulunca ne yapacağız efendim?"

Korsch'un cevap vermesi bir saniye bile sürmedi. "Öldüreceğiz tabii ki. İntihar süsü vereceğiz. Cesedini ormana atıp polise bırakacak ve eve döneceğiz. İşte sizin için asıl ikramiye bu beyler. O şerefsiz ölür ölmez hepimiz gidip bir yerde içer, sonra da Almanya'ya geri döneriz."

Loş sokaktan yaklaşan başka ayak sesleri duydum. Birkaç saniye sonra mavi ceketli bir adamın, saklandığım kapı eşiğinin bulunduğu taraftan yavaş yavaş sokağa girdiğini gördüm. Taşıdığı alışveriş çantasından denizaltı periskopunu andıran bir ekmek çıkarmıştı. Ortalık loş da olsa beni hemen görüp durdu, yüzünde şaşkın bir ifade belirdi, usulca "*Bonsoir*" dedi ve kısa pantolonlu, uzun çoraplı Stasi'nin yanına gelene kadar yürüdü. Fransa taşrasında erkeklerin *lederhosen* giymesi alışılmadık değildi. Alsas çiftçileri deri kısa pantolonları severdi, çünkü rahat ve sağlamdılar, kir göstermezlerdi. Alışveriş çantalı adam normalde kısa pantolonlu Stasi'yi görmezden gelirdi ama Alman, acaba o kişi kaçmaya çalışan ben miyim diye anlamak amacıyla adamın yolunu kesti. Onu suçlayamazdım; mavi ceketli adam bana benden çok benziyordu.

"Evet," dedi. "Bir şey mi istediniz, mösyö?"

Kısa pantolonlu adam çakmağını yakıp mağara keşfedermiş gibi adamın suratına tuttu. "Bir şey yok büyükbaba," dedi. "Kusura bakma, seni başkasıyla karıştırdım. Al bir sigara yak."

Adam kendisine uzatılan paketten bir sigara alarak ağzına koydu. Çakmak tekrar yandı. İhtiyar beni gördüğünü söylerse ölmüştüm.

"Kimi arıyorsunuz? Belki bulmanıza yardım edebilirim. Freyming-Merlebach'taki herkesi tanırım. Birkaç Alman bile tanıyorum."

"Boş ver," dedi Stasi. "Önemli değil."

"Emin misin? Her yerde arkadaşların var. Önemli birini arıyorsunuz galiba?"

"Uzatma da işine bak. Sabrımı taşırmadan çek git."

Konuşma sürerken ben de usulca kapının eşiğinden çıkıp Mielke'nin adamlarından olabildiğince uzaklaşabilme umuduyla yavaşça yürümeye başladım. Stasi'nin kapıdan yeni çıktığımı sanıp beni dikkate almayacağını varsayarak, belli bir yere giden biri gibi, sakince ama çabucak yürüdüm. Hatta devam etmeden önce tütüncünün vitrininde durdum ve sokağın dibindeki cenaze evine vardığımda hemen tepemdeki pencerede bir ışık yandı. Düşmanın gece manevrasını açığa çıkarma maksatlı bir ışıldak da olabilirdi ve beni sahnedeki bir aktör gibi aydınlattı. Hemen sonrasında bir bağırma duydum ve başımın yanındaki cam parçalandı. Dönüp baktığımda kısa pantolonlunun bana tabanca doğrulttuğunu gördüm. Açığa çıkmıştım. İkinci bir silah sesi duymadığıma göre susturucu kullanıyor olmalıydı. Kulağımın dibinden geçen mermiyi hissedince hemen fırlayıp sola döndüm, yirmi metre kadar ileri-

deki bir berber dükkânına kadar koştum ve orada otlarla örtülü metal bir çitin ardındaki arsayı fark ettim. Çitin üzerinden atlayarak otların arasına düştüm ve eski bir garaja gelene kadar var gücümle koştum. Neyse ki garajın kapısı kilitli değildi. İçeri girip tozlu bir arabanın yanından geçtim, ana kapıyı arkamdan kapattım, kilitli arka kapıyı tekmeyle açtım ve kendimi birinin beton bahçesinde buldum. Küçük bir çiçekliğin yanındaki çamaşır ipine asılı eski havlular gizlenmeme yardımcı oldu. Adamın biri kıt mobilyalı bir salonda oturmuş, radyoda maç dinliyordu. Radyonun sesi o kadar yüksekti ki kapısını açıp zemini kahverengi muşamba kaplı, kötü kokan mutfağına girdiğimi fark etmedi bile; kokunun nedeni yıkanmamış ve içinde hâlâ *andouilette* olan tabaklar olmalıydı. Sosis seven Almanlar Fransızlardan nefret etmek isterse, ilk bahaneleri kötü kokulu *andouilette* olabilirdi. Bana göre bundan daha beter tek koku kendi iç çamaşırlarıma aitti. Bir an durduktan sonra loş evde, radyo dinleyen adam tarafından fark edilmeden yavaşça yürümeye devam ettim. Ön kapıya varıp açtım, dışarı bakınca sokakta koşan bir adam gördüm. Stasi olduğunu tahmin ederek kapıyı kapattım ve saklanacak bir yer bulabilme umuduyla sessizce evin üst katına çıktım. Tanınması zor olmayan yatak odası, mutfaktan bile beter kokuyordu ama diğeri temizdi ve görünüşe bakılırsa nadiren kullanılıyordu. Duvarda Philippe Pétain'ın resmi asılıydı; kırmızı kasketi ve gri gömleğiyle gururlu bir savaşçıyı andırıyordu. Ödül tavuğunu andıran bıyığı, o ve Weygand'ın Haziran 1940'ta komuta ettiği Fransız ordusunu da ga-

yet güzel temsil etmekteydi. Pencereye gidip on on beş dakika baktığım sokakta bir araba aşağı yukarı gidip duruyordu, içindekilerin beni aradığı belliydi. Gözündeki bantla ön koltukta oturan Friedrich Korsch'u belli belirsiz seçebiliyordum.

Oda soğuktu ve gardırobun üzerinde bulduğum kırmızı bir battaniyeye sarındım. Biraz sonra girdiğim yatağın altında bir lazımlıkla birkaç kesik tırnak bana refakat etti. Birkaç saat burada kalmamın daha hayırlı olacağına hükmettim. Yavaş yavaş kalp ritmim düştü ve sonunda gözlerimi kapatıp biraz uyumayı bile başarabildim. Rüyamda en az benim kadar aç kurtlar tarafından kovalandığımı görmeme şaşırmadım. Nedendir bilmem, üzerimde Kırmızı Başlıklı Kız kıyafeti vardı. Keşke Büyükanne Mielke'yi dinleyip patikadan hiç ayrılmasaydım.

Uyandığımda radyo susmuştu, ev karanlıktı. Yatağın altından çıktım, lazımlığı kullandım, pencereye gidip sokağa baktım. Takipçilerimden iz yoktu, ancak bu gittikleri anlamına da gelmiyordu. Battaniyeyi alıp sessizce alt kata indim. Minik yemek salonunda tıklayan duvar saatinin sesi, biri odun kesiyormuş gibi çıkıyordu. Kokuda eksilme yoktu; *andoulletteler* hâlâ mutfak masasının üzerindeydi ve nefret ettiğim halde onları yedim, kaçınılmaz şekilde bana lazımlığı hatırlatmaları üzerine kusacak gibi olunca, tadını bastırsın diye ağzıma biraz ekmek attım. Kafein almak uğruna içtiğim soğuk kahvenin de berbatlıkta sosisten aşağı kalır yanı yoktu. Son olarak çekmeceden bir bıçak alıp çorabımın içine sakladıktan sonra evden çıktım.

Kasaba karanlıktı ve Gestapo sokağa çıkma yasağı uyguluyormuş gibi bomboştu. En başından beri popüler kurgunun malzemesi haline gelen Fransız direnişçileri gibi çok sessiz hareket etmem gerekiyordu. Gecenin bu vaktinde dışarıda biri dikkat çekerdi. Tek bildiğim eski sınırın, tepenin üzerinde olduğundan ibaretti. Bir şekilde oraya varmalı, ardından da ava çıkmış bir tilki gibi engebeli arazide ilerlemeliydim. Mektup dağıtırmış gibi bir kapı eşiğinden diğerine geçerek Freyming-Merlebach'ın sokaklarında gizlice yoluma devam ettim. Sonunda kozalaklı ağaçlardan oluşan uzun bir sıra gördüm ve içgüdüsel olarak oranın Yüce Almanya ve sığınağım olduğunu anladım. Tam yolu geçecektim ki burnuma Fransız sigarası kokusu geldi ve durduğumda otobüs durağında bekleyen deri kısa pantolonlu adamı gördüm. Bu sefer kurşunlardan kaçabilme ihtimalimin epey düşük olduğunu biliyordum. Stasiler keskin nişancıdır ve susturucu kullandığına göre bu adam muhtemelen bir suikastçıydı. Ateş edip beni vuramazsa, Korsch muhtemelen onun rütbelerini sökerdi. Hatta sustalısıyla yüzüne bir yara izi daha eklemesi mümkündü. İki kez şansım yaver gitmişti ve üçüncü kez gideceğine ihtimal vermiyordum. Bu adamı geçmem şarttı, ama nasıl yapacağımı bilmiyordum.

KIRK DÖRT

Nisan 1939

Heydrich'in uzun boylu, sinekkaydı tıraşlı yaveri Hans-Hendrik Neumann bizi Villa Bechstein'da bekliyordu. Elinde Karl Ferdinand Braun ve katot ışınlı tüpün icadıyla ilgili bir kitap olması bana Heydrich'in kendi adına çalışması için farklı alanlardan zeki kişileri seçmeyi âdet edindiğini hatırlattı. Belki buna ben de dahildim. Neumann, Heydrich'ten aldığı emir üzerine derhal Salzburg'dan buraya gelmişti ki bunun Karl Flex suikastını kimin işlediğini bulmakla uzaktan yakından ilgisi yoktu. Kaltenbrunner'in beni beceriksizce tutuklama teşebbüsünün ardından, Gizli Servis'teki mutlak otoritesini dayatmaya çalışıyordu.

"Linz'den gelen şu iki komedyen şimdi nerede?" diye sordu Neumann.

"Türken Inn'in altındaki bir hücrede," dedim. "Birine cam parçası sapladım."

"Ne yazık ki durumu daha iyiye gidecek gibi de görünmüyor. Heydrich'in onlara sormak istediği sorular var. Sonra da onları vurup cesetlerini Linz'e göndereceğiz."

Bu habere şaşırmamam gerekirdi ama şaşırdım. Üstelik Gestapo'dan nefret etmeme rağmen, bu iki adamın vurulmasının müsebbibi olmak fena halde canımı sıktı. "Onları vuracak mısın?"

"Ben değil, RSD vuracak. Vazifeleri bu!" Neumann, Friedrich Korsch'a baktı. "Sen Komiser Yardımcısı Korsch değil misin? Gidip RSD'nin nöbetçi subayını bul ve ona yarın sabah için bir idam mangası hazırlamasını söyle."

Korsch bana bakınca başımı salladım. Linz'den gelen iki adamı savunacak zaman değildi. Kalkıp RSD nöbetçi subayını bulmaya gitti.

"General bu ikisinin örnek olmasını istiyor," dedi Neumann. "Heydrich'in emriyle gönderilen bir Kripo komiserinin soruşturmasına müdahale etmek affedilir gibi değildir; bu arada fark etmediysen söyleyeyim, bu sensin. Kaltenbrunner gereken mesajı alacaktır. Önce onları sorgulayıp söyleyebilecekleri her şeyi öğrenmemiz şart."

"Benim öğrendiğimden daha fazlasını öğrenebileceğini sanmam."

"Yine de Generalin emirleri bu yönde. Önce onları konuşturmayı deneyeceğim. Ve sonra ikisi de kurşuna dizilecek."

"Nasıl istersen ama bana kalırsa gereken her şeyi anlattılar. Onları Kaltenbrunner göndermiş ki en önemli kısmı da bu."

Neumann ceketinin cebinden bir İngiliz muştası çıkarıp parmakları üzerinde gezdirdi. Birden ciddileşmişti ve Heydrich'in onu neden yaveri yaptığını şimdi daha iyi anlamıştım. Mesele sadece zekâsı değildi. Bazen basılması gereken düğmeler ve düzeltilmesi gereken suratlar olurdu. "Elektronikle ilgilendiğimden General bana sigortası olduğumu söyler."

Heydrich yapsa belki daha güzel bir espri olabilirdi, gerçi ondan da şüpheliydim. Nihayetinde Himmler'in halefiyle espri anlayışımızın benzeştiği söylenemezdi. İçimde zalimlik olduğunu biliyordum, aksi takdirde cephede hayatta kalmak imkânsız hale gelirdi. Buna karşın genellikle o hissi gayet düzgün biçimde bastırabildiğimi düşünürdüm. Nazilerse bu vasıflarını ön plana çıkarmak için her şeyi yapıyordu.

"Ne kadar ikna edici biri olabileceğimi söylersem, bana pek çok nahoş isim takacağına dair bir his var içimde," dedi Neumann.

"Hayır, aklımdan bile geçmez. Yine de bana Generalin ne öğrenmek istediğini söyle, ben de sana aklımdan geçeni söyleyeyim."

Kaşlarını çattı. "Bu adamlar seni öldürecekti, Günther. Dövüldüklerini görmenin hoşuna gideceğini düşünmüştüm."

"Kolay kolay midesi bulanan tiplerden değilim, yüzbaşı. İkisi de umurumda değil. Ben asıl seni düşünüyorum. Kaldı ki sen de benim kadar insan sorgulamış olsaydın, sopa yiyen birinin söyleyeceklerine asla güvenilemeyeceğini bilirdin. Dişlerini döktüğün birinden çok az gerçek öğrenirsin. Bu-

rada Generalin hayal bile edemeyeceği kadar çok şey olup bitiyor. Sözüme güven. Bu Kaltenbrunner meselesi solda sıfır kalır. Obersalzberg'de olup bitenler gelecek bin yıl boyunca Martin Bormann'ı Heydrich'in cebine koymaya yeter de artar bile. İnan bana General hüsrana uğramayacak."

Neumann omuz silkip pirinç muştayı bıraktı. "Peki, seni dinliyorum. Söyleyeceğin hiçbir şey bu adamları idam mangasından kurtarmaya yetmez. Bu arada idam edilirlerken hazır bulun. Sen olmazsan iyi görünmez."

Rudolf Hess, Berchtesgaden'da parti mensuplarıyla yerel Şansölyelik Binası'nda toplantıdaydı, yani villa bize kalmıştı. Fırsat bu fırsat gidip villanın oturma odasındaki ateşin önüne yerleştik. Cilalı siyah çizmeleri ve ütülü SS üniformasıyla Neumann ateşler tarafından yutulmuş, sapkın, modern bir Tapınak Şövalyesi gibi çoktan kurtarılmış bir varlığa benziyordu. SS söz konusuysa, şevklerinin sonu olmadığı gibi bir hisse kapılırdınız, sanki Adolf Hitler'e hizmet etmek adına yapmayacakları şey yoktu. Savaş kapıdayken bu hiç de umut verici bir manzara değildi. Birkaç odun attıktan sonra sandalyemi ateşe biraz daha yaklaştırdım. Çok üşüdüğümden değil de ateşin içinde dinleme cihazı bulunamayacağından yapmıştım bunu. Pencerenin altındaki masadan aldığımız kahveleri içerken Hans-Hendrick Neumann'a Berchtesgaden ve Obersalzberg'e geldiğimden beri öğrendiğim ve tahmin ettiğim her şeyi anlattım. Sabırla dinleyip minik Siemens deri kaplı not defterine kaydetti. Unterau'daki P-Koğuşu'ndan bahsettiğimde yazmayı bıraktı.

Neumann sırıttı. "Ne yani Martin Bormann genelev mi işletiyor?"

"Evet. Bormann, oranın P&Z işçileri için kurulmasını emretmiş. Çevirdiği tüm dümenler gibi orası da Karl Flex, Schenk ve Brandt tarafından, haftada bir ziyaretle yönetiliyormuş. Ama asıl idare Almanca konuşan Aneta adındaki Çek bir kızın elinde."

"İşler şimdi ilginçleşti." Neumann tekrar yazmaya başladı.

"Öyle mi?"

"Aneta ne?"

"Soyadı mı? Bilmem."

"Fark etmez. O fahişeyle en kısa sürede görüşmek istiyorum. Beni hemen oraya götürsen nasıl olur?"

"Burada yürütmem gereken bir soruşturma var, yüzbaşı. Heydrich beni bu yüzden gönderdi. Hitler'in doğum gününü burada huzur içinde geçirebilmesi için katili yakalamam gerek. Unuttun mu?"

"Unutmadım ama bunun kıymetli vaktinden fazla alacağını zannetmem, Günther." Neumann defteri kapatıp kalktı. "Gidelim mi?"

KIRK BEŞ

Nisan 1939

Unterau'daki Gartenauer'de bulunan P-Koğuşu'nda işler yoğundu ve Yüzbaşı Neumann, Aneta'nın taş suratlı müşterilerinden birini memnun ettikten sonra arabamıza gelmesini beklemek zorunda kaldı. Bolca parfüm sürse de hâlâ yattığı adamın ve taşaklarının kokusunu alabiliyordunuz. Neumann ağzını açıp konuşmaya başlayana kadar aklında ne olduğuna dair bir fikrim yoktu. Aneta, Mercedes'in arka koltuğuna elleri kucağında oturmuştu ve ağlaması an meselesiymiş gibi bir mendili hazır bulunduruyordu. İnce ve güzel bir kızdı, muhtemelen yirmili yaşlarının ortasındaydı, sarışındı, yeşil gözleri ve gamzeli, titreyen bir çenesi vardı; haklı olarak korkuyordu. Daha doğrusu dehşete düşmüştü ve bu yüzden de onu suçlayamazdım. Bir kara melek tarafından arabasına davet edilmek her gün başınıza gelecek bir şey değildi ve neyse ki Neumann onu rahatlatmak için elinden geleni yaptı. Ona sigara

ve on Mark verdi, aksak eliyle elini tuttu, demek bu yüzden muştaya ihtiyacı vardı ve yüzünden tebessümü eksik etmedi. Bu yönünü daha önce hiç görmemiştim.

Gümüş rengi Dunhill çakmağıyla kadının sigarasını yakarken, "Merak etme güzelim," dedi. "Başın dertte değil. Sadece senden benim için çok önemli bir şey yapmanı istiyorum." Kaşlarını çattıktan sonra yavaşça kadının yeni ve muhtemelen alelacele ruj sürdüğü dudaklarının önüne düşen sarı saçları çekti. "Korkma. Herhangi bir şekilde seninle ilgilenmiyorum, Aneta. Endişenlenme. Üç çocuklu ve mutlu bir evliliği olan bir adamım. Haksız mıyım, komiser?"

"Öyle diyorsan."

"Evet diyorum. Pekâlâ Aneta. Soyadın nedir?"

"Husák."

"Almancan çok iyi. Nerede öğrendin?"

"Büyük ölçüde burada, Berchtesgaden'da."

"Öyle mi? Bu arada belgelerin yanında mı?"

"Evet efendim."

Aneta çantasını açıp gri Alman Devleti Ziyaretçi Belgesi'ni ona teslim etti. Neumann belgeyi inceledikten sonra bana verdi.

"Şimdilik sende kalsın," dedi.

Belgeyi açıp baktım. Aneta Husák yirmi üç yaşındaydı. Resminde daha genç görünüyordu. Belgeyi cebime koydum. Neumann'ın ne planladığını hâlâ bilmiyordum.

"Hiç modellik ya da aktrislik yaptın mı?"

"Evet. Birkaç yıl önce bir filmde oynamıştım."

"Harika. Ne filmiydi?"

"Viyana'da çekilen Minetta filmiydi."

Çıplak kızların oynadığı filmlere Minetta filmi denir. Çıplak kızlara bakmaktan hiç rahatsız olmasam da Minetta filmlerindekilerin pek zevkime hitap ettiğini söyleyemem. Böylesi erkeğin psikolojisine de iyi gelir; kızın herkesle yaptığı şeyi yapmayabileceğini düşünmesini sağlar.

"Çok daha iyi," dedi Neumann. "Filmin ismini hatırlıyor musun?"

"*Sırnaşık Sekreter*'di. Lütfen efendim, neler olduğunu söyler misiniz?"

"Aneta, istediğimi yaparsan sana çok para veririm ve kendine güzel kıyafetler veya her ne istiyorsan alırsın. Dolabını yeni kıyafetlerle doldurabilirsin. Senden sadece benimle gelip söylediklerimi aynen yapmanı istiyorum. Rol yapmak gibi bir şey. Senden olmadığın birini, bir hanımefendiyi canlandırmanı istiyorum. Bunu yapabilir misin?"

"Galiba."

"Birkaç bir buçuk gün sürer. Soru sormayacak, ne söylenirse onu yapacaksın. Anladın mı?"

"Evet efendim. Kaç para ödeyeceğinizi sorabilir miyim?"

"Güzel soru. Beş yüz Mark'a ne dersin?"

"Harika derim efendim."

"Bu işi kıvırırsan fazlası bile olabilir. Hatta Berlin'de çok güzel bir otelde kalıp canın ne isterse yapman bile mümkün. Şampanya. Leziz yemekler. Sen Çek'sin, değil mi? Carlsbadlı mısın?"

"Evet efendim. Carlsbad'ı bilir misiniz?"

Neumann arabayı çalıştırdı.

"Bilirim," dedi. "Çekoslovakya artık Büyük Alman Reich'ının parçası olduğuna göre, bir yıldan beridir öyle, dünyanın o bölgesine Bohemya demeye başlamalıyız, değil mi?"

"Evet efendim."

"Bohemya kulağa daha hoş gelmiyor mu? Bence Çekoslovakya'dan daha romantik."

"Evet, haklısınız," dedi. "Eski bir romandan çıkmış gibi."

"Yani Almanya'ya katılmasından memnunsun, değil mi?"

"Evet efendim."

"Güzel. Bir keresinde oradaki bir kaplıcaya gitmiş ve Grand Hotel Pupp'ta kalmıştım. Harika bir yer. Orayı biliyor musun?"

"Carlsbad'da Pupp'ı bilmeyen yoktur, efendim. Annem yıllarca orada garson olarak çalıştı."

"Belki de denk gelmişizdir." Neumann kibarca tebessüm etti. "Dünya küçük, öyle değil mi Aneta?"

P-Koğuşu'ndan güneybatıya, Berchtesgaden'ın kuzeyindeki sakin bir yere gidip orada üç katlı dağ evi tarzı bir villanın önünde park ettik. Aneta'yla birlikte Neumann'ın peşi sıra eve doğru giderken bahçede bekleyen SS'ler Neumann'ı selamladı. Gösterişli ön verandaya varınca Neumann anahtarlarını çıkarıp kapıyı açarak içeri girmemizi sağladı. Beyaz badanalı duvarlarda Adolf Hitler'in büyük bir portresine ek, birkaç düello kılıcı ve bir *Burschenschaft* resmi vardı: Kendini genç Alman erkeklerin yüzlerinde yara izi oluşturmaya adamış tuhaf bir

gençlik kulübü... Savaşın büyük bölümünü yaralanmamaya harcayan biri olarak düello denen şeye bir türlü aklım ermemişti; yüzümdeki tek yara izi bir sivrisineğin beni ısırması yüzündendi. Evin içindeki her şey, dünyanın bu bölümünde bu ebattaki bir evden bekleneceği üzere en kalitelisinden, pahalı ve ağırdı. Sahibinin önemli biri, yani Nazi olduğu aşikârdı. Naziler mobilyaları tonla almayı sever.

İki bölümlü oturma odasındaki büyük piyanonun üzerinde duran pek çok resimden, yaralı yüzlü, kıdemli bir SS subayının fotoğrafını aldım. Düello kılıçlarının varlığı da bu sayede açıklık kazanıyordu. Ne var ki fotoğraftaki adamı tanımıyordum ama arkasında duran iki üniformalıyı tanıdım: Biri Heinrich Himmler, diğeri de HA-Orpo'nun başı, güvenlik polisi Kurt Daluege idi. Diğer bir fotoğrafta aynı yaralı yüzlü subay Bavyera Valisi Franz Ritter von Epp'le birlikte görünüyordu. Bir diğerindeyse Adolf Hitler'le el sıkışıyordu. Yüzü yaralı adamın bağlantılarının çok iyi olduğu belliydi.

"Söylesene, kimin evi burası?" diye sordum Neumann'a.

"Bir de dedektif olacaksın, Günther."

"O öncedendi. Artık senin gibi cıvata anahtarlığı yapan adi şerefsizin tekiyim. Efendin istediği cıvata ve vidaları sökmek için beni kullanıyor."

"Burası Ernst Kaltenbrunner'in yazlığı," dedi Neumann.

"Anladığım kadarıyla burada olduğumuzu bilmiyor."

"Öğrenmesi uzun sürmez."

"İster istemez aklıma anahtarları nereden bulduğun geldi."

"Heydrich'in kafasına koyduğunda yapamayacağı çok az şey vardır. Zamanında biri çoğaltmamız için almıştı." Neumann, Aneta'ya baktı. "Tatlım, sen yukarı çıkıp rahatına bak. Hatta istersen banyo da yapabilirsin?"

"Banyo mu?"

"Evet, kendini kirli hissediyorsundur. Yani şeyden sonra diyorum. Kusura bakma tatlım, seni mahcup etmek istemedim. Nasıl istiyorsan öyle yap. Bir süre burada kalacaksın, Aneta. Bu arada ben de o bahsettiğim güzel elbiselerden bazılarını bulayım. Burada Schiaparelli marka elbiseler var. Galiba senin bedenindeler. Bedenin otuz sekiz, değil mi? Elsa Schiaparelli'yi duyduğunu sanıyorum."

"Avrupa'daki her kadın Schiaparelli'yi bilir," dedi Aneta. "Evet, otuz sekiz bedenim." Bu pahalı elbiseleri giyecek olmanın hayaliyle keyifle gülümsedi.

"Şahane. Banyoda temiz havlu, sabun ve bolca parfüm var. Elbiseleri birazdan getiririm, sen de birini seçersin. İç çamaşırlarını ve çoraplarını da değiştirmen gerekecek."

"Beş yüz Mark demiştiniz, değil mi?"

"Beş yüz Mark." Neumann cüzdanını çıkarıp banknotları gösterdi.

Aneta kendisine söylendiği gibi yukarı çıkınca Yüzbaşı Neumann'la baş başa kaldım.

"Galiba neyin peşinde olduğunu anlamaya başladım," dedim. "Kaltenbrunner'in yazlık evinde hasretle onun resimlerine bakan bir kızın birkaç fotoğ-

rafı. Onunla ilişkisi olduğuna dair imzalı bir itiraf da olabilir. Ardından Heydrich'in kucağına düşecek! Ya adam olursun ya da Hitler zina yaptığının delillerini görür. Ustası olduğunuz şey bu değil mi? Şantaj."

"Onun gibi bir şey," dedi Neumann. "Bilmiyor muydun? Sana Berlin'de söylemiştik. Ernst Kaltenbrunner'in mutlu bir evliliği var. Doğru duydun. Karısı Elisabeth'in herifin bütün ilişkilerinden haberi var. Mutluluklarının sırrı bu olsa gerek. Birkaç metresi var. Metreslerinden biri Barones von Westarp. Bahsettiğim elbiseler ona ait ve üst kattaki dolaptalar. Ama buradaki fahişelere düşkünlüğünü öğrenince hem karısı hem metresi bir hayli şaşıracak. Hem de inşaat işçilerinin gittiği bir genelevde çalışan, en alt seviyeden bir fahişe. Haliyle Hitler için de şaşırtıcı olacak. Kaltenbrunner'in Slav bir fahişeyle yatması resmen hakarettir. Martin Bormann'ın işlettiği bir genelevden gelmesiyse, ortalığı daha da şenlendirecek."

Neumann bir sigara yakıp raftaki sürahiyi kokladı. Elinin hafifçe titremesi beni şaşırttı. Belki de zannettiğim kadar işinin ehli değildi. "Brendi ister misin? Ben bir kadeh alıyorum. Duyduğuma göre Kaltenbrunner brendiyi çok severmiş. Bu kadar içmesinin nedeni de bu olsa gerek."

"Neden olmasın?"

İkimize de birer kadeh doldurup kendininkini bir dikişte bitirmesinden fazlasıyla ihtiyacı olduğunu anladım. Küllükteki sigarasını unutan Neumann bir tane daha yaktı. Canını sıkan şeyi kestirebilmek için onunla göz göze gelmeye çalıştım, ama sırtını dönünce vazgeçtim. Fotoğraflar çekilirken hazır

bulunmama gerek yoktu.

"Müsaade edersen yapacak işlerim var," dedim. "Seni daha fazla tutmayayım."

Neumann surat yaptı. "Ben de senin gibi emir kuluyum, Günther. O yüzden hıncını benden çıkarma. Kaltenbrunner'in seni öldürmek istediğini ne çabuk unuttun? Onun için planladığımız her neyse o şerefsizin başına gelecekleri hak ettiğinden hiç şüphen olmasın. Sen buna şantaj diyebilirsin, ama ben siyaset diyorum."

"Siyaset mi?" Sırıttım.

"Birinin diğerinin davranışlarını yönlendirmek için güç kullanmasına başka ne denir? Neyse, bunlar seni ilgilendirmez. Biraz beklersen seni Villa Bechstein'a bırakırım."

Brendimi bitirip, hakikaten mükemmeldi, sabırla üst kata çıkan Neumann'ı bekledim. Bu derece kendiyle çelişen birine çok az denk gelmiştim; bir yandan kibar ve nazikti, öte yandan tümüyle ilkesiz birine benziyordu. Zekiydi, Heydrich'e sadıktı ve ona elinden gelen her şekilde, bunun için karşısına çıkanları ezmesi gerekse de, hizmet etmeye hazırdı. Kimi zaman gerçek bir Nazi olmak için tek gereken buydu; yükselmeye ve terfi etmeye duyulan sınırsız ve mutlak bir tutku. O yüzden Yeni Almanya'da benim gibilere yer yoktu. Başkalarının sırtına basarak yükselmek istemezdim. Daha doğrusu artık neredeyse hiçbir şey istemiyordum. Belki sadece görevimi yapıp iyi bir polis olarak, mesela bir cinayeti çözerek, diğerlerine kanunlara itaat etmeleri için ilham verebilirdim.

Üst kattan gelen iki el silah sesiyle rüyalar âleminden uyandım. Kadehimi bırakıp yukarı ko-

şarken yüzbaşının da merdivenlerden aşağı indiğini gördüm. Elinde dumanı tüten bir Walther P38 vardı. Uzun yüzü gerilmişti, yüzünde kan vardı ama onun haricinde endişesiz görünüyordu ki Walther'ın durdurucu gücünü hesaba katarsak, bunda pek şaşırtıcı bir taraf yoktu; horozu çekili bir P38'le ters düşmek cesaret isterdi. 9 mm'lik mermi bir insanın karnında koca bir delik açabilirdi. Onu geçip üst kata çıkarak şık banyoya girdim ama ne bulacağımı biliyordum. Aneta Husák çıplak, kendi kanının içinde yatıyordu. Kafasından vurulmuştu; ayağı hâlâ kasılmaya devam ederken kanı da beyaz duş perdesinden aşağı süzülmeye devam ediyordu ve işte o anda her şeyi açık ve net anladım. İşin içinde ölü ve çıplak bir kız varsa, şantaj çok daha ciddi bir hal alırdı. Böylece SS fotoğrafçılar işlerini bitirdikten ve belki de polise haber verildikten sonra Kaltenbrunner, Heydrich'in kuklası haline gelecekti. Bunu yapmasına da ben yardım etmiştim. Hans-Hendrik Neumann'a P-Koğuşu'ndan bahsetmesem zavallı Aneta Husák hâlâ hayatta olacaktı. Beni asıl şaşırtan Neumann'ın kızla konuşurken ne kadar samimi ve nazik olduğuydu. Kızın gevşemesini sağlamak için yaptığı belliydi. Naziler insanları böyle gafil avlardı, onlara yalan söyleyip güvenlerini kazanır ve sonra hiç acımadan ihanet ederlerdi. Nihayetinde kız bir Çek ve Slav'dı ki Almanya'da böyle birinin hiçbir kıymeti yoktu. Kesinlikle Münih'ten sonra insanlık bitmişti.

Aşağı indiğimde Neumann'ın yanında iki SS olduğunu gördüm. Tabancasıyla beni işaret ediyordu. Aneta'nın ziyaretçi belgesini alıp mahkemede

gösterirmiş gibi tuttum. Oysa bu cinayetin mahkemenin yakınından bile geçmeyeceğini biliyordum.

"Daha çocuktu," dedim. "Yirmi üç yaşındaydı ve onu öldürdün."

"Orospunun tekiydi," dedi Neumann. "Fahişeler için vahşice öldürülmek her zaman için mesleki tehlikelerden biridir. Bunu herkesten iyi bilmen gerekir. Erkekler Berlin'de ezelden beri fahişeleri öldürüyor."

"Kan ve şeref," dedim. "SS'in sloganının anlamını şimdi daha iyi kavradım. Dalga geçiyor olmalılar." Kızın ziyaretçi belgesini ona fırlattım. "Al. Cinayeti soruşturma numarası yapan polise lazım olur."

"Lütfen abartma, Günther," dedi Neumann. "Hiç riyakârlıkla uğraşacak havada değilim. Az önce dediğin gibi ikimiz de bu işte birer aletiz. Ama ben cıvata anahtarından ziyade çekicim."

Ona hücum etsem de daha yaklaşamadan varlığından haberdar olmadığım ve muhtemelen oturma odasının kapısının arkasında duran üçüncü bir SS bana vurdu. Kafamın yanına denk gelen yumruğu beni odanın diğer ucuna savurdu. Bir de baktım ki brendiyi bıraktığım masanın yanına gelmişim. Nihayet kendimi toparlayıp yerden kalkabildiğimde kulaklarım çaydanlık gibi uğulduyordu ve çenem de moloz dolu bir çuvaldan farksızdı; brendiyi alıp kafama dikince yanağımdaki sızı nispeten azaldı.

"Gitsen iyi olacak, komiser," dedi Neumann. "Yoksa sonun hiç iyi olmayacak. Biz dört kişiyiz."

"Ama hepinizi toplasalar tek bir esaslı adam etmezsiniz."

Silahımı çekip birini vurmadan önce kapıdan çıkıp gittim.

KIRK ALTI

Nisan 1939

Yürüyerek Berchtesgaden'a dönüp Obersalzberg'e tırmanmaya başladım. Dağ yolunun yarısında durup batmak üzere olan güneşin ışığında geride bıraktığım kasabaya bakarak, bu kadar güzel bir yerde nasıl olup da yirmi dört saatten kısa sürede iki cinayet işlenebildiğini anlamaya çalıştım. Gerçi Hükümet Binası ve tren istasyonunda dalgalanan koca Nazi bayraklarını gördükten sonra anlamak o kadar da zor değildi. Yürümeye devam ettim. Yol uzundu ve gayretlerimin sadece beyhude değil, aynı zamanda ıstırap kaynağı da olduğu düşüncesiyle daha da uzun geliyordu; yaptıklarım hiçbir şeyi değiştirmeyecekti ve aksini düşünmek de saflıktan başka bir şey değildi.

Villa Bechstein'a vardığımda biraz sakinleşmiştim ama uzun sürmedi. Gelir gelmez Friedrich Korsch'tan Gestapo'nun Karl Flex suikastıyla ilgili birini tutukladığını öğrendim.

"Kimmiş?" diye sordum, ateşin yanında ısınıp sigaramı içerken.

"Fotoğrafçı Johann Brandner."

"Onu nerede bulmuşlar?"

"Nürnberg'de hastanede. Birkaç gündür hasta yatıyormuş."

"Hastaneden iyi şahit olamaz herhalde."

"Oradaki Gestapo onu alıp hemen buraya getirmiş."

"Brandner nerede?"

"Rattenhuber ve Högl, Türken'in altındaki hücrede onu sorguluyor."

"Tanrım, bir bu eksikti. Peki, sen nasıl öğrendin?"

"RSD nöbetçi subayından. SS-Untersturmführer Dietrich ondan idam mangasını kurmasını istediğim sırada söyledi. Patron, Neumann, Linz'den gelen iki serseriyi vurma konusunda ciddi mi?"

"SS'ler insan vurma konusunda asla şaka yapmaz. Şapkalarında kafatası olmasının nedeni de bu. Görenlere oyun oynamadıklarını hatırlatmak istiyorlar. Neyse Brandner'i de vurmalarına fırsat vermeden Türken'e gitsek iyi olacak."

"Tamam patron. Bu arada suratına ne oldu?"

Acıyla çenemi oynattım. Bergama sunağındaki bir çift panele benziyordu. "Biri vurdu."

"Yüzbaşı Neumann mı?"

"Keşke. O zaman onu öldürebilirdim. Ne yazık ki başkasının marifeti."

"Al," dedi. "Şundan biraz iç."

Korsch bana kendi matarasını uzattı ve onun içmeyi çok sevdiği Altın Suyu'ndan biraz içtim. O şeyin içinde insanın sindiriminden değişmeden ge-

çen altın tozları vardı ve Korsch'a göre idrarını altına çeviriyordu. Kurşunun ağırlığı dikkate alınırsa, bunun en iyi simya türü olduğunu söyleyebilirdim.

"Çenene bir baktır bence. Obersalzberg'deki SS doktor kimdi?"

"Brandt mı? Ona gidersem beni zehirlemeye kalkar ve ceza almadan da sıyrılır."

"Yine de çenen kırılmış gibi göründü bana patron."

"Benim açımdan daha iyi," dedim, sıktığım dişlerimin arasından.

"Neden?"

"Böylece çenemi kapatmış olurum."

Subay yemekhanesinin bulunduğu Türken Inn'e gittiğimde Rattenhuber ve Högl'ün şampanya içtiğini, keyiflerinin yerinde olduğunu gördüm. Daha önce de karşılaştığım genç subay Dietrich ve irikıyım bir RSD çavuşu da oradaydı.

Rattenhuber bana bir kadeh doldururken, "Tebrikler Günther," dedi. "Bir şampanya iç. Faili yakaladığımız için kutlama yapıyoruz. Bir numaralı şüphelin Johann Brandner aşağıdaki hücrede."

Uzattığı kadehi alsam da içmedim.

"Öyle duydum ama kendisi artık bir numaralı şüphelim değil. Keyfinizi kaçırmak istemezdim albay, ancak Karl Flex'i başka birinin öldürdüğünden eminim."

"Saçmalık," dedi Högl. "Adam itiraf etti. Her şeyi söylediği imzalı itirafını aldık bile."

"Her şeyi mi? Keşke Polonyalı olsaydı. Böylece Polonya'yı işgal etmek için de iyi bir mazeretimiz olurdu."

Bu Rattenhuber'e komik geldi. "Güzel espri," dedi.

Ama Högl'ün suratı her zamanki ifadesini korumayı sürdürdü.

"Tamam," dedim, "bana itiraf ettiği şeyleri söyleyin, ben de size onları kendini kurtarmak için uydurduğunu ispat edeyim."

"Uydurduğu falan yok," dedi Högl. "Hatta nedenini bile söyledi."

"Yine de söyleyin." Sıktığım dişlerimin arasından şampanyadan bir yudum aldıktan sonra kadehi bıraktım. Çenemdeki sızıyı dindirmesi haricinde herhangi bir şey için demlenecek havada değildim.

"Dachau'ya gönderilmesiyle aynı nedenle... Zoraki satış nedeniyle Dr. Flex'i suçluyor. Obersalzberg'deki dükkânını o yüzden kaybetmiş."

"Olabilir, ama burada bu tür şeyler çok da önemli sayılmaz. Açıkçası o adamın kimseyi öldürdüğünü sanmıyorum."

"Bak Günther," dedi Rattenhuber, "neden bozulduğunu anlayabiliyorum. Nihayetinde bu senin davan ve belki de sorgulamadan önce seni beklememiz gerekirdi. Fakat zamanımızın ne kadar kısıtlı olduğunu söylememe herhalde lüzum yoktur. Artık Führer, Berghof'a gelip ellinci yaş gününü güven içinde kutlayabilir. İstikrar geri döndü ki bu her şeyden daha önemli."

"Bana eski kafalı diyebilirsiniz, ama asıl önemli olanın gerçek suçluyu bulmak olduğuna inanıyorum. Özellikle de Führer'in güvenliğiyle ilgili bir dava söz konusuysa... Size bozulmuş falan değilim, ama Brandner'in bunların hiçbirini size kendi rıza-

sıyla anlattığını sanmıyorum. Bence şu goril, zavallıyı öyle bir benzetti ki o da istediğiniz her şeyi söyledi. Bakın, tecrübelerime dayanarak söylüyorum, bir davayı çözmenin en kötü yolu budur."

Kendisine goril dediğimi duyan çavuş rahatsız oldu, fakat bir şey demedi. Birine vurabilmek için bana doğru bir hamle yapmasını umut etmiştim. Aneta Husák'ın başına gelenlerden sonra, bir goril bile olsa, birilerine vurmak için can atıyordum.

"Dikkatli ol Günther," dedi Högl pis pis sırıtarak. "Bugün birinin ters tarafına denk gelmişsin."

"Buzda kayıp düştüm. Her yer çok kaygan. Birinin bana vurmasını istersem, doğru yerde olduğumdan eminim. O nedenle de bence adamın itirafına ancak İtalyan ordusu kadar itimat edilebilir. Nürnberg üç yüz kilometre uzakta... Johann Brandner'in Karl Flex'i öldürmesi mümkün, fakat Yüzbaşı Kaspel'i de öldürüp tutuklanmadan evvel geri dönebilmesi mümkün değil. Ayrıca katil oysa, Udo Ambros'u da öldürmüş olması gerekir."

"Ambros mu?" dedi Rattenhuber. "Landlerwald'daki yardımcı avcı değil miydi o?"

"Biri çifteyle kafasını uçurana kadar öyleydi," dedim. "Bu sabah Berchtesgaden'daki evine gittiğimde cesedini buldum. Ambros'un Karl Flex'i öldüreni bildiğinden şüphelenmiştim, çünkü cinayetin işlendiği Mannlicher tüfeği ona aitti. İntihar süsü verilmeye çalışılmış, fakat cinayet olduğu belli. İntihar notları hayatın anlamı hariç her soruya cevap verecek şekilde, o kadar da düzgün yazılmaz."

"Belki gerçekten intihardı," dedi Högl. "Belki de yanıldın. Cinayet masası dedektiflerinin tümünün beyninde sadece cinayet düşüncesi vardır."

"Hiç değilse beynimiz var," dedim sertçe. "Udo Ambros'la aramızdaki fark bu."

"Ben Yüzbaşı Kaspel'in ölümünün hâlâ kaza olduğunu düşünüyorum."

"Bir de şahitlik gibi minik bir husus var," dedim Högl'ün itirazını duymazdan gelerek. "Duyduğum kadarıyla Johann Brandner tutuklandığında hastanedeymiş. Bu durumda onun lehine şahitlik yapacak, bazıları da hem doktor hem de Alman bir sürü şahidi vardır. Hastaneye yatmasının nedeni uyurgezerlik değilse, söylediklerinin itiraf kabul edilebileceğine inanmıyorum, beyler."

"Yine de itirafı imzaladı," dedi Högl. "Sen inanmasan da tümü asgari güç kullanımıyla elde edildi. Evet, çavuş bir noktada ona vurmaya hazırlanmıştı, ama gerçekte merdivenden düştü."

"İşte bunu ilk kez duydum. İtirafını okuyabilir miyim?"

Rattenhuber'in bana uzattığı daktilo yazısının altındaki imza karalamadan başka bir şey değildi.

Ben Brandner'in itirafına bakarken o da, "Binbaşı doğru söylüyor," dedi. "Düştü. Onu sorgularken tekrar toplama kampına gönderme tehdidi yetti de arttı bile. Dachau'dan beri yetersiz beslendiğini iddia etti."

"İspatı çok kolay bir iddia," dedim, tam tahmin ettiğim gibi Kaspel ya da Ambros'tan hiç bahsetmeyen itirafı geri verirken. "Mümkünse onunla tek başıma konuşmak isterim. Bakın albay, belki Karl

Flex'i o öldürdü, bilmiyorum. Şu anda Führer'in emniyette olduğunu bilerek, Berlin'e dönmek kadar beni memnun edecek hiçbir şey yok. Fakat itirafını onaylayıp Gestapo merkezindeki General Heydrich'e teslim etmeden önce cevabını almak istediğim birkaç sorum var."

Heydrich'in isminin geçmesinin, ikisini de tedirgin ettiğini görebiliyordum. Kaldı ki onun adını zikretmemin asıl nedeni de buydu; değil Rattenhuber, Almanya'da hiç kimse onunla ters düşmek istemezdi.

"Evet, elbette," dedi. "Generalin bir şeyleri hasıraltı ettiğimizi düşünmesini istemeyiz, değil mi Peter?"

Högl'ün On Altıncı Bavyera Piyade Tümeni'nde Hitler'le silah arkadaşlığının, benim Heydrich'le yakınlığımı alt edeceğini düşündüğünü anlamam uzun sürmedi; haksız da sayılmazdı. Führer'in elinin eski üstünün omzunda olduğunu neredeyse hissedebiliyordum. *Bu benim sevgili oğlumdur; ona itaat edin; o gerçek bir Nazi'dir.*

"Hiç şüphesiz, komutanım," dedi. "Bana kalırsa Berlin Cinayet Masası'ndan gelen meşhur Komiser Günther suçluyu yakalamaktan ziyade kendini tatmin etmenin ve itibarını kurtarmanın peşinde. Elimizde bölgeyi iyi tanıyan, maktule kin güttüğü ve tecrübeli keskin nişancılığı herkesin malumu olan birinden alınmış bir itiraf var. Bence dava şüpheye yer bırakmayacak şekilde kapandı."

"Öyleyse Führer, Nazi Almanya'sının liderleri Bormann ve Heydrich bu soruşturmanın başına senin yerine beni getirdiği için şanslı sayılmalı, binbaşı."

"Brandner'i bir numaralı şüpheli ilan eden Günther'dir," dedi Rattenhuber. "Hakkını teslim etmen gerek, Peter. O gelene kadar biz bunun kaza olabileceğini düşünüyorduk. Avcının birinin işidir diyorduk. Komisere çok şey borçluyuz."

"Komiser adamı tekrar sorgulamakta ısrar ediyorsa, itirazım olmaz," dedi Högl. "Bu ona kalmış. Ama sırf bu yüzden Johann Brandner'in söylediklerini geri almasını ve komiserin de bunu fırsat bilip Berchtesgaden ve Obersalzberg'deki bir dizi cinayetle ilgili masallar uydurmasını istemiyorum."

"Ondan ifadesini geri almasını istemeyeceksin, değil mi?" diye sordu Rattenhuber.

"Aklımdan bile geçirmem," dedim. "Hele de böyle bir yerde..."

"Bu da ne demek şimdi?" diye sordu Högl.

"Türken Inn'de idarenin bende değil, sizde ve albayda olduğu demek. O sizin mahkûmunuz. Benim değil."

"İşittin mi, Peter?" dedi Rattenhuber. "Komiserin, Johann Brandner'den itirafını geri çekmesini istemesi söz konusu bile değil. O sadece itirafı bir de kendi kulaklarıyla duymak istiyor, değil mi Günther?"

"Haklısınız komutanım. Sadece işimi yapıyorum."

KIRK YEDİ

Nisan 1939

Birkaç dakika sonra Dietrich, Friedrich ve beni cehennemin arka kapısını andıran, döne döne çıkılan taş bir merdivenin başına getirdi.

"Mahkûm bu merdivenden mi düştü?"

Dietrich tereddüt etti.

"Kimseye söylemem, ancak bu itirafın nasıl alındığını bilmem şart. Führer'in emniyeti buna bağlı... Dr. Flex'i Johann Brandner öldürmediyse, gerçek katil hâlâ Berchtesgaden'da dolaşıyor demektir, anlıyor musun? Başka birini daha öldürmeye karar verirse, neler olabileceğini hayal edebiliyor musun? Bu durum hakikaten Hitler'in tepesinin tasını attırabilir."

"Binbaşı Högl onu itti."

"Teşekkürler. Tahmin etmiştim."

"Komutanım, bir şey sorabilir miyim?"

"Ne istersen sorabilirsin. Bu çeneyle cevaplamam biraz zor olacak. İyi bir vantrolog olduğum söylenemez."

"Binbaşı Högl buradaki diğer iki mahkûmun vurulacağını söyledi. Emri Yüzbaşı Neumann vermiş. İdam mangasına da ben komuta edeceğim. Onlara ne diyeceğimi bilemedim. Hiç idam mangasına komuta etmedim ve ne yapacağımı bilmiyorum."

"Ben olsam fazla kafama takmazdım, teğmen. Emirlerin Berlin tarafından onaylanması gerekir ki bu da zaman alır."

"Çoktan onaylandı bile. Albay Rattenhuber, Prinz Albrechtrasse'ye bir teleks gönderdi ve General Heydrich de onların sabah vurulup cesetlerinin Avusturya'ya gönderilmesini emretti."

"O zaman ben de bir teleks göndermek istiyorum," dedim. "Generalden fikrini değiştirmesini isteyeceğim. Bana yardım eder misin?"

"Seve seve. Aldığım emirleri sorguluyor değilim. Sadece kendi adamlarımızı vurmak bana doğru gelmiyor, hepsi bu."

"Fark etmediysen söyleyeyim teğmen, 1933'ten beri kendi insanlarımızı vuruyor ve hatta daha kötülerini yapıyoruz."

Yerin otuz kırk metre altındaki basık, kare şeklindeki bir koridordan iki rutubetli ve ahşap zeminli hücreyle bir köpek kulübesinin bulunduğu yere geldik. Perişan haldeki Johann Brandner'i o köpek kulübesinde çıplak buldum; bembeyaz ve incecikti, gözleri morarmış ve kırık burnunda kan toplanmıştı. Onunla konuşmama gerek yoktu. Brandner açlıktan bitap düşmüştü ve hastaneye gitmesi gerekiyordu. Güçbela ayakta durabiliyor ve kulübenin alçaklığı işini daha da zorlaştırıyordu. Onu dışarı çıkarıp biraz su içirdik.

"Lütfen," diye fısıldadı. "Size her şeyi anlattım."

"Seni buradan çıkaracağım. Biraz sabret, tamam mı?"

Bunun bir hile olduğundan ve itirafının sahteliğini kabul ederse ona vuracağımdan şüphelenen Brandner korkuyla bana baktı. Bir sigara yakıp ağzına koydum, bir tane de kendim için yaktım. Kırık olması muhtemel bir çeneyle sigara içmek zor değildi; tek gereken dudaklardı.

"Hayır, hayır," dedi. "Flex'i ben öldürdüm. Berghof'un terasındayken onu tüfekle vurdum."

Başımı salladım. "Kaç el ateş etmiştin. Bir mi iki mi?"

"Sadece bir el ateş ettim. Orduda keskin nişancıydım. Ayrıca Villa Bechstein'ın penceresinden onu vurmam zor olmadı. Öyle oldu, değil mi?"

"Nasıl bir tüfek kullandın?"

"Sürgülü Mauser."

"Voigtländer dürbünlü Karabina 98 mi?"

"Evet. Güzel tüfektir."

"Tamam," dedim. "Sana inanıyorum. Bu arada neden hastaneye yattın?"

"Dachau'dan tahliye edildikten sonra yetersiz beslenme yüzünden oraya sevk edildim." Sigarasından bir nefes alıp belli belirsiz gülümsedi. "Lütfen beni oraya geri göndermeyin."

"Merak etme." Bu korkakça ve kaçamak bir cevap olsa da Brandner'i daha fazla telaşlandırmak istemedim.

"Bana ne olacak efendim?"

"Bilmiyorum," desem de gayet iyi biliyordum. Gestapo'nun, Reich hükümetini istikrarsızlığa sevk

etmek ve belki de Karl Flex gibi düşük seviyeli bir başka Nazi bürokratını öldürmek suçundan Helmut Hirsch'i Stuttgart'ta tutuklamasının üzerinden çok geçmemişti. Hirsch'in kendi ifadesi hariç ona karşı pek bir delil yoktu ama bu Nazilerin onu idam etmesine engel olmadı. Tutuklandıktan kısa süre sonra Berlin'deki Plötzensee hapishanesine gönderildi. Brandner'in ifadesinin de muhtemelen başka birkaç tutuklamaya ve idama mazeret olarak kullanılacağı belliydi. Nazilerin giyotin sevdası Fransız Devrimi sonrasındaki Terörün Hâkimiyeti sırasında Fransızların sergilediğinden geri kalır gibi değildi.

Suratımın malum hali yüzünden hapşırdıktan sonra bir dakika kadar gözlerimi kapatıp acının geçmesini bekledim. Biri kafamı ekmek bıçağıyla kesmeye kalkmış gibi hissediyordum.

"Bunu bizimkiler yapmadı, değil mi?" dedi bir ses. Türken'in altındaki iki hücrede duran Linz'den gelme Gestapolar parmaklıkların arasından Brandner'le yaptığım konuşmayı dinliyordu. Akıbetlerini bildiğimden ikisiyle de konuşmak içimden gelmedi.

"Başka biri," dedim. "Şanssız günümmüş."

"Çenen kırılmış olabilir," dedi biri. "Boynundaki o ucuz Raxon'u çıkar, sargı bezi gibi kullanıp çenenle başının üzeri arasına bağla. Komik görünsen de alışırsın, hem canın da fazla yanmaz. Hastaneye gitsen de tüm yapacakları aynısına ek olarak ağrı kesici vermektir. Neden bahsettiğimi biliyorum. Benim de birkaç çene kırıp sonra tedavi etmişliğim vardır. Gestapo'ya katılmadan önce Max Schmeling'in yardımcısıydım. Ne kadar çabuk ve sıkı yaparsan o kadar iyi."

Beni kandırıyor gibi gelse de kravatımı çıkarıp dediği gibi bağladım ve sonunda kafam yetimhanedeki en sona kalan Noel hediyesine benzedi. Tekrar şapkamı takınca eskisinden daha az gülünç göründüm. Sadece birazcık. Haklıydı, biraz daha iyi hissediyordum.

"Teşekkürler," dedim dişlerimin arasından.

"Hey Komiser Günther," dedi, cam parçası sapladığım diğer adam. "Bize ne olacak? Bizi burada tutamazsınız. Kaltenbrunner öğrenirse hiç memnun olmaz. Gitmemize izin verirseniz, ona söylemeyiz. Hemen Linz'e döner ve bu hiç olmamış gibi yaparız. Ona araba kazası geçirdik türünden bir yalan uydururuz."

"Bana bağlı değil bu," dedim. "Kararı General Heydrich verecek ve ikisinin birbirini pek sevdiği söylenemez." İkisine de sigara verip sonra da yaktım.

"Ona çalıştığını bize söyleyen olmadı."

"Söyledim diye hatırlıyorum ama artık bir önemi kalmadı."

"Şahsi bir şey değildi. Sadece emirlere itaat ettik. Bizim gibi polissin. Sen de sana söyleneni yapıyorsun, değil mi? İşimiz bu. Kaltenbrunner bize zıpla dediğinde ne kadar yükseğe diye sorarız. Görünen o ki üçümüz de patronlarımız arasındaki rekabetin kurbanıyız. Tek diyeceğim ikisinin de canı cehenneme..."

"Hiç değilse gidecekleri yer hususunda hemfikiriz," dedim.

"Bize ne olacak?" diye sordu diğeri. "Soruya kaçamak cevap veriyorsun."

Gerçekten öyle yapıyordum. O yüzden Neumann'ın aklındakini onlara anlattım. Bunun nedeni onları üzmek istememdi değildi, bugünlük gerçeklerden yeterince kaçınmıştım. Almanya'da yapması çok kolay bir şeydi ve kısa sürede alışkanlık haline gelebilirdi. Aksi takdirde nasıl hayatta kalacaktık?

"Galiba sizi kurşuna dizecekler."

"Divanıharbe çıkarmadan bunu yapamazlar."

"Ne yazık ki yaparlar, hele ki Hitler'in Dağı'nda, canları ne isterse yaparlar. Ama işin o noktaya geleceğini sanmam. General Heydrich'ten fikrini değiştirmesini isteyeceğim. Bunun nedeni sizi sevmem değil. Sadece benim yüzümden kimsenin öldürülmesini istemiyorum, hepsi bu. Bu aralar yeterince ceset gördüm ve daha fazlasını istemiyorum."

"Teşekkürler Günther. Bir Berlinliye göre iyi birisin."

Merdivenlere dönüp çıkmaya başladım, istesem diğer tarafa da gidebilirdim çünkü merdivenler aşağı doğru da devam ediyordu. Ayaklarımın altından gelen matkapla çalışan adamların seslerini duyup toza bulanmış soğuk ve rutubetli havayı hissedebiliyordum.

"Aşağıda ne var?" diye sordum Dietrich'e. "Başka hücreler mi, işkence odası mı, gizli silah mı, yedi cüceler mi?"

"Sığınaklar. Tüneller. Güç üreteçleri. Depolar. Koca dağ tavşan yuvası gibi delik deşik. Göring'in evinden Platterhof Hotel'e kadar gün ışığı görmeden gidebilirsin."

"Galiba böyle seviyorlar. Nazilerin benim zevkime göre bir parça gececil olduğunu düşünmüşümdür."

"Lütfen, efendim. 1933'ten beri parti üyesiyim."

"O kadar yaşlı görünmüyorsun. Peki, bu sığınakların ne için olduğunu hiç sordun mu kendine? Belki de birileri bizim bilmediğimiz bir şeyler biliyordur. Mesela Münih'te Franzi ve Tommylerle imzaladığımız anlaşmaya sadık kalma ihtimalimiz gibi bir şeyler."

Üst kattaki yemekhaneye döndüğümde Rattenhuber ve Högl beni bekliyordu. Rattenhuber şampanyasını bırakıp biraz sallanarak ayağa kalktı; Högl ise, şüphelinin suçlu olup olmadığına dair fikirlerimin hiçbir önemi yokmuş gibi, elindeki *Völkischer Beobachter*'i okumaya devam etti.

"Evet," dedi Rattenhuber "ne düşünüyorsun?"

"Johann Brandner'in Karl Flex'i öldürmesi mümkün değil." Konuşmaya devam ederken Högl'e bakıyordum. "Tabii bu sizi ne kadar ilgilendiriyor bilemem."

"Gördün mü?" Högl gazetenin arkasından Rattenhuber'e hitap ediyordu. "Arıza çıkaracağını söylemiştim, komutanım. Bence komiser başarısını kimseyle paylaşmak istemiyor."

"Bu da nereden çıktı, Günther?" Rattenhuber bıkmış gibi konuşuyordu. "Onun bir numaralı şüpheli olduğunu sen söyledin. Johann Brandner bu suçu işleyebilecek nedene ve kabiliyete sahip biri. Gestapo, Nürnberg'de onu tutukladığında evinde tüfek bile bulmuşlar. İtirafı da elimizde. Neden yapmadığı bir şeyi itiraf etsin?"

"Bunun pek çok nedeni olabilir, ama günümüzde tek bir nedeni var. Korku. Karl Flex'i öldürdüğünü söylemezse ona yapabileceklerinizden kor-

kuyordu. Bana söyledikleriyle Berghof ya da Villa Bechstein'da bulduğum deliller arasında hiçbir bağlantı yok."

"Belki de seni kandırmaya çalıştı," dedi Rattenhuber. "Önceki ifadesiyle çelişen şeyler söyleyerek soruşturmayı çıkmaza sokmak istemiş olabilir."

"Bakın albay, siz ve binbaşı gerçeği öğrenmeye zahmet ederseniz, o adamın masumiyetini kolayca anlarsınız. Bormann'a katilin o olduğunu söyleyecekseniz durmayın, bana uyar. Ondan ifadesini geri almasını istemedim ve isteyecek de değilim. Ama o ifadenin tek kelimesine bile inanmadım ve Bormann ya da General Heydrich bana dur diyene kadar da gerçek katili aramaya devam edeceğim."

Högl, nihayet dikkatini çekecek önemli bir şey söylemişim gibi gazetesini bırakıp ayağa kalktı.

"Peki bakalım," dedi Högl. Pencereden merasim alanının ötesindeki Türken Inn'in üzerinde karla kaplı bir alanda duran devasa dört katlı evi işaret etti; arkasındaki Untersberg dağlarıyla birinin evinden çok lüks bir otele benziyordu. "Gidip patrona ne düşündüğünü soralım. Kendisi burada. Ofisindeki ışığı görebiliyorum. Hemen Martin Bormann'ı arayıp kendisiyle görüşmek için izin isteyebilirim. Adamın suçlu olup olmadığına o karar verir. Kabul mü?"

"Anlaşılan benden kurtulmayı bu kadar çok istiyorsunuz, binbaşı," dedim. "Bunu neden bu kadar istediğinizi çok merak ediyorum doğrusu."

KIRK SEKİZ

Nisan 1939

Bormann'ın zemin kattaki çalışma odasında onun gelmesini bekledik. Ev biri kuzu çeviriyormuş gibi biberiye kokuyordu ve birden karnım acıktı. İçinde bulunduğumuz beyaz badanalı odanın kemerli tavanında bir avize ve duvarda çayevinde gördüklerimden daha küçük, kırmızı mermer bir şömine vardı. Koca menteşeli kapısı insana kilisede olduğu bir izlenimi veriyordu ve bizler oymalı sandalyelerde değil de kilise sıralarında oturuyormuş gibi sessizce beklerken evin geri kalanı adeta anaokuluymuş gibi gürültülüydü. Naziler büyük aileleri sever ve çok çocuk yapan annelere daha fazla Nazi üretmelerini sağladıklarından madalya verirdi. Bayan Bormann'ın muhtemelen birinci derece Demir Haç nişanı vardı. Pencerenin altındaki raflarda muhteviyatı yerine görünüşlerine göre alınmış gibi duran kitaplar, birkaç gümüş bira sürahisi ve Hitler'in nadir savunmasız anlarına ait birkaç resim bulunu-

yordu. Bunlardan birinde bir yamaçtaki ormanda şezlongda oturuyordu; hemen yanında duran siyah köpek onun cini olabilirdi. Ahşap zeminde kalın ve kırmızı bir İran halısı, duvarda bir çift kılıç, duvar halıları ve Bormann'ın doğurgan karısı Gerda olduğunu tahmin ettiğim, siyah saçlı bir kadını gösteren birkaç yağlıboya tablo vardı. Resimlerin hiçbiri onun lehine değildi, hepsinde de yorgun görünüyordu. Haksız da sayılmazdı, çünkü gün boyu altı çocukla uğraşmak Fareli Köyün Kavalcısı'nı bile yorardı.

Masada bir heykel, küçük bir lamba, deri kaplı bir bloknot ve yine bir Hitler fotoğrafı vardı. Odayı hâkimiyeti altına alan şey ne kovana benzeyen seramik soba, ne Adolf Hitler heykeli, ne de zırhtı; daha önce hiç görmediğim Telefunken marka elektronik bir cihazdı. Makinenin ortasında yemek tabağı büyüklüğünde kavisli gri bir cam vardı. Hâlâ ona bakıp ne olduğunu çözmeye çalışırken Bormann içeri girdi. Üzerinde kahverengi parti gömleği vardı ve Hitler tıraş olup vejetaryenliği bıraksa, herhalde böyle görünürdü diye düşündüm. Bormann kapının eşiğinde durup omzunun üzerinden bağırdı: "Söyle veliaht prense, ev ödevlerini de bitirsin."

Martin Bormann'ın veliaht prens dediği kişinin büyük oğlu olduğunu varsayarak gülümsedim; ancak Obersalzberg Lordu oğluna bu şekilde hitap ederdi. Neden gülümsediğimi bilmiyorum çünkü Nazilerin ne kadar süre iktidarda kalmak istediklerini gösteren işaretlerden biriydi bu. Anlaşılan yeni Almanya'da veliaht prensi çok daha ulvi vazifeler bekliyordu.

"Hadi bakalım acele edelim," dedi Bormann. "Fazla vaktim yok. Führer'in Reichstag'da yapacağı konuşmayı okumam gerekiyor. Roosevelt'in, Yahudilerin isteğiyle Almanya'dan, Amerika da dahil, diğer ülkelere saldırmaya niyetli olmadığına dair teminat vermesini istemesine karşılık cevap olarak hazırlandı."

Ciddiye almışım gibi başımı sallasam da Almanya'daki herkes 1933 yılında gerçek Reichstag'da çıkan yangından sonra Nazilerin orayı gözden çıkarıp meclisi Berlin Kroll Opera Binası'na taşıdıklarını biliyordu. Nazilerin yaptıkları şeylerde meclis onayına ihtiyacı yoktu. Herhalde böyle önemli bir nutuk hazırlarken bu da işlerine geliyordu.

Bormann sıradan görünümlü bir sandalyeye oturup arkasına yaslanarak İsviçre'deki banka hesabını görmüş gibi sırıttı. Bana *London After Midnight*'taki Lon Chaney'yi hatırlattı. Gerçi bunda şaşıracak bir şey yoktu, çünkü tüm üst düzey Naziler bana korku filmlerini hatırlatıyordu.

"Suratına ne oldu Günther?" diye sordu. "Seni bu kadar çirkin hatırlamıyorum." Kendi dediğine gülmesi Rattenhuber ve Högl'ü de gülmek zorunda bıraktı.

"Merdivenden kayıp düştüm," dedim Högl'e bakarak. "Çenemi çarptım. Belki de kırıldı, bilmiyorum. Bağlayınca acısı biraz azaldı."

Bormann başını salladı. "Doğrudur. Yine de beni görmeye gelen kişilerin şık görünümlü olup kravat takmasını tercih ederim. Bu saygının işaretidir, değil mi?" Çekmecesini açıp aldığı kahverengi NSDAP kravatı bana fırlattı. "Al, şunu tak."

Kravatı takıp yakamı düzelttim.

"Şimdi aklıma geldi, o kravatı en son Adolf Hitler takmıştı. Chamberlain onu ziyarete geldiğinde boynunda bu kravat vardı. Senin için büyük şeref Günther. Bana şahsen vermişti ama ne zaman istesem başka bir tane daha alabilirim."

"Teşekkürler, komutanım." Gülümsemeye çalıştım. Hitler'e ait Nazi Partisi kravatı takmak benim için iğrenç bir şeydi. İlmek bundan çok daha iyiydi ve Bormann'ın bunu halletmesinin hiç de zor olmayacağını biliyordum.

"Doktora gitmen gerek. Brandt'a söyleyeyim de sana bir baksın."

"Doktora gidecek vaktim yok, komutanım. Hâlâ Karl Flex'i vuranın peşindeyim."

Sırıtma kaybolup Bormann kıstığı gözleriyle Högl'e baktı. "Högl, bana iyi haberlerin olduğunu söylememiş miydin?"

"Evet komutanım," dedi Högl. "Türken Inn'de gözaltındaki kişi Karl Flex'i öldürdüğünü itiraf ederek bu yöndeki itirafını da imzaladı."

"İşte bu güzel haber!"

"Fakat komiser bu kadar kolay olamayacağı yönünde ısrar ediyor. Gözaltındaki adamın suçu hususunda ben ve albayla hemfikir değil. Kendisinin topladığı delillerin bu adamın itirafından daha önemli olduğuna inanıyor."

"Yakaladığınız adam kim?" diye sordu Bormann. Masadan aldığı sigarayı yakıp kocaman pirinç bir küllüğü kendisine doğru çekti. "Bana ondan bahsedin."

"Suikastçının ismi Johann Brandner ve kendisi daha önce de sorun çıkarmıştı. Buralı. Çevreyi iyi biliyor. Güvenlik nedeniyle Obersalzberg'deki dükkânı kapatıldıktan sonra sürekli mektup yazarak Führer'i rahatsız ettiği için Dachau'ya gönderilmişti."

"Evet, şimdi hatırladım. Fotoğrafçıydı. Führer'e şikâyet konusunda onun diğerlerine ibret olmasını istemiştik. Hatta bunun için gazeteye ilan bile verdik."

"Johann Brandner aynı zamanda madalyalı bir keskin nişancı," dedi Högl.

Högl'ün açıklamaları sırasında açık vereceğini ümit ederek sustum ve o da beklediğim şeyi yaptı.

"Brandner tutuklandığında Flex'i vuran dürbünlü tüfeği de evinde bulmuşlar."

"Peki." Bormann bana baktı. "Madem öyle derdin ne Günther? Adamın sağlam bir nedeni, tüfeği ve itirafı var. Daha ne istiyorsun?"

"Rozet taşımaya başlamadan çok önceki zamanlardan beri Alman adaletinin temel taşı delildir ve burada hiçbir delil göremiyorum. Johann Brandner'in itiraf etmesinin tek nedeni işkence korkusudur. Dachau'ya geri gönderilmekten korkuyor. Açıkçası ona karşı deliller hep ikinci dereceden... Bu tür delilleri dikkate alacaksak, herkesi Flex cinayetinden tutuklayabiliriz."

"Açıkla," dedi Bormann.

"Mesela evinde bulunan Mauser tüfeği Flex'i öldüren Mannlicher karabinasından farklı. Komutanım, Villa Bechstein'ın bacasında o tüfeği bulduğumu siz de gördünüz. Tutuklandığında evinde tüfek

bulmamız Flex'i vurduğunu göstermez; keskin nişancı olması da Berchtesgaden'da tüfek kullanmayı gayet iyi bilen yığınla insan var. İçlerinden herhangi biri de Flex'i vurmuş olabilir. Üstelik Brandner'in Dachau'dan tahliye edildikten sonra, buradan üç yüz kilometre uzakta, Nürnberg'de yattığı bir hastaneden Yüzbaşı Kaspel ve Landlerwald'daki yardımcı avcı Udo Ambros'u nasıl öldürebildiğini bilmiyorum."

"Başka cinayetler de mi işlendi?" dedi Bormann. "Neden bana haber verilmedi?"

"Çünkü Ambros bir intihar notu bıraktı," dedi Högl. "Cinayet olduğu sadece komiserin hayal gücünün ürünü. Yüzbaşının ölümü de araba kazasına benziyor. Kaspel metamfetamin bağımlısıydı, komutanım. Çok hızlı sürdüğünden aracın kontrolünü kaybetti. O hep hızlı sürerdi."

"Frenleri kesilmişti," dedim. "Nedendir bilmem, binbaşı ısrarla ileri sürdüğüm her delile itiraz ediyor. Bir türlü anlamıyorum. Bu kadar açık ve net delillere bir Alman jürisi bile itiraz etmezdi."

"Asıl net olan gözaltındaki kişinin verdiği itiraftır," dedi Högl. "Bu talihsiz hadiseyle ilgili Führer'i rahatlatmak için ona söylememiz gereken tek şey de bu."

İşte o anda Högl'ün Flex'i gerçekten kimin öldürdüğünü dert etmediğini anladım. Görünen o ki Bormann da ondan farklı değildi.

"Binbaşı çok iyi bir noktaya değindi," dedi Bormann. "Ne olursa olsun, Führer'in doğum gününden önce suçlayacak birini bulmamız gerekiyor.

Aslında bunu daha önce akıl etmem gerekirdi. Berlin Kripo bile tam bir itirafa itiraz edemez."

"Tam tersine efendim. Bence bir dedektifin asli vazifesi düşünülmezi düşünmek, sorulmazı sormak ve ancak tüm delillerin şüpheye yer bırakmadan gösterdiği kişiyi suçlamaktır. Günümüzde suçlu konumuna düşen masumların sayısı akıl alır gibi değil. Almanya'daki hangi hapishaneye gitseniz, masumiyetlerini iddia eden adamlarla dolu olduğunu görürsünüz. Bana kalırsa bu adamın itirafına hiçbir şekilde güvenilemez. Dolayısıyla gerçek suikastçı bulunana kadar Führer emniyette olmayacaktır."

"Sen ne düşünüyorsun, Johann?"

Albay Rattenhuber'in yüzünde derin düşüncelere daldığını gösteren bir ifade belirdi. Franz Messerschmidt'in mezarındaki altmış dört ilkeden birine ve heykeline benzer şekilde acı çekiyormuş gibi bir hali vardı ve en az benim kadar rahatsız olduğu belliydi. Oysa konuştuğunda söylediklerinin Franz Kafka'nın romanları haricinde duyduğum Nazi adaletinin en kusursuz örneklerinden biri olduğunu gördüm:

"Geçmişte Münih'te genç bir polisken yeterince güçlü vurursan herkesin suçlu olduğunu görürsün derdik. Benim kitabımda asla ve asla itiraftan şüphe edilmez. İtiraf alındıktan sonra her şey avukatlara kalır. Kalanı onlar halleder. Bu yüzden para alırlar. Belki Brandner suçlu değil. Belki Brandner'in başına gelenler komisere göre haksızlık ve adaletsizliktir. Bu bizi ilgilendirmez. Asıl önemlisi onun Flex'i vurabilecek olmasıdır. Komiserin tarif ettiği eşkâle tıpatıp uyuyor ki bunu görmezden gelemeyiz. Bence

adamı gözaltında tutmaya devam ederken komiserin de soruşturmayı sürdürmesine izin verelim. Bakalım daha uygun birini bulabilecek mi? Bulamazsa işimizi yaptığımızı ve suçlunun elimizde olduğunu söyleriz. Şunu da göz ardı edemeyiz: Bu adam bir şekilde bir şeyden suçlu, yoksa onu en başta Dachau'ya göndermezdik. Açıkçası komiserin meselenin özünü unutmaya başladığına inanıyorum. Kusursuz bir dünyada faili yakalamak ve bundan yüzde yüz emin olmak güzeldir. Ama onun da takdir edeceği üzere adalet sağlanırken böyle şeyler çok nadiren görülür. Gerçek dünyada bazen pragmatik davranmak zorunda kalırız. Brandner'in katilliğinden emin olmak yerine, Hitler'in güvenliğinden yüzde yüz emin olmamız gerekir diye düşünüyorum."

Rattenhuber'in nasıl albay olduğunu anlamaya başlamıştım. Bormann'ın da bu sözlerden hoşlandığı belliydi. Başıyla onaylayıp duruyordu.

"Düşünce tarzın hoşuma gitti Johann," dedi. "RSD'nin başına boş yere getirilmediğini biliyordum. Çünkü doğru şekilde düşünüyor, olaylara pratik açıdan bakabiliyorsun. Hitler tarzında... O zaman karar verildi. Brandner'i el altına tutarken komiserin soruşturmayı sürdürmesine izin vereceğiz. Mevcut koşulları dikkate alırsak, buna bir zaman sınırı getirmemiz gerekecek. Evet, bence en iyisi bu olur. Elimizdekinden daha iyi bir aday bulmak için yirmi dört saatin var. Anladın mı komiser? Yoksa Brandner'in Flex'i vurduğunu kabul edip ona göre hareket edeceğim."

"Emredersiniz, efendim. Burası sizin dağınız ve ben de emrinizdeyim. Ama Berlin'e döndüğümde

Himmler ya da Heydrich bana bu davayı sorduğunda ne diyeceğimi bilmiyorum. İşin doğrusu siz de Flex'in adamınız olduğu için vurulduğunu biliyorsunuz. Bunu söylediğim için bağışlayın ama bu civarda sizden ondan daha fazla nefret ediyorlar. Bu da bir sonraki denemede suikastçının, yani gerçek suikastçının, daha büyük bir hedefe yönelmesinin muhtemel olduğunu gösterir. Bir dahaki sefere hedef siz olabilirsiniz."

Bormann yavaşça ayağa kalkıp yanıma gelince içgüdüsel olarak ben de ayağa kalktım. Suratının öfkeden kıpkırmızı olması Högl'ü memnun etmişti. Epey güçlü bir adamdı ve elleri çoktan yumruğa dönüşmüştü.

"Şu densizin ağzından çıkanları duydunuz mu?" diye sordu Rattenhuber ve Högl'e. "Benimle Alex'e ondan yardım istemeye gelmiş sıradan biriymişim gibi konuşuyor. Çenene kravat takacağına ağzını diktirsen çok daha hayrına olurdu, Günther."

Bormann beni kravatımdan –boynumdakinden– tutup nefesindeki sigara kokusunu almama yetecek kadar kendi seviyesine çekti. Durumum yeterince kötü değilmiş gibi ceketinin cebinden çıkardığı Mauser tabancayı şişik yanağıma dayadı.

"Sana ne söylersem sen de onlara onu söyleyeceksin, Günther. Anladın mı? Adolf Hitler'in kulağı bendedir, yani bu ülkedeki polis benden sorulur. O yüzden Alman adaletiyle ilgili asil fikirlerini unutabilirsin. Artık Adolf Hitler'in kanunları var ve ben hem hâkim hem de jüriyim. Anladın mı? Olur da o şerefsiz Yahudi piçi Heydrich'e söylediklerim haricinde bir şey söylediğini öğrenirsem, daha ne

olduğunu bile anlamadan kendini toplama kampında bulursun. Çeneni on parçaya böler, o parçaları sana yutturur, sonra da seni kendi kravatınla asarım. Emirleri ancak benden alırsın, anladın mı domuz herif?"

Cevap verdiğimi duyunca ben bile telaşa kapıldım. Bunun ne büyük bir hata olduğunu görmemek imkânsızdı. Yine de o kadar yorulmuştum ki başıma gelecekleri düşünmeyi bir kenara baktım. Acilen sihirli iksire ihtiyacım vardı, tabii hayatta kalabilirsem...

"Tecrübelerime göre biri sizi öldürmek istiyorsa, kim olduğunu bilmek istersiniz," dedim korkuma gem vurarak. "Öte yandan kanımca diğerlerinden daha cesursunuz. Gerçi bunda şaşıracak bir şey yok. RSD ve SS'in sizi koruduğunu dikkate alırsak, belki de Almanya'nın en iyi korunan ikinci adamısınız. Herhalde Berghof'un terası da Almanya'daki en güvenli yer. En azından Karl Flex öldürülmeden önce öyleydi. Yıldırım aynı yere iki kere düşmez derler, ama diyorum ki, neden işinizi şansa bırakasınız?"

Bir an için Bormann'ın bana vuracağını zannettim. Ama o geri adım atıp gülümsedi, kravatımı bıraktı ve hatta kravatın kime ait olduğunu hatırlamış gibi onu düzeltti. Psikopatların benzer şekilde davrandığını görmüştüm ve Hitler'in onu neden yakınında tuttuğunu da böylece anladım; Bormann faşizmin vücut bulmuş haliydi, ödül de ceza da aynı anda aynı adamın ellerindeydi. Alman hükümetinde görev yapmak yerine bir suç baronu da olabilirdi; aslında ikisi arasında pek bir fark da yoktu. Almanya, Al Capone'un Chicago Outfit'i gibi

merhametsiz bir çetenin elindeydi ve Bormann da fazlasıyla Capone'u andırıyordu.

"Dediğini anlıyorum," dedi Mauser'ini cebine koyarak. "Belki gerçek suikastçı hâlâ serbest. Belki Flex adamım olduğu için vuruldu. Sevilmediğimi de biliyorum. Bu dangalak Bavyeralılar Prusyalılar kadar zeki değil, Günther. Neyin gerekip neyin gerekmediğini anlamazlar." Durdu. "Yüzüme bunları söylemek yürek ister, Günther. At suratlı Yahudi Heydrich'in seni neden elinin altında tuttuğunu anlamaya başladım. Belki de dedikleri kadar iyisindir ve Karl Flex'i vuranı gerçekten bulursun. Ama o tarihe kadar Brandner'i hücrede tutacağız. Bunu da Albay Rattenhuber'in dediği gibi Führer'in huzurunu sağlamak adına yapacağız. Masumsa onun hayatı da sana bağlı demektir. Çünkü suçlayacak başka birini bulamazsan, onu kurşuna dizdiririm. Linz'den gelen palyaçoların akıbeti de aynı olacak. Bunu da Heydrich dediği için yapmıyorum. Yapıyorum, çünkü birilerinin benden izin almadan Führer'in Arazisi'ne gelip emrindeki birini tutuklamaya kalkması hiç hoşuma gitmedi. O yüzden Heydrich'e göndereceğin o teleksi unut, Günther. Onlara merhamet yok. Sabah kahvaltımı yaptıktan sonra kurşuna dizilecekler ve sorun ortadan kalkacak. Senin de hazır bulunup izlemeni istiyorum. Kaltenbrunner'e gelince, bil ki ona bir daha denk geldiğimde dilimin ne kadar keskin olduğunu görecek. Hiç merak etme."

"General bunu duyunca çok rahatlayacaktır, efendim."

Zulüm ve keyfiyetle yönetilen bir dünyada gerçeğe ne ihtiyaç vardı? Benden geriye kalan neydi? Oyuncak bebek gibi kafamı sallarken zırdelilerin arasındaki bir çılgın ve nefretlik biri olduğumu düşündüm. Nereye baksam canımı kurtarmak için verdiğim tavizlerin, hiç utanmadan ihanet ettiğim dostlarım gibi bana baktıklarını görebiliyordum. Keşke şu anda kendimden nefret ettiğim kadar Hitler de kendisinden nefret etseydi. Belki de hayatta bir kişinin, sonunda kendisine varacak bir yola çıkmasından daha nahoş bir şey yoktur. Belki de bu korkunç insanlardan ancak cehenneme gittiğim gün kurtulabileceğim. Tarihin tanığı olmanın sorunu da bu işte: Tarih kimi zaman sizi bir dağın üzerinden hiç bilmediğiniz karanlık dehlizlere sürükleyen çığ gibidir. Şimdilik tek yapacağım, Flex'in gizli hesap defterindeki şifrelere bir açıklık getirmesi umuduyla Gerdy Troost'u görmek üzere Berghof'a geri dönmekti.

KIRK DOKUZ

Ekim 1956

Yakın zamanda gelecek bir otobüs olmaması duraktaki kısa deri pantolonlu adamı rahatsız etmedi, çünkü otobüs beklemiyordu. Otobüs durağına varıp onu etkisiz hale getirebilmek için yolu geçmem gerekirdi ki bunu yapmaya kalkışırsam fark edilirdim. Yol on metre kadar genişti ve hiç trafik olmadığından bir farenin öksürüğünün bile duyulabileceği kadar sessizdi. Onu vurabilirdim ama silah sesi diğer Stasileri de oraya çekerdi ve sonuçta hiç istemediğim, kesinlikle kaybedeceğim bir silahlı çatışmaya girmek zorunda kalırdım. Uyurken yağmur yağmıştı ve parke taşla kaplı yerler dev bir timsahın sırtı gibi parlıyordu. Hiç rüzgâr yoktu ve ağaç dalları gökyüzüne bağlıymış gibi hiç kımıldamadan duruyordu. Otobüs durağının arkasındaki ağaçların arasından bir baykuş, Tabiat Ana silahlı birilerinin yakında olduğunu haber vermek istermiş gibi öttü. Anlaşılan Walt Disney'in Wonderful World of Color'ından çok

fazla film izlemiştim. Bana göre ağaçlar siyah, kırmızı ve altın rengine boyanmış olsa bile, bu kadar gerçek Almanya'ya benzemezdi. Fransızların Saarland için niyeti ne olursa olsun, bana burası memleketimmiş gibi görünüyordu. Oraya varabilmek için Stasi'nin dikkatini dağıtmak zorundaydım ve sadece bir fırsatım olacaktı. Doğu Alman polisinin iyi olduğu şeylerden biri de sınır güvenliğiydi; 1949'da Doğu Almanya'nın kurulmasından bu yana "Cumhuriyetten kaçış" ciddi bir suç görülmüş ve her yıl Grenzpo tarafından yüzlerce hatta binlerce kişi öldürülmüş ya da hiç olmadı hapsedilmişti.

Kısa pantolonlu Stasi'nin dikkatini dağıtabilmek için, teraslı kapı eşiklerine bakarak, otobüs durağının paslanmış demir çatısına atabileceğim bir şey aradım: Eski bir şişe veya bir tahta parçası... Hiçbir şey bulamadım. Freyming-Merlebach kasabasındakilerin çöpe atabileceği fazla şeyleri yoktu. Yürümekten ve bisiklet sürmekten sızlayan bacaklarımla çömelip adamın bacaklarını esnetmek için otobüs durağından çıkmasını bekledim ama tek yaptığı biten sigarasının yerine bir yenisini yakmak oldu. Meret güzel de koktu. Bence, belki Fransız kadınlar haricinde, bir Fransız sigarasından daha iyi kokan bir şey yoktur. Çakmağının sarı alevinde bir an için yaralı yüzünü ve elindeki tabancasını görüp bir dahaki sefere şansımın bu kadar yaver gitmeyeceğini anladım. Arada bir canı sıkıldığından, birini vurmak istermiş gibi elindeki susturuculu otomatik tabancanın namlusunu otobüs durağının karşısındaki evlere çevirdi. Aynı şeyleri yaşadığımdan bilirdim. Korsch ve haliyle Erich Mielke, bu adamların

kafasına beni öldürmenin şart olduğunu sokmuştu. Hatta başıma ödül koyduklarını duysam şaşırmazdım. Bir keresinde bir *republikflüchtiger* vururlarsa Grenzpolanın ilave yiyecek ve içkiyle bir hafta sonu izinli sayıldıklarını duymuştum.

Kirli ayakkabılarıma bakarak Cap Ferrat'tan ayrılmamın ardından ne kadar yol kat ettiklerini düşündüm. En az bin kilometreydi. Sadece bu mesafeyi düşününce bile kendimi hem muzaffer hem de çaresiz hissediyordum: Bu kadar zaman kaçmayı başarabildiğim için memnun olsam da, eski ve nispeten huzurlu hayatımın sona ereceğinden endişeliydim. Tümü de hayatta olup olmadığımı zerre kadar umursamayan, yalancı bir İngiliz kadını öldürmekten kaçındığım içindi. Acaba şu an ne yapıyor diye düşündüm. Belki de çay yapıyordu. İngilizleri sevmezdim bile. Hatta Tommylerden Fransızlardan bile daha çok nefret etmeye başlamıştım ki bu da nefretimin boyutları hakkında bir fikir vermiş olmalı. Onlar ve Stasi olmasa, ben hâlâ Grand Hotel'deki masamın başındaydım. Sırtımı kapıya yaslayıp ne yapacağımı düşündüm. Yediğim soğuk *andouilette* içimde canlanmış gibiydi ve her öğürdüğümde tadı tekrar ağzıma geliyordu.

Yanımda beliren siyah bir kedi bacaklarımın arasında dolaşıp kuyruğunu dizlerime sürerken ben de kulaklarını okşadım. Kedilerle aram çok iyi olmasa da bu seferki öyle cana yakındı ki sevmeden edemedim. Çocukken annem bana kara bir kedi önünden, soldan sağa doğru geçerse bunun şans getireceğini söylemişti; bunun hangi taraftan geldiğini bilmiyordum, ama biri bana kendi iste-

ğiyle gelmeyeli çok uzun zaman olduğundan onu kucağıma alıp sevdim. Kürklüler de dahil, bulabileceğim herkesin yardımına ihtiyacım vardı. Belki de karanlıkta beni bir başına görünce kafa dengi olduğumuza karar vermişti. Bir süre sonra kedi kocaman yeşil gözlerini kırparak özür dileyip halletmesi gereken bazı işler olduğunu söyleyerek, dostluğumuzu pekiştirmek adına yüzünü yüzüme sürdükten sonra yere atlayıp yolun karşısına koştu. Ay ışığında gölgesi daha büyük görünüyordu; fakat hiç kimse onun kediden başka bir şey olduğunu düşünmezdi. O yüzden otobüs durağında bekleyen kısa pantolonlunun susturucu tabancayla ona ateş ettiğini görmek beni çok şaşırttı. Kedi öne doğru fırlayıp çalıların arasında kayboldu. Galiba otobüs durağındaki Stasi'den işte o anda nefret etmeye başladım. Beni vurmayı planlamasıyla zararsız bir hayvana yok yere ateş etmesi tümüyle farklı şeylerdi. Benim için dost nadir bir şeydir ve dostlarımdan birinin sırf benim yüzümden kurşunlara hedef olduğunu görmek beni hiddetlendirir. O herifi boğmak istedim. Bana göre hayvanlara zulmedenler insanlara da zulmetmekten çekinmezdi. Weimar Almanya'sındaki pek çok seks suçlusunun kariyerlerine kedi ve köpeklere işkence edip onları öldürerek başladığı, bilinen bir gerçekti.

"Seni merhametsiz adi herif," diye mırıldandım.

Sonra da bir metre kadar önümdeki birkaç gevşek parke taşını fark ettim. Gizlice uzanıp birini yerinden çıkardım ve tekrar saklandığım kapı eşiğine döndüm. Taşı elimde tarttım. Poğaça büyüklüğündeydi ve yapmayı düşündüğüm şey için son derece

uygundu. Stasi'nin kediye ateş ettiğini gördükten sonra taşı doğrudan ona atsam daha iyi diye düşündüm. Yine de öyle yapmak yerine, yolun iki yanına bakıp gelen araç ya da başka Stasiler olmadığından emin olduktan sonra, öne çıkıp taşı otobüs durağının üzerinden ağaçlara doğru fırlattım. Taş bir ağacın gövdesine çarpıp yere düştü.

Adam ayağa fırladı, sigarasını atıp otobüs durağından çıktı. Giydiği gri yün *Tracht* ceket yüzünden Gretel'i arayan Hansel'e benziyordu ama Hansel hiçbir zaman bu kadar tehlikede olmamıştı. Susturuculu tabancasını beline yakın tutarak yavaşça ağaçlara doğru ilerlemesini fırsat bilerek usulca kaygan yoldan karşıya geçmeye başladım. Otobüs durağında diz çökerek bekledim. Dizimde hissettiğim şiddetli acıyla az kalsın feryat edecektim ve ancak birkaç saniye sonra dizimi Stasi'nin hâlâ sönmemiş izmaritinin üzerine koyduğumu fark ettim. Sessizce küfredip dizimi kaldırdıktan sonra çalıların arasına girdim. Onu göremedim. Sesini de duyamadığımdan yerini belirleyene kadar hareketsiz bekledim. İşte o anda birkaç metre ötemde ve aklında tek bir şeyle bana doğru gelen adamı gördüm: Beni bulup öldürmek. Doğrusu orada biraz daha bekleyip adama hiç bulaşmadan Saarland'e geçebilirdim. O esnada tekrar kara kediyi gördüm. Okşamak için elimi uzattığımda tüylerinin ıslak olduğunu fark ettim. Anlaşılan Stasi'nin kurşunu ıska geçmemişti. Hayvan yolu geçerken vurulmuş ve sonra geldiği çalıların arasında ölmüştü. Gözlerim doldu; yorgun olsam da yeni dostumun akıbetini görmek beni sarsmış ve öfkelendirmişti. Kedinin ölümü ve hayatı-

mın Erich Mielke ve Stasi yüzünden altüst olmasından dolayı öfkeliydim, intikam almak istiyordum. Sonuçta, nefesimi tutup kalın bir ağacın arkasına çömeldim, çorabımdan oymacı bıçağını çıkardım ve adamın boğazını kesebilmek için yakınıma gelmesini bekledim. Onu beklerken pantolonumun dizindeki yanığı gördüm. Ayakkabım da delinmeye başlamıştı ki anlaşılan gerçek bir sokak serserisine benzememe az kalmıştı. Dolayısıyla en son ihtiyacım olan şey gömleğimin üzerindeki kan lekesiydi ve bir adamı bıçakla öldürüp Shakespeare'in bir trajedisindeki bir karaktere benzememek mümkün değildi. Giysideki kan kadar dikkat çeken şey yoktur. Ayrıca suçluların çoğu insan vücudunda ne kadar kan olduğunu hep unutur. İnsan dediğin nihayetinde ağzına kadar sıvı dolu bir kaptır. Orada diz çökmüş beklerken bile aklıma Alfred Hau adındaki bir bahisçi geldi; Hoppegarten'daki bir dairede birini bıçaklayıp öldürmüştü. Öldürdüğü adam yüz elli kiloya yakındı ve polisler vücudundan sekiz litre kan çıktığını tahmin ediyordu. Kan o kadar çoktu ki çıplak zeminde akıp alt katta oturan Kripo dedektifinin tavanından sızmıştı. Muhtemelen Berlin Cinayet Masası'nın en kolay çözdüğü dava olmuştu. O davayı düşününce bıçağımı kullanmamın söz konusu olmayacağını anladım.

Her ihtimale karşı, bıçağı rahatça uzanabileceğim bir mesafede yere sapladım. Ardından ipek atkımı çıkarıp boylamasına çabucak birkaç düğüm atıp uçlarını bileklerime sardım ve bir İsmaili suikastçı gibi ellerimde tuttum. Sırtımı ağaç gövdesinden ayırmadan yavaşça doğrulup derin bir nefes

alarak sinirlerime hâkim olmaya çalıştım. Boğulanların cesetlerini görmüştüm, çünkü polislerin şahit olduğu belki de en yaygın cinayet türüdür bu. Yapmam gerekeni de biliyordum; ipte birkaç sert düğümle ölüm neredeyse mutlaktır ama uygulaması tümüyle farklı bir beceri gerektirir. Kısıtlı tecrübelerime dayanarak birini soğukkanlılıkla öldürebilmek için kişinin kendisinden bir parçayı da öldürmesi gerektiğini söyleyebilirdim. SS *Einsatzgruppen*'daki pek çok tanıdığım, Yahudileri ancak iyice sarhoş olup öldürebilmiş ve üst kademelerde sinirleri iflas eden pek çok kişi olmuştu. Kendimi onlardan biri olarak görmediğim halde kedinin ölümü ve Villefranche'da Stasi'nin beni asarak gözdağı verme teşebbüsü kalbimden geriye ne kalmışsa, onun da taşa dönmesine neden olmuştu. Beni bu hallere düşürenler, en başta bu kısa pantolonlu şerefsiz gibilerdi. Ya o ya da ben ölecektim ve o olmasını umuyordum.

Yaslandığım ağacın yakınında durduğunda avını bekleyen bir kaplan gibi hiç kımıldamadım. Avıma onun, dün yıkanırken kullandığı sabunun ve yüzüne sürdüğü Old Spice'ın kokusunu alacak kadar yakındım. Sarı saçındaki Brylcreem'le Alman aktör Lutz Moik'e benziyordu. İçtiği Gauloiselerin kokusu giysilerine sinmişti. Mentos çiğniyordu. Hatta boktan pantolonundaki deri kokusu bile geliyordu burnuma. Acaba o da benim kokumu alıyor mu diye merak ettim. Aldığını biliyordum. Ölü kediyi görüp eğilerek marifetini incelemesini ümit ettim. Ay ışığında bir perinin kadife yastığıymış gibi duran kediyi ve içinde yattığı kanı görebiliyordum.

"Hey kedicik. Biri kediyi dışarı mı saldı?" Şerefsiz bunu dedikten sonra kahkaha atıp sırf eğlence olsun diye kediye tekrar ateş etti. Susturuculu tabancanın sesi serbest kalan eski bir fare kapanından çok değildi ve en az onun kadar öldürücüydü. Ondan ve onun temsil ettiği yeni Almanya'dan nefret ettim, bu da kimsenin istemediği yeni bir Almanya dahaydı. Tekrar kediye ateş etmesi biraz gevşediğinin alametiydi ve pantolonunun cebinden bir paket çıkarıp ağzına sigara koydu. Sonra da çakmak almak için elini cebine soktu.

Fırsat bu fırsat diyerek saldırdım.

İpek atkıyı cılız boynuna dolayıp onu nemli yere doğru ittim ve düşerken dizimi sırtına dayayıp tüm ağırlığımı üzerine vererek atkıyı var gücümle çektim. Bir düğüm gırtlağına diğeri de şahdamarına denk geldi. Yüzünün kedinin ölüsüne gömülmesi hoşuma gitse de herif tahminimden çok daha güçlüydü ve bir yandan onu boğmak için çırpınırken diğer yandan da onu bıçaklamadım diye kendime küfrettim. Bütün vücudu elektrik çarpmış gibi titrerken bir o yana bir bu yana yattı. Bir kişiyi boğarken unutulmaması gereken şey çoğu ölümün tesadüfi olduğudur. Yani kimi zaman birini öldürmek tahmin edildiğinden kısa sürebilir; daha doğrusu patologlar bana öyle söyledi. Boğulan kurbanların çoğu kadındır: Çok geç olana kadar ne yaptığından habersiz sarhoş erkeklerin boğduğu ev kadınları. Fakat sarhoşken bir kadını boğmakla yarı yaşımdaki kuvvetli bir adamı boğmak arasında dağlar kadar fark vardı. Bana fazladan kuvvet kazandıran

tek düşünce bu adamın kediyi vurduğu gibi hiç tereddüt etmeden beni de vuracak olmasıydı.

İlk on on beş saniye ikimiz için de kötü geçti; binicisini atmaya çalışan kudurmuş bir rodeo atı gibi tepinip durdu ve onu zapt edebilmek adına gücümü son damlasına kadar kullanarak atkıyı bir an olsun gevşetmeden sıkmaya devam ettim. Beynine giden kanı en az yirmi saniye kesmeyi başardıktan sonra nihayet bacaklarının zayıflamaya başladığını hissettim; bir dakika sonra artık adamın öldüğüne dair hiçbir şüphem kalmamıştı. Altına yaptığını fark etmemle bu yöndeki kanaatim biraz daha kesinlik kazandı. Ne yazık ki tüm ağırlığınızı birine verdiğinizde onu diş macunu tüpü gibi sıkardınız. Haliyle de o tüpten bir şeyler çıkardı. Yine de biraz daha orada kaldım ve beynine kan, akciğerlerine oksijen gitmediğinden ve içinden dışarı çıkmamış bir şey kalmadığından emin olana kadar atkıyı sıkmaya devam ettim.

ELLİ

Nisan 1939

Gerdy Troost'u Berghof'taki konforlu odasında Hitler'in kitabını okurken buldum.

"Suratına ne oldu?"

"Sana söylemediler mi? Vantrolog olmaya çalışıyorum. Ders kitabında, öğrenmenin en iyi yolunun bu olduğu yazılıydı."

"Galiba aptallar için yazılanı okumuşsun."

Gülümsememle birlikte pişman oldum.

"Anlat bakalım, ne geldi başına? Sakın buzda kayıp düştüğünü söyleme. Hiç kimse kafaya koymamışsa, buralarda kayıp düşmez."

"Biri vurdu."

"İyi de neden?"

"Her zamanki sebep."

"Sadece tek bir sebebi mi var?"

"Ben söz konusuysam, evet."

Oda loştu. Bana alıcı gözle bakabilmek için başka bir ışığı daha yaktı ki işte ancak o zaman köşe-

deki Alman çoban köpeğini fark ettim. Frau Troost nazikçe yüzüme dokunurken köpek de hırlamaya başladı. Serin parmakları şefkatli ve tırnakları da öyle şeylere ilgisi yokmuş gibi ojesizdi. Belki Hitler fazlasıyla kadına benzeyen kadınları sevmiyordu.

"Acıyor mu?"

"Sadece güldüğümde; yani hiç acımıyor."

Köpek hırlamayı sürdürdü, bu kez bir de yerinden doğruldu.

"Sessiz ol Harras," dedi kadın. "Ona aldırma, komiser. Kıskanıyor ama bir şey yapmaya kalkmaz, merak etme. Fakat seni hırpalayanlar için aynısı söylenemez, öyle değil mi? Anlaşılan sağlam bir tane indirmişler."

"Sopa yemek benim için meslek hastalığı gibidir. Anlaşılan öyle bir tipim var ki görenin vurası geliyor. Daha çok da Nazilerin..."

"Bunun da listeyi pek kısalttığı söylenemez... Üzerine soğuk bir şey koymak için çok geç ama yine de yapabilirim istersen. Şişliği biraz olsun indirebilir."

"İyi olacağım, korkma."

"Umarım dediğin gibi olur, çünkü Obersalzberg'de Nazi'den bol bir şey yok. Hatırlarsan, ben de bir Nazi'yim."

"Merak etme hiç aklımdan çıkmıyor. Diğer taraftan, hiç de insanlara vuracak türde bir Nazi'ye benzemiyorsun. Bunun için çok iyi bir nedenin olmazsa tabii."

"O kadar emin olma, Günther. Ben de pek çok şeyle bayağı bir galeyana gelebilirim."

"Seni sinirlendireceğim konusunda endişen olmasın, Profesör. Tasarım ve mimariden kesinlikle hiçbir şey anlamam. Alınlıkla kalınlığı birbirinden ayırt edemem. İş sanata gelince, onda da tam bir kara cahilim."

"Öyleyse Nazi olmaya zannettiğinden çok daha yakınsın, Günther."

"Biliyor musun, kesinlikle Führer'in kız arkadaşı gibi gelmiyorsun insana."

"Onun kız arkadaşı olduğumu da nereden çıkardın?"

"Muhtemelen senden."

"Ondan hoşlanırım. Hem de çok hoşlanırım. Ama o şekilde değil. Onun kız arkadaşı var ve adı da Eva Braun."

"Eva Braun sanattan anlar mı?"

Gerdy gülümsedi. "Eva hemen hiçbir şeyden anlamaz. Galiba Führer'in hoşuna giden yanı da bu. Ben ve Führer hariç, bütün idare tümüyle kara cahiller tarafından yürütülür."

"Öyle diyorsan öyledir. Gördün mü, seninle fikirlerimiz epey örtüşüyor. Ama bana vurmak gibi bir niyetin varsa, lütfen bir kibarlık yapıp vurmak yerine köpeğe ısırtır mısın? Nihayetinde bacaklarım suratımdan iyi durumda. Ayrıca suratımın asıl önemi yakışıklılığından değil, ağzımın orada olmasından kaynaklanır. Bu davayı bana verilen sürede çözmek istiyorsam, ağzıma ihtiyacım olacak."

"Hoşuna gidiyor, değil mi?"

Hoşuma gittiğini söyledim.

"Bormann sana baskı mı yapıyor?"

Başımla onayladım. "Çekoslovakya başbakanıymışım gibi."

"O işlerde kesinlikle iyidir." Telefonu kaldırdı. "Yine de bir şeyler yesen iyi olur. Gücünü koruman lazım. Ben de tam akşam yemeği isteyecektim. Sana sahanda yumurta tavsiye ederim. Daha rahat yersin. Moselle şarabı da acıyı azaltır. Krema ve şekerle pişirilmiş sıcak muza ne dersin? Führer çok sever."

"Biri ona da mı vurdu?"

Profesör Troost, Berghof'un mutfağındaki birine yemek siparişimi verirken ben de odada dolanıp tablolara, mimari modellere ve bronz heykellere baktım. Sanattan pek anlamasam da iyi bir resmi nerede görsem tanırdım. Genelde çerçevesinden anlaşılır ve resmin duvar kâğıdından ayrılmasını sağlar. Krem renkli ahizeyi kaidesine koyduktan sonra yanıma gelip Deli Kral Ludwig'in Bavyera'daki şatosunu gösteren suluboya tablonun önünde durdu. Kokladığım yığınla ucuz kolonyadan sonra onun Chanel No.5'i iyi gelmişti.

"Tanıdın mı?"

"Tabii ki. Neuschwanstein. Bu resmin dövmesini göğsüme yaptırdım."

"Adolf Hitler yaptı."

"Evleri boyadığından haberim vardı," dedim. "Ama şato boyadığını bilmiyordum."

Zevzek esprimi duymazdan gelerek, "Hoşuna gitti mi?" diye sordu.

"Evet," diyerek takdir ettiğimi göstermek amacıyla başımı sallayıp başka espri yapmamaya karar verdim. Ayrıca hakkını vermem gerek, güzel resimdi. Bazıları için biraz tahmin edilebilirdi, fakat

bence bunun yanlış bir tarafı yoktu. Bir çılgının şatosunun küplerden oluşan bir karmaşaya değil de bir çılgının şatosuna benzemesini tercih ederdim.

"1914'te yapmış."

"Herhangi birinin 1918'de yapabileceği bir şeye benzemiyor." Omuz silktim. "Ama güzelmiş. Bak, gördün mü? Sana söylemiştim. Kara cahilim. Hediye mi geldi sana?"

"Hayır. Onu Hitler'in Viyana'daki eski çerçevecisinden aldım. Bana epey pahalıya patladı. Ellinci yaş gününde ona vermeyi düşünüyorum. Hediye olan köpek, Hitler'den... Onun köpeği Blondi'yle Harras'ın çiftleşip yavrulamasını umut ediyoruz. Şimdilik birbirlerini pek sevdikleri söylenemez."

Gülümseyip hedefleri hoşuma gitmiş gibi davranmaya çalışsam da Hitler'in köpeği Bormann'ın kitap rafındaki bir fotoğrafta onun arkasında duran köpekse, Harras'ın neden tereddüt ettiğini anlamıştım. Ondan çok daha dost canlısı kuduz köpeklere denk gelmiştim.

"Hep dediğim gibi bir atı suya götürebilir ama onu rızası olmadan bir eşekle çiftleştiremezsin. Almanya'da bile bu tür şeyleri yasaklayan kanunlar var. Özellikle de eşek farklı türden olduğunda..."

"Aslında türdeşler. Sadece birbirlerinden hoşlanmadılar."

"Anlıyorum. Tıpkı benimle Naziler gibi..."

Köpek kendisinden bahsedildiğini anlamış olacak ki oturup sağ patisini havaya kaldırdı.

"Bu da başka bir sorun," dedi. "Birileri Hitler selamı verdiğinde Harras doğrulup selam veriyormuş gibi patisini kaldırıyor. Saygısızlık gibi görülüyor."

Denedim ve köpek sağ ön ayağını kaldırınca sırıttım. "Zeki köpekmiş. Ona şimdiden ısındım."

Gerdy Troost tuhaf biçimde gülümsedi.

"Hep böyle açık sözlü müsün?"

"Sadece yanıma kâr kalacağını düşündüğümde."

"Yani burada söylediklerinin yanına kâr kalacağını düşünüyorsun, öyle mi?"

"Sanırım öyle."

"Yerinde olsam bu kadar emin olmazdım. 1932'den beri Parti'nin sadık bir üyesiyim. Suratına vurmayabilirim. Ama bunu yapacak birini tanıyorumdur."

"Ona şüphem yok. Bana yardım etmeyi bu yüzden kabul etmedin mi? Çünkü o dediklerinden Hitler'in Dağı'nda çok var. Çünkü Bormann zorba ve yozlaşmış. Çünkü işlediği cinayet yanına kâr kalacak."

Gerdy Troost bir dakika kadar konuşmadı.

"Haklıyım, değil mi? Bana yardım etmeyi kabul ettin ve tek yapman gereken birkaç soruma cevap vermek. Sana bildiklerimi anlatacağım ve sen de doğruysa onaylayacaksın. Tıpkı kendi Ouija tahtam gibi."

Profesör Troost oturup ellerini kavuşturdu.

"Aslında son konuşmamızda sana söylediklerimi düşününce kendimi garip hissettim. O yüzden başka bir şey söylememeye karar verdim. Bence görevini yapmaya çalışan dürüst bir adamsın ama..." Omuz silkti. "Sana yardım etmemin ne faydası olacağını da bilmiyorum. Kusura bakma."

Başımı salladım. "Anlıyorum. Bu konularda konuşmak senin için zor olmalı."

"Öyle. Hele de şimdi, Hitler'in yaş günü bu kadar yakınken. Benim ve ülkem için çok şey yaptı. Führer'e zarar verecek bir şeyi asla yapmam."

"Haliyle," dedim sabırla. "Kimse yapmaz. O büyük bir adam."

"Ama buna inanmıyorsun."

"Dinle, tüm liderlerin doğru nasihate ihtiyacı vardır. Ne var ki çevresindekilerden bazıları bunu yapacak türde insanlar değil. Haksız mıyım?"

"Üstelik gittikçe de kötüleşiyor."

"Öyle."

"Yine de Führer'e zarar vermeden Martin Bormann'ı nasıl alaşağı edebileceğini anlamış değilim. O yüzden en iyisi hiçbir şey söylememek."

Sigaramı çıkarsam da nerede olduğumu hatırlayınca paketine geri koydum. "Sadece bir şey sormama izin verin, Profesör. Çantamda Karl Flex'e ait bir hesap defteri var ve belki de onun sayesinde Martin Bormann'ın yolsuzluk yaptığını kanıtlayabiliriz. İstersen gösterebilirim."

Sessizliğini korudu. Parmağındaki yüzükle oynaması bu konuda tereddütleri olduğunu gösteriyordu.

"Belki de defteri Albert Bormann'a göstersem daha iyi olur. Sizden farklı olarak o konuşmak isteyebilir."

Gerdy Troost, kime sadık kalması gerektiğine bir türlü karar verememiş gibi, bekleneceği şekilde üzerinde Nazi simgesi olan altın mühür yüzüğüne baktı. İki parçalı beyaz elbisesiyle Hitler'in ya da Frankenstein'ın gönülsüz gelinine benziyordu.

"Fakat seni de zorda bırakmak istemem," dedim.

"Daha fazla konuşmak istemiyorum, anladın mı?"

"Galiba şansımı bir de Albert Bormann'la deneyeceğim."

"Vaktini boşa harcarsın," dedi. "Görüşmeyi kabul etse bile sana güvenmez. Bunun için benim sözüme ihtiyacın var."

"Yine de denemeye mecburum. Birinin bunu yapıp Johann Brandner'in hayatını kurtarması şart."

"O da kim?"

"Halktan biri. Martin Bormann onu dağı terk etmeye zorlayana kadar Obersalzberg'de fotoğrafçıymış. Flex'in cinayetini üzerine yıktılar ve Hitler'in yaş gününe kadar gerçek katili bulamazsam, onu kurşuna dizecekler."

"Daha neler! Böyle bir şeyi yapamazlar." Başını sertçe iki yana salladı. "Hem neden böyle bir şey yapsınlar ki?"

"Führer'i ikna etmek için. Bunun için de masum birini feda etmekten çekinmeyecekler."

"Hayır, mümkün değil. Masum birini vuramazlar."

"Vururlar ve vuracaklar. Üstelik bunu zannettiğinden çok daha sık yapıyorlar."

Tekrar konuşmaya başlamadan önce son sözlerimin etkisini iyice göstermesini bekledim.

"Bak, belki de gitsem iyi olacak." Yerimden kalkmadım. Elimdeki en büyük kozu oynama vaktim gelmişti. Asıl böyle bir zamana saklamıştım. Destenin en sonunda olabilirdi, ama bu insanlarla kuralına göre oynamaktan bıkıp usanmıştım. Naziler asla kurallara göre oynamazdı ve Gerdy Troost da bir Nazi olduğunu söyledikten sonra onu üzüp üzmemeyi neden kendime dert edecektim ki? Alman Yahudilerinin maruz kaldığı zulüm ve işkenceler

yanında benimki hiçbir şey değildi. Herkes bu tür kurumsal zulümlerin hiçbir önemi yokmuş gibi davranıyordu. Gözümü karartıp Hitler'in misafirine biraz vicdan azabı yaşatmaya hazırlandım.

"Ah, az kalsın unutuyordum. Sakın sana ya da dostuna saygısızlık etmek istediğimi sanma, ancak şu anda aklımda bin tane şey var. Belki de kafamdaki şişliğin asıl nedeni budur. İçindekileri artık tutamaz hale geldi. Her neyse, sana kötü haberlerim var, Profesör."

"Ne hakkında?"

"Dr. Wasserstein hakkında. Benden ona ne olduğunu öğrenmemi istemiştin. Ne yazık ki ölmüş."

"Ölmüş mü? Aman Tanrım. Nasıl?"

"Zavallı adam intihar etmiş. Galiba biri Dr. Wasserstein'ın hekimlik yapmasına son vermeyi kafaya koymuş. Bak, diplomasını geri alması için ona yardım etmeye çalıştığını biliyorum. Güzel bir davranıştı. Elinin altında evcil bir Yahudi olması hoştur! O nedenle diğerlerinin yaptıklarından kendini sorumlu hissetmene hiç lüzum yok. Ölmesi senin suçun değil. Hem de hiç."

"Nasıl olmuş?"

"Münih'teki Maximilian köprüsünden atlayıp Isar nehrinde boğulmuş. En iyi takımı ve madalyası üzerindeymiş. Malumun olduğu üzere Alman kimliklerini vurgulamak isteyen Yahudiler arasında bu türden davranışlara sık rastlanır. Diğerlerinin kendilerini suçlu hissetmesini isterler. Ben kendimi suçlu hissetmedim. Öte yandan senin gibi o adamı tanımıyordum, Profesör."

"Neden intihar ettiğini açıklamış mı?"

"Evet, açıklamış. Boş muayenehanesindeki masasına bir intihar notu bırakmış. Elbette bir Genç Werther olduğu söylenemez. Yine de Münih polisinden aldığım nüshasına bakmak isteyebileceğini düşündüm. İntihar eden Yahudiler halkın durumlarını öğrenmesi ümidiyle uzunca notlar yazıyorlar. Anlaşılan fazla Goethe okumuşlar. Galiba bu sayede yetkilileri sarsacaklarını falan zannediyorlar." Omuz silktim. "Nafile, çünkü hiç kimsenin, özellikle de yetkililerin umurumda bile değil."

Friedrich Korsch'un Münih polisinden aldığı delil zarfını ona teslim edip çantasından okuma gözlüğünü çıkarmasını bekledim. Mektubu içinden okuyup bitirdikten sonra bir kez de dışından okudu. Belki de ölü Yahudi'nin sesinin bu evde duyulmasının doğru olacağını düşünmüştü ve bence haklıydı. Gerçekten de muazzam bir mektuptu. *Ölümümü soruşturacak ya da daha yüksek ihtimalle soruşturmayacak "Alman" polisinin dikkatine.*

Kendimi öldürmeye karar verdim ve bunu okuyorsanız, yüksek ihtimalle ölmüşümdür. Öyle olmasını umuyorum. Hap içerek kendimi öldürmeyi planlasam da eczaneye gittiğimde eczacı Yahudi olduğum için bana, hayatıma sakince kendi evimde son vermemi sağlayacak ilaçları yazamayacağını söyledi. Ben de yılın bu vakti güzel bir yer olan Isar nehrine atlamaya karar verdim. Hiçbir zaman dua eden biri olmasam da Yüce Tanrı'dan kendimi öldürmeyi başarabilmeyi niyaz ediyor ve beni tanıyan birinin aileme mektup yazıp onlara öldüğümü bildirmesini ve onlardan yapmak zo-

runda kaldığım şeyi anlayıp affetmelerini ve beni sevgiyle yâd etmeye devam etmelerini rica etmesini ümit ediyorum. Onlara, bir babanın çocuklarına duyabileceği en büyük sevgiyle, hem selamlarımı iletip hem de ebediyen elveda diyorum. Elli yıl boyunca sadık ve çalışkan bir Alman vatandaşı oldum. Önce Prusya ordusunda, sonra da Berlin ve Münih'te göz doktoru olarak, Ari olsun olmasın herkesi tedavi ettim. Bugün ceketime taktığım nişanı onu kazandığım 1916 yılındaki aynı gururla taşıyorum. O nişanı bizzat Kayser'den almak hayatımın en muhteşem anıydı. Olup biten her şeye rağmen hâlâ Almanya'ya ve sıradan Almanların iyiliğine inanıyorum. Ama bir geleceğim olduğuna dair inancımı tümüyle kaybettim. Almanya'daki tüm Yahudiler adına korkuyor ve geleceğin onlar için, bu mümkün değilmiş gibi görünse de, bugünden beter olacağına inanıyorum. On beş yıldır evli olduğum, Ari olmayan kadın son çocuğumuzun doğumunun ardından öldü. O tarihten sonra diğer Yahudilerle hemen hiç irtibatım olmadı, çocuklarımı Ari usullerine göre yetiştirip onlara Yahudiliği öğretmedim. Hatta çocuklarıma Protestan inancını öğretmeyi tercih ettim. Bunlar hiçbir işe yaramadı, çünkü Nazi hükümeti kanunlarına göre Yahudi kabul edildiklerinden, çok doğru bir şey yaparak onları İngiltere'ye gönderdim ve neyse ki bir İngiliz aile onları evlat edindi. Almanya'da kaldım, çünkü tek istediğim ülkeme ve hastalarıma hizmet etmekti. Bazı iyi kalpli Almanların yardımıyla diplomamı muhafaza edip hekimliğe devam edebilsem de nihayet başkalarının komplosu oldu-

ğunu idrak edebildiğim, bazı hadiseler nedeniyle artık bu da mümkün görünmüyor. Polis bana hastalarımdan birinin beni Führer'in aleyhinde konuşmakla suçladığını bildirip gelecek hafta karakola gelmemi istedi. Tabii ki tümüyle uydurma bir itham ve adil bir mahkemeye çıkmam söz konusu olmadığından akıbetim ya sınır dışı edilmek ya da daha feci bir şey olacak. Fakat ben mesleğim, anavatanım, halkım ve kimliğim olmadan bir kanun kaçağı gibi yaşamak istemiyorum. İsrail ismini değil, sadece anne babamın verdiği ismi taşımak istiyorum. Bu ülkede en korkunç katiller bile isimlerini muhafaza edebilirken bunu Yahudilere çok görüyorlar. Almanya'da yaşananlardan o kadar bıkıp usandım ki her ne desem kendimi bu yapacağımın aksine ikna edemiyorum. Dört yıl içinde sülalemde intihar eden dördüncü kişiyim. Ancak öldüğümde güvende olacağıma inanıyorum.

Karl Wasserstein, Tıp doktoru, Münih, Mart 1939

Gerdy Troost okumayı bitirdikten sonra gözlerime bakamıyormuş gibi başını öne eğdi. Elimi tutmasına izin verdim; içki ya da sigara içemediğimden boştaydı. Elimi şaşırtıcı derecede sıkı tuttu. Bir şey demedim. Böyle bir mektubun ardından Nazilerin şerefsiz olduğu haricinde söylenecek bir şey yoktu ve malum nedenlerden bunu söylememeyi tercih ettim. Hâlâ yardımını istiyordum. Akıllı bir kadındı, benden çok daha zekiydi ve muhtemelen aklımdan geçenleri biliyordu. Söz gümüşse sükût altındır sözünün hakkını vermenin zamanı gelmiş-

ti. Yine de Alman Yahudilerini intihara sürükleyen ve Avrupa'daki kırılgan barışı tehdit eden despotluğun bir parçası olduğunu hatırlatmak istermiş gibi parmağındaki yüzüğü çevirdim.

Sessizliği bozan Gerdy oldu.

"Ne bilmek istiyorsun?" diye sordu gözlerinde yaşlarla.

ELLİ BİR

Nisan 1939

Hafif bir akşam yemeğinin ardından Gerdy Troost, Karl Flex'in kasasından aldığım hesap defterine bakmaya başladı. Bir Mary Astor olmasa da Gerdy, Friedrich Korsch'a söylediğimden daha güzel bir kadındı. Biraz zayıf olmasına karşın, Stuttgartlı eğitimli bir kadından beklenecek asalet ve nezakete sahipti. Orada insanlar bara girdiğinde merhaba derken Berlin'dekiler seni görmezden gelmek için elinden geleni yapardı. Ağzı küçücüktü; gülümsediğinde görünen, çarpık ama bembeyaz dişleri bana bir pulun üzerindeki delikleri hatırlattı. Bir yandan Moselle içerken, diğer yandan da büyük bir dikkatle defterin sayfalarını çevirdi. Bir süre sonra konuşmaya başladı: "Bu defterdeki isimlerin çoğu Obersalzberg İdaresi çalışanı olarak kaydedilmiş. Polensky&Zöllner. Sager&Woerner. Bence bunların mühendis August Michahelles'e sorsan iyi olur. Profesör Fich de olabilir."

"O Münih'te."

"O zaman belki de Ludwig Gross yardım eder. Otto Staub, Bruno Schenk ya da Hans Haupner de olabilir. Bence bunların kimin nesi olduğunu anında söylerler. Herkesle ilgili dosyaları var."

"Şimdilik o görevlilerden hiçbirinin faydası olmadı. Bence onlara burada olup bitenler hakkında sessiz kalmaları tembihlenmiş. Galiba onların da sizin gibi polise yardım etme hususunda tereddütleri var. Hiç şaşırmadım. Günümüzde kolluk kuvvetlerinin ağırlığı kalmadı. Birinci Amir Bruno Schenk'e saati söyletebilmek için bile epey uğraşmam gerekti."

"Öyle ya da böyle bence aradığın cevaplar Berchtesgaden'daki Obersalzberg idari binasında. Schenk'ten fayda gelmez. Oraya ne zaman gitsem o başka yerdedir. Orada olduğunda da burnu bir karış havadadır. Ofiste duran ve şahsi dosyalara erişimi olan Staub ya da Haupner gibi biri daha çok işine yarar."

"Oraya ne sıklıkla gidersin?"

"Haftada birkaç kez. Führer sayesinde idare binasında küçük bir ofisim var ve Obersalzberg'deyken tasarım çalışmalarımı orada yapıyorum. Oysa Albert Speer'in evinin yakınında koca bir mimari stüdyosu var. İşe yarar hiçbir şey tasarlamadığı halde, Hitler'e öyle bir dalkavukluk yapıyor ki Hitler de onun yeteneği var zannediyor. Genelde merhum kocamın kusursuz hale getirdiği basit Alman tarzını taklit eder. Führer bana bir ev ve stüdyo teklif etmedi değil, ama ben sadece bir masa ve sandalyeye ihtiyacım olduğundan reddettim."

"Hitler adına tasarladığın o pek önemli madalyalar!"

"Kesinlikle. Kimi zaman kimse dikkatimi dağıtmasın diye orada geceleri çalışırım. Ayrıca inşaatlarla ilgili her konuda bana danışırlar."

Böbürlenmeye başlamış gibi görünüyordu, gerçi olduğumuz yeri hesaba katarsak bunda şaşıracak bir şey yoktu. Obersalzberg'deki köpeklerin bile hanedan kurmak gibi niyetleri vardı.

"Profesör Bleeker çayeviyle ilgili her ayrıntıyı mutlaka bana danışırdı. Telefonla da sürekli Fritz Todt'la görüşürüm. Bilirsin, kendisi mühendislik ofisinin başıdır."

Bilmiyordum ama bu da şaşırtıcı değildi; Naziler her işi kendi adamlarına verdiğinden NSDAP'taki adam kayırmacılıkla başa çıkmak mümkün değildi. Roma Katolik Kilisesi'nden daha fazla "yeğenleri" vardı.

"İstersen sabah seni oraya götürebilirim."

"Bana karşı işbirliği yapacak yeni Nazi bürokratlara hiç ihtiyacım yok. Kol kola girmiş SA'lar bile soruşturmam karşısında bu derece aşılmaz bir duvar inşa edemezdi. Gözlerim geceleri daha iyi görür. Şimdi gitmemizin bir mahzuru var mı?"

Gerdy Troost saatine baktı. "Başmühendis oraya girmene ne der bilemem. Toplantı odasındaki bazı mimari çizimlerin gizli olduğunu biliyorum. Seni oraya götürmeden önce Dr. Michahelles'ten izin istemem gerekir."

"Aslında ne aradığıma dair az buçuk bir bilgim olmadan yapmamanı tercih ederim."

"Bilmiyorum, pek içime sinmiyor."

Bir süre bocalamasına izin verip ardından cebimdeki son kartımı da oyuna sürdüm. Kant okumayalı epey zaman olsa da düşünce tarzını biliyordum. Tüm polisler bilirdi.

"İstersen yaparsın. Şüphen varsa Dr. Wasserstein'ın nasıl iyi bir Alman olunur kitapçığını oku."

"Okuduğumuz o muydu? Bana intihar notu gibi geldi."

"Aynı şey. Doğrusunun bana yardım etmek olduğunu bildiğine göre neden tartışıyoruz?"

"Ne bulmayı bekliyorsun?"

"Gördüğüm zaman anlayacağımı söylesem, inanır mısın? Delil toplamak mantar toplamak gibidir. Domuzlar işe yarar bir şey bulana kadar burunlarını topraktan çıkarmaz. Bulunduğunda da mantarın gerçekten işe yarar olup olmadığını anlamak ayrı bir mevzudur."

"Tamam, anladık ama sen domuz değilsin. Bu çiftlikteki en semiz domuz Martin Bormann. Senden ancak av köpeği olur. Bir Weimaraner. Weimar'dan gelen gri bir hayalet. Evet, sen busun."

"Hayalet benzetmesi fena olmadı. Ayaklarım sızlıyor ve buraya geldiğimden beri yüreğim ağzımda; soruşturma bitmeden saçlarım beyazlamış olacak. Evet, beni Obersalzberg İdare Binası'na götürecek misin?"

"Tamam, yalnız oraya benim arabamla gitmemizde bir sakınca yoktur umarım. Araba sürmeyi seviyorum, oysa Hitler buradayken yapmamayı tercih ediyorum. Kadın sürücüleri tasvip etmiyor. Gerçi kadınların doğurmak ve yemek yapmak dışında bir şey yapmasını onayladığından emin de-

ğilim. Her fırsatta araba süren kadının ölümüne gittiğini söyler."

"Direksiyonda sigara içiyorsanız, bu ihtimal ikiye katlanır."

"Muhtemelen."

Profesör Troost, Berghof nöbetçi subayını arayıp ondan arabasını binanın önüne getirmesini istedi. Birkaç dakika sonra mavi bir Auto Union Wanderer'ın içinde, muhtemelen Hitler'in kadınlara uygun olduğunu düşüneceği bir süratle dağdan aşağı iniyorduk. Berchtesgaden'a varana kadar neredeyse onun insan hayatına büyük değer veren hassas biri olduğuna inanmaya başlayacaktım. Ama köpek Harras'ın keyfine diyecek yoktu; arkada oturmuş yüzünde kocaman bir sırıtmayla patilerini sallayıp duruyordu.

Obersalzberg İdare Binası merkezden on dakika uzaklıktaki Berchtesgaden-Strub'da yer alan Gebirgjägerstrasse üzerindeydi. Ayrıca Adolf Hitler Gençlik Yurdu'yla Gerdy'nin bana söylediğine göre, olur da RSD Obersalzberg'de Hitler'in güvenliğini sağlayamazsa, devreye girecek bir piyade alayına ait kışlaya da yürüyüş mesafesindeydi. Etkileyici yeni binaların bir parçası olan ofiste, her zamanki kartaldan farklı, yerden aydınlatmalı bir aslan heykeli vardı; işin matrak tarafı şu ki aslanın taş küreye yapıyormuş gibi göründüğü ağza alınmayacak şeyi Naziler de Almanya'ya yapmaktaydı. Gerdy Troost lastikleri bağırtarak idare binasının önünde durup Wanderer'dan çıktı. Ofiste ışık yoktu.

"Güzel, içeride kimse yok," dedi.

Büyük siyah bir anahtarla ön kapıyı açıp ışığı yaktı, kürkünü bir kenara attı ve beni her şeyin beyaz duvarlar, parlak pirinç kilitler, sarı meşe ve gri taş parkelerden ibaret olduğu içeri davet etti. Her şey odun talaşı ve yeni halı kokuyordu; telefonlar bile son model çevirmeli Siemenslerdi. Duvarda bolca çerçeveli plan ve tasarım, Hitler fotoğrafları, çoktan unutulmuş Almanların portreleri ve hepsinden daha büyük, sanatın ve bilimin bir karışımı olduğundan tüm faşistlerin bayıldığı, Leonardo Da Vinci'nin *Vitruvius Adamı* vardı. Gerçi bana hep Postdamer Platz'da trafiği yönetmeye çalışan çıplak bir trafik polisini hatırlatmıştır. Süslü tavanın altındaki büyük pencereler gün boyunca mekânın aydınlık olmasını sağlıyor ve sehpaların üzeri *The Architectural Digest* dergilerinden geçilmiyordu. Köpek koşup selam talimi yapmak için üst kata çıktı. Gerdy bana ofisi ve çizim tahtasındakileri gösterdi ama işin doğrusu asıl ilgimi çeken onun çalışmaları değil, zemin kattaki büyük odada bulunan gri dosya dolapları ve onların içindeki şahsi dosyalardı. Çekmecelerden birini açmaya kalktım; kilitliydi ama nedense bu beni engellemedi.

"Maalesef onların anahtarları bende yok," dedi Gerdy. "Sabah Hans Haupner'le konuşana kadar beklememiz gerekecek."

Homurdansam da taşıdığım Boker bıçağını çoktan çıkarmıştım. Buchenhohe'deki Hermann Kaspel'in arabasını park ettiği yerde bulduğum kıvrık ıspatulayı da getirmiştim; epey faydalı bir alete benziyordu. Elimde bu aletlerle dolapları açmaya koyuldum.

"Bunu yapamazsın," dedi Gerdy endişeyle, fakat çoktan başlamıştım. Bu işlerde Krauss kardeşler seviyesinde olmasam da fena sayılmazdım.

"Galiba çoktan yaptım," diyerek ilk çekmeceyi açtım.

"Demek bu dosya dolapları yüzünden buraya gelmek istedin."

Aletlerimi dolabın üzerine koydum. Ben dosyaları didiklerken kadın da aletlerimi inceledi.

"Hep böyle tam teçhizat mı gezersin?"

"Roger Ackroyd öldürülürse, birinin bu konuda bir şey yapması gerekir. Roger Ackroyd sahtekârın teki bile olsa, birinin bu konuda bir şey yapması gerekir. Medeni bir toplumda yaşamak bunu gerektirir. En azından geçmişte öyleydi. Hercule Poirot'nun, Roger Ackroyd'un katilini adalete teslim etmesi gerekir. İnsanlar bana yalan söyler, öldürmeyi dener, yüzümü yumruklar, beni ilgilendirmeyen işlere burnumu sokmamamı söyler ve yine de ben ve kırık çenem elimizden geleni yapmaya çalışırız. Bunun için bazen şapkayla tabanca, bazen de bir metal parçası gerekir. Hiçbir zaman büyüteç ve pipo meraklısı olmadım. Diğer taraftan Cinayet Masası kapanıp ben de boşta kalabilirim ve patronum General Heydrich şunları söyleyebilir: 'Hey Günther, artık hiç zahmet etme. Roger Ackroyd'u kimin öldürdüğü önemli değil, çünkü onu biz öldürdük. Sence mahzuru yoksa diğer Almanların bundan haberdar olmasını istemiyoruz.' O zaman bir sorun da kalmaz, çünkü medeni bir toplumda yaşamadığımı anlamış olurum. Artık barbar devlette yaşıyoruz ve hiçbir şeyin öne-

mi kalmadı. Evime gidip çiçeklerime bakarak sakin, huzur dolu bir hayat sürebilirim. Sinirliymişim gibi görünüyorsam, öyle olduğum içindir. Almanya'da dürüst bir polis olmak siperler arası bölgede kriket oynamaktan farksız."

"Güzel nutuktu. Kulağa daha önce aynı nutku çekmişsin gibi geliyor."

"Sadece banyodaki aynanın karşısında söyledim. Güvenebildiğim tek dinleyici o."

Gerdy Troost bıçağı bırakmasına karşın, ıspatulayı tutmaya devam etti. Hoşuna gitmiş gibi elinde ağırlığını tarttıktan sonra yüzünde buruk bir tebessüm belirdi.

"Kendini hafife alıyorsun, Günther. Açıkçası, söylediğin gibi saygıdeğer biri olmak istediğine ihtimal vermiyorum. Saygıdeğer hiç kimse bunu cebinde taşımaz."

"Yani ne olduğunu biliyor musun?"

"Evet. Çoğu kadın bunu bilir. Pek çok kadın ve büyük olasılıkla pek çok doktor... Ama onlar bile bunu en sevdikleri dolmakalemlerinin ve büyükbabalarının eski sigaralığının yanında bulundurmaya kalkmazlar."

"Tıbbi bir alet mi?"

"Gerçekten bilmiyor musun?"

"Elimden geldiğince doktorlardan uzak dururum." Gülümsedim. "Kadınlar hakkında da hiçbir şey bilmiyorum."

"Neyse, kesinlikle metalik bir hurda falan değil. Bu kanal genişletici bir alet. Muayene sırasında kadının mahrem bölgesini açıp genişletmekte kullanılır."

"Bense o işin işaretparmağı ve başparmakla yapıldığını zannederdim. Şaşırdım, çünkü genelde cebimden çıkan şeylerin böyle ilginç bir mazisi olmaz."

"İnandım desem yalan olur."

"Bu aleti hangi doktorlar kullanır?" Cevabını bildiğim halde, sadece birinin daha onayını almak istemiştim. Dr. Karl Brandt'ın geçmişini, ırki ve fikri bakımdan aşağı görülen kadınların kısırlaştırılmasını düşünüyordum; kendisini Hitler'in sağlığına adamadığı zamanlarda P-Koğuşu'ndaki kadınların hamileliklerini sona erdirmesi de cabasıydı.

"Kadın ve doğum uzmanları."

"Bu tür doktorlar aletlerini nerede saklar?"

"En son bir doktora görünmeyeli epey... Ah, her neyse... Galiba tıbbi aletlerini koydukları küçük bir cüzdan ya da onları sardıkları kumaş gibi şeylerde... Umarım cebinin içinden daha temiz bir yerlerde..."

"Peki, o cüzdan gibi şeylerde neşter gibi keskin aletler de olur mu?"

"Büyük olasılıkla."

Brandt'ın Antenberg sinema salonunun içindeki geçici muayenehanesindeki masasının üzerinde bu bahsedilene benzer bir cüzdan gördüğümü hatırlar gibiydim. Şimdi aletin ne olduğunu öğrenince her şey yerli yerine oturmuştu: Karl Brandt, Hermann Kaspel'in aracının altına girmiş, aletlerini çıkarıp bir neşterle frenleri kesmişti. Muhtemelen Karl Flex'in cesedi üzerinde kullandığı aynı neşterdi ve o sırada da düşürdüğü aleti karanlık yüzünden fark etmemişti. Belki de ben, aleti Buchenhohe'deki Kaspel'in evinin dışında hidrolik sıvısı içinde yatarken bulana kadar kaybettiğinden haberi bile yok-

tu. Elbette ne olduğunu bilmekle, düğününe Adolf Hitler'in şeref misafiri olarak katıldığı bir SS doktorunu cinayetle suçlamak tümüyle farklı şeylerdi. Bu olacak şey değildi ve Roger Ackroyd hakkında çektiğim nutuk da her zamankinden daha beyhude görünüyordu. Karl Brandt'ı giyotine göndermektense beni kurşuna dizmeyi tercih ederlerdi. O nedenle yeni keşfimi kendime sakladım; Gerdy Troost'un Kehlstein'da böyle bir suçlamayı dile getirmesi isteyeceğim son şeydi.*

"Ciddiyim," dedi. "O şeyi nereden aldın?"

"Buldum. Karl Flex'in cesedini otopsi için götürdüğümüz hastanede yerdeydi."

"Emin misin?"

"Evet." Etrafıma bakındım. "Burada sigara içmek serbest mi? Sigara içerken cevaplarım çok daha ikna edici olur."

Gerdy paketini çıkarıp önce benim ağzıma, sonra da kendininkine birer sigara koydu. Nazilerin, Hitler'in ortalıkta dolaşıp etrafı koklamadığı ve parmaklarında nikotin aramadığı zamanlar için, kendilerine ayırdıkları birinci sınıf Türk tütününden yapılma, kaliteli sigaralardı. Belki Hitler'den de iyi bir dedektif olurdu. Anlaşılan kurallarını çiğneyenleri tespit etmek gibi bir meziyeti vardı. Ne demişler, kişi kendinden bilir işi. Sigaramı yakmasına da izin verdim. Bu hoşuma gitmişti. Böylece kendimizi Hitler'in sanatoryumunda kapalı kalmış iki sorunlu

* Üç yıl sonra Mayıs 1942'de gördüğüm gizli bir tıbbi raporda Heydrich'in, Çek partizanların saldırısında yaralandıktan sonra, Himmler'in emriyle Brandt tarafından zehirlendiğinin iddia edildiğini gördüm.

kişi, büyülü dağın saf havasında şifa arayan asiler gibi hissetmiştim.

"Beni tedirgin ediyorsun, Günther. Sanırım sana yardım ettiğime pişman olacağım."

"Ağzıma sigara koyan sensin. Beni böyle yoldan çıkarman Führer'in hoşuna gitmez. Okuldayken korodaydım. Sesim güzeldi."

"Gizli dosya dolaplarını vajinal kas genişleticiyle açan da sensin."

"Dosya dolabı dedin de aklıma geldi." Hesap defterini ona verdim. "İsimleri sırayla okur musun? Yapacak çok işimiz var."

ELLİ İKİ

Nisan 1939

Zulüm, körü körüne itaat, cehalet ve yobazlığın hüküm sürdüğü bir medeniyette zekâ, Linadau Deniz Feneri gibi parlayıp dört bir yanı aydınlatır. Constance gölünün kuzeydoğusundaki ünlü eski Lindau Deniz Feneri şehirden görülen kocaman bir saati de olması nedeniyle sıra dışı bir yapıydı. Gerdy Troost da ondan farklı değildi. Zeki olduğu kadar mantıklı ve bilgiliydi ve onun yardımı olmadan soruşturmada ilerleme kaydedebileceğimden şüpheliydim. Adolf Hitler'in elf suratlı bu kadını neden profesör yapıp Berghof'ta tuttuğunu anlamak zor değildi; tek nedeni mimari fikirleri olamazdı. Kendisi Führer'in Münih Königsplatz'daki yeni binalarını tasarlamış ve inşalarına nezaret etmişti. Gerdy Troost aşırı derecede zeki olup bana söylediklerine bakılırsa Hitler'e de hiç kimsenin söylemeye cesaret edemediği şeyleri söyleyebiliyordu. En kötüler ve yalancılar başta olduğunda hakikat en kıymet-

li şey haline gelirdi. Bu açıdan Gerdy Troost bana kendimi hatırlattı ve Nazi Almanya'sında hangimizin daha uzun süre hayatta kalacağı merak konusuydu. Hakikat asla uzun süre hoş karşılanmazdı.

Karl Flex'in defterinden elli ismi yüksek sesle okuduktan sonra, isimlerden hiçbirinin idare binasındaki dosya dolaplarındaki Polensky&Zöllner veya Sager&Woerner'e ait şahsi dosyalarla bir bağlantısı olmadığını anladık. Defterdeki isimler tüm Oİ çalışanlarının –dört bin kişi kadardı– yer aldığı ana listedeki tek bir bölümdeydi ve hepsi bundan ibaretti. Flex'in B-listesindeki isimlere ait içinde kimlik bilgileri, çalışma izinleri, işçilik ruhsatları, NSDAP şahsi kimlik belgeleri, ırk bilgileri, aile defterleri, Ari soyağaçları ve maaş defterleri gibi, listede olmayan diğer işçilerin dosyalarındaki bilgilerin hiçbirine rastlayamadık.

Bir çekmeceyi kapayıp diğerini açarken Gerdy, "Aklıma bir şey takıldı," dedi.

"Ne?"

"Bu defterin çok önemli bir delil olduğuna inandığın belli. İyi de, biri hapse girmesine neden olacak bilgileri neden kayıt altında tutsun? Bu tür şeyleri saklaması gerekmez miydi?"

"Güzel soru. Bormann kimseye, bilhassa da kirli işlerini yaptırmak için kullandığı Flex, Schenk ve Zander gibi adamlara güvenmez. Tümünün suçlu olduğundan hiç şüphem kalmadı. Aynı zamanda hepsi bürokrat. Bu tür adamların kanında her şeyi kaydetmek vardır. Sanki kaydedince kendilerini daha az suçlu hissediyorlar. Hatta kendilerini sadece onlara söyleneni yaptıklarına bile ikna edebi-

lirler. Ayrıca hesap defteri bir sırdı. Onu bulabilmek için bir kasayı açmak zorunda kaldım."

"Belki, ama şu an baktığımda Oİ dosyalarında delil niteliği taşıyan hiçbir şey göremiyorum. Belki de Karl Flex kötü bir şey yapmıyordu ve Obersalzberg İdaresi'ndekiler de sadece beceriksiz."

"Geçmişte sana beceriksiz veya dikkatsiz gibi gelmişler miydi?"

"Aksine Oİ'dekilerin hepsi de çok titizdir. Geçen gün çayevinin iç dekorasyon masraflarını gördüm. Her şey en ince ayrıntısına kadar kaydedilmişti. Masa örtüleri Deisz'den, sandalyeler Julius Mosler'den ve Savonnerie halısı Kurt Goebel'den."

"Merak ettim de o halılardan birinin maliyeti nedir?" Omuz silktim. "Berlin'deki dairem için bir tane almayı düşünüyorum da."

"Kırk sekiz bin Mark."

"Tek halıya mı? Benim daireyi satsam o kadar etmez."

Gerdy şaşırmış gibi baktı. "Führer'in kullandığı her şey birinci sınıftır."

"Belli. Bu arada beni ilgilendirmez, sonuçta sadece vergi mükellefiyim ama bu hayati önemi haiz projeye toplamda ne kadar para harcandı?"

"Söyleyemem, çünkü hassas bir mevzu."

"Çay evleri genelde öyledir."

"Bu diğerlerinden daha hassas."

"Yapma. Gidip kime anlatacağım? Gazetelere mi, Beynelmilel Çay Cemiyeti'ne mi, yoksa Japon İmparatoru'na mı?"

Flex'in listesindeki birinin adını bulma umuduyla diğer bir çekmeceyi açtım; bir şey yoktu. Gerdy iç

çekip kollarını kavuşturdu.

"Tamam öyle olsun. Gerçi duyduğun rakamlara inanacağını zannetmem. Ama Hitler'in ellinci yaş günü için bunların yapılması zorunluydu. Galiba Polensky&Zöllner'in maliyeti on beş milyon civarında. Sager de onun yarısı kadar. Kısacası Kehlstein'daki çayevi en az otuz milyon Mark'a mal oldu."

Islık çaldım. "Çay ve manzara için bu kadar para fazla değil mi? Seylan'ı alsak daha ucuza gelirdi. İnsan ister istemez Berghof'un ve Asgard'ın kalanındaki evlerin maliyetini düşünüyor. Yollar, tüneller, tren istasyonu, Platterhof, Hükümet Binası, sinema salonu, gençlik yurdu ve Landlerwald da cabası." Bir kez daha ıslık çaldım. Otuz milyon Mark ıslık çalmaya değerdi. "Sence böyle büyük bir rakamdan Bormann ne kadar çalmıştır?"

"Sadece tahmin, en az yüzde on diyebilirim ama ispatlamak imkânsız."

"Peki ya Hitler'in kârı ne? Yoksa Bormann ona kendi payından mı ödüyor?"

"Hitler parayla ilgilenmez. Onu farklı kılan şey de bu."

"Bak, Führer'in rahatı söz konusuyken kuruşları sayıyormuş gibi bir izlenim vermek istemem ama sence de bu kadarı çılgınlık değil mi?"

"Tek diyebileceğim Hitler'in sıradan biri olmadığıdır," dedi.

"O kadarı hepimizin malumu. Bir halıya elli bin Mark ödeyen bir adama kimse sıradan diyemez. Ama şu anda bize malum olan tek şey, bu ve Flex'in listedeki P&Z ve Sager'de çalışıyormuş gibi görünen ama çalışmayan kişilerden para aldığı. Çün-

kü hiçbiri çalışanlar listesinde yer almıyor. Birinin mevcut olmayan bir işi varsa, o zaman mutlaka bir dümen dönüyor demektir. Bu dosyalara bakılırsa bu isimlerde çalışan yok. Söylemek hiç işime gelmiyorsa da haklısın. Bu kayıtlarda suça dair bir delil de yok. Mutlaka bir şeyi göz ardı ediyoruz ama nedir bilmiyorum."

"Biraz ara verelim," dedi Gerdy. "Yoruldum. Senin kadar dayanıklı değilim. Ayrıca polis değil sadece tasarımcıyım. Bence sana bir muhasebeci lazım."

Birlikte gittiğimiz mutfakta demliğe kahve ve su ekleyip demliği ocağın üzerine koydu. Duvarda elmaları ve üzümleri garip, deri hastalığından mustaripmiş gibi gösteren o berbat meyve sebze resimlerinden bir tane vardı. Bu resim beni kafamın kabak, beyniminse domates olduğuna ikna etti. Ama hiçbiri çenesini kravatla bağlayan ben kadar gülünç görünmüyordu. Bu ressamlar beni görse resmimi yapmaya can atardı.

"Haksız çıkmamı umut ediyorsun," dedim. "Neden böyle düşündüğünü anlıyorum."

"Johann Brandner'in masum olduğundan emin misin?"

"Kesinlikle eminim. Karl Flex vurulduğunda Brandner üç yüz kilometre uzakta, Nürnberg'deki bir hastanedeydi. Dachau'da altı ay kaldıktan sonra yetersiz beslenme yüzünden oraya gönderilmiş. Dachau'ya da Obersalzberg'deki dükkânının satılmasına itiraz ettiği için Martin Bormann tarafından gönderilmiş."

"O adamı hatırladım," dedi üzüntüyle. "Buraya ilk geldiğinde ona iş vererek destek olmuştum. Be-

nim için fotoğraf baskısı yapardı. Merhum kocam Paul'ün çektiği ama bastırmaya fırsat bulamadığı resimlerdi. Bana hiç de cinayet işleyecek biri gibi gelmedi."

"RSD onu öyle bir hırpalamış ki artık hiçbir şey yapabilecek halde değil. Ona zorla itiraf imzalatmışlar."

"Kim?"

"Rattenhuber. Högl."

"Evet, onlardan beklerim." Gerdy Troost'un kaşları çatıldı. "Bir şey var ama ne kadar ilgisi olduğunu bilmiyorum."

"Nedir?"

"Wilhelm Brückner zamanında bana bir şey demişti. Epey öfkelendiği bir mevzuydu, bir süre önce Martin Bormann'ın düzenlediği bir şeydi. Daha yeni geldi aklıma."

"Neymiş?"

"Brückner orduya bir fikir olarak inanan biridir. Hitler'le tanışana kadar onun başına gelmiş en iyi şeyler orduda ve sonra da Freikorps'ta hizmet etmesidir. Savaş sırasında Bavyera ordusunda büyük yararlılık göstermiş."

"Yani?"

"Brückner bir yıl kadar önce Obersalzberg İdaresi'ne ait işlerin Yüce Hizmetler olarak sınıflandırıldığını öğrendi. Oİ'nin tüm işlerinin olabildiğince süratli ilerlemesini isteyen Bormann'ın fikriydi bu. Kendisi buna Führer Önceliği derdi. Diğer bir deyişle P&Z, Sager, Dannberg ya da yerel inşaat şirketlerinden biri adına çalışıyorsan, bu iş kömür madencileri

ya da uçak fabrikalarında çalışanların işleri kadar önemli kabul edilecek ve orduda hizmet zorunluluğu kalkacaktı. Tabii ancak Oİ için çalışmaya devam ettiğin müddetçe. Haliyle Brückner bunu hakaret kabul etti. Ona göre Almanlar ülkelerine kazma kürekle değil, orduya katılarak hizmet etmeliydi."

"Bunu Alman İşçi Cephesi'ne anlat."

"Ama bu konuda Martin Bormann ya da Hitler'e bir şey söylemedi, çünkü söyleyemezdi. Wilhelm, SS Generali ve Berghof'taki Merkez Amiri olsa da Bormann'la aşık atacak kıdeme sahip değildir. Ayrıca araba kazası ve Sophie Stork'la ilişkisi de zavallı Wilhelm'e pek yaramadı. Bormann, ondan kurtulmak adına Hitler'i ikna edebilmek için bir bahane arıyor. Onunla ters düşmesi söz konusu değil. Tüm bunları düşününce aklıma şu geldi Günther, olur da soruşturmadan bir şey çıkarsa, ismimi hiç karıştırmasan nasıl olur? Hitler en sadık hizmetkârının ayağının kaydırılmasına yardım ettiğimi öğrenirse, beni Münih'e giden ilk trene bindirir."

"Bu sorun olmayacak ki anlaşılan soruşturmamdan hiçbir şey çıkmayacak. Kendimi alaydaki en salak adam gibi hissediyorum. Ordudayken en salağı daima alay vaizi olurdu. Çünkü cephedeyken Tanrı'nın varlığına inanacak kadar salak tek kişi vaizdir. Günümüzdeyse savaşın çıkmayacağını düşünen herkesin aynı derecede salak olduğunu söyleyebilirim. Kimi zaman hiç düşünmeden üniforma giyen bu saf gençlerin başına ne geleceğini merak ediyorum. Hayal bile etmedikleri bir şok yaşayacaklar. Aynısını ben de yaşadım ama o zaman koşullar

farklıydı. 1914'te Almanlar, Tommy ya da Franzilerden daha kötü değildi. Bu seferki savaşıysa kimin çıkardığından hiç kimsenin şüphesi olmayacak."

"Belki de göründüğün kadar aptal değilsindir," dedi çenemin altındaki kravatla oynayarak.

"Belki de; ama nedense kendimi olduğumdan daha aptal hissediyorum. Şimdiye kadar çoktan bazı cevaplar bulacağımdan emindim. Zavallı Johann Brandner'in hiç kurtuluş şansı kalmadı."

"Bernie, buna sakın izin verme."

"Elimden geleni yapıyorum ama Bormann'ın kayıt dışı işlerinden maaş alan kişilerden nasıl para söğüşlediğini bir türlü anlayamadım."

"Belki de asıl önemli olan işin maaşı değildir."

"İçişleri Bakanlığı, maaşımı her yatırdığında ben de kendime aynısını söylüyorum ama Nazi bile olsalar, insanlara yapmadıkları iş için para ödenmez."

"Belki de öderler, ancak bunu para yerine başka bir şeyle yaparlar."

"Ne gibi? Yılda bir Hitler'le çay mı içiyorlar?"

"Dinle Günther çılgınca gelebilir ama..."

"Berchtesgaden'da mı? Bir çayevine otuz milyon Mark ödenen bir yerde hiçbir şey çılgınca gelmez. Nietzsche ve Deli Kral Ludwig burada kendini evinde hissederdi."

"Karl Flex Oİ işçilerinin yüce hizmet ayrıcalığından faydalanmış olabilir mi? Belki de Bormann'ın talimatıyla yapmıştır. Para karşılığında gençlere ve ailelerine askerden kaçma imkânı sunuyor olabilir. İsimlerin yanındaki B harfinin manası *befreit* yani muaf olabilir mi?"

Bir sigara içip bunu düşünürken o da kahve yaptı. Böyle bir dümen çevirmek kesinlikle büyük felaket olurdu. Çünkü orduyu sadece Brückner değil, Adolf Hitler de kutsal bir kurum olarak görür, her fırsatta Alman ordusunun hayatını ve kaderini şekillendirdiğini söylemeyi ihmal etmezdi.

"Mümkün," dedim. "Ama Bormann muazzam bir riski göze almış olmuyor mu? Hitler'in duyduğunu düşünsene."

Gerdy başını iki yana salladı. "Obersalzberg lordu Hitler değil, Martin Bormann'dır. Bormann, Kardinal Richelieu'dan farklı değil, Bernie. Hitler de tıpkı Kral XIII. Louis gibi. Führer ayrıntılarla uğraşan biri değildir. O tür şeyleri Bormann'a devretmekten gayet memnun. İdari işler onu sıkar ve Bormann da demek ki bu fırsatı değerlendirmiş. Adam müthiş bir idarecidir ve Hitler bu vasfını takdir eder. Dolayısıyla Bormann'ın kendisini Hitler'in Dağı'nda kadiri mutlak görüp böyle bir sahtekârlığa kalkışması hiç de olmayacak bir iş değil."

"Üstelik Hitler'in bir şekilde haberi olursa, her şeyi Flex ve diğerlerinin üzerine atarak kolayca işin içinden sıyrılabilir." Gerdy'nin söylediklerini düşündükçe sadece muhtemel değil, mümkün olduğunu da anlamaya başladım. "Evet olabilir, hatta bence cevap bu."

"Aklına yattı mı?"

"Evet, işte ben dümen diye buna derim. İtiraf etmek gerek ki ancak en fanatik Naziler gidip de Polonya'da savaşmak ister. Fransızların ve Sovyetler Birliği'nin Polonya'nın yardımına gelmesini hesaba katmıyorum bile. Bu bizi 1914'e geri götürür,

yani iki cepheli bir savaş. Ordudan uzak duran hayatta kalır; böyle bir denklemi anlamak için Leibniz olmaya gerek yok."

Kahvemi yudumlayıp başımı salladım. Onun bahsetmesinin ardından her şey çok bariz görünmeye başlamıştı. Oğlunun ya da yeğeninin askere gitmemesi için kim para ödemezdi ki?

"Zeki kız." Ona bakıp sırıttım. "Bence bu işe el atmalısın, Profesör. Karl Flex'in listesinde yüzlerce isim var. Sadece Berchtesgaden değil, Münih'le burası arasındaki tüm şehir ve kasabalar da bu işe dahil. Bu dümen Bavyera'nın tamamında çevrilmişe benziyor."

"Saydım, bin beş yüz kadar," dedi Gerdy.

"Bu yıl Avrupa'da savaş çıkmasının yüksek ihtimal olduğunu hesaba katarsak, böyle bir dümenin iyi para getireceği şüphesiz. Hesap defterine göre hepsi yılda yüz Mark ödüyormuş ki toplamda yüz elli bin Mark yapar. Tümü de Martin Bormann ve tahsildarlarının hesabına gidecek."

"İyi de sadece yeni bir Savonnerie halısı alabileceksen, ne manası var?"

"Çünkü trenin raydan çıkması an meselesi. Obersalzberg Lordu'nun bile kötü günler için hazırlık yapması gerekir. Muhtemel bir sürgün için para biriktiriyor olabilir. Rakamlara bakılırsa da öyle az buz bir miktardan bahsetmiyoruz."

"Doğruysa bunu mutlaka Albert Bormann'a anlatman gerekir," dedi Gerdy.

"Doğruysa mı? Tabii ki doğru."

"Umarın öyledir."

"Başka bir açıklaması yok. Doğru olduğunu düşünmüyor musun?"

"Öyle görünüyor ama kanıtlamak için bundan fazlası gerekir, yani gerçek bir delil... Somut bir delil."

"Haklısın. Bu tür şeylerle ilgilenmeyeli o kadar uzun zaman oldu ki nasıl bir şey olduğunu unutmuşum. Albert Bormann'ı buna ikna edebilmek için, gözünü korkutacağım bir şahide ihtiyacım olacak. Flex'in B listesindeki isimlerden biri işimi görür." Başparmağımı defterde gezdirdim. "Mesela bu adam. İsmi Hubert Waechter. Berchtesgaden'daki Maximilianstrasse'de oturuyor. O adreste aynı soyisimle bir Nazi avukatı var. Anlaşılan baba, oğlunun askere gitmemesi için para ödemiş. Pek de hassas ve riyakârmış. Başka bir hususta onunla görüşmem olmuştu. Yine de diğer listelerin ne anlama geldiğini de öğrenmek istiyorum. P ve Ag listesi ne peki? O dümenler nasıl işliyor?

"Bu isimlerden biri B, P ve Ag listesinin üçünde de var, bu isme daha önce de denk geldim. Sahte bir intihar notundaydı. İçimden bir ses Karl Flex cinayetiyle ilgisi olduğunu söylüyor. B listesinin cinayet sebebi olacağını zannetmem ama P ve Ag listeleri olabilir. Kim bilir, belki de bir taşla iki kuş vururum. Aynı anda hem Flex'in katilini bulurum, hem de Martin Bormann'ı haklarım."

Kahvemi bitirip ellerimi ovuşturdum.

"Gidip şu adamı konuşmaya ikna edebilecek miyiz bakalım?"

"Bunu nasıl yapacaksın?"

"Sana söyledim. Gözünü korkutacağım. Burada ağırlığı olan tek kişi Bormann değil."

"Öyleyse bana ihtiyacın yok, Günther. Gece vakti bu ayakkabılarla benden bu kadar."

Küçük elini tutup biraz inceledikten sonra öptüm. Gerdy biraz kızarsa da elini çekmedi. Bana yardım etmesine ne kadar müteşekkir olduğumu ve bunu yaparken ne kadar büyük bir riske girdiğini göstermek istermiş gibi elini öpmeme izin verdi. Belki de zannettiğim türde bir kadın değildi. Kadınlar hiçbir zaman zannettiğiniz gibi çıkmaz. Onları ilginç kılan şeylerden biri de budur. Öyle ya da böyle ondan hoşlanmıştım. Hatta hayran olmuştum. Gerçi bu hususta bir şey yapacak da değildim. Nazilerin cirit attığı bu ortamda onunla cilveleşmek resmen ölüme davetiye çıkarmaktı. Sistine Şapeli'ndeki bir rahibeyle kur yapmaya kalkmaktan farksızdı. Ayrıca Gerdy Troost'un başkasına âşık olduğu aşikârdı. Martin Bormann'ı alaşağı edeceğimi düşünecek kadar hayalperest olabilirdim, ama Hitler'in yarı tanrı olduğunu düşünen bir kadını elinden kapmak için Adolf Hitler'le rekabet etmeye kalkacak kadar da değildim.

Gülümsedi. "Seni Villa Bechstein'a bırakırım. Oradan arkadaşın Korsch'u ve kendi arabanı alırsın. Albert'le konuşmaya hazır olduğunda gelip beni al. Zamanı fark etmez. Muhtemelen kitap okuyor olacağım."

Bir an için onu tekrar Hitler'in kitabını okurken düşününce yüzüm buruştu.

"Obersalzberg'deyken fazla uyumam," diye ekledi. "Barbarossa hariç kimse uyumuyor."

"Belki onunla da konuşmam gerekir."

"Bir dene istersen."

"Onu arabanla biraz gezdir. Bu onun uykusunu açar. Hatta bir daha uyuyabileceğini hiç zannetmem."

ELLİ ÜÇ

Nisan 1939

Okumayı annemin dizinde öğrenmiş ve hep sevmişimdir. En sevdiğim kitap Alfred Döblin'in *Berlin Alexanderplatz* kitabıdır. Kitap yasaklandığından Berlin'deki evimde kilitli bir çekmecede duruyor. 1933'te Naziler Döblin'in kitaplarının çoğunu yakmış olsa da sırf Weimar Cumhuriyeti'ni yâd edebilmek adına, arada bir kitabı çıkarıp yüksek sesle okurum. İşin aslı elime ne geçerse okuyan biriyim. Johann Wolfgang von Goethe'den Karl May'e kadar her şeyi okudum. Birkaç yıl önce Hitler'in *Kavgam* kitabını dahi okudum. Tahmin ettiğim gibi mücadeleci bir kitap olmasına ek, bazı alanlarda, maalesef sadece savaşla ilgili olanlarda, ferasetli bile gördüm. Eleştirmen olmasam da bana göre, bu kitap da dahil, hiçbir işe yaramayacak kadar kötü bir kitap yoktur. Mesela Hitler kelimelerin bilinmeyen bölgelere giden köprüler inşa ettiğini söyler. Aslında bir dedektifin işinin de pek farklı olduğu söylenemez.

Tek farkı dedektifin kimi zaman o bölgeleri hiç öğrenmemiş olmayı temenni etmesidir. Hitler büyük yalancılardan büyük sihirbazlar çıktığını da söyler. İyi bir dedektif de bir tür sihirbaz sayılır ve kütüphanede toplamayı başardığı şüphelilerin tümü o sihrini sergilerken ağzı açık onu izlemeye devam eder. Bunun burada hayata geçmeyecek olması çok acı. Hitler'in dediği diğer bir şey de önemli olanın hakikat değil, zafer olduğudur. Pek çok polisin de benzer şekilde düşündüğünü biliyorum, ama bence hakikat elde edilebilecek en büyük zaferdir. Bu konuda söylenecek daha çok şey olmasına karşın, sonuçta hepsi aynı yere varıyor: Friedrich Korsch bizi Johann Diesbach'ın Kuchl'daki adresine götürürken ben de Berghof'taki odasında o lanet kitabı okuyan Gerdy Troost'u ve Berchtesgaden'a geldiğimden beri nasıl bir mücadele sürdürdüğümü düşünüyordum. Çoğu cinayet soruşturması başlı başına bir mücadeledir, oysa bu seferki Almanya için bile nadir sayılırdı, çünkü çoğunlukla soruşturma sırasında sizi öldürmeye çalışan birileri olmazdı. Dr. Brandt hakkında ne yapacağımı henüz çözememiş olmama karşın, Hermann Kaspel cinayetinin yanına kâr kalmasına izin verecek değildim, çünkü elimde değildi. Bununla ilgili yapılacak bir şey olmalıydı mutlaka. İşte bu, mücadele teriminin hakkını verecek bir meseleydi. Bu düşüncelerimi arabada giderken Korsch'a anlattım.

"Ne düşündüğümü duymak ister misin patron?" diye sordu dikkatlice beni dinledikten sonra.

"Muhtemelen hayır, ama arkadaş olduğumuza göre yine de söyle."

"Bu nasihatine arada bir sen de uysan iyi olur."

"Hatırlat bana."

"Hitler'in doktorunu cinayetle nasıl suçlayabiliriz? Brandner'i Flex cinayetinden idam etseler ne değişir? Martin Bormann'ın üçkâğıtçılığı kimin umurunda? Nazilerin Yüce Almanya'dan gelip geçmiş Şarlken'den Kayser II. Wilhelm'e kadar, diğer krallardan bir farkı yok. Tümü de güçlerinin kaynağının kaba kuvvet olduğunu düşünür. Başımıza bir hal gelmeden buradan çekip gitmek istiyorsak, bence tam vaktidir."

"Bunu yapamam, Friedrich."

"Biliyorum, yine de söyleyeyim dedim. Maalesef mümkün olan en kötü dedektif türüsün, yani Alman dedektifisin. Kendi meziyet ve vasıflarına güvenmekle kalmayıp onları fetiş haline getirmişsin. İşine sadakatinin erdem olduğunu sansan da öyle değil. Bence tam tersi. Kendine hâkim olamıyorsun. Mizacında damarlardaki kan gibi Prusya bayrağının siyah çizgileri dolaşıyor. Senin derdin bu patron. Bir davayı soruşturduğunda onu mümkün olan en iyi ve titiz şekilde yapmaya çalışıyorsun. İşini en doğru şekilde yapma inadın karşısında gerçekçilik ve mantık çaresiz kalıyor. Bu da yaptığın şeyi hakkıyla idrak edebilme kabiliyetini elinden alıyor. Ne zaman durman gerektiğini bilemiyorsun. Heydrich seni bu yüzden kullanıyor, çünkü asla yolundan şaşmayacağını biliyor. Schmeling gibisin; maçı kaybettiğini bilsen de dövüşmeye devam ediyorsun. Bu bağlamda senden Prusyalısına rastlamadım desem yalan olmaz. Sana hayranım, Bernie. Ama bana kalırsa senin senden büyük düşmanın yok."

"Sorduğuma sevindim. Tokat gibi olsa da hakikati duymak güzel bir değişiklik."

"Şu anda direksiyondayım, dua et patron. Yoksa komiser ol olma tokattan kurtuluşun yoktu."

"Beni böyle iyi tahlil ettiğinden haberim yoktu. Yoksa filozofsun da ben mi bilmiyorum?"

"Galiba seni iyi tanıyorum ve bir parçam sana benziyor. Unuttuysan söyleyeyim, ben de Prusyalıyım. O yüzden bir sonraki hamleni kestirmem zor değil. Muhtemelen benim yapmaya cesaret edemediğim bir şey olacak."

Kuchl, Kehlstein ve Almanya'ya sınırı teşkil eden Göll, dağ kitlesinin diğer yanındaki güzel bir Avusturya köyüydü ve yol üzerindeki büyük tabelaya göre, 1938'den beri Yahudilerden arınmıştı. Köy pastel renkli evleri, bir büyük bir küçük kilisesi, köylülerin oymacılığı bildiğini gösteren oymaları, boyalı pencere çerçeveleri ve ortaçağ darağaçlarını andıran dökme demir levhası bulunan *Gasthof*'uyla peri masallarından bir manzarayı andıran derli toplu Katolik mekânlarından biriydi. Hemen her binanın üzerinde bir Nazi bayrağı ya da duvar resmi ve şehir meydanında da gerçek ölçülerinde çarmıhtaki İsa heykeli vardı. Soğuk ve parlak ay ışığındaki bu gecede, bu boyalı heykel, İsa'dan çok Veit Harlan'ın meşhur filminin sonunda Württemberg'in hakşinas vatandaşları tarafından bir tipi öncesi asılan zavallı Yahudi Süss Oppenheimer'e benziyordu. Ana meydanda *Gasthof*'tan bisikletle ayrılan bir gence Oberweissenbachstrasse ve Diesbach'ın misafirhanesine nasıl gideriz diye sorduk ve aldığımız yanlış tarif sonucu kendimizi diğer bir Yahudiler-

den arınmış köy olan Luegwinkl'da bulduk. Bir saat kadar sonra tekrar adres sormamızın ardından nihayet ağaç kaplı bir yamacın kıyısı ve Salzach nehri üzerindeki köprüden geçip Diesbach misafirhanesine ulaşabildik; burası etrafını çevreleyen balkonu ve çalışan bir su değirmeniyle üç katlı, ahşap bir binaydı. Evin saçakları altında büyük ve tahtadan bir geyik kafası vardı ve ön kapının yanına, altı çamurlu botlarla dolu, ahşap bir sıra konmuştu. Üst katın ışıkları açıktı ve bacadan kesif bir odun kokusu geliyordu.

Ön kapının dışında durduğumuzda Korsch, "Alman sınırına sadece birkaç kilometre uzağız," dedi. "Yine de zamanda birkaç asır geriye gitmiş gibi hissediyorum. Nedendir bilmem, havasından galiba. Jöle gibi bir tadı var."

"O şerefsiz bizi neden yanlış yöne gönderdi acaba?" dedim. "Ona yol sorduğumuzda buraya sadece beş dakika uzaktaydık."

"Aksanından olabilir. Belki de tipini sevmemiştir."

"Belki ama bence bu araba yüzünden. Resmi araca benziyor. Gecenin bu vakti bizi polis zannetti demek ki. Saat onda buraya başka kim gelir ki?"

"Bu insanların kanunla oyun oynamaya çalışacaklarını hiç zannetmem."

"Eski kafalı olabilirler ama salak değiller. O genç çoktan bisikletle buraya gelip Johann Diesbach'ı uyarmıştır. Diesbach bizi bekliyordur."

Arabadan inip karla kaplı yoldan yürürken kısa süre öncesine kadar bir araç ya da kamyonetin park halinde olduğunu gösteren garaj yolundaki kuru dikdörtgenin yanından geçtik. Yerde birkaç met-

re uzakta, tuğlaların üzerindeki eski bir açık mavi Wanderer'in yanında, Karl Flex'i vurmakta kullanılan Mannlicher karabinasında susturucu olarak kullanılanlarla aynı türden, kullanılmış bir Mahle yağ filtresi duruyordu. En çok ilgimi çeken de kardaki pembe ayak izleri oldu; Udo Ambros'un evinin dışında da benzer izleri görmüştüm. Sıranın altındaki botlardan birini alıp kauçuk tabanını inceledim; daha önce gördüğümle aynı şekli taşıyordu. Tabana minik ve pembe tuz kristalleri yapışmıştı.

"Bir saat önce kar yağışı durana kadar burada bir araba varmış. Diesbach'ın burada olmadığına eminim."

"İçeride biri var," dedi Korsch başını kaldırarak. "Pencerede birini gördüm."

"İçeri girdiğimizde ben tuvalete gidip etrafa göz atarken sen de her kimse onu lafa tut."

Kapıyı çaldım ve üst kattan bir pencere açıldı.

"Kış nedeniyle kapalıyız," dedi.

"Oda istemiyoruz."

"Ne istiyorsunuz peki?"

"Kapıyı açarsanız söyleriz."

"O zaman açmasam daha iyi. Gecenin bu vaktinde hangi akla hizmet geldiğinizi merak ettim. Gitmezseniz polisi ararım."

"Biz polisiz," diyen Korsch bana bakıp sırıttı. Bu tür şeyleri söylemekten hiç bıkmazdı. "Bu Komiser Günther ve ben de yardımcısı Korsch."

"Ne istiyorsunuz?"

"Johann Diesbach'ı arıyoruz."

"Burada değil."

"Hanımefendi kapıyı açar mısınız lütfen? Size kocanız hakkında birkaç soru soracağız."

"Mesela?"

"Mesela nerede?"

"Bilmiyorum. Bu sabah gitti ve henüz dönmedi."

"O zaman içeri girip bekleriz."

"Sabaha gelseniz olmaz mı?"

"Sabaha gelen biz değil, Gestapo olur."

"Gestapo mu? Gestapo bizden ne istiyor ki?"

"Diğerlerinden ne istiyorsa onu. Cevap. Umarım aradıkları cevaplar sizde vardır Bayan Diesbach, çünkü onlar bizim kadar sabırlı değildir."

Salonun ışığını yakıp kapıyı açan kadın dekolte bir bluz, kırmızı kadife yelek giymiş ve beyaz önlük takmıştı; önünde Oktoberfest'teki meşgul bir garsondan daha fazla şey taşıyordu. Çok uzun boylu, kısa siyah saçlı ve kupkuru dolgun dudaklıydı, Nefertiti'nin Zulu kuzeniymiş gibi bir boynu vardı. Çekiciydi ama Avcı Diana'nın daha yaşlı ve tehlikeli bir kardeşi varmış da ona benziyormuş gibi, daha çok Amazon tarzı bir çekicilikti bu. Yeşil gözleri yüzlerimizi tararken kırmızı pamuklu elbisesinin yanındaki eli bir şeyden korkmuş gibi titremesine karşın, sesinin tonunda korkusunu açığa vuran tek bir iz bile yoktu. Gayet net ve kendinden emin konuşuyordu.

"Kimliklerinizi görebilir miyim?"

Elimde hazır tuttuğum rozetim, onun hatırı sayılır büyüklükteki göğüslerinin aşağısında kalmıştı. Belki de bu yüzden görmemişti.

"Buyurun."

"Sadece bu metal parçası mı?"

"Buna rozet derler hanımefendi," dedim. "Ayrıca hiç vaktim yok."

İkiz Gordiyon düğümlerini andıran göğüslerinin yanından geçip eve girdim.

ELLİ DÖRT

Nisan 1939

"Neler oluyor?" Frau Diesbach kapıyı arkamızdan kapatıp koca ellerini taktığı beyaz önlüğe sildi. Friedrich Korsch onun ancak omzuna geliyordu.

"Yalnız mısınız?"

"Evet, yalnızım."

Taş zeminli, siyah ahşap dolaplı bir holdeydik. Beyaz badanalı duvarda Viyana ormanlarındaki en vahşi hayvanlardan birine benzeyen, resmin kendisinden bile yaşlı Avusturya İmparatoru I. Franz Joseph'le Bavyera veliaht prensi Rupprecht'in resmi asılıydı. Posbıyıklı Johann Diesbach'ın üniformalı bir sürü başka fotoğrafı da adamın Altıncı Alman Ordusu'nda görev yaptığını gösteriyordu. Anlaşılan, savaşın ilk çatışmalarından biri olan ve sonuçsuz kalması üzerine dört yıl sürecek siper savaşlarına yol açan Lorranie Muharebesi gazisiydi. Göğsünde Birinci Sınıf Demir Haç madalyası vardı. Ortaçağ atlılarını azarlayan bir münzevinin ahşap oymasının

yanında duran bir rafta da birkaç tüfek ve çifte duruyordu. Her yer pipo tütünü kokuyordu ve evin hanımı bana pipo içen bir tip gibi gelmediğinden, kısa süre önce burada bir erkeğin olduğuna hükmettim.

"Frau Diesbach, kocanız ne işe yapar?" diye sordum.

"Berchtesgaden'da küçük bir tuz ocağımız var," dedi. "Almanya ve Avusturya'daki tüm lokantalarda kullanılan, kendi yüksek kaliteli tuzumuzu üretiyoruz."

"Bolca kazma işi var gibi geldi bana," dedi Korsch.

"Kazmakla ilgisi yok," dedi. "Tuzlu su çıkarma işlemi uyguluyoruz. Dağın içine tatlı su basarız ve kayanın içindeki çözülmeyen parçacıklar dibe batar. Sadece pompa ve boru kullanılır, gayet bilimseldir."

"Şu an ocakta mı?"

"Hayır, Münih'teki büyük müşterilerimize gurme tuz satmaya gittiğinden çok geç döner."

"Kim bu müşteriler?"

"Kaiserhof'un şefi."

Oturma odasına girip büyük gül rengi kristalden yapılmış gibi görünen bir lambayı açtım. Bitişiğindeki masada birkaç pembe tuz kavanozu vardı. Birini aldım. İçi masa lambasının yapımında kullanılanların küçük örnekleriyle doluydu ve dışarıdaki botlarda gördüğüm tuzla aynıydı.

"Size kocamın burada olmadığını söyledim," dedi kadın ısrarla, bir yandan da gerginlikle alt dudağındaki küçük bir deri parçasını aldı.

"Gurme tuzu dediğiniz bu mu?"

"Etiketinde öyle yazıyor."

"Kocanız Münih'te, öyle mi?"

"Evet, hatta çok içmişse geceyi orada geçirmesi de mümkün. Genelde müşterileriyle yemek yer ve işinin gereği içmek zorunda kalır." Titreyen parmaklarıyla gümüş rengi kutusundan bir sigara alıp yaktı. Göğüs dekoltesi San Andreas Fayı gibi titriyordu.

"Kaiserhof'un şefinin ismi Konrad Held'dir," diye yalan söyledim. "Onu iyi tanırım. Dilerseniz telefon açıp kocanızın orada olup olmadığını öğrenebilirim."

"Görüştüğü şef olmayabilir," dedi dudağındaki deriyi biraz daha çekerek. "Bazen mutfaktaki başka biriyle de görüşür."

Sabırla gülümsedim. Bu işi yapan biri bir süre sonra karşısındakinin yalan söylediğini hemen anlamaya başlar. Özellikle de karşısındakinin Frau Diesbach'ınki kadar dokunaklı göğüsleri varsa! Ardından geriye sadece onlara bunu ne zaman söylemesi gerektiği kalır. Hiç kimse yüzüne karşı, en azından kendi evinde ve polis tarafından, yalancı denmesinden hoşlanmaz. Kadının haline neredeyse üzülecektim; başka bir zaman olsa daha kibar davranabilirdim ama şu an işleri hızlandırmak adına ona yüklenmekten başka çarem yoktu. Nihayetinde masum bir adamın hayatı tehlikedeydi. Baş yüksekliğinde oda boyunca uzanan bir raf vardı ve gözlerim orada çoktan sorduğum sorulara gösterdiği direnişi kırmama yarayacak bir şeyler aramaya başlamıştı bile. Genelde jeolojiyle ilgili kitaplar olsa da neyse ki amacıma hizmet edecek birkaç tane gördüm. Şimdilik bir şey demeyip geniş ve kırmızı

tuğlalı şöminenin yanına gittim. Dökme demir paravanın arkasındaki kütük usulca yanıyordu; tahminimce evde yalnızsa, bu kadar büyük bir kütük seçmezdi. Ateşi kim yaktıysa iki kişilik güzel bir akşam için hazırlandığı belliydi. Ateşin yanındaki sandalyenin üzerinde o günkü *Völkischer Beobachter* gazetesi duruyordu. Gazeteyi alıp oturduktan sonra onu ocağın üzerindeki küllük ve kapağı açık Von Eicken kutusunun yanına bıraktım; küllükte bir pipo vardı. Biraz sonra onu da kaldırdım ve hâlâ sıcak olduğunu gördüm. Adamın yarım saat kadar önce burada otururken Tuna gemisi kaptanı gibi pipo tüttürdüğünü hayal etmek hiç de zor değildi.

"Eviniz güzelmiş," dedi Korsch, masadaki bir çekmeceyi açarken.

Frau Diesbach kollarını kavuşturdu. Böylece masadaki lambayı alıp Korsch'a vurmadan durması daha kolay oluyordu.

"Kendi eviniz gibi davranacaksınız galiba?"

"Bu tuz işinde çok para var anlaşılan," dedi onu duymazdan gelerek. Bazen polislerin Sokrates diyaloğunun tam zıddını yapması gerekirdi: Bir şey söyler, sonra duymamış gibi yapıp başka bir şey söylerdin.

"Diğer her şeyde olduğu gibi çok çalışırsan kazanırsın."

"Keşke doğru olsaydı," dedi Korsch. "Polislikte kesinlikle fazla para yok. Haksız mıyım patron?"

"Aradığınız şey para mı yoksa? Buraya soruşturmaya değil de suç işlemeye mi geldiniz?"

Korsch güldü. "Aksi kadınmış. Tuz yüzünden olsa gerek."

"Öyle görünüyor."

"Tuz yerine şeker yapmayı deneyin hanımefendi."

"Uzatmadan derdinizin ne olduğunu söyleseniz nasıl olur?"

"Söyledik ya," dedi Korsch, kadını sinir etmek için diğer bir çekmeceyi açarken. "Kocanı arıyoruz."

"Ben de size burada olmadığını söyledim. Onu o çekmecenin içinde mi bulacaksın?"

"Pek çok kişi bizi aptal yerine koymaya çalışır," dedi Korsch. "Ama uzun sürmez. Son gülen hep biz oluruz. Haksız mıyım patron?"

Homurdandım. İçimden gülmek gelmiyordu, çünkü çenem hâlâ bağlıydı ve Aneta Husák'ın soğukkanlılıkla öldürüldüğünü görmüştüm. Bunu bir çırpıda unutmam mümkün değildi. Bu arada gözüm piyanonun üzerinde duran fotoğraflara takıldı ve o fotoğraftakilerden birinin bizi yanlış tarafa yönlendirip yolumuzu uzatan genç olduğunu anlamam uzun sürmedi. Çok geçmeden gidip resmi piyanonun cilalı kapağının üzerinden alıp baktıktan sonra gösterdiğim Korsch başını salladı. O olduğu kesindi.

"Bu çok şeyi açıklar," dedi.

"Bu kim?" diye sordum Frau Diesbach'a.

"Oğlum Benno."

"Yakışıklı çocukmuş." Korsch aklınca dalga geçiyordu. Kalın gözlüğü, çıkık çenesi ve saf yüz ifadesiyle ıslak bir kesekâğıdına benzeyen Benno Diesbach, çocuğunun üstüne titreyen, evhamlı annelerin askere gitmesine engel olmak için her şeyi yapacağı türden, hassas ve çelimsiz birine benziyordu. Ben on iki yaşındayken annem de –benimle

ilgili bir şey hissettiğini varsayarak konuşuyorum-böyle hissetmiş olmalıydı.

"Oğlunuz şu an nerede?" diye sordum.

"Aradığınızın kocam olduğunu sanıyordum."

"Sadece soruya cevap verin," dedi Korsch.

"Arkadaşlarıyla bira içmeye gitti."

"Yaşı tutuyormuş gibi görünmüyor."

"Yirmi yaşında ve bununla hiçbir ilgisi yok."

"Neyle ilgisi yok?" diye sordu Korsch.

"Hiçbir şeyle. Bakın, onu hâlâ neden aradığınızı söylemediniz."

"Kimi?"

"Kocamı. O kanunları çiğnemedi."

"Öyle mi?" Raftaki jeoloji kitaplarının arasından Alfred Döblin'in ve Erich Maria Remarque'ın romanlarını çıkardım. Evimdekilerle aynı olan ucuz ciltlerdi. "Ama biri çiğnemiş. Bu kitaplar sizin mi?"

"Onlar şey... Bakın bunun bir önemi var mı? Alt tarafı iki tane eski kitap."

Az kalsın kitaplarının oğlu Benno'ya ait olduğunu itiraf edeceğini hissettim. Tipi sıkı bir kitap okuyucusuna benziyordu.

"Bunlar sıradan kitaplar değil," dedim. "Bunlar *yasaklanmış* kitaplar." Bazen gerçek bir Nazi gibi konuşmak zorunda kalırdım. Böyle zamanlarda kendimden her zamankinden daha çok nefret ederdim. Johann Diesbach'ın bizden kaçtığına emindim, kaçışının suçunun *prima facie* delili olduğunu da düşünmeye başlamıştım. Bunun yanı sıra dışarıdaki tabanı tuzlu botlar vardı. Bunları giyen kişinin Udo Ambros'u öldürdüğünden bir hayli emindim.

Karısı bizi oyalamaya devam ettikçe, adamın bizden kaçma şansı artarken Johann Brandner'in de idam mangasından ya da Plötzensee'deki düşen baltadan kaçma şansı azalıyordu. "Bu yazarlar Yahudi kökenli, komünist veya pasifist sempatizanı olduklarından kitapları 1933'ten beri yasaktır."

"Bilmiyordum. Kim demiş?"

"Gerçek ve Propaganda Bakanı demiş. Sinema salonlarındaki haber filmlerini izlemediniz mi? Altı yıldır sevmediğimiz kitapları yakıyoruz."

"Pek sinemaya gitmeyiz."

"Hangi kitabı okuduğunuz umurumda bile değil Frau Diesbach, ama bilmemeniz mazeret olamaz. Bu kitaplara sahip olmanın cezası sınır dışı edilmek, hapis ve hatta idam bile olabilir. Çok ciddiyim. O yüzden bizimle işbirliği yapıp kocanızın yerini söylemenizi tavsiye ederim; aksi takdirde sadece onun değil, sizin de başınız derde girer." Kocasının yaptıklarının ne kadarını bildiğini merak ettim.

"Kocanızın iki cinayete karıştığından şüphe ediliyor."

"İki mi?" Kadını asıl şaşırtanın rakam olmasına bakılırsa, tahminen Flex'i biliyor ama Udo Ambros'u bilmiyordu.

"Son gülen biz oluruz demedim miydim?" dedi Korsch.

"Size söyledim," dedi. "Johann Münih'te."

"Müşterileriyle birlikte, evet biliyoruz," dedi Korsch. "İlk duyduğumuzda da inanmamıştık."

Kadın çaresizlik ve Guerlain kokusu içerisinde oturup bir sigara daha yaktı. Halen içtiği ve masanın üzerindeki büyük tuz kristalinden küllükte du-

ran sigarasını alıp düşünceli bir şekilde tüttürerek acı acı gülümsedim.

"Tuvalete gidebilir miyim Frau Diesbach?" diye sordum. "Bu arada size de bir kez daha düşünmenizi şiddetle tavsiye ederim."

"Evet, tabii. Merdivenden çıkınca hemen orada."

"Oğlun ne zaman dönecek?" diye sordu Korsch kadına.

"Bilmiyorum. Neden?"

"Soruları bizim sorduğumuzu ne zaman anlayacaksın, Frau Diesbach?"

Korsch onu lafa tutarken ben de dar merdivenlerden çıkıp etrafa göz atmaya başladım. Ev, Berghof'un ufağı gibiydi, sadece içinde cüce Alberich eksikti. Koridorda Almanya'nın güneybatısındaki Saarland'e komşu bir bölge olan Bavyera Ren Palatinate'nin eski haritaları, kayaların, tuz ocağına benzeyen ve ilginç jeolojik yapıların resimleri vardı. Ahşap bir kapıyı açtığımda yatakların rulo haline getirildiği ve dağda gezenlerin birkaç fotoğrafının olduğu küçük odalar buldum. Yazın kalınacak güzel ve temiz bir yerdi; iyi bir uyku çekip Frau Diesbach tarafından hazırlanan güzel bir Alman kahvaltısını mideye indiren mutlu gezginler, göğüslerine de bir göz attıktan sonra, iyi ki burayı seçmişiz derdi.

Battaniyelerin arkasındaki bir dolabı açtığımda içinde Udo Ambros'u vurmakta kullanılan kırmızı Brenneke fişeklerin durduğu birkaç kutu buldum. Serin bir yatak odasının kalın kâğıt kaplı duvarına yaslanmış kayak sopası büyüklüğündeki Walloon kılıcı neredeyse oraya daha önce gelmediğimize

sevinmeme yol açtı. Pirinç yatağın üzerinde yatan beyaz bir kedinin o kılıç kadar keskin mavi gözleriyle bana soru sorar gibi bakması, Kehlstein'da cevapların saatin kaç olduğu, karın tadı ya da gökyüzündeki bulutların şeklinden daha önemli olmadığını gösteriyordu. Dünyanın bu bölgesinde bile, Hitler'den ve Landlerwald'dan uzak durduğun müddetçe, kedi olmanın daha iyi olduğunu düşündüğüm zamanlar olurdu. Dolabın çekmeceleri boş ve açıktı, yerde bir kol düğmesi, bir yaka ve 7.62 mm Parabellum mermisi gördüm; anlaşılan biri Luger tabancasıyla alelacele çıkmıştı.

Yatağın başındaki masada bir kâğıt parçası duruyordu ve üzerinde müşteri isimleriyle Münih ve Frankfurt tren saatleri yazılıydı. Yazılanların bir önemi olmasa da yazan kişinin Udo Ambros'un "intihar" notundaki aynı düzgün büyük harfleri seçmiş olması ilginçti. Kâğıdı katlayıp cebime koydum. Biedermier tuvalet masasının üzerindeki fildişi fırça ve tarakların arasında, eve dönüp babası Johann'ı uyarmak için zaman kazanmak adına bize yolu yanlış tarif eden Benno'nun yer aldığı daha bir sürü fotoğraf duruyordu. Fotoğraflardan birinde Johann kafası hâlâ yerinde duran Udo Ambros'la birlikteydi. Ambros sert görünümlü bir adamdı, ama Diesbach çok daha sert görünüyordu ve Hitler'inkini andıran bıyığı yüzünden çok daha itici bir herifti. Resimleri çerçevelerinden çıkarıp cebime koydum ve sonraki odaya girdim. Banyo aynasında kendime baktım, çenemi tutan Raxon kravatı sıkıp kendi kendime konuştum:

"Kedinin sana tuhaf tuhaf bakmasına şaşmamak gerek, Günther. Dişi ağrıyan birine benziyorsun."

Kahraman oğlu eve varıp geleceğimizi haber verdiğinde, Frau Diesbach banyo yapmak üzere olacak ki küvet soğuk suyla doluydu; çorap ve iç çamaşırları kapının ardındaki bir sepette duruyordu. Başka bir yerde olsaydı onları alıp koklayabilirdim; çekici kadınların kokusunu içime çekmeyeli epey zaman olmuştu ve gerileme belirtileri sergilemeye başlamıştım. Onun yerine sutyenini alıp bir süre boyutuna hayranlıkla baktım. Zamanında Golyat'a karşı kullanılmış bir sapana benziyordu ve birkaç tane kocaman taşla birlikte cılız Davut'un hayatta kalma şansını fazlasıyla artırabilirdi. Golyat'ın akıbetine hep üzülmüşümdür. Ama Bavyera dağ havasının benim gibi Berlinlileri kötü etkilediği de bir gerçektir.

Duvarda krom kaplı bir radyatör, pencere pervazındaki bir bardağın içinde takma dişler ve lavabonun üzerinde büyük bir dolap vardı. Dolabı açtığımda beyaz kedinin onu nasıl etkileyeceğini bilse çok daha dikkat edeceği soruların cevaplarını buldum. Sahibin toplama kampına gönderilirse ya da daha fenası olursa, sana kim yemek verecekti? Aslında Diesbach ailesinin evinde olup bitenleri kesin olarak öğrenmenin verdiği mesleki haz haricinde bir şey elde etmiş değildim. Bunun Agatha Christie ya da Dorothy L. Sayers gibi saygıdeğer hafiye romanı yazarlarının eserlerinde göreceğiniz türden bir çözüm olduğunu da zannetmiyordum. Keşfettiğiniz için sadece utandığınız türden bir polis delilinden başka bir şey değildi. Aşağı inip Frau Diesbach'a söylemek zorunda kalacağım şey midemi bulandırmıştı, çünkü bu şartlar altında Johann Diesbach'ın yaptığından farklı bir şey yapar

mıydım bilmiyorum; Udo Ambros'u vurmak haricinde. Hiç kimse yüzünde Picasso tablolarındakine benzer şaşkın bir ifade belirmesini hak etmezdi. Banyodaki dolapta bir Protargol şişesi vardı. İşte o anda Protargol'un gümüş nitrat olduğunu ve gümüşün periyodik cetveldeki karşılığının da Ag olduğunu hatırladım. Flex'in iğrenç hesap defterindeki Ag listesinin manası buydu. Dolapta Pervitin de vardı. P, Pervitin olabilir miydi? Ama zührevi hastalıkların tedavisi haricinde ne önemleri vardı bilmiyorum. Asıl önemlisi kimin hasta olduğuydu. Johann Diesbach mı, karısı mı, yoksa her ikisi de mi? Benno Diesbach'ın olabileceğini düşünmüyordum bile; onun bu işlere kalkışması için daha çok zamanı vardı. Berlin'deki sokak köşelerinde ondan daha bariz bakir erkekler görmüştüm. Hapları cebime atıp üzerinde sadece havlu olan Arşimet'ten daha fazla delile sahip olarak aşağı koştum.

ELLİ BEŞ

Nisan 1939

"Frau Diesbach bunu kibarca söylemenin bir yolu olmadığından doğrudan konuya gireceğim. Ardından akıllılık edip bana kocanın yerini söylersen, sana yardım ederim. Kocan içinse yapacak bir şey yok. Fakat sen aynı akıbeti paylaşmak zorunda değilsin. Onu yakalayacağım ve yakaladığımda amirlerime bana yardım ettiğini söylemem, etmesen bile, hayrına olur. Şimdi öfkeye kapılıp bana bir şeyler fırlatmaya başlarsan, bil ki hiç hoşuma gitmez. İşbirliği yapmazsan, bu geceden tezi yok hapse girersin. Anladığım kadarıyla kocan Johann Diesbach, sana zührevi hastalık bulaştırdığı için Karl Flex'i vurduğunda ağzına kadar metamfetaminle doluydu." Protargol ve Pervitin'i masadaki tuzun yanına koydum. "Delil bir ve iki. Oğlun Benno'nun Obersalzberg İdaresi'nde çalışıyor gibi gösterilerek askerlikten muafiyeti için kocanın Flex'e ödediği para ona yetmemeye başladı. Senden hoşlanıyordu

ve paradan başka bir şey istemeye karar verdi. Seninle yatmak istedi. Karşılığında da sana istediğini verdi ama ne yazık ki ondan hastalık kaptın."

Uzun boylu güzel kadın oturup kıyafetinin kolunu mendil niyetine kullanırken bekledim. "Güzel, itiraz etmediğine sevindim. Gördüğün gibi çenem sızlıyor ve tartışacak halim yok. Karl Flex seninle sevişmek istedi ve sen de kabul ettin, oğlunu seviyordun ve başına bir şey gelmesini önlemenin en iyi yolu da yılda yüz Mark'a yüce hizmette onu çalışıyor gibi göstermekti. Onunla yolda tanıştık ve iyi bir çocuğa benziyor. Sadık ve cesur ama biraz toy. Sen de haklı olarak onu askerlikten uzak tutmaya çalıştın, çünkü kendini kanıtlamaya kalkıştıklarından ilk ölenler bu acemiler olur. Flex'le yatmayı kabul ettin ve o da sana hastalık bulaştırdı. Şikâyet edince, gitmeni istediği Dr. Brandt sana ilaç verdi; o da aynı üçkâğıdın parçası. Tedavi olmadan önce hastalığı kocana da bulaştırınca, o da tüm bu olup bitene son vermeyi kafaya koydu. Johann onu bu yüzden vurdu ki bunun için onu ne kadar tebrik etsem az gelir. Karl Flex bunu fazlasıyla hak etmişti. Seninle evli olsam, ben de aynısını yapardım. Ama bunu yaparken arkadaşım Udo'nun tüfeğini kullanmazdım. Flex cinayetinin suçunu Udo'nun üzerine yıkmaya çalışması hoş olmamış. Gerçi Udo'nun arkadaşından şüphelenmesini takip eden olaylarla kıyaslanmaz bile. Ne yaptı, polise söylemekle mi tehdit etti? Öyle olmalı, yoksa Johann zavallı Udo'nun evine gidip onu vurmazdı. Yoksa bunu bilmiyor muydun? Neyse, fark etmez. İntihar olmadığı gün gibi ortada. Çenem kırık olabilir ama kafam hâlâ çalışıyor. Yu-

karıdaki dolaptaki kutularda Udo'nun kafasını uçurmak için kullanılan fişekler var. İntihar notundaki elyazısının aynısını da gördüm. Delillerin bu kadar kesin olduğu çok az cinayet davası çözdüğümü söyleyebilirim. Bu tür şeyleri daha önce de yaptım, Frau Diesbach. İnsanlar, sadece siz değil, devleti idare ettikleri için daha iyi bilmeleri gerekenler bile, yalancıyı gözünden tanıdığımı kabul etmemekte ısrar ediyorlar, ama tanırım. Hem de çok iyi tanırım, bu konuda epey tecrübeliyimdir.

"Yardımcım Korsch'la birlikte buraya gelirken yolda genç Benno'yla tanıştık. Onu piyanonun üzerindeki resimden tanıdım. O resmi açıkta bırakmakla hata ettiniz. Ama kocan alelacele kaçmak zorunda olduğundan herhalde akıl edemedin. Buraya gelip babasını polisin yolda olduğuna dair uyarmak adına bizi yanlış tarafa gönderen Benno'ydu. Bu da Johann'ın bizden doksan dakika ileride olduğunu gösterir. Asıl önemlisi hangi tarafa gittiği... Avusturya'nın içerilerine mi, Almanya'ya mı, yoksa İtalya'ya mı? Hemen bazı cevaplar istiyorum, yoksa kocanla birlikte sen de hapsi boylarsın. Onu yakaladığımızda Benno'nun da başı belaya girecek. Almanya'da polisi oyalamak suç sayıldığı gibi bu vakada bunu kişisel meselemiz olarak almak zorundayız."

Frau Diesbach gözlerini silip bir sigara daha yaktı. Korsch ve ben de yaktık, ikimiz de hikâyelerin sigarayla daha iyi gittiğini biliyorduk. Elbette polisin duyduğu her hikâye sigarayı hak etmezdi, ama bu farklıydı; bunu biliyordum, çünkü kadın konuşurken çenemde şiddetli bir sancı hissettim. Kadının ağlayış tarzı hakikati söylediğine işaretti, ne de

olsa aksini yapabilmek için Zarah Leander olmak gerekirdi ki o bile burun silmeyi gerektirecek kadar ağlamaktan çekinirdi: Kamera karşısındaki bir kadında pek hoş durmazdı.

"Benno iyi çocuktur ama askerlik yapacak türde biri değil. Kocamsa onun tam tersidir. Benno'nun ileride olabileceğinden çok daha dişli olmuştur hep. Benno artık bizim tek çocuğumuz. Anlıyorsunuz değil mi, komiser? Benno'nun ağabeyi Dietrich Alman donanmasındaydı ve İspanya'da iç savaş sırasında öldürüldü. 1937'deki Malaga Muharebesinde *Deutschland* Cep Zırhlısı, Cumhuriyetçi uçakların saldırısına uğradığında hayatını kaybetti. En azından bize öyle söylendi. Bir oğlumu daha kaybedemem. Hiç değilse, Benno'nun başının derde girmeyeceğine dair söz verebilir misiniz?"

"Veririm. Bizi kandırmaya çalıştığını ikimizden başka bilen yok. Böyle bir şeyi kolayca unutabiliriz."

Kadın başını sallayıp içindeki bir şeyi öldürmek istermiş gibi derin bir nefes çekti ve sigarasını ağzından aldığında alt dudağındaki deri parçası da kısmen onunla birlikte çıkıp minik bir puro gibi dudağından aşağı sarktı. Arada bir yanaklarını silse de bir süre sonra vazgeçti, yaşlar yanağından su gibi akıp gidiyor, iki yanağında da bariz bir iz bırakıyordu.

"Acele etme," dedim kibarca. "Kendini toparla ve sonra da bize her şeyi anlat." Korsch bir bardağa şişeden bir şey doldurup kadına verdi. Kadın tek dikişte bitirdikten sonra doldurmasını istermiş gibi ona geri uzattı. Alkol pek çok açıdan bir polisin en iyi dostudur; dilleri gevşetmediği zamanlarda kişiyi teselli ederek işe yarar.

"Dediklerin büyük ölçüde doğru Komiser Günther. Karl Flex benimle birkaç kez yattı. Ama her şey dediğin gibi olmadı. Karl, Benno'yu askerlikten muaf tutmak için gereken parayı Johann'dan değil, benden aldı. Benno çok hassas bir çocuktur ve askere giderse sağ çıkamaz. Bunu yaptığım için özür dileyecek değilim. Fakat Johann bu konuda benimle hemfikir değildi. Öğrendiğinde küplere bindi, çünkü o askerliğin Benno'yu adam edeceğini düşünüyordu. Bense öldüreceğini düşündüm. Nihayetinde herkes Polonya'yla savaş çıkacağından şüphe ediyor. İşin içine Rusya da girebilir. Peki, sonra ne olacak? Ama Karl beni kendisiyle yatmaya zorlamadığı gibi Benno'yu askerden muaf tutmak için de bunu şart koşmadı. Kocamın ceketinin cebinde metresi Pony'den gelen bir mektup buldum. Evet, ismi buymuş. Pony diye isim mi olur diye sormayın. Her neyse, Johann Münih'e gittiğinde onunla yatıyormuş. Ben de sanırım intikam almak için Karl'la yattım. Bir hafta sonu Johann, Münih'te Pony'yle birlikteyken biz de Karl'ın güzel arabasıyla Constance gölündeki Bad Horn Hotel'e gittik. Bilmediğimse Pony'nin Johann'a sadece aşk mektubu değil, hastalık da vermiş olduğuydu. Sonuçta o bana, ben de Karl'a bulaştırdım. Bu yüzden kavga ettik ve kendi sadakatsizliğine rağmen çok kıskanç olan Johann, Karl'ı öldüreceğine yemin etti. Gerçekten yapacağını hiç düşünmemiştim. Diğer taraftan metamfetamin hususunda haklıydın. Bu dağdakilerin yarısı gibi Johann da o şeye bağımlıdır. Galiba zamanla onları delirtiyor. Martin Bormann'ın şart koştuğu aşırı çalışma saatlerine ayak uydurabilmek için tüm Oİ çalışanlarının ona ihtiyacı var. Fa-

kat kısa süre önce Pervitin bulunmaz oldu. Anlaşılan orduya saklıyorlar. Bunun üzerine de Karl ve Brandt parası olan herkese satmaya başladı ki artık burada işler bu şekilde yürüyor. Bormann'ın haberi var mı bilemem ama mutlaka vardır."

Korsch ona bir kadeh daha verdi. Bana da baktı ama başımı iki yana sallayıp istemediğimi gösterdim. Albert Bormann ve belki de kardeşi Martin'le konuşacaksam aklımın başında olması gerekirdi. Johann Brandner'in hayatı Alman gramerinin doğru kullanımına ve yapacağım iyi bir savunmaya bağlıydı.

"Tabii ki Karl'ın vurulduğunu duyar duymaz Johann'ın yaptığını anladım. Tuz ocağımız Rennweg'de. Girişi de Ache nehri ve Obersalzberg arasında. O bölgeyi iyi bilirim ama dağ içinde ne olduğundan kocam hariç kimsenin haberi yoktur. Obersalzberg'in altında yüzlerce metre devam eden tüneller var. Ona sorduğumda az çok itiraf etti. Villa Bechstein yakınındaki ormana çıkan eski bir tuz ocağı tüneli varmış. Orada olduğunu bilmezsen, yanından geçsen de fark etmezmişsin. Udo da anlamış demek ki. Neyse, o ve kocam sürekli tüfek ve eşyalarını birbirinden ödünç alırdı. Orduda birlikteydiler. İkinci Bavyera Kolordusu. Johann keskin nişancıydı ve buradaki çoğu erkek gibi taburunun en iyisiydi. Udo da öyle... Bu adamlardan bazıları elinde tüfekle büyümüştür. Karl vurulmadan bir gün önce Johann'ın arabasının bagajına dürbünlü tüfek koyduğunu gördüm. Silahlardan pek anlamam, ama o tüfeği daha önce hiç görmediğimi söyleyebilirim. Ucunda da konserve gibi bir şey vardı. Gerçekten

tuhaftı. Udo'yu son gördüğümde sorsam da bir şey demedi ki bu da canımı sıktı."

"Kocanın, içinde çalışma tezgâhı olan bir atölyesi var mı?" diye sordum.

"Evet. Madendeki boruları tamir için buraya getirir. Nereden bildiniz?"

"Önemli değil. Udo Ambros'tan bahsediyordun?"

"Johann'ın Udo'yu da vurduğunu bilmiyordum. Akıl alır gibi değil. Udo, Johann'ı hayatta ele vermezdi. En azından öncesinde defalarca onu uyarmadan..." Omuz silkti. "Belki de olan budur. Udo polise Johann'ın onun tüfeğini aldığını ve Flex'i vurduğunu bildireceğini söyleyince, Johann da Udo'yu vurmak zorunda kaldı."

Frau Diesbach içkisinden bir yudum daha aldı ve beğenmemiş gibi yüzünü buruşturup derin bir iç çekti.

"Aslında hepsi benim hatam. Karl'a Benno'yu Ol çalışanları listesine dahil etmesi için para vermesem bunların hiçbiri olmayacaktı."

"Anlaşıldı," dedim. "Uzatmanın anlamı yok. Kocan nereye gitti?"

"Açıkçası bilmiyorum," dedi. "Sordum ama bilmesem daha iyi olacağını söyledi. Böylece kimseye söyleyemezdim."

"Onu hepimizden iyi tanıyorsun," dedi Korsch. "Pony'yi de hesaba katarak bir tahmin yürüt."

Omuz silkti. "Johann çoğu açıdan kapalı kutuydu. Genelde nerede olduğunu bilmem, çoğunlukla da yoldadır ve tuz satar. Salzburg, Münih, Frankfurt ve Berlin'e kadarki bölgede dostları var. Herhangi

birine gitmiş olabilir. Haliyle bu civarda da bir sürü tanıdığı var."

"Ya arabası?" diye sordum.

"Araba yeni. 1939 siyah, dört kapılı Auto Union Wanderer. Plakasını ezbere bilmiyorum ama sanırım bulabilirim."

"Üzerinde para ve pasaport var mı?"

"Bu sabah gördüğümde cüzdanında bir sürü para vardı. Bana evin masrafları için yirmi Mark verdi ama cüzdanında en az iki yüz Mark kalmıştır. Alman pasaportu da var ve hep arabada durur."

"Haydi," dedi Korsch. "Sana ve oğluna yardım edebilmemiz için bundan fazlası lazım bize. Bu arada Benno nerede?"

"Ortalık durulana kadar kalmaya arkadaşına gitti. Kim olduklarını ben de bilmiyorum. Bisikletli olduğundan fazla uzağa gitmemiştir. Onu tutuklamayacaksınız, değil mi?"

"Bizi ilgilendiren oğlun değil, kocan," dedi Korsch. "Johann her ne sebeple yaparsa yapsın, bu katil olduğu gerçeğini değiştirmez. O yüzden sakın onu korumaya kalkma. Onu bulamazsak, sadece onunki değil, bizim boynumuz da tehlikede."

"Doğru söylüyor," dedim. "Ayın yirmisinde Führer'in doğum günü var. Hitler hediyelerini açmak için Berghof'a gelmeden önce Martin Bormann katilin bulunmasını istiyor. Kocan başka birini vurmaya kalksa, tüm mesele hasıraltı edilebilirdi. Ama pastanın üzerindeki mumlar yanmadan önce bu meseleyi çözmemiz yönünde büyük bir baskı var. Faili bulamazsak parti iptal edilecek."

"Bence onu kasten Berghof'un terasında vurdu," dedi Frau Diesbach. "Umarım bunu söylediğim için başım belaya girmez komiser, ama Martin Bormann'dan herkes nefret ediyor. İnsanlar onsuz buranın çok daha güzel bir yer olacağını düşünüyor. Karl Flex, Brandt ve Zander gibi soysuzlara iş verdiğinden Johann, Martin Bormann'ı suçladı. O yüzden de onu mahcup etmek, Hitler'in gözünde ahmak konumuna düşürmek istedi. Sırf bu nedenle Johann'ı tanıyan pek çok kişi onun kaçmasına yardım etmek isteyecektir."

"O nerede?" diye sordu Korsch. "Sabrım tükeniyor."

"Bilmediğim şeyi size söyleyemem."

"Sen bizi aptal sanıyorsun anlaşılan!"

"Sizi aptal sandığım falan yok," dediği sıradaki yüz ifadesi beni aksini düşündüğüne ikna etti.

"Aklınca oyun oynamaya kalkma sakın," dedi Korsch. "Uyanık geçinenleri sevmeyiz. Bize yaptığımız mesaileri ve geri alamadığımız masrafları hatırlatır. Ayrıca hangi erkek polisten kaçarken gittiği yeri karısına söylemez ki?"

"Belli ki zekâ fışkıran türü..."

"Ben olsam karıma söylerdim."

"İyi de umurunda olur muydu?"

Bunun üzerine Friedrich Korsch kadını iki kez tokatladı. Öyle sert vurdu ki kadın oturduğu sandalyeden düştü. Önce avuç içiyle sonra da ismi Gottfried von Cramm'mış gibi elinin tersiyle. Her tokat patlayan çatapat gibi ses çıkardı ki Gestapo'da işe girmek için seçmelere katılsa, bu kadar güzel tokat atamazdı.

"Bize nereye gittiğini söyleyeceksin," dedi Korsch.

Genelde insanlara vurmayı sevmem. Polise her şeyi söylediğini iddia eden kişiler, onların bir şeyler sakladığını sezmediğimizi zanneder. Bunun işe yaramadığını fark ettiklerinde de ayvayı yerler. Bana kalsa onu biraz daha sorgulardım ama vaktimiz olmadığından Korsch'un yaptığına kızmadım. Brandner'in hayatı en kısa sürede Karl Flex'in katilini yakalamamıza bağlıydı. Kadını yerden kaldırıp sandalyeye oturttum, bu sayede Korsch'la onun arasına girerek tekrar tokat yemesine de engel olacaktım. Kadın şoka girmişe benziyordu. Her ne kadar Korsch'un yaptığına bayılmasam da bu konuda şikâyet etmek için geç kalmıştım.

"Kusura bakma." Mendilimi çıkardım, diz çöküp ağzını sildim. "Arkadaşım biraz idealisttir. Obersalzberg'de Flex cinayeti yüzünden hapiste tutulan biri var ve bu da Korsch'u biraz geriyor. Tekrar yapacağını zannetmem ama kocanın nereye gittiğine dair bir fikrin varsa bize söylesen iyi olur. Yoksa işler daha da kötüleşecek."

Kadın çocukken terk edilmiş genç bir *grisette* gibi yanağını tutarak, "Lorraine'in Fransız bölgesine," dedi. "Savaşta İkinci Bavyera Kolordusu'nda görev yaparken oradaydı. Lorraine'i hep sevmiştir. Sürekli oradan bahseder. Fransızcası da iyidir. Fransızları, yemeği ve kadınları sever. Oraya gideceğini söyledi. Tam olarak neresi bilmiyorum, oraya hiç gitmedim. Ama Fransa sınırını geçtikten sonra Lorraine'de bir yerde olacağı kesin."

Kadının söyledikleri duvarda gördüğüm çerçeveli harita ve üniformalı Diesbach resmiyle uyuşuyordu. Birinin bu kadar kişinin can verdiği bir

yeri sevmesi çok garipti; ben de hep Fransa'nın kuzeydoğusuna ve 1916'da Verdun Muharebesi'nin yaşandığı Meuse yakınındaki şehirlere gitmeyi istemişimdir. Oysa Korch bu durumdan hiç hoşnutmuş gibi görünmüyordu.

"Bermuda'ya gitti desen bundan daha iyi olmazdı. Buradan Fransa sınırı nereden baksan yedi yüz kilometre. Çoktan arayı açtı bile. Sana kocanın yerini sorduğumuzda şimdi nerede olduğunu sorduk, tatilde nereye gitmek istediğini değil."

Kadına bir kez daha vurmak üzere elini kaldırdı, bu kez elini tutarak ona engel oldum. Frau Diesbach'ın nasıl hissettiğini gayet iyi biliyordum; ikimiz de bir gün için yeteri kadar tokatlanmıştık.

ELLİ ALTI

Ekim 1956

Kafatasını andıran tepeden tek görebildiğim endüstriyel kapitalizm dediğimiz şeyin alametleriydi.

Saarland pek çok yönüyle hâlâ savaştan önce hatırladığım gibi korkutucu bir yerdi: Mısır piramitleri büyüklüğünde cüruf tepeleri, püskürttükleri dumanlar dünya alev almış gibi bir izlenim uyandıran sayısız fabrika bacasından ibaret bir orman, iç içe geçmiş raylar arasında kaybolmuş gibi görünen uçsuz bucaksız vagon sıraları, çemberleri içinde ağır ağır dönen maden dişlileri, gazometreler, depolar, fabrika binaları, paslı kulübeler, su yerine petrolle doluymuş gibi duran kapkara kanallar ve tüm bunların üzerini örten kömür tozuyla kaplanmış, dökümhane, atölye, lokomotif gürültüleri ve vardiya düdükleriyle zedelenmiş bir gökyüzü. Gözleriniz kükürtlü hava yüzünden yanarken demir ve çeliğin tadını ağzınızda hissedersiniz, ayağınızın altındaki zehirli toprağın uğuldadığını fark ederdiniz. Burası endüstrinin estetik açıdan pek

de hoş olmadığının ispatı gibiydi. Sadece çirkin değildi; tabiatın kendisi tarafından işlenmiş ilk günaha benziyordu. Buraya baktığımda kendimi cücelerin karanlık ve puslu evi, hazinelerin Burgonya krallarının için sadece toplanmayıp yerin dibinden çıkarılarak gizlice işlendiği Niflheim'a bakıyormuş gibi hissettim. Fransızlar da öyle düşünmüş olacak ki Saar, tıpkı Siegfried gibi, ağır sanayi hazinelerini çalabilmek için onlarda kalsın diye bu kadar ter dökmüşlerdi. Ama Saarland'in cüceleri Wagner ekolünün muadilleri kadar Alman'dı ve en son referandumda topraklarının Batı Avrupa Birliği tarafından tayin edilen bir heyetin denetimindeki bağımsız bir bölge olması yönünde oy vererek Avrupa'ya ve Fransa'yla ekonomik birliğe hayır demişlerdi. Sözde Saar bölgesinin Federal Alman Cumhuriyeti'nin parçası olması an meselesiydi. Her milliyetçi Alman öyle olmasını umut ediyordu ve tüm Federal Almanya'da Saar'ın iadesi memnuniyetle karşılansa da 1936'da Rhineland'in işgalinde görülene denk bir coşku seli söz konusu değildi. Asıl fark, işin içinde Alman birliği ve reddedilecek bir anlaşma olmamasıydı. Belki bir asırdır bu bölgedeki en barışçıl bayrak değişimiydi; Almanya ve Fransa'nın Saarland yüzünden tekrar savaşacağı düşüncesi de kimsenin aklından geçmiyordu.

Saarbrücken'de işler hemen her zamanki gibiydi. Amerikan ordusunun neden olduğu hasarın büyük bölümü tamir edilmiş ve burada bir dünya savaşının yaşandığına dair çok az iz kalmıştı. Gerçi burası hiçbir zaman güzel bir şehir olmadığından yeniden inşa edilmiş halinden de bir şey beklemek hayal olurdu. Fransızların şehir planlaması ya da mimariye harca-

yacak parası yoktu. Yeni binaların tümü tamamen işlevseldi; görünen o ki şehrin tamamı betondan inşa edilecekti. Saarbrücken'in ana meydanı Landwehrplatz, tüm mahkûmlarının kaçtığı bir Alman hapishanesinin avlusuna benziyordu. Her şey, bir Faber-Castell kalemin ucu gibi gri ve Almanlara hastı.

Yakından bakınca her şey biraz daha muğlaktı. Sokak isimlerine ek, büfelerdeki tüm gazete ve dergiler Almancaydı. Dükkân isimleri bile (Hoffman, Schulz, Dettweiler, Rata, Schooner, Zum Löwen, Alfred Becker) bana Berlin'i hatırlattı ama bayraklar ve arabalar –çoğunlukla Peugeot ve Citroën– bar ve restoranlarda duyduklarım Fransızcaydı: Bolca Charles Aznavour, Georges Brassen ve Lucienne Delyle. Az sayıdaki Saarland polisinin koyu mavi üniformalarının omuzlarında yazan *Gendarmerie* kimden emir aldıklarını açıkça göstermekteydi. Henüz ormandan çıkmış değildim. Bir de para meselesi vardı: Saarland'deki paraya Fransızlar Frank dese de bu para Almanya'da basılıyordu. Dükkânlardaki ürünler çoğunlukla Fransız ya da Amerikan malıydı. Hatta Paris'teki Sol Yaka'da bulabileceğiniz türden birkaç restoran bile vardı. Her şey çok acayipti. Alman basitliği ve Fransız müşkülpesentliğiyle Saar bir travestiyi andırıyordu: Kaslı ve tıraş olması gereken ama kadına benzemek için ruj sürüp topuklu ayakkabı giymiş bir adam.

Tütün dükkânından bir paket Pucks, kibrit, *Saarbrücker Neueste Nachtrichten* gazetesi; Alfred Becker dükkânından da bir şişe Côtes du Rhône, ekmek, bir kutu Président Camembert ve büyük bir Kwatta çikolatası aldım. Süpermarkette fazla oyalanmadım. Ne kadar dikkat çektiğimin farkındaydım. Pantolo-

numun dizi delikti, ayakkabılarım ıslak ve berbatt. tıraş olmamıştım ve geceyi, tam da öyle olduğu için. olsa gerek, bir çalının dibinde geçirmiş gibi görünüyordum. Saar halkı fakir olabilirdi ama benden farklı olarak yıkanmışlardı ve elbiseleri eski olmasına karşın tertemizdi; herkes iş güç sahibi ve saygıdeğer gibiydi. Çalışkan bir Alman'ın görünümüne önem vermemesini sağlamak kolay iş değildi.

Homburg yolunda, Brebach'taki tek yeşil alanda oturup peynir ekmek yiyerek gazetemi okudum. Macar Devrimi'nin hâkim olduğu gazetede benden bahsedilmediğini görünce rahatladım, ancak bu kısa süreli huzurlu mola boyunca bile R51 motosikletiyle geçen bir polisin bana ters ters bakmasından kurtulamadım. Beyaz gömleği, siyah kravatı, uzun çizmeleri, koyu mavi üniforması, Sam Brownie kemeri ve aynı renkteki deri eldivenleriyle motorcudan çok Luftwaffe pilotuna benziyordu. Biraz sonra gözlüğünü kafasının üzerine kaldırıp başının bir hareketiyle beni çağırdı. Yerimden kalkıp motosikletin yanına gittim. Neyse ki henüz şişeyi açmadığımdan sarhoş olmamla ilgili bir sorun yaşanmayacaktı. Adam Alman'dı ki bu da lehimeydi.

Bir adamı boğmamın üzerinden çok geçmediğini dikkate alırsak elimden geldiğince sakin kalmaya çalışarak, "BMW," dedim. Acaba Korsch ve adamları Stasi'nin cesedini bulmuş muydu? Belki. Gerçi cesedi itinayla saklamıştım. "Dünyanın en iyi motosikletidir."

"Alman mısın?"

"Doğma büyüme Berlinliyim."

"Evinden çok uzaktasın."

"Bir de bana sor. Üstelik dönmem de kolay olmayacak. Evim Doğu Almanya sınırları içinde kaldı. Artık Demir Perde'nin arkasında. Haliyle Alex'teki işim de öyle. Bir daha oraya gidebilir miyim, hiç emin değilim."

"Polis miydin?"

Almanya'da Alexanderplatz'daki Berlin Emniyet Amirliğini duymamış polis yoktur. Alex'tenim demek, İngiliz bir polise Scotland Yard'danım demek gibi bir şeydir. Gazetede okuduğum, bana dair tariflerin hiçbirinde nedense eskiden bir polis olduğum belirtilmemişti. Bir polisi takip etmek diğer polislerin, Fransız bile olsalar, sevmediği bir şeydir. Onları tedirgin eder.

"Üniformayla geçen yirmi beş yıl. Savaş bittiğinde Düzen Polisi'nde çavuştum. Aslında şimdiye güzel ve dolgun bir emekli maaşımla güzel ve dolgun bir karım olması gerekirdi. Ama elimdekilerle yetinmek zorunda kaldım."

"Zor günler mi geçirdin?"

"Çoğu kişiden daha kötü değil. Tahmin edebileceğin üzere, İvanlar Berlin'e girdiğinde benim gibi polislere pek iyi gözle bakmadılar. Ama karım için durum farklıydı, bilmem ne demek istediğimi anlatabildim mi? Bir süre epey talep gördüğünü söyleyebilirim."

"Ciddi misin?"

"Ciddiyim. Yirmi otuz kızıl şerefsiz birbiri ardına tecavüz etmiş. O sırada başka bir yerdeydim. Galiba bir bomba çukurunda saklanmıştım. Neyse karım bir daha kendini toparlayamadı. Aslında ben de öyle. Sonuçta rozetimi attım ve o tarihten sonra ne iş bulduysam yaptım."

"Ne tür işler?"

"Tuhaf işler. Eski bir polisin söylemek istemeyeceği türde işler diyebilirim."

"Adın ne?"

"Korsch. Friedrich Korsch."

"Nereden geliyordun, Friedrich?"

"Brüksel. Karım Inge Belçikalıdır. Kraliyet Müzesi'nde, sonra da şansım ters tepene kadar trenlerde, Étoile du Nord'ta bekçi olarak çalıştım."

"Ne tür bir terslik?"

Şarap şişesini gösterdim. "Sıvı olanından. Karşında o sanayinin önderi duruyor."

"Nereye gidiyorsun?"

Cevap verirken yol tabelasına bakıyordum ve o anda tanrıların bana bahşettiği ilhamla yetinmemem gerektiğini bilmem gerekirdi. Tanrıların yaptıkları hataların yanlarına kâr kalmasının tek nedeni, bizi de kandırarak hata yapmaya yöneltmeleridir.

"Homburg. Karlsberg Bira Fabrikası'nda bir iş bulabilirim belki." Sırıttım. "Şaka yapıyorum. Kız kardeşim Dora yerel bir bira fabrikasında çalışıyor, ben de onun yanına gidiyorum. Muhtemelen yarın varırım. Buradan ne kadar uzakta? Otuz kilometre mi?"

"Pek çok tarife uyuyorsun."

"Hepsine uymadığımdan eminim. Muhtemelen bana benzemeyen pek çok kayıp kedi ve köpek vardır."

Motorcu gülümsedi. Trafik polisini güldürmek kolay iş değildir, bilirim. Potsdamer Platz'da trafik polisliği yapmıştım. Bütün gün egzoz dumanı so-

lumak insanı asık suratlı yapar. Berlinlilerin asık suratlarının nedeni de bu olsa gerek...

"Alex'te polis tariflerinin sirk çalışanları ya da ucubeler haricinde herkese uyacağını söylerdik."

"Doğru."

"Ben hangisine dahilim bilmiyorum. Muhtemelen ikincisine."

Hâlâ sırıtıyordu ve en azından şimdilik güvende olduğumun farkındaydım; her an için bana yoluma gitmemi söyleyebilirdi ama beni gideceğim yere bırakacağını beklemiyordum.

"Atla," dedi. "Seni Homburg'a götüreyim. Orası benim memleketim."

"Çok naziksin. Emin misin, başına iş çıkarmak istemem. Birkaç gündür yıkanmadığımdan pek güzel koktuğumu da söyleyemem."

"Ben Panzer Kolordusu'ndaydım," dedi motorcu. "Onuncu Mekanize Panzer Kolordusu. İnan bana bütün bir yazı F2 tankının içinde geçiren beş adamdan daha kötü kokan bir şey olamaz. Ayrıca arkada oturduğundan rüzgâr sana doğru esecek."

Yolcu koltuğuna oturduğumda çok rahat olduğunu fark ettim. Hemen ardından da Kaiserlautern yolu üzerinden doğuya gitmeye başladık ve kendimi yalan konusundaki becerim nedeniyle tebrik ettim. Yalan aslında stereoskoptaki kartlara benzer: Üzerinde yan yana iki resim olan kart, ancak net bir merkezi görüntü göremez hale geldiğinde işe yarar ki bu da illüzyondur ve gerçekte orada olanın yerine derinliğin ve berraklığın resmini görürsün. Nedeni sol gözün sağ gözün yaptığından haberi olmamasıdır: Boşlukları beyin doldurur ki her türlü aldat-

macanın temeli de budur. Ama bir polise yalan söylerken en çok dikkat edilecek nokta tereddüt etmemektir; tereddüt eden tutuklanır. Hiçbiri işe yaramazsa, en iyisi polise bir yumruk atıp kaçmaktır.

Manzara Saarland'e ait olsa bile dünyayı motosiklet selesinden görmek güzel bir histi. Bir traktör kanaldaki kömür dolu bir mavnayı çekiyordu; iki öküz taşıyan bir arabayı cüssece onlardan geri kalmayan iki kadın takip ediyordu; büyük bir Sinti ailesi bir tarlada piknik yapıyordu; geçen ekimdeki halkoylamasına ait bir reklam panosunda bulunan posterlerin birinde ALMANYA'YA HAYIR diğerlerindeyse SADECE AVRUPA'DAKİ HAİNLER HAYIR DER, EVET DEYİN yazılıydı. Bir sokağın köşesinde bir adam çocuğunun tuttuğu atının nalını bir çiftçiye değiştirtiyordu; açık arazideki bir Alman askeri sığınağı deprem tarafından ikiye bölünmüş gibi duruyordu; kömürden oluşan kapkara bir dağ beyaz bir evi gölgede bırakmıştı. Hayat basit, tekdüze ve sıradan görünüyordu ki çoğu insan için böyleydi. Benim gibi kahramanlık yoluna bir kez adım atanlar, böyle bir hayata tekrar dönebilmek uğruna her şeyi yapacak olsa da bunun mümkün olmadığını da bilirlerdi.

Homburg dokuz köyden oluşuyordu. Tarihin daha ilgi çekici bir yere, ki hemen her yer olabilir, giderken unuttuğu türde bir şehre benziyordu. Çoğu kişinin orayı Frankfurt'un kuzeyindeki Bad Homburg'la karıştırmasının nedeni bence temenniden ibaretti. Tepede harabe halinde bir şato, bir manastır, lastik fabrikası ve kokusunu şehrin tümünden alabildiğiniz Karlsberg Bira Fabrikası vardı ve bu şehirde yapılabilecek en ilgi çekici şey buradan gitmekti.

Motorcu beni bira fabrikasının kapısına yakın bir yerde bıraktı. 1878 yılında kurulan Karlsberg, Almanya'daki en büyük bira fabrikalarından biriydi ve görüntüsü de olması gerektiği gibiydi. Naziler iktidardayken krem renkli duvar ve şişedeki etiket üzerinde duran sarı Davut yıldızına ne olduğunu bilmiyordum. Bu seferki mavi olduğuna göre, belki de olduğu yerde bırakmışlardı.

"Geldik."

"Çok teşekkürler."

"Ne demek. Sana iyi şanslar, Friedrich. Umarım kız kardeşini bulursun. İsmi neydi?"

Polisin hilesine gülümsedim. Hikâyemin tutarlı olup olmadığına bakıyordu.

"Dora. Dora Brandt."

Homburg'a geliş şeklim çok tuhaf olmuştu. Kaderle ilgili tüm önemli ve Alman tarzı soruları yeniden hortlatıyordu. Nietzsche'nin Homburg'a gelişimi bengi dönüş felsefesi dahilinde görüp görmeyeceğini bilemem, ne var ki kimi zaman hayatımın bazı bölümlerinin hiç durmadan tekrar ettiği gibi bir hisse kapılıyorum. Goethe, belayı seçmeye meyilli olduğumu ve kimyasal olarak da bunun için işaretlendiğimi söyleyebilirdi. Ya öyleydi ya da Odin gibi yeryüzünde dolaşıp kendi ölümsüzlüğüme bir çare aramakla lanetlenmiştim. Belki de işlediğim cinayet yanıma kâr kaldığından tanrılar beni cezalandırıyordu ama onların da yaptıkları hep yanlarına kâr kalırdı. Tanrı'ya inanmamama rağmen, bazı şeyleri kendime açıklayabilmek için hâlâ tanrılara inanıyordum. Anlayacağınız Homburg'a daha önce de gelmiştim.

ELLİ YEDİ

Nisan 1939

Friedrich Korsch beni tekrar Villa Bechstein'a bıraktı, çünkü Führer'in Arazisi'ne girmesi hâlâ yasaktı. Yokuşu yürüyerek çıktım, Berghof'u ve Johann Brandner'in buz gibi bir hücrede kaldığı Türken Inn'i geçip Martin Bormann'ın tepedeki evine doğru yoluma devam ettim. Yolun yarısında çeneme sardığım kravatı çıkardım; Brandner'in hayatını kurtaracaksam, ciddiye alınmam gerekirdi. Gece yarısını geçmişti ve Bormann'ın evinde hâlâ birkaç ışığın yandığını gördüğümde rahatlasam da şaşırmadım. Hermann Kaspel'in söylediğine göre Bormann gece çalışmaya alışmıştı ve üçten önce nadiren yatardı. Eve vardığımda arabanın çalışır halde olduğunu, Bormann ve birkaç yaverinin evden çıktığını gördüm. Arabanın üstü açılmıştı ve aracın arkası neredeyse benim boyumdaydı. Bormann siyah deri palto, beyaz gömlek giyip beyaz puantiyeli mavi bir kravat ve şekli bozuk kahverengi bir şapka

takmıştı. Beni görünce gelmemi işaret etti, fakat hemen sonra elini kaldırıp durmamı istedi.

"Vay canına, bu ne hal böyle! Kabakulak olmuşa benziyorsun." Muhtemelen çenemi unutmuştu ve açıklamama fırsat vermeden ekledi: "Bu evde altı çocuk var, Günther. Kabakulak olduysan, uzak dur."

"Kabakulak değil, efendim. Kayıp düştüm."

"Bunun ilk kez olmadığından eminim. Şişliğe ne iyi gelir bilir misin? Domuz sosisini atkı gibi boynuna saracaksın. Ateşi düşürür. Dikkat de çeker. Ama sakın Führer buradayken yapmaya kalkma. Vejetaryendir ve boynuna domuz sosisi saran birini kurşuna dizdireceğinden eminim. Ya da tımarhaneye kapattırır ki günümüzde ikisi de aynı kapıya çıkar." Gerçekmiş gibi güldü.

"Bir yere mi gidiyorsunuz?" diye sordum, konuyu değiştirerek. "Berlin'e olabilir mi?" Sadece ismini zikretmek bile özlememe neden oldu.

"Kehlstein'a, çayevine gidiyorum. Benimle gel, yolda Karl Flex cinayetiyle ilgili bulduklarını anlatırsın. Önemli bir şey bulmasan kalkıp buraya gelmeyeceğinden eminim." Bu sözünün ardından paltosunun içinde titredi, ellerini sertçe ovuşturup arabayı işaret etti. "Fikrimi değiştirdim. Arabanın üstünü kapatın." Bana bakıp açıklamaya koyulması şaşırtıcıydı. "Bütün gün içeride durduğumdan biraz temiz hava almak istedim ama fark ettim ki sandığımdan daha soğukmuş."

Büyük 770K'nın arkasına binerken Bormann'ın henüz tanıştığım yaverleri Wilhelm Zander ve Gotthard Farber de arabanın üstünü kapatmaya girişti. Bormann'ın yanına oturup konuşmama izin

vermesini bekledim. Ama o kocaman altın çakmağıyla bir sigara yakıp sürekli konuşmaya ve başkalarının dinlemesine alışık biri gibi anlatmaya başladı; fakat bu sözlerin çoğu benimle ilgili olduğundan dikkatle dinlemeye başladım.

"Führer ani isteklerin adamıdır," dedi. "Bir anda bir şeylere heves eder. O zaman da istekleri anında karşılansın ister. O nedenle, özellikle de başlangıçta, yeni çayevini günün ya da gecenin herhangi bir vakti ziyaret etmek istemesi gayet mümkün olduğundan, Kehlstein çalışanlarının ve evin hazır olması çok önemli. Buna deneme uçuşu da denebilir. Ziyaretimin maksadı bu. Her şeyin Führer'in zorlu standartlarına uygun olup olmadığını bizzat denemek istedim."

Zander ve Farber arabayla boğuşurken o da sabırsızca etrafına baktı. Farber'in boyu kısa olduğundan arabanın üstünü kaldırıp kapatması kolay olmuyordu.

"Acele edin, bütün gece bekleyemem. Neden bu kadar uzun sürdü? Sanki sirk çadırı kurmanızı istedim. Bu Mercedes limuzin, Yahudi külüstürü değil."

İki yaver birkaç dakika daha uğraştıktan sonra nihayet arabanın üzerini kapatabildi ve gitmek için arabaya bindiklerinde öyle bir halleri vardı ki yanımda ikame bir tiran oturmasa gülerdim. Benim de rahat olduğum söylenemezdi. Sonunda şoför, otobüslerinki kadar büyük vitesi atıp kocaman direksiyonu çevirdi ve içinde bulunduğumuz parlak krom ve siyah emaye kütlesi, dağ yolundan yukarı çıkmaya başladı.

"Oraya son gittiğimde pasta ve turta pek ona göre değildi, Günther. Kendisi henüz çayevine gitmemiş olabilir, ancak turtada fazla meyve ve pastada da az krema olduğunu bilecek kadar onu tanıyorum. Ayrıca çayı da Hitler'in nefret ettiği İngiliz çayından yapmışlardı. Hälssen&Lyon'un kafeinsiz çayı değildi. Ya da onun tabiriyle Hamburg çayı. Sadece o çayı içer. Haliyle bunu benim dışında fark eden kimse yok. Hitler pek çok açıdan sade ve konfora pek önem vermeyen biridir. O yüzden bu tür şeylerle ilgilenmek bana kalıyor. Bunun basit bir sorumluluk olduğunu da zannetme. Her şeyi düşünmek zorundayım. Kendisi de buna son derece minnettar. İlginçtir ama Hitler insanlara ne yapacaklarını söylemekten hiç hoşlanmaz. İnsanların onun düşüncelerine göre hareket etmesini tercih eder."

Bormann sigarasından derin bir nefes alıp sigara, alkol, kibir ve gurur kokan bir nefes verdi. Kendi bildiğini okuyabilmek için Führer'in yokluğundan faydalandığı açıktı. O konuştukça sarhoş ve savunmasının nispeten zayıf olduğunu fark ettim. Arabanın arka koltuğunu dolduran nefesinin kokusuna bakılırsa, birkaç brendi devirmişti. Bir sigara da ben mi yaksam diye düşünsem de hemen vazgeçtim. Bormann karşısında normal davranabileceğin türde biri değildi; o kapalı bir mekânda sigara içebilirdi ama bunu başkası yapmaya kalkarsa, muhtemelen bedeli ağır olurdu.

"Oraya son gittiğimde Kehlstein'ın ısıtma sisteminde de ufak bir sorun olduğunu fark ettim," dedi. "O yüzden sıcaklığın karanlığı sevip gün ışığından pek hazzetmeyen bir adama göre ayarlanmasını da

sağlamam gerekecek. Ne çok soğuk ne de çok sıcak olmalı. Farkındaysan, Berghof biraz soğuk. Fark ettin, değil mi? Çünkü Hitler'in sevdiği ısı senin benim gibi sıradan kişilerin sevdiğinden farklıdır. Belki de nedeni ceketini hiç çıkartmamasıdır. Belki de Landsberg hapishanesinden alışkanlık kaldı. Emin değilim ama bu benim turnusol testim. Her şeyi sürekli yün ceket giyen birine göre ayarlamak zorundayım."

Almanya'nın Polonya'yı işgalinin yeni bir Avrupa savaşı başlatması ihtimali gibi önemsiz şeyler sorarak Bormann'ın dikkatini dağıtmak istemediğimden dinlemeye devam ettim. Birkaç dakikalık pasta, çay ve oda ısısı muhabbetinden sonra iyice sabırsızlandım ve tam Johann Brandner'in masumiyeti konusunu açacaktım ki Bormann birden şoförden durmasını istedi. Bir an birini ezdik zannettim, ama Bormann böyle bir şey için durmazdı. Yolun kenarındaki ışıldakların altında duran yol işçilerinin yanından geçmiştik ve anlaşılan yaptıkları ya da yapmadıkları bir şey Bormann'ı kızdırmıştı.

"Aç şu kapıyı," diye bağırdığı Farber, daha araba durmadan kapı koluna yapışmıştı bile. Bormann arabadan iner inmez sigarasını atıp kazma ve kürekleri tekmelemeye, işçilerin omuzlarına vurup onlara yük hayvanlarıymış gibi bağırmaya başladı. "Bu da ne böyle? Sendika toplantısı mı yapıyorsunuz? Size gece boyunca hiç durmadan çalışmanız için üç kat para ödeniyor. Sizse kazma kürekleri bırakmış, ihtiyar kadınlar gibi dedikodu yapıyorsunuz. Beni ülser mi edeceksiniz? Buna tahammül edemem. Siz kendinize Alman işçisi mi diyorsunuz? Şu hale bak. Ustabaşınız nerede? Hemen gel-

sin, yoksa hepiniz toplama kampını boylarsınız. Hem de bu gece!"

Bormann fırça atmaya devam ederken diğerlerinin arasından bir adam şapkası elinde, öne çıktı. Bormann'ın sesinin Berchtesgaden'dan duyulabildiğine emindim. Nasyonal Sosyalizmin gördüğüm belki de en işlevsel uygulamasıydı ve o anda Nazizm'in Führer'in iradesinden başka bir şey olmadığını ve Bormann'ın da sadece bunu dile getirdiğini fark ettim.

"Hemen açıkla, nedir bu rezalet? Evet benim, Martin Bormann. Yani kabarık maaşlarınızı ödeyen kişi! Ne zaman buradan geçsem, ne hikmetse hep aynı şeyi görüyorum: Kazık gibi dikilip bir bok yaptığınız yok. Hiçbir ilerleme olmamış. Yol hâlâ berbat halde. Öyleyse siz niye para alıyorsunuz?"

Ustabaşı, "Efendim," dedi, "silindir arıza yaptı. Silindir olmadan asfaltı bitiremeyiz. Duman kutusunda bir sorun var. Düzgün kapanmadığından buhar basıncı yeterli olmuyor."

"Hiç böyle bir bahane duymamıştım," dedi Bormann. "Birden fazla silindir olması gerekir. Führer'in ellinci yaş gününü kutlamak üzere buraya gelmesine birkaç gün kaldı ve o tarihe kadar yolun bu kısmının bitmesi şart. Obersalzberg ziyaretinin inşaat işleri yüzünden sekteye uğramasını istemem. Şu adamlar hemen işlerinin başına geçip yolu bitirsin, yoksa seni kurşuna dizdiririm, komünist şerefsiz. Hemen başka bir silindir bulup işe koyulun. Bu yol yarına bitmezse, seni doğduğuna pişman ederim."

Bormann küfretmeye devam ederek arabaya bindi, nefes verdi, alnını sildi, bir sigara daha yaktı ve

sonra da siyah deri kapıyı yumrukladı, gerçi arabanın hiç umurunda olmadı; kapı zırh levhasıyla takviye edilmişti. Araba geçerken birinin kazma sapı indirmesi ihtimaline karşı camların da kurşungeçirmez olduğunu tahmin ediyordum. 770K'ya binmek bankanın kasa dairesiyle dolaşmak gibi bir şeydi.

"Düşmanla başa çıkmak kolay," dedi. "Tanrı bizi Alman işçilerinden korusun." Bana baktı ve vereceğim haberlerle moralini düzeltmemi istermiş gibi kaşlarını çattı. Arkasına yaslanıp belli belirsiz göbeğine vurdu. "Umarım haberlerin iyidir Günther, yoksa hıncımı senden çıkarırım."

"Evet komutanım," dedim neşeyle. "Karl Flex'in katilini yakaladığıma inanıyorum. Yani gerçek katilini; Türken Inn'in altında soğuktan donan zavallıyı kastetmiyorum."

"İsmi ne?"

"Johann Diesbach komutanım. Kendisi Hoher Göll'ün diğer tarafındaki Kuchl'da oturan bir tuz taciri. Flex'in, karısıyla ilişkisi varmış. Her zamanki aşk üçgeni ve Führer'le hiçbir ilgisi olmadığını duyduğunuza sevineceğinizden eminim."

"Neden bu isim bize bir şey ifade etmedi?" diye sordu Zander. "Diesbach dedin, değil mi?"

"Belki bu hafızanı tazeler." Zander'e evinden aldığım Diesbach'ın resmini uzattım. Zander arabanın ışığını yakıp dikkatle resme baktı.

"Emin misin Günther?" diye sordu Bormann. "Suçlu Diesbach denen bu herif mi?"

"Eminim. Evindeydim ve onu giyotine göndermek için gereken tüm delilleri buldum."

"Aferin Günther."

"Komutanım, ben bu adamı tanıyorum," dedi Zander.

Hitler gibi bıyığı olan birini tanımamak kolay değildi.

"Antenberg'deki salonda Alman edebiyatı derslerime gelirdi, komutanım. Halkla aramızda köprü inşa etmek için başlattığımız erişim programının bir parçasıydı. Dersten sonra biraz laflamıştık."

"*Tom Sawyer* üzerine olanı mı?" diye sordum. "Her Alman öğrenci gibi ben de okumuştum."

"Tanrım, halkın bizden nefret etmesine şaşmamak gerek," dedi Bormann. "*Tom Sawyer* mı? Wilhelm, Alman yazarlarının suyu mu çıktı?"

"Hayır komutanım. Sadece hayatımı etkileyen bir kitap hakkında konuşmak istedim. Ayrıca *Tom Sawyer*'ın Wilhelm Grunow Leipzig baskısıydı ve Almancaydı."

"Şaka yaptım, salak. O kitap ya da ders zerre kadar umurumda değil." Bormann kahkahayı patlattı. "Peki, bu Diesbach denen adam şu anda nerede, Günther? Umarın gözaltındadır ya da ölmüştür."

"Maalesef hayır. Peşinde olduğumuzu anlayıp biz gelmeden kaçmış."

"Kaçak mı? Yoksa Obersalzberg civarında mı?"

"Evet komutanım. Peşinde olduğumuzu bildiğinden, muhtemelen ilk fırsatta Bavyera'dan çıkmaya çalışacaktır."

"Olabilir, ama kaybedecek zaman yok. Onu ayın yirmisinden önce bulman şart. Onun 20 Nisan'dan önce yakalanmasını istiyorum, anladın mı?" Bormann telaşlanmış gibi görünüyordu. "Bu öncelikli bir konudur. Çayevine varır varmaz, Berlin'deki

Heydrich'i arayacağım. Bu suikastçıyı yakalaman için tüm Almanya'yı seferber etmeni emrediyorum sana."

"Müsaade ederseniz meseleye daha mütevazı yaklaşmak istiyorum. Onu aramak için elbette polis ve Gestapo'dan yardım alabiliriz. Ama bildiğiniz üzere bu hayli hassas bir mesele. Kaçak olduğunu herkes bilirse, gizliliği korumak mümkün olmayabilir. O yüzden onun bir polis memurunu vurup öldürdüğünü söyleyelim. Böylece tüm polisi seferber ederiz, ama kimse onu gerçekte neden aradığımızı bilmez."

"Evet, çok mantıklı." Bormann geğirmekten son anda vazgeçse de bunun arabanın arkasındaki havaya bir faydası olmadı. "İyi düşündün."

"Ayrıca nereye gittiğini biliyorum diyebilirim."

"Madem öyle, ne tavsiye ediyorsun Günther? Demek istediğim bu tür kaçak mevzularında uzman sensin."

"Geçici olarak Fransız Lorraine'e giden sınırı kapatalım. Bence oraya gidiyor."

"Evet, geçmişte yanılmadın. Ama bu sefer biraz fazla kötümser düşünmüyor musun? Fransa çok uzak. Gestapo onu ararken oraya varması çok zor."

"Şansımız yaver giderse, Diesbach'ın tutuklanması çok sürmez, ama içimden bir ses o adamın sandığımızdan daha sinsi olduğunu söylüyor."

"Bunu nereden çıkardın?"

"Bence Gestapo insanların düşündüğü gibi kadiri mutlak değil. Üniformalı polislere gelince, Orpo bir süreden beri en iyi adamlarını SS'e kaptırıyor. Malum, maaşı daha iyi. Geri kalan polislerse, SS'e

giremeyecek kadar yaşlı. Gerçi her şey için yaşlılar. Çoğunun tek derdi emekliliğinin gelmesi."

"İddiaya girerim, bunu Himmler'e söyleyemezsin," dedi Bormann.

"Haklısınız efendim. Ne var ki Obersalzberg'de idare Himmler'de değil. Sizde. Bir de Diesbach'ın kendisi var."

Bormann resmi Zander'den alıp dikkatlice baktı.

"Savaşta Jäger'miş," diye ekledim. "Meuse yakınında mevzilenmiş bir piyade müfrezesinde görev yapmış. Tam bir hücum eri; açıkçası Ernst Röhm'ün komuta etmeye alıştığı kahverengi birahane gömleklilerine benzemez. Bu adam Hutier taktiklerine göre eğitim almıştır ki bu da sağlam ve becerikli olduğunu gösterir. Acımasız da olurlar."

"Kabul etmek gerek ki öyle görünüyor."

"Cesaretine ve dolu bir Luger'ine ek, bolca parası ve arabası var. Bence çoktan batıya giden bir trene atlamıştır."

"Anlaşıldı, Dışişleri Bakanı'yla görüşürüm. Başka ne istersin?"

"Lorraine sınırına yakın en büyük Alman kentine, artık her neresiyse, oraya gitmek ve oradaki polis ve Gestapo'nun komutasını ele almak istiyorum."

"Saarbrücken olsa gerek," dedi Zander. "Aynı zamanda memleketimdir."

"O zaman şansına küs," dedi Bormann. "1935 halk oylamasında Saarland halkının yüzde onunun Fransa'ya bağlı kalma yönünde oy kullandığını biliyor muydun?"

"Hayır komutanım," dedim.

"Bu da yüzde onuna güven olmaz demektir."

"Ama yüzde doksanı Almanya'nın parçası olma yönünde oy kullandı," dedi Zander.

"Bu önemli değil. Almanya'nın ana kömür üretim merkezinde yüzde on işgücünün potansiyel hain olması asla basit kabul edilemez. Neyse, Wilhelm sen de Saarbrücken'e komiserle birlikte gitsen iyi olur."

"Ben mi komutanım? Orada ne işe yararım ki?"

"Şehri tanıyan birinin faydası olmaz mı komiser, ne dersin?"

"Haklısınız ama yaverinizin komutamda olmayı isteyeceğini sanmam."

"Saçma. Komisere yardım etmekten memnuniyet duyarsın, değil mi Wilhelm?"

"Elbette komutanım. Öyle gerektiğini düşünüyorsanız."

"Düşünüyorum. Oraya gitmişken Gestapo'ya da söyle, diğer hainlerin kökünü kazımak için ellerinden geleni yapsınlar."

"Emredersiniz," dedi Zander.

"Galiba Türken Inn'de gözaltındaki masumun durumunu konuşma vakti geldi," dedim. "Johann Brandner. Kendisinin tıbbi bakıma ihtiyacı var. Binbaşı Högl'e onu bırakmasını ve adamın Nürnberg'deki hastaneye sevk edilmesi gerektiğini söyleyebilir miyim?"

"Hayır, çünkü değişen bir şey yok. Bir isim buldun ama adam hâlâ ortada yok. Brandner elimizdeki tek zanlı. O adamı tutuklamayı başaramazsan, suçu üzerine yıkacak biri lazım bana. Olur da Berghof terasına ateş edildiğini Führer beni kıskanan başka birinden duyarsa, ki öylelerinden çok var, o

zaman ona bakıp hiç kimsenin tutuklanmadığını söyleyemem. Bu mümkün değil, anladın mı? Diesbach yakalanana kadar Brandner'i gözaltında tutmaya mecburum."

Başımı salladım.

"Ama Zander bana Diesbach'ın aranmaya devam edildiğini bildirdiği müddetçe Brandner'in başına hiçbir şey gelmeyeceğinden emin ol."

"Ya Linz'den gelen Gestapolar?"

"Heydrich ölmelerini istedi."

"Ama size soran benim."

"Tamam, hadi iyi günüme denk geldin. Onlar da dahil."

"Teşekkürler, efendim."

"Yine de durumun hassasiyetini göz önüne alarak, araştırmanın başarıyla bittiğini gösterecek bir parola belirlememiz lazım. Göndereceğiniz bir mesajla Diesbach'ın tutuklandığını anlayacak ve Brandner'i Türken Inn'den salıvereceğim. Ne dersin Günther?"

"Katılıyorum efendim."

"Peki, ne tavsiye edersin?"

Arabanın tavanına bakıp bir şeyler düşündüm ve sonunda şunları söyledim: "Düşündüm de bir Johann Diesbach daha vardı. 1706 yılında Prusya mavisini icat eden Johann Jacob Diesbach adında Berlinli bir ressam. Cihan Harbi'ne kadar tüm Prusya ordusunun üniforması Prusya mavisiydi. Daha sonra Sahra grisi giymeye başladılar. Zamanında Berlin'deki tüm öğrenciler Johann Jacob Diesbach adını bilirdi. O nedenle efendim, Prusya mavisine ne dersiniz?"

ELLİ SEKİZ

Nisan 1939

Saarbrücken'deki Emniyet Amirliği St. Johannerstrasse üzerinde, Saar nehrine bir taş atımı mesafede ve şehre vardığımız tren istasyonuna da oldukça yakın konumdaydı. Zander'le birlikte Adolf-Hitlerstrasse'deki Rheinischer Hof'a gidip *Ratskeller*'de aceleyle bir öğle yemeği yedikten sonra, kısa süre önce Saarland'deki Gestapo amiri olmuş ve Johann Diesbach'ın aranmasını örgütlemekten sorumlu Binbaşı Hans Geschke'yi görmeye gittik.

Kurumuş köpek boku rengindeki, betondan yapılma emniyet binası, kara pencereleri ve insanların devlete kıyasla ne kadar küçük olduğunu hatırlatan hantal kapısıyla beş katlı, yeni bir binaydı. Gerdy Troost burada olsa, hiçbir özelliği olmayan bu binayı tipik bir Speer tasarımı diyerek hor görürdü ki en fazla otuz yaşındaki, Frankfurtlu, hukuk mezunu Geschke'nin de sıradanlıkta binadan aşağı kalır yanı yoktu. Polislik kariyerini sadece para ve

itibar elde edeceği diğer işlere geçmek için bir basamak olarak kullanan, temiz yüzlü, kurnaz Nazilerden biriydi. Soluk derili, güler yüzlü, zeki ve parlak gözlü; bana saflığı bırakıp *Üç Kuruşluk Opera*'da başrol oynamak için Columbine'i takip eden sinsi Pierrot'yu hatırlattı. Berlin'de okumuş Geschke, ofisine girer girmez eski davalarımdan birini okuduğunu söyledi ve işime geldiğinden, birkaç dakika bana iltifat etmesine izin verdim.*

Yine de şu anda Brunswick'te büyük bir sorumluluk yüklenmiş ve Berlinli polisler tarafından 1934'te şehirde epey faal olan SS idam mangasının mensubu olarak bilinen, selefi Anton Dunckern yerine onunla muhatap olmaktan çok hoşnuttum. Dunckern'in dostum, SPD'nin önde gelen üyelerinden ve cesedi o yılın temmuz ayında Oranienburg şehri yakınlarında bulunan Erich Heinz'ın ölümünden de sorumlu olduğuna inanıyordum. Baltayla doğranarak öldürülmüştü.

"Hudut polisi teyakkuza geçti," dedi Geschke. "Toplu taşıma polisi de öyle. Gestapo tren istasyonlarını arıyor. Kısa süre önceki diplomatik krize rağmen, her daim işbirliği yapan Fransız polisiyle de temasa geçtik. Almanya tekrar Fransa'yı ele geçirirse, bilin ki polisleriyle hiçbir sorunumuz olmayacak. Metz'deki muadilim Komiser Schuman'ın babası Alman ve Almancayı akıcı konuşur. Aslında bizimle ortak noktaları salak Édouard Daladier'yle

* Birkaç yıl sonra, Heydrich'in Prag yakınlarındaki yazlık evinde, Bohemya'da Geschke benimle samimiyet kurmak isterken, bana bu hadiseyi hatırlatacaktı. Ama 1939'da onu tanımıyordum.

olandan daha fazla. Geçen ekimde Berlin trenine binip İsviçreli suikastçı Maurice Bavaud'yu yakalayan Schuman'dı. Bu arada Bavaud'nun yargılanacağına dair bir haber var mı?"

"Bilmiyorum." Bavaud'nun kimseyi öldürmediğini söylememe gerek yoktu, buna rağmen ikimiz de adamla ilgili hükmün çoktan verildiğini biliyorduk.

Geschke başını salladı. "Neyse," diye devam etti, "Lorraine sınırı halihazırda Dresden porseleni üzerindeki resimler gibi yoğun. Boğucu Gormann'ı yakalayan ünlü Kripo dedektifine yardıma ek, kurmay başkan yaverinin emrini yerine getirmek için ne yapmam gerekiyorsa yaparım. Berlin'e kıyasla ufak bir şehirsek de faydasız değilizdir. Sadığızdır da. 1935'teki halkoylamasında Saarland halkının yüzde doksanı Almanya'ya katılma yönünde oy kullandı. 1933'ten sonra buraya sığınan Nazi muhaliflerinin büyük çoğunluğu ya Fransa'ya kaçtı ya da hapse atıldı."

Pencere pervazının yanındaki bir sandalyede oturan Wilhelm Zander, Bormann'ın mekânla ilgili söylediklerini hatırlamış gibi belli belirsiz gülümsedi. Aynı yaşlardaki o ve Geschke aynı sıçan yuvasından çıkmışa benziyordu ve ikisi arasındaki dikkate değer tek fark, Naziler döneminde makam mevki kazanan diğer pek çoğunun aksine Zander'in avukat, doktor ya da benzeri bir şey olmamasıydı. Wilhelm Zander'le uzun bir tren yolculuğu yaptığım halde, hakkında çok az şey biliyordum, ama bu kadarı bile fazlasını öğrenmeme gerek olmadığını anlamama yetmişti. Görevimin akıbeti zerre kadar umurunda değildi ve seyahatin büyük bölümünü,

bana iş kurmakla ilgili planlarını anlattığı, İtalya hakkındaki bir kitabı okuyarak geçirmişti. Onu suçlayamazdım; Saarbrücken'den gelen birinin gözüne İtalya, sanırım Shangri-la gibi görünüyordu. Vezüv'ün yamacına inşa edilmiş bir ev bile Saarbrücken'deki en iyi eve tercih edilirdi.

İşimle ilgilenmemesinden rahatsız olmak şöyle dursun, memnun bile kalmıştım. Ben hafiyecilik oynarken isteyeceğim son şey Martin Bormann'ın casusunun işime burnunu sokmasıydı. Tek endişem, Obersalzberg'den yola çıkarken almakta ısrar ettiği Walther P38'in hem onun hem de benim için Johann Diesbach'tan daha tehlikeli olmasıydı.

Trendeki çantasının içinde tabancayı ilk kez gördüğümde, "O şeyi kullanmayı biliyorsun, değil mi?" diye sormuştum.

"Ustası değilsem de nasıl kullanacağımı bilirim."

"Umarım."

"Bak komiser bu işi ben istemedim. Sen de elimde silah olmadan bir kaçağı bulmana yardım etmemi beklemiyorsun herhalde? Aslında yardımcın Berchtesgaden'da kalmayı seçtiğinden, yanımda silah getirdiğimi gördüğünde memnun olursun zannetmiştim."

"Hayır, ona kalmasını ben söyledim."

"Nedenini sorabilir miyim?"

"Polis işi."

"Ne gibi?"

"Frau Diesbach hakkında bilgi toplamasını istedim. Belki kocasının nerede olduğuna dair bir şeyler bulabilir."

"Peki, bunu nasıl yapacak? Parmak mengenesi ya da kırbaçla mı?"

"Neden olmasın? Onlar fayda vermezse ayaklarının altında ateş yakar. Hep işe yaramıştır. Neyse ki Berchtesgaden'da yavaş yanan odundan bol bir şey yok."

Haliyle şaka yapıyordum, yine de yola çıkmadan önce Korsch'u, Eva Diesbach'ı hırpalamaya kalkmasın diye uyarmak zorunda kalmıştım. Ona bir kez vurmuştu. Tekrar vurabileceği ihtimali onu daha fazla bilgi vermeye ikna edecekti, oğlu Benno'ya yöneltebileceğimiz suçlamalardan bahsetmiyorum bile.

"Kripo'da böyle yöntemler uygulamayız," dedim Zander'e. "O tür şeyleri Binbaşı Högl gibi kişilere bıraktım."

"Bu kadar titiz olduğunu bilmiyordum, komiser."

"Sorgu sırasında birilerine vurmaya başlarsan, bu kötü bir alışkanlık haline gelir. Uzun vadede bu işten en çok zararı yumruklarını kullanan polis görür. Elinin göreceği zarardan bahsetmiyorum bile."

Hans Geschke'yle tanıştıktan sonra otelimize dönüp Luisen Köprüsü yanındaki Saar Terrace'ta akşam yemeği yedik. Yemekler gibi hava da berbattı: Rutubetli ve soğuk... Berchtesgaden'ın mavi göğü ve bembeyaz karından sonra Saarbrücken hiç çekilmiyordu. Geschke bir haber alırsa hemen bize söyleyecekti ama Rheinischer Hof'a gittiğimizde Friedrich Korsch'un bana bir mesaj bırakarak, onu derhal aramamı istediğini öğrendim. Aramamı istediği Berchtesgaden'daki numara, Yüzbaşı Neu-

mann'ın kaldığı St. Leonhard'daki Schorn Ziegler misafirhanesine aitti.

"Villa Bechstein'dan çıkmak zorunda kaldım," dedi. "Führer'in yaş günü partisine gelen Nazi büyüklerine yer açmak için beni sepetlediler. Galiba her an gelmesini bekliyorlar. Neyse ki Yüzbaşı Neumann, St. Leonhard'daki odasını kullanabileceğimi söyledi, kendisi Berlin'e döneceğinden odayı boşaltacakmış."

"Evet, Yüzbaşı Neumann hep böyle ince düşüncelidir."

Korsch'a, Neumann'ın Aneta Husák'ı öldürdüğünü söylememiştim; başına gelenleri herhangi birine anlatmanın bir anlamı var mıydı, emin değildim. Cinayet, yani bir masumun başka biri tarafından öldürüldüğü gerçek cinayet, Hitler Almanya'sında neredeyse önemsiz hale gelmişti. Ancak birini Führer'in gözünden düşürmek için tasarlanmışsa işler değişiyordu.

"Orpo'dan aldığımız son habere göre Diesbach'ın arabası Nürnberg tren istasyonu yakınında, Frauentor'un önünde bulunmuş."

"Nürnberg mi? Oraya neden gitti acaba?"

"1935'ten beri Nürnberg, Almanya'nın bir numaralı demiryolu kavşak noktası haline geldi. Nazi gösterileri sağ olsun. Bilet gişesindeki görevli Diesbach'ın eşkâline uyan birinin üç bilet aldığını hatırladığını söylemiş: Berlin, Frankfurt ve Stuttgart'a. Anlaşılan bizi atlatmaya çalışıyor. Frankfurt ve Stuttgart'ın Fransız Lorraine'den çok daha yakın olduğunu hesaba katarsak, oralardan birine gidiyor galiba."

"Amazon kadınla aran nasıl?"

"Ondan hoşlanmaya başladım patron. Göğüsleri çok güzel. Bakmak bile içimi açmaya yetiyor."

"Aklın başka şeylere gitmesin sakın, kendini işine ver. Olur da bu herif mahkemeye çıkarsa, o da şahit olacak. Dahası ondan bir şey öğrenebildin mi?"

"Hiçbir şey yok. Sonunda Benno da geldi ve annesinin onu neden ordudan uzak tutmaya çalıştığını anladım. Askerlik için fazla yumuşak."

"Ne yani eşcinsel mi?"

"Konuşan bir gardenya gibi. Neyse ipek atkısını biraz çiğnedikten sonra... Korkma patron, sadece biraz çiğnedim hâlâ takılabilir halde... Bana ilginç bir şey söyledi. Saarland'de halası varmış. Anlaşılan Baba Johann'ın Homburg'da bir ablası var ya da varmış. İsmi Paula Berge. Haritadan baktım. Homburg, Saarbrücken'in yirmi kilometre doğusunda bir kasaba ve bence kendisini kurtarmak için Fransa sınırını geçen birinin kapağı atmak isteyeceği türden bir yer. Orada Kayser bile otursa kimsenin haberi olmaz. Benno'nun dediğine göre babası ve halası uzun süredir görüşmüyorlarmış, ama Benno Diesbach, Frau Berge'nin Karlsberg Bira Fabrikası'nda sekreterlik yaptığını söyledi. O yüzden hâlâ Homburg'da olabilir. Her halükârda..."

"Johann ve Paula kardeşler bir şey planlıyor olabilir."

"Kesinlikle."

"Anne bunlar karşısında bir şey söyledi mi?"

"Pek denemez. Ama Benno'ya sağlam bir tokat yapıştırmak istediği belliydi."

"Nihayetinde iş saklanmaya geldiğinde, bira fabrikasından bin beter yerler var, değil mi?"

ELLİ DOKUZ

Nisan 1939

Ertesi sabah erkenden Zander'le birlikte polisten bir araba alıp Kaiserslautern yoluyla şehirden çıkarak Homburg kasabasına gittik. Hurdası çıkmış, üstü açılabilir arabanın direksiyonunda ben vardım ve Zander onun şoförüymüşüm gibi arka koltuğa geçmişti. Gerçi çok da derdim değildi. Karlsberg Bira Fabrikası'na böyle gitmeyi tasarladığını anlayınca güldüm.

"Gerçekten bu şekilde mi yolculuk etmek istiyorsun?"

"Ben sürmem. O zaman nerede oturduğumun ne önemi var?"

"Bir meslektaşa böyle davranmanın hoş karşılanmayacağının farkındasın, değil mi?"

"Ne zamandır hoşluğu dert eder oldun?"

"Haklısın. İstersen arabanın üstünü de açalım. Belki salağın teki seni Arşidük Ferdinand zannedip koca kafana bir mermi sıkar."

Soğuktu ve ikimiz de palto giyiyorduk, ama Zander ayrıca kahverengi parti gömleğini de giymişti ve kırmızı liderlik yakası da bir şeyleri simgeliyordu, fakat ne olduğuna dair bir fikrim yoktu; tek bildiğim Saarbrückenli bu adam yeni bir iğne kadar temiz ve bir o kadar da acı vericiydi. Gri caddeleri arkamızda bırakıp yine gri taşraya doğru devam ederken tek yaptığı, Fransız sigarası içip beş karış suratla camdan dışarı bakmak oldu. Nihayet sonunda konuşmaya başladı. Galiba konuşmasına yol açan şey geçmek için beklediğimiz sığır sürüsü ve onların ardında bıraktığı dışkı yığını oldu.

"Tanrım, buradan nefret ediyorum. Burada Fransız sigarası dışında işe yarar hiçbir şey yok."

"Özellikle nefret ettiğin bir şey var mı?" diye sordum. "Yoksa kendine mi düşmansın?"

Dikiz aynamdan onun cevap vermeden önce dudağını ısırdığını gördüm; dudağı yerine boğazımı ısırmayı tercih edebilirdi. Anlaşılan yarasına dokunmuştum.

"Sen anlamazsın. Berlin gibi bir yerden geldiğinde tüm dünya gözüne farklı görünür."

"Ben de hep öyle düşünmüşümdür."

Bu iddiama destek babında, Nazilerin Berlin'de hiçbir zaman o kadar popüler olmadığını söyleyebilirdim. Hiçbir seçimde orada yüzde otuz birden fazla oy almamışlardı, ama bunu söyleyerek ufak adamı kızdırmanın ya da Gestapo'yla başımı belaya sokmanın manası yoktu. Zander'in kırmızı yakasının bir anlamı varsa, o da partiye yönelik en ufak saygısızlığa bile tahammülü olmayacağıydı.

Beni ihbar etmek onun için anında başka bir sigara yakmaktan farksızdı.

"Berlin'den gelen biri olarak memleketinden kaçıp başka bir yere gitme isteğinin nasıl bir şey olduğunu bilmiyorsun, değil mi?"

"Yakın zamana kadar öyleydi."

"Şanslısın," dedi. "Obersalzberg'deyken Martin Bormann'ın Saarland hakkında dediklerini duydun. Böyle bir yerden geliyorsan, otomatikman şüphelisindir. Führer'in etrafını Bavyeralılarla kuşatmasının nedeni de bu değil mi? Onlar en başından beri onun yanındaydılar. 1923'te Hitler, Ludendorff'la birlikte Münih sokaklarında yürürken, ben Versay Antlaşması yüzünden İngiltere ve Fransa'nın müşterek yönettiği bir yerde büyüdüm. 1935'e kadar ülkesiz biriydim. Bu beni Führer'in gözünde nasıl bir Alman yapar?" Pencereden dışarı baktı. "Tabii ki buradan nefret ediyorum. Kim etmez ki? Kim olsa buradan yeni Almanya'da bir yere kaçmak ister."

Ardından pek fazla konuşmadı. İnsanların neden Nazi olduklarını daha iyi anlamamı sağlamıştı; Saarbrücken gibi berbat yerlerden kurtulmak, bir şeyler başarmak, amaçsız ve önemsiz hayatlarına bir anlam katmak için yapıyorlardı. Bunu yaparken de kendileriyle hemfikir olmayan herkese, başta da Yahudilere, bunun bedelini ödetiyorlardı.

Homburg'a vardığımızda, oranın Saarbrücken'den bile silik bir yer olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Hava bozulmuştu ve yağmur ön cama öyle sert çarpıyordu ki biri domuz pastırması pişiriyormuş gibi ses çıkıyordu. Zander'in bunalımı da bulaşıcıydı. Her Alman gibi davranarak yol işaretlerini

takip edip bira fabrikasına doğru devam ettim ve yol bizi Karlsberg Şatosu'nun harabesiyle aynı istikametteki bir tepeye getirdi.

"İlginç bir şato," dedim. "Antenberg sinema salonunda verdiğin dersleri hatırladım. Çocukken buraya gelirdin, değil mi?"

"Artık şatodan geriye pek bir şey kalmadı. Avrupa'daki en büyük şatolardan biriydi ve Fransız Devrim Ordusu'nun düzensiz güruhları 1793'te ateşe verene kadar Zweibrücken Dükü'nün malikânesiydi. Çoğu bölümü yok olup gitti, geriye sadece temeli kaldı. Ayakta kalan tek bina bira fabrikasına ait. Her neyse, Homburg'da cereyan eden son ilgi çekici hadise demek ki buydu. O vakitten sonra tarih buraya hiç uğramamış."

Arabayı orta boy bir şato büyüklüğündeki, Berchtesgaden'dakinden daha büyük ve modern bira fabrikasının önüne park edip arka koltuktaki asık suratlı yolcuya döndüm.

"Sandığım kadar sıkıcı bir yol arkadaşı çıkmadın."

Acı acı gülümsedi. "Arabada beklerim," diyerek suratsız Napolyon gibi paltosunun içine iyice gömüldü.

Arabanın kapısını açtığımda burnuma vuran şerbetçi otu kokusunu hissedince keşke elimde bir bira olsaydı dedim; gerçi Zander'le yarım saatlik seyahatin ardından insan içkiden başka ne isterdi ki?

Fazla gitmem gerekmedi. Çizgili takım elbise giymiş, papyon takmış yetmişlerindeki iri bir adam olan fabrika müdürü Richard Weber'in koca bir göbeği, pörtlek kocaman gözleri, küçük beyaz bir sakalı

ve dökülmeye başlamış saçları vardı. O yaştaki pek çok zengin Alman gibi, o da bana Emil Jannings ve kendi babamı hatırlattı. Hatta onun gibi kokuyordu: Tütün ve naftalin. Ofis penceresinden aşağıdaki düzlükteki kasabayı ve kilisenin altı köşeli kulesini görebiliyordum. Muhteşem bir manzara sayılmazdı, yine de Homburg'dan fazlasını beklemek hayal olurdu.

Richard Weber bana Paula Berge'nin, zamanında şimdilerde yaklaşık yüz yaşında ve emekli babası Christian Weber için çalıştığını söyledi. Hans Geschke'yi bile imrendirecek kadar düzenli dosyaların arasından çıkardığı adresi bana verdi. Homburg'da Markt Platz'ın köşesinde, Eisenbahnstrasse'deki bir dairede oturuyordu. Herr Weber oraya yürüyerek iki dakikada gidebileceğimi söyledi. Pek inanmadım; ayrıca yağmur sağanak halinde yağıyordu ve her ne kadar o adrese giderken Zander'i geride bırakmak istesem de hemen arabaya koşup çalıştırdım.

"Kadınla konuştun mu?" diye sordu paltosunun içinde titreyen Zander.

"Hayır, ama kadının eski patronunun oğlu Herr Weber bana adresini verdi. Umarım Diesbach da o adreste çıkar."

"Güzel."

"Umarım kadının telefonu yoktur."

"Neden?"

"Weber arayıp Gestapo'nun yolda olduğuna dair onu uyarabilir."

"İyi de sen Gestapo değilsin ki."

"Kapına rozetli bir adam dayandığında hiç fark etmez, çünkü sonu hiçbir zaman hayırlı olmaz."

"Anladım da, onu neden arasın?"

"Çünkü kadının kim olduğunu kesinlikle biliyordu ve adresini bulmakta hiç zorlanmadı. Ayrıca tanıdıklarmış gibi sadece ilk adını kullandı. Ama hepsinden önemlisi, fabrikanın santrali hemen danışma masasında ve dışarı çıkarken santral memuresinin Weber'e bir numara bağladığını duydum."

"Dedektif olmalıymışsın."

"Onun yerinde olsam, ben de arardım."

"Frau Berge'yi arayıp geleceğimizi haber vermek iyi bir Alman'a yakışmaz."

"Belki, ama iyi bir dosta yakışır."

"Her neyse, kimi aradığını bilemeyiz," dedi Zander. "Belki de başkasını arıyordur."

"Öğreneceğiz."

Markt Platz'daki adres bir kitapçının bitişiğindeki dört katlı, köşedeki bir binaydı. Meydanın karşısında kırmızı tuğladan bir kilise vardı, Weber'in ofisinin penceresinden gördüğüm kilise. Azami güvenlikli bir hapishaneye benziyordu ki günümüzde Almanya'daki hiçbir binanın hapishaneden farkı kalmamıştı. Altıgen kuledeki saate baktığımda saatin on olduğunu gördüm. Tabii ki bu asrı gösteriyor da olabilirdi. Arabayı park ederek, yağmur dinene kadar bekleyip ardından kapıyı açtım.

"Yine arabada mı kalacaksın? Kadın evdeyse üniforman işe yarayabilir. Hiç kimse sabahın köründe Nazi üniforması görmeyi istemez. Kendilerini suçlu hissederler."

"Olur, geleyim bari. Hiç değilse biraz temiz hava alırım. Bu arabanın arka koltuğu yapışkan bir şeyle kaplı sanki. Bu paltoyu temizletmem gerekecek."

"Kan olabilir. Polis arabalarında sadece ön koltuklar temizdir, Wilhelm."

"Neden söylemedin?"

Kaşlarımı çattım. "Beni kötü bir yol arkadaşı olarak gören birini düşünmem mi gerekirdi?"

Arabadan inip Paula Berge'nin oturduğu binaya doğru yürüdük. Önümüzde şemsiyeli, uzun boylu ve sarışın bir kadın vardı. Topuklu siyah beyaz çizme ve gri tüvit takım giymişti, kitapçıya doğru yürüyordu. Bir an için onu tanıdığımı sanarak kalbim güm güm attı. Geçmişimden biri olduğu hissine kapıldım. Gerçi Homburg gibi bir çöplükte bunun mümkün olmayacağını biliyordum. Yanlış kadını takip ettiğimi anlayana kadar o, kitapçıya girip bir *Rüzgâr Gibi Geçti* alarak kasaya gitti. Görevli parayı alıp fişini verdi.

Hayatıma giren ve akıllılık edip hemen çıkan son kadın olan Hilde'yi görmeyeli altı uzun ay olmuştu. Beni terk ettiği için değil de terk ediş şekli yüzünden kızmıştım ona. Neden bilmem ama bir yanım hâlâ günün birinde hatasını anlayıp pişman olacağını umut ederken, mikroskobik bir yanım da SS binbaşıyla mutlu olmasını istiyordu. Gerçi mutluluğun da bir önemi kalmamıştı; Tanrı, doğum günü partileri ve Noel Baba gibi çocuklara has bir fikirdi. Hayat mutluluk gibi şeylerle çarçur edilemeyecek kadar ciddi bir şeydi. Önemli olan manaydı ki ondan da pek bulunduğunu söyleyemem. Hayatımın manası genelde dünkü kare bulmacadan bile önemsizdi.

Gözümü kitapçıdaki kadına dikip, fazlasıyla eski sevgilime benziyordu, fişi almasını, parayı ödemesini ve dışarı çıkmasını izledim. Onun biraz geri-

sindeki kitapçının tek diğer müşterisi olan uzunca boylu, yeşil ceketli adam nedense valizini unutmuştu.

"O kadını tanıyor musun?" diye sordu Zander.

"Hayır."

"Güzel bir kadın."

"Denebilir."

"Özellikle Homburg'a göre."

"Her yere göre."

Bu arada ben de valizi alıp adamın arkasından seslenecektim ki valizin yanındaki küçük etiketi fark ettim; üzerinde bir kazmayla çekiç simgesi ve *Berchtesgaden Tuz Ocakları* ve *İyi Şanslar* yazısı vardı. Bunu daha önce de görmüştüm: Udo Ambros'un düğme iliğindeki emaye rozette. Derhal adamın kim olduğunu anlayarak, valiz hâlâ elimdeyken nereye gittiğini görmek için kitapçıdan dışarı koştum; ama Markt Platz boştu ve Johann Diesbach ortadan kaybolmuştu.

"Kahretsin," dedim yüksek sesle.

Zander de peşim sıra kitapçıdan çıkıp bir sigara yaktı. "O kadar da özel bir kadın değildi," dedi. "Evet, fena sayılmazdı, ama bu kadar abartmaya değmez."

"Saçmalama salak herif, bu valizi bırakan Diesbach'tı."

"Ne?" Zander etrafına baksa da Diesbach'tan eser yoktu. "Dalga geçme!" Kaşlarını çattı. "Fabrikadaki adam dediğin gibi haber vermiş demek ki. Geri dönüp onu tutuklamamız gerek."

"Buna vakit yok. Ona kardeşini değil, sadece Paula Berge'yi aradığımı söyledim. O yüzden tutuklanmayı hak etmiyor."

"İyi de Diesbach valizini neden bıraktı?"

"Galiba sinirleri iflas etti. Senden bir şey yapmanı istiyorum, Wilhelm." Valizi ona verdim. "Gidip Paula Berge'nin oturduğu evin önünde dur. Kimsenin çıkmasına izin verme."

Zander telaşa kapıldı. "Ya içerideyse? Adam katil. Silahı da vardır. Ya ateş ederse?"

"Sen de ona ateş et. Senin de silahın var."

Zander suratını astı.

"Daha önce hiç ateş ettin mi?" diye sordum.

"Hayır, ama ne kadar zor olabilir ki?"

"Hiç zor değil. Sen tetiği çek yeter. Walther gerisini halleder. O yüzden otomatik tabanca diyorlar."

ALTMIŞ

Nisan 1939

Johann Diesbach'ın kitapçıdan çıktıktan sonra ablasının kapısının eşiğinde saklanacağını bir saniye bile düşünmesem de bu ihtimali göz ardı edemezdim. Daha da önemlisi, önceki şüphelerim doğru çıkmış ve Diesbach'ın ablasına yolda olduğumuz haber verilmişti. Johann tam evden çıkarken benim ve Zander'in Markt Platz'dan geldiğimizi görmüş ve hemen kitapçıya saklanmaya karar vermiş olmalıydı; Paula Berge'nin dairesine gitmeden önce kitapçıya gireceğimizi hayatta tahmin edemezdi. Gideceğimiz adrese dönmesi salaklık olurdu. Yine de Homburg'un boş sokaklarında onu bulabilme umudumu yitirmediğimden kurmalı bir Schuco oyuncağı gibi bir o tarafa bir bu tarafa koşuşturup durdum: Klosterstrasse, ardından doğruca Karlsbergstrasse ve en son da kuzeye doğru Eisenbahnstrasse ve tren istasyonu tarafına... Sarışının, şık bir deniz teğmeni üniforması giyen bir adamın kullandığı

yeşil bir Opel Admiral'e bindiğini gördüm, ama Johann Diesbach'tan iz yoktu. Ortadan kaybolmuştu.

Devriye gezen bir polise de denk gelmedim. Homburg, polislerin köşe başlarında dikileceği türden bir yer değildi. Burada hayat Homburg'dan başka yerlerde akıp gitmiyordu, suç da öyleydi. Tekrar yağmur yağmaya başladı, sıradan Almanların ömürlerini kısaltan, kömür tozu yüklü Saarland yağmuru. Aklı başında her Orpo su geçirmez polis şapkasını sıkıca tutup bir kapı eşiğine sığınarak sigara içer ya da en yakın kafeye girip yağmurun geçmesini beklerdi. Ben olsam muhakkak öyle yapardım. Soğuktan donmuş üniformalı bir polis için kapı eşiğinde içilecek sigara gibisi yoktur.

Eisenbahnstrasse'nin üçte ikisine gelince polis karakolunu gördüm, rozetimi gösterdim ve Johann Diesbach adındaki tehlikeli bir polis katilinin peşinde olduğumu söyleyip Markt Platz'daki kitapçıda gördüğüm adamın eşkâlini verdim.

"Bu öncelikli bir durum," dedim. "Doğrudan bölge valisinin emriyle hareket ediyorum. Bu adam silahlı ve tehlikeli."

"Anlaşıldı efendim." Çavuşun sakalı göğsüne kadar iniyordu ve bıyığı da bir Prusya kartalının kanatları kadar büyüktü. "Benden ne yapmamı istiyorsunuz?"

"En iyi iki adamı onu beklemeleri için tren istasyonuna gönder. Otobüs terminaliniz varsa, oraya da gönder. Yarım saat sonra geri dönüp araştırmanın komutasını ele alacağım."

Ardından yağmuru umursamadan, en azından deneyerek, Wilhelm Zander'i bıraktığım yere

döndüm. Ayaklarım su içindeydi ve donmuştu: şapkamsa çömlekçi çarkındaki kil öbeği gibiydi. Zander bir elini paltosuna sokmuş halde, bina kapısının içinde duruyordu, muhtemelen elinde tabancası vardı. Valiz ayaklarının arasındaydı. İçtiği sigarayı atıp neredeyse esas duruşa geçti.

"Binaya giren çıkan olmadı," dedi.

"Tren istasyonuna iki polis gönderdim. Dolayısıyla, umalım da fazla uzağa gidemesin. Ayrıca senin gibi kapı eşiğinde duran biri de mutlaka dikkat çeker."

Onun yanına geldim, çantayı açtım ve içindeki Diesbach'ın eşyalarına baktım. Temiz kıyafetler, biraz Fransız parası, bir adet Baedeker Fransa gezi rehberi, bir çift ayakkabı, ön sayfasına bir rakam ve harf yazılmış Saarland gazetesi, tanımadığım bir kadının çıplak fotoğrafı, seyahat tipi satranç seti, bir kutu Wybert boğaz pastili, ustura, ustura kayışı ve sabun, diş fırçası, Nivea diş macunu, bir kutu Camelia, tabanca mermisi ve ortaçağa ait gibi görünen çivili bir nesne vardı.

"Bu da ne böyle?" diye sordu Zander.

"Siper topuzu. Gece düşman siperlerine baskın yaptığımızda bu tür şeyler kullanırdık. Tommyleri sessizce öldürmek için birebirdir. Ne varsa eskilerde var."

Zander ne diyeceğini bilemedi. "Fotoğraftaki kadın kim? Karısı galiba."

Gülümsedim. "Hayır, bence kız arkadaşı Pony. Münih'te oturuyor."

"Ya Camelia, hijyenik pedler? Kadın onunla birlikte miymiş?"

"Hayır."

"Ablasının mı acaba?"

"Bence ondan almıştır."

"Neden?"

"Kaçarken ayakkabıların ıslanır. Benimkiler gibi." Ona valizdeki yedek çifti ve Diesbach'ın onları kurutmak için içlerine koyduğu havluları gösterdim. "Eski asker numarası. Ayaklarını kuru tutar. Böyle günlerde çok işe yarar. Camelia da gazete kâğıdından daha iyi sıvı emer." Valizi kapatıp dönerek zile bastım, ama Paula Berge evdeyse bile cevap vermedi.

"Tekmeyle açalım," dedi Zander.

"Gerek yok. Neye yarar ki? Gazetenin önüne sokak ve daire numarası yazılmış. Ama adamın yanına geldiğini tabii ki inkâr edecek. Paula Berge'yle uğraşmak yerine karakola dönüp polise araştırmada yardım edelim. Çavuşa da geleceğimi söylemiştim."

Arabaya bindik, Zander bu kez ön koltuğa geçti. Eisenbahnstrasse'deki karakola giderek, çavuşa elindeki tüm kuvveti kullanmasını emrettim; oysa bu sadece fazladan üç kişi demekti, çünkü tren istasyonundaki ikisi de dahil olmak üzere, tüm Homburg'da sadece beş polis vardı ve ancak bu tür kasabalarda göreceğiniz türden bir hantallıkla hareket ediyorlardı. Bu da yetmezmiş gibi onlar için birini aramak oyun oynamaktan farksızdı ve polis katilini sohbet ederek, şakalaşarak arıyorlardı. Onlara bilhassa batıya, Saarbrücken ve Fransız Lorraine'le sınırı olan yerlere giden otobüslere dikkat etmelerini söylesem de bunun bir eşekten bir tavşanı yakalamasını istemekten farkı yoktu.

Arabadaki Zander'in yanına döndüğümde, "Bu adamların kendine bile hayrı yok," dedim. "Mack Sennett filmlerinde bile böyle uyuşuk polis görmedim."

"Ben de pek etkilendiğimi söyleyemem," dedi Zander. "O yüzden aramaya devam etsek iyi olur."

Kuzeydoğuya, tren istasyonuna gidip adamımızı tutuklamışlar mı diye baktık ama tutuklamamışlardı, sonra da Homburg etrafında dolanarak beyhude yere Johann Diesbach'ı arayıp durduk. Homburg'un yanında Saarbrücken, Paris gibi kalırdı. Ona benzeyen tek bir yaya gördük, onun da kadın olduğu ortaya çıktı.

"Biri nasıl olur da böyle kaybolur?" diye sordu Zander. "Daha barlar bile açılmadı."

"Almanya'da çok sık yaşanan bir durum," dedim. "Sıradan bile denebilir. Tek fark şu ki onları benim gibi polisler aramaz, çünkü herkes nerede olduklarını bilir."

"Neresiymiş orası?"

"Toplama kampı. Ya da daha beteri."

"Ha, anlıyorum. Belki de Homburg'da başka bir tanıdığı vardır. Ablasının arkadaşı olabilir. Belki de Karlsberg fabrikasındaki adam saklıyordur onu. O fabrikada saklanabileceği bir sürü yer var."

"Evet, haklısın galiba."

Bir kafenin önüne park edip "Arabada kal," dedim.

İçeri girip çabucak tuvaleti kontrol ettikten sonra dışarı çıktım.

"Burada da değil."

Dönüp tekrar bira fabrikasına doğru gitmeye başladım.

"Şimdi nereye gidiyoruz?"

"Bira fabrikasına."

Zander başını salladı. "Aklıma geldi, Bormann'ın arabasındayken adamın Jäger olduğunu ve Hutier taktiklerine göre eğitildiğini söylemiştin. Hutier taktikleri de neyin nesi?"

"Hutier taktiği mi? Ona sağduyu da diyebilirsin. Hutier, binlerce askerin siperler arası bölgeyi geçmesini emretmek yerine, sızma eğitimi almış, hafif piyadelerden oluşan hücum kıtaları yetiştirdi. Birileri bunu Mart 1918'den önce akıl etseydi, belki de işe yarardı."

"Yani adam ne yaptığını biliyor."

"Başının çaresine bakmayı mı kastediyorsun? Evet, öyle de denebilir. Valizindeki siper topuzunu unuttun galiba."

"Evet haklısın."

"1793'te olanlar haricinde bu berbat yer hakkında başka ne hatırlıyorsun?" diye sordum.

"Eski şatodan kurtarılan mobilyaların çoğu Berchtesgaden Şatosu'na gitti."

"Faydası olacak bir şey sormuştum," diyerek tersledim onu.

"Çok zaman önceydi."

"Saarbrücken'den buraya neden geldin ki?"

"Kardeşim Harmut'la ben çocukken çok dindardık. Kendisi şu an Berlin'de Gestapo'da görev yapıyor. Bu civarda oturanların çoğu Katolikse de ailem Lüteriyendi ve pazar günleri Harmut'la kilise okuluna giderdik. Çoğu zaman da tahmin edeceğin

gibi kötüydü. Yılda bir kilise yaz pikniği düzenlerdi ve piknik neredeyse hep Homburg'da, Karlsberg Şatosu'nun eski bahçesinde yapılırdı. Haliyle küçük bir çocuk için epey heyecan verici bir hadiseydi. Bol bol oyun oynardık. Ama..." Omuz silkti. "Ben pek beceremezdim. O yüzden Harmut, ben ve birkaç arkadaş gidip şato harabelerini gezerdik."

Zander sevdiği Fransız sigaralarından iki tane yaktı ve o, geçmişi anlatırken ben de sabırla bekledim.

"Düşündüm de galiba bir yer var," dedi. "Homburg'da kaçak olsam oraya saklanırdım. Haliyle bunun için epey çaresiz olman şart."

"Yani Johann Diesbach gibi."

"Öyle. Harabenin altında Schlossberg mağaraları var. Çocukken oraya çok giderdik. Homburg'daki herkes orayı bilir. Adının mağara olduğuna bakma, aslında orası insan yapımı kuvars ocağı; camın temizlenip zımparalanmasında kullanılan kıymetli bir kum. En az dokuz kata yayılan beş kilometrelik tünellerde dilediği kadar saklanabilir. *Tom Sawyer*'ı sevmemin nedenlerinden biri de budur. Çünkü Twain'in kitabındaki McDougal mağarası bana buradaki Schlossberg mağarasını hatırlatır." Omuz silkti. "Haliyle herkesin seveceği bir yer değil. İşin aslı o mağaralara girmekten ben de pek hoşlanmazdım. Asıl seven Harmut'tu. Gençken korkak olmadığımı göstermek için giderdim ama gerçekte kapalı yerlerden korkarım. Özellikle de yerin altında olanlardan. Mark Twain'in kitabını bu korkumla yüzleşmek için okurdum. Tom Sawyer ve Becky

Thatcher, McDougal mağarasında birkaç gün kaybolduktan sonra tekrar çıkışı bulurdu."

"Tuz ocağı olan ve hayatının yarısını yerin dibinde geçiren bir adam için sorun değildir."

"Bence de."

"Ondan önce de ordudaydı. Dört yılımı cephede geçirdikten sonra, ben de muhtemelen yarı trol olmuşumdur."

"Orada kendini evinde hisseder. Sıcak ve kuru, kumlu zemin de epey rahattır."

"Nerede bu mağaralar?"

"Bira fabrikasının olduğu tepenin yukarısında."

"O zaman önce oraya gideceğiz. Onu mağaralarda bulamazsak, söylediğin gibi fabrikaya bakarız. Belki de Heidelberg Fıçısı kadar büyük bir bira fıçısı vardır ve adam da içinden çıkar."

"Mağaraya seninle birlikte girmemi beklemiyorsun değil mi?" dedi Zander telaşla. "Sana söyledim, kapalı yerlerden korkarım. Ayrıca orası tavşan yuvasından farksız. Bir sürü giriş ve çıkışı var."

Cevap vermedim.

"Bize yardım etmesi için gidip polisleri de alalım mı?"

"Amacım tavşanı korkutmak değil yakalamak."

"Arada büyük bir fark var," dedi Zander. "Bu tavşan silahlı ve tehlikeli."

ALTMIŞ BİR

Nisan 1939

"Orada," dedim usulca.

"Nasıl bu kadar eminsin?"

Mağaranın girişindeki zemini kaplayan kırmızı kumlar üzerindeki, mağaraya doğru giden ıslak ayak izlerini gösterdim.

"Herhangi birine ait olabilir," dedi Zander.

"Öyle ama havayı kokla."

Zander ürkerek mağaranın içine doğru adım attıktan sonra ince uzun burnunu kaldırıp Treu&Nuglisch'ten tecrübeli bir parfümcüymüş gibi havayı kokladı. Schlossberg'in içindeki hava sıcak ve kuruydu ve tatlı, aromatik bir şey kokuyordu. "Bu ne?" diye sordu.

"Pipo tütünü," dedim. "Daha doğrusu Von Eicken tütünü. Diesbach onu içiyor."

Bir sigara yaktım. Hutier taktiklerine dair yaptığımız konuşma, gece dikenli tel kesme görevi için siperlerden çıkacakmışım gibi beni tedirgin etti. Si-

garamı yakarken elimin biraz titrediğini fark ettim ve sinirlerimi yatıştırmak için uçucu, sıcak, hidrokarbon gazlarını içime çektim. Fiziğim her daim felsefemden iyi olmuştur.

Kaşlarını çattı. "İçeri mi gireceksin?"

"Düşünmedim değil."

"Tek başına mı?"

"Benimle gelmek için fikrini değiştirmediysen, evet."

Zander başını iki yana salladı. "Ancak bu kadar gelirim."

"Emin misin?" Sırıtıp arabanın bagajından aldığım polis el fenerini ona uzattım. Fenerin üzerindeki iki deri kayış sayesinde onu kemerine ya da gömleğine takabilirdin, bu sayede ellerin boş kalırdı. "İstersen alabilirsin. Paltona bağla yeter."

"Ve kendimi hedef mi yapayım?" Başını iki yana salladı. "Bir de göğsüme hedef tahtası çizeyim istersen! Martin Bormann için, bazılarından çok da gurur duymadığım epey şey yaptım, ama onun için kendimi feda etmeye niyetim yok."

"Gerçek bir Nasyonal Sosyalist gibi konuştun."

"Senden farklı bir malzemeden yapılmışım, Günther. Ben kahraman değil bürokratım. Cebimde tabanca yerine kalem olmasını tercih ederim."

"Kalemin kılıçtan keskin olduğunu duymadın mı Wilhelm? Özellikle de Ocak 1933'ten beri. Günümüzde bir Pelikan'ın neler yapabileceğini bilsen şaşardın. İstersen Dr. Stuckart'a sor. Öte yandan ikimiz de ölecek değiliz!"

"Kendinden çok eminsin, Günther."

"Bu adamı ikna edebileceğime dair bir his var içimde. Konuşarak dışarı çıkarabilirim. Ona teslim olursa, karısı ve oğluna fazla yüklenmeyeceklerini söyleyeceğim. Bu da teslim olmazsa, tam tersi demektir. O zaman Bormann'ın Rennweg'deki tuz ocağını dinamitleyip Kuchl'taki evinin çatısını sökmesine kimse mâni olamaz. Hatta buna mecburi satış adını bile verebilir."

"Haklısın. Tam onun yapacağı türde bir şeye benziyor. Evi partiden birine iyi bir fiyata satar." Zander utanır gibi baktı. "O mecburi satışlardan birkaçını da ben hallettim. Açıkçası o görevi Karl Flex'e devredince çok memnun olmuştum. İnsanları evinden atıp sokakta bırakmak hiç hoş değil. Özellikle de Obersalzberg gibi küçük bir yerde." Yüzünü buruşturdu. "Merak etme, benden ne kadar nefret edildiğini biliyorum."

"Gözlerime inanamıyorum. Karşımda vicdanlı bir Nazi mi var yoksa?"

"Führer'e hizmet ederken hepimiz pek de içimize sinmeyen şeyler yapmak zorunda kalıyoruz. Bormann öyle söylüyor. Sen iyi birisin Günther, ama bu yıl bitmeden buna çok pişman olabilirsin. Hepimiz olabiliriz."

"O konuda senden çok daha ilerideyim, Wilhelm."

El lambasını paltomun cebine koydum, tabancamı çıkarıp mermiyi ağzına sürdüm ve horozu çektim. "Neme lazım belki dinlemek istemez."

"El fenerini açmayacak mısın?"

"Zorda kalana kadar niyetim yok."

"İyi de içerisi zifiri karanlık. Yolunu nasıl bulacaksın?"

"Dikkatli giderek. Böylece geldiğimi de duyamaz. Bu kum canlı halıdan farksız." Sırtarak sigaramı mağaranın girişini örten ıslak bitkilerin üzerine attım. Bitki örtüsünün içinden geçen patikadan bakıldığında Homburg'un tamamı minyatür bir şehir gibi görülebiliyordu. "Kim bilir, belki duvarında meşale vardır. Isınmak için ateş yakmış olabilir. Kireç lambası veya Tingel-Tangel'den birkaç tane yarı çıplak kız. Son bir tavsiyen var mı?"

"Burada ses pek uzağa gitmez. Fazla yankı da yapmaz. Tavanı kemerlidir ve çoğunlukla sandığından yüksektir. Epey güzeldir ama karanlıkta hiçbir şey göremeyeceksin. Bazı yerlerde tavan ve taban sütunlarla birleşmiştir. Kimi yerlerde de tavana destek olan payandalar vardır. Gerçi pek çökme ihtimali yok. Çocukken hiç göçük olduğunu duymadım. Bir seviyeden diğerine çıkan merdivenler de var, o yüzden adımına dikkat et. Hatırladığım kadarıyla açık çukur olmadığından o yönden bir tehlike yok. Daha renkli büyük odalardan birinde bir ışık düğmesi vardı ama hangisi olduğunu hatırlamıyorum."

Başımı salladım. "Tamam, sen burada kalıp girişi koru." Önümdeki karanlık tüneli işaret ettim. Helheim'ın girişine benziyordu.

"Her şey yolunda giderse, çıkmaya hazır olduğumda, 'Prusya mavisi' diye bağıracağım. Merak etme, sen duyana kadar söylemeye devam ederim. Birinin geldiğini fakat bağırmadığını görürsen, o zaman odur. Hemen ateşe başla."

Zander P38'ini çıkarıp ne yaptığını biliyormuş gibi horozunu çekti.

"Prusya mavisi. Tamamdır."

ALTMIŞ İKİ

Ekim 1956

Karlsberg Bira Fabrikası'nın önünde durup kirli sütunlu duvardaki mavi şirket logosuna bakarak başımı iki yana salladım: Deri önlük giymiş bir adam bira fıçısını mavi bir Davut Yıldızı'nın içine döküyordu, tarih 1878. Görünüşe bakılırsa Homburg'da hemen hiçbir şey değişmemişti; bunun tek istisnası galiba bendim ve bunun beni şaşırtmış olmasına da şaşırdım. Buraya en son on yedi yıl önce geldiğim halde, nasıl böyle aynı kalabildiğini aklım almıyordu. Hâlâ Almanya'daki küçük ve sıkıcı bir kasabaya benziyordu ve burayı kayıp çorabımdan fazla özlememiştim. Ama geçen zaman tümüyle farklı bir şeydir, çünkü onu ebediyen kaybedersiniz. Bunu idrak etmek, ekspres trenle hafızamın barikatlarına çarpmışım gibi, birden durmama neden oldu. Diğerlerine geçmiş, saatte bin kilometre hızla gelirken ben bunu Göklerin Hâkimi'nin sadece ve sadece benimle oynamak için seçtiği, gü-

lünç bir oyun olarak kabul ettim. Sanki Yahtzee oyunundaki beş zardan daha fazla önemim yoktu. Hep her şeyi yapacak bolca zamanım olduğunu düşünürdüm, fakat harcayacak hiç vaktim olmadığını fark etmiştim. Belki de insanların Homburg gibi bir çöplükte yaşamak istemesinin nedeni buydu: Bu tür şehirlerde zaman daha yavaş akardı ve belki de uzun yaşamanın sırrı burada hiçbir şey olmamasıydı. Ne var ki bir şey oldu ve yağmur şiddetle yağmaya başladı.

Motorlu polis beni fabrikanın önüne bırakır bırakmaz geceyi nerede geçireceğime karar verdim. Galiba kalbime yanan harflerle yazılmıştı. Yakında bir otel vardı ve cebimde para olduğundan oraya büyük bir hasretle ve banyo, sıcak yemek ve yatak düşüncesiyle baksam da tabii ki gitmedim. Dikkat çekmemem gerekiyordu ki geleceği olmayan biriydim ve bunu daha önce hiç düşünmemiştim. Stasi benim zıddını düşünerek hareket edeceğimi varsayıyordu. Kıyafetimin de müsait olduğu söylenemezdi; bu kılığımı gören aklı başında her otel görevlisi işini sağlama almak için mutlaka polise haber verirdi. Berduşlukta Charlie Chaplin'i bile gölgede bırakırdım. Ayakkabımda pantolonumdakine denk bir delik olup suratım demir tozu yüklü mıknatıs gibiydi ve gömleğim tereyağı ambalajından farksızdı. Sonuçta, yokuşu tırmanıp Schlossberg-Höhenstrasse'ye doğru devam ettim, iki saniye kadar manzaraya baktıktan sonra, sık bitki örtüsünün arasındaki yarım yamalak hatırladığım patikaya yönelip Schlossberg mağaralarının girişine gelene kadar ilerlemeye devam ettim. Kış

yüzünden kapalı girişte önceden olmayan demir bir kapı vardı. Duvardaki tabelaya göre mağaralar turistik mekân olmasına rağmen, birilerinin sırf burayı görmek için bu kadar yol tepeceği pek aklıma yatmadı; mağaralarda paleolitik dönemden kalma muhteşem duvar resimleri ya da jeolojik şekiller yoktu; hatta buraya mağara bile denemezdi, çünkü burası kazılıp terk edilmiş kuvars ocağıydı. Şiddetlenen ve sırtımdan içeri akmaya başlayan yağmurla bir kez daha kendimi terk edilmiş hissettim. Kapıyı zorladım. Kilitli değildi.

Mağaranın içinde zemin öyle kuru ve yumuşaktı ki kendimi yaz başında Strandbad Wannsee'nin kumlarında yürüyormuş gibi hissettim. Ronsom çakmağım bir mezar kazıcının lambası gibi önümdeyken, büyük odalardan birine girdim ve orada gördüğüm ışık düğmesini açtım. Buradaki aydınlatma sadece ortama hava katmak içindi ve bu da benim için gayet uygundu, çünkü saklandığım yeri ifşa etmek istemiyordum. Odanın kemerli tavanı pis başparmağımdaki helezon şeklindeydi, bej ve kırmızı ağırlıklı pek çok renk ihtiva ediyordu. Gerçi bunun nedeni, Ölümsüz Şansölye gibi, pek çok numara yapan kuvarsın ışıkla etkileşimi de olabilirdi. New Mexico'nun derinliklerindeki, tünelleri dört bir yana giden ve mutasyona uğramış dev bir karıncanın gelip kafamı koparmasını beklediğim bir karınca kolonisinin içinde olmak gibiydi. Kendimi Almanya'daymış gibi hissetmiyordum. Gerçi Fransa'ya taşındıktan sonra izlediğim bazı çok kötü filmler yüzünden de olabilirdi. Bir süre, sadece bir ikisinde ışık olan farklı katları inceledim ve zaman-

la ocağın nasıl inşa edildiğini anladım; tünellerin bazılarında kumu dışarı taşımakta kullanılan vagonların üzerinde gittiği rayların izlerini görmek mümkündü. Her şey, birkaç kat pamukla sarılı, durmuş bir saat gibi sessizdi. Sanki burada zamanın kendisi bile durmuştu ya da ben öyle olmasını istiyordum.

Islak ceketimi çıkarıp kuruması umuduyla ana mağaradaki ışık düğmesine astım. Ayrıca cebimdeki paraları da çıkarıp kuruması için kumun üzerine koydum. Sonra silahım yanımda, oturup duvara yaslanarak bir sigara yaktım. Dışarıda tutuşacak kadar kuru bir şeyler bulabileceğimi bilsem ateş de yakardım. Dışarıdaki rüzgâr ve yağmurla kıyaslandığında mağaranın içi epey sıcak sayılırdı; rahat bir nefes alıp Cap Ferrat'tan ayrılmamın ardından başıma gelenleri değerlendirmeme izin verecek kadar sıcak...

Kırmızı şarap şişesini açıp tek dikişte üçte birini içtim ve biraz çikolata yedim. Bir süre acaba bir sigara daha içsem mi diye düşündükten sonra vazgeçtim; elimdeki sigara stokunu korumaya özen göstermeliydim. Belki biraz uyuduktan sonra bir tane daha içerdim. Görünmez refakatçilerim kuvars madencilerinin hayatlarını hayal etmeye çalıştım. Vazgeçip daha kolay olan, on yedi yıl önce Johann Diesbach ve Wilhelm Zander'le bu mağarada yaşadıklarımı düşünmeye başladım. Adamı tutuklamak için hayatımı riske attığımı düşündüm. Gerçi tümü boşa gitmişti çünkü beş ay sonra Almanya, Polonya'yı işgal edecekti. Artık hukukun hiçbir kıymetinin kalmadığı bir ülkede polis memurluğu yerine, ilk tren-

le Fransa'ya, emniyete doğru gitmeliydim. Fransız Lorraine, Homburg'a çok yakındı. Maharetli bir polis olarak izlerimi kolayca örtebilirdim. Bense onun yerine kimsenin istemediği bir kahramanın rolünü oynamaya kalktım. Ne salakmışım!

Yeni evimde etrafıma bakıp burayı daha nezih hale getirmek için neler alabileceğimi düşündüm. Cephede ortamı bu şekilde daha güzel hale getirirdik; Amelang'dan birkaç kitap, Gebrüder Bauer'den birkaç mobilya, F. V. Grünfeld'den biraz pahalı bir masa örtüsü, Hermann Gerson'dan ipek halılar ve Potsdamerstrasse'deki Arthur Dahlheim'dan itinayla seçilmiş birkaç tablo. Bir evin ihtiyacı olan her şey mevcuttu. Tahta duvarlara kız arkadaşımız, annemiz ya da film yıldızlarına ait fotoğraflar asardık. Genelde o fotoğraftakilerin kim olduğunu bilmezdik, çünkü onu oraya asan kişi çoktan ölmüş olurdu. Yine de fotoğrafı oradan kaldırmazdık. Islak cüzdanımı açtım ve Elisabeth'in resmini aradım; bütün bu yol boyunca bir yerlerde kaybetmiş olmalıydım, bunu fark etmek beni bir parça hüzünlendirdi. Bir süre sadece oturup mağaranın duvarında asılı, 1939 tarihli filme baktım. *Üçüncü Adam*'daki Orson Welles gibi, haliyle siyah beyaz olarak kendimi izledim. Elimde tabancam, el lambam hazırda, tünellerde dolaşarak Johann Diesbach'ı aramaya hazır halde bekliyordum. Birbirini arayan iki fare. Fareler karanlıkta görebilir mi? Berlin Invalidenstrasse'deki Doğa Tarihi Müzesi'ne pek çok kez gitmiş bir çocuk olarak çıplak kör fare resmi gördüğümde nasıl korktuğumu hatırladım; bana göre en nahoş görünümlü hayvanlardan biriydi. Şu anda

kendimi onun gibi hissediyordum. Kökünden koparılmış ve tüyleri dökülmüş sevimsiz bir fare. Yetmezmiş gibi karımın resmini de kaybetmiştim.

Homburg'un doğusunda, çok da uzak olmayan, yeni Almanya sınırına gitmeden önce bu mağaralarda birkaç gün kalmayı düşündüm. Batı Almanya'ya geçtikten sonra otostopla Dortmund ya da Paderborn'a gider ve birinin yeni şapka alması gibi kendime yeni bir kimlik alırdım. 1945'ten sonra ben de dahil pek çok kişi öyle yapmıştı. Yeni isim almak zor değildi; üstelik o yeni isimler gerçekti, sadece onları kullanan Almanlar sahteydi.

Uyuyakalmış olmalıyım ama süresini bilmiyorum. Aniden uyandığımda yalnız olmadığımı gördüm, çünkü Rus yapısı bir PM otomatik tabancanın namlusu yüzüme doğrultulmuştu.

ALTMIŞ ÜÇ

Nisan 1939

Galiba her şey karanlıkla başladı. Ardından Tanrı ışıkları yaktı. Yine de kendini saklanmak zorunda hissetti. Sanki önem verdiği aydınlık değil de karanlıktı; kim bilir belki de hep şüphe ettiğim üzere, gerçek kimliğini ve yaptıklarının gerçek tabiatını sır olarak saklamayı seçmişti. Bu yüzden onu suçlayamam. Kabare sihirbazlarının numaralarını yutturabilmek için ışığın geç açılmasına ihtiyacı vardır. Hayal gücünü besleyen varlık değil, yokluktur. Esrar, karanlığa muhtaçtır. Kandırıldığını bilirsin. Oysa karanlık olmasa korku olmazdı ve korku olmadan da Tanrı'nın hali nice olurdu? İyi bir numara yapmakla yüreklere korku salabilmek farklı şeylerdir. Titreyen insan ruhunu korkutabilecek şeyin ihtiyacı karanlıktır. İnsana diz üstü çöküp Tanrı'ya gitmesi gereken yeri söyleme cesaretini veren şey ışıktır. Thomas Edison olmasa hâlâ çaresizlik için-

de istavroz çıkararak, bir papanın ayinlerine katılan saf rahibeler gibi diz çökerdik.

Schlossberg mağaralarında bir balina tarafından yutulmuş gibi karanlığa gömüldüm. Birkaç dakika boyunca uçurumun kenarındaki bir kör gibi, ellerimi gözlerim yerine kullanarak el yordamıyla ilerledim. Kimi zaman bir yere çarparak durdum ve kum parçaları tırnaklarımın altına dolmaya başladı. Hatta bir iki kez dizüstü düştüm ve bir ayağımı duvardan çekmeden uzanıp hâlâ bir tünelin içinde miyim diye anlamaya çalıştım. İçinde olduğum tünelin genişliği iki metreden azdı, bir duvarı bırakmadan karşıdakine rahatça erişebiliyordum. Artık paltomu düşünmüyordum. Kuma gömülmek ya da vurulmaktan çok düşmekten korkuyordum. Genelde bana yol gösteren burnum oluyordu, kendi duvarıma dönüp onu takip ederek ilerlediğimde Johann Diesbach'ın pipo tütününün kokusunun arttığını hissedebiliyordum. Zander'in sigarasının kokusunu da alıyordum, meslektaşımın gözdesi Fransız sigarasının epey sert bir kokusu vardı. Hatta yaktığı kibritin acı kükürtlü kokusunu bile alabiliyordum ve sigara içmemesini söylemediğim için kendime küfrettim. Sigarasının kokusunu ben alabiliyorsam, Johann Diesbach da alabilirdi. On on beş dakika karanlıkta bu şekilde devam edip duvarın dibine varınca tünelin sona erdiğini varsayıp durdum. Kendimi sabırsız davranmamak konusunda uyararak, tekrar dizüstü çöküp emeklemeye başladım ve bu sefer o bahsedilen odalardan birinde olduğumu fark ettim. Boyutuna dair bir fikrim yoktu, bir an için nerede olduğuma bakma riskine

girmem gerektiğini biliyordum, yoksa başıma bir kaza gelebilirdi.

El lambam savaşta kullandıklarımız gibi Siemens markaydı, önündeki metal siper sayesinde düşman keskin nişancıları tarafından görülmeden harita okuyabilirdik; bu el lambalarını çoğunlukla paltomuzu başımıza çekerek harita okumak için kullanırdık. Bunlar bir yana, kendime sürekli Johann Diesbach'ın eski bir keskin nişancı ve güçlü bir rakip olduğunu hatırlatıp valizdeki siper topuzunu unutmamamı tembih ettim. Diş fırçasının yanında böyle bir silah taşıyan adamdan korkmak gerekirdi. Dizüstü çöküp el lambasını yarı kuma gömdükten sonra nerede olduğuma dair bir fikir edinebilirim umuduyla bir saniyeliğine açtım. İyi ki açmışım: İçinde olduğum mağaranın ortasında aşağı inen bir merdiven vardı; birkaç adım daha atsam belki de boynumu kırardım. Bir sonraki tünele varmak için kaç adım atmam gerektiğini hesaplayana kadar ışığı açık tutup tekrar kapattım. Bir dakika sonra kumlu zemin üzerinde emekleyerek karşı duvara varmayı başarmıştım. Kulağıma birkaç farklı ses –öksürük, boğaz temizleme, çakılan kibrit, iç çekme, tüttürülen pipo– geldi. Ardından karanlığın ucundaki siyahlık koyu laciverte dönüşmeye başladı ve tıpkı oksijene hasret ciğerlerim gibi bir şey görmek için can atan gözlerimle ışık olabilecek soğuk bir şey fark etmeye başladım. Birkaç müteredditt adımın ve odaksız bulanıklığın güçlenmesinin ardından gördüğüm canlıyı andıran şeyin küçük bir mumun titrek ateşi olduğunu fark ettim. Silahımı yüzüme kaldırdım, horozunu çek-

tim, emniyetini açtım ve kafamı kenardan uzattım.

Önce ayakkabılarını gördüm ve ilk düşündüğüm büyüklükleri oldu. Adamın ayakları kocamandı. Ayakkabılarını kuruması için çıkarmıştı. Kemeri tüylü yeşil bir şapka yanlarında duruyordu ve ıslak ceketini de tavandaki bir kalasta bulunan çiviye asmıştı. Yere oturup sırtını duvara dayayan Diesbach benden on on beş metre uzaktaydı. Mum, çoraplı ayağından sadece birkaç santim uzaktaydı. Üzerinde kaliteli bir yün takım vardı; kollarını kavuşturmuştu, ağzında pipo vardı ve gözleri kapalıydı. Uyuyan bir ejder gibi arada bir ağzını oynatıp piponun dumanını salıyordu. Adolf Hitler'in sert versiyonuna benziyordu. Bu bıyık Almanya'da yaygın sayılırdı; pek çok Alman, Führer'ine benzemek istiyordu. Kimisi daha otoriter görünmek için Hitler bıyığı bırakmıştı ve hatta bir keresinde gazetede adamın birinin sırf fırça bıyık bıraktığı için kendisine daha fazla saygı gösterilmesini istediğini okumuştum. Elindeki uzun namlulu Luger'i saymazsak Diesbach, Rügen adasında tatildeymiş gibi rahat ve tuz ocağında çalışıp yorulduktan sonra kendini eve atmış gibi keyifli görünüyordu.

Sırf fırça bıyığı yüzünden bu şerefsizi vursam yeriydi, tıpkı onun Udo Ambros ve Karl Flex'e yaptığı gibi gafil avlayarak. 1939'da Cinayet Masası'ndaki polisler onu vurmakta hiç tereddüt etmezdi. Yiyeceği bir kurşun da mutlak surette onu kelepçelemeye yetecek kadar yavaşlamasını sağlardı. Ama o tarihte hâlâ onlardan daha iyi olduğum gibi salakça şeylere inandığımdan, ona teslim olması için bir şans vermem gerektiğini düşündüm. Diğer taraftan

gün ışığında bu mesafeden vurmam zor olmasa da titreyen mum ışığında muhtemelen ıska geçecektim; ilkini ıskaladığımda da ikincisi için fırsatım olmayacağını biliyordum. Alex'te aldığım eğitim sayesinde çoğu polisin suçlulara ateş ettiği mesafenin üç metreden az olduğunu bilirdim ve böyle bir mesafe için de Walther PPK'dan iyisini bulamazdınız. Ama on metreden uzak mesafelerde uzun namlulu Parabellum Luger'le başa çıkmak kolay değildi. Bir keskin nişancının elindeki uzun namlulu Parabellum elimdeki PPK'dan çok daha üstün bir silahtı. Onu tutuklamaya kalkışmadan önce, olabildiğince yaklaşmam gerekiyordu ki bunun da ciddi bir risk olduğunun farkındaydım. Birinci Sınıf Demir Haç Nişanı almış bir adam Plötzensee'deki giyotinde haysiyetsiz bir ölüm yerine, elinde silah ve ağzında küfürle ölmeyi tercih ederdi. Diesbach'ın gözleri kapalı olduğundan sürpriz unsurunu lehime kullanabilir, ayağımın altındaki kalın kum tabakası sayesinde ona silah doğrulttuğumu söylemeden önce aramızdaki mesafeyi yarıya indirebilirdim. İşte o zaman belki teslim olmaktan başka çaresi kalmadığını anlayabilirdi. Kafamda bunları tasarlarken adamın kolay pes etmeyecek kadar irikıyım olduğunun da farkına vardım. Kol kasları dışarı fırlamıştı ve çenesi taştan oyulmuş gibiydi. Böyle bir adam için madende çalışmak Münih'teki bir restoranda garsonluk yapmaktan çok daha kolaydı. Belki de aşçıbaşıları korkutarak tuzunu almaya ikna ediyordu. Fırça bıyığını da unutmayalım.

ALTMIŞ DÖRT

Nisan 1939

Tabancamı göğsüne doğrultarak ona yaklaşmaya başladım. On beşinci metrede ağzım yerdeki kum kadar kurumuştu. On dördüncü metrede kalbim öyle bir çarpıyordu ki rahatça duyuyordum. On üçüncü metre de kendime güvenim artmaya başladı. On ikide, çenesindeki beyaz yara izini görecek kadar yaklaşmıştım. Onda, silahını bırakıp ellerini havaya kaldırmasını söylemeye hazırdım, ama sekizde gözlerini açıp beni bekliyormuş gibi gülümsedi.

"Bence bu kadarı yeter polis," dedi sakince. "Bir adım daha atarsan, nasıl bir keskin nişancı olduğumu öğrenirsin."

"Onca tuz yüzünden beynin salamura balık gibi kurudu galiba. Ateş edersem parmağını bile kıpırdatamadan ölürsün." Bacaklarının yanına bir kelepçe attım. "Luger'i, Pony'nin göğüslerini bırakır gibi yavaşça bırakıp bana at, sonra da kelepçeleri tak."

"Pony'yi nereden biliyorsun?" diye sorarken Luger hâlâ elindeydi.

"Karın söyledi."

İstifini hiç bozmadan piposunu tüttürüp "Galiba sana epey şey anlatmış," dedi. "Aksi takdirde onca yol tepip güzeller güzeli Homburg'a gelmezdin."

"Karını suçlama," dedim. "Benno'yu ve Nazileri suçla. Birini Dachau'ya göndermekle tehdit ettiğinde dilinin çözülmesi uzun sürmez."

"İçimden bir ses Bormann'ın aklında benimle ilgili çok daha kötü planları olduğunu söylüyor. O yüzden söyleyeyim, şapkamı Plötzensee'deki sepetle takas etmeye niyetim yok. Bu da demektir ki burada seni vurmak bana hiçbir şey kaybettirmez. Sırf beni idam ettirmeyi kafaya koydun diye ikimiz de kurşun yersek yazık olur."

"Dert değil. Ayrıca bu asıl senin için geçerli, Johann. Tetiği çektiğim anda bir sonraki düşüncen duvarda kırmızı bir leke olur. Ama teslim olursan Eva ve Benno'nun başına bir hal gelmemesi için elimden geleni yapacağıma söz veririm. Kindar bir adam değilim Johann, oysa aynısını işverenlerim için söyleyemem. Karına ve oğluna en ağır muameleyi yaparlar. Evinin çatısını söküp tuz ocağını dinamitlerler. Karın oğlunun askerliğe göre fazla zayıf olduğunu düşünüyorsa, bir de Dachau'da ne kadar dayanacağını hesap et. Bütün bunlara da Jimmy Cagney gibi ölmek istemen neden olacak."

"Pek iyi bir dedektife benzemiyorsun."

"Ama seni buldum, değil mi?"

"Evet, üstelik karınla aramın iyi olmadığını da anlamışsın. Pony'yi öğrendiğinden beri yıldızımız

barışmadı. Oğluma gelince, Benno'yu gördün, değil mi? Çocuk olmadığı gibi adam diyebileceğim biri de değil. Annesinin onu askerlikten kaçırmak için Flex'e rüşvet vermesi bardağı taşıran son damlaydı. Demek istediğim, yaptıklarının sonuçlarına katlanacaklar. Seni vurursam, tek yapmam gereken buradan çıkıp bu gece Fransız sınırını geçmek olacak. Fransızcam iyi olduğundan fazla bir sıkıntı yaşamam."

"Beni buraya tek başına gelecek kadar salak zannettin galiba. Yerel polis çoktan etrafı kuşattı. Franzilerin seni bize teslim etmeyeceğini zannetme. Almanya'yla savaşa girecek olabilirler, ama o zamana kadar Fransız polisi bizimle işbirliği yapmaya devam edecek."

"Bence sorun değil. Fransızlar hep Almanların arka cebinde olmuştur. Sen de Martin Bormann'ın arka cebindesin anlaşılan. Hitler'in yeni düzeninde pis işleri halleden bir Nazi olmak nasıl bir his?"

"Nazi değilim ve şu yeni düzen saçmalığını duymaktan da bıktım. Sadece zerresi kalan kendime saygımla işimi eski usulde yapmaya çalışıyorum. Bu da seni sağ salim hapse götürmemi ve işlediğini bildiğim bir suçtan ötürü tutuklamamı gerektirir. Seni hapishaneye teslim ettikten sonra sana ne yapacakları onların bileceği iş. Beni ilgilendirmez. Ama sakın seni vurmayacağımı zannetme Johann. Hatta seninle ilgili öğrendiklerime bakarak, bunu büyük bir keyifle yapacağımı söyleyebilirim."

"Demek ki ikimiz çok da farklı değiliz."

"Bunu nereden çıkardın?"

"Karl Flex'i öldürdüm, çünkü patronlarının yaptığı usulsüzlüklerin bir parçasıydı. Hak etmişti. Bulaştığı tüm dümenleri şimdiye çözmüşsündür. Bormann'ın Obersalzberg dümenleri: Uyuşturucu, emlak, rüşvet... Adamın bulaşmadığı pislik kalmadı. Flex, Bormann'ın adamlarından biriydi. Nazilerin en berbat türü. Açgözlüsünden. Bunu da çözmüşsündür."

"Dilediğin bahaneyi uydurabilirsin," dedim. "Flex belki de dediğin gibi hak etmişti. Aynısını Udo Ambros için söyleyemezsin. Eski silah arkadaşın ve dostundu. Onun kafasının uçurulmasını neden hak ettiğini anlayabilmiş değilim."

"Anlamıyor musun? Mecburdum. Polise gidip ondan aldığım karabinadan bahsetmekle tehdit etti beni. Onu bacada bulman gerçekten de çok zekiceydi. Her neyse, Udo polise gitmeden önce Berchtesgaden'dan kaçmam için bana yirmi dört saat vereceğini söyledi. Buna izin verirsem, her şeyimi kaybederdim. İşin asıl acı tarafı, tüm bunların Karl Flex gibi bir pisliği temizlemem yüzünden olması. Udo'nun sürdüğü hayatı gördün. Hayatımı mahvetmeye ne hakkı vardı? Tek yapması gereken dilini tutmaktı. Tüfeğin çalındığını söyleyebilirdi mesela. İyi bir hayatım ve işim vardı, onu öldürmek zorunda kaldım. Lütfen, anlamaya çalış. Bana başka şans bırakmadı. Ailemi ve işimi korumak zorundaydım."

Kibirli Bavyeralı sesinde daha önce orada olmayan bir ton vardı. Birkaç hafta önce Hitler'in Münih anlaşmasını yırtıp Çekoslovakya'yı, Almanya'nın Sudetenland'ı ilhak etmesinden sonra kalan kısmını işgal edince buna benzer yapmacık, kendi-

ni haklı çıkarma amaçlı yalanlarını duymuştum. Daha sonra olan şey yüzünden onu gözümde fazla abarttığımı anladım. Johann Diesbach korkuyordu. Bunu gözlerinden okuyabiliyordum.

"Yaptığın işi haklı çıkarma teşebbüsün seni de Naziler kadar kötü yapar, Johann. Belki de daha kötü... Bence bu yıpratma savaşı sinirlerini bozmaya başladı. Sen insanları sırtından vurmayı seven türde bir adamsın. Haksız mıyım? O Luger'i kullanacak mısın, yoksa onunla burnunu mu karıştıracaksın?" Tabancamı indirip ona doğru yürüyerek çoraplı ayağına tekme attım. "Haydi, sert adam. O Bismarck'ı doğrult ve neler olacak gör." Diesbach beş karış suratla bana baktı. Yakından bakınca adamda mücadeleci ruhtan eser kalmadığını görebiliyordum. Belki de o ruha hiç sahip olmamıştı. Mum ışığı, özellikle de bir mağarada, insana ilginç oyunlar oynayabilirdi. "Ne oldu? Haydi durma. Belki bir zamanlar farklıydın ama bitmişsin. Oğlun Benno senden daha cesur."

Tabancasını elinden alıp paltomun cebine koydum. Sonra da onu ayağa kaldırıp tokatladım. Bunun nedeni Hitler bıyığı değil, beni korkutmasıydı ve korkutulmaktan hiç hoşlanmam.

ALTMIŞ BEŞ

Nisan 1939

El lambasını açıp tabancamı cebime koyduktan sonra kelepçeli mahkûma tüneller boyunca refakat ettim. Ayağa kalkıp yürümeye başlamasıyla bana teklifte bulunması bir oldu.

"Bunu yapmak zorunda değilsin Komiser Günther," dedi. "İstersen beni bırakabilirsin. Çok param var. Mağaradaki ıslak ceketimin astarında en az bin Mark saklı. Kemerimde de altın paralar var. Beni serbest bırakırsan, hepsi senindir. Yeter ki beni o Nazi şerefsizlere teslim etme. Bana ne yapacaklarını biliyorsun. Zavallı Brandner'e yaptıkları gibi beni de aç bırakır, sonra da boynumu vururlar."

"O para sana lazım olacak."

Bunu neden dediğimi bilmiyordum, alışkanlıktan olsa gerek. Almanya'da Johann Diesbach'ı giyotinden kurtarabilecek bir avukat olduğunu zannetmiyordum. Clarence Darrow bile Potsdamer Platz'daki halk mahkemesini Karl Flex'in katilinin

idam dışında bir cezayı hak ettiğine ikna edemezdi. Gerçi pek de derdim değildi. Diesbach'ı Saarbrücken'de polise teslim ettikten sonra Obersalzberg'e dönüp Brandner'in derhal Türken Inn'deki RSD hapishanesinden tahliye edilmesini sağlayabilirdim. Beni asıl ilgilendiren *onun* akıbetiydi. Hatta Martin Bormann'ın bana fazlasıyla minnettar olduğundan Linz'den gelen iki Gestapo'yu idam etmekten vazgeçeceğini bile ümit ediyordum. Bormann'la işim bittikten sonra da Gerdy Troost'tan beni Martin'in kardeşi Albert'le tanıştırmasını isteyebilirdim; ancak ondan sonra Albert Bormann'a Martin'in ve Obersalzberg İdaresi'nin yolsuzluklarını hakkıyla anlatmam mümkün olabilirdi.

Diesbach bu sefer de tehdide başvurdu.

"Ayağını denk al polis. Bana orada söylediklerin sayesinde başına olmadık işler açabilirim."

"Ne gibi?"

Diesbach sırıttı. "Gestapo'ya bana Nazilerden ne kadar nefret ettiğini söylediğini anlatabilirim," dedi. "Kim bilir, bakarsın ağzımdan kaçar."

"Senin gibi bir ahmak beni Gestapo'yla tehdit ettiği her seferde beş Mark kazansam zengin bir adam olurdum. Sence bir polisi ihanetle suçlamanı ne kadar ciddiye alırlar?"

"Parti üyesi olduğunu da zannetmem ki bu da anlattıklarımla çelişmez. Ama beni serbest bırakırsan..."

Onu ceketinin yakasından tuttum. Çıkışa yaklaşıyorduk ve onu yakalamak için girdiğim bunca zahmetin ardından Diesbach'ın karanlıktan korkan biri tarafından vurulmasını istemedim.

"Zander? Ben Günther. Prusya mavisi. Duydun mu beni? Her şey yolunda. Adamı kelepçeledim. Şimdi dışarı çıkıyoruz, duydun mu? Artık Obersalzberg'e dönebiliriz. Prusya mavisi."

"Seni duydum Günther," dedi Zander. "Prusya mavisi tamam, anladım. Sorun yok, çıkın."

Diesbach'ı öne ittim. Az sonra bir köşeyi dönüp gün ışığına çıktık. Zander onu bıraktığım yerde duruyordu. Sigarasını atıp silahını indirerek sırıttı.

"Demek onca zahmete yol açan herif bu?"

"Ta kendisi."

"Tebrikler Günther," dedi Zander. "İtiraf etmem gerek ki cesaretine hayran kaldım. El lambasını açsam bile senin yaptığını yapamazdım. Girişe yakın durmak bile beni korkutuyor. Çocukken oraya nasıl girdiğimi aklım almıyor. Evet, cesur adamsın. General Heydrich'in seni neden bu kadar methettiğini anladım. Kimi zaman işlerini halledebilmek için senin gibi maharetli ve gerektiğinde harcanabilir birine ihtiyaç duymuş olmalı. Normal şartlar altında bunun için cesaret madalyası alırdın. Ne yazık ki normal şartlarda değiliz, yoksa bundan sonra kesin terfi ederdin."

"Buna da şükür," dedim.

"Evet, orası öyle komiser, fakat Martin Bormann'ın da şükredeceğini hiç sanmam."

Wilhelm Zander tabancasını çekip gözünü bile kırpmadan Diesbach'a üç el ateş etti. Silah sesi mağara girişinde çağdaş bir *minotaur*'un metalik kükremesi gibi yankılandı. Adam yığıldığı yerde öldü.

Bir an için olduğum yerde kalakaldım ki bunun bir nedeni Zander'in silahını şimdi de bana doğrultmuş olmasıydı.

"Onu canlı istiyordum," diye bağırdım.

"Ama senden başkası istemiyordu."

"Her şeyi yapmanın bir usulü vardır," dedim. "Aksi takdirde kanunu uygulayanlar çiğneyenler kadar kötü olur. Görmüyor musun?"

"Çok eski kafalı ve safsın. Nasıl bu kadar aptalsın merak ettim. Bu talihsiz hadise, yani Karl Flex cinayeti hiç olmadı. Nedeni de malum. Nihayetinde Führer'in Berghof'un terasında birinin vurulduğunu öğrenmesi hiç hoş olmaz, değil mi? Bu yeterince kötüyken bir de başkaları öğrenirse çok daha kötü olur. O terasta Flex vurulduysa, başkaları da vurulabilir. Böyle bir haberin yabancı gazete ve dergilerde çıktığını bir düşünsene? İnsanların aklına Führer hakkında olmadık fikirler gelebilir. Av tüfekli, demokratik, İngiliz avcılar Hitler'i vurmak için oraya gidebilir."

"Böyle bir iş çevireceğini tahmin etmem gerekirdi, Zander."

"Bunu keyfimden yapmıyorum. Martin Bormann onu öldürmemi emretti. O yüzden bana gücenme, Günther. Aslında cinayet hiç de sevdiğim bir şey değildir. Ben sadece Bormann'ın Obersalzberg'den ayrılmamızdan önce bastığı bir düğmeyim. Neyse, bana sorarsan o şerefsize iyilik yaptım. Kafasını keseceklerdi ki güzel bir ölüm şekli olduğu söylenemez. Duyduğum kadarıyla Hitler'in emriyle Plötzensee'deki giyotinin ağzını bilemeyi bırakmışlar. Böylece idam daha uzun sürüyormuş. O

yüzden kafanın kesilmesi için baltanın iki ya da üç kez düşmesi gerekebilir. Tanrım, bunun gözlerini yaşartacağından eminim."

Zander'in sabit elinden ve bilhassa tetikteki parmağından gözümü ayırmadan, "Peki şimdi ne olacak?" diye sordum. Walther'ın şarjöründe en az dört mermi daha kaldığını biliyordum. Adamın zerre kadar gergin olmaması beni şaşırttı. Bir adamı böyle soğukkanlılıkla öldürmek her Alman bürokratın harcı değildi. "Geri dönebilir miyiz? Yoksa Bormann benim de mi ölmemi istedi?"

"Sevgili Günther ölmeni isteyen Bormann değil benim. Obersalzberg'deki meslektaşlarım da öyle istiyor. Dr. Brandt, Bruno Schenk ve Peter Högl. Senin gibi biri yüzünden işlediğimiz suçlardan utanır hale geldik. Tahmin edeceğin üzere hepimiz Karl'la aynı dümendeydik. Yüzde on dümeni. Bormann'ın Hitler'in Dağı'nda çevirdiği dümenlerden hepimiz payımıza düşeni alıyoruz. Nihayetinde bu üçkâğıdın parçası olduğumuzdan bunda da şaşılacak bir şey yok. Aslında sahtekârlık da denemez. Bormann, Obersalzberg'e geldiğinden beri bir servet kazandı. O rahatsız olmadığı müddetçe bir önemi yok, gerçi istesen de bu konuda yapabileceğin bir şey yok. Bizi ifşa edersen Bormann'ı da etmiş olursun ki bu hiç hoşuna gitmez. Üstelik riske girmenin ne manası var? En azından biz böyle olduğuna hükmettik. Sen açık uçsun Günther ve kahramanca Diesbach'ı tutuklarken vurulman ideal bir son olup tüm sorunları ortadan kaldıracak. Hatta o derece ki bunun için, öldükten sonra bile olsa, polis madalyası alırsan şaşırmam. Dr. Goebbels en çok

ölü kahramanları sever. Neler olup bittiğini anlatma imkânı..."

Ardından olanın zekice ya da ustalık isteyen bir yanı yoktu. Onu zekâmla alt ettiğimi de söyleyemezdim. Tipik bir Nazi olan Zander bana kendisini iyi hissetmek için nutuk çekerken dönüp Schlossberg mağaralarının içine doğru koştum. Genelde kaçmak yapılacak en iyi şeydir. Böyle bir hareket ancak güvendeki birine korkaklık görünür. Çoğu cesur kişi haftanın diğer günlerinde sıradan bir korkaktır.

Hemen ardından bir gümleme duydum. Zander'in mermisinin ıska geçmesiyle yüzümün yanında bir öbek kuvars dağıldı. Kafamı omuzlarıma gömerek devam ettim. Bir gümleme daha duydum ve öfkeli, kocaman bir mağara böceği sağ elimi ısırmış gibi oldu. Acıyla yüzümü buruşturdum, elimi yumruk yapıp karanlığa sığındım. Arkamdaki duvardan iki mermi daha, görünmez madencilerin kazmaları çalışıyormuş gibi sekti. Ardından her yer sessizliğe gömüldü. Sadece sessizlik ve kum üzerinde giden ayaklarımın sesi vardı. Zander muhtemelen silahını dolduruyordu ve bunu fırsat bilerek doğruca bir duvara doğru koştum, el lambamı yaktım ve sonra da olabildiğince süratli bir şekilde ilerlemeye başladım. Zander'in Martin Bormann'dan duyduğu korkunun kapalı yer korkusuna galebe çalmamasını ümit ettim. Paltomun cebinde iki tabanca olsa da sol elimle doğru düzgün bir atış yapamazdım; sağ elim şimdiden uyuşmuştu ve parmaklarımın arasından sızan kanı hissedebiliyordum. Bu halde uzun namlulu Luger'le bile nişan alabilmem mümkün değildi. Bir

duvarın arkasına saklanıp nispi bir güvenlikte biraz soluklanabilmek için ışığımı birkaç saniyeliğine yaktım. Tüm yaptığım buydu; az sonra Zander'in mağaraya altı el ateş etmesiyle ortalık aydınlandı. Askerlerin cephedeyken sıkıldıklarında yaptıkları gibi hedefi bulmasını umut ederek rasgele ateş etmelerine benziyordu, ama yine de tehlikeli olduğundan minik bombardıman bitene kadar kendimi yere attım. Hava barut kokuyordu ve beni öldürebilmek için yapabileceğinin en iyisinin bu olduğunu fark ettim. Karanlığa altı el ateş etmişti. Mağaraya girebilecek olsa bu şekilde mermisini israf etmezdi. Bir an için karşılık vermeyi düşünsem de ondan iyi göremiyordum ve Martin Bormann gibi birinin husumetini kazanmaya da niyetim yoktu; elçiye zeval olmasının Obersalzberg'deki yankıları hoş olmazdı. Daha şimdiden kendimi güvende hissetmeye başlamıştım. Mevcut şartlar altında Zander efendisine beni öldürmeye kalktığını söyleyemezdi. Tek yapmam gereken mağaradan başka bir çıkış yolu bulmaktı ve dokuz katı olduğunu hesaba katarsak, bunda da fazla zorlanmayacaktım. Ardından da bir sigara yakmak ve en yakın hastaneye gidip elimi tedavi ettirmek haricinde ne yapacağıma dair bir fikrim yoktu. Çenemi de göstersem iyi olacaktı.

ALTMIŞ ALTI

Ekim 1956

"Ayağa kalk Günther."

Friedrich Korsch yerde ayağımın dibinde bulduğu tabancayı pantolonuna sokup yavaşça geriledi. Loş ışıkta yüzündeki muzaffer ifadeyi görebiliyordum, sanki beni öldürmeye can atıyordu; yalnızdı.

"Neden?" diye sordum bitkinlikle. Schlossberg mağaralarında bir kez vurulmaktan kurtulsam da bu sefer aynısını yapabileceğimden emin değildim. Bir adamın talihinin de sınırı vardı. Ama şu anda dağın içinde bin yıl uyumaktan başka bir şey yapma azmim olduğunu da söyleyemezdim. "Ne anlamı var?" diye ekledim. "Beni burada vurabilirsin, Friedrich. Mağara da anıt mezarım olur."

"Çünkü General Mielke'nin emri bu değil. Ölümüne intihar süsü vereceğim. Polisi ikna edecek türde bir şey olacak. Mavi Tren katili kendi canını aldı. Ama seni şimdi öldürürsem olmaz. O yüzden lütfen ayağa kalk. Sadist bir adam olmadığımdan

dizkapağını uçurmak hoşuma gitmez. Fakat zorda kalırsam hiç çekinmem."

Haklıydı. Şansım tükenmişti ve bu da hiç tesadüfe benzemiyordu; sanki kaderimde her şeyin Schlossberg mağaralarında sona ermesi yazılıydı ve bunun aksinin olmasına izin vermeye de niyetli görünmüyordu. Tanrı gizemli şekillerde hareket etse de, o gizemin büyük bölümünün insanların hâlâ onun bizle ilgilenmeye devam ettiğini düşünmesinden kaynaklandığını unutmamak gerekir. İsteksizce ayağa kalkıp pantolonumdaki kumları silktim. "Bunun için terfi eder ya da madalya alırsın. Belki ikisi birden olur."

Ayağa kalkarken Korsch biraz daha uzaklaştı. Tek gözle bile durduğu yerden beni ıskalaması imkânsızdı.

"Senin gibi halk düşmanı eski bir faşisti yakaladığım için mi diyorsun? Çok haklısın."

"Öyle miyim?"

"Muhtemelen Almanya'ya öyle bildirildin. Hem neden olmasın? Bugünlerde bize kahraman kadar kötü adam da lazım. Nazilerin üzerine yıkabileceğimiz yığınla şey var. Bu arada başka silahın var mı?"

"Ne yazık ki hayır."

Korsch sırtını duvara vererek ceketimin ışık düğmesine asılı olduğu yere gidip ceketimi yokladı. "Sırf emin olmak için yapıyorum çünkü kaypağın tekisin, Günther."

"Öyle olduğum için hayatta kalabildim, Friedrich."

"Sen öyle zannet. Bence Heydrich ve Goebbels gibilerin sana söylediklerini harfiyen yerine getirerek hayatta kaldın."

"Sen yapmadın mı sanki?"

"Yaptım, ama polis komiseri ben değildim, sendin. Ben sadece bir süreliğine emirlerini yerine getiren pislik oldum, hepsi bu."

"Galiba şimdi de kendine İvanların emirlerini yerine getiren pislik olduğunu söylüyorsundur. Daha da önemlisi bence onlara da bunu söylüyorsundur."

"İvanlar değil, hayır. Yeni bir Almanya inşa ediliyor. Sosyalist Almanya. Artık gösteri Ruslara değil, bize ait. Bize, yani Almanlara... Bu sefer daha iyi, çünkü hepimizin ulaşmaya çabalayacağı ortak bir hedef olacak."

"Bu ışıkta bile söylediklerine inanmadığını anlamak zor değil. Sana baktığımda yıllar önceki halimi görüyorum. Ağzımı kapalı tutup Almanya'yı yöneten efendilerimizin bizler için en doğru olanı yaptığını varsayıyordum. Ama ikimiz de ne geçmişte ne de bugün öyle olduğunu biliyoruz. Doğu Almanya ve komünistler başka bir evrensel tiranlık, hepsi bu. O yüzden beni hiç görmemiş gibi yapıp gitmeme izin vermeye ne dersin? Eski günlerin hatırına. Ölüp ölmemem yeni düzen için ne ifade eder ki?"

"Kusura bakma Bernie ama mümkün değil. General Mielke seni bıraktığımı öğrenirse acısını sadece benden değil, bütün ailemden çıkarır. Kaçma ihtimaline karşı iki adamım çıkışta bekliyor. Gitmene izin vermem onların da hoşuna gitmez. Riviera'dan beri bizi fena uğraştırdın."

"Peki neden? İngiltere'ye gidip Mielke'nin kendi ajanı Anne French'i öldürmek istemediğim için mi? Bu sana yeni efendilerin hakkında bir şey anlatmı-

yor mu, Friedrich? Hepsi korkak. Yine de buraya tek başına gelmen büyük cesaret."

"Bak sen! Az önce madalya ve terfi almamla ilgili dalga geçiyordun. Benim açımdan dalga geçilecek bir şey yok. İkisini de alacağım ve adamlarım da bunu görecek. Seni yakalamak Mielke'nin gözüne girmemi sağlayacak. Bu sayede dördüncü çizgiyi almam bile mümkün."

"Erich Mielke'nin polis olmadan önce polis katili olduğunu biliyor muydun?"

"Kastettiğin oysa, Freikorps polis zorbasını vurduğunu hatırlıyorum."

"Anlaşılan komünistler sizi tekrar eğitirken pek özen göstermemiş. Bence diyalektik ya da burjuvaziyi yazmayı bile beceremezsin."

Korsch tabancayı uzatıp sırıttı. "Silahı tutan olduğuma göre, demek ki senden daha iyi eğitim almışım."

"İşte Marksizm'in özü de bu. 'Herkes yeteneğine ve ihtiyacına göre' ilkesi ancak elinde silah varken işe yarar. Bu arada beni nasıl buldun?"

"Seni sandığından daha iyi tanıyorum, Günther. Ama bunun muhteşem zekâmın ürünü olduğunu söyleyemem. Saarbrücken'deki polis, muhbirlerimizden birine seni buraya getirdiğini haber vermiş. Senin Homburg'da olduğunu söyledi. En başından itibaren senden şüphelenmiş. Sonrasında da tıpkı savaştan önce yaptığın gibi, Schlossberg mağaralarına gideceğini kestirmem zor olmadı."

"Ben de bundan kimsenin haberi olmadığını sanıyordum. Malum nedenlerle Wilhelm Zander'in buradan söz etmediğine eminim. Yine benzer bir

nedenle ben de, Heydrich dahil, kimseye söylemedim. Bormann'ın Berghof terasında olanlarla ilgili ağzımı sıkı tutmam gerektiğine dair söylediklerinin ardından bunun daha güvenli olacağını düşündüm. Ayrıca Zander gitmeden önce Johann Diesbach'ın kimliğinin belirlenmesini sağlayacak her şeyi imha etmişti. Hatta buna Johann Diesbach'ın kendisi de dahildi. Galiba Zander cesedi atmasına yardım etmeleri için Gestapo'dan birilerini çağırdı. Sonuçta, burayla benim aramda nasıl bağlantı kurdun?"

"Fark eder mi?"

"Darağacında ellerin arkada bağlı asılmayı beklerken burnunun kaşınması gibi düşün bunu. İşte böyle, yani söylesen fena olmaz."

"Belki de sandığından daha akıllıyımdır."

"Bu da mümkün."

"Sen ve Zander, Diesbach'ı aramak için Homburg'a geldiğinizde ona mağaralara saklanmasını tavsiye eden ablası olmuş. Birkaç gün sonra ona yemek getirdiğinde mağara girişindeki mermi kovanlarını görmüş. Bir sürü kurşun olduğundan çatışma çıktığını düşünmüş. Diesbach'tan bir daha haber alamayınca da başına ne geldiğini anlamış."

"Bunları nereden biliyorsun?"

"Çünkü kadın Diesbach'ın karısı Eva'ya mektup yazmış ve ona Johann'ın muhtemel akıbetiyle ilgili bilgi vermiş. Eva mektubu bana gönderip onu bulmasında yardım etmemi isteyince kabul ettim."

"İkinizin bu kadar yakın olduğunu bilmiyordum."

"Sen beni Berchtesgaden'da bıraktıktan sonra onunla epey bir yakınlaştık. O kadının asıl teselli-

yi bende bulduğunu söyleyebilirim. Çok geçmeden kocası kayboldu ve Eva da Berlin'e taşındı. Bir süre onunla sevgili olduk."

"Onun tıbbi geçmişini dikkate alırsak, riske girmiş olmadın mı?"

"Değerdi. Kadının neye benzediğini biliyorsun."

"Evet, vücudu güzeldi. Ama neden bana Diesbach'ın başına ne geldiğini sormadın. Böylece aklında soru işareti kalmazdı."

"Aslında birkaç kez sordum. Tek söylediğin herifin öldüğü ve yaşamak istiyorsam varlığını bile unutmam gerektiği oldu. Tavsiyene uyduk. Ben de kadın da onun yaşadığını unuttuk."

"Kusura bakma da iyi tavsiyeymiş. Sana iyilik yapmışım. Bormann için Berghof'un güvenliği sadece Hitler'in emniyetini sağlamaktan fazlasıydı. Hitler'in duygularını da korumaya çalışıyordu. Bana açıkça Karl Flex'in ölümünden herhangi bir şekilde bahsedilmesini ihanet kabul edeceğini söyledi. Reich'ın güvenliğini mi zayıflatıyormuş, onun gibi bir şey işte."

"Artık hiçbirinin önemi kalmadı."

"Peki, Diesbach'ın cesedine ne olduğunu öğrendin mi?"

"Çok sonra öğrendim. Gestapo onu gece Kaiserslautern'deki krematoryuma götürüp yakmış. Eva Diesbach'ın pek umurunda olmadı. Onun aklında başka şeyler vardı. Oğlu Benno'yu hatırladın mı? Eski Friedrichstrasse'deki kemerin altında bir adamla buluşunca, üzerinde pembe üçgenli bir ceketle toplama kampına gönderildi." Korsch susturuculu Makarov tabancanın namlusuyla çıkışa gi-

den tünellerden birini işaret etti. "Tamam, hikâye bitti. Hadi gidelim, tamam mı? Burası sinirlerimi bozuyor. Haklısın, tıpkı diri diri gömülmek gibi."

"Peki, kendimi nasıl öldürmemi planlıyorsunuz? Talyum zehirlenmesi mi, yoksa yine asacak mısınız?"

"Birazdan öğrenirsin. Yürü."

Tereddüt ettim. "Ceketimi alabilir miyim? Üşüdüm."

"Gittiğin yerde ihtiyacın olmayacak."

"Kimliğim ceketimde. Yetkililer bulamazsa, intihara benzemez."

"Sana ne?"

"Aslında hiç ama gerçekten üşüdüm. Sigaralar da ceketimde ve umarım son bir sigara içmeme izin verirsiniz."

Korsch başıyla ceketimi işaret etti. "Al bakalım. Sakın bir numara yapmaya kalkma, Günther. Zavallı Helmut'a yaptığından sonra seni vurmaktan hiç çekinmem. İki gün önce boğazladığın o deri pantolonlu adamdan bahsediyorum. En iyi adamlarımdan biriydi."

"Ya o ölecekti, ya da ben."

"Ayrıca kuzenimdi."

"Ne diyebilirim, kusura bakma. Günümüzde kuzen bulmak kolay değil. Ama hiç de iyi biri olduğunu düşünmüyorum, Friedrich. Onu öldürmeden önce sırf eğlencesine bir kediyi öldürdüğünü gördüm. Ne tür bir manyak böyle bir şey yapar?"

"Bana ne lan kedilerden! Sen tekrar karşılaşmamızdan bu yana iki adamımın canına kıydın. Üçüncüsü olmayacak."

Ceketimi almaya gittim.

"Yavaş ol," dedi Korsch. "Ani bir hareket yapayım deme."

"Artık yaptığım her şeyi yavaş yapıyorum. İşin aslı Friedrich, yoruldum. İstesem de kaçacak halim kalmadı. Seni ve adamlarını atlatmak için kullanacağım tüm kurnazlıkları da tükettim."

Doğruyu söylüyordum. Kaçmaktan bıkmıştım. Boynum ağrıyordu ve ayaklarım ıslaktı. Giysilerim üzerime yapışmıştı ve Freyming-Merlebach'ta yediğim soğuk *andouilette* kadar kötü kokuyordum. Tek istediğim son bir sigara içip Stasi'nin benim için tasarladığı şeyle yüzleşerek her şeyi sona erdirmekti. Köşeye sıkışan kedinin köpeğe saldıracağını söylerlerdi, ama kimseye saldırmaya mecalim kalmamıştı. Her şeye rağmen talihim aksi yönde seyretmeye başlamış olacak ki ceketimi kuvars duvarda asılı olduğu elektrik düğmesinden alırken kazara ışığı kapatıp mağarayı karanlığa gömdüm. Bir anlığına ben de şaşırdım. Hatta neredeyse ışığı kimin kapattığını soracaktım. Galiba ikimiz de aynı durumdaydık. Friedrich Korsch'un Makarov'un tetiğine asılması da yarım saniye sürdü ve tanrıların her şeye rağmen bana bahşettiği bu şans zerresini boşa harcamamak adına derhal kendimi yere attım. Üç kez havayı delip geçen kıvılcım parçalarından kurtuldum.

Korsch'un küfredip bir kibrit kutusu çıkardığını işittim ve hem silahı tutup hem de kibriti çakması mümkün olmadığından doğrulup silahın namlu alevini son gördüğüm yere doğru, başıma gelecekleri hiç umursamadan hamle yaptım. Yarım saniye

sonra Korsch'a bindirdim ve ikimiz son sürat kuvars duvara çarptık. Darbenin etkisini tümüyle hisseden oydu ve önce yüksek sesle inleyip sonra da hareketsiz kalınca onu hakladığımı anladım. Nefes nefese hareketsiz bedeni üzerinde bir dakika kadar oturduktan sonra nefes almadığını fark ettim.

Ondan uzaklaşıp çakmağımı bulunca fark ettim ki Friedrich kendinden geçmiş falan değil, düpedüz ölüydü, Ronson'un titreyen ışığında bile buna şüphe yoktu. Tek gözü bana bakıyordu ve kafasının yarılıp kana bulandığını fark etmeden önce bir an için kırmızı şapka takıyor zannettim. Mağaranın ışığının kapatılması gibi ölümü de bir anda olmuş ve Friedrich'in terfi etme hayalleri buharlaşıp uçmuştu. Bir süre ona baktım. Bir an için Kripo'daki maceralarımızı düşündükten sonra çatlayan kafasını ayakkabımın topuğuyla ittim.

Haline hiç üzülmedim. Onun durumunda ben de olabilirdim ve üç el ateş edilmesine rağmen diğer Stasilerin gelmemesinin tek nedeni de silahında susturucu olmasıydı. Goethe gibi bir talih sunağı dikmeyi planlamıyordum, ancak şansımın hiç beklemediğim şekilde yaver gittiği de ortadaydı.

Tek yapmam gereken, tıpkı 1939'daki gibi, diğer dokuz kattaki bir yerden çıkarak kaçışıma devam etmekti.

ALTMIŞ YEDİ

Nisan 1939

1803'e kadar Berchtesgaden'da Augustine ekolünde eğitim veren bir üniversite vardı ve on beşinci yüzyıl sonunda dekanlarına imparatorluğun prensi payesi verilmişti. Geçmişte manastır binası olan Schloss şimdi eski veliaht prens Rupprecht'in malıydı. Ama ne kral ne de imparator, Führer'in teşrifi öncesi Obersalzberg civarında kurulan RSD'nin güvenlik kordonunu aşabilirdi; benim de aşamadığım kesindi. Geçiş iznim ikinci bir emre kadar iptal edilmişti ve Albay Rattenhuber bana Führer Berlin'e dönene kadar bunun değişmeyeceğini bizzat söyledi.

Rattenhuber beni görmeye geldiğinde Berchtesgaden Grand Hotel&Kurhaus'taki yeni odamdaydım. Mevcut durumla ilgili özür dilerken sigara içmek için de can atıyor, Führer nefesindeki tütün kokusunu alırsa diye endişelendiğinden içemiyordu.

"Berchtesgaden'da herkes Hitler'in yaş gününün sorunsuz geçmesini istediğinden Führer'in Arazisi'ne girmene izin vermemiz mümkün değil. Villa Bechstein da dolu."

"Hüsranımı gizlemeye çalışırım."

"Sana ancak burada yer bulabildim. Berchtesgaden'ı hiç bu kadar kalabalık görmemiştim. Tam bir karnaval havası var."

Rattenhuber'in kaç karnavala gittiğini merak ettim; Polonya'yla savaş kapıdayken kimsenin eğlenmeye meraklı olmadığına emindim.

"Martin Bormann adına sergilediğin muhteşem başarıdan ötürü seni tebrik ediyorum, Herr Komiser. Cesaretin de cabası. Kendisi bizzat Berlin'deki General Heydrich'i arayarak, tüm meselenin mutlak bir gizlilik içinde ve kesin çözümünden dolayı minnettarlığını iletti."

"Bunu size kim söyledi?" diye sordum.

"Tabii ki Wilhelm Zander."

"Demek Obersalzberg'e döndü."

"Evet."

"Size tam olarak ne söyledi albay?"

"İkiniz Johann Diesbach'ı Homburg'a kadar takip etmişsiniz ve orada tutuklanmaya direnince onu vurmak zorunda kalmışsın. Büyük bir cesaret sergilediğini söyledi."

Sınıttım. "Büyük nezaket göstermiş kendisi."

"Elinden gelenin en iyisini yaptığından şüphem yok. Bir halk mahkemesi gereksiz yere güvenlik zaafına dikkat çekmekten başka işe yaramazdı. Führer'in hayrına, Karl Flex'in Berghof'un terasında

vurulduğunu tümüyle unutmamız gerekecek. Villa Bechstein'ın çatısında bir keskin nişancı yoktu. Johann Diesbach diye biri hiç yaşamadı. Bu bağlamda yaptığın soruşturmanın da vuku bulmadığını kabul etmek zorundayız. Berchtesgaden'a hiç gelmedin. Führer'i boş yere telaşlandırmanın anlamı yok. Dolayısıyla Berlin Kripo'dan bir cinayet masası dedektifinin buraya geldiğini ne kadar az kişi bilirse, o kadar iyi. Haliyle bu konudan başkalarına bahsetmen de mevzubahis değil. Sana çayevinde imzaladığın gizlilik belgesini hatırlatmama gerek yok herhalde. Öte yandan eminim ki Führer ve Almanya adına büyük bir vazife yerine getirdiğini bilmenin hazzı sana yetecektir. O nedenle en kısa sürede Berlin'e geri dönüp General Heydrich'e rapor vereceksin. Yardımcın Korsch, Arthur Nebe'nin emri üzerine çoktan trenle döndü."

Wilhelm Zander iyi iş çıkarmıştı. Eski planımın, yani Martin Bormann'ın huzurunda Zander'le yüzleşmenin bir anlamı kalmadığını anladım. Nihayetinde onu kimsenin varlığını bile kabul etmediği birini öldürmekle suçlayamazdım; yetmezmiş gibi Diesbach'ın öldürülmesini Martin Bormann emretmişti. Zander'in beni öldürme teşebbüsüne gelince, onun sözüne karşı benim sözüm olacağından bir işe yarayacağına ihtimal vermiyordum: Parti üyesi dahi olmayan, harcanabilir Berlinli bir polise karşı Bormann'ın sadık hizmetkârı. Gerçi şaşıracak bir şey yoktu, çünkü onlara göre buraya bile gelmemiştim. Şimdiden kendimi Görünmez Adam gibi hissetmeye başlamıştım.

"Bu arada çenen nasıl?" diye sordu Rattenhuber.

"Daha iyi, teşekkürler. Kaiserslautern'deki bir doktor baktı. Kırık değilmiş, sadece sert bir darbe almış. Hislerim gibi diyebilirim."

"Düşündüğünden daha sağlamsın, Günther. İyi de orada neler oldu?" Elimdeki sargı bezini işaret etti.

"Vuruldum," dedim. "Sadece sıyrık."

"Diesbach'ı tutuklarken mi vuruldun?"

"Denebilir."

"Aptal herif."

Albay Rattenhuber'in Diesbach'tan mı, yoksa benden mi bahsettiğini bilemediğimden belli belirsiz gülümsedim.

"Herr Günther, sanırım vurulmak senin gibiler için kaçınılmaz bir mesleki tehlike," dedi Rattenhuber.

Konuyu değiştirdim. "Karısına ne oldu?" diye sordum. Üç kişi Türken Inn'de idam mangasının önüne çıkmayı beklerken dördüncüsünün onlara katılması hiç de zor olmazdı. "Frau Diesbach, kocasının Berchtesgaden'dan kayboluşuyla ilgili bir şeyler söyleyebilir."

"Kendisi yeni ikametgâhına yerleştirildi," dedi Rattenhuber. "Kalıcı olarak Berlin'e gönderildi. Kuchl'daki ev ve tuz ocağı Oİ tarafından satın alındı. Birkaç haftaya burada hiç yaşamamış gibi olacaklar."

"Bence bu da ciddi bir iş tehlikesi. Ama ya taşınmak istemezse?" Oİ hakkında bildiklerimi dikkate alırsam, bu soruyu sormak saflıktan başka bir şey değildi, buna rağmen Rattenhuber'in nasıl cevap

vereceğini merak etmiştim. "Ya olduğu yerde kalmak isterse?"

"Seçme şansı yok. Oğlunu biliyorsun. Diğer erkekler gibi olduğu söylenemez. Sana Alman ceza kanununun 175. paragrafını hatırlatmama gerek yok herhalde komiser. Fuhuş ve fuhuş yapanlarla ilgili bölümdür. Binbaşı Högl, itiraz etmemelerinin hayırlarına olacağına dair onları ikna etti."

"Evet, hiç değilse bu doğru."

Bir sigara yakıp dumanını Rattenhuber'in çaresiz burun deliklerine ve daha da önemlisi üniformasına doğru üfledikten sonra otel odamın penceresine gittim. Ache'nin sol yakası ileri geri gidip gelen siyah araçlarla doluydu. Bana Berlin'deki Wilhelmstrasse'yi hatırlattı; Berchtesgaden gerçekten de dört bin nüfuslu sakin bir şehirden çok Almanya'nın ikinci başkentine benziyordu. Bormann'ın o dört bin kişiden kurtulmasının ne kadar süreceğini merak ederek söze başladım: "Dürüst olmam gerekirse, anne ve oğulun başına gelecekler pek umurumda değil. Tek derdim masum bir insanın salıverilmesini sağlamak, Johann Brandner'den söz ediyorum. Gerçek suçlu öldüğüne göre, onu hapiste tutmanın hiçbir âlemi yok. Onun olması gereken yer hastane. Ayrıca Bormann onu salıvereceğine söz vermişti. Hatta Linz'den gelen iki Gestapo'yu salıvermeyi düşüneceğine de söz vermişti."

"Onlar hakkında böyle endişelenmen büyük âlicenaplık," dedi Rattenhuber. "Yanlış hatırlamıyorsam seni öldürmeye çalışmışlardı."

"Kolayca telafi edilebilecek, talihsiz bir hata yaptılar. Kişisel bir şey değildi. Yeni Almanya'da görev

yapan bir sürü teşkilat olduğundan bu tür şeylerin yaşanması kaçınılmaz. Gestapo, Abwehr, Kripo, SS, SD, RSD... Doğrusunu isterseniz, sağ elin yaptığından sadece sol elin değil, el ve ayak parmaklarının da haberi yok."

Rattenhuber biraz şaşırdı. "Evet, bence de... Yetki alanı meselesi tam bir karmaşa... Öte yandan bahsettiğin üç kişi de bu sabah altıda kurşuna dizilerek öldürüldü. İnfazı Binbaşı Högl yönetti. Böylece Führer gelmeden halledilmiş oldu. İki Gestapo'nun vurulmasını Heydrich açıkça emretmişti ki Martin Bormann'a yaptığı iyiliği dikkate alırsak, bu isteğinin görmezden gelinmesi mümkün değildi. Brandner'e gelince, ben ve Peter Högl'ün sorgusu sonucunda, Bormann onun Karl Flex ve Berghof terasına açılan ateşle ilgili çok şey bildiğine hükmetti. Frau Diesbach'ı susturmak için bu kadar çaba sarf ederken Johann Brandner'i salıverip geçmişte yaptığı gibi, istediğine istediğini anlatmasına izin veremezdik. Dachau'dan salıverilmesinin de idari bir hata olduğu ortaya çıktı. Flossenburg toplama kampına nakledilmesi gerekiyormuş. Gördüğün üzere kaybedilen bir şey yok. İstikrar yeniden tesis edildi."

"Buna istikrar mı diyorsunuz?"

"Böyle bir davanın sonunda olması gereken bu değil mi? Mobilyaların aynen önceki yerlerine konulması gibi bir şey. Günümüzde bir davanın nasıl yürütüldüğüyle sadece avukatlar, müşkülpesentler ve yabancı muhabirler ilgileniyor. Kurallara riayet, delil toplanması gibi şeylerin bir önemi kalmadı. Hitler bu tür gereksiz ayrıntıları ezip geçerek bize

önemli olanın sonuç elde etmek olduğunu gösterdi, Günther. Senin gibilerin bunu anlaması gerek. Bir davada esas olan, onu ertelemek yerine, sonuçlandırmaktır. Taviz, temyiz ya da hatalı hüküm gibi şeylere müsaade edilemez. Sonuç herkesi tatmin etmeli, haksız mıyım?"

Mevzubahis herkes beni içermese de başımı salladım. Tartışmanın ne manası vardı ki? Sırf Führer'i silah sesiyle rahatsız etmemek için üç kişiyi o gelmeden alelacele idam etmişlerdi. Nazileri anlamak zor değildir: Gayet faşizan bir mantıkları vardır.

"En çok da Martin Bormann'ı tatmin etmesi gerekir," dedi Rattenhuber. "Buna bağlı olarak da Führer'i..."

Elbette öfkelenip üzüldüm ve orada durmuş Almanya'da tesis edilen yeni düzenin tabiatını düşünürken bir zamanlar olduğum kişiyi hatırlayıp –kariyerini ve hatta hayatını hiçe sayarak tiranlığın böyle arsızca sergilenmesine karşı gelecek bir dedektif– kendi kendime, *bu insanları durdurmak için mutlaka bir şeyler yapmalısın, Günther... Bunun için Hitler'i vurman gerekse bile... Bir şeyler yapmaya mecbursun*, dedim. Rattenhuber konuşmaya devam ediyordu ve ona göre Diesbach, Brandner ve iki Gestapo'nun akıbetlerinde hiçbir yanlışlık yoktu. Martin Bormann'la cüceleri zalim ve merhametsizdi; insanların hayatını karartırlar, ardından da çay evlerindeki, ya da bu tür şeyleri her nerede konuşuyorlarsa oralardaki, kırmızı tuğlalı şöminelerinin başında oturup daha fazla hayatı nasıl karartacaklarının hesabını yaparlardı. Führer'in yaş günü masasında Polonya'nın işgalinden bahsedileceğinden

hiç şüphem yoktu. Hitler'in Berghof'taki çalışma odasına yakınlığımı düşündüm. Orada olduğumda bir şey yapamaz mıydım? Bir bomba ya da banyosundaki kilimin altına bir mayın koyabilir miydim? Neden harekete geçip bir şey yapmamıştım?

"Heydrich'in de seni kendi bildiği şekilde tebrik edeceğinden eminim," dedi Rattenhuber. "Yine de Bormann'la seni nasıl ödüllendireceğimizi düşünüp mükemmel çalışmanı takdir etmenin en iyi yolunun bu olacağına karar verdik." Elini cebine sokup bir şey aramaya başladı. "Nihayetinde en kısa sürede ve en kötü şartlarda isteneni harfiyen yerine getirdin. Suçluyu nasıl tespit ettiğini anlamakta da hâlâ zorlanıyorum. Ama dedektif değil, sadece bir polis memuruyum."

"Dedektif dediğin de zihni karanlık işlere çalışan bir polistir," diye mırıldandım. "Belki de benimki diğer herkesinkinden daha karanlıktır."

Rattenhuber cebinden parlak, deri bir madalya kutusu çıkarıp bana verdi. Kadife yuvasındaki minik bronz rozetin üzerinde oval bir çelengin içinde gamalı haça dayalı bir kılıç vardı.

"Bu Coburg Nişanı," dedi. "Partinin en üst düzey sivil nişanıdır. 1922 tarihinde Hitler'in sekiz yüz SA'yla birlikte bir hafta sonu mitinginde komünistlere karşı sergilediği mücadeleyi simgeler."

Thermopylae'den bahsedermiş gibi konuşuyordu, fakat ben böylesine önemli bir tarihsel olay hatırlamıyordum.

"Sanıyorum biz kazandık," dedim kuru bir sesle.

Rattenhuber gergin bir ifadeyle güldü. "Bu da laf mı? Tabii ki kazandık." Rattenhuber tekrar gülüp

omzuma vurdu. "Çok şakacı bir adamsın, Günther. Bak, çelengin üzerinde Coburg şatosu ve köyü var. Çelenkte de '1922-32 Hitler'le Coburg'da' sözleri yazılı. Tabii ki senin durumunda bu tam olarak doğru değil, ama orada olduğunun varsayılması bile senin için büyük bir şeref."

"Evet, bunu anladığımdan emin olabilirsiniz. Galiba Leibniz'in bununla ilgili bir sözü vardı ama şansıma hatırlayamadım. Her neyse, çok teşekkürler albay. Buna her baktığımda Hitler'in ne büyük biri olduğunu hatırlayacağım."

Kapağını kapatıp kutuyu komodinin üzerine koydum ve kendime Bavyera Alpleri'nde bu nişanı atabileceğim bir sürü iyi yer olduğunu söyleyerek teselli buldum, böylece bir daha asla bulunamayacaktı.

"Demiryolu izin belgen de var," diyerek zarfı madalyamın yanına koydu. "Bir de masraflar için biraz para. Sabah Münih'e tren var. Oradan da doğruca Berlin'e geçersin. Sana akşam yemeğinde Hofbraustübl'ü tavsiye edebilir miyim? Domuz paçası harikadır. Birası da öyle. Bavyera birasından iyisini bulamazsın, haksız mıyım?"

"Haklısınız, bulamam."

Ama akşamki planımda domuz paçası ya da bira yoktu. Gerdy Troost ve Martin Bormann'ın kardeşi Albert'le görüşmem vardı. Aksi takdirde Rattenhuber'in zırvalarını karşılık vermeden nasıl dinlerdim bilmiyorum.

ALTMIŞ SEKİZ

Nisan 1939

Berchtesgaden'dan çıkıp batıya, Stangass'ın banliyösüne doğru gittim. Yeni hükümet binası, Urbanweg'in sonunda, Staatsstrasse'nin sağında bulunan üç katlı dağ evi tarzında bir yapıydı; uçak hangarı büyüklüğündeydi, kırmızı kiremit döşeli bir çatısı, merasim alanı ve bir de bayrak direği vardı. Gece saat ikiyi geçmiş olmasına karşın, hâlâ önemli görünümlü arabalar gelip gidiyor, pek çok pencerede ışıklar yanıyor, pek çok bacadan dumanlar tütüyor ve bir yerlerde bir köpek havlıyordu. Sanki tüm bölge Hitler zamanına göre hareket ediyordu ve o yatmadan önce hiçbiri yatmayacaktı. Obersalzberg ve Berghof'tan sekiz kilometre uzaktaki hükümet binasında bile durum farklı değildi.

Gerdy Troost'u, ana girişteki U-Bahn tüneli kadar büyük kemerli bir kapıda beklerken buldum. Kapının üzerinde, içinde gamalı haç olan bir çelengi tutan büyük kırmızı bir kartal vardı. Kadın, hay-

van dostu Hitler'i rahatsız edecek kalın beyaz bir kürk giymişti ve onu daha da rahatsız edecek bir sigara içiyordu. Başında beyaz bir bere ve kolunda krem renkli devekuşu derisinden bir çanta vardı. Güzel parfüm kokusu ve jartiyer çorap görüntüsünü her daim takdir eden sığ bir adam olduğumdan, Gerdy'nin güzel görüntüsü bana neden Berlin'e dönmeyi bu kadar çok istediğimi hatırlattı.

Hem sert rüzgârdan korunmak hem de biraz baş başa konuşabilmek için gidip arabaya oturduk ve Schlossberg mağaralarında ölümle burun buruna gelmem yüzünden olsa gerek, arabanın kapısı kapanır kapanmaz onu öptüm. Gerdy'nin dudakları beyaz şarap, ruj ve hâlâ beyaz eldivenli elinde tuttuğu sigara tadındaydı. Kollarımda bir çocuk gibi ufak tefek göründüğü halde, taviz vermez gibi duruyordu ve kendime bu kadının yaptığı işi yapmanın ne kadar güç ve cesaret gerektirdiğini ve onun, en azından kendi beyanına göre, Hitler'e itiraz edebilen biri olduğunu ve bunun da basit bir şey olmadığını hatırlattım. Cılız ve kemikli sırtı demirden yapılmış gibiydi.

"Sürprizlerle dolusun," dedi. "Bunu hiç beklemiyordum, Günther."

"Ben de öyle. Galiba SS nöbetçilerinin burada hazır bulunmamaları aklımı başımdan aldı. Ya o ya da seni tekrar görmek beni çok mutlu etti."

"Bence sadece gerginsin," dedi. "Nihayetinde Almanya'nın ikinci güçlü adamını devirecek bir komplonun parçası olmak basit iş değildir. Sakın şikâyet ettiğimi düşünme, ama inan bana, biri beni böyle tutmayalı epey zaman oldu."

"Kimlerle nerede takıldığını dikkate alırsak, buna hiç şaşırmadım."

"Senin dünyadan haberin yok. Arka kapıdan sessizce çıkıp arabamı garajdan gizlice aldım. Neyse ki Führer'in tüm gecesi dolu, bu onu epey yoracaktır. Gerçi onun için sorun yok, ne de olsa yarın gün ortasına kadar uyanmaz. Ama Berghof'taki herkes şu anda eskisinin yarısı kadar uyuyor."

Neredeyse hallerine üzülecektim.

"Katili yakaladın mı?" diye sordu.

Albay Rattenhuber'in uyarısını hesaba katarak, Homburg'da olup biteni ona anlatmamaya karar verdim. Martin Bormann'ın sahtekârlığına dair delilleri kardeşi Albert'e teslim edeceğimiz şu son safhada bile ne kadar az bilirse, o kadar iyiydi. O yüzden başımla evetledikten sonra hemen konuyu değiştirdim. "Führer planlarından bahsederken Polonya hakkında bir şey söyledi mi?"

"Sadece İngiltere ve Fransa, Sovyetler Birliği'yle Almanya'ya karşı bir ittifak yapmayı beceremezse ve kendisi Polonya'ya karşı Ruslarla ittifak yapabilirse gibi şeyler... Şimdilik barış için pek umut varmış gibi görünmüyor, öyle değil mi?"

"Stalin hayatta Hitler'le ittifak yapmaz," dedim.

"Sparta, Pers imparatoru Darius'la ittifak yapmadan önce de insanlar mutlaka böyle söylemiştir." Gerdy sigarasından derin bir nefes çektikten sonra sigarayı arabanın camından dışarı fırlattı.

"Bilmem. Darius, Polonyalılara da mı ihanet etmeyi planlıyor?"

"Polonyalılardan herkes nefret eder," dedi. "Değil mi?"

"Ben etmem. En azından diğer herkesten ettiğimden fazla değil. Gerçi bunun günümüzde pek bir şey ifade etmediğini biliyorum."

"Danzig'i geri istemiyor musun?"

"Pek sayılmaz. Benim değil ki! Üstelik sorun bu değil. Asıl sorun Hitler'in işe bir yerden başlamak için ciddi bir sorun yaratmaya çalışmasında, bu sayede sınırlarımızı Avrupa'ya doğru genişletebilecek. Almanya hep bunu istedi. Hitler. Kayser. Arada pek fark yok. Al birini vur öbürüne."

"Anlaşılan bu konuda hemfikir olamayacağız."

"Öyle görünüyor."

"Tamam o zaman, şimdi hazır mısın?"

"Galiba. Ama haklısın, gerginim."

"Normal. Yapacağımız şey hafife alınır gibi değil."

"Islık çalmamı bekleme."

"O binaya girmek ve Albert Bormann'a en güçlü silahı vermek üzereyiz. Bilgi."

"Biliyorum." Yine de tereddüt ediyordum. Hükümet binası yeni göründüğünden tekrar konuyu değiştirdim. "Bu bina merhum kocanın eseri mi, yoksa Speer'in mi?"

"İkisi de değil. Burayı Alois Degano tasarladı. Speer gibi onun da kafasında tek bir tasarım var. Ondan Reichstag'ı yeniden tasarlamasını istesen, muhtemelen buna benzerdi."

Sırıttım. Gerdy'nin meslektaşları hakkındaki kırıcı denecek kadar dobra fikirlerini duymak çok hoşuma gidiyordu.

"Her şeye rağmen bunun belki de Almanya'daki en önemli bina olduğunu da unutmamak lazım," diye ekledi. "Öyle görünmese de Berlin'deki bina-

lardan çok daha önemli. Führer'in tüm emirlerinin hayata geçirildiği yere bakıyorsun. Nazizm'in bir yönetim merkezi varsa, orası burasıdır."

"İnanması zor," dedim.

"Berlin sadece gösteriş yeri, resmigeçitler ve büyük nutuklar için var. Artan bir şekilde her şey buradan idare edilmeye başladı."

"Bir Berlinli olarak söylüyorum, bu çok can sıkıcı bir durum."

"Hitler başkenti hiç sevmez."

Berlin'in de Hitler'e bayılmadığını söylemek isterdim, ancak öte yandan Danzig'e dair fikirlerimi ifade etmemin ardından, hiç değilse bu mevzuyla ilgili olanları kendime saklamaya karar verdim; Gerdy Troost'suz Albert Bormann'ın yanına bile yaklaşamazdım.

"Hesap defterini getirdin mi?" diye sordu.

"Çantamda."

"Albert'le görüşürken dikkat etmen gereken şeyleri anlatayım. Kendisi mütevazı ve kültürlü bir adamdır, koyu Lüteriyendir. Bizimle buluşmayı bana güvendiği ve sana kefil olduğum için kabul etti. Ona senin Heydrich'in cebinde olmadığını, Kripo'dan eski usul bir polis olduğunu söyledim ki bu ona çok şey ifade eder. Albert dürüstlük ve doğruluğa büyük önem verir. Muhtemelen hakkında araştırma yaptırmıştır, çünkü onun da elinde pek çok imkân mevcut. Ayrıca ağabeyi Martin'den nefret eder, ama sakın bu nefrete güvenerek elinde delil olmadan onun hakkında kötü konuşmaya kalkma. Diğer taraftan Martin, yanında Albert hakkında kötü konuşulmasından hiç rahatsız ol-

maz. Albert, Martin'de olmayan tüm iyi vasıflara sahiptir; ne ilginçtir ki kardeşler... Jekyll ve Hyde gibi denebilir. Martin, Albert'e Führer'in valesi ve bazen de 'Hitler'in paltosunu tutan adam' der. Hatta Albert'in Macaristan doğumlu karısının Yahudi olduğu yönünde söylentiler bile yaydı. Ne kadar tuhaf da olsa, bir araya geldiklerinde birbirlerini görmüyormuş gibi davranırlar. Albert şaka yaptığında tek gülmeyen Martin'dir ya da tam tersi."

"Bu duruma Hitler ne diyor?"

"Hiç. Hitler rekabeti teşvik eder. Böylece insanlar onun gözüne girebilmek için daha çok uğraşmak zorunda kalırlar ki haksız da sayılmaz. Sürekli Hitler'i memnun etmeye çalışan bir insan neye benzer diye görmek istiyorsan, Speer'e bakman yeterlidir. Hitler Martin'e bel bağlasa da Albert'e güvenir ve hayranlık duyar. O yüzden sakın unutma: Albert de tıpkı benim gibi Führer'i sever."

"Albert ve Martin'in birbirlerinden bu kadar nefret etmelerinin nedeni ne?"

"Bilmem. Esas merak konusu neden birbirlerinden nefret ettikleri değil, ne de olsa kardeşlerin arası kimi zaman böyledir, bence asıl Martin'in neden Albert'ten kurtulmaya çalışmadığı merak uyandırıcı. Başka bir yere tayin edilsin diye bile uğraşmıyor. Albert'in elinde Martin'e karşı büyük bir koz varmış gibi. Sanki Berchtesgaden'daki yerini bu sayede sağlama alıyor. Başkası olsa çoktan buradan gönderilmişti."

"Burada herkes kocaman mutlu bir aile."

"İşte hepsi bu, Günther. Cesaretimizi toplayalım

diye beni bir daha öp. İlkinde de hoşuma gitmişti. Hem de tahminimden daha çok."

Uzanıp Gerdy'yi yanağından öptüm. İkimiz de bundan bir şey çıkmayacağını biliyorduk, kimi zaman öpücüklerin en güzeli buydu. Onu öpmemin bir nedeni daha vardı ve bana izin vermesinin sebebi de muhtemelen buydu. Albert Bormann hakkında ne anlatırsa anlatsın, o hâlâ Martin'in kardeşiydi. Birbirlerinden nefret ediyor olabilirlerdi ama günün birinde, başka örneklerde olduğu gibi, barışmaları da mümkündü. Dikiz aynasında makyajını tazeledikten sonra göğüs cebinden çıkardığı mendille yüzünü sildi, arabadan inip aceleyle, kartalın canlanıp gamalı haçı bırakarak gelip Gerdy'nin kürkünü alacakmış gibi durduğu girişe gittik. Ciddi bir tehlikeye doğru yürüdüğümüz açık ve netti. Ama Stangass'ta denk geleceğimiz tehlikelerin en küçüğü aç bir kartal olurdu. Albert Bormann kardeşinden nefret ediyor olabilirdi, ama o Hitler'i seven bir SS Generaliydi ve bu da onun fazlasıyla tehlikeli olduğu anlamına geliyordu.

ALTMIŞ DOKUZ

Nisan 1939

Albert Bormann, Gerdy Troost'u karşılamak üzere ayağa kalktı ve onu öpmek için yanına geldiğinde, benim kadar uzun olmasa da kardeşinden birkaç santim daha uzun olduğunu fark ettim. Görünüşü de daha iyiydi ama herhalde bunun nedeni kendisine iyi bakmasıydı. Zinde görünüyordu ve göbeği Martin'inkinden daha ufaktı. Demek ki çayevindeki çaylar ve çikolatalı pastalar etkisini göstermişti. Albert Bormann'ın üzerinde SS General üniforması ve Parti kolluğu vardı ve saat gecenin ikisini geçtiği halde beyaz gömleği ve itinayla taranmış kumral saçları gayet etkileyiciydi. Beni asıl durup bir dakika düşünmeye sevk eden, kırmızı Parti kolluğundan ziyade sol göğüs cebinin üzerindeki Coburg Nişanı oldu. Martin'in kardeşiyle arasındaki husumetini bildiğimden adi herifin aynı nişanı bana da vererek, belki de onun değerini düşürmeye çalıştığını düşündüm; Martin Bormann onlardan yeterince

dağıtırsa, Coburg Nişanı "partinin en üst düzey sivil nişanı" olmaktan çıkabilirdi. Tam da bir kardeşin diğerine yapacağı türde adice bir şeye benziyordu.

O ve Gerdy'nin sarılması bitince onun paltosunu alıp kapının arkasına astı ve kadın beni takdim ederken kibarca başıyla selamladı. Ofis büyük ama sadeydi; masadaki Erika daktilonun ve Theodor Fritsch'in berbat bir kitabının yanında Führer'in küçük bir resmi ve duvarda guguklu saat vardı. Dışarıda rüzgârda savrulan Nazi bayrağının sesini duyabiliyorduk.

Gerdy'nin oturması için ateşin önüne bir sandalye çekip beni de yanlarına davet ettikten sonra doğruca konuya girdi.

"Sen Heydrich'e rapor veriyorsun değil mi?" diye sordu Bormann.

"Evet efendim, istemeden de olsa."

"Neden öyle söyledin?"

"İşkenceci biri olmadığımdan galiba."

"Öyle mi? Bana kendinden bahset, Komiser Günther."

"Üstlerimin gözünde bir hiçim."

"Yine de komisersin. Bu da bir hiç olmadığını gösterir."

"Siz öyle düşünebilirsiniz ama günümüzde rütbenin bir önemi kalmadı. Münih'ten beri durum bu. Artık nice önemli kişiye hiç muamelesi yapılıyor."

"Demek Sudetenland'ın Almanya'ya ait olduğunu düşünmüyorsun?"

"Ama öyle ve önemli tek şey de bu. Aksi takdirde İngiltere ve Fransa'yla savaşta olurduk."

"Belki. Ama senden Avrupa'nın durumundan değil, kendinden bahsetmeni istedim. Mesela sana neden güveneyim?"

"Güzel bir soru, efendim. 1932'de Kripo'dan emekli oldum. SPD mensubuydum ve çok geçmeden soruşturma sicilim değil siyasi görüşlerim nedeniyle kovuldum. Nasyonal Sosyalist Parti'nin gözünde SPD olmakla komünist olmak arasında, ki hiç olmadım, bir fark olmadığını hatırlarsınız. Alex'ten ayrılmamın ardından bir süre Adlon Hotel'de çalıştıktan sonra özel dedektif oldum. Durumum da gayet iyiydi ama geçen sene Heydrich beni tekrar Kripo'ya aldı."

"Bunu neden yaptı?"

"Berlin'de genç kızları hedef alan seri cinayetler işlendiğinde hemen Yahudileri suçladılar. Heydrich soruşturmayı parti üyesi ve dolayısıyla ırkla ilgili önyargıları olmayan birinin yürütmesini istedi. Yahudi karşıtı propagandayı körüklemek için suçun birinin üzerine yıkılması yerine, gerçek failin yakalanmasını istiyordu. Galiba General, Cinayet Masası'ndaki sicilime bakarak bu işe en müsait kişinin ben olduğuma hükmetti."

"Diğer bir deyişle dürüst bir polis olduğunu düşündü."

"Günümüzde bir önemi var mı bilmem, ama evet."

"Mevcut şartlar altında bunun fazlasıyla önemi var. Peki, gerçek faili, yani o kızları öldüreni yakalayabildin mi?"

"Evet efendim, yakaladım."

"Ve hâlâ iyi bir dedektif olduğunu düşündüğü için de seni Karl Flex'in katilini bulman için buraya gönderdi, haksız mıyım? Çünkü ağabeyim ondan en iyi dedektifini göndermesini istemişti."

Başımı salladım. Albert Bormann'ın sesi tek bir fark haricinde kardeşininkine çok benziyordu: Sesinde kabalık değil, sadece nezaket vardı. Gerdy haklıydı; Bay Hyde'la tanıştıktan sonra Dr. Jekyll'la görüşmek gibiydi. İki kardeşin bu kadar benzer ama aynı zamanda bu kadar farklı olması garipti.

"Anladığım kadarıyla Kripo'da çalışmaktan ne kadar hoşnut değilsen, Heydrich adına çalışmaktan da benzer şekilde rahatsızsın."

"Evet komutanım. Yöntemlerini hiç sevmiyorum."

"Gerdy'nin söylediklerine göre kardeşiminkiler de hoşuna gitmemiş."

"Doğru."

Gerdy kardeşinin yozlaştığını ve Obersalzberg İdaresi'nin koruması altında zimmetine para geçirebilmek için türlü dümenler çevirdiğini ispat eden pek çok delil topladığımı anlatırken Bormann dikkatle onu dinledi. Bir yandan da deri bir not defterine altın kaplama kalemiyle not aldı.

"Ne tür deliller buldun?" diye sordu Bormann.

"En büyük delil bu hesap defteri efendim," diyerek defteri ona teslim ettim. "Dr. Karl Flex tarafından tutulan bu defterde o ve diğerlerinin Martin Bormann adına yaptığı usulsüzlüklerin ödemeleri kayıtlı. Tüm usulsüzlükler de Obersalzberg İdaresi'ni sömürmeyi hedef alıyor."

"Nasıl usulsüzlükler?" diye sordu Bormann.

Ona Pervitin ve Protargol sahtekârlıklarını anlattım. "Ama denk geldiğim en fenası da Oİ çalışanlarının askerlikten muaf tutulması. Yılda yüz Mark'a hemen herkes Oİ'de işe alınarak askerlikten kurtulabilir. Martin Bormann'ın kurduğu emlak krallığına ek, bu ödemeler her yıl yüz binlerce Mark'ı buluyor."

Albert Bormann iç çekip bu en başından beri şüphe ettiği bir şeymiş gibi başını salladı. Okuma gözlüğünü çıkarıp defterin sayfalarını karıştırmaya başladıktan sonra benden devam etmemi istedi.

"Ayrıca İsviçre St. Gallen'deki Wegelin Bankası'na ait iki hesap var," dedim. "Biri Flex, diğeriyse Martin Bormann adına açılmış. Bu hesaplar ağabeyinizin topladığı miktarı tam olarak gösteriyor, efendim. Karl Flex ayda bir St. Gallen'e gidip elindeki parayı bu iki hesaba yatırıyormuş. Küçük miktar kendisine, büyük olansa ağabeyinize ait."

"Komiser Günther, hesap cüzdanlarını görebilir miyim?"

Cüzdanları teslim edip Albert Bormann'ın onları tetkik etmesini bekledim.

"Muazzam. Ama kardeşimin cüzdanında ikinci bir imza var: Max Amann."

"Evet efendim."

"Max Amann'ın kim olduğunu biliyor musun, Komiser Günther?"

"Ağabeyinizin ortağı olduğunu düşünüyorum, efendim. Kendisi Reich Medya Dairesi'nin başkanı ve gazete sahibi. Ayrıca Reich basın lideri. Bildiklerim bundan ibaret."

"Evet ama o bahsettiğin makamların hiçbir hükmü yok. Tüm bildiğin bu kadar mı?"

"Maalesef öyle efendim."

"Max Amann, Centralverlag NSDAP'ın başıdır."

Elimdeki delillerin hiçbir öneminin kalmadığını anlayınca dudağımı ısırdım. Usulca "Lanet olsun," dedim.

"Çok doğru, komiser."

"Anlamadım," dedi Gerdy. "Max Amann diye birini hiç duymadım."

"Hayır duydun," dedi Bormann. "Münih'teki Braun Haus'ta tanıştığın tek kollu adamı hatırladın mı?"

"O muydu?"

Bormann başını salladı.

"İyi de hâlâ önemini anlayabilmiş değilim," dedi.

"Centralverlag, Parti'nin yayıncı koludur ve bilmiyorsan söyleyeyim, onlar Hitler'in yayıncıları. Diğer bir tabirle Max Amann, *Kavgam*'ı basan kişidir."

"Ah," dedi.

"İşte şimdi anlamaya başladın, Gerdy. Paranın miktarına ve Amann'ın da imzacı olmasına bakılırsa, bence Martin'in Wegelin bankasında bulunan hesabındaki para sadece bahsettiğiniz gayrimeşru faaliyetlerden değil, Hitler'in kitabından elde edilen gelirden de geliyor. Takdir edeceğiniz üzere bu da az bir meblağ değil. Acaba Hitler'in bu banka hesabından haberi var mı? Büyük olasılıkla vardır. Führer kendi parası konusunda son derece titizdir. Bir süredir ağabeyimin Führer'in sadece Reichsbank çek defterini değil, Deutsche Bank çek defterini de elinde bulundurduğunu biliyordum. Demek ki Hitler kitabının telif ücretini de ağabeyime devretmiş.

"Bu arada Führer'in banka hesabındaki telif ücretlerine ağabeyimin yolsuzluklardan elde ettiği parayı da eklediğinden haberi var mıdır, işte onu bilemiyorum. Nasyonal Sosyalist olmadığına göre, eminim bununla ilgili bazı düşüncelere sahipsindir. Kendi adıma konuşmam gerekirse, bildiğine hiç ihtimal vermiyorum. Führer'i fazlasıyla küçük düşürmeden bunu öğrenebilmenin hiçbir yolu da yok. Muhtemelen ağabeyimin güvendiği de budur. Anlıyorsunuz ya..."

"Yasal yollardan kazanılan parayla yolsuzlukla elde edilen parayı birbirine karıştırırsa, kimse bundan dolayı ona hesap soramaz," dedi Gerdy. "Evet, anlıyorum gerçekten..."

"Usulsüzlüğe mükemmel bir kılıf," dedi Bormann. "Martin'in İsviçre'deki hesabın Führer'in bilgisi dahilinde açıldığını söylemesi yeterli. Hesap defterini tutan Karl Flex olduğundan, ağabeyim aslında hepsi kendi başının altından çıkan tüm üçkâğıtları kolayca inkâr edebilir. Evet, bu konuda fazlasıyla haklısın komiser. Bahsettiğin dümenin her yerinde ağabeyimin parmak izleri var, ama ne yazık ki bu onu mahvetmeye yetmez."

Bir ihtimal daha vardı: Hitler, Martin Bormann'ın çevirdiği dolapları biliyor ve göz yumuyordu. Ne var ki bu fikri Albert ve Gerdy'nin önünde ortaya atmam mümkün değildi. Sadakatlerini bu derece sınamayı göze alamazdım.

"Beni yanlış anlama, komiser. Almanya'da ağabeyimi benim kadar mahvetmek isteyen bir kişi daha yoktur, ama bana getirdiklerin yeterli değil. Bu gece buraya gelme cesaretini gösterdiğin için

sana teşekkür ederim. Kolay olmadığının farkındayım. Senin için de öyle Gerdy. Führer'i en az benim kadar sevdiğini ve aynı nedenle ağabeyimden nefret ettiğini biliyorum."

"Evet," dedi. "Ondan nefret ediyorum. Sürekli orada olmasından ve Hitler üzerinde artan etkisinden nefret ediyorum. En çok da insanlara reva gördüğü eza ve cefa yüzünden nefret ediyorum ondan."

Albert Bormann hesap defterini ve cüzdanlarını iade etti. "Belki de Himmler ya da Heydrich bunları nasıl kullanacağını bilir. Ne yazık ki benden sana fayda yok, komiser."

Başımı sallayıp bir sigara yaktım. Bir dakika kadar sessizlik oldu.

"Haksız mıyım?" diye sordu Bormann. "Himmler ve Heydrich, Martin'den kurtulmayı dört gözle beklemiyor mu?"

"Himmler'i bilemem ancak Heydrich işine geldiğinde onlara karşı kullanabilsin diye insanlar hakkında bilgi toplamayı sever."

"Buna ben de dahil miyim?"

"Ben, siz, herkes buna dahildir. Himmler bile ondan çekinir. Ama son konuştuğumuzda sizden bahsetmedi. Tek ilgilendiği ağabeyinizdi, efendim. Elinizde Martin'i size karşı bir şey yapmaktan alıkoyan bir koz olduğuna inanıyor."

"Aslında çok haklı, bir kozum var. Şimdi de size bu kozun ne olduğunu söyleyeceğim."

Hayatta hiçbir şekilde öğrenmek istemeyeceğiniz sırlar vardır, bu da öyle bir şey olacakmış gibiydi. Berchtesgaden'a döndüğüme çoktan pişman olmuştum. "Bunu neden yapacaksınız, efendim?"

"Çünkü benim beceremediğim şeyi belki de sonunda Heydrich becerir ve Martin'i mahveder. Bence bunu başarabilmek uğruna bıkmadan usanmadan yığınla delil toplaması gerekecek. Hesap defterinin faydası olur ama tek başına yetmez."

"Bunu yapabilecek biri varsa, muhtemelen odur," dedim. "Onu bu tür şeyler yaparken gördüm. Kim bilir, belki de onunla buluşmanız gerekir, efendim. Sadece ikiniz arasında özel bir görüşme olabilir. Berlin'e döndüğümde sizin yardıma ne kadar hevesli olduğunuzdan bahsederim. Ama bu kan davasının ortasında bir aracı olmak istemem."

"Şimdiye kadar fark etmediysen de artık biliyor olmalısın, komiser. Heydrich'le görüşecek değilim, hayır. Heydrich ve Himmler'den de en az Martin'den ettiğim kadar nefret ederim. Fakat ehvenişer olduklarını da inkâr edemem. Arada bir biraz zor kullanmaya mecbur kalıyoruz. Onların amaçları benden farklı olsa da sonuç aynı olacaktır. Führer üzerindeki etkisi büyük bir hızla artan bu yoz ve rüşvetçi adamın derhal makamından alaşağı edilmesi gerekir. Ama bunun gizlice ve sessizce yapılmasını tercih ederim. Ben sadece dolaylı yoldan dahil olurum. Kısacası patronuna şunu söylemeni istiyorum. 'Ağabeyimden kurtulmama yardım et. Elimden gelen yardımı yapmaya hazırım.' Evet, bu mesajı ona iletir misin Günther?"

"Elbette efendim."

"Efendinin çok dikkatli hareket etmesi gerekecek. Bu ikiniz için de geçerli. Aynı oranda da acele etmesi şart, çünkü Martin'in gücü her geçen gün artıyor. Fark etmediysen söyleyeyim komiser, onun

Hitler'in her şeyini kontrol etmesine az kaldı. Bu olduğunda da artık çok geç olacak. Bence Heydrich'in bunu yeni bir Avrupa savaşı çıkmadan önce halletmesi gerek. Akabinde ağabeyimi makamından kimse indiremez. Heydrich'e bunu da söyle."

Albert Bormann kalkıp masadan kaliteli bir Freihof şişesi alıp üç kadehi ağzına kadar doldurdu. Kadehlerin üzerinde, birinin çalma ihtimaline karşı olsa gerek, girištekine benzer Nazi kartalları vardı. Bence bu çok sık oluyordu. Çoğu Alman güzel hatıraları sever.

"Şimdi de size on beş yıldır bildiğim ve Martin'in kardeşini, beni, Albert'i başından atmasına engel olan şeyi, yani Bormann ailesinin sırrını anlatacağım."

YETMİŞ

Nisan 1939

"Lisede ziraat okuyan ağabeyim, 1918'de elli beşinci sahra topçu alayında kısa süre görev yaptıktan sonra Mecklenberg'deki büyük bir çiftliğe kâhya oldu ve diğer binlercesi gibi Yahudi Aleyhtarı Arazi Sahipleri Birliği ve Freikorpslara katıldı. Hatırlarsanız savaştan sonra kıtlık vardı ve pek çok çiftlik yağmacılara karşı kendi arazisinde kalan Freikorpsları kullanırdı. Aynı yerel Freikorps'a bağlı Albert Schlageter adındaki biri, belki tanırsınız, Versay Antlaşması'yla Ruhr'u işgal eden Fransızlara karşı bazı sabotaj teşebbüslerinde bulunmuştu. Bu eylemlerden birinin amacı da Dortmund'dan Duisburg'a giden trenin raydan çıkarılmasıydı. Birkaç kişi öldü. Bilahare, Nisan 1923'te Albert Schlageter Fransızlara ihbar edildi ve 26 Mayıs 1923'te sabotajcı olduğu gerekçesiyle kurşuna dizildi. Haliyle bu nedenle de günümüzde bir Nazi kahramanı olarak görülür; Hitler *Kavgam*'da Schlageter'den

bahseder ve hatta onun anısına Passau'da bir de abide dikilmiştir. Bana kalırsa kendisi haysiyetli ama yanlış yönlendirilmiş biridir.

"Schlageter'in ölümünün hemen ardından yerel Freikorps onu ihbar eden haini bulmaya koyuldu. Soruşturma başlatıldı ve sonunda, sağcı sicili tertemiz, altmış üç yaşındaki Walther Kadow adındaki bir öğretmenden şüphelendiler. Kendisi aynı zamanda büyük bir Yahudi düşmanıydı. Asıl önemlisi iki Freikorps üyesi tarafından, yani yirmi üç yaşındaki Rudolf Höss ve yirmi dört yaşındaki ağabeyim Martin, tanınması ve nefret edilmesiydi. Walther Kadow, Baden-Baden'deki ilkokulda Rudolf Höss'ün öğretmeniydi ve pek çok beden eğitimi öğretmeni gibi sertliğiyle Höss'ü epey uğraştırmıştı. Bu arada ağabeyim de Kadow'un yaşı tutmayan kızıyla görüşüyordu.

"Martin kızı hamile bırakınca babası Kadow, Martin'in kâhyası olduğu çiftliğin sahibine birkaç mektup yazıp onun tecavüzcü olduğunu ve derhal işten atılması gerektiğini söyledi. Çiftlik sahibi mektupları Martin'e gösterdiğinde o öfkelenip polise giderek elyazısının Schlageter'i Fransızlara ihbar eden mektuptakiyle aynı olduğunu anlattı. Bence Kadow'dan şüphelenilmesinin tek nedeni kardeşimin ona duyduğu nefret ve intikam alma isteğidir. Bu nefretin nedeni de gayet açıktı: Albert Schlageter'in ölümünün öcü alınmalıydı ve bu yüzden de Walther Kadow'un ölmesi gerekiyordu. Martin, Rudolf Höss ve diğer ikisinin yardımıyla onu öldürmeye karar verdi ve nihayetinde Kadow kaçırılıp Parchim yakınındaki ormana götürüldü,

soyuldu, aşağılandı ve küreklerle dövülerek öldürüldü. Freikorps tarihindeki en muhteşem an olduğunu söyleyemem.

"Çok geçmeden katillerden biri olan Schmidt adındaki adam Albert Schlageter'i Fransızlara ihbar eden kişinin kendisi olabileceği yönündeki şüpheleri bertaraf edebilmek için Walther Kadow cinayetini polise itiraf etti. Polis, Kadow'un cesedini gömüldüğü yerden çıkardı ve Schmidt ve Rudolf Höss tutuklanıp sorgulandı. Höss ve ağabeyim cinayetle ilgileri olmadığını sonuna kadar savunsalar da tümü mahkemeye çıkarılıp Mayıs 1924'te suçlu bulundular. Höss ve Schmidt, Brandenburg hapishanesinde on yıla mahkûm edildi. Fakat Höss'ün bütün suçu üstlenmesi yüzünden Martin sadece Leipzig hapishanesinde bir yıl yatma cezası aldı ve dokuz ay sonrada salıverildi. Ardından Nazi Partisi'ne katılıp sırf Kadow'dan intikam almak adına sergilediği kahramanlık sayesinde kısa sürede SS içinde yükseldi. Bu eylemi nedeniyle Hitler ağabeyimi öylesine methetti ki Himmler ona Eski Savaşçı unvanı verebilmek adına eski bir SS numarası verdi. Nihayetinde Nazi Partisi içindeki tüm itibarı bizzat Hitler'e söylediği bir yalana dayanmaktadır. Kadow, Freikorps'a ihanet edip bir özgürlük savaşçısını ele verdiği için değil de kardeşimin kızına tecavüz etmesine rıza göstermediği için öldürüldü. Oysa bir baba için bundan daha doğal ne olabilirdi ki? Schlageter'i ihbar eden de muhtemelen Kadow değil, Kadow'un cinayetini itiraf eden Schmidt'tir.

"Martin hâlâ hapisteyken Mecklenberg'deki çiftlik sahibi, ürünleri koruyan Freikorps'la ters düşmek

istemediğinden Walther Kadow'un Martin'i şikâyet etmek için gönderdiği mektupları Wegeleben'deki ailemin evine gönderdi ki elime de bu sayede geçtiler. Ayrıca İsviçre'de kasası olan tek kişi Martin değil. Onlar sigorta poliçemin bir parçası. Günümüzde herkesin böyle bir şeye ihtiyacı var, özellikle de Berchtesgaden'da. Yabancı basının yayımlamaktan memnuniyet duyacağı o mektuplar ve diğer bazı eşyalar yüzünden Martin bana bulaşmaya cesaret edemiyor. Çünkü bunu yaparsa onları Führer'e gösteririm ve kardeşimin tecavüzcü ve katil olduğu ortaya çıkar. Artık hemen her şeyi öğrendiniz. İşte bunları da Heydrich'e anlatmanı istiyorum. Bu bağlamda, isterse ona elimden gelen yardımı yaparım."

"Anlamadığım bir şey var Albert," dedi Gerdy. "Neden bunu sen yapmıyorsun? Ağabeyini devirmek için hesap defteri ya da banka cüzdanlarına ihtiyacın yok ki. Heydrich'e de ihtiyacın yok. O mektuplar tek başına Martin'in itibarını yerle bir etmeye yeter. Kardeşin sadece tecavüzcü değil, aynı zamanda da katil. Tek yapman gereken o mektupları Hitler'e göstermek."

"Öyle olduğunu düşünebilirsin ama cinayet Nazi hiyerarşisinin üst katmanlarında hiç de sıra dışı bir olgu değil," dedi Bormann. "Bunu söylediğim için üzgünüm ama tıpkı ağabeyim gibi, üst mevkidekilerin bazıları da cinayet işledi. Savaşta birilerini öldürmelerinden bahsetmiyorum. Gerçi Weimar Cumhuriyeti'nin ilk yıllarının iç savaş olmasa da anarşiden farklı olmadığını ve bu cinayetlerin meşru olduğunu söyleyenler de çıkacaktır. Haksız mıyım, Günther?"

"Ben onlardan biri değilim," dedim. "Tüm kusurlarına rağmen Weimar Cumhuriyeti hiç değilse demokratikti. Ama haklısınız. Kurt Eisner'inki gibi siyasi cinayetler, özellikle Münih'te çok yaygındı."

"Bunları söylemek cesaret ister."

"Eisner'in başına gelenler çok üzücüydü," dedi Gerdy. "Onu vuran adam da aşırılardan biri değil miydi?"

"Evet öyleydi," dedi Bormann. "Ama Eisner'in başına gelenler çok da alışılmadık değildi. Çok zorlu bir dönemdi ve hangi cinayetin haklı, hangisinin haksız olduğunu söylemek çok güç. O nedenle Hitler'e o mektupları göstermek vakit kaybı olur. O kimin elinin kanlı olduğunu gayet iyi biliyor. Mesela Julius Streicher 1920'de bir adam öldürdü."

"Ah, evet Streicher, Streicher deli," dedi Gerdy. "Führer bile söyledi bunu. Neyse ki onu görevinden almaya karar verdiler."

"Bir de mevcut Spor Bakanımız Hans von Tschammer und Osten var," dedi Bormann. "Dessau'da on üç yaşında bir çocuğu öldürdü. Haksız mıyım komiser? Onu bir spor salonunda çıplak elleriyle döverek öldürdü."

"Hans mı? Daha neler!"

"General Bormann haklı," dedim. "Von Tschammer und Osten de bir katil."

"İyi de böyle bir şeyi neden yapsın?"

"Çünkü çocuk Yahudi'ydi," dedim.

"Julius Streicher ve von Tschammer und Osten'in bu bakımdan sıra dışı olduklarını da söyleyemem," dedi Bormann. "Başkaları da var. Hem de üst mevkilerde. Geçmişte işledikleri cinayetler-

den benim gibi, kardeşinin işlediği cinayeti ihbar etmeyi düşünen, küçük insanların bahsetmeye bile çekindiği güçlü kişiler. Günümüzde komiser hariç, herhangi birinin Almanya'da cinayeti kafasına fazla taktığını sanmıyorum. Özellikle de Führer'in... Onun kafasında, yeni bir Avrupa savaşından uzak durmak gibi başka önemli meseleler var."

"Saçmalık," dedi Gerdy. "Cinayet en büyük suçtur ve bunu herkes bilir."

"O eskidendi," dedi Bormann.

"Sen ne düşünüyorsun komiser?" diye sordu Gerdy. "Bu mümkün değil. Polissin. Ona bunun doğru olmadığını söyle."

"Ne yazık ki haklı Gerdy. Eisner'in katili sadece beş yıl hapis cezası aldı. Cinayet artık eskisi gibi ağır bir suç değil."

"Albert bu bahsettiklerin kimler?" diye sordu Gerdy. "Kim bu aramızdaki katiller?"

"Söyleyemem," dedi Bormann. "Ama Martin'i yerinden etmek için Heydrich'in yardımına ihtiyacım olduğu gerçeği değişmedi. Başka bir şey bulmalıyız. Daha büyük bir sadakatsizlik. Casusluk gibi mesela. Cinayet tek başına yeterli değil."

"Yapma Albert, bu kadar ketum olma. Kim? Göring mi? Himmler mi? Söyle. Himmler'den her şeyi beklerim. Berbat bir adam ve katile benziyor."

"Ciddiyim Gerdy, bu bir oyun değil. En iyisi bu konuyu hiç konuşmamak. General olabilirim ama fazla bir önemim yok. Evet, Führer beni dinler fakat bunun tek nedeni ona duymak istemediği bir şey söylemiyor olmam. Öte yandan partinin kirli geçmişinden dem vurmaya başlarsam, sonum pek hayır-

lı olmaz, çünkü hepsinin mazisi birbirinden beter." Bormann başını iki yana salladı. "Günther'in bunlara yabancı olduğunu sanmıyorum. Gerdy, sana sadece her şeyin zannettiğin gibi siyah beyaz olmadığını anlatmaya çalışıyorum. İşte bu yüzden kendi başıma hareket edemem. Heydrich'in yardımı gerek."

"Bu hiç doğru değil," dedi yüzü asılan Gerdy. "Önce bize bunu söyleyip sonra da katillerin kimliğini açıklayamayacağını söylüyorsun. Şu an Berghof'ta olan kişileri mi kastediyorsun?"

Aklıma hemen Wilhelm Zander, Dr. Brandt, işledikleri cinayetler ve o cinayetlerin neredeyse yüzde yüz yanlarına kâr kalması geldi; ama Albert Bormann'ın onlardan bahsetmediğini biliyordum. Üstelik ne o ne de Gerdy, Johann Diesbach ve Hermann Kaspel cinayetlerinden haberdardı. Gerdy'ye söylememiştim.

"Kesinlikle," dedi Bormann, Gerdy'nin sorusuna cevap vererek.

"Ben kiminle sigara içmenin güvenli olacağını bilmek istiyorum. Ciddiyim Albert. Kardeşini zerre kadar sevmiyorum ve katil olmasına hiç şaşırmadım. Ama bu kadarı da fazla..."

"Söyleyemem," dedi Bormann. "Çünkü kelimeler kimi zaman kifayetsiz kalır, kimi zaman da aşırı gelir. Ama bir fotoğraf bin kelimeye değer derler." Uzun bir tereddüdün ardından masa çekmecesini açıp çıkardığı dosyayı bana uzattı.

"O da ne?" diye sordu Gerdy.

"Münih polisi raporunun bir nüshası," dedi Bormann. "Aslı kardeşim hakkındaki mektupların bulunduğu kasada. Raporda kısa ömürlü Bav-

yera Sovyet Cumhuriyeti'nin ardından Temmuz 1919'da Stadelheim hapishanesinde öldürülen bir Yahudi'den bahsediliyor. Yahudi'nin ismi Gustav Landauer ve solcu olması ve ölümüne yol açan tarihi olay haricinde en iyi bilinen yönü Shakespeare'i Almancaya tercüme etmesidir. Bu arada adamın öldürülmesini sorguluyor değilim, beni sadece fotoğraf ve rapor ilgilendiriyor. Landauer komünist bir tahrikçi olup sağcı düşmanlarını gözünü kırpmadan öldüren sadık bir Bolşevik'ti. Dediğim gibi çok tehlikeli bir dönemdi. Burada sadece kimin katil olup olmadığıyla ilgili Berghof'ta gürültü çıkarmanın ne kadar beyhude olacağını anlatmaya çalışıyorum."

Dosyayı açmaya kalktığımda Albert Bormann elini benimkinin üzerine koyup ekledi, "Hoş bir görüntü değil, komiser. Adam tekmelenerek öldürülmüş. Fakat..."

"Emin olun daha kötülerini de gördüm."

"Senin mesleğinde buna hiç şaşırmam, komiser. Kimi zaman bazı şeyleri bilmemek çok daha iyidir. Haksız mıyım, Gerdy? Malum nedenlerle seçmenlerin bunları görmesine kesinlikle izin vermezler. Bu fotoğrafın böyle itinayla gizlenmesinin nedeni bu."

"İşte şimdi daha çok merak ettim," dedi Gerdy.

"Gerdy, lütfen biraz durup iyice düşün. Bu dosyadakini gördükten sonra ömür boyu unutamayacağından eminim. İkinizin de aklından çıkmayacak."

Elini çekmesiyle dosyayı açtım. Buna polis meraklı da denebilir. Belki polis olmamın nedeni bu meraktı ve belki de günün birinde yine aynı merak yüzünden ölecektim, fakat haklıydı; dosyanın için-

dekileri görür görmez, tıpkı Pandora gibi, açmamış olmayı diledim.

Daktiloyla yazılı polis raporuna iliştirilmiş üç fotoğraf vardı. İkisi kırklı ellili yaşlarındaki sakallı bir adamın otopsi resimleriydi. Haliyle bundan çok daha beterlerini görmüştüm. Tüm polisler için şiddet dolu bir cinayetin görüntüsü bir marangozun tezgâhı gibidir. Orada insani hislerimizi rendeleyip duygusuz ve pürüzsüz hale geliriz. Üçüncü fotoğrafta bir cesedin yanında durmuş, sırıtan dört Freikorps vardı; safaride avlarının yanlarında gururla dikilen avcılara benziyorlardı. Önderleri olan kişiyi derhal tanıdım; kısa deri ceket ve tozluk giyip miğfer takmıştı ve bir ayağı cesedin harap haldeki suratının üzerindeydi. Daha önce böyle bir fotoğraf görmemiştim; kimse görmemişti. Haliyle Albert Bormann'ın tahmin ettiği üzere diyecek kelime bulamamıştım. Geçmişimden gelen bir sesin bana "söylemiştim" dediğini duyar gibi oldum. Bir an için bir cümle uğuldayan zihnimde şekil aldı ve bir vantroloğun kuklasıymışım gibi dudaklarımın hareket ettiğini hissettim, ama açılan ağzımdan çıkanlar sadece şaşkınlık ve korku ifadesi birkaç manasız söz oldu. Sonu gelmeyecekmiş gibi gelen bir sürenin ardından dosyayı kapatıp beni kirletmeden önce Bormann'a iade ettim, ardından Martin Bormann'ın kardeşi Albert ve Hitler'in yakın arkadaşı Gerdy Troost'a bundan bir daha hiç bahsedilmemesinin en hayırlısı olduğunu söylemiş de olabilirim.

YETMİŞ BİR

Ekim 1956

On yedi yıllık aradan sonra bile o fotoğrafı ve Berchtesgaden'da geçirdiğim zamanı nasıl bir şeytanın şahsi kâbusuna çevirdiğini hâlâ hatırlarım. O resmi görmek beni meraklı olduğuma bin pişman edip Berlin'e dönme isteğimi katbekat artırmıştı, çünkü bildiğimi bilmeye devam ederek Berghof'taki varlığımı sürdürmemin bile başıma iş açacağı hissine kapılmıştım. Bunun başıma iş açtığını ya da Hitler'le ilgili fikirlerimi değiştirdiğini söyleyemem. Ama bir şansölyenin Alman halkıyla gönül rahatlığıyla paylaşabileceği türden bir şey olmamasını ve Albert Bormann'ın ona devlet sırrı muamelesi yapmasını da anlayabiliyordum. Bir insanı soğukkanlılıkla öldürmekle bunu yaptıktan sonra suratında kocaman bir sırıtışla fotoğraf çektirmek arasında fark vardı. Gerdy Troost ona ettiğime pişman olduğum tavsiyeme kulak verip resme bakmamayı tercih ettiğinden, sonuna kadar Führer'e

sadık kalmaya devam etti. Hitler'in dünyayı nasıl bir cehenneme çevirdiğini hesaba katarsak, onu gerçekte olduğu şey gibi görmesi daha iyi olabilirdi: Siyasi bir suçlu. Haliyle artık bunu bilmeyen kalmadı ve artık Hitler'in ismi kitle katliamıyla birlikte anılıyor, fakat 1939'da devlet başkanının bu vahşice fiilleri ifa etmesi hâlâ sarsıcıydı. O tarihe kadar sadece Münih'teki bir Freikorps ölüm mangasının komutasında olduğunu duymuştum ama tümü rivayetten ibaretti. Bormann'ın fotoğrafı bu konuda gördüğüm tek delildi ve bir polis açısından asıl önemlisi de buydu.

Frau Troost'tan son haber aldığımda bir Müttefik Nazi Tasfiye Heyeti tarafından on yıl boyunca mimarlık yapmama ve beş yüz Mark cezaya çarptırılmıştı. Ama o tarihte Gerdy'den hoşlanmış, hatta ona hayranlık duymuştum ki ona fotoğrafa bakmamasını tavsiye etmemin nedeni de bu olmalıydı. O zamanlar daha düşünceliydim. Bavyera Alpleri'nden ayrılmadan önce Dr. Brandt'ı Buchenhohe'deki küçük evinde bulup ona Hermann Kaspel'in arabasının frenlerini keserek onu öldüren kişi olduğunu, yaptığı gayrimeşru kürtajlar ve Pervitin ve Protargol üçkâğıtlarından haberim olduğunu söyledim. Bir kaşını kaldırarak müstehcen bir şaka yapmışım gibi gülümseyip, ona dokunamayacağımdan emin biri gibi, kapıyı suratıma kapattı. Haklıydı. Josef Stalin'i tutuklama ihtimalim bile daha yüksekti. Yine de Kaspel'in hatırına ve vazifem olduğunu düşünerek ona bunları söylemeden edemedim. Kimse ilgilenmedi. İlgi derken normal bir toplumdaki adalet sisteminden bahsediyorum.

Binbaşı Peter Högl'ü de tekrar gördüm. Güzel mavi bir spor arabayla otele geldi ve tren istasyonuna bırakmayı teklif etti. Anlaşılan Berchtesgaden'dan gittiğimden emin olmak istiyordu; sırf ona hakkında düşündüklerimi ve Hitler'in Dağı'nda dönen dolaplara dair bildiklerimi söyleyeyim diye beni bırakmasına izin verdim ve bitirdiğimde bana ortadan kaybolmamı ya da aynı manaya gelen bir şeyler söyledi.

Ortadan kaybolsaydım, savaş benim açımdan farklı seyredebilirdi; Heydrich beni Kripo'dan SD'ye almamış olsaydı, Fransa'ya gidip Erich Mielke'yi tekrar görmek ya da hayatını kurtarmak zorunda kalmazdım. Gerçi yoldaş General kendini bana borçlu hissetmiyordu, bundan hiç şüphem yoktu. Azimli Friedrich Korsch'tan ilelebet kurtulmuş olsam da Mielke'nin peşimden gönderdiği başsız kalmış Stasi köpekleri karşısında ne kadar şansım olduğunu bilmiyordum. Yine de hiç değilse beni tekrar bulmalarının, bilhassa Batı Almanya'ya dönmeyi başarabildiğimden, çok uzun süreceğini bilmenin rahatlığını hissediyordum. Schlossberg mağaralarından çıktıktan sonra yeni sınırdan geçip Köln ve Dortmund üzerinden, yeni kimlik bulmak isteyen "Eski Silah Arkadaşlarının" gözdesi aklanma merkezlerinin bulunduğunu duyduğum, İngiliz bölgesindeki Paderborn'a ulaştım. Zavallı Tommylerin, biri üniversitenin yanında ikinci el kitaplar satan, eski Nazileri aklama mekânlarından haberlerinin olmadığına eminim. Oraya vardıktan sonraki yetmiş iki saat içinde Hotel Löffelmann'a Christof Ganz ismiyle kayıt yaptırmıştım ve cebimde yüz

elli Mark, bir pasaport, Münih'e tren bileti ve yeni bir ehliyet vardı. Hatta yaşımı biraz ufaltıp tekrar elli yaşında olmuştum. On yıl sonra Paderborn'a geri dönüp yeni bir kimlik alabilir ve böylece hiç yaşlanmamış olabilirdim.

Birkaç gün sonra Münih'e gittim. Berlin'de olmayı tercih ederdim ama orası belki de temelli olarak ihtimal dışı kalmıştı. Berlin Doğu Almanya'yla kuşatıldığından düşünmek bile yersizdi. Bilye dolu bir kovanın içindeki hürriyet incisine benzeyen Berlin, dünya üzerindeki ikinci en büyük çekişme konusu olan şehirdi. Macar isyanı yüzünden Kızıl Ordu tanklarının birer birer imha edildiği Budapeşte'ye gitmeye kalkmak bile daha mantıklıydı. Ayrıca beni tanıyan bir sürü Berlinli vardı, o nedenle de en mantıklısı Münih'e gitmekti. Eskisi gibi olmasa da fena değildi. Üstelik Münih'in Amerikan bölgesinde olması para kazanmanın da daha kolay olacağının göstergesiydi. Bernie Günther ve Walter Wolf, Amerikalılar ve Fransızlar tarafından aranıyor olabilirdi, oysa Christof Ganz mazisi olmayan biriydi ki mazim olmaması geleceğe dair az da olsa umudum olmasını sağladığından bundan şikâyetim yoktu.

Münih'teki ilk gecemde avare avare dolaşırken ayaklarım beni kaldığım Mathildenstrasse'deki Christliches Hospiz'den, Floransa'daki Loggia dei Lanzi'nin bir benzeri olan Odeonsplatz ve Feldherrenhalle'ye götürdü. Binanın aslını görmemiş olsam da hayal etmesi zor değildi ve muhtemelen güzel Rönesans mermer ve bronz heykelleri içeriyordu; tam İtalyan tarzı. Münih'teki benzerinde Fransa-Prusya savaşı anısına dikilmiş bir abide

ve unutulmuş Bavyera Generallerine ait iki paslanmış heykel vardı. Tümü Alman ve bir zamanlar da Nazi tarzıydı; Feldherrenhalle'nin solunda, Residenzstrasse'de, sözde Birahane Darbesi anısına dikilmiş bir anıt bulunsa da neyse ki, tıpkı o manasız darbeye kalkışan kişi gibi, ortadan kaybolmuştu. Orada durup eski Almanya'yı düşünürken ortalıkta dolaşan turistleri de unutmayı başardım. Zamanla kaybolup gittiler, daha da önemlisi ben de onlar gibi kaybolup gittim. Ardından koyu bulutlar dağılıp parlak ay ortaya çıktı ve birden Kasım 1923 tarihindeki o önemli hadise sinema perdesindeymiş gibi gözümün önünde belirdi. Theodor Mommsen bunu muhtemelen Christof Ganz'dan daha iyi ifade ederdi ama kısa, büyülü ve hatta fizikötesi bir anda tarihin bir tesadüf, kaza, birkaç santimetrelik sapma, dönen bir kafa, esen bir anlık rüzgâr, kirli bir silah namlusu, yanlışlıkla ateşlenen bir mermi, gereğinden bir saniye daha uzun ya da kısa tutulan bir nefes ve bir anlık tereddütten ibaret olduğunu idrak ettim. Her şeyin bir anlamı olduğu saçmalıktı; küçük nedenlerin büyük neticeleri olabilirdi. Fichte'nin, bütünü tümüyle değiştirmeden bir kum tanesini bile yerinden oynatamayacağına dair sözü geldi aklıma.

Adolf Hitler, Ludendorff ve iki binden fazla SA iki kilometre uzaktaki Bürgerbräukeller'den buraya kadar yürümüş ve tüfeklerle donanmış yüz otuz polisin kurduğu barikata denk gelmişlerdi. Silahlardan birinin ateşlenmesiyle, ateş eden silahın hangi tarafa ait olduğu bilinmiyordu, çatışma çıkıp ortalık karışmıştı. Dört polis ve on altı Nazi

hayatını kaybetmişti. Göring kasığından yaralanırken Adolf Hitler'in hemen yanında duran bazıları da ölmüştü. Dolayısıyla ülkeyi yönetmek için Tanrı tarafından seçildiğine inanmasına şaşmamak gerek. Acaba doğru olanı yaptığına inanıyor muydu diye merak ettim. Yoksa pan-cermanist görüşler onu kör mü etmişti? Belki de Almanya bir fikir olarak hiç kimseyi zehirlemediği derecede onu zehirlemişti. Belki de 1871 Fransa-Prusya savaşına kadar ortada Almanya diye bir şeyin olmaması ters etki yapmıştı. Feldherrenhalle'nin farklı bir sonuç üretmemesi elbette ki yazık olmuştu. Tarihin farklı olacağı kesindi. Benim itiraz ettiğim nokta barikat ya da ateş edilmesi değil de iyi nişan alınmamış olmasıdır.

Hiç değilse bir kez olsun Bavyera polisi vazifesini hakkıyla yerine getirmişti.

YAZARIN NOTU

Ernst Kaltenbrunner, Haziran 1942'de Heydrich'in öldürülmesinin ardından Ocak 1943'te bünyesinde Kripo, Gestapo ve SD'yi barındıran RSHA'nın başına geçti; Ocak 1946'da Nürnberg'de savaş suçlusu olarak yargılanarak asıldı.

Hans-Hendrik Neumann, 1939'da Polonya teslim olana kadar Heydrich'in yaverliğine devam etti ve o tarihten sonra SD Ofisi kurması için Varşova'ya gönderildi. 1941'de yine Heydrich'in emriyle Stockholm'deki Alman elçiliğinde askeri ataşe oldu. Ardından Norveç'teki SS'te görev yaptı. Kısa süre hapis yattıktan sonra Homburg'daki Philips Electrical GmbH'ye girip hayatı boyunca orada çalıştı. 1975'te emekli olduktan sonra, Haziran 1994'te öldü.

Gustav Landauer, yirminci yüzyılın başında önde gelen anarşistlerden biriydi. Mayıs 1919'da Freikorps tarafından dövülerek öldürüldü. Son sözleri, "Sizin gibileri nasıl insan zannetmişim!" oldu.

Albay Johann Hans Rattenhuber'in RSD birimi Ocak 1942'de Hitler'in Werewolf karargâhında yüzlerce

Yahudi'yi öldürdü. Mayıs 1945'te Ruslar tarafından yakalandı, on yıl Sovyet hapishanesinde kaldıktan sonra Ekim 1955'te salıverildi. Ocak 1957'de öldü.

Binbaşı Peter Högl, 1945 başlarında Hitler'le birlikte Führerbunker'e geldi. Himmler'in yaveri ve Eva Braun'un enişte si Hermann Fegelein'i 28 Nisan 1945'te kurşuna dizen idam mangasının başında muhtemelen o vardı. Högl 2 Mayıs 1945'te yoğun ateş altında Weidendammer köprüsünü geçerken öldürüldü.

Berghof'taki kâhyalar Arthur ve Freda Kannenberg'in akıbetleri bilinmemektedir.

Martin Bormann, Hitler'in şahsi sekreteri ve Almanya'da Hitler'den sonraki en güçlü kişi oldu. 2 Mayıs 1945'de Führerbunker'den kaçarken öldü. 1923'teki Walther Kadow cinayetinde ona yardım eden Rudolf Höss 1928'te hapisten çıktı; 1934'te SS'e katıldı ve sonunda Auschwitz toplama kampı komutanı oldu. 1947'de Varşova'da savaş suçlusu olarak asıldı.

Albert Bormann Nisan 1945'te uçakla Berlin'den kaçtı. 1949'da tutuklandı ve altı ay ağır hapis cezasının ardından aynı yıl serbest bırakıldı. Hatıralarını yazmayı reddedip ağabeyi Martin'den hiç bahsetmedi. Nisan 1989'da öldü.

Wilhelm Zander, 1945 başında Hitler'le birlikte Führerbunker'e geldi. Zander, Hitler'in Nisan 1945'te siyasi vasiyetini ve Alman güçlerinin komutasını teslim aldığı emrini Amiral Doenitz'e ilet-

mesi için güvendiği üç kişiden biriydi. Savaştan sağ çıktı ve 1974'te Münih'te öldü.

Wilhelm Brückner, Ekim 1940'ta Hitler'in emriyle görevinden alındı ve yerine yaveri Julius Schaub getirildi. Alman ordusuna katılıp savaş sonuna kadar albaylığa terfi etti. Ağustos 1954'te Chiemgau'da öldü.

Dr. Karl Brandt, 1939'da yetmiş bin kişinin gazla öldürüldüğü Aktion T4 Ötenazi Programı'nın idaresini devraldı. 1946'da başlayan Doktor Mahkemelerindeki sanıklardan biriydi. Savaş esirleri üzerinde tıbbi deneyler yapmakla suçlandı. Suçlu bulunarak, Haziran 1948'de asıldı.

Krauss Kardeşler, Berlin'in en ünlü hırsızlarıdır. Polis müzesini gerçekten soymuşlardır. Akıbetleri bilinmemektedir.

Gerdy Troost, 1960 yılında Yukarı Bavyera'daki Haiming'de tekrar tasarım işine başladı. 2003'te doksan sekiz yaşında Bad Reichenhall'da öldü.

Polensky&Zöllner, savaştan sonra da çalışmaya devam etti. 1987'de bu inşaat şirketinin Alman kolu iflas etti ama diğer bir kolu Abu Dabi'de çalışmaya devam etmektedir.

Erich Mielke, 1957'den Kasım 1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılmasına kadar Stasi'nin başı olmaya devam etti. Ekim 1989'da Mielke, Stasi ajanlarına seksen altı bin Doğu Alman'ı tutuklayıp süresiz gözaltına almalarını emretti. Ancak ajanlar linç edilme korkusuyla emre itaat etmedi. 7 Kasım 1989'da istifa eden Mielke, Aralık 1989'da tutuklanıp Şubat

1992'de mahkemeye çıkarıldı. Yaş haddinden dolayı 1995'te beraat ederek Mayıs 2000'de öldü.

Kehlstein'daki çayevi günümüzde hâlâ ayaktadır ve Hermann Göring'in evinin yerine inşa edilen Obersalzberg'deki Hotel Kempinski gibi gözde bir ziyaret mekânıdır. Berghof ve Bormann'ın evlerinden geriye kalanları da görebilmek mümkündür. Türken Inn otel olarak hizmet vermeye devam etmektedir ve yıl boyu açıktır. Villa Bechstein günümüzde ayakta değildir, ancak Albert Speer'in evi hâlâ yerli yerindedir ve kısa süre önce birkaç milyon Euro'ya alıcı bulmuştur.

Albert Speer, Nürnberg'de savaş suçlusu olarak yargılanıp yirmi yıl hapse mahkûm edildi. 1981'de Londra'da öldü.

Marie-Caroline Aubert, Michael Barson, Ann Binney, Robert Birnbaum, Robert Bookman, Paul Borchers, Lynn Cannici, J. B. Dickey, Martin Diesbach, Gail DiRe, Abby Fenneweld, Karen Fink, Jeremy Garber, Ed Goldberg, Margaret Halton, Tom Hanks, David Harper, Ivan Held, Sabina Held, Kristen Holland, Millie Hoskins, Elizabeth Jordan, Ian Kern, Caradoc King, John Kwiatkowski, Vick Mickunas, Simon Sebag Montefiore, Christine Pepe, Barbara Peters, Mark Pryor, Jon Rinquist, Christoph Rüter, Anne Saller, Alexis Sattler, Stephen Simou, Matthew Snyder, Becky Stewart, Bruce Vinokaur, Thomas Wickersham, Chandra Wohleber, Jane Wood ve özellikle de Marian Wood'a yardımları için her zamanki gibi minnettarım.